

Deel III

Toelichting

1

Inleiding

1.1

Functie van het spoorvervoer in Nederland

Het spoorvervoer in Nederland vervult een belangrijke functie in de bereikbaarheid en leefbaarheid van stedelijke gebieden, de verbinding met de landsdelen en de bereikbaarheid van havens, industriecomplexen en chemische clusters in Nederland.

Voor een duurzame economische ontwikkeling is het belangrijk om te investeren in het spoor. De trein is nodig om de groeiende reizigersstromen op te vangen. Het bieden van hoge frequenties, evenals het bieden van goede goederenroutes, zorgt ervoor dat de trein voor potentiële reizigers en verladers³ een beter alternatief kan bieden. Daartoe is het van belang:

- Dat de beschikbare spoorinfrastructuur in Nederland beter wordt benut en robuuster wordt, gezien het al geïnvesteerde kapitaal in het spoorwegnet; het intensiever benutten van de mogelijkheden die zijn ontstaan door de aanleg van de Betuweroute, de HSL-Zuid en de Hanzelijn.
- Om met gerichte en effectieve maatregelen te komen tot vergroting van de capaciteit van het spoorwegnet waar dat aan de orde is als de vervoerstromen dat nodig en wenselijk maken. Het Nederlandse spoorwegnet behoort immers al tot één van de meest intensief benutte spoorwegnetten van Europa.

De capaciteit van het spoor schiet op een aantal plaatsen tekort. Op een aantal trajecten wordt onvoldoende capaciteit geboden om in de toekomst verwachte reizigers- en goederenstromen te kunnen verwerken. Het groeiende spoorgoederenvervoer dat niet over de Betuweroute richting Duitsland gaat, zal gebruik blijven maken van het gemengde net.⁴ Dit is de centrale conclusie uit de uitgevoerde Landelijke Markt- en Capaciteitsanalyse Spoor (LMCA 2012). De NMCA⁵ die op 1 mei 2017 is gepubliceerd bevestigt het beeld: doorgaande groei van het reizigersvervoer en het goederenvervoer in zowel het lage als het hoge economische scenario. Voor het goederenvervoer ligt het hoogst verwachte niveau daarbij lager dan eerder is voorzien.

Een deel van de groei kan worden opgevangen in het lopende Meerjarenprogramma Infrastructuur en Transport (MIRT, waaronder (PHS) valt) en de regionale investeringen tot en met 2030. Richting 2040 worden de opgaven groter. In het personenvervoer doen de grootste opgaven zich voor in, rond en tussen de grote steden, met name Amsterdam, Den Haag, Rotterdam, Utrecht en Eindhoven. Andere potentiële opgaven zijn gesignaleerd op de verbindingen richting Amersfoort, Zwolle, Breda, Tilburg, 's-Hertogenbosch, en Arnhem – Nijmegen.

In het goederenvervoer ontstaat met name op de corridor naar Duitsland een stapeling van potentiële knelpunten op het gebied van weg, vaarweg en spoorvervoer. Op weg en spoor is hier sprake van een potentieel vervoerknelpunt. Voor deze opgaven moet door het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat nog een invulling worden ontwikkeld.

³ Een partij in de logistieke keten die goederen vervoerd wil hebben.

⁴ Het spoorwegennetwerk dat zowel door reizigers- als goederentreinen wordt bereden. De hoofdspoorweginfrastructuur, niet zijnde de Betuweroute.

⁵ IENM/BSK-2017/91922.04 d.d. 1 mei 2017: om een beeld te krijgen van de mobiliteitsontwikkeling op de lange termijn wordt door het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat eens in de vier jaar een Nationale Markt- en Capaciteitsanalyse (NMCA) uitgevoerd.

1.2

Verkenningfase

Om in het kader van het Programma Hoogfrequent Spoorvervoer een beslissing te kunnen nemen over een samenhangend en consistent pakket van maatregelen zijn eind 2008, als onderdeel van de verkenningsfase, de volgende studies opgestart, de zogenoemde Verkenningfase:

- Utrecht – 's-Hertogenbosch;
- Utrecht – Arnhem/Nijmegen;
- Den Haag – Rotterdam (onderzoeksgebied Schiphol – Eindhoven);
- Toekomstvaste routing spoorgoederenvervoer.

Eerder was al een afzonderlijke studie Schiphol – Amsterdam – Almere – Lelystad (OV SAAL) gestart. De resultaten van de studies (verkenningfase) zijn gerapporteerd bij het kabinetsbesluit over PHS op 4 juni 2010 (VenW/DGMO-2010/5651).

Varianten reizigersvervoer

In de planstudies zijn voor de betreffende corridors (vaste routes) voor het reizigersvervoer drie hoofdvarianten onderzocht met een verschillend ambitieniveau (met daarnaast enkele subvarianten):

1. Variant 6/maatwerk: op de drukste trajecten in de Randstad rijden minimaal 6 intercity's per uur in combinatie met maatwerk voor wat betreft het aantal sprinters (gemiddeld 4).
2. Variant 6/6: op de drukste trajecten in de brede Randstad rijden minimaal 6 intercity's en 6 sprinters per uur. Op basis van de gehanteerde uitgangspunten bleek deze variant niet haalbaar binnen het budget.
3. Variant maatwerk 6/6: in deze variant zijn door een creatief en succesvol optimalisatieproces met de spoorsector en de betrokken regionale overheden belangrijke onderdelen van variant 6/6 toch binnen bereik gekomen (hogere sprinterfrequenties op een aantal drukke trajecten ten opzichte van variant 6/maatwerk).

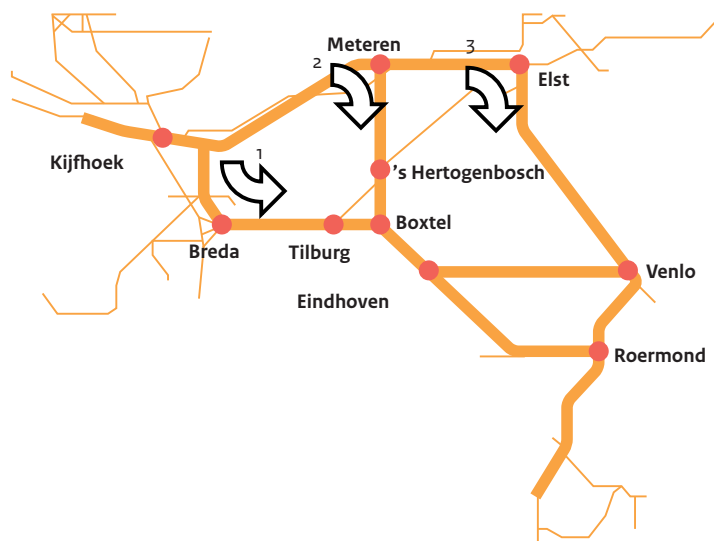
Varianten goederenvervoer

Herroutering van het goederenvervoer van de Brabanthroute is alleen noodzakelijk in het geval dat er sprake is van een 3e en 4e intercity Breda – Eindhoven op de Brabanthroute. Dit is het geval bij twee van de drie varianten voor reizigersvervoer: variant '6/6' en bij de geoptimaliseerde variant 'maatwerk 6/6'. Bij variant '6/maatwerk' is geen sprake van een 3e en 4e intercity op de Brabanthroute.

Met een 3e en 4e intercity op de Brabanthroute als uitgangspunt voor het reizigersvervoer, zijn 3 routes afgewogen voor het goederenvervoer tussen Rotterdam en Zuid-Nederland/Duitsland (figuur 2-1).

1. De bestaande route via de Brabanthroute (beschouwd in combinatie met twee varianten voor het reizigersvervoer).
2. Herroutering via de Betuweroute tot Meteren en dan via 's-Hertogenbosch naar Boxtel en verder naar Eindhoven.
3. Herroutering via de Betuweroute tot Elst en dan via de Maaslijn naar Venlo / grens en zuidelijker.

Tevens is een zogenoemde 'rotondevariant' overwogen: een combinatie van routes 1 en 2 waarbij de goederentreinen 'heen' en 'terug' andere routes rijden (steeds in één richting).

Figuur 1-1. Voor de Voorkeursbeslissing PHS onderzochte routes voor goederenvervoer vanuit Amsterdam en Rotterdam door Zuid-Nederland.

Uitgaande van een 3e en 4e intercity op de Brabantroute vielen drie van de vijf mogelijkheden voor (her-)routing op basis van een eerste capaciteitsanalyse af:

- Herrotering via de route via de Maaslijn viel af in verband met de hoge investeringskosten (meer dan € 900 miljoen) en de verwachte milieueffecten.
- De rotondevariant met een combinatie van de bestaande Brabantroute en de nieuwe route via Meteren bood ook geen oplossing, omdat dan met de investering op de nieuwe route Meteren – Boxtel (met dan een enkelsporige Zuidwestboog bij Meteren) nog steeds onvoldoende capaciteit beschikbaar is op de Brabantroute voor een 3e en 4e intercity waardoor ook op deze route maatregelen nodig blijven. Indien na aanleg van de enkelsporige Zuidwestboog bij Meteren later alsnog een dubbelsporige Zuidwestboog nodig is, moet er twee keer gebouwd worden. Bovendien levert een rotondevariant logistieke problemen op voor de vervoerders (gebrek aan flexibiliteit).
- De bestaande Brabantroute in combinatie met variant '6/6' voor het reizigersvervoer viel af in verband met de hoge investeringskosten op de Brabantroute (meer dan € 800 miljoen voor onder meer partiële viersporigheid op de trajecten Dordrecht – Zwaluwe inclusief Moerdijkbrug, Breda – Breda Prinsenbeek en Breda – Tilburg).

Daarmee blijven, uitgaande van een 3e en 4e intercity op de Brabantroute en uitgaande van de variant 'maatwerk 6/6' voor het reizigersvervoer, twee mogelijkheden voor (her-)routing voor de drie goederenpaden over:

- Via de bestaande route via de Brabantroute. In de variant 'maatwerk 6/6' voor het reizigersvervoer rijden 3 intercity's per uur via de HSL in plaats van het spoortraject Dordrecht – Zwaluwe. In deze variant is uitbreiding van 2 naar 4 sporen nodig op het deeltraject Breda – Prinsenbeek en gedeeltelijk op het deeltraject Breda – Tilburg aansluiting.
- Via de nieuwe route via Meteren. Hiervoor is een nieuwe dubbelsporige Zuidwestboog tussen de Betuweroute en de lijn Geldermalsen – 's-Hertogenbosch nodig.

Op basis van een nadere capaciteitsanalyse voor beide routes zijn de benodigde investeringen voor de infra-aanpassingen en overige maatregelen in beeld gebracht. Dit inclusief de mitigerende maatregelen voor geluid en maatregelen in het kader van de veiligheid van overwegen. Voor trillingsmaatregelen, maatregelen gericht op externe veiligheid en eventuele aanvullende maatregelen voor overwegveiligheid zijn algemene risicoreserveringen opgenomen. Het geraamde verschil in investeringen voor de infra-aanpassingen en de mitigerende milieumaatregelen bedroeg circa € 200 tot 300 miljoen ten gunste van de route via Meteren – 's-Hertogenbosch – Boxtel. Belangrijk element hierbij is dat in alle PHS-varianten de maatregel 's-Hertogenbosch – Vught: 4-sporig en vrije kruising' nodig wordt geacht, ongeacht de verkozen goederenrouting. Deze maatregel wordt daarmee financieel niet toegerekend aan de goederenrouting.

Na de analyse zijn de mogelijke oplossingen aan de regionale bestuurders in twee bestuurlijke conferenties regio – rijk voorgelegd. In de bestuursconferentie van april 2010 hebben de bestuurders een unaniem advies gegeven over de voorkeursvariant ‘Maatwerk 6/6’. De Voorkeursbeslissing PHS van het Kabinet is conform dit advies.

In paragraaf 2.4.5 van het MER is de gemaakte afweging tussen beide goederenroutes nader toegelicht.

Goederenpaden

In tegenstelling tot reizigersvervoer dat volgens een vaste dienstregeling rijdt, is goederenvervoer vraag gestuurd. Om te kunnen garanderen dat een goederentrein kan rijden op het door vervoerders gewenste moment wordt in de dienstregeling een tijdpad (slot) gereserveerd waarin een goederentrein kan rijden. Een dergelijk tijdpad/slot wordt een goederenpad genoemd. Een goederentrein rijdt echter alleen op die momenten dat er een concrete marktvraag is. Dit betekent in de praktijk dat niet alle goederenpaden worden gebruikt. Op basis van prognoses voor het toekomstig goederenvervoer wordt een inschatting gemaakt van het aantal treinen dat gebruik maakt van de beschikbare goederenpaden.

1.3

Voorkeursbeslissing

Doel van PHS is om op de drukste trajecten van het landelijk spoornetwerk te komen tot hoogfrequent spoorvervoer en een toekomstvaste routing van het goederenvervoer, met zo intensief mogelijk gebruik van de Betuweroute. Uitgangspunt van PHS is dat op de drukste trajecten reizigers uiterlijk in 2028 elke 10 minuten kunnen opstappen op een intercity of een sprinter.

Op basis van de resultaten van de planstudies heeft het Kabinet op 4 juni 2010, als afsluiting van de verkenningsfase, een Voorkeursbeslissing over PHS genomen (TK 32404, nr. 1, VENW/DGMO-2010/5651):

- Uitgangspunt voor de ambitie van spoorboekloos reizen in de brede Randstad, is variant maatwerk 6/6 voor het reizigersvervoer. Waarbij op de Brabantroute een extra 3e en 4e intercity per uur per richting gaat rijden en het aantal sprinters tussen Breda en Tilburg toeneemt van 2 naar 4 per uur per richting. Tevens is voorzien in een frequentieverhoging op de corridor Amsterdam – Eindhoven: de frequentie wordt verhoogd naar 6 intercity's en 2 tot 6 sprinters per uur per richting.
- Goederenvervoer rijdt zoveel mogelijk via de Betuweroute. Voor het gemengde spoorwegnet ten noorden van de Betuweroute is gekozen voor spreiden van het goederenvervoer over meerdere routes (volgens de variant 2/2/2).
- Ten zuiden van de Betuweroute is gekozen het goederenvervoer tussen Rotterdam en Eindhoven zo min mogelijk over de Brabantroute te laten rijden, maar over de Betuweroute en vervolgens over het tracé Meteren – Boxtel. Vanaf Boxtel blijft de routing naar Zuid-Nederland en Duitsland gelijk aan de huidige situatie. Hierdoor komt capaciteit vrij op de Brabantroute. Deze vrijgekomen capaciteit wordt gebruikt om meer reizigerstreinen te kunnen laten rijden.

Een noodzakelijk onderdeel van PHS op het traject tussen Meteren en Boxtel is het realiseren van vier-sporigheid tussen 's-Hertogenbosch en Vught en een vrije kruising bij Vught. Deze capaciteitsuitbreiding op dit knooppunt van spoorlijnen is nodig om het hoogfrequente reizigersverkeer te kunnen accommoderen. Hierdoor wordt het treinverkeer op de corridor (vaste route) Amsterdam – Eindhoven ontvlochten van de corridor Tilburg – Nijmegen. De treinen van beide corridors zitten elkaar niet meer in de weg. Zonder deze capaciteitsuitbreidingen is geen robuuste dienstregeling mogelijk voor het hoogfrequente treinverkeer op de corridor Amsterdam – Eindhoven en in Noord-Brabant.

Ander noodzakelijk onderdeel van PHS is een nieuwe tweesporige Zuidwestboog Meteren om zo een nieuwe verbinding te creëren tussen de Betuweroute en het gemengde spoortraject van Utrecht richting 's-Hertogenbosch en Eindhoven. Dit maakt routing van het goederenvervoer per spoor

tussen Rotterdam (Kijfhoek) en Zuid-Nederland mogelijk. Het vervoer verloopt in de huidige situatie via de route Dordrecht, Breda, Tilburg en Boxtel naar Eindhoven en verder (de Brabantroute). De nieuwe, extra route gaat via de Betuweroute tot Meteren en vervolgens via een nieuwe verbindingsoog via de bestaande spoorlijn naar 's-Hertogenbosch tot Boxtel. Vanaf Boxtel wordt de bestaande route richting Eindhoven weer gebruikt. De nieuwe route voor het goederenvervoer is noodzakelijk omdat op de Brabantroute meer capaciteit nodig is voor het binnen PHS voorziene reizigersvervoer (extra intercity's en sprinters). De keuze voor meer reizigerstreinen op de Brabantroute betekent minder capaciteit voor goederentreinen op deze route. De voorziene groei van het aantal goederentreinen op deze route is daardoor niet mogelijk. De nieuwe route via de Zuidwestoog vangt de groei op en voorkomt een toename van hinder van het vervoer van goederen over de Brabantroute. De Zuidwestoog biedt tevens een route-alternatief voor de situatie dat op termijn het maximale aantal goederentreinen op de grensovergang Betuweroute – Emmerich wordt bereikt. Met de nieuwe verbinding Zuidwestoog wordt een robuuster, flexibeler en betrouwbaarder spoornet voor het goederenvervoer gerealiseerd. Dit is van belang voor de Nederlandse economie en de internationale concurrentiepositie.

Aan de Voorkeursbeslissing heeft het Kabinet vanuit diverse milieuaspecten een aantal voorwaarden en uitgangspunten verbonden: Basisnet Spoor voor externe veiligheid, de Tweede Kadernota Railveiligheid voor veiligheid rond overwegen, geluidproductieplafonds voor geluid en voor trillingshinder de richtlijnen van de Stichting Bouwresearch (SBR).

De regionale overheden, de maatschappelijke organisaties in de Overlegorganen Verkeer en Waterstaat (OVW, inmiddels geheten Overleg Infrastructuur en Milieu OIM) en het Landelijk Overleg Consumentenbelangen Openbaar Vervoer (LoCoV) hebben een belangrijke rol gespeeld in de onderzoeksfase en de besluitvorming door het Kabinet. De Voorkeursbeslissing PHS kan op draagvlak rekenen van deze betrokken partijen.

De Voorkeursbeslissing PHS is op 7 oktober en 4 november 2010 in de Tweede Kamer behandeld. Tijdens de behandeling is een aantal moties aangenomen.

Over de nieuwe, extra route voor het goederenvervoer naar Zuid-Nederland via de Betuweroute en 's-Hertogenbosch is het volgende opgenomen: "In de diverse Kamerdebatten en in gesprekken met de regio en het Havenbedrijf Rotterdam is van vele kanten bepleit te komen tot een zo spoedig mogelijke uitvoering van de maatregelen zodat het goederenvervoer via de Betuweroute kan gaan rijden. De oog bij Meteren betekent niet alleen dat intensiever gebruik wordt gemaakt van de Betuweroute, maar ook dat een hogere betrouwbaarheid aan goederenvervoerders geboden kan worden."

Tevens zijn de binnen het project Meteren – Boxtel nader uit te werken varianten gekozen, zowel voor wat betreft de Zuidwestoog Meteren als de viersporigheid tussen 's-Hertogenbosch en Vught en de vrije kruising bij Vught (mede gebaseerd op afspraken die zijn gemaakt over medefinanciering door de regio).

1.4 Verankering van PHS in beleid

In deze paragraaf wordt toegelicht op welke wijze PHS is vertaald in het landelijke beleid: de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR), het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimtelijke ordening en Transport (MIRT) en de Lange Termijn Spooragenda (LTSA).

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR, 2012)

In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR, vastgesteld in 2012) staan de plannen voor ruimte en mobiliteit. Zo beschrijft het kabinet in de Structuurvisie in welke infrastructuurprojecten het de komende jaren wil investeren. Provincies en gemeentes krijgen meer bevoegdheden bij ruimtelijke ordening. De Rijksoverheid richt zich op nationale belangen.

Het Rijk kiest drie doelen om Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig te houden voor de middellange termijn (2028):

- Het vergroten van de concurrentiekracht van Nederland door het versterken van de ruimtelijk-economische structuur van Nederland;
- Het verbeteren en ruimtelijk zeker stellen van de bereikbaarheid waarbij de gebruiker voorop staat;
- Het waarborgen van een leefbare en veilige omgeving waarin unieke natuurlijke en cultuur-historische waarden behouden zijn.

Binnen de doelstelling van het verbeteren en ruimtelijk zekerstellen van de bereikbaarheid valt nationaal belang 5: een robuust hoofdnet van wegen, spoorwegen en vaarwegen rondom en tussen de belangrijkste stedelijke regio's inclusief de achterlandverbindingen. Onderdeel van dit nationale belang is PHS:

“Op het spoor kunnen reizigers vanaf 2028 spoorboekloos reizen tussen de belangrijkste bestemmingen. Op de drukste trajecten gaan 6 interciti's en 6 sprinters per uur rijden. De infrastructuur van het spoor wordt minder complex gemaakt. Daardoor neemt de betrouwbaarheid toe”.

En specifiek voor Noord-Brabant en Limburg:

“Noord-Brabant en Limburg kennen een aantal achterlandverbindingen over weg, water en spoor die van groot belang zijn voor de haven van Rotterdam en de greenports in de Zuidvleugel (voornamelijk via A58 en de in het kader van PHS te realiseren Boog bij Meteren) alsook voor de Mainport Schiphol via de A2-as.”

Ter ondersteuning van het opstellen en vaststellen van de SVIR is de m.e.r.-procedure doorlopen.

Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimtelijke Ordening en Transport (MIRT)

Het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimtelijke ordening en Transport (MIRT) is het Rijksprogramma met betrekking tot de financiële investeringen in programma's en projecten in het kader van de ruimtelijke, water- en mobiliteitsopgaven voor Nederland richting 2040. Het Programma Hoogfrequent Spoorvervoer is hierin opgenomen waarbij de hiervoor benodigde gelden voor de realisatie zijn gereserveerd. Als onderdeel van PHS is het project Meteren – Boxtel opgenomen. In het MIRT-overzicht 2017 is in de voorgangsrapportage voor dit project de volgende planning opgenomen: ontwerp-tracébesluit derde kwartaal 2017, Tracébesluit 2018 en realisatie vanaf 2019 tot 2025.

Daarnaast is de planuitwerkingsfase N65 Vught – Haaren opgenomen. Het doel van het project is het verbeteren van de leefbaarheid. Daarbij is het volgende aangegeven: “De besluitvorming over de N65 gebeurt in afstemming met de lopende planuitwerking voor het spoor tussen 's-Hertogenbosch en Boxtel (Programma Hoogfrequent Spoor Meteren – Boxtel). De keuze voor verdiept spoor bij Vught betekent dat de N65 het spoor op maaiveldhoogte zal kruisen.” Realisatie is voorzien van 2021 tot en met 2023.

Lange Termijn Spooragenda (LTSA, 2014)

In maart 2014 heeft het kabinet de Lange Termijn Spooragenda vastgesteld (LTSA; 'Netwerk Nederland – OV op het goede spoor'). In de LTSA wordt de aanpak geschetst om de prestaties van het spoor en de aansluiting daarvan op het regionaal en lokaal OV te verbeteren. Vertrekpunt is een stevige ambitie om te zorgen dat het spoor voor reizigers en goederenvervoerders een aantrekkelijk alternatief is. Daarbij gaat het onder andere om het optimaliseren van de reizigers- en goederenketen, het versterken van de informatievoorziening en het verbeteren van de veiligheid, betrouwbaarheid en capaciteit. Belangrijk adagium daarbij is 'eerst beter, dan meer'. De komende jaren moeten de prestaties nog beter, vooral in de spits in de Randstad. Vervolgens kunnen de frequenties worden verhoogd. De ambitie uit PHS blijft het uitgangspunt voor toekomstige investeringen. De hiervoor benodigde aanpassingen in de infrastructuur leveren een belangrijke bijdrage aan het verbeteren van betrouwbaarheid en veiligheid van het spoor.

Het project Meteren – Boxtel past binnen de ambitie om te zorgen dat het spoor voor reizigers en goederenvervoerders een aantrekkelijk alternatief is (zie het kader 'Verladers zien het spoor als een

concurrerende verbinding van en naar het achterland’). Dit omdat met dit project een nieuwe goederenroute aan het netwerk wordt toegevoegd waarmee de kwaliteit en de flexibiliteit van het aanbod van treinpaden stijgt en ook de Betuweroute zo maximaal mogelijk wordt gebruikt. Bovendien ontstaat zo meer ruimte voor de gewenste ontwikkeling van het reizigersvervoer op de Brabantroute.

Verladers zien het spoor als een concurrerende verbinding van en naar het achterland

Het kabinet streeft naar een concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig Nederland. In 2040 moet Nederland beschikken over uitstekende logistieke verbindingen van de Nederlandse (zee- en binnen)havens, industriegebieden en logistieke centra. Het spoorgoederenvervoer is een cruciale schakel in de achterlandverbindingen en daarmee van groot belang voor de Nederlandse economie en de internationale concurrentiepositie. Om deze functie waar te blijven maken en toekomstige groei op te vangen is voldoende flexibele en betrouwbare ruimte op het spoor nodig.

Het Nederlandse spoor is één van de drukst bereden sporen ter wereld. De eisen vanuit reizigersvervoer en goederenvervoer zijn verschillend. Beide worden voor een deel op hetzelfde spoor afgewikkeld. Waar reizigersvervoer vaste dienstregelingen kent, is het goederenvervoer meer vraaggericht en heeft dus meer flexibiliteit voor wat betreft capaciteit nodig. Door steeds grotere zeeschepen is sprake van ook steeds grotere pieken en dalen in het aanbod. Er zijn momenteel 23 goederenvervoerders. Het Rijk kiest voor een focus op de belangrijkste internationale goederencorridors, een betere benutting van de treinpaden en maximaal gebruik van de Betuweroute. Omlidingsroutes zijn van groot belang. Aangezien de marges in de goederenmarkt gering zijn, is prijs een belangrijke factor bij de keuze voor vervoer over spoor, weg of water.

Als onderdeel van de LTSA is een vervoerwaarde-studie uitgevoerd waarbij de vraagontwikkelingen voor het personenvervoer per spoor zijn geactualiseerd. Conclusie van de vervoerwaarde-studie is dat de met PHS beoogde frequentieverhogingen noodzakelijk blijven om de vervoersvraag te kunnen faciliteren, alleen is de timing voor sommige corridors aangepast. Voor de corridor Amsterdam – Eindhoven via Meteren – Boxtel is frequentieverhoging van de intercity’s naar 6 per uur per richting ingegaan met de dienstregeling van 2018 (vanaf december 2017).

1.5

Nut en noodzaak spooraanpassing ’s-Hertogenbosch – Vught

1.5.1 Robuustheid knooppunt ’s-Hertogenbosch vergroten

Binnen PHS gaan 6 intercity’s per uur per richting rijden tussen Utrecht via Meteren en Boxtel naar Eindhoven en 6 sprinters per uur per richting rijden tussen Utrecht en Geldermalsen, waarvan 2 sprinters per uur per richting doorrijden naar ’s-Hertogenbosch. Tussen ’s-Hertogenbosch en Eindhoven rijden 2 sprinters per uur per richting. Tussen ’s-Hertogenbosch Diezebrug aansluiting en Vught aansluiting maken ook de 2 intercity’s en 2 sprinters van/naar Nijmegen en van/naar Tilburg gebruik van deze route. Op de Brabantroute gaan in PHS een 3e en 4e intercity rijden en tussen Breda en Tilburg-Universiteit 2 extra sprinters.

In de huidige situatie moeten in één richting alle treinen over 1 spoor, in de andere richting kunnen 2 sporen worden gebruikt. Over het drukste spoor moeten dus vandaag de dag 13 treinen per uur rijden. Dit aantal neemt toe naar 14 treinen per uur als gevolg van PHS-reizigers en naar 17 treinen per uur inclusief de nieuwe, extra route van het goederenvervoer. Twee treinen kunnen elkaar normaliter op 3 minuten volgen. De treinen rijden in een vast patroon, regelmatig over het uur, dat betekent in de PHS-dienstregeling elke 10 minuten een intercity.

Tussen 2 intercity's zullen tijdens de drukste uren nog twee andere treinen moeten rijden, bijvoorbeeld een goederentrein en een intercity naar Tilburg. Om tot een maakbare dienstregeling te komen moet echter rekening worden gehouden worden met een veelheid aan andere factoren:

- De snelheden en rijtijden van een intercity, sprinter en goederentrein op dit traject en de aansluitende trajecten zijn niet gelijk maar verschillen.
- De benodigde aansluitingen voor overstap in 's-Hertogenbosch (maar ook Nijmegen, Eindhoven, Tilburg, Utrecht, enzovoort).
- De kruisende treinbewegingen:
 - Bij Vught-aansluiting, waar de treinstroom van Tilburg naar 's-Hertogenbosch de treinstroom van 's-Hertogenbosch naar Eindhoven kruist.
 - Op station 's-Hertogenbosch, vanwege kerende sprinters en doorgaande intercity's en goederentreinen.
- De samenloop met andere corridors op aansluitende trajecten (Utrecht – Amsterdam, Breda – Tilburg, Boxtel – Eindhoven). Daarmee zijn treindienstenkenmerken van ver buiten het projectgebied van invloed op de benutting van de capaciteit binnen het projectgebied. De tijdligging van treinen tussen Breda en Tilburg heeft invloed op de tijdligging van treinen tussen 's-Hertogenbosch en Vught en omgekeerd.

Gegeven de frequenties van de reizigerstreinen en goederentreinen in Noord-Brabant, uitgaande van de volledige invoering van PHS, kon er zonder maatregelen geen passende dienstregeling gemaakt worden. Vandaar dat de maatregel tussen 's-Hertogenbosch en Vught in de Voorkeursbeslissing noodzakelijk werd geacht voor alle reizigersvarianten, onafhankelijk van de keuze voor wat betreft de goederenrouting.

Belang van het knooppunt 's-Hertogenbosch

Het station 's-Hertogenbosch is zowel een herkomst-/bestemmingsstation als een belangrijk overstapstation tussen de corridors Amsterdam-Eindhoven en Tilburg – Nijmegen. Per dag (2016) maken circa 65.000 reizigers gebruik van het station. Veel reizigers stappen in en uit. Circa 25% à 30% stapt over van de ene op de andere trein. Het aantal reizigers dat iedere dag gebruik maakt van het station groeit gestaag en dat zal de komende jaren toenemen naar 70.000 tot 80.000 reizigers per dag in 2030. Daarmee loopt het station aan tegen de grenzen van haar transfercapaciteit.

In het project 's-Hertogenbosch Transfer wordt onderzocht waar en wanneer transferknelpunten ontstaan en wat hiervoor de optimale maatregelen zijn. De maatregelen kunnen op verschillende plekken in de transferketen nodig zijn, van perron tot voorplein. Mogelijkheden die onderzocht worden lopen van het structureel veranderen van het gebruik van de bestaande perrons, eventueel in combinatie met het verbreden van het huidige perron 6/7 tot een nieuw zijperron langs spoor 8.

Zes intercity's tussen Amsterdam en Eindhoven in 2018

Vooruitlopend op de uitvoering van de spooraanpassingen 's-Hertogenbosch – Vught zijn in de dienstregeling voor 2018 al 6 intercity's gaan rijden tussen Amsterdam en Eindhoven. Zoals hiervoor is aangegeven is het voor een dienstregeling met de gewenste PHS-kwaliteit (elke 10 minuten een trein) noodzakelijk om een 4e spoor en een vrije kruising aan te leggen. De recent gereedgekomen grote spooraanpassingen in onder andere Utrecht en 's-Hertogenbosch maken het echter mogelijk toch al in 2018 te starten met de PHS-dienstregeling van 6 in plaats van 4 intercity's tussen Amsterdam en Eindhoven. Tot het gereedkomen van de spooraanpassingen 's-Hertogenbosch – Vught is het daarbij niet mogelijk om de gewenste 10-minuten frequentie volledig te realiseren en is de reistijd langer. De dienstregeling is in deze tussenperiode zolang de corridors niet ontkoppeld zijn kwetsbaar. Er is geen ruimte beschikbaar voor het opvangen van afwijkingen in de dienstregeling en de uitstraling van verstoringen is groter.

1.5.2 Mogelijk maken van de nieuwe route voor het goederenvervoer

De maatregel 's-Hertogenbosch – Vught uit de Voorkeursbeslissing PHS is ingegeven vanuit de PHS-reizigersdoelstellingen. Deze maatregel heeft echter vervolgens ook de keuze voor het creëren van een nieuwe route van een deel van het goederenvervoer van de Brabantroute naar de Betuweroute en Meteren – Boxtel mogelijk gemaakt. Beide maatregelen versterken elkaar daarmee en dragen bij aan het doel; betere benutting van de beschikbare infrastructuur.

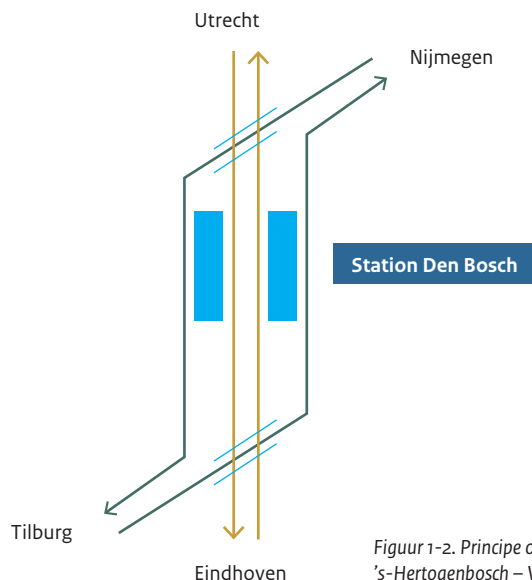
1.5.3 De gekozen oplossing

Op basis van het Tracébesluit Sporen in 's-Hertogenbosch uit 2011 is aan de noordzijde van het station een vrije kruising gerealiseerd, zodat de treinen vanuit Utrecht en Nijmegen richting 's-Hertogenbosch elkaar ongelijkvloers kunnen kruisen. Verder is ten noorden van het station het aantal sporen tot aan de vrije kruising uitgebreid van 2 naar 4. Daarmee is de ontvlechting aan de noordzijde van het station 's-Hertogenbosch een feit.

Ten zuiden van station 's-Hertogenbosch is echter nog sprake van samenloop van twee reizigers-corridors: Amsterdam – Utrecht – 's-Hertogenbosch – Eindhoven (Amsterdam – Eindhoven) en Arnhem – Nijmegen – 's-Hertogenbosch – Tilburg – Breda (Nijmegen – Tilburg). Omdat er op dit traject maar drie sporen beschikbaar zijn en er sprake is van een gelijkvloerse kruising van beide corridors leidt dit in relatie tot de toekomstig gewenste PHS-situatie tot knelpunten. De robuustheid van het knooppunt 's-Hertogenbosch wordt nu verder vergroot zodat er voldoende capaciteit ontstaat om de landelijk samenhangende dienstregeling, betrouwbaar, te faciliteren. Tevens wordt de nieuwe route voor het goederenvervoer door de maatregel mede mogelijk gemaakt.

Door beide corridors op het traject 's-Hertogenbosch – Vught ook een eigen spoor te geven (2 x 2 sporen) en ongelijkvloers te laten kruisen, worden beide corridors geheel ontvlochten. Figuur 1-2 geeft dit principe schematisch gevisualiseerd weer. Hierdoor:

- Wordt het capaciteitsknelpunt opgelost waarmee dit traject geen belemmering meer vormt voor het realiseren van de beoogde PHS-dienstregeling.
- Wordt de treindienst van beide corridors ontvlochten (ontkoppeld), waardoor:
 - het aantal dwangpunten om tot een dienstregeling te komen afneemt;
 - vertragingen beperkt blijven tot één corridor;
 - de kans op vertragingen (verstoringsgevoeligheid) kleiner wordt.
- Wordt door het opheffen van de gelijkvloerse aansluiting met bijbehorende wissels bij Vught aansluiting en het vervallen van de overweg Loonsebaan het veiligheidsniveau verhoogd.
- Neemt de robuustheid van het spoorsysteem bij Vught aansluiting toe, door het vervallen van storingsgevoelige systemen zoals hogesnelheidswissels.

Figuur 1-2. Principe ontvlechting door maatregel viersporigheid 's-Hertogenbosch – Vught en vrije kruising.

1.6

Nut en noodzaak Zuidwestboog Meteren

1.6.1 Noodzaak van goederenvervoer per spoor

Conform de Lange Termijn Spooragenda (LTSA) streeft het Kabinet naar een concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig Nederland. In 2040 moet Nederland beschikken over uitstekende logistieke verbindingen van de Nederlandse (zee- en binnen) havens, industriegebieden en logistieke centra. Het spoorgoederenvervoer is een cruciale schakel in de achterlandverbindingen en daarmee van groot belang voor de Nederlandse economie en de internationale concurrentiepositie. Om deze functie waar te blijven maken en toekomstige groei op te vangen is voldoende flexibele en betrouwbare ruimte op het spoor nodig.

PHS is mede bedoeld om het spoor voor goederenvervoerders een aantrekkelijk alternatief te laten zijn met het oog op de concurrentiepositie van Nederland. Vanwege deze concurrentiepositie is het van belang dat goederenvervoer via meerdere modaliteiten mogelijk is (via de weg, via het water en via het spoor). Zo investeert de haven van Rotterdam ook gericht in vervoer per spoor richting Duitsland.

De verwachting is dat het goederenvervoer per spoor in Nederland zal groeien. De ontwikkeling hangt sterk af van het economische ontwikkeling in Nederland en Europa. Volgens de actuele prognose (2017) is de verwachting dat het goederenvervoer in Nederland groeit van circa 40 miljoen ton in 2014 naar 62 (laag economisch scenario) tot 78 miljoen ton (hoog economisch scenario) in 2040. De groei vindt vooral plaats op de oost-west as tussen de Rotterdamse haven en Duitsland.

Het spoorvervoer heeft in Nederland een beperkt marktaandeel in het totaal vervoerde gewicht (gemeten over alle modaliteiten samen). In bepaalde deelmarkten is wel sprake van een significant aandeel in het vervoer, met name in het containervervoer en in het vervoer van kolen en erts. Met name in het Rotterdamse havengebied heeft de containeroverslag zich sterk ontwikkeld. Meer dan 10% van de containers die naar het achterland vervoerd worden uit de haven van Rotterdam gaan per spoor.

De concurrentie tussen de verschillende modaliteiten weg, water en spoor en tussen de verschillende spoorgoederenvervoerders is groot. Kleine wijzigingen in markt en omstandigheden (bijvoorbeeld in prijs) kunnen leiden tot grote verschuivingen in het goederenvervoer per spoor.

Het goederenvervoer per spoor heeft zich vooral geconcentreerd in de havengebieden (Rotterdam, Amsterdam, Sloe, Terneuzen, Moerdijk en de noordelijke havengebieden). De Rotterdamse haven is verreweg het grootste herkomst- en bestemmingsgebied.

De Betuweroute is de belangrijkste corridor in Nederland waarover het goederenvervoer wordt ontwikkeld. De Rotterdamse haven heeft via de Betuweroute een speciale goederenspoorverbinding met Duitsland. Ook de Amsterdamse haven is via een verbidingsboog bij Meteren aangesloten op de Betuweroute. Het overige goederenvervoer rijdt via het gemengde spoornet.

Bij brief van 6 juli 2017⁶ is door de minister van Infrastructuur en Milieu een aantal studies naar de ontwikkeling van het goederenvervoer sinds de besluitvorming van de Betuweroute aangeboden. Ook is gekeken of het geprognosticeerde aantal tonnen goederenvervoer over de Betuweroute van 30 miljoen in 2015 is gehaald (Commissie-Hermans, 1995, TK, 1995). Gebleken is dat deze verwachting voor ongeveer 70 procent is gerealiseerd. Een van de deelstudies betreft een onderzoek van TNO voor welk aandeel van de goederenstromen in Nederland het realistisch is om een verschuiving van weg naar spoor te veronderstellen en tot welke CO₂-besparing dit zou kunnen leiden.

Uit dit onderzoek is naar voren gekomen dat in het jaar 2014 voor totaal 354 miljoen ton aan goederen via de weg in containers of als stukgoed is vervoerd. Ruim 12% (43 miljoen ton) van dit weg-

⁶ Kamerstukken 2016-2017, 29984 nr 727.

vervoer kan in theorie ook over het spoor worden vervoerd, omdat de betreffende routes een overlap met het spoornetwerk hebben. Belangrijke regio's waar overlap in de netwerken aanwezig is, zijn binnenlands vervoer en vervoer over de North Sea-, Rhine-Alpine en Atlantic TEN-T-corridors.

De NMCA⁷ die op 1 mei 2017 is gepubliceerd geeft aan dat er sprake is van doorgaande groei van het reizigersvervoer en het goederenvervoer, in zowel het lage als het hoge economische scenario. Het goederenvervoer blijft toenemen, maar het hoogst verwachte niveau ligt minder hoog dan eerder is voorzien. De toekomstige aantallen goederentreinen voor de effectberekeningen zijn om deze reden verlaagd. Voor de berekeningen wordt het hoge scenario voor 2040 gehanteerd.

De tabellen 1-1, 1-2 en 1-3 geven de ontwikkeling in de verwachting van het aantal goederentreinen zoals hierboven omschreven over het traject Meteren – Boxtel weer.

Tabel 1-1. De verwachte aantallen goederentreinen per etmaal in beide richtingen samen met PHS Meteren – Boxtel, in het lage en in het hoge economische scenario, zoals opgenomen in de Ontwerp Notitie Reikwijdte en Detailniveau september 2012.*

MET PHS Traject	2020		2030	
	laag	hoog	laag	hoog
Meteren – Diezebrug aansluiting	42	114	38	124
Diezebrug aansluiting – 's-Hertogenbosch	64	150	56	166
's-Hertogenbosch – Vught aansluiting	64	150	56	166
Vught aansluiting – Boxtel	40	112	36	120

*Cijfers goederen PHS-prognose 2008 en toebedeeld volgens PHS Voorkeursbeslissing 2010.

Tabel 1-2. De verwachte aantallen goederentreinen per etmaal in beide richtingen samen met PHS Meteren – Boxtel, in het lage en in het hoge economische scenario, zoals opgenomen in de Definitieve Notitie Reikwijdte en Detailniveau mei 2013.*

MET PHS Traject	2020		2030	
	laag	hoog	laag	hoog
Meteren – Diezebrug aansluiting	22	82	20	78
Diezebrug aansluiting – 's-Hertogenbosch	30	86	29	78
's-Hertogenbosch – Vught aansluiting	30	86	29	78
Vught aansluiting – Boxtel	20	81	19	76

*Verlaagde goederentreinprognoses, TNO NEA, langetermijnperspectief goederenvervoer, mei 2012. Toedeling door ProRail, "Verwerking herijkte goederenprognoses PHS", maart 2013.

Tabel 1-3. De verwachte aantallen goederentreinen per etmaal op een gemiddelde werkdag in beide richtingen samen met PHS Meteren – Boxtel (projectsituatie) in het lage en in het hoge economische scenario, op basis van de NMCA 2017 inclusief Zuidoostboog Betuweroute.

MET PHS Meteren Boxtel Traject	2040	
	laag	hoog
Zuidwestboog	14	43
Meteren – Diezebrug aansluiting	30	61
Diezebrug aansluiting – 's-Hertogenbosch	33	69
's-Hertogenbosch – Vught aansluiting	33	69
Vught aansluiting – Boxtel	18	51

⁷ IENM/BSK-2017/91922.04
d.d. 1 mei 2017.

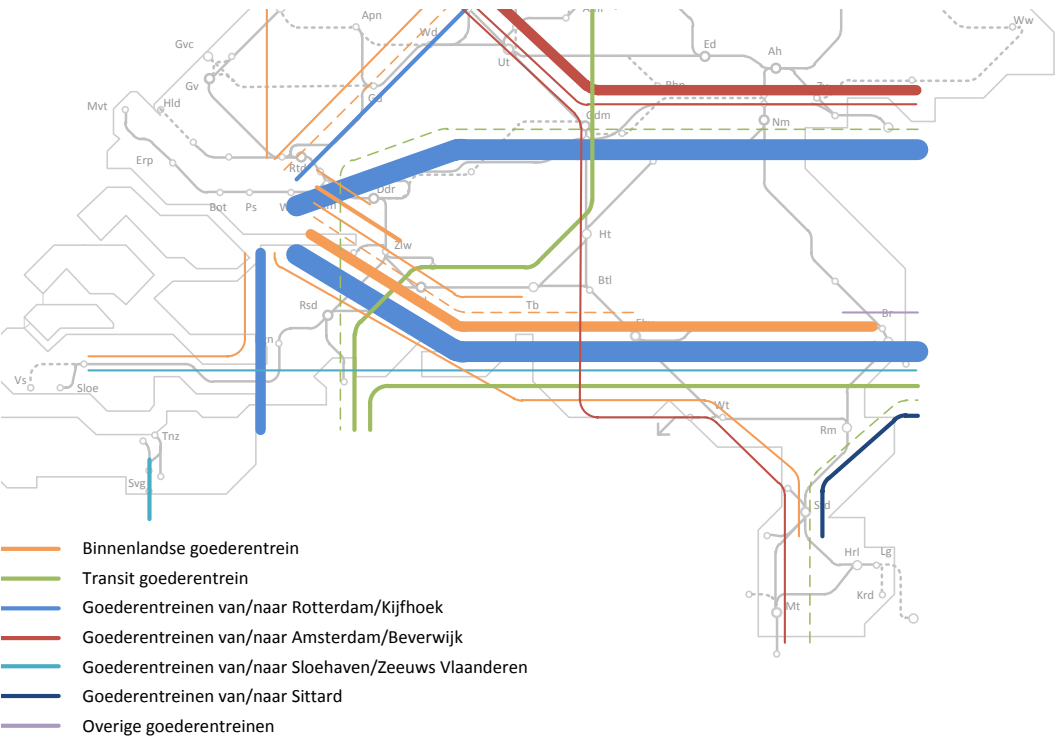
1.6.2 Welke goederentreinen komen voor de nieuwe route in aanmerking?

Zoals eerder beschreven is de aanleiding voor de verbodingsboog bij Meteren dat meer capaciteit voor reizigerstreinen op de Brabantroute (Breda – Tilburg – Boxtel) nodig is. Maar welke goederenstromen die momenteel via de Brabantroute worden afgewikkeld gaan via de nieuwe route rijden? In Zuid-Nederland (ten zuiden van de Betuweroute) zijn de belangrijkste herkomst- en bestemmingsgebieden:

- Vlissingen Sloehaven;
- Roosendaal – grens (België);
- Venlo (o.a. Venlo Tradeport);
- Venlo – grens (Duitsland);
- Sittard (Chemelot), Eijsden – grens (België);
- Rotterdam Kijfhoek.

Figuur 1-3 geeft de goederenvervoerstromen in Zuid-Nederland weer zonder PHS, waarbij de belangrijkste zijn:

- Amsterdam – Geldermalsen – ’s-Hertogenbosch – Eindhoven – Maastricht: 1 goederenpad/uur.
- Sloehaven – Roosendaal – Breda – Tilburg – Eindhoven – Venlo: 1 goederenpad/uur.
- Rotterdam – Zuid-Nederland: 3 goederenpaden/uur.
- België – Roosendaal – Breda – Tilburg – ’s-Hertogenbosch – Nijmegen: 1 goederenpad/uur.

Figuur 1-3. Goederenvervoerstromen in Zuid-Nederland zonder PHS.

De huidige 5 goederenpaden op de Brabantroute bieden voldoende capaciteit om de verwachte goederentreinen in 2040, ook in het hoge scenario, te kunnen verwerken.

Na uitbreiding van het aantal intercity's van 2 naar 4 per uur per richting op de verbinding (Rotterdam –) Breda – Eindhoven conform de Voorkeursbeslissing PHS blijven op de Brabantroute 2 goederenpaden per uur per richting beschikbaar. De totale goederenstroom (5 paden per uur) kan niet via de Brabantroute worden afgewikkeld, waardoor een andere route nodig is. De nieuwe route via de Zuidwestboog Meteren is geschikt voor de goederenpaden van Rotterdam richting Zuid-Nederland.

1.6.3 Waaron goederentreinen via de Betuweroute en de Zuidwestboog Meteren?

Met de nieuwe tweesporige Zuidwestboog Meteren wordt een nieuwe route van het goederenvervoer tussen Rotterdam en Eindhoven/Venlo mogelijk gemaakt. Dit goederenvervoer rijdt in de huidige situatie via de Brabantroute. Na realisatie van de nieuwe route rijdt dit goederenvervoer deels via de Betuweroute, de Zuidwestboog Meteren en vervolgens via 's-Hertogenbosch naar Boxtel.

De drie hoofdargumenten waarom in de Voorkeursbeslissing PHS 2010 is gekozen voor een extra route voor het goederenvervoer tussen Rotterdam (Kijfhoek) en Eindhoven via de Betuweroute, de Zuidwestboog Meteren en vervolgens via 's-Hertogenbosch naar Boxtel zijn:

- 1. Het vrijmaken van capaciteit op de Brabantroute voor meer reizigerstreinen.
- 2. Spreiding & afname van hinder: minder hinder woonkernen Brabantroute en beter benutten Betuweroute.
- 3. De noodzaak van een robuust spoornet.

Navolgend worden deze drie hoofdargumenten nader toegelicht.

1. Vrijmaken capaciteit Brabantroute voor meer reizigerstreinen

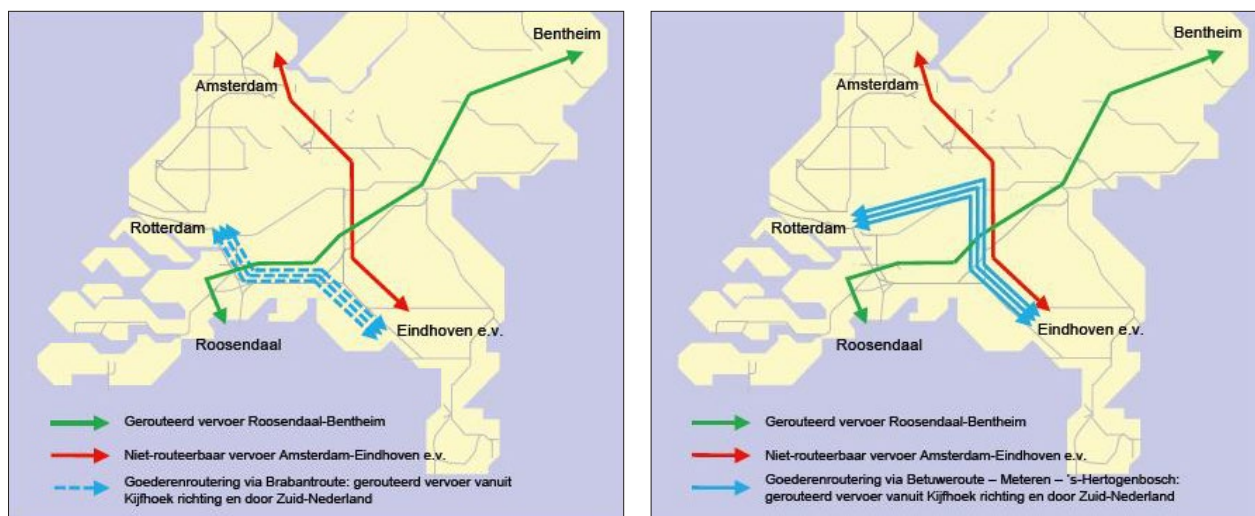
In de Voorkeursbeslissing PHS is opgenomen dat op de Brabantroute een extra 3e en 4e intercity per uur per richting gaat rijden en het aantal sprinters tussen Breda en Tilburg toeneemt van 2 naar 4 per uur per richting.⁸ Vanwege deze extra reizigerstreinen is op de Brabantroute geen ruimte meer voor de huidige 5 goederenpaden, maar nog slechts ruimte voor 2 goederenpaden per uur per richting. De totale verwachte goederenstroom richting Zuid-Nederland kan niet op deze 2 paden van de Brabantroute worden afgewikkeld. Voor de vervoersrelaties Zuid-Nederland van en naar Sloe-Vlissingen, Moerdijk en België, blijft geografisch gezien de Brabantroute de kortste route. Dat geldt ook voor het vervoer van Rotterdam naar Tilburg Industrieterrein. Voor het overige vervoer Rotterdam – Zuid-Nederland is het creëren van een nieuwe route noodzakelijk. Een belangrijk punt daarbij is dat op termijn de met Duitsland afgesproken maximale aantal treinen (192 beide richtingen samen) op de grensovergang Betuweroute – Emmerich wordt bereikt. De Zuidwestboog biedt hiervoor dan een alternatieve route richting grensovergang Venlo. Dit wordt nader toegelicht in de volgende paragraaf (paragraaf 1.6.4).

Tabel 1-4 en figuur 1-4 geven een overzicht van de aantallen goederenpaden op diverse trajecten in de huidige situatie zonder extra reizigerstreinen op de Brabantroute en met extra reizigerstreinen op de Brabantroute waarbij goederentreinen deels via de Betuweroute en de verbingsboog rijden.

Tabel 1-4. Goederenpaden per uur ten tijde van de Voorkeursbeslissing.

Traject	Huidige situatie	Met nieuwe route
Meteren – 's-Hertogenbosch	1	4
's-Hertogenbosch – Vught	2	5
Vught – Boxtel	1	4
Vught – Tilburg	1	1
's-Hertogenbosch – Nijmegen	1	1
Brabantroute: Breda – Boxtel	5	2
Boxtel – Eindhoven	5	5

⁸ 4 ipv 2 IC's Rotterdam – Breda – Eindhoven en 4 in plaats van 2 sprinters tussen Tilburg University en Breda.

Figuur 1-4. Schematische weergave routing via Brabantroute en routing via Meteren.

2. Spreiding & afname hinder: minder hinder woonkernen Brabantroute en benutten

Betuweroute

Door de nieuwe, extra route worden de lusten en de lasten van goederenvervoer evenwichtiger verspreid. Daarmee wordt onder meer gedoeld op spreiding van de hinder van de goederentreinen in de woonkernen. Voor de Brabantroute gaat het daarbij onder meer om vermindering van de hinder in de Drechtsteden, Breda en Tilburg. Specifiek wordt de externe veiligheid te Dordrecht en de overwegproblematiek op de Brabantroute als overweging genoemd, ook ten aanzien van milieueffecten als geluid en trillingen. Door de nieuwe route wordt minder stedelijk gebied doorsneden en hebben daardoor ook minder mensen hinder van de goederentreinen. Door de Brabantroute worden drie grote stedelijke gebieden doorsneden (Dordrecht, Breda en Tilburg) en door de nieuwe route één ('s-Hertogenbosch).

De verlaging van het aantal goederenpaden van 5 naar 2 en de daarmee noodzakelijk geworden herroutering betekent dat de 61 goederentreinen die in 2015 door Breda reden niet toenemen naar 94 treinen in het hoge scenario in 2040. Met herroutering via de Zuidwestboog wordt in 2040 hoog een kleine afname in Breda tot ca 51 treinen verwacht (zie ook paragraaf 1.6.4).

De nieuwe, extra route naar Bostel loopt deels over de Betuweroute. De Betuweroute is speciaal ingericht voor het vervoer met goederentreinen. De her te routeren goederentreinen passen in het beoogde gebruiksniveau en de daarbij behorende milieumaatregelen zoals vastgelegd in het Tracébesluit Betuweroute. Het verschuiven van goederenstromen van het gemengde spoorweganet naar de Betuweroute is daarmee een goede maatregel om hindereffecten van goederentreinen te verminderen. Zo wordt in de aangenomen motie van 'Van Tongeren/Van Veldhoven' van 30 januari 2014 (Kamerstuk 29 984 nr.-449) bij de behandeling van het Vervoerplan van NS en het Beheerplan van ProRail in de Tweede Kamer de regering verzocht om gevaarlijke stoffen bij voorkeur te vervoeren over de Betuweroute en te monitoren wanneer van dit principe wordt afgeweken.

3. Noodzaak van een robuust spoornet

Conform de Lange Termijn Spooragenda (LTSA) uit maart 2014 blijft de ambitie uit PHS het uitgangspunt voor toekomstige investeringen. De hiervoor benodigde aanpassingen in de infrastructuur leveren een belangrijke bijdrage aan het verbeteren van betrouwbaarheid en veiligheid van het spoor. Het project Meteren – Bostel past binnen deze ambitie.

Waar reizigersvervoer vaste dienstregelingen kent, is het goederenvervoer meer vraaggericht, kan variëren in intensiteit en heeft dus meer flexibiliteit nodig. Door steeds grotere zeeschepen is sprake van ook steeds grotere pieken en dalen in het aanbod. De twee goederenpaden over de

Brabantroute die over blijven na de PHS-uitbreiding van de reizigerstreinen bieden daartoe onvoldoende flexibiliteit en onvoldoende ruimte voor groei.

Met het project wordt een nieuwe goederenroute aan het netwerk toegevoegd om de kwaliteit van de verbinding Rotterdam – Zuid-Nederland/Ruhrgebied op niveau te houden, waardoor het ook makkelijker is verstoringen te voorkomen of op te vangen. Dit vergroot de kwaliteit en de flexibiliteit in het aanbod van treinpaden en vergroot ook het gebruik van de Betuweroute. Een robuust en Europees geharmoniseerd spoornet draagt er aan bij dat het spoor voor goederenvervoerders een aantrekkelijk alternatief is. Het spoorgoederenvervoer is een cruciale schakel in de Europese achterlandverbindingen (TEN-T) en daarmee van groot belang voor de Nederlandse economie en de internationale concurrentiepositie.

De verbinding via de ZW-boog is noodzakelijk om er voor te zorgen dat het spoornet voldoende robuust is. Er is meer flexibiliteit en capaciteit voor het goederenvervoer en er zijn meer mogelijkheden voor bijsturing waardoor de betrouwbaarheid toeneemt. De nieuwe route via de zuidwest-boog biedt ook een omleidingsroute bij stremmingen op de Betuweroute richting Duitsland en op de Brabantroute richting Duitsland. Dat geldt ook voor onderhoud dat veelal nachts plaats vindt, waardoor juist het goederenvervoer wordt geraakt. Toekomstvastheid is ook één van de belangrijke overwegingen die ten grondslag ligt aan de keuze voor de verbindingsoog in de Voorkeursbeslissing PHS.

Zoals blijkt uit de brief van 17 juni 2014 van de staatssecretaris van het ministerie van Infrastructuur en Milieu over enkele aanvullende besluiten ten aanzien van PHS, wordt de noodzaak van een robuust spoornet voor goederenvervoer ook breed onderkend. In de diverse Kamerdebatten en in gesprekken met de regio en het Havenbedrijf Rotterdam is van vele kanten bepleit te komen tot een zo spoedig mogelijke uitvoering van de maatregelen zodat het goederenvervoer via de nieuwe route kan gaan rijden. Dit betekent niet alleen dat intensiever gebruik wordt gemaakt van de Betuweroute, maar ook dat een hogere betrouwbaarheid aan goederenvervoerders geboden kan worden.

Met de keuze voor de nieuwe, extra route van het goederenvervoer tussen Rotterdam en Bostel via de Betuweroute en het traject Meteren – Bostel wordt ook de investering in de maatregel ‘s-Hertogenbosch – Vught: 4-sporig en vrije kruising’ uit de Voorkeursbeslissing beter benut. Deze maatregel is bij alle PHS-reizigersvarianten nodig. Beide maatregelen versterken elkaar daarmee en dragen bij aan de doelstelling van ‘beter benutten’ van het spoorweginet.

1.6.4 Vervoersomvang en goederenprognoses PHS Meteren Bostel

Sinds de Voorkeursbeslissing PHS in 2010 zijn de landelijke goederenprognoses voor PHS op 28 maart 2013 naar beneden bijgesteld. Er is nog steeds sprake van een aanzienlijke groei, maar de omvang van het spoorgoederenvervoer ligt na de herijking tussen de 17% in 2020 en de 21% in 2040 lager dan de oorspronkelijke prognose uit 2008. De herijking van de goederenprognoses is gebaseerd op het rapport ‘Lange termijnperspectief goederenvervoer per spoor’ van TNO uit 2012 (kamerstuk 32-404, nr. 57, 12 juli 2012). De goederenvervoerprognoses in deze rapporten zijn uitgedrukt in tonnen per vervoersrelatie op Europees niveau en zijn gebaseerd op verschillende economische scenario’s (zie onderstaand tekstkader). Deze prognoses zijn vervolgens door ProRail verwerkt en toegedeeld aan het spoornetwerk. In het rapport ‘Verwerking herijkte goederenprognoses PHS’ versie 4.0, van 19 augustus 2015 zijn verdere nieuwe inzichten met betrekking tot het spoornetwerk sinds maart 2013 verwerkt (vooral besluiten over de planning en uitvoering van projecten).

De NMCA 2017 geeft nieuwe prognoses voor de omvang van het goederenvervoer in 2030 en 2040. Het beeld is een doorgaande groei van het reizigersvervoer en het goederenvervoer, in zowel het lage als het hoge scenario. Voor het goederenvervoer ligt het hoogst verwachte niveau daarbij lager dan eerder is voorzien. In het goederenvervoer ontstaat met name op de corridor naar Duitsland een stapeling van potentiële knelpunten op het gebied van weg, vaarweg en spoorvervoer. Op weg en spoor is hier sprake van een potentieel vervoerknelpunt.

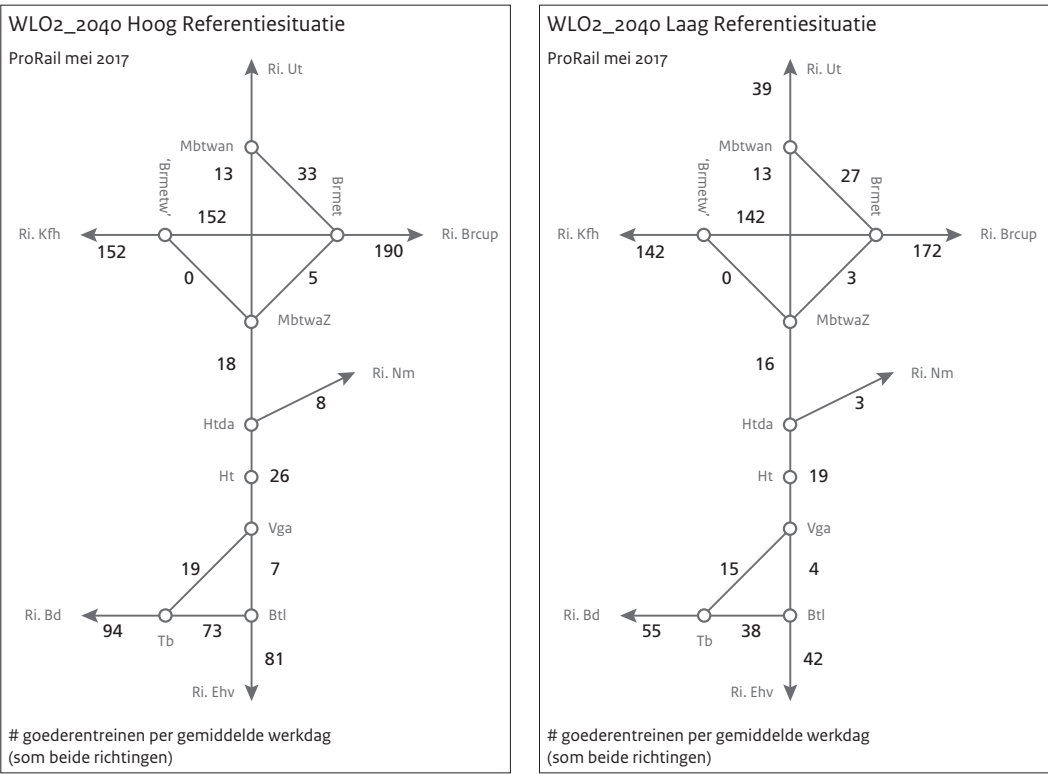
Goederenprognoses

In de NMCA worden de belangrijkste uitgangspunten gevormd door het Lage en Hoge groeiscenario van de nieuwe Welvaart en Leefomgeving (WLO) scenario's van PBL en CPB. Deze scenario's zijn eind 2015 door de planbureaus opgesteld en ontworpen als gematigde groeipaden. In de scenario's zijn geen beleidsbijsturingen, of grote transitie vanuit bijvoorbeeld duurzaamheid, energie, digitalisering of zelfrijdende auto's meegenomen. Hier zijn in de NMCA wel gevoeligheidsanalyses naar uitgevoerd. In het scenario Hoog is wel een substantieel internationaal klimaatbeleid verondersteld. De scenario's gaan uit van een economische groei van 1% tot 2% per jaar bij respectievelijk Lage en Hoge groei. Alle MIRT-projecten waarover tot 2030 financiële afspraken zijn gemaakt en waarvoor een eenduidige variant beschikbaar is, worden in de analyses als gerealiseerd verondersteld.

De goederenprognoses

In de NMCA Spoor 2030-2040, achtergrondrapport, ProRail 19 april 2017, zijn de groeicijfers van de NMCA vertaald naar treinaantallen. Deze zijn gebaseerd op de snelste routes. In de verdere uitwerking (mei 2017) door ProRail zijn ook de capaciteitsbeperkingen op de routes naar Bad Bentheim en Emmerich betrokken.

Figuur 1-5 geeft de verwachte aantallen goederentreinen per uur voor beide richtingen samen in 2040 weer op werkdagen voor het hoge economische groeiscenario, zonder aanleg van de verbingsboog bij Meteren. Eén goederenpad biedt, rekening houdend met de benodigde flexibiliteit en het samengebruik van meerdere routes, capaciteit voor 18 goederentreinen per richting, voor twee richtingen samen is dat 36 treinen. De huidige 5 goederenpaden op de Brabantroute bieden daarmee, zonder uitbreiding van de PHS-reizigersdienstregeling voldoende capaciteit om de verwachte goederentreinen in 2040, ook in het hoge scenario, te kunnen verwerken.

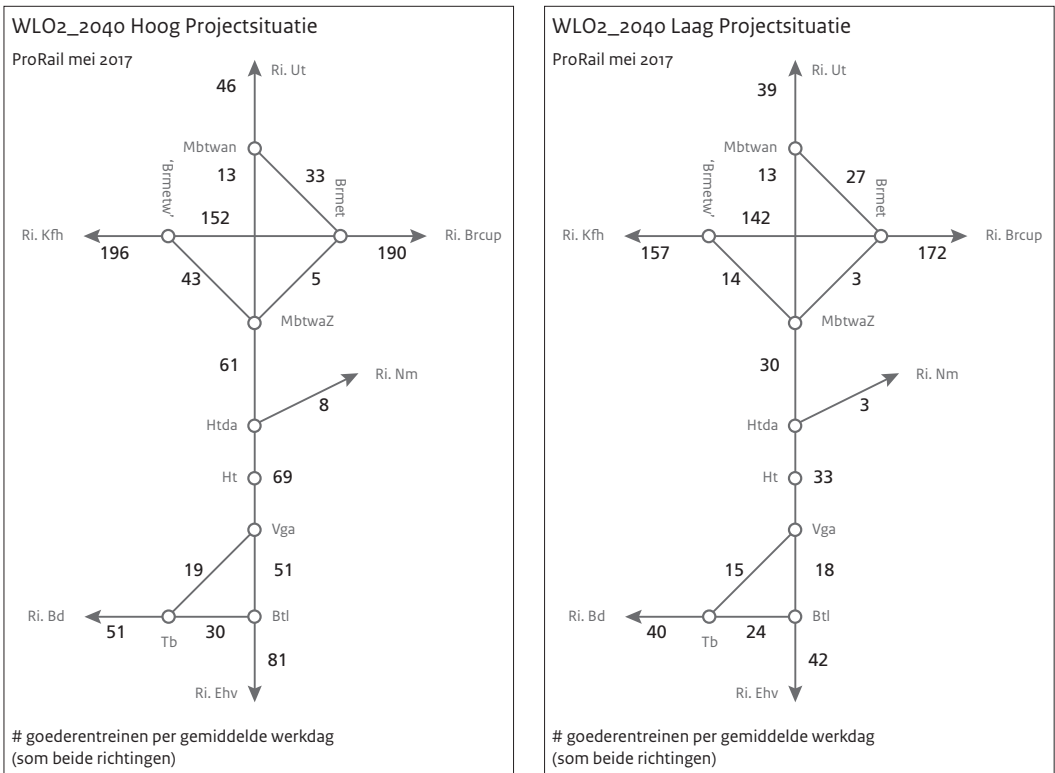
Figuur 1-5. Verwachte aantallen goederentreinen per uur voor beide richtingen samen in 2040, weergeven op werkdagen, voor het lage en het hoge economische groeiscenario, zonder aanleg verbingsboog bij Meteren.

Na uitbreiding van het aantal intercity's van 2 naar 4 per uur per richting op de verbinding (Rotterdam –) Breda – Eindhoven conform de Voorkeursbeslissing PHS blijven op de Brabantroute 2 goederenpaden per uur per richting beschikbaar.

Zoals eerder gesteld heeft een goederenpad capaciteit voor 18 goederentreinen per dag per richting (zie ook het tekstkader 'capaciteit van een goederenpad' hieronder voor verdere toelichting). Voor twee richtingen samen is dat 36 treinen. Voor de overblijvende 2 paden betekent dit een maximaal aantal van 72 goederentreinen per dag. Daarmee kan de Brabantroute niet voldoen aan de gevraagde vervoersomvang die in het hoogste scenario voor 2040 is berekend op 94 treinen ter hoogte van Breda. Ook bij lagere aantallen dan het hoogste scenario 2040 ontstaan knelpunten op bepaalde momenten door de aard van het goederenvervoer. Goederenvervoer is immers afhankelijk van de vervoersvraag van o.a. de haven en is niet gelijkmatig over de dag verdeeld. Uit het voorbeeld van de Betuweroute zoals opgenomen in het tekstkader 'Capaciteit van een goederenpad' blijkt dat gemeten over een hele maand, op het drukste uur van de dag 50% meer goederentreinen reden dan op een gemiddeld uur. De verwachting is dat deze spreiding in het vervoeraanbod in de toekomst vergelijkbaar is aan vandaag en ook van toepassing is op het goederenvervoer op de Brabantroute.

De resterende 2 paden zullen met name gebruikt worden door goederentreinen die geen geografisch logisch route-alternatief hebben voor de Brabantroute. Daarbij gaat het om herkomst/bestemming in het westen: Sloe – Vlissingen, België of verder en Moerdijk. In het oosten zijn de herkomst/bestemming: Venlo grens – Duitsland of verder en Venlo/Blerick (containers). Daarnaast is de Brabantroute ook voor de vervoersrelatie Maasvlakte – Tilburg-industrieterrein geografisch gezien de meest logische route.

Het goederenvervoer van Rotterdam richting Zuid-Nederland kan geografisch gezien voor de nieuwe route via de verbidingsboog bij Meteren naar Zuid-Nederland rijden.

Figuur 1-6. Goederenstromen uitgaande van 2 paden over de Brabantroute en aanleg van de verbidingsboog bij Meteren (2040 hoog scenario en 2040 laag scenario).

Het voorgaande leidt tot de situatie in figuur 1-6, uitgaande van 2 paden over de Brabantroute en aanleg van de verbidingsboog bij Meteren (2040 hoog scenario en 2040 laag scenario).

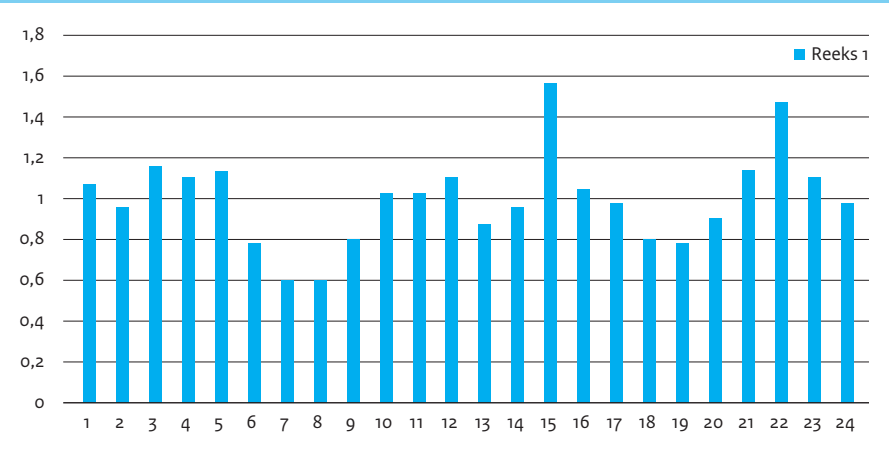
Capaciteit van een goederenpad

De theoretische capaciteit van een goederenpad is één trein per uur per richting dus 24 treinen per dag per richting. In de praktijk is de capaciteit echter minder omdat de vervoersvraag nooit gelijkmatig is verdeeld over de dag en hoe meer vervoersrelaties gebruik maken van het goederenpad hoe groter de variatie. Tussen het ministerie van IenW en ProRail zijn de volgende capaciteitsgrenzen afgesproken voor een goederenpad (zoals deze door ProRail worden gebruikt bij de verwerking en toedeling van de goederenprognoses van TNO uitgedrukt:

- Bij één vervoersrelatie maximaal 18 goederentreinen per dag.
- Bij twee vervoersrelaties maximaal 16 goederentreinen per dag.
- Bij drie vervoersrelaties of meer maximaal 15 goederentreinen per dag.

Variatie in de vraag aan goederenvervoer

Het aantal goederentreinen varieert per dag en per uur van de dag, vanwege variatie in de vraag naar goederenvervoer. In het weekend rijden er bijvoorbeeld minder goederentreinen dan op werkdagen. Ook per periode van de dag zijn er drukke en minder drukke perioden. In de grafiek is een overzicht van de gemiddelde verdeling per dag van het aantal goederentreinen over de Betuweroute in juni 2015 gegeven (op de horizontale as zijn de uren per dag opgenomen). De waarde 1 op de verticale as staat voor het gemiddelde van de hele dag, waarbij de procentuele afwijking van dit gemiddelde per uur van de dag is weergegeven. In de drukste uren reden er tot 50% meer goederentreinen dan in een gemiddeld uur. De verwachting is dat deze spreiding in het vervoeraanbod in de toekomst vergelijkbaar is aan vandaag en ook van toepassing is op het goederenvervoer op de Brabantroute, en op de nieuwe route Meteren – Boxtel.

1.7

Relatie met andere projecten

Er is een belangrijke relatie tussen de spooruitbreiding Meteren – Boxtel en andere projecten binnen PHS. Tevens is er een relatie met de aanpassingen aan de N65 door Rijkswaterstaat op de delen van de N65 grenzend aan de ingreep in dit Tracébesluit. Daarnaast is in het kader van het MER geïnventariseerd welke autonome ruimtelijke plannen en andere ontwikkelingen rondom het spoor relevant zijn voor het project PHS Meteren – Boxtel. Autonoom wil zeggen dat de besluitvorming rond deze thema's los van dit Tracébesluit plaatsvindt en dat vast staat dat de ontwikkelingen zullen plaatsvinden.

PHS

Op de corridor Breda – Eindhoven wordt extra ruimte gemaakt voor reizigersvervoer na het verminderen van het aantal goederenpaden.

Op de Brabantroute gaan een extra 3e en 4e intercity per uur per richting rijden. Tevens neemt het aantal sprinters tussen Breda en Tilburg toe van 2 naar 4 per uur per richting. De corridor Breda – Eindhoven sluit in Boxtel aan op het traject Meteren – Boxtel, op het punt waar de spoorlijnen uit Tilburg en 's-Hertogenbosch samenkomen.

Autonome ruimtelijke plannen

Per gemeente zijn de relevante autonome ruimtelijke plannen geïnventariseerd, zie de bijlage 'Overzicht Autonome ruimtelijke plannen' bij het MER. Dit zijn de ruimtelijke plannen welke zijn vastgesteld voorafgaand aan de vaststelling van het Tracébesluit PHS Meteren – Boxtel en concreet genoeg zijn om bij dit project rekening mee te houden.

N65 Haaren – Vught

Tegelijkertijd met het project PHS Meteren – Boxtel is sprake van een N65 project tussen Haaren en Vught. Het project is gericht op het verbeteren van de leefbaarheid waarbij een vijftal kruispunten en aansluitpunten wordt aangepast. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de paragrafen 3.1.3 (beschrijving uitgangspunten), 5.2 (beschrijving eindsituatie) en 6.2 (beschrijving tijdelijke situatie).

Autonome geluidsanering

Bij geluidsgevoelige objecten kan sprake zijn van een 'saneringssituatie'. Dit is een historisch gegroeide geluidssituatie die de wetgever niet wenselijk heeft geacht bij de invoering van de geluidproductieplafonds. Voor deze saneringsobjecten gelden lagere streefwaarden, met als doel de geluidsbelasting te reduceren en de saneringssituatie op te heffen. Deze geluidsaneringsopgaven worden uitgevoerd als onderdeel van het Meerjaren Programma Geluid (MJP) dat ProRail in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat uitvoert. Het saneringsplan moet voor 31 december 2020 ter vaststelling zijn aangeboden aan de minister. Uiterlijk in 2030 dienen de maatregelen getroffen te zijn.

Bij wijziging van een geluidproductieplafond moet volgens de Wet milieubeheer (artikel 11.42) ook de geluidsanering worden aangepakt. Dit wordt gekoppelde sanering genoemd. Bij het project PHS Meteren – Boxtel is wijziging van geluidproductieplafonds aan de orde. Daarom is de saneringsopgave daar waar sprake is van wijziging van geluidproductieplafonds meegenomen als onderdeel van het project PHS Meteren – Boxtel en zijn integraal maatregelen afgewogen (conform Memorie van toelichting bij de Invoeringswet geluidproductieplafond, kamerstuk 32625 nr. 3).

Autonome instroom van stiller en moderner materieel

Voor de periode tot aan 2020 wordt uitgegaan van de autonome instroom van stiller materieel. In het definitieve 'Actieplan omgevingslawaai voor druk bereden hoofdspoorwegen periode 2013 – 2018' van het ministerie van Infrastructuur en Milieu van 14 januari 2014 is als doelstelling opgeno-

men om in 2020 al het reizigersvervoer te realiseren met stil materieel en het goederenvervoer te realiseren met tenminste 80% stil goederenmaterieel en maximaal 20% lawaaiig materieel. Om dit te bereiken worden diverse landelijke ontwikkelingen en maatregelen voorzien. In lijn met dit beleid is in het akoestisch onderzoek uitgegaan van 80% stiller goederenmaterieel in 2020. Voor reizigerstreinen wordt in 2020 vrijwel volledig uitgegaan van stiller materieel (materieel is of vervangen of omgebouwd, met uitzondering van één materieeltype).

Het treinmaterieel van de binnenlandse personentreinen heeft een levensduur van enkele decennia en zal geleidelijk worden vervangen door moderner materieel. Het modernere materieel is veelal lichter dan het huidige materieel. Hierdoor mag verwacht worden dat dit modernere materieel ook minder trillingen veroorzaakt. Omdat ProRail noch het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat spoorwegondernemingen bindend eisen dienaangaande kunnen opleggen, is als uitgangspunt gehanteerd dat het materieel in de toekomst dezelfde trillingkarakteristieken heeft als het huidige materieel. Dit uitgangspunt is zowel voor de goederentreinen als voor de passagierstreinen gehanteerd.

Autonome toename van transport van gevaarlijke stoffen als gevolg van de Zuidoostboog

Het project PHS Meteren – Bortel voorziet in de mogelijkheid om goederenvervoer via de Betuweroute, via de nieuwe Zuidwestboog Meteren, naar het zuiden te laten plaatsvinden over het tracé Meteren – Bortel. Hiermee wordt een deel van de Brabanneroute ontlast. Door het project wordt een toename van het goederentransport mogelijk gemaakt via Meteren naar het zuiden, inclusief het transport van gevaarlijke stoffen. Omdat de externe veiligheidsrisico's daardoor toenemen, is een zogenoemde verantwoording van het groepsrisico nodig. Onafhankelijk van het project Meteren – Bortel is recent de verlengde Zuidoostboog bij de Betuweroute te Meteren in dienst genomen. Ook hierdoor wordt een toename van het goederentransport, tussen 's-Hertogenbosch en de Zuidoostboog, mogelijk gemaakt. Dit zorgt ook voor een toename van het vervoer van gevaarlijke stoffen. Om deze reden heeft de verantwoording groepsrisico naast het project Meteren – Bortel ook betrekking heeft op de autonome toename van het transport van gevaarlijke stoffen als gevolg van het gebruik van de Zuidoostboog.

Autonome maatregelen overwegveiligheid

Autonom worden al maatregelen voorzien aan bestaande overwegen op het traject tussen Meteren en Bortel. Over de volgende projecten zijn al bestuurlijke afspraken gemaakt:

- Gemeente Haaren (Esch): situatie bij de overweg Rundsijk/Gestelseweg verbeteren door het verleggen van de zijweg ten zuidwesten van de overweg zodat deze op grotere afstand van de overweg aansluit.
- Gemeente Bortel: opheffen van de overweg Tongersestraat.

Teneinde de bestaande situatie te verbeteren zijn verdere aanpassingen voorzien in:

- Gemeente Zaltbommel (Bruchem): toevoegen van een doorgangsregeling (waarschuwingsbebording) aan de overwegbeveiliging bij de overweg Vliedseweg.
- Gemeente 's-Hertogenbosch: huidige schuine overweg Orthenseweg vervangen door een haakse overweg, bij voorkeur uitsluitend voor langzaam verkeer.

Autonome maatregel trillingshinder 's-Hertogenbosch

Recent is in 's-Hertogenbosch het project 'Sporen in Den Bosch' uitgevoerd. Op basis van het Tracébesluit Sporen in Den Bosch (SiDB) is voor trillingen een zogenoemde 'Opleveringstoets' uitgevoerd. Uit deze toets volgt een tweetal maatregelen. Om te borgen dat de afweging die heeft geleid tot deze maatregelen en de uitvoering van deze maatregelen in samenhang met de overige maatregelen plaatsvindt, zijn de maatregelen opgenomen in het Tracébesluit PHS Meteren – Bortel.

2

Het Tracébesluit

2.1

Betekenis Tracébesluit

2.1.1 Juridische basis

In het Tracébesluit PHS Meteren – Boxtel wordt de uitbreiding van de sporen en de ligging van het tracé van een juridisch-planologische basis voorzien. Dit wil zeggen dat het verloop en de geografische omvang van de spooruitbreiding wordt vastgelegd, inclusief de benodigde kunstwerken en bijkomende infrastructurele voorzieningen. Daarnaast omvat het vastgelegde tracé het geheel aan maatregelen om de spoorlijn in te passen in zijn omgeving, zoals ecologische en landschappelijke maatregelen. Het project betreft een uitbreiding van een reeds bestaande verbinding. Op het verloop van de tracéwetprocedure wordt in paragraaf 2.3 nader ingegaan.

Het Tracébesluit bestaat uit bepalingen en kaarten, waarop het Tracé en de bijbehorende inpassingsmaatregelen staan weergegeven. Het Tracébesluit omvat de volgende kaarten:

- een overzichtskaart, bestaande uit 2 kaartbladen, waarop de ligging van de spooruitbreiding is weergegeven met de indeling van de detailkaart (kaartbladindeling). De overzichtskaart heeft een schaal van 1:10.000 en 1:20.000;
- een detailkaart, bestaande uit 15 kaartbladen, waarop de benodigde ruimte voor spooruitbreiding inclusief de inpassingmaatregelen is vastgelegd. De detailkaartbladen hebben een schaal van 1:2.500. De hoogteligging van het tracé is door middel van een lengteprofiel met schaal 1:5.000 (horizontaal) en 1:500 (verticaal) en dwarsprofielen weergegeven.

In het besluit (de bepalingen) is vastgelegd welke gebieden (maatregelvlakken) op de kaarten zijn onderscheiden, welke functies deze gebieden hebben en welke maatregelen worden gerealiseerd en zijn toegestaan. Daarnaast is in het besluit aangegeven in hoeverre de spooruitbreiding mag afwijken van de op de kaarten aangegeven horizontale en verticale ligging (flexibiliteitsbepaling) en welke kaders zijn gehanteerd voor het formuleren van inpassingmaatregelen. Het besluit en de kaarten zijn juridisch bindend. Het besluit gaat vergezeld van een toelichting. In deze toelichting wordt de spooruitbreiding gedetailleerd beschreven en wordt een verantwoording gegeven van de wijze van inpassing van het tracé. De toelichting is juridisch niet bindend.

2.1.2 Crisis- en herstelwet

Op dit Tracébesluit zijn de bepalingen uit de Crisis- en herstelwet van toepassing. De wet heeft gevolgen voor de beroepsmogelijkheden tegen het Tracébesluit.

2.1.3 Tracébesluit en bestemmingsplannen

Voor zover het Tracébesluit PHS Meteren – Boxtel en vigerende bestemmingsplannen niet met elkaar in overeenstemming zijn, geldt het Tracébesluit als omgevingsvergunning waarbij ten behoeve van het tracéwetplichtige project van nationaal belang met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3° van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht van het bestemmingsplan of de beheersverordening wordt afgeweken. De raden van de betreffende gemeenten zijn verplicht om binnen een jaar nadat het Tracébesluit onherroepelijk is geworden, het bestemmingsplan overeen-

komstig het Tracébesluit vast te stellen of te herzien. Zolang het bestemmingsplan niet is aangepast aan het Tracébesluit, is het gemeentebestuur verplicht aan degenen die inzage verlangen in het bestemmingsplan, tevens inzage te verlenen in het vastgestelde Tracébesluit. Het Tracébesluit geldt verder als voorbereidingsbesluit, zoals bedoeld in artikel 3.7 van de Wet ruimtelijke ordening. Hierdoor wordt voorbereidingsbescherming vastgelegd voor het gebied dat is begrepen in het Tracébesluit PHS Meteren – Boxtel.

2.1.4 Vergunningen

Ten aanzien van de benodigde vergunningen, ontheffingen, vrijstellingen en dergelijke, is er in de Tracéwet een coördinatieregeling opgenomen. Dit houdt in dat de staatsecretaris van Infrastructuur en Waterstaat met het oog op de uitvoering van het Tracébesluit PHS Meteren – Boxtel een gecoördineerde voorbereiding van de besluiten op aanvragen van vergunningen en dergelijke bevordert. De staatssecretaris zal voor de spooruitbreiding PHS Meteren – Boxtel een coördinator aanwijzen. Bevoegd gezag en vergunningaanvrager stellen samen termijnen vast waarbinnen bevoegde bestuursorganen op de aanvraag voor een vergunning moeten beslissen. Zij informeren de coördinator die deze termijnen schriftelijk vastlegt. De coördinator zorgt verder voor toezending en voor kennisgeving van de (ontwerp-)besluiten.

De besluiten worden voorbereid met toepassing van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. De tot vergunningverlening bevoegde bestuursorganen zorgen voor de terinzagelegging van de ontwerpbesluiten. Namens de minister maakt de coördinator de terinzagelegging bekend. Ten aanzien van de ontwerpbesluiten kunnen zienswijzen naar voren worden gebracht. Na de dag van de bekendmaking van besluiten tot vergunningverlening door het bevoegd gezag vangt de beroepstermijn aan. Bij de beroepen kunnen geen gronden worden aangevoerd die betrekking hebben op het Tracébesluit. Beroepen moeten worden ingediend bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Indien een betrokken bevoegd bestuursorgaan niet of te laat beslist op een vergunningaanvraag kunnen de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat en de minister wie het mede aangaat, gezamenlijk een besluit op de aanvraag nemen. In dat laatste geval treedt hun besluit in de plaats van het besluit van het in eerste aanleg bevoegde bestuursorgaan.

2.1.5 Grondverwerving

Voor de spooruitbreiding in het kader van project PHS Meteren – Boxtel en/of de tijdelijke bouwzones en/of tijdelijke infrastructurele maatregelen en voorzieningen moeten gronden worden aangekocht. Grondverwerving ten behoeve van de spooruitbreiding met bijkomende werken geschiedt allereerst door minnelijke verwerving (aankoop). Wanneer gronden niet minnelijk kunnen worden verworven, zal een onteigeningsprocedure krachtens de Onteigeningswet worden gevolgd. In die procedure spreekt de onteigeningsrechter zich uit over de onteigening en de hoogte van de schadeloosstelling. Dit geschiedt op basis van Titel II a, artikel 72a van de Onteigeningswet, welk artikel toeziet op de onteigening van gronden ten behoeve van de aanleg en verbetering van onder meer wegen, bruggen en spoorwegwerken. Onder de werking van dit artikel valt ook de aanleg van werken ter uitvoering van het Tracébesluit PHS Meteren – Boxtel. Zowel bij minnelijke verwerving als bij gerechtelijke onteigening gelden voor de vaststelling van de schadeloosstelling de uitgangspunten van de Onteigeningswet en daarmee samenhangende jurisprudentie. De schadeloosstelling is volledig. De rechthebbende dient vóór en na de aankoop of onteigening in een gelijkwaardige vermogens- en inkomenspositie te verkeren. De schadeloosstelling geschiedt in geld. Afhankelijk van de omstandigheden en mogelijkheden kan echter in voorkomende gevallen ook in de schade worden voorzien door middel van vervangende grond of andere feitelijke voorzieningen.

2.2

Schadevergoeding

2.2.1 Bestuursrechtelijke schadevergoeding

Op basis van het Tracébesluit PHS Meteren – Boxtel kan een tegemoetkoming van schadevergoeding worden aangevraagd door diegenen die schade lijden door de aanleg van de spooruitbreiding.

Het betreft in dat geval de zogenoemde bestuursrechtelijke schadevergoeding. Bestuursrechtelijke schadevergoeding betreft schadevergoeding op grond van rechtmatig genomen besluiten door bestuursorganen en rechtmatige uitvoeringshandelingen. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in:

1. Schade in relatie tot aankoop of onteigening.
2. Schade als gevolg van het Tracébesluit (nadeelcompensatie).
3. Schade bij verlegging van kabels en leidingen.

Schade in relatie tot aankoop of onteigening

In het geval van verwerving van objecten of percelen wordt de schadeloosstelling volledig meegenomen. Het uitgangspunt hierbij is dat de rechthebbende voor en na de aankoop of onteigening in een gelijkwaardige vermogens- of inkomenspositie dient te verkeren, zie paragraaf 2.1.5.

Schadevergoeding als gevolg van het Tracébesluit (nadeelcompensatie)

Belanghebbende burgers, bedrijven en rechtspersonen die niet (geheel) betrokken zijn bij de verwerving van objecten en percelen kunnen nadeel ondervinden van de maatregelen aan de sporen en de maatregelen in verband met de aanleg, de aanwezigheid en het gebruik van de spoorweg. De Tracéwet ziet toe op de schade die het gevolg is van het Tracébesluit PHS Meteren – Boxtel en rechtmatig genomen maatregelen of besluiten die voortvloeien uit het Tracébesluit PHS Meteren – Boxtel voor zover deze schade althans niet anderszins is verzekerd en voor zover deze schade redelijkerwijs niet voor rekening van verzoeker hoort te blijven. Verzoeken om schadevergoeding in dergelijke gevallen worden op grond van artikel 22 van de Tracéwet en artikel 18 van dit Tracébesluit behandeld volgens de procedure van de Beleidsregel nadeelcompensatie Infrastructuur en Milieu 2014.

Een verzoek om nadeelcompensatie kan worden gedaan door diegenen die schade lijden door de spooruitbreiding. Verzoeken om dergelijke schadevergoeding kunnen na bekendmaking van het Tracébesluit PHS Meteren – Boxtel worden ingediend. Het recht op schadevergoeding ontstaat niet eerder dan na het onherroepelijk worden van het schadeveroorzakende besluit. De minister van Infrastructuur en Waterstaat beslist in beginsel derhalve niet eerder. De beslissing van de minister van Infrastructuur en Waterstaat is een besluit als bedoeld in artikel 1:3 van de Algemene wet bestuursrecht en is vatbaar voor bezwaar en beroep bij de bestuursrechter. ProRail is door de minister gemandateerd om namens de minister een besluit te nemen op deze verzoeken. Een verzoek om schadevergoeding kan worden gericht aan:

ProRail

t.a.v. Manager Leefomgeving, Juridische zaken en Vastgoed

Postbus 2038

3500 GA Utrecht

Schade bij verlegging van kabels en leidingen

Kabel- en leidingbeheerders die als gevolg van de uitvoering van dit project kabels en leidingen moeten verleggen en/of aanpassen kunnen een verzoek tot schadevergoeding indienen. Afhankelijk van de rechtspositie van de te verleggen kabel of leiding is één van de hierna genoemde schade-regelingen (of een combinatie daarvan) van toepassing.

1. Nadeelcompensatieregeling verleggen kabels en leidingen in en buiten rijkswaterstaatwerken en spoorwegwerken 1999 (NKL 1999). De NKL 1999 is een beleidsregeling waarin wordt aangegeven op welke wijze het nadeel van kabel- en leidingbeheerders gecompenseerd wordt bij verleggingen van kabels en leidingen vanwege de wijzigingen van infrastructuur binnen het beheersgebied van de minister van Infrastructuur en Waterstaat. De minister van Infrastructuur en Waterstaat

heeft vergunning verleend voor het liggen van kabels en leidingen binnen haar beheersgebied. De betreffende vergunning zal worden ingetrokken. Daarnaast voorziet de NKL 1999 in een regeling voor nadeelcompensatie voor niet bij de Overeenkomst 1999 aangesloten beheerders van kabels en leidingen. De regeling heeft alleen betrekking op kabels en leidingen die onder één van de categorieën van de Belemmeringenwet Privaatrecht vallen.

2. Overeenkomst inzake verleggingen van kabels en leidingen buiten beheersgebied, overeengekomen tussen de minister van Verkeer en Waterstaat, Energiened, Vewin en Velin (Overeenkomst 1999). In de Overeenkomst 1999 zijn afspraken vastgelegd met betrekking tot vergoeding van kosten van verlegging die veroorzaakt worden door of namens de minister van Infrastructuur en Waterstaat buiten het beheersgebied van deze minister. De werking van de Overeenkomst strekt zich uit tot die infrastructurele projecten, die in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en/of ProRail worden uitgevoerd met betrekking tot kabels en leidingen waarop een erkenning van openbaar belang als bedoeld in de Belemmeringenwet Privaatrecht van toepassing is dan wel kan zijn. Andere projecten en/of verlegging van andere kabels en leidingen, zoals kabels die onder de Telecommunicatiewet vallen, beziet deze overeenkomst niet.
3. Telecommunicatiewet: Deze wet bevat een schaderegeling voor verleggingen en/of aanpassingen van telecomkabels die onder de reikwijdte van de Telecommunicatiewet vallen.

2.2.2 Civielrechtelijke schadevergoeding

De hiervoor weergegeven vormen van bestuursrechtelijke schadevergoeding hebben uitdrukkelijk geen betrekking op vergoeding van schade veroorzaakt door onrechtmatige gedragingen. Bij onrechtmatige gedragingen wordt met name gedacht aan zaakschade (ook wel 'bouwschade' genoemd) aan bijvoorbeeld opstellen als gevolg van uitvoering van werkzaamheden zoals heiwerkzaamheden of bemaling. In voorkomende gevallen kan er op grond van het burgerlijke (civiele) recht grond zijn voor een schadevergoeding (herstel of volledige vergoeding). Daarbij zal steeds de vraag moeten worden gesteld of de schade is veroorzaakt door het project.

2.3

De Tracéwetprocedure en milieueffectrapportage

2.3.1 Algemeen

Voor de besluitvorming over de maatregelen, waarmee de spoorcapaciteit wordt vergroot, wordt op grond van de Tracéwet de Tracéwetprocedure gevolgd. De spooruitbreiding Meteren – Boxtel omvat zowel de aanleg als wijziging van een spoorweg. In verband daarmee is conform artikel 8 van de Tracéwet de Tracéwetprocedure van toepassing.

Op 1 januari 2012 is de gewijzigde Tracéwet in werking getreden met het oog op de versnelling en verbetering van besluitvorming over infrastructurele projecten (Stb. 2011, 649). Kern van de gewijzigde Tracéwet is de wettelijke verankering van de verkenningsfase van een plan, als uitwerking van het advies Sneller & Beter van de Commissie Elverding. De verkenningsfase vangt aan met een startbeslissing, waarin aangegeven wordt hoe de verkenning zal worden uitgevoerd en of er aanleiding is om een structuurvisie op te stellen. Om te voorkomen dat infrastructurele projecten waarvan de verkenning al in een gevorderd stadium is of zelfs is afgerond de verkenning opnieuw gestart moet worden met een startbeslissing, heeft de minister van het voormalig ministerie van Infrastructuur en Milieu op 13 december 2012 een besluit genomen (nr. IENM/BSK-2012/242707) waarmee een aantal projecten is aangewezen waarvoor deze nieuwe eisen niet van toepassing zijn.

Het gaat daarbij onder meer om de projecten ter uitwerking van de Voorkeursbeslissing Programma Hoogfrequent Spoorvervoer (PHS), waaronder het traject 'Goederenroute Zuid-Nederland: Betuweroute – Boog Meteren – Eindhoven – Venlo – grens' en het traject 'Amsterdam – Utrecht – Eindhoven'. Dit betekent dat voor het Tracébesluit voor PHS Meteren – Boxtel geen startbeslissing meer nodig is en de verkenningsfase als afgerond kan worden beschouwd.

In het Besluit m.e.r. is vastgelegd voor welke activiteiten een milieueffectrapportage moet plaatsvinden. Voor de aanleg, wijziging of uitbreiding van een spoorweg voor spoorverkeer over lange afstand moet minimaal een vormvrije m.e.r.-beoordeling worden uitgevoerd om te kunnen beoordelen of er sprake zou kunnen zijn van mogelijke belangrijke nadelige milieugevolgen. De m.e.r.-verplichtingen voor PHS Meteren – Boxtel zijn getoetst in het rapport ‘Vormvrije m.e.r.-beoordeling PHS-project Meteren – Boxtel’ (Grontmij en DHV, april 2012). Uit de bevindingen blijkt dat voor een aantal aspecten, met name landschappelijk/stedenbouwkundige impact, externe veiligheid, luchtkwaliteit en natuur, belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu op dat moment niet konden worden uitgesloten.

Gekoppeld aan de voorbereiding van het Tracébesluit PHS Meteren – Boxtel, de m.e.r.-procedure te doorlopen. In paragraaf 1.2.1 van het milieueffectrapport (hierna: MER) wordt uitgebreid ingegaan op de m.e.r.-plicht voor dit Tracébesluit. In hoofdstuk 4 van deze toelichting is een samenvatting van het MER opgenomen. Tabel 2-1 geeft de vervolgstappen in de procedure weer.

Tabel 2-1. Vervolgstappen Tracébesluit.

Procedurestap	Toelichting
Terinzagelegging OTB en MER	Publicatie en terinzagelegging van OTB en MER PHS Meteren-Boxtel gedurende 6 weken. Mogelijkheid om zienswijzen naar voren te brengen (voor eenieder). Advies van de Commissie voor de m.e.r.
Tracébesluit	Mede op basis van de zienswijzen op het OTB en het MER stelt de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat het Tracébesluit vast. Een beslissing tot het ophogen van de geluidproductieplafonds voor de ten hoogste toelaatbare geluidbelasting in het gebied dat is begrepen in het Tracébesluit, maakt deel uit van het Tracébesluit.
Terinzagelegging Tracébesluit	Publicatie en terinzagelegging Tracébesluit gedurende 6 weken. Mogelijkheid voor belanghebbenden om beroep in te stellen bij de Afdeling bestuursrecht-spraak van de Raad van State.
Beroep bij Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State	Uitspraak op beroepen tegen het Tracébesluit vindt, conform de Crisis- en herstelwet, plaats binnen 6 maanden na afloop van de beroepstermijn.
Uitvoering	Uitvoering kan starten nadat het Tracébesluit en/of de uitvoeringsvergunningen in werking zijn getreden.

2.3.2 Monitoring milieueffecten en opleveringstoets

De grondslag van het milieueffectrapport is te vinden in de Wet milieubeheer. Op 16 mei 2017 is de Implementatiewet ‘herziening m.e.r.-richtlijn’ in werking getreden. Met deze wet wordt de herziene Europese m.e.r.-richtlijn (project-m.e.r.) in Nederlandse wetgeving vertaald. Voor projecten die voor 16 mei 2017 zijn gestart met de m.e.r.-procedure geldt het overgangsrecht. Dat is bij het project PHS Meteren – Boxtel het geval met de publicatie van het voornemen om een milieueffectrapport op te stellen op 6 september 2012. In dit overgangsrecht is bepaald dat de hoofdstukken 7 en 14 van de Wet milieubeheer en artikel 1.11 van de Crisis- en herstelwet, zoals die luiden voor 16 mei 2017 van toepassing blijven op de voorbereiding van een besluit als bedoeld in artikel 7.2, derde en vierde lid, van de Wet milieubeheer totdat het besluit onherroepelijk is geworden. Aangezien artikel 7.37 van Wet milieubeheer geen betrekking heeft op de fase van voorbereiding van een besluit, maar op de fase na vaststelling en onherroepelijk worden van het besluit, valt deze bepaling niet onder het overgangsrecht.

De staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat geeft in het Tracébesluit aan voor welke aspecten een opleveringstoets wordt uitgevoerd. De opleveringstoets dient ertoe aanvullend vertrouwen te geven dat ook na ingebruikneming van het project PHS Meteren – Boxtel aan de normen, die aan de diverse milieuaspecten zijn gesteld en aan het Tracébesluit ten grondslag liggen, wordt voldaan.

Zoals hiervoor is toegelicht valt dit besluit onder het overgangsrecht met uitzondering van artikel 7.37 van de Wet milieubeheer. Dit artikel biedt de mogelijkheid in het Tracébesluit op te nemen dat het onderzoek of aan de geldende normen wordt voldaan plaatsvindt door middel van monitoring. Omdat de opleveringstoets en het monitoren van milieueffecten hetzelfde doel dienen, namelijk het onderzoeken of na realisatie van het project daadwerkelijk aan de geldende normen wordt voldaan, vindt de monitoring geïntegreerd met de opleveringstoets plaats.

Een jaar na ingebruikname van het project PHS Meteren – Boxtel, zoals vastgelegd in het Tracébesluit, onderzoekt de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat de gevolgen van de ingebruikname van PHS Meteren – Boxtel voor het milieuaspect trillingen. Bij dit onderzoek wordt bezien of de getroffen maatregelen voldoende zijn of dat aanvullende doelmatige maatregelen nodig zijn.

In tabel 2-2 zijn de aspecten voor monitoring aangegeven.

Tabel 2-2. Aspecten voor monitoring.

Thema	Te monitoren	Monitoringswijze
Externe veiligheid	Transport gevaarlijke stoffen	Het vervoer van gevaarlijke stoffen wordt conform de regelgeving inzake Basisnet gemonitord. Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat onderzoekt periodiek in hoeverre risicoplafonds langs het spoorwegennet en rijkswegennet overschreden (dreigen te) worden. Vanuit het project PHS Meteren – Boxtel vindt om deze reden geen afzonderlijke monitoring plaats.
Geluid - wegverkeers- lawaai	Vanuit hoofdstuk 11 van de wet milieubeheer geldt reeds de wettelijke verplichting dat de bronbeheerder jaarlijks monitort of de geluidsproductieplafonds in het voorgaande jaar niet werden overschreden	De bronbeheerder moet jaarlijks verslag uitbrengen aan de minister van infrastructuur en waterstaat. Bij geconstateerde overschrijdingen moeten maatregelen worden getroffen. Vanuit het project PHS Meteren – Boxtel vindt om deze reden geen afzonderlijke monitoring plaats.
Trillingen	Trillingen trillingshinder en schade opleveringstoets	Conform artikel 8 van de Bts worden de gevolgen van de ingebruikneming van het project ten aanzien van het aspect trillingen uiterlijk binnen 1 jaar na ingebruikneming van het project onderzocht.
Natuur	Stikstofdepositie	Het project Meteren – Boxtel is aangemerkt als prioritair project in de Regeling PAS. Vanuit dit programma wordt de stikstofdepositie en natuurkwaliteit op Natura 2000-gebieden gemonitord. Vanuit het project PHS Meteren – Boxtel vindt om deze reden geen afzonderlijke monitoring plaats.

2.3.3 Participatie

De eerste fase van de m.e.r.-procedure, van 2010 tot 2013, stond in het teken van het afbakenen en vaststellen van de beoogde aanpak en de communicatie hierover met de betrokken bestuursorganen en andere belanghebbenden. Deze eerste fase bestond uit een informeel en een formeel traject.

Informeel traject

Voorafgaand aan het opstellen van de notitie Reikwijdte en Detailniveau heeft in de periode 2010 – 2012 ambtelijk en bestuurlijk overleg plaatsgevonden en zijn de bewoners betrokken. Omdat op twee locaties infrastructurele maatregelen aan het spoor zijn voorzien, heeft het informele traject ook grotendeels in twee clusters vorm en inhoud gekregen:

- Gemeente Neerijnen en omgeving in relatie tot de spoorboog bij Meteren.
- Gemeenten 's-Hertogenbosch en Vught en omgeving in relatie tot de hier voorziene viersporigheid en vrije kruising.

De participatie is in de volgende stappen uitgevoerd:

1. Algemene informatiebijeenkomsten waar bewoners informatie kregen over de plannen en de werkwijze van PHS in de regio en de gemeente.
2. Ambtelijk overleg met gemeenten over welke varianten ProRail heeft ontwikkeld.
3. Workshops waarin betrokken bewoners informatie konden halen over varianten en waar zij eerste ideeën over eigen varianten konden inbrengen onder andere met behulp van een digitale tekentafel.
4. Technische spreekuren voor belanghebbenden die een eigen variant nader wilden uitwerken.
5. Workshops waar bewoners en belanghebbenden hun variant konden presenteren.

6. Beoordeling van de varianten van bewoners en van ProRail (zie bijlage 3 van het MER voor een nadere uitwerking). De resultaten van dit proces zijn teruggekoppeld aan de gemeenten en de bewoners.
7. De door bewoners voorgestelde variant met verdiepte ligging van het spoor in Vught is verder uitgewerkt in sessies met specialisten, vertegenwoordigers van bewonersorganisaties en ambtelijke vertegenwoordigers van gemeente en provincie. Het resultaat hiervan is in een breder omgevingsoverleg besproken.

Formeel traject

De staatssecretaris van het voormalig ministerie van Infrastructuur en Milieu heeft de Ontwerp Notitie Reikwijdte en Detailniveau 'Milieueffectrapport Programma Hoogfrequent Spoorvervoer Meteren – Boxtel' (ontwerp-NRD) vastgesteld op 1 september 2012. De staatssecretaris heeft door middel van een openbare kennisgeving in de Staatscourant van 5 september 2012 bekend gemaakt dat voor PHS Meteren – Boxtel een Tracébesluit wordt voorbereid en dat hiervoor een m.e.r.-procedure wordt doorlopen. De ontwerp-NRD heeft gedurende 6 weken, van 6 september tot en met 17 oktober 2012, ter inzage gelegen. Tijdens deze periode kon eenieder (bewoners, bedrijven en overige belangstellenden) een zienswijze indienen bij het Centrum Publieksparticipatie. Om de omgeving actief te informeren over de ontwerp-NRD zijn 5 informatieavonden gehouden in 's-Hertogenbosch, Vught, Meteren, Zaltbommel en Boxtel. In dezelfde periode heeft de staatssecretaris de ontwerp-NRD gebruikt voor de raadpleging van de bij de voorbereiding van het Tracébesluit betrokken bestuursorganen, te weten:

- De colleges van B&W van de betreffende gemeenten: Geldermalsen, Neerijnen, Zaltbommel, Maasdriel, 's-Hertogenbosch, Vught, Haaren en Boxtel.
- Gedeputeerde Staten van de provincies Gelderland en Noord-Brabant;
- Het dagelijks bestuur van de betreffende waterschappen: Waterschap Rivierenland, Waterschap Aa en Maas en Waterschap De Dommel.

Op het voornemen zijn ruim 5.000 zienswijzen, reacties en adviezen binnengekomen, waarvan het grootste deel eensluidende zienswijzen betrof uit de gemeente Vught. In totaal zijn 136 unieke, dat wil zeggen, inhoudelijk van elkaar verschillende zienswijzen ingebracht.

Tevens is vrijwillig advies ingewonnen bij de onafhankelijke Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie m.e.r.). Deze Commissie heeft de staatssecretaris op 16 november 2012 geadviseerd over het op te stellen MER (kenmerk 2711-68), waarbij de ingebrachte zienswijzen, reacties en adviezen zijn betrokken. Dat advies wordt zinvol geacht, omdat deze Commissie in een latere fase ook verplicht het MER moet toetsen op volledigheid en juistheid. De adviezen van de Commissie m.e.r. zijn openbaar.

Mede op basis van de zienswijzen, reacties en adviezen is de ontwerp-NRD nog aangepast en vervolgens door de staatssecretaris in mei 2013 definitief vastgesteld. In de bij deze definitieve NRD gevoegde Nota van Antwoord is beschreven wat met de zienswijzen, reacties en adviezen is of wordt gedaan. Deze Nota van Antwoord is te raadplegen via de websites www.platformparticipatie.nl/projecten.

Participatieproces planuitwerking

Na de fase van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau zijn lokale overheden en belanghebbenden betrokken bij de planuitwerking door hen te informeren, bij de inhoud te betrekken en lokale kennis en wensen zo veel als mogelijk op te halen. Belangrijke momenten hierin waren de besluitvorming voorkeursvariant (1e helft 2014) en keuze verdiepte ligging in Vught (2e helft 2015).

De invulling heeft als volgt plaatsgevonden:

- Inrichten Ambtelijk Cluster Overleg (doorlopend) – vertegenwoordiging van alle acht gemeenten langs de corridor en de veiligheidsregio's.
- Informatiebijeenkomsten en inlooppunten (doorlopend) – om belanghebbenden bij te praten over het ontwerp, de milieuonderzoeken, de planning en het project. Informatieavonden Variantennota Meteren en Vught (januari 2014), informatieavond mogelijke aankoop woningen in Vught (mei 2015), informatieavond over PHS in Waardenburg (2015), de informatiemarkten van de gemeente Vught (mei 2016 en juni 2017), de informatieavond Vught bouwperiode

(december 2016), de informatieavonden Vught N65-spoor (februari 2016, januari en oktober 2017) en de informatieavonden over milieuonderzoeken (november 2017).

- Klankbordgroepen (doorlopend) – De rol van de klankbordgroepen is om te adviseren en mee te denken over het participatieproces, zowel op procesverloop als op integraliteit van de uitkomsten. Per deelgebied (en voor het gebied tussen Meteren en Hedel samen) is een klankbordgroep samengesteld. Deze klankbordgroepen zijn in 2013 van start gegaan. In deze klankbordgroepen heeft een brede afvaardiging van belanghebbenden van het project zitting (omwonenden, instellingen, ondernemers en belangenorganisaties, zoals de fietsersbond).
- Keukentafelgesprekken (doorlopend) – informeren en betrekken van direct omwonenden en eigenaren op het gebied van diverse ontwerpzaken.
- Het Rijksinfra Vught Spreekuur (maandelijks, doorlopend) – voor het beantwoorden van persoonlijke vragen over het spoor en de werkzaamheden.
- Consultatie variant V3 – V3 Oost verkort (september 2015) – circa 20.000 inwoners in Vught hebben de mogelijkheid gehad hun wens kenbaar te maken voor de variant verdiepte ligging van het spoor te Vught.
- Werkgroep Markkade in Meteren (juni 2015-oktober 2016) – Gesprekken met omwonenden en belanghebbenden over de aanpassing van de spoorkruising.
- Werkgroepen in Vught – In werkgroepen in Vught hebben omwonenden en belanghebbenden in meerdere sessies meegedacht en geadviseerd over de herinrichting van de openbare ruimte in de eindsituatie – daar waar infrastructurele aanpassing voor hun nodig zijn.
 - Werkgroep Gebiedsvisie (april-juni 2015). Gemeente Vught heeft de Gebiedsvisie Spoorzone opgesteld met behulp van de input van de werkgroep.
 - Werkgroep Waarde (april-oktober 2015). De werkgroep heeft input geleverd waarmee het adviesrapport Voorzienbaarheid tot stand is gekomen.
 - Werkgroepen eindsituatie (januari-november 2016). Het resultaat van de werkgroepen is terug te vinden in het werkgroepdocument 'Wensen rond het spoor in Vught'. Dit document is gebruikt voor de verdere uitwerking van ontwerpen en de totstandkoming van het landschapsplan.
- Straatgesprekken Vught (september-oktober 2016) – In gesprek met eerstelijns omwonenden, waarbij zij meedachten over en hun belangen aangaven voor de bereikbaarheid en leefbaarheid in de tijdelijke situatie.

Op de site www.phsbibliotheek.nl/project/phs-meteren-boxtel zijn, in met name het onderdeel bibliotheek, de documenten van onder andere het proces van participatie te vinden.

2.3.4 Variantenstudie en MER

Voor het project PHS Meteren – Boxtel is als eerste stap van het m.e.r.-proces het aantal varianten ingeperkt tot één integraal voorkeursalternatief (vastgesteld door de staatssecretaris van het voormalig ministerie van Infrastructuur en Milieu). Hierto is de 'Variantennota PHS Meteren – Boxtel' op 29 januari 2014 gepubliceerd.

De variantennota vormt een zelfstandig leesbare bijlage bij het MER. In hoofdstuk 4 en 7 van deze Toelichting worden respectievelijk voor het onderdeel 's-Hertogenbosch – Vught en de Zuidwestboog Meteren bij Meteren de aanpak en resultaten op hoofdlijnen beschreven. Ook is weergegeven hoe tot het besluit over de betreffende variant in het voorkeursalternatief is gekomen. In beide deelgebieden is gekeken naar gebiedskenmerken. Op basis daarvan is beoordeeld welke aspecten en (milieu-)effecten daar belangrijk en onderscheidend zijn. Voor een verdere uitwerking en toelichting wordt naar de variantennota zelf verwezen.

In het MER zijn de resultaten van de stappen die hebben geleid tot het voorkeursalternatief verwerkt. De gekozen variant voor de Zuidwestboog Meteren en voor de verdiepte ligging in Vught vormen samen het integrale voorkeursalternatief. In het MER is het voorkeursalternatief verder uitgewerkt en op (milieu-)effecten beoordeeld. Het MER vormt een bijlage bij dit Ontwerptracébesluit (OTB). In figuur 2-1 is de hoofdopzet van het MER en de fasering van de planuitwerking beschreven.

Hoofdpzet MER met onderliggende rapporten:

Samenvatting: geeft snel inzicht in de belangrijkste uitgangspunten, resultaten en conclusies

DEEL A: Procedure, Nut en noodzaak en Aanpak

DEEL B: Variantenafweging (2013, 2014)

- Variantennota met onderzoeksrapporten per milieudiscipline
- Informatiedocument als onderlegger van het besluit van de staatssecretaris

DEEL C: Aanvullende variantenkeuze Vught (2014, 2015)

- Koepelnotitie
- Aanvulling variantennota met onderzoeksrapporten per milieudiscipline
- Aanvulling informatiedocument als onderlegger van bestuurlijke besluitvorming

DEEL D: Uitwerking voorkeursalternatief (2016, 2017), voor de projectonderdelen Verdiepte ligging en Zuidwestboog Meteren, en in hoofdstuk 9 voor de tussenliggende delen op de corridor Meteren – Boxtel.

- Ontwerp
- Maatregelonderzoeken per milieudiscipline ten behoeve van het OTB
- Effectonderzoeken per milieudiscipline ten behoeve van het MER
- Beslisnotitie tijdelijke situatie N65
- Eindsituatie N65: indirecte effecten/effecten onderliggend wegennet

Figuur 2-1. Tijdsverloop besluitvorming.

2.3.5 Zienswijzen op het Ontwerptracébesluit en het MER

Het Ontwerptracébesluit PHS Meteren – Boxtel en het bijbehorende MER worden gedurende 6 weken ter inzage gelegd. Gedurende deze periode kan iedereen zienswijzen naar voren brengen met betrekking tot het voorgenomen besluit en het MER. De periode waarin de stukken ter inzage worden gelegd, wordt aangekondigd in de Staatscourant en in lokale media. Zienswijzen kunnen in die periode van 6 weken worden ingediend bij:

Directie Participatie
Postbus 30316
2500 GH Den Haag

of via

www.platformparticipatie.nl

onder vermelding van OTB/MER PHS Meteren – Boxtel.

Aan de hand van de binnengekomen reacties en opvattingen en het advies van de Commissie voor de m.e.r. zal de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat vervolgens het Tracébesluit PHS Meteren – Boxtel vaststellen. Het Tracébesluit zal worden toegezonden aan de betrokken bestuursorganen. Vervolgens zal het Tracébesluit opnieuw gedurende de termijn ter inzage worden gelegd. Belanghebbenden hebben gedurende een termijn van 6 weken de mogelijkheid om beroep in te stellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Ook de terinzagelegging van het Tracébesluit zal worden aangekondigd in de Staatscourant en lokale media.

2.4 Financiën

Het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT) is het Rijksprogramma voor financiële investeringen in programma's en projecten in het kader van de ruimtelijke, water- en mobiliteitsopgaven voor Nederland richting 2040. Het Programma Hoogfrequent Spoorvervoer (PHS) is opgenomen in het MIRT. PHS Meteren – Boxtel is als onderdeel van PHS corridor Amsterdam – Utrecht – Eindhoven opgenomen in het MIRT. Het benodigde bedrag voor de realisatie van PHS Meteren – Boxtel staat gereserveerd in het Infrastructuurfonds (artikel 13.03.04).

Aanvullende financiën zijn beschikbaar gesteld door de provincie Noord-Brabant en de gemeente Vught. Bestuursovereenkomst PHS: Vught (Staatscourant 2015-15080 9 juni 2015).

3

Uitgangspunten en wettelijke bepalingen

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de vervoersintensiteiten en snelheden die als uitgangspunt hebben gediend voor het Tracébesluit en de onderzoeken voor het MER (paragraaf 3.1). In paragraaf 3.2 worden de algemene uitgangspunten van het ontwerp toegelicht. In paragraaf 3.3 wordt per milieuaspect de geldende wet- en regelgeving beschreven.

3.1 Vervoersintensiteiten en snelheden

3.1.1 Intensiteiten reizigerstreinen

In de Voorkeursbeslissing PHS uit 2010 is voor het reizigersvervoer gekozen voor de geoptimaliseerde variant ‘maatwerk 6/6’. Dat houdt in dat 6 intercity’s per uur per richting rijden tussen Utrecht via Meteren en Boxtel naar Eindhoven en 6 sprinters per uur per richting tussen Utrecht en Geldermalsen, waarvan 2 sprinters per uur per richting doorrijden naar ’s-Hertogenbosch. Tussen ’s-Hertogenbosch en Eindhoven rijden 2 sprinters per uur per richting. Tussen ’s-Hertogenbosch Diezebrug aansluiting en Vught aansluiting maken ook de 2 intercity’s en 2 sprinters van/naar Nijmegen en van/naar Tilburg gebruik van deze route. Op de Brabantroute gaan in PHS een 3e en 4e intercity rijden (Breda – Eindhoven) en tussen Breda en Tilburg-Universiteit 2 extra sprinters.

Vooruitlopend op de uitvoering van de maatregelen aan de spoorinfrastructuur conform dit Tracébesluit rijden in de dienstregeling voor 2018 reeds 6 intercity’s tussen Amsterdam en Eindhoven. Dat is binnen de bestaande wet- en regelgeving reeds toegestaan. Mogelijke effecten van deze extra intercity’s worden beoordeeld voor zover relevant bij de diverse milieuaspecten.

In onderstaande tabel staat het aantal te verwachten reizigerstreinen op basis van PHS.

Tabel 3-1. Verwachte aantallen reizigerstreinen voor beide richtingen samen per etmaal uitgaande van PHS-intensiteiten gedurende de gehele dienstregeling.

Spoortraject	Autonoom/Project
Meteren – Diezebrug aansluiting (’s-Hertogenbosch)	288
Diezebrug aansluiting (’s-Hertogenbosch) – Vught aansluiting	432
Vught aansluiting – Boxtel aansluiting	288
Boxtel aansluiting Liempde	432/501 ⁸

⁸ Traject Boxtel aansluiting – Liempde: autonoom 432 = zonder extra PHS-reizigers-treinen Den Haag – Eindhoven en project is inclusief 4 ipv 2 IC’s Rotterdam – Breda – Eindhoven.

Tijdelijke situatie Vught

Tussen 2020 en 2025 zal tijdens de bouwwerkzaamheden in Vught aan de westzijde van het bestaande spoor een tijdelijk spoor worden aangelegd en in gebruik zijn gedurende 3 tot 4 jaar. In de tijdelijke situatie wordt op het traject 's-Hertogenbosch – Vught aansluiting uitgegaan van 432 reizigerstreinen per dag op het deeltraject 's-Hertogenbosch – Vught aansluiting en 288 reizigerstreinen op het deeltraject Vught aansluiting richting Boxtel. Dit zijn dezelfde treinaantallen als in de projectsituatie.

Huidige situatie

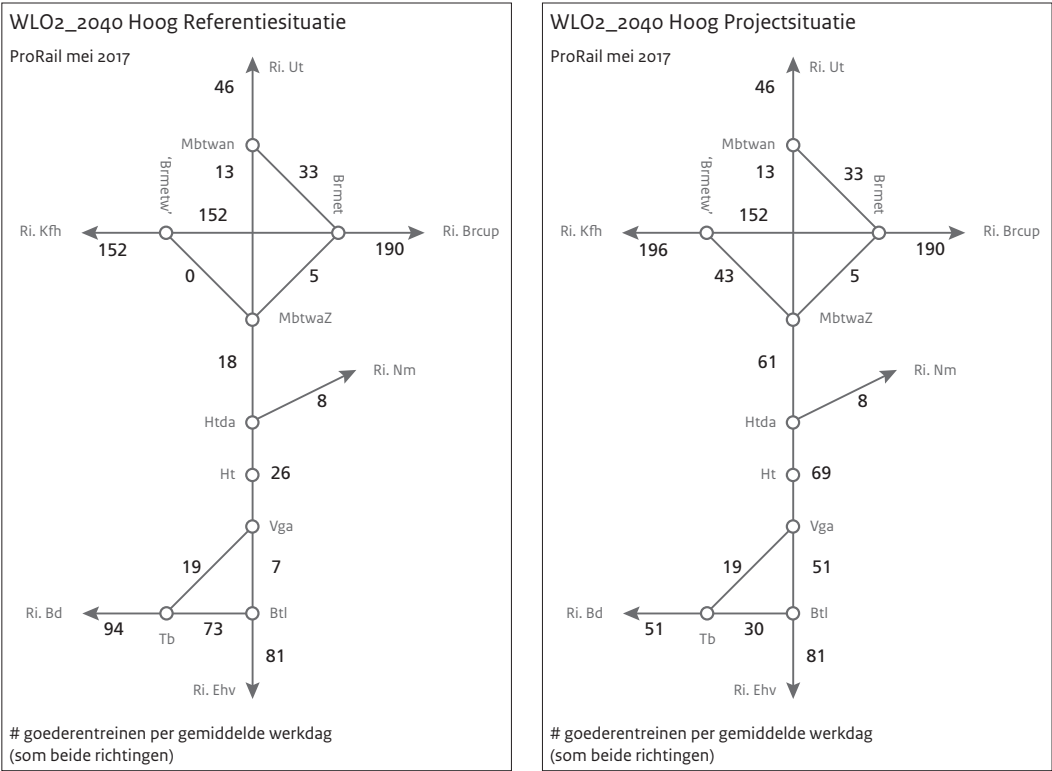
De treinaantallen van de huidige, bestaande situatie worden ontleend aan door ProRail gepubliceerde gerealiseerde treinaantallen. Hiervoor is het nalevingsverslag geluid 2015 gehanteerd.

3.1.2 Intensiteiten goederentreinen

In de NMCA Spoor 2030-2040, achtergrondrapport, ProRail 19 april 2017 is de uitwerking van de NMCA voor reizigers en goederenvervoer per spoor gegeven. De in deze paragraaf gebruikte cijfers zijn daarvan een verdere uitwerking. Om onderschatting van de effecten te voorkomen wordt het hoge scenario in 2040 voor goederen gehanteerd. De verdeling van de goederentreinen betreft verdeeld over de dag ruim 50%, gedurende de avond 20% en gedurende de nacht ruim 25%.

In de referentiesituatie wordt het aantal reizigerstreinen op de Brabantroute niet uitgebreid en rijden de goederentreinen naar Zuid-Nederland via de Brabantroute.

In de projectsituatie rijden de goederentreinen deels over de 2 paden over de Brabantroute en deels via de verbindingsboog bij Meteren over het traject Meteren – Boxtel. De aantallen goederentreinen in de referentiesituatie en de projectsituatie zijn weergegeven in figuur 3-1. Ten aanzien van de doorgaande sporen van de Betuweroute in de projectsituatie worden in afwijking van figuur 3-1 de hogere aantallen goederentreinen uit het geluidregister gebruikt.

Figuur 3-1. Goederentreinen in referentie- en projectsituatie.

Weekdag versus werkdag goederenvervoer

Omdat de weekenden en vakantieperioden rustiger zijn, zijn de aantallen op een gemiddelde werkdag lager dan op een gemiddelde werkdag. Voor de bepaling van de benodigde capaciteit op het spoor zijn de hogere gemiddelde intensiteiten op een werkdag bepalend. Deze aantallen zijn verkregen door de verwachte jaaraantallen te delen door 300 werkdagen per jaar. Voor de bepaling van de milieueffecten zijn echter de gemiddelde intensiteiten per werkdag van belang (en dan verdeeld over de dag, avond en nachtperiode; dit is voor geluid wettelijk zo geregeld). Voor de omrekening van jaaraantallen naar gemiddelde weekdagen is het jaaraantal gedeeld door 365.

Vervoer van gevaarlijke stoffen

Tabel 3-2 laat de prognose zien van het transport van gevaarlijke stoffen op de spoorcorridor tussen Meteren en Boxtel uitgedrukt in ketelwagenequivalenten (KWE) per jaar per stofcategorie. Uitgangspunt voor de prognose in de projectsituatie is dat de aantallen wagens in Basisnet over de Brabantroute in Basisnet ook gelden voor de route Meteren – Boxtel. Het totaal aantal transporten op het deeltraject Diezebrug aansluiting – Vught aansluiting is hoger dan op de rest van het traject Meteren – Boxtel. Dit komt omdat hier, net als in de huidige situatie, sprake is van transport van gevaarlijke stoffen via de route Tilburg – 's-Hertogenbosch – Arnhem.

Tabel 3-2. Prognose transport van gevaarlijke stoffen spoorcorridor tussen Meteren en Boxtel.

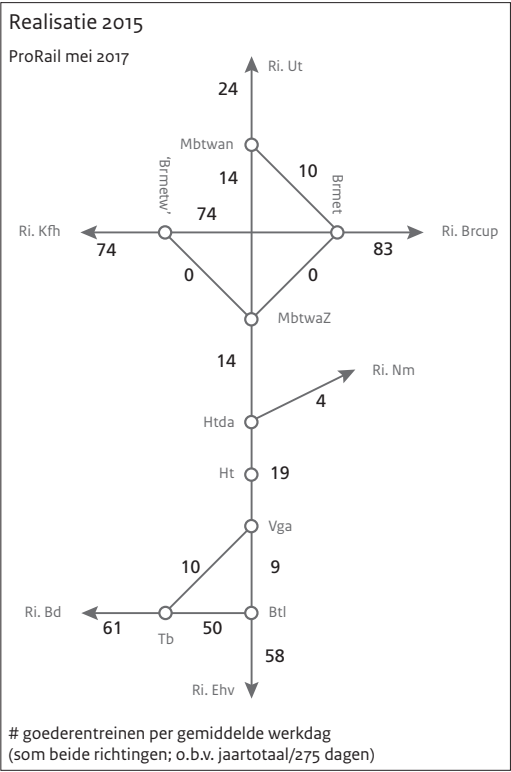
Traject	Situatie	A zeer brandbaar gas	B2 giftig gas	B3 zeer giftig gas	C3 zeer brandbare vloeistof	D3 giftige vloeistof	D4 zeer giftige vloeistof
Zuidwest-boog Meteren	Huidig	0	0	0	0	0	0
	Referentie	0	0	0	0	0	0
	Project	1000	2300	0	4600	3750	0
Meteren – Diezebrug aansluiting	Huidig	2460	42	0	98	5	6
	Referentie	700	200	0	1050	50	50
	Project	1700	2500	0	5650	3800	50
Diezebrug aansluiting – Vught aansluiting	Huidig	2715	44	0	264	19	19
	Referentie	700	200	0	1050	50	50
	Project	1700	2500	0	5650	3800	50
Vught aansluiting – Boxtel	Huidig	14	19	0	71	5	4
	Referentie	0	0	0	0	0	0
	Project	1000	2300	0	4600	3750	0

Tijdelijke situatie Vught

Tussen 2020 en 2025 zal tijdens de bouwwerkzaamheden in Vught aan de westzijde van het bestaande spoor een tijdelijk spoor worden aangelegd en in gebruik zijn gedurende 3 tot 4 jaar. In de tijdelijke situatie wordt op het traject 's-Hertogenbosch – Vught uitgegaan van 22 goederentreinen per dag op het deeltraject 's-Hertogenbosch – Vught aansluiting en 6 goederentreinen op het deeltraject Vught aansluiting richting Boxtel. Deze aantallen zijn deze gebaseerd op de prognose voor 2025.

Huidige situatie

De treinaantallen van de huidige, bestaande situatie worden ontleend aan de meest recente door ProRail gepubliceerde gerealiseerde treinaantallen. In dit geval het nalevingsverslag geluid 2015. Globaal gezien leidt dat tot de treinaantallen volgens figuur 3-2.

Figuur 3-2. Verwachte aantallen goederentreinen voor beide richtingen samen per gemiddelde werkdag.

3.1.3 Relatie met project N65 Haaren – Vught

Als gevolg van de verdiepte ligging van het spoor wordt de kruising N65-spoorbaan ‘omgekeerd’. Dat wil zeggen dat de huidige verdiepte gelegen N65 ter plaatse van de kruising met het spoor naar maaiveld gaat en het spoor straks de N65 onderlangs, verdiept kruist. Dit heeft gevolgen voor de geluidproductieplafonds van de N65 waarbij ook de geluidsanering gekoppeld wordt meegenomen (zie paragraaf 1.7). Dit betekent dat naast de omkering ook de geluidsanering tot knooppunt Vught in het Tracébesluit is opgenomen (hm 4.18 – hm 3.0).

Tegelijk met het project PHS Meteren – Boxtel is sprake van een N65 project tussen Haaren en Vught gericht op het verbeteren van de leefbaarheid en waarbij een vijftal kruispunten en aansluitpunten wordt aangepast. Deze aanpassingen beïnvloeden de verkeersomvang op het deel van de N65 dat is opgenomen in het Tracébesluit PHS Meteren – Boxtel. Voor het betreffende deeltraject van de N65 wordt in het Tracébesluit PHS Meteren – Boxtel uitgegaan van de verkeersintensiteiten die ontstaan na de uitvoering van de infrastructurele maatregelen conform het bestuurlijk vastgestelde voorkeursalternatief als eindresultaat van de MIRT-verkenning N65 Vught – Haaren (brief 2e Kamer Voorkeursalternatief N65 Vught – Haaren, 27 juni 2016, IENM/BSK-2016/111190). Het spoortraject en het wegproject zijn onafhankelijk van elkaar uit te voeren.

Figuur 3-3. Afbakening N65 (rode lijn) voor zover meegenomen in Tracébesluit PHS Meteren – Boxtel.

Beide projecten zijn van invloed op de verkeersintensiteiten op de N65 en op het onderliggende wegennet te Vught. Uitgangspunt is dat beide projecten min of meer gelijktijdig worden gerealiseerd. Daarom wordt voor de verkeersintensiteiten en eventuele maatregelen in de eindsituatie vanuit gegaan dat beide projecten zijn gerealiseerd. De verkeerscijfers zijn berekend met behulp van het GGA-Model regio 's-Hertogenbosch (GGA = Gebiedsgerichte Aanpak) met als basisjaar 2010 en prognosejaar 2035. Voor de intensiteit op de N65 zelf is daarbij in beginsel uitgegaan van de intensiteit conform het vigerende verkeersmodel van Rijkswaterstaat, het NRM Zuid 2016. Voor de verkeerscijfers voor de eindsituatie wordt verwezen naar het rapport 'Verkeerscijfers en verrijking N65/PHS, Verantwoording verkeerscijfers en verrijking' van Goudappel Coffeng van 9 maart 2017. Voor de verkeerscijfers voor de tijdelijke afsluiting van de N65 wordt verwezen naar het rapport 'Verkeerskundige analyse afsluiting N65' door Goudappel Coffeng van 23 augustus 2017.

Voor de realisatie van het N65 project buiten de projectgrenzen van PHS Meteren – Boxtel wordt door de gemeente Vught een bestemmingsplan opgesteld. De eindsituatie en tijdelijke situatie voor de N65 in Vught conform het voorkeursalternatief zijn, voor zover onderdeel uitmakend van dit Tracébesluit, beschreven in respectievelijk paragraaf 5.2 en 6.6. Hierbij is voor zowel de eindsituatie als de tijdelijke situatie ook het doorlopen proces van de ontwikkeling en de selectie van varianten tot aan de keuze van het voorkeursalternatief beschreven.

De volgende berekende situaties vormen het uitgangspunt voor de beoordeling van omgevings-effecten rond de N65 in Vught in het kader van dit Tracébesluit:

- De huidige situatie 2017, waarin de infrastructurele maatregelen tot 2017 zijn verwerkt.
- De projectsituatie 2035, waarbij zowel de spooraanpassingen van PHS Meteren – Boxtel als het N65-project zijn gerealiseerd. Daarbij zijn nog twee aanvullende situaties beschouwd, namelijk alleen PHS Meteren – Boxtel zonder N65-project en alleen het N65-project zonder PHS Meteren – Boxtel. Dit om ook de effecten van beide projecten afzonderlijk in beeld te brengen op de wegen in Vught.
- De tijdelijke afsluiting van de N65 in 2025.

3.1.4 Snelheden en spoorgebruik

Snelheden

In het project PHS Meteren – Boxtel vindt geen verhoging van de rijsnelheid van de reizigerstreinen plaats. Wel ontstaat door de vrije kruising een verhoging van de rijsnelheid van goederentreinen ter plaatse van de aansluiting van en naar Tilburg in Vught. Hierdoor gaat op het spoor uit Eindhoven de maximale snelheid van goederentreinen met 15 km/u omhoog van 80 km/u naar 95 km/u. Op de nieuwe Zuidwestboog Meteren gaat een maximumsnelheid van 80 km per uur gelden.

Op het traject tussen Meteren en Boxtel is de netverklaring van toepassing. ProRail maakt deze netverklaring jaarlijks. Voor het traject tussen Meteren en Boxtel is volgens de netverklaring 2018 voor goederentreinen een maximale rijsnelheid van 100 km/u toegestaan bij een beladingsklasse D4. In 's-Hertogenbosch, bij station Boxtel en op de locaties waar wissels worden doorreden zoals bij de aansluiting van de boog bij Meteren is dit afwijkend (bij wissels varieert de maximumsnelheid, in 's-Hertogenbosch is de maximale snelheid 80 km/u). Voor de goederenpaden wordt uitgegaan van een gemiddelde snelheid waarmee de goederentreinen rijden, de zogenaamde inlegsnelheid.⁹ Deze inlegsnelheid is 95 km/u.

De huidige maximale baanvaknsnelheid voor reizigersmaterieel is veelal 130 km/u. In 's-Hertogenbosch geldt een snelheidsbeperking voor zowel reizigers- als goederentreinen van maximaal 80 km/u op het emplacement.

Voor het tijdelijk spoor in de tijdelijke situatie in Vught in de periode 2020 – 2025 geldt een maximum rijsnelheid voor zowel reizigers- als goederentreinen van eveneens 80 km/u.

Spoorgebruik

Het gebruik van de verschillende sporen wijzigt door het project vooral tussen de aansluiting bij 's-Hertogenbosch en de aansluiting bij Vught. Door het realiseren van de vrije kruising en het vierde spoor worden de corridors (vaste routes) Amsterdam – Eindhoven en Tilburg – Nijmegen ontvlochten. Hierbij rijden de treinen van en naar Nijmegen en Tilburg over de buitenste sporen, terwijl de treinen van en naar Utrecht en Boxtel over de binnenste sporen rijden. Het sporengebruik op de emplacementen in 's-Hertogenbosch en Boxtel wordt door het project ook beperkt beïnvloed. Ter plaatse van Boxtel worden de sporen niet aangepast. Echter zal vanwege de toename van het aantal goederentreinen het merendeel van de goederentreinen op de noordoostelijke sporen rijden, terwijl dat in de huidige en autonome situatie de zuidwestelijke sporen zijn.

In 's-Hertogenbosch is de belangrijkste wijziging dat perronspoor 1 door de treinen Tilburg – Nijmegen gebruikt worden. Deze verschuiving maakt het mogelijk dat treinen zoveel mogelijk rondom de trappen, de liften en de traverse kunnen stoppen.

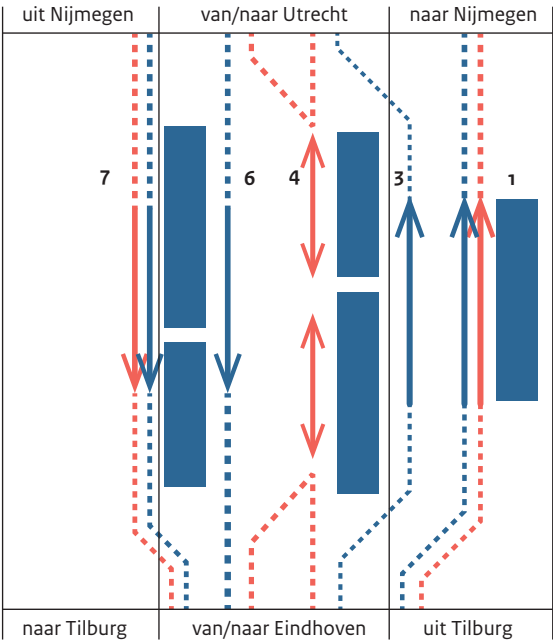
In figuur 3-4. wordt het schema met het beoogde spoorgebruik op station 's-Hertogenbosch aangegeven.

- Intercity + sprinter Tilburg – 's-Hertogenbosch – Nijmegen¹⁰ via spoor 1
- Intercity + goederen Eindhoven – 's-Hertogenbosch – Utrecht via spoor 3
- Sprinter Eindhoven – 's-Hertogenbosch keert op spoor 4b
- Sprinter Utrecht – 's-Hertogenbosch keert op spoor 4a
- Intercity + goederen Utrecht – 's-Hertogenbosch – Eindhoven via spoor 6
- Intercity + sprinter Nijmegen – 's-Hertogenbosch – Tilburg¹¹ via spoor 7

⁹ Het goederenpad betreft de ruimte die binnen de dienstregeling van de passagierstreinen beschikbaar is voor goederentreinen.

¹⁰ Goederen Tilburg – Nijmegen via spoor 2, goederen Tilburg – Utrecht via spoor 3.

¹¹ Goederen Nijmegen – Tilburg via spoor 8, goederen Utrecht – Tilburg via spoor 6.

Figuur 3-4. Beoogd spoorgebruik station 's-Hertogenbosch.

Het voornoemde spoorgebruik, zoals opgenomen in figuur 3-4, is als uitgangspunt gehanteerd voor de onderzoeken naar de effecten van het project. De lay-out van de sporen en het gebruik zijn op elkaar afgestemd en vormen een logisch geheel. Niettemin kan het toekomstig gebruik (bijvoorbeeld al dan niet kerende sprinters) daarvan afwijken. Ook bij verstoringen en calamiteiten is een ander spoorgebruik mogelijk.

3.2 De spooruitbreiding

In deze paragraaf worden de uitgangspunten en ontwerpvoorschriften besproken die zijn gebruikt bij het ontwerp van onderhavig project. Hierbij wordt ingegaan op de volgende onderwerpen; de spoorbaan, de bouw- en kunstwerken, alsook op de tijdelijke bouwwerken, de elektrotechnische systemen, de stations, de te amoveren objecten en de te verwerven woningen in verband met de tijdelijke situatie, de kabels en leidingen van derden en de bouwterreinen ten behoeve van de aanlegfase.

3.2.1 De spoorbaan

Bij het ontwerpen van de spooruitbreiding en de daarin voorkomende civieltechnische kunstwerken voor onder andere het kruisen van andere infrastructuur zijn de meest recente versies van de 'Ontwerpvoorschriften voor Spoorwegen (OVS)' met specificaties van de railbeheerder gehanteerd. Voor ongelijkvloerse kruisingen is gebruik gemaakt van de 'Aanbevelingen Stedelijke Verkeersvoorzieningen' (ASVV) van het CROW en de ROA2014 van RWS.

De spoorbaan heeft meerdere functies, te weten: een dragende functie, een ontwateringsfunctie, een isolerende functie en een functie ten behoeve van onderhoud en veiligheid.

De draagconstructie van de spoorbaan wordt uitgevoerd door middel van de aanleg of uitbreiding van een aardebaan. Daar waar al een bestaande baan ligt wordt het talud deels afgegraven, waarbij als uitgangspunt is gehanteerd dat het bestaande baanlichaam een voldoende dik zandpakket heeft.

Op de detailkaart bij het Tracébesluit valt de spoorbaan geheel binnen de aanduiding 'Spoorzone, met aanduiding nieuwe sporen'. Details en ligging van het spoor zijn te vinden op deze detailkaart.

3.2.2 Bouw- en kunstwerken

Voor de kruisingen met andere infrastructuur in het projectgebied zijn bouwwerken nodig. De civieltechnische term voor deze bouwwerken is 'kunstwerken'. De constructie voor de verdiepte ligging in Vught en de viaducten in de Zuidwestboog Meteren zijn voorbeelden van kunstwerken.

Kunstwerken voor kruisingen met water en wegen en de verdiepte ligging in Vught zijn op de detailkaart bij het Tracébesluit aangegeven als 'Maatregelvlak kunstwerken'.

Geluidschermen zijn bouwwerken. Deze worden aangelegd als maatregel ten gevolge van de effecten die het project heeft op de omgeving. In paragraaf 3.3.1 worden deze beschreven. Daarnaast zijn de geluidwerende maatregelen opgenomen in artikel 12 van het besluit.

3.2.3 Elektrotechnische systemen

Voor de huisvesting van de Elektro Technische Systemen (ETS) wordt gebruik gemaakt van bestaande voorzieningen en worden op een aantal locaties nieuwe voorzieningen getroffen. De nieuwe voorzieningen vallen binnen de aanduiding op de detailkaart 'Spoorzone, met aanduiding nieuwe sporen' dan wel worden op de detailkaart afzonderlijk weergegeven als 'Bebouwingsvlak ETS'.

3.2.4 Stations

In het Tracébesluit is in Vught voorzien in een tijdelijk station tijdens de aanlegfase en een nieuw ondergronds station in de definitieve situatie.

De stations worden ontworpen op basis van de OVS en Basisstations.

3.2.5 Te amoveren objecten en tijdelijk te verwerven woningen en verenigingsgebouw

Voor het realiseren van de maatregelen moet een aantal objecten worden gesloopt dat binnen het ruimtebeslag van het project ligt. Tevens is een aantal woningen en een verenigingsgebouw tijdens de realisatie niet bewoonbaar of bereikbaar. Deze woningen en dit verenigingsgebouw worden verworven omdat deze vanwege de aanleg van de tijdelijke spoorbaan en/of de bouw van de verdiepte ligging tijdelijk niet bereikbaar zijn. Rechthebbenden worden zo lang in het genot van de onroerende zaak gelaten als redelijkerwijs in het kader van een doelmatige aanleg van het tracé mogelijk is.

3.2.6 Kabels en leidingen derden

Kabels en leidingen derden betreffen zowel onder- als bovengrondse elektriciteits-, water-, gas- en andere kabel- en buisleidingen. In het geval dat deze leidingen in het gebied van de spooruitbreiding liggen, moeten hiervoor voorzieningen worden getroffen dan wel dienen de leidingen te worden verplaatst. Voorzieningen en/of een nieuwe locatie worden in overleg met de beheerders van deze kabels en leidingen in de voorbereiding op de bouw van de spooruitbreiding vastgesteld. Het uitgangspunt in het ontwerp is dat de spooruitbreiding en de kabels en leidingen van derden elkaar niet in hun functioneren belemmeren. Onderhoud en vervanging van kabels en leidingen van derden moeten uitgevoerd kunnen worden zonder dat deze het treinverkeer hinderen. Kabels en leidingen van derden (die niet tot de spoorwegfunctie behoren) worden zoveel mogelijk buiten de spoorzone gelegd. Kruisende leidingen van derden worden zoveel mogelijk gebundeld.

3.2.7 Bouwterreinen

Om de realisatie van de spooruitbreiding mogelijk te maken zijn gedurende de aanlegfase bouwterreinen nodig. De omvang en het gebruik van de terreinen verschillen per locatie. De terreinen worden tijdelijk gebruikt voor algemene bouwplaatsvoorzieningen. Dit betreft onder andere bouwketen, parkeerterrein, opslag van bouw materiaal en bouw materieel en ruimte voor de assemblage van constructiedelen. De bouwterreinen liggen zo dicht mogelijk bij het specifieke bouwdeel waar de aannemer aan werkt. De toegankelijkheid van deze terreinen vindt zoveel mogelijk plaats via de openbare weg. In afstemming met de betrokken gemeenten wordt gekeken naar de verkeerscirculatie van het bouwverkeer. Deze terreinen worden na de aanleg teruggebracht in de oorspronkelijke

staat, tenzij met de rechthebbende anders is afgesproken. De locatie van de bouwterreinen is weergegeven op de detailkaart als 'Bouwzone'.

3.3 De omgeving

Voor de thema's geluid, externe veiligheid luchtkwaliteit, trillingen en laagfrequent geluid, stedelijke en landschappelijke inpassing, natuur, water, bodem, archeologie en spooroverwegen is onderzocht of er maatregelen nodig zijn op grond van daarvoor geldende wettelijke bepalingen. De desbetreffende deelonderzoeken zijn als bijlage bij het Tracébesluit opgenomen. In deze paragraaf wordt het wettelijk kader dat van toepassing is besproken en worden uitgangspunten en onderzoeksmethoden nader toegelicht. De resultaten van de onderzoeken worden besproken in de paragrafen 3.3 (Uitgangspunten en wettelijke bepalingen), 5.6 ('s-Hertogenbosch – Vught), 6.7 (Tijdelijke situatie Vught), 8.3 (Zuidwestboog Meteren) en 9.2 (Corridor Meteren – Boxtel).

3.3.1 Geluid

Wettelijk kader en beleid

Voor geluid is de volgende wet- en regelgeving van toepassing:

- Wet milieubeheer, hoofdstuk 11 (hoofd(spoor)wegennet);
- Wet geluidhinder (stedelijke infrastructuur);
- Besluit geluid milieubeheer en Regeling geluid milieubeheer (onder meer het doelmatigheidscriterium);
- Reken- en meetvoorschrift geluid 2012 (rekenregels voor het akoestisch onderzoek).

Wet milieubeheer

Het wettelijk kader voor het hoofd(spoor)wegennet wordt hieronder, voor zover relevant, beknopt beschreven. In de akoestische onderzoeken die zijn uitgevoerd ten behoeve van het project staat een uitgebreide beschrijving. De Wet milieubeheer (Wm) stelt eisen aan de maximale geluidproductie van spoorwegen en rijkswegen (rijkswegen zijn in dit project relevant in verband met de wijziging van de N65 in Vught) in de vorm van zogenoemde geluidproductieplafonds (GPP's). Het geluidproductieplafond (GPP) is de maximaal toegestane geluidproductie op een referentiepunt. Referentiepunten zijn denkbeeldige punten aan beide zijden van een (spoor)weg, op circa 100m afstand van elkaar en op circa 50m afstand van de buitenste spoorstaven of de buitenste rijstrook van de weg. De exacte ligging en waarde van de referentiepunten liggen vast in het zogeheten geluidregister.

Bij de voorbereiding van een project wordt nagegaan of de situatie na uitvoering van het project binnen de geldende geluidproductieplafonds blijft. Als verwacht wordt dat na uitvoering van het project binnen de geldende geluidproductieplafonds gebleven wordt, kan het project zonder verder onderzoek worden uitgevoerd. Als de situatie na uitvoering van het project niet binnen de geldende geluidproductieplafonds past, bijvoorbeeld omdat als gevolg van het project groei van het trein- dan wel wegverkeer wordt verwacht, worden maatregelen getroffen aan de bron van het geluid, zodat de geluidproductieplafonds nageleefd kunnen worden. Als na het treffen van deze bronmaatregelen nog niet kan worden voldaan aan de geluidproductieplafonds, is een wijziging van een of meerdere geluidproductieplafonds mogelijk.

Als een geluidproductieplafond verhoogd moet worden, moet de spoorweg voldoen aan eisen van 'minimale akoestische kwaliteit'. Als een geluidproductieplafond gewijzigd wordt, is altijd onderzoek nodig naar het geluid op de woningen en andere geluidsgevoelige objecten. Hierbij wordt getoetst of de geluidsbelasting op gevoelige bestemmingen de streefwaarde overschrijdt. In het algemeen is de streefwaarde van een geluidsgevoelig object gelijk aan de waarde van de geluidsbelasting bij het vastgestelde geluidproductieplafond. Wanneer uit de geluidberekeningen blijkt dat streefwaarden worden overschreden, moeten maatregelen in beeld worden gebracht waarmee de

geluidsbelasting tot onder de streefwaarde kan worden gebracht. De maatregelen die in aanmerking komen zijn geluidschermen, geluidswallen, raildempers en brugmaatregelen. Bij het onderzoek naar maatregelen wordt een zogenoemde doelmatigheidsafweging gemaakt waarin de kosten worden afgezet tegen de geluidreductie. De manier waarop deze doelmatigheidsafweging moet worden uitgevoerd is wettelijk vastgelegd.

Indien het nodig is de geluidproductieplafonds te wijzigen, worden de nieuwe waarden voor de geluidproductieplafonds vastgesteld in het Tracébesluit.

Geluidgevoelige objecten

De normen voor geluidsbelastingen in de wet gelden voor geluidgevoelige objecten. Geluidgevoelige objecten zijn in het Besluit geluid milieubeheer gedefinieerd. Het zijn woningen en andere geluidgevoelige gebouwen (bijvoorbeeld scholen) en terreinen (bijvoorbeeld woonwagendstandplaatsen).

Wijziging bestaande (spoor)weg

Bij de wijziging van een bestaande (spoor)weg, zoals een spoorverdubbeling of een wegaanpassing, moet ernaar gestreefd worden om de geldende geluidproductieplafonds (GPP's) niet te overschrijden. Als toetswaarde voor de toekomstige geluidbelasting voor geluidgevoelige objecten geldt de waarde die zou heersen wanneer het (geldend) geluidproductieplafond geheel zou worden benut. Deze toetswaarde van de geluidsbelasting wordt 'L_{den},GPP' genoemd.

Wanneer de stand-stilldoelstelling zonder (nieuwe) maatregelen niet gehaald kan worden, moet worden onderzocht of die met doelmatige nieuwe maatregelen wel (zo veel mogelijk) kan worden bereikt.

Aanleg nieuwe (spoor)weg

Bij een nieuw aan te leggen (spoor)weg – zoals de Zuidwestboog Meteren – zijn er nog geen geluidproductieplafonds gedefinieerd, aangezien deze alleen gedefinieerd zijn langs bestaande hoofdspoorwegen en rijkswegen. Voor geluidgevoelige objecten langs het nieuwe tracé wordt getoetst of de toekomstige geluidbelasting op de geluidgevoelige objecten niet hoger wordt dan de voorkeurswaarde van 55 dB. Dit betreft een gedetailleerd onderzoek op woningniveau.

Wanneer de voorkeurswaarde op geluidgevoelige objecten zou worden overschreden door uitvoering van het project, wordt bepaald of geluidmaatregelen doelmatig zijn om de voorkeurswaarde alsnog te kunnen realiseren, of deze zo dicht mogelijk te benaderen.

Na het bepalen van de eventueel noodzakelijke maatregelen wordt met deze maatregelen de geluidproductie op de vast te leggen referentiepunten bepaald. Deze geluidwaarden worden als geluidproductieplafonds in het Tracébesluit vastgesteld en vervolgens in het geluidregister opgenomen.

Wet geluidhinder

De geluidnormen en andere eisen voor wegverkeerslawaaï van andere dan rijkswegen zijn grotendeels opgenomen in hoofdstuk VI van de Wet geluidhinder (Wgh). Hierna worden deze eisen op hoofdlijnen beschreven. In de Wgh is bepaald welke wegen een geluidzone hebben en wat de afmetingen van de geluidzones zijn. Een geluidzone is een gebied waarbinnen de regels van de Wgh van toepassing zijn. De geluidzone ligt altijd aan weerszijden van een weg en wordt gerekend vanaf de buitenste begrenzing van de buitenste rijstroken. De breedte van de geluidzone is afhankelijk van het aantal rijstroken en het gebied waarbinnen de weg ligt.

Wegen met een maximumsnelheid van 30 km/u hebben geen geluidzone. Daarom hoeft de geluidbelasting vanwege deze wegen volgens de Wgh niet beoordeeld te worden. Jurisprudentie wijst echter uit dat een beoordeling van de geluidsbelasting van wegen met een maximumsnelheid van 30 km/u voor een goede ruimtelijke ordening wel nodig is. Wegen die in de huidige situatie een maximumsnelheid hebben van 30 km/u en in de toekomstige situatie van 50 km/u, worden juridisch aangemerkt als nieuwe weg.

Indien uit het onderzoek volgt dat bij één of meerdere geluidsgevoelige bestemmingen de geluidbelasting hoger is dan 48 dB, moeten voor deze bestemmingen geluidmaatregelen worden afgewogen. Daarbij moet ernaar gestreefd worden om de geluidbelasting terug te brengen tot 48 dB.

Het onderzoek naar geluidmaatregelen kan de volgende resultaten hebben:

- Met maatregelen is de geluidsbelasting in het toekomstig maatgevend jaar lager dan of gelijk aan 48 dB;
- Met maatregelen is de geluidsbelasting in het toekomstig maatgevend jaar hoger dan 48 dB;
- Maatregelen zijn niet mogelijk en de geluidsbelasting in het toekomstig maatgevend jaar is dus hoger dan 48 dB.

In het eerste geval zijn er geen vervolgstappen, mits de maatregelen binnen het project worden meegenomen. In de andere gevallen worden voor de betreffende geluidsgevoelige bestemmingen 'hogere waarden' vastgesteld om de aanleg van de weg mogelijk te maken. Daaraan zijn wel voorwaarden verbonden (zie voor een nadere toelichting het achtergronddocument).

Voor de bestaande geluidsgevoelige bestemmingen binnen de geluidszone van een weg waaraan fysieke wijzigingen worden aangebracht moet de geluidsbelasting worden onderzocht. Er is sprake van een 'reconstructie volgens de Wgh' als de geluidsbelasting van een geluidsgevoelige bestemming in het toekomstige maatgevende jaar zonder maatregelen met 2 dB of meer wordt verhoogd ten opzichte van de hoogst toelaatbare geluidsbelasting. Indien uit het onderzoek volgt dat bij geen enkele geluidsgevoelige bestemming sprake is van een 'reconstructie volgens de Wgh', mag de wijziging van de weg doorgaan zonder geluidmaatregelen. Als wel sprake is van 'reconstructie volgens de Wgh' moeten geluidmaatregelen worden afgewogen.

Maatregelonderzoek en doelmatigheid

Bij de doelmatigheidsafweging is het mogelijk maatregelen mede te beoordelen op landschappelijke, stedenbouwkundige, verkeerskundige en technische aanvaardbaarheid. Op deze gronden kan van de financieel doelmatige maatregelen worden afgeweken. Het doelmatigheidscriterium is beschreven in het Besluit geluid milieubeheer en de Regeling geluid milieubeheer.

In het akoestisch rapport is de werking van dit 'doelmatigheidscriterium' verder uitgewerkt.

Als maatregelen niet doelmatig zijn maar de toetswaarden bij de woningen worden wel overschreden, dan wordt onderzocht of de geluidbelasting in de geluidgevoelige objecten hoger is dan de norm voor de binnenwaarde. Bij overschrijding worden gevelisolerende maatregelen aangeboden zodat in elk geval de binnenwaarde aan de wettelijke normen voldoet. Dit besluit vindt plaats na het onherroepelijk worden van het Tracébesluit.

Cumulatie van geluid

Indien het geluidgevoelig object ook een relevante geluidbelasting ondervindt van een of meer andere bronnen (dit kunnen wegen zijn, maar ook andere geluidbronnen zoals industrieën) kan in samenspraak met de beheerder van de andere bron worden besloten om maatregelen aan de andere bron te treffen in plaats van aan het spoor. Voorwaarde is dat dit tot een beter akoestisch woon- en leefmilieu leidt.

Overig beleid

De overheid stimuleert de inzet van stiller materieel via een differentiatie van de gebruiksvergoeding voor het gebruik van het spoor. Daarnaast zet het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat zich in voor aanscherping van de geluidseisen vanuit de Europese Unie. In het 'Ontwerp Actieplan omgevingslawaai voor druk bereden hoofd- spoorwegen periode 2013 – 2018' van 30 mei 2013 is als doelstelling opgenomen om in 2020 al het reizigersvervoer te realiseren met stil materieel en het goederenvervoer te realiseren met tenminste 80% stil goederenmaterieel en maximaal 20% lawaaiig materieel. Om dit te bereiken worden diverse landelijke ontwikkelingen en maatregelen voorzien. Een van de gevolgen van een geluidproductieplafond is dat als goederentreinen niet stiller worden, minder geluidruimte beschikbaar is, waardoor minder goederentreinen kunnen rijden.

Sanering

Ook zijn er geluidsgevoelige objecten die ‘saneringsobject’ zijn. De Wet milieubeheer bepaalt in welke gevallen objecten saneringsobjecten zijn. Voor deze saneringsobjecten geldt een streefwaarde van 65 dB. In het kader van de Wet milieubeheer is een onderscheid gemaakt tussen de geluidsanering die in het kader van een spoorproject wordt meegenomen, de zogenaamde ‘gekoppelde sanering’ en de sanering die landelijk wordt uitgevoerd naast de spoorprojecten, de zogenaamde ‘autonome sanering’. De autonome sanering wordt door ProRail uitgevoerd in het kader van het Meerjarenprogramma Geluidsanering (MJPG).

Wanneer binnen het projectgebied één of meer geluidproductieplafonds worden overschreden en er is nog niet eerder een saneringsplan voor aanwezige saneringsobjecten vastgesteld, dan kan op die delen van het project waarvoor de geluidproductieplafonds worden aangepast de sanering in het Tracébesluit, gekoppeld, worden meegenomen. Dit wordt gekoppelde sanering genoemd.

Vrijstelling naleving geluidproductieplafonds

In artikel 11 en Bijlage C van het Besluit het gebied is conform artikel 11.36, lid 3 van de Wet milieubeheer aangegeven, waarvoor geen plicht geldt tot het naleven van de geluidproductieplafonds tijdens de werkzaamheden aan de spoorweg en de N65 ter uitvoering van het Tracébesluit PHS Meteren – Boxtel.

Als gevolg van het project PHS Meteren – Boxtel worden geluidproductieplafonds gewijzigd of nieuw vastgesteld. Mogelijk kunnen deze geluidproductieplafonds tijdens de uitvoeringsperiode, tussen 2019 en 2025, waarin de spooruitbreidingen en maatregelen worden gerealiseerd, niet worden nageleefd. Dit komt met name omdat de geluidproductieplafonds gewijzigd of nieuw vastgesteld worden op basis van de nieuwe ligging van het spoor, terwijl tijdens de uitvoeringsperiode de treinen nog over het huidige spoor, of, in Vught, over het tijdelijk spoor rijden. Zodra de werkzaamheden gereed zijn, zal de vrijstelling zo spoedig mogelijk worden opgeheven. Voor het tijdelijke spoor worden geluidmaatregelen voorgesteld om zo veel mogelijk te voldoen aan de geluidsbelasting die geldt bij $L_{den,GPP}$.

Ten aanzien van de N65 geldt dat geluidproductieplafonds tijdens de uitvoeringsfase mogelijk tijdelijk niet nageleefd kunnen worden vanwege tijdelijk afsluiting. Door de tijdelijke afsluiting zal namelijk extra verkeer op het omliggende wegennet rijden. Ook hierbij geldt dat zodra de afsluiting voorbij is, de vrijstelling zo spoedig mogelijk wordt opgeheven.

Uitgangspunten voor het akoestisch onderzoek

Algemene uitgangspunten

Voor de berekeningen is uitgegaan van de wijziging in de intensiteiten van de treinen zoals weergegeven in paragraaf 3.1. Uitgangspunt is verder dat in de toekomstige situatie het aandeel stille goederentreinen 80% is van het totaal aantal goederentreinen, overeenkomstig het beleid van de rijksoverheid. Voor het nieuwe spoor is uitgegaan van de standaard akoestische kwaliteit, dat wil zeggen voegloos spoor op betonnen dwarsliggers. Voor de bestaande sporen zijn de bovenbouwgegevens gebaseerd op de bovenbouw zoals die in de huidige situatie aanwezig is. Indien sprake is van geplande bovenbouwvernieuwing of van groot onderhoud, is de huidige situatie uitgangspunt voor de bovenbouw.

Uitgangspunten onderzoek 's-Hertogenbosch – Vught

Voor de bovenbouw in de verdiepte ligging is uitgegaan van doorlopend ballastbed met betonnen dwarsliggers. Over De Dieze en over de Domme zijn betonnen bruggen aanwezig. Voor deze bruggen geldt geen geluidtoeslag. Vanwege het project ‘Sporen in Den Bosch’ zijn ter hoogte van het station 's-Hertogenbosch en ten noorden van station 's-Hertogenbosch op enkele sporen al raildempers aanwezig.

Tevens zijn reeds geluidschermen geplaatst in de buurt van station 's-Hertogenbosch. Verder zijn geluidschermen aanwezig langs de sporen aan de zuidzijde van 's-Hertogenbosch en langs de sporen in Vught-Noord.

Gerekend is met snelheidsprofielen voor doorgaand en stoppend reizigersmaterieel en doorgaande goederentreinen. Voor de berekeningen is voor reizigers- en goederentreinen uitgegaan van snelheidsprofielen zoals deze zijn berekend voor dit project. De rijsnelheid van goederentreinen is 95 km/u. Doorgaande treinen door het station 's-Hertogenbosch rijden maximaal 80 km/u¹². Buiten het station 's-Hertogenbosch rijden reizigerstreinen maximaal 130 km/u. Voor de treinen van en naar Tilburg geldt een snelheidsbeperking van 80 km/u ter hoogte van aansluiting Tilburg (vanwege de krappe boog).

De gemeente Vught heeft mede in het kader van het onderhavige project een gebiedsvisie spoorzone opgesteld (september 2015). In deze visie zijn de kaders en randvoorwaarden voor de ontwikkeling van de spoorzone vastgelegd alsmede voor de inpassing van geluidschermen. Verder is het gewenst om een rustig/continu beeld te creëren waarbij de schermhoogte niet te veel varieert. In een addendum op de gebiedsvisie van oktober 2016 is over geluidmaatregelen het volgende bepaald:

“De geluidbelasting in de omgeving van het spoor dient zo laag mogelijk te zijn. Bij de keuze van geluidmaatregelen ligt de voorkeur altijd bij de bronmaatregelen. Dat geldt voor alle onderdelen van het spoor waar aanpassingen plaats vinden. Alleen in geval dat bronmaatregelen niet voldoende zijn om de geluidbelasting te beperken kan aanvullend op de bronmaatregelen voor geluidschermen gekozen worden. Met het oog voor ruimtelijke kwaliteit van de omgeving van het spoor zijn hoge schermen niet wenselijk. Om het gebruik van de bronmaatregelen te bevorderen en om geen onnodige barrièrewerking binnen Vught te creëren dient gekozen te worden voor een maximale hoogte van 2,5 meter vanaf bovenkant spoor ofwel 4,5 meter vanaf het Vughtse maaiveld. Bij uitzonderlijke situaties, waarbij na treffen van alle technisch mogelijke bronmaatregelen een scherm hoger dan 4,5 meter gemeten van het Vughtse maaiveld noodzakelijk blijkt, is onze visie dat het gedeelte van het scherm boven de 4,5 meter vanaf Vughtse maaiveld transparant moet zijn.”

De N65 is een rijksweg. Omdat de weg in de nieuwe situatie op maaiveld over het spoor kruist, in plaats van onder het spoor door, zoals in de huidige situatie, omvat het geluidonderzoek ook de aanpassing aan deze weg in samenhang met deze wijziging maakt de sanering tussen km 4.18 en km 3.00 knooppunt Vught onderdeel uit van dit Tracébesluit. Het weggedeelte tussen de Taalstraat en de Helvoirtseweg wordt in de toekomstige situatie vormgegeven als gebiedsontsluitingsweg voor 80 km/u met 2x2 rijstroken. Overeenkomstig het besluit van de Raad van de gemeente Vught van 15 juni 2017 ‘wijziging bebouwde kom’ bedraagt de snelheid 70 km/u. Voor het akoestisch onderzoek wordt uitgegaan van de hoogste (maatgevende) verkeersintensiteiten op de N65. De verkeerscijfers zijn berekend met behulp van het GGA-Model regio 's-Hertogenbosch (GGA = Gebiedsgerichte Aanpak) met als prognosejaar 2035. Uitgegaan wordt van het wegdektype dunne deklagen type A.

Uitgangspunten tijdelijke situatie Vught

Voor de tijdelijke situatie worden tijdelijke sporen aangelegd ten westen van het huidige spoor in Vught. Het gebruik van de tijdelijke sporen duurt circa drie jaar tussen 2020 en 2025. Voor de effecten in de tijdelijke situatie ten aanzien van geluid is de vervoersprognose van 2025 aangehouden, met de inzet van 80% stille goederenwagons. De ontwerpssnelheid van het tijdelijk spoor is 80 km/u. Daar waar de trein weer gebruik maakt van het oorspronkelijke spoor, neemt de snelheid toe tot 130 km/u. In het spoorontwerp voor de tijdelijke situatie wordt rekening gehouden met een (doorbelast) spoor in ballast op een zandlichaam.

¹² Bij het aspect trillingen wordt gerekend met 40 km/u omdat op basis van de daarvoor geldende regelgeving een ander peiljaar wordt toegepast, zie paragraaf 3.3.4.

Uitgangspunten onderzoek Zuidwestboog Meteren

Voor de buitenboog wordt een betonnen kunstwerk van circa 330 m (van circa km 0.700 tot km 1.030) aangelegd over de verhoogde kruising met Betuweroute en A15. Voor de binnenboog wordt een betonnen kunstwerk van circa 200 m lang (van circa km 1.800 tot km 2.000) aangelegd voor de verhoogde kruising met de A15. Een deel van deze kunstwerken is uitgevoerd als trogliggerbrug, waarbij opstaande wanden van circa 2,2 m hoog aanwezig zijn. Deze wanden zijn als geluidreflecterende schermen in de geluidsmodellen opgenomen.

Wijzigingen in wissels zijn in het rekenmodel opgenomen. De bovenbouw is op de bestaande sporen niet gewijzigd.

Gerekend is met snelheidsprofielen voor doorgaand en stoppend reizigersmaterieel en doorgaande goederentreinen. Voor de berekeningen is voor reizigerstreinen uitgegaan van snelheidsprofielen zoals aanwezig in het geluidregister spoor.

Aan de noordzijde van de Betuweroute zijn ter plaatse van de aantakking van de buitenste verbindingsboog geluidschermen aanwezig van circa 1 tot 2 m hoog. Deze geluidschermen dienen deels afgebroken te worden om de aansluiting van de noordelijke verbindingsboog mogelijk te maken. Daarnaast verschuift de Betuweroute ter plaatse richting het noorden, waardoor het scherm ook niet gehandhaafd kan blijven. Uitgangspunt is dat het geluidscherm dat afgebroken wordt teruggeplaatst. De overige schermen die ter plaatse aanwezig zijn (zoals aangegeven in het register) wijzigen niet.

3.3.2. Externe veiligheid

Wettelijk kader en beleid

Externe veiligheid richt zich op het beheersen van risico's op ongevallen met gevaarlijke stoffen, met mogelijk grote gevolgen voor de omgeving. Het gaat daarbij onder andere om het transport van gevaarlijke stoffen over weg, water of spoor en door buisleidingen. Het risico dat dit transport met zich meebrengt legt beperkingen op aan de omgeving, waardoor veiligheidsafstanden tussen risicovolle activiteiten en woningen en andere kwetsbare objecten nodig zijn.

Basisnet

Per 1 april 2015 geldt nieuwe wet- en regelgeving voor het vervoer van gevaarlijke stoffen in relatie tot de omgeving, Basisnet genoemd. De wetgeving inzake het Basisnet wordt ook wel 'Wet Basisnet' genoemd. Voor het vervoer van gevaarlijke stoffen is de Wet vervoer gevaarlijke stoffen de belangrijkste wet. De Wet vervoer gevaarlijke stoffen is aangepast aan het Basisnet.

Basisnet spoor stelt begrenzings (zogenoemde risicoplafonds) aan de risico's als gevolg van vervoer van gevaarlijke stoffen over het spoor enerzijds en aan de bebouwing rondom het spoor anderzijds. Het heeft tot doel een wettelijk kader te bieden voor het borgen van een evenwicht tussen de belangen van het vervoer van gevaarlijke stoffen, ruimtelijke ontwikkelingen en de veiligheid. Daarnaast wordt beoogd hiermee voor de langere termijn (2020 uitlopend naar 2040) duidelijkheid te bieden aan gemeenten. In Basisnet spoor is rekening gehouden met toekomstige bouwplannen en is er ruimte voor groei van transportaantallen.

Het voorkomen van overschrijdingen van de risicoplafonds door het vervoer is een taak van de minister van Infrastructuur en Waterstaat. Dat gebeurt met het in de Wet vervoer gevaarlijke stoffen specifiek ten behoeve van het Basisnet opgenomen instrumentarium. Het verantwoorden van risico's als gevolg van bebouwing en bevolkingsconcentraties nabij de infrastructuur waarover gevaarlijke stoffen worden vervoerd, is een taak van de gemeenten. Dit wordt geregeld in het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt).

Zodra het project is verwerkt in het Basisnet, moeten ruimtelijke ontwikkelingen worden getoetst aan het Basisnet, waarbij voor het groepsrisico de wijziging van het aantal aanwezigen binnen een PR10⁷/PR10⁸ contour relevant is. Deze toetsing vindt plaats op basis van het hierboven genoemde

Besluit externe veiligheid transportroutes. Dit legt geen directe beperkingen op aan de bouwplannen van een gemeente. Wel zal de gemeente op grond van het Besluit externe veiligheid transportroutes bij iedere ontwikkeling in de omgeving van het Tracé het groepsrisico moeten verantwoorden. Daarbij zullen, ongeacht de hoogte van het groepsrisico, de mogelijkheden voor zelfredzaamheid en rampenbestrijding in ogenschouw genomen moeten worden.

Wet vervoer gevaarlijke stoffen

Omdat het project betrekking heeft op de spoorinfrastructuur beïnvloedt het project de vervoerskant van het Basisnet. Dat betekent dat voor het project de regelgeving uit de Wet vervoer gevaarlijke stoffen van toepassing is. De Wet vervoer gevaarlijke stoffen legt vast welke bijdrage het vervoer mag leveren aan de hoogte van het groepsrisico op gebied van externe veiligheid. De bijdrage van het vervoer bestaat enerzijds uit kenmerken van de infrastructuur, zoals baanvaksnelheid en ligging van wissels, en anderzijds uit kenmerken van de transporten, zoals aantallen van de te vervoeren stoffen en de samenstelling van een trein.

Regeling Basisnet

In de Regeling Basisnet staat waar risicoplafonds liggen langs transportroutes en welke regels er gelden voor ruimtelijke ontwikkeling. Voor elk traject zijn in Basisnet risicoplafonds vastgesteld die als maximum gelden. De risicoplafonds verschillen per traject. Hiermee moeten niet alleen vervoerders van gevaarlijke stoffen rekening houden, maar bijvoorbeeld ook gemeenten die langs een traject van het Basisnet willen gaan bouwen. In de Regeling Basisnet is het deeltraject Diezebrug aansluiting – Vught (binnen het projectgebied van PHS Meteren – Boxtel) opgenomen als ‘Route 72, ’s-Hertogenbosch – Diezebrug aansluiting – Vught’ en daarbinnen zij de trajectdelen aangeduid met de letters A tot en met F.

Beleidsregels EV-beoordeling tracébesluiten

In aanvulling op de Wet vervoer gevaarlijke stoffen en de Regeling Basisnet zijn, voor de vaststelling van tracébesluiten, door de minister van Infrastructuur en Milieu beleidsregels opgesteld en vastgelegd in de ‘Beleidsregels EV-beoordeling tracébesluiten’ (hierna ‘Beleidsregels’). Hoofdstuk 3 van de Beleidsregels gaat over de beoordeling van externe veiligheid bij de aanleg of wijziging van een hoofdspoorweg. Paragraaf 3.2 van de Beleidsregels gaat uitvoerig in op de beoordeling van het plaatsgebonden risico en het groepsrisico bij de aanleg van spoorwegen die nog geen deel uitmaken van het Basisnet (Zuidwestboog Meteren), inclusief de daarbij behorende wijzigingen op de bestaande hoofdspoorweg (traject Meteren – Boxtel).

In de eerste plaats dient te worden beoordeeld of de voorgenomen wijziging leidt tot een (verwachte) toename van het vervoer van gevaarlijke stoffen. Het plaatsgebonden risico en het groepsrisico moeten worden bepaald en beoordeeld. Vervolgens moet, voor de baanvakken die reeds in Basisnet zitten en een plafond hebben, worden ingeschat of een verwachte toename kan leiden tot een (dreigende) overschrijding van de plafonds voor het plaatsgebonden risico en groepsrisico.

N65

Het project heeft naast de aanpassingen aan het spoor ook invloed op de N65. Mogelijke effecten als gevolg hiervan zijn eveneens beschouwd.

Begrippen

De toetsing van externe veiligheidsrisico’s gebeurt aan de hand van het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. Voor het plaatsgebonden risico en het groepsrisico worden risicoplafonds weergegeven op referentiepunten langs het spoor. Voor het project moet worden aangegeven of deze risicoplafonds (dreigen te) worden overschreden. Hierna worden de begrippen plaatsgebonden risico, groepsrisico, referentiepunt, risicoplafond en plasbrandaandachtsgebied nader toegelicht.

Plaatsgebonden risico (PR)

Het PR is de frequentie per jaar dat een persoon die permanent en onbeschermd zou verblijven in de directe omgeving van een transportroute, overlijdt als gevolg van een ongeval met gevaarlijke

stoffen op die route. De omvang van het PR is geheel afhankelijk van de aard en omvang van het vervoer van gevaarlijke stoffen en de ongevalsfrequentie van het transportmiddel op de route. Voor een individu geeft het PR een kwantitatieve indicatie van het risico dat hij loopt, wanneer hij zich onbeschermd in de omgeving van een inrichting of transportroute bevindt. Voor het PR geldt voor bestaande en nieuwe toekomstige situatie de 'PR 10^{-6} per jaar' contour als grenswaarde voor kwetsbare objecten en als richtwaarde voor beperkt kwetsbare objecten. Dat houdt in dat de kans op overlijden ten gevolge van een ongeval met gevaarlijke stoffen maximaal één op de één miljoen per jaar bedraagt.

Het verschil tussen een grens- en een richtwaarde is dat grenswaarden verplicht in acht moeten worden genomen, terwijl met richtwaarden zoveel mogelijk rekening moet worden gehouden. Bij Basisnet routes wordt de PR 10^{-6} contour het PR-plafond of de Basisnetafstand genoemd.

Inspanningsplicht

Voor de PR 10^{-6} contour geldt ten aanzien van het te nemen Tracébesluit een inspanningsplicht om te voorkomen dat bestaande of geprojecteerde kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten komen te liggen binnen het gebied waar de waarde van het plaatsgebonden risico groter kan zijn dan 10^{-6} per jaar (artikel 32 Beleidsregels EV-beoordeling tracébesluiten).

Groepsrisico (GR)

Het GR is de cumulatieve kans per jaar per kilometer transportroute dat tien of meer personen in het invloedsgebied van een transportroute overlijden, als rechtstreeks gevolg van een ongevoerd voorval op die transportroute waarbij een gevaarlijke stof vrijkomt. Het GR is een indicatie van de mogelijke maatschappelijke impact van een ongeval. Het is dus niet bedoeld als indicatie voor individueel gevaar op een bepaalde locatie. De omvang van het GR is afhankelijk van de aard en omvang van het vervoer van gevaarlijke stoffen, de ongevalsfrequentie van het transportmiddel op de route én de omvang en locatie van de bevolking naast en boven de route. Voor het groepsrisico geldt een oriëntatiewaarde (Besluit externe veiligheid transportroutes). Het groepsrisico dient in het Tracébesluit te worden verantwoord indien het:

- is gelegen tussen 0,1 en 1 maal de oriëntatiewaarde en tussen de autonome en toekomstige situatie met meer dan 10% toeneemt; of,
- hoger is dan 1 maal de oriëntatie waarde én tussen de autonome en toekomstige situatie toeneemt.

In de GR-verantwoording wordt ingegaan op de maatregelen die genomen (kunnen) worden om het risico te verlagen, de expliciete en transparante bestuurlijke afweging van de maatschappelijke aanvaardbaarheid van de restrisico's, de zelfredzaamheid van aanwezigen en de rampenbestrijding.

Referentiepunten

Referentiepunten zijn punten liggend op het hart van de spoorbundel. Vanaf de referentiepunten worden de risicoplafonds gemeten.

Risicoplafond

De PR-plafonds worden weergegeven en er wordt, voor de baanvakken waar reeds een plafond is, aangegeven in hoeverre de vastgestelde PR-plafonds als gevolg van het project worden of dreigen te worden overschreden. Dit kan zijn door een toename van het vervoer van gevaarlijke stoffen of wanneer een verhoging van de ongevalsfrequentie te verwachten is (door een wijziging in één van de risicobepalende variabelen aan de spoorinfrastructuur zoals de aanwezigheid van een wissel of de snelheidscategorie). Indien sprake is van een overschrijding of dreigende overschrijding van de betrokken PR-plafonds, moet het plaatsgebonden risico nader worden onderzocht door een berekening met het rekenprogramma RBMII, het in de Regeling Basisnet voorgeschreven programma om de risico's van vervoer van gevaarlijke stoffen te berekenen.

Voor het GR-plafond geldt hetzelfde als hiervoor beschreven voor het PR-plafond.

Plasbrandaandachtsgebied

Met het Basisnet is het begrip plasbrandaandachtsgebied (PAG) geïntroduceerd. Dit is een zone van 30 m vanaf de rand van de infrastructuur voor Basisnet routes waarover substantiële hoeveelheden brandbare vloeistoffen vervoerd (kunnen) worden. In die zone gelden op grond van het Bouwbesluit 2012 aanvullende bouweisen voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. In de Basisnet tabellen van de Regeling Basisnet is per route aangegeven of een PAG geldt. Het PAG geldt aan weerszijden van de spoorweg in een zone van 30 meter, gemeten vanaf de buitenste spoorstaven van de spoorbundel.

Gezien de verwachte omvang van brandbare vloeistoffen wordt bij de opname van de Zuidwestboog in Basisnet een plasbrandaandachtsgebied langs het traject Meteren – Boxtel vastgesteld.

Gevolgen voor ruimtelijke plannen

Vanuit het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) geldt voor gemeenten de verplichting om bij nieuwe ruimtelijke plannen binnen het invloedsgebied van het spoor altijd de mogelijkheden voor rampenbestrijding (bluswatervoorziening en bereikbaarheid) en zelfredzaamheid in beschouwing te nemen. Dit staat los van de hoogte van het groepsrisico.

Vanuit het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) gelden restricties voor nieuwe bouwplannen in het plasbrandaandachtsgebied.

Maatregelen om het effect te beperken

Een ongeval met een goederentrein met gevaarlijke stoffen kan, op basis van het verwachte vervoer van gevaarlijke stoffen, leiden tot scenario's, zoals een plasbrand, een explosie of een BLEVE (boiling liquid expanding vapour explosion). Ondanks dat de kans van optreden van deze scenario's zeer laag is, wordt onderzoek gedaan naar maatregelen om het effect te bestrijden en te beperken. Bereikbaarheid is daarbij een belangrijk element.

Bestrijding en beperking

De hiervoor genoemde scenario's vergen in de bestrijding en/of beperking van de effecten vooral de beschikbaarheid van water of schuim. Wat betreft de beschikbaarheid van deze middelen is de brandweer hier tot op zekere hoogte zelfvoorzienend in. Bij grotere incidenten is de brandweer afhankelijk van aanvullende primaire (binnen 3 minuten operationeel, zoals brandkranen), secundaire (grotere capaciteit dan primaire voorziening en binnen een half uur op te bouwen, bijvoorbeeld met gebruik van spoorsloten) of tertiaire bluswatervoorzieningen (onbeperkte capaciteit, binnen een uur op te bouwen, bijvoorbeeld door inzet van grootwatertransport).

Bereikbaarheid

Op het gebied van vluchten en bereikbaarheid geldt de richtlijn 'Voorzieningen spoorweginfrastructuur voor vluchten en bereikbaarheid', opgesteld door ProRail en de diverse hulpdiensten. In de richtlijn zijn eisen opgenomen voor nieuw spoor. De eisen worden bij vernieuwing of wijziging van bestaande spoorlijnen of wijziging van gebruik zoals in het project PHS Meteren – Boxtel meegenomen op basis van het redelijkerwijs-principe.

Zuidoostboog Meteren

De Zuidoostboog bij Meteren is aangelegd bij de bouw van de Betuweroute, maar werd tot voor kort niet gebruikt. In 2016 is de Zuidoostboog enigszins aangepast en door goederentreinen in gebruik genomen. Treinen uit de richting van Tilburg – 's-Hertogenbosch kunnen bij Meteren via deze boog de Betuweroute opdraaien richting Duitsland en andersom. Ze hoeven dan niet meer via Nijmegen – 's-Hertogenbosch te rijden zodat deze route wordt ontlast. Deze ingebruikname wordt niet beïnvloed door PHS Meteren – Boxtel. Door het rijden via de Zuidoostboog is een toename van het vervoer van gevaarlijke stoffen ontstaan tussen het traject 's-Hertogenbosch – Diezebrug en de Zuidoostboog.

Vanwege de ingebruikname van de Zuidoostboog wordt voor het traject tussen 's-Hertogenbosch Diezebrug en de Zuidoostboog de Regeling Basisnet aangepast, omdat dit traject nog geen deel uit-

maakt van deze Regeling. Deze Regeling moet worden aangepast op grond van de artikelen 17 en 18 van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen. In de Verantwoording groepsrisico die voor het project PHS Meteren – Boxtel is opgesteld, is de toename van het transport van gevaarlijke stoffen die mogelijk is door de indienststelling van de Zuidoostboog bij Meteren opgenomen, zodat een totaalbeeld van effecten en afweging van maatregelen op het traject 's-Hertogenbosch Diezebrug – Zuidoostboog ontstaat.

De aanpassingen van Basisnet voor de aanleg en indienststelling van de Zuidwestboog en de aanpassingen voor de indienststelling van de Zuidoostboog maken geen onderdeel uit van dit Tracébesluit.

Advies Veiligheidsregio's

Over de maatregelen om het groepsrisico zoveel mogelijk te beperken, de mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een ramp en de mogelijkheden voor personen die zich bevinden in het invloedsgebied om zich in veiligheid te brengen is overeenkomstig artikel 29 van de Beleidsregels EV-beoordeling tracébesluiten advies gevraagd aan zowel de Veiligheidsregio Brabant Noord als de Veiligheidsregio Gelderland Zuid.

De adviezen van de veiligheidsregio's zijn als bijlagen 1 en 2 bij deze Toelichting gevoegd.

Veiligheidsregio Brabant Noord

De Veiligheidsregio Brabant Noord spreekt haar waardering uit over de wijze waarop de samenwerking tussen ProRail en de Veiligheidsregio is verlopen. Met regelmaat heeft constructief overleg plaats gevonden. De zelfredzaamheid en de bereikbaarheid van het traject worden als voldoende beoordeeld. De Veiligheidsregio Brabant Noord geeft daarnaast een aantal aandachtspunten mee ten behoeve van de verantwoording over het groepsrisico. Deze aandachtspunten leiden tot een completer beeld ten aanzien van de effecten van een incident in de omgeving. In periode naar vaststelling van het Tracébesluit zal in overleg met de Veiligheidsregio worden getreden om de aandachtspunten nader te bespreken.

Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

De Veiligheidsregio deelt de conclusie, zoals ook in het onderzoek naar externe veiligheid is aangegeven, dat het groepsrisico niet verantwoord hoeft te worden. Over maatregelen in het kader van bluswatervoorziening en bereikbaarheid is uitvoerig contact geweest tussen ProRail en de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid. De voorgestelde maatregelen in Waardenburg en Hedel behoeven volgens de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid geen aanvullingen. Voor een drietal locaties in Zaltbommel vraagt de Veiligheidsregio aanvullende voorzieningen te overwegen. In periode naar vaststelling van het Tracébesluit zal in overleg met de Veiligheidsregio worden getreden om de gewenste voorzieningen nader te bespreken.

3.3.3 Luchtkwaliteit

Wettelijk kader en beleid

De gevolgen van het project voor de luchtkwaliteit zijn onderzocht. De regelgeving met betrekking tot de luchtkwaliteit van de buitenlucht is opgenomen in de Wet milieubeheer (Wm) en de bijbehorende algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen (dit wettelijk stelsel wordt ook wel de 'Wet luchtkwaliteit' genoemd).

Milieukwaliteitseisen

Als aan één of meer van onderstaande motiveringsgronden uit de Wet milieubeheer wordt voldaan, mag het bevoegd gezag positief besluiten:

- a) het project leidt niet tot overschrijdingen van de grenswaarden;
- b) het project leidt niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit;
- c) het project draagt 'niet in betekenende mate' bij aan de luchtkwaliteit;
- d) het project is onderdeel van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit.

ad a) het project leidt niet tot overschrijdingen van de grenswaarden
In de Wet milieubeheer zijn luchtkwaliteitsnormen opgenomen voor een aantal stoffen die de luchtkwaliteit bepalen. Deze grenswaarden zijn weergegeven in tabel 4-2. Als de effecten van een project niet leiden tot overschrijdingen van de grenswaarden, kunnen de ontwikkelingen hun door- gang vinden. In Nederland dreigen er in de meeste gevallen alleen overschrijdingen van de grens- waarden voor stikstofdioxide en fijnstof.

In tabel 3-3 zijn de vigerende grenswaarden opgenomen voor stikstofdioxide en fijnstof.

Tabel 3-3. Grenswaarden voor stikstofdioxide en fijnstof.

Component	Grenswaarde	Bron
Fijnstof (PM ₁₀)	- Grenswaarde 40 µg/m³ als jaargemiddelde (vanaf juni 2011) - Grenswaarde 50 µg/m³ als 24-uurgemiddelde (vanaf juni 2011) (max. 35x per jaar overschrijding)	Wet milieubeheer luchtkwaliteitseisen
Stikstofdioxide (NO ₂)	- Grenswaarde 40 µg/m³ als jaargemiddelde (vanaf 2015) - Grenswaarde 200 µg/m³ als uurgemiddelde (vanaf 2015) (max. 18x per jaar overschrijding)	Wet milieubeheer luchtkwaliteitseisen

ad b) het project leidt niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit
Als de effecten van een project niet leiden tot een verslechtering van de luchtkwaliteit op locaties waar de luchtkwaliteit de grenswaarden overschrijdt, kunnen de ontwikkelingen hun doorgang vinden. Een verslechtering onder de grenswaarden is wel toegestaan. Wanneer de luchtkwaliteit door een project wel verslechtert op locaties waar de grenswaarden worden overschreden, mag onder voorwaarden de saldobenadering worden toegepast (Regeling projectsaldering luchtkwaliteit 2007). Dit maakt het in beperkte gevallen mogelijk plaatselijk een verslechtering van de luchtkwaliteit boven de grenswaarden toe te staan als de luchtkwaliteit voor het gehele projectgebied per saldo verbetert.

ad c) het project draagt ‘niet in betekenende mate’ bij aan de luchtkwaliteit
Als de effecten van een project ‘niet in betekenende mate’ bijdragen aan de luchtkwaliteit, kunnen de ontwikkelingen hun doorgang vinden. In het Besluit niet in betekenende mate bijdragen (lucht- kwaliteitseisen) is omschreven dat een project ‘niet in betekenende mate’ (NIBM) bijdraagt aan de luchtkwaliteit als het project maximaal 3% van de grenswaarde bijdraagt aan de jaargemiddelde concentratie NO₂ en PM₁₀. Dit betekent dat projecten voldoen aan de milieukwaliteitseisen uit de Wet milieubeheer als de jaargemiddelde concentratie van zowel NO₂ als PM₁₀ met niet meer dan 1,2 µg/m³ toeneemt ten opzichte van de autonome ontwikkeling. In de Regeling niet in betekenende mate bij- dragen (luchtkwaliteitseisen) is voor een aantal categorieën van projecten de getalsmatige begrenzing weergegeven waarbinnen geen verdere toetsing aan de 3% grens of de grenswaarden nodig is.

ad d) het project is onderdeel van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit
Het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) is een plan om de luchtkwaliteit in Nederland te verbeteren. Het is een samenwerkingsprogramma van het rijk en de decentrale over- heden. Het NSL bevat alle ruimtelijke ontwikkelingen die de luchtkwaliteit beïnvloeden en stelt hier maatregelen tegenover die de luchtkwaliteit verbeteren. Het doel van het NSL is te voldoen aan de grenswaarden voor stikstofdioxide en fijnstof. Voor projecten die zijn opgenomen in het NSL hoeft niet meer aangetoond te worden dat er wordt voldaan aan de luchtkwaliteitseisen.

Het project PHS Meteren – Bostel is niet opgenomen in het NSL. Daarom is een luchtonderzoek uitgevoerd om te toetsen of de grenswaarden uit de Wet milieubeheer worden overschreden. Het project N65 is wel opgenomen in het NSL.

Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007 (RBL2007)
De Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007 (Rbl 2007) bevat voorschriften voor het meten en berekenen van de concentratie en depositie van luchtverontreinigende stoffen. Het ministerie van Infrastructuur en Milieu maakt jaarlijks enkele generieke gegevens bekend, die bij een luchtkwali- teitsberekening moeten worden gebruikt. Het betreft onder meer de achtergrondconcentratie-

kaarten (GCN-kaarten) en enkele emissiefactoren voor verkeer en voor veehouderijen. Deze generieke gegevens worden vervolgens verwerkt in de nieuwste versies van rekenmodellen.

Toepasbaarheidsbeginsel

In de Wet milieubeheer is opgenomen dat de luchtkwaliteit niet langer getoetst hoeft te worden op plaatsen waar geen mensen kunnen komen. De belangrijkste gevolgen van artikel 5.19 zijn:

- Geen beoordeling van de luchtkwaliteit op plaatsen waar het publiek geen toegang heeft en waar geen permanente bewoning is.
- Geen beoordeling van de luchtkwaliteit op bedrijfsterreinen of terreinen van industriële inrichtingen (hier gelden de ARBO-regels). Dit omvat mede de (eigen) bedrijfswoning. Een uitzondering hierop is voor publiek toegankelijke plaatsen zoals tuincentra; deze worden wél beoordeeld (hierbij speelt het zogenaamde blootstellingscriterium een rol).
- Bij de beoordeling van een inrichting in het kader van de Wet milieubeheer vindt toetsing plaats vanaf de grens van de inrichting of bedrijfsterrein.
- Geen beoordeling van de luchtkwaliteit op de rijbaan van wegen, en op de middenberm van wegen, tenzij voetgangers normaliter toegang hebben tot de middenberm.

In dit project zijn de concentraties beschouwd, daar waar woningen en gevoelige bestemmingen aanwezig zijn.

Blootstellingscriterium

De luchtkwaliteit moet alleen bepaald (gemeten of berekend) worden op plaatsen waar de blootstelling significant is. Bij toetsing van de gevolgen van een project aan de luchtkwaliteitseisen is dus van belang dat de plaatsen worden bepaald waar significante blootstelling plaatsvindt. Daarvoor moet eerst duidelijk zijn wat significant is of niet.

In artikel 22 van de Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007 (Rbl) staat dat de luchtkwaliteit wordt bepaald op plaatsen waar de bevolking 'kan worden blootgesteld gedurende een periode die in vergelijking met de middelingstijd van de betreffende luchtkwaliteitseis significant is'. Hieruit blijkt dat de duur van de periode dat iemand (1 individu) gemiddeld wordt blootgesteld bepalend is voor de vraag of de luchtkwaliteit dient te worden beoordeeld. Er wordt daarbij verder geen onderscheid gemaakt naar de gevoeligheid van groepen of de aard van het verblijf. De grenswaarden zijn opgesteld ten behoeve van de gezondheid van de gehele bevolking.

Hiermee wordt bedoeld dat bij de bepaling of een verblijfstijd significant is, de verblijfstijd vergeleken moet worden met een jaar, dag of uur, afhankelijk van de vraag of je te maken hebt met een jaargemiddelde, een daggemiddelde of een uurgemiddelde grenswaarde voor een stof.

Het aspect luchtkwaliteit is voor het project als geheel beoordeeld. De uitwerking hiervan staat in hoofdstuk 9. Daarnaast is de tijdelijke situatie in Vught kwalitatief beoordeeld en opgenomen in hoofdstuk 6.

3.3.4 Trillingen en laagfrequent geluid

Trillingen

In deze paragraaf wordt ingegaan op het wettelijk en beleidskader voor trillingen. Vervolgens de werkwijze in het onderzoek beschreven. Het onderdeel trillingen wordt afgesloten met een korte samenvatting.

Wettelijk kader en beleid

Voor het beoordelen van trillingen als gevolg van treinverkeer, bouwwerkzaamheden en wegverkeer wordt gebruik gemaakt van de door de Stichting Bouwresearch opgestelde richtlijn 'Meet- en beoordelingsrichtlijnen voor trillingen'. Deze richtlijn bestaat uit drie delen:

- Deel A: Schade aan gebouwen (SBR-richtlijn A).
- Deel B: Hinder voor personen in gebouwen (SBR-richtlijn B).
- Deel C: Verstoring van apparatuur (SBR-richtlijn C).

Daarnaast heeft het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat de Beleidsregel trillinghinder spoor (Bts) opgesteld, die deel B van de SBR-richtlijn aanvult en wijzigt voor zover het de vaststelling van tracébesluiten voor de aanleg, wijziging of het opnieuw in gebruik nemen van een landelijke spoorweg betreft. De SBR-richtlijn B en de Bts vormen samen het kader voor het beoordelen van de hinder voor personen in gebouwen door trillingen in dit Tracébesluit.

Toetsing volgens de SBR-richtlijn trillingen deel A: Schade aan gebouwen

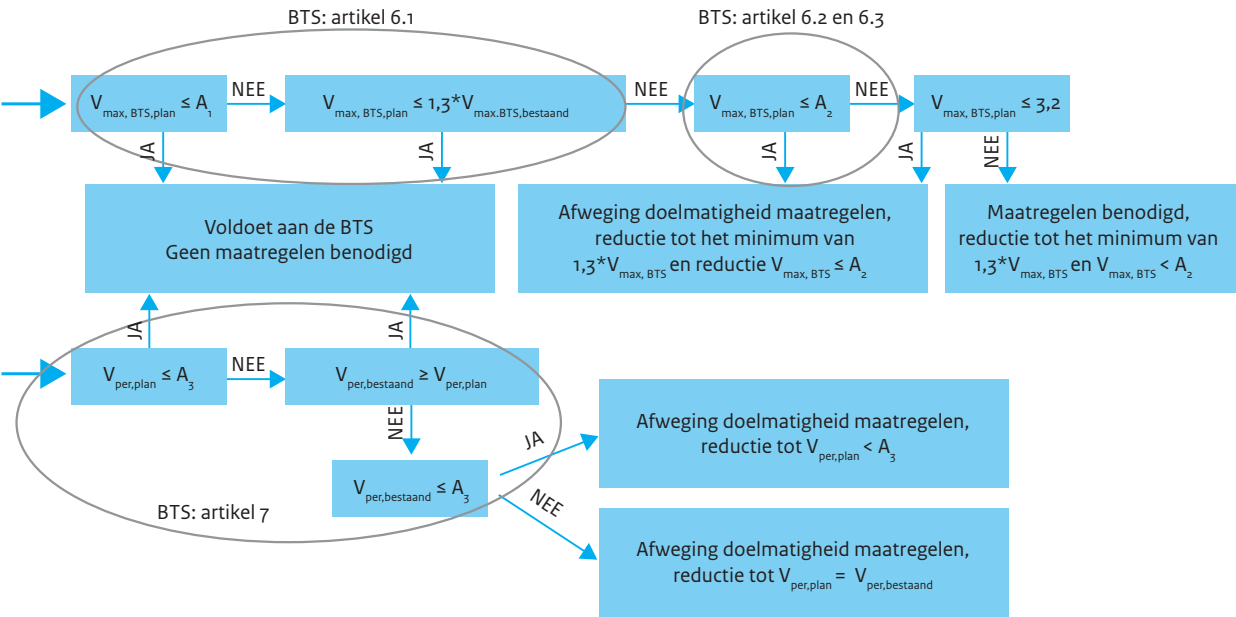
Ter voorkoming van schade aan gebouwen als gevolg van trillingen door doorgaande treinen is door de SBR een richtlijn opgesteld waarin grenswaarden worden gepresenteerd voor toelaatbare trillingsniveaus. In de richtlijn wordt onderscheid gemaakt in type gebouw en of het trillingsignaal kortdurend, herhaald kortdurend is of continu is. De voorgeschreven grenswaarden hangen hierbij af van de frequentie van het trillingsignaal. De onderste grenswaarde voor een optredend trillingsniveau aan de fundering van een gebouw bedraagt volgens de richtlijn 3 mm/s. De waarde geldt voor gebouwen uit categorie 3 (slecht onderhouden monumentale panden). De grenswaarde geldt voor een trillingsignaal met zeer lage frequenties tussen de 0 en 10 Hz. Voor hogere frequenties loopt de grenswaarde op.

Algemeen uitgangspunt is dat slechts sprake zal zijn van schade als de waarden boven $3,2 V_{max, BTS}$ Hinder (zie onder Bts en SBR B) komen. Hier is geen sprake van, derhalve wordt geen schade verwacht.

Toetsing volgens de Bts en SBR-richtlijn deel B, Hinder voor personen in gebouwen

In 2012 heeft de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu vooruitlopend op toekomstige wetgeving een Beleidsregel trillinghinder spoor (Bts-2012) voor tracébesluiten opgesteld, welke in 2014 (Bts 2014) is herzien. Voor het beoordelen van hinderbeleving door verkeer wordt gebruik gemaakt van de Stichting Bouw Research (SBR) meet- en beoordelingsrichtlijn deel B 'Hinder voor personen in gebouwen'. Bts 2014 vult de SBR-B-richtlijn aan en vormt de richtlijn voor de toetsing van het project PHS Meteren – Boxtel.

De Bts 2014 (nader aan te duiden als de Bts) geeft een methode voor het toetsen van trillingen veroorzaakt door railverkeer. De toetsing van de trillingen gebeurt op basis van de trillingssterkte (V_{max}) en een gemiddelde hiervan over de tijd (V_{per}). Deze waarden worden getoetst aan de streef- en grenswaarden A_1 , A_2 en A_3 uit de Bts. In het stroomschema in figuur 3-5 is de toetsing weergegeven.

Figuur 3-5. Stroomschema toetsing Bts 2014.

Hierin zijn de volgende grootheden gebruikt:

- V_{max} : De maximale trillingssterkte: grootste waarde over de meetduur van de voortschrijdende effectieve gewogen momentane trillingssterkte (maximale waarde voor toetsing trillingssterkte).
- V_{per} : De gemiddelde trillingssterkte: trillingssterkte over de beoordelingsperiode bepaald op basis van het kwadratisch gemiddelde van de grootste waarden van V_{max} (gemiddelde waarde voor de trillingssterkte over de tijd, gebaseerd op de opgetreden maxima).
- A1: Streefwaarde Bts, voor de trillingssterkte V_{max} , zie tabel 3-4.
- A2 en A3: Grenswaarden Bts, voor de trillingssterkte V_{max} en V_{per} , zie tabel 3-4.

De Bts geeft voor volgende twee situaties grens- en streefwaarden:

- *Nieuwe situatie*: referentiesituatie waarin geen sprake is van trillingen als gevolg van railverkeer.
- *Bestaande situatie*: referentiesituatie waarin reeds sprake is van trillingen als gevolg van railverkeer. Dit is een situatie waarbij in de huidige situatie al een trillingsbron, bijvoorbeeld het spoor, aanwezig is en waarbij een trillingssterkte optreedt.

Tabel 3-4. Grens- en streefwaarden bestaande situatie: V_{max} (A1 en A2) en V_{per} (A3) volgens Bts methodiek.

Gebouwfunctie	Dag- en avondperiode			Nachtperiode		
	V_{max}		V_{per}	V_{max}		V_{per}
	A ₁	A ₂	A ₃	A ₁	A ₂	A ₃
Gezondheidszorg, wonen	0,2	0,8	0,1	0,2	0,4	0,1
Kantoor, onderwijs en bijeenkomsten	0,3	1,2	0,15	0,3	1,2	0,15

- A1: Streefwaarde Bts, voor de trillingssterkte V_{max} ,
- A2 en A3: Grenswaarden Bts, voor de trillingssterkte V_{max} en V_{per} .

Beoordeling van trillingssituatie

Bestaande situatie

In het kader van het Tracébesluit kunnen maatregelen achterwege blijven indien de V_{max} in de plansituatie voldoet aan de in artikel 6 lid 1 onder a genoemde streefwaarde, of de toename van de trillingssterkte in de plansituatie 30 procent of minder bedraagt (Bts artikel 6 lid 1 onder b). Indien de V_{max} in de plansituatie niet voldoet aan de streefwaarde A1 en de toename van de trillingssterkte bedraagt meer dan 30 procent, dan moeten maatregelen worden onderzocht, met dien verstande dat als V_{max} meer dan 3,2 bedraagt maatregelen in alle gevallen toegepast dienen te worden.

Ten aanzien van de gemiddelde trillingssterkte geldt dat maatregelen moeten worden onderzocht indien de V_{per} niet aan de in Bts artikel 7 lid 1 genoemde grenswaarde (A3) voldoet.

Nieuwe situatie

Voor de nieuwe situatie geldt dat maatregelen ter voorkoming of beperking van de trillinghinder met betrekking tot de waarde van V_{max} achterwege kunnen blijven indien wordt voldaan aan de volgende conditie: de waarde van V_{max} in de plansituatie is lager dan A1.

In de rest van dit document wordt in algemene zin gesproken over ‘overschrijding van de grenswaarden volgens de Bts methodiek’ voor die gevallen waarin sprake is van de verplichte afweging of toepassing van maatregelen.

Bij het traject Meteren – Boxtel is sprake van een bestaand spoor, waarvan de benutting wordt gewijzigd en waaraan op enkele delen een fysieke spooraanpassing plaatsvindt. Langs het tracé is in de referentiesituatie reeds sprake van trillingen als gevolg van railverkeer. Dit betekent dat de toetsing conform Bts plaatsvindt voor de situatie ‘bestaande situatie’. Voor de toetsing van de bestaande situatie worden de grens- en streefwaarden voor A1, A2 en A3 uit bovenstaande tabel gebruikt.

Soorten maatregelen

Er zijn drie soorten maatregelen, die ook in combinatie kunnen worden getroffen:

- Maatregelen aan de bron¹³ zoals het afveren van rails bij de bron of het funderen van de baan in de ondergrond.
- Maatregelen in de overdracht zoals het aanbrengen van een ondergrondse trillingsreducerende constructie of een (diepe) sloot. Maatregelen bij de ontvanger zoals het verstijven van de vloer van het gebouw of het afveren van het gebouw of het aanpassen van de fundering.

Normbedrag kosteneffectiviteit

De kosteneffectiviteit wordt getoetst aan de effectiviteit (bereikte trillingsreductie) in relatie tot de kosten van de maatregel. Op basis van de Bts moet in de toelichting bij het Tracébesluit onder andere worden ingegaan op het gehanteerde normbedrag per woning. Bij de afweging voor het treffen van maatregelen tegen trillinghinder van het spoor wordt een richtbedrag gehanteerd van € 47.000,- per woning (inclusief engineeringskosten en BTW, prijspeil 2014). Dit bedrag is gebaseerd op acceptabel geachte kosten per gehinderde. Uitgaande van een bezetting van 2,2 inwoners per woning is dit gemiddelde bedrag tot stand gekomen op basis van informatie die afkomstig is van diverse onderzoeken die in het kader van beleidsontwikkeling op dit gebied zijn uitgevoerd door het RIVM, Witteveen en Bos en Arcadis.

Voor kantoren bedraagt het normbedrag € 500,- per werkplek. Dit is afgeleid van het richtbedrag per woning, rekening houdend met kortere blootstellingsduur in kantoren en het feit dat in kantoren geen sprake is van slaapverstoring. In het trillingonderzoek is aangehouden dat een werkplek in een kantoor overeenkomt met een bedrijfsoppervlak van 10 m² en dat het gehele oppervlak als werkruimte is aan te merken. Dit betekent dat voor de functie kantoren als rekeneenheid € 50,- per m² kantooroppervlak is gehanteerd. Per bedrijfspand is aangenomen dat 10% van het oppervlak van het bedrijfsgebouw de functie 'kantoor' heeft. Uitgaande van het normbedrag van € 500,- per werkplek betekent dit dat voor de functie bedrijf/industrie een rekeneenheid van € 5,- per m² oppervlak bedrijfsgebouw is gehanteerd.

Indien een cluster uit een combinatie van panden met verschillende functies bestaat worden de opbrengsten vanuit de diverse functies samengeteld vergeleken met de kosten van de maatregelen.

Opleveringstoets

Artikel 8 van de Bts maakt gebruik van de mogelijkheid die de tracéwet biedt om een Opleveringstoets uit te voeren. Deze toets voorziet in onderzoek naar de effectiviteit van maatregelen en de omvang van de trillingssterkte binnen een jaar na ingebruikname van het project. Dit onderzoek kan aanleiding geven tot het treffen van (nadere) maatregelen.

Werkwijze op hoofdlijnen

Ten behoeve van het onderzoek zijn twee situaties van belang, namelijk de referentiesituatie en de plansituatie. Door de trillingshinder in de plansituatie te vergelijken met de trillingshinder in de referentiesituatie, is te toetsen welke effecten het project heeft op de trillingen op de omgeving. Binnen het onderzoek naar trillingshinder zijn vijf stappen onderscheiden, waarover in drie deelrapporten trillingen is gerapporteerd. Deze rapporten zijn als achtergronddocument opgenomen bij het Ontwerptracébesluit.

- Stap 1 – Definieren referentiesituatie spoor (deelrapport 1);
- Stap 2 – Inventarisatie trillingssituatie en definiëren uitgangspunten (deelrapport 1);
- Stap 3 – Uitvoeren van trillingsmetingen (deelrapport 1);
- Stap 4 – Analyse trillingsmetingen en uitvoeren trillingsberekeningen (deelrapport 2);
- Stap 5 – Uitwerken van trillingsmaatregelen en afweging doelmatigheid (deelrapport 3).

De werkwijze wordt zowel voor de eindsituatie als voor de tijdelijke situatie toegepast.

¹³ ProRail noch het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat kan spoorwegondernemingen dwingen om ander materieel te rijden of bepaalde vervoerders snelheidsbeperkingen op te leggen. Hoewel deze maatregelen aan de bron dus effectief kunnen zijn, zijn dit momenteel juridisch gezien geen maatregelen die kunnen worden ingezet.

Stap 1 – Definiëren referentiesituatie spoor

In het trillingsonderzoek is de trillingssituatie in de plansituatie (na realisatie van voorliggend roject) vergeleken met de referentiesituatie. De referentiesituatie is de situatie voorafgaande aan de uitvoering van het project PHS Meteren – Boxtel. Voor het deelgebied 's-Hertogenbosch (2B) geldt een afwijkend uitgangspunt voor de referentiesituatie door het eerdere 'Tracébesluit Sporen in Den Bosch' (SiDB). Voor dit deel is de referentiesituatie hierdoor gebaseerd op de uitgangssituatie die gold voor uitvoering van dat Tracébesluit. Voor station 's-Hertogenbosch is om deze reden in de referentiesituatie bijvoorbeeld een snelheid van 40 km/u aangehouden.

Het onderzoeksgebied voor het trillingsonderzoek is geografisch opgedeeld in subgebieden, zie stap 2.

Stap 2 – Inventarisatie trillingssituatie

Om een goede voorspelling te kunnen maken van de effecten van het project op trillingen, is binnen het studiegebied een inventarisatie uitgevoerd van de voor trillingen relevante kenmerken:

- Afstand bebouwing tot spoor
- Bestemming van de bebouwing
- Leeftijd van de bebouwing (bouwjaar)
- Ondergrond
- Wijzigingen in en op het tracé in de plansituatie

De geïnventariseerde kenmerken zijn gebruikt om het prognosemodel op te stellen, waarmee de effecten van het project op trillingen zijn bepaald. De uitgangspunten ten aanzien van treinintensiteiten en rijsnelheden zijn beschreven in paragraaf 3.1 van deze Toelichting.

Stap 3 – Trillingsmetingen

Op basis van de in stap 2 uitgevoerde inventarisatie zijn gidslocaties ter weerszijden van het spoor bepaald. Gidslocaties zijn panden die als representatief kunnen worden gezien voor panden met vergelijkbare eigenschappen. Hierbij is uitgegaan van constructieve eigenschappen, ligging langs het tracé en veranderingen aan het tracé. Vervolgens zijn twee typen trillingsmetingen uitgevoerd waarbij het effect van treinpassages op de trillingssterkte is vastgesteld op verschillende afstanden van het spoor. Bij het eerste type is gemeten op het maaiveld en bij het andere type meting bij panden aan de fundering en op de vloer (zowel begane grond als verdiepingsvloer). Bij de andere metingen op het maaiveld is het effect van een toenemende afstand tot het spoor op de trillingssterkte bepaald. Bij meting aan of in gidspanden zijn twee meetprocedures uitgevoerd:

- Een meting aan de fundering en vloeren gedurende één of enkele dagen;
- Een meting aan de fundering gedurende 1 tot meerdere weken.

Bij metingen op het maaiveld is het effect van een toenemende afstand tot het spoor op de trillingssterkte bepaald. Beide metingen vormen de input voor het opgestelde prognosemodel. De metingen zijn uitgevoerd in de periode van 2013 tot 2015 en 2016.

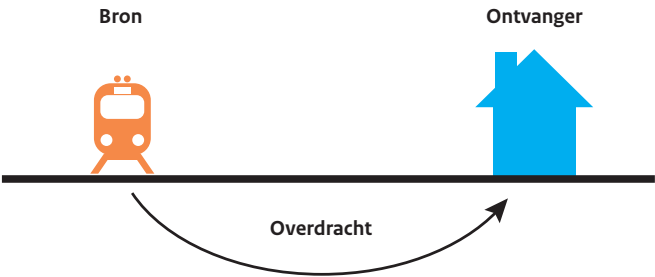
Stap 4 – Analyse en toetsen aan Bts

Voor het opstellen van een trillingsprognose is een analytisch model ontwikkeld.

Het model is zodanig geografisch gedifferentieerd dat hiermee de trillingsterkte kan worden bepaald langs het gehele tracé, in een gebied met een breedte van circa 100 meter ter weerszijden van het huidige tracé. Uit de veldmetingen is gebleken dat de toename van de trillingsterkte op 100 meter zodanig is verzwakt dat geen sprake meer kan zijn van een toename van de maximale trillingsterkte van 30%. Uit de veldmetingen, gecombineerd met de metingen in en aan de woningen blijkt eveneens dat op 100 meter van het spoor nergens sprake is van een waarde van 0,1 van het gemiddelde trillingsterkte.

Het gebruikte prognosemodel neemt het effect van een aantal elementen in beschouwing:

- Bron van trillingen, te onderscheiden in:
 - Treinkarakteristieken (treintype (goederen/reizigers), treinsnelheid en vervoerprognose);
 - Kenmerken van het spoor;
- Overdracht: medium van verspreiding van trillingen (de ondergrondsituatie)
 - Damping van trillingen in de grond;
- Ontvanger: object kenmerken (kenmerken van panden waarin trillingen kunnen worden ervaren)
 - Overdracht van de grond naar de funderingen van de panden.
 - Overdracht van de funderingen van de panden naar de vloer.

Figuur 3-6. Schematisch overzicht prognosemodel en invoervariabelen voor bron-, overdracht- en ontvanger.

Voor de gidspanden is de overdracht in de grond en de overdracht in de panden direct afgeleid uit de metingen. Hierdoor zijn zowel de $V_{\max}$ als de V_{per} voor de referentiesituatie direct uit de meetdata af te leiden. De gidspanden zijn leidend voor de overige panden met eenzelfde typering. Voor panden die behoren tot hetzelfde type als het gidspand is de $V_{\max}$ berekend uit de afgeleide $V_{\max}$ van het gidspand. De V_{per} wordt voor de overige panden afgeleid uit de berekende $V_{\max}$ per pand. Daarbij wordt de verhouding tussen $V_{\max}$ en V_{per} van het gidspand gehanteerd, in samenhang met het aantal treinpassages ter plaatse van het gidspand.

In de plansituatie is met het prognosemodel voor zowel de gidspanden als de overige panden de $V_{\max}$ bepaald. Vervolgens is de V_{per} berekend op basis van de voor de referentiesituatie afgeleide relatie tussen $V_{\max}$ en V_{per} en met verrekening van de fysieke verandering aan het spoor en een eventuele verandering van het aantal passerende treinen. In alle gevallen is onderscheid gemaakt tussen de bijdrage van reizigerstreinen en goederentreinen.

Met behulp van het prognosemodel is vervolgens voor alle panden in de plansituatie het trillingsniveau berekend en is het aantal panden vastgesteld waarvoor maatregelen afgewogen dienen te worden en het aantal panden waarvoor de doelmatigheid van maatregelen dient te worden bepaald. Deze panden worden ‘afwegingspanden’ genoemd. Ter bepaling van deze beide categorieën panden is de toetsingsmethodiek conform de Bts gevolgd. Hierbij is de plansituatie voor zowel de $V_{\max}$ als de V_{per} getoetst aan de grenswaarden uit de Bts. Deze stap is uitgebreid beschreven in deelrapport 2.

In paragraaf 6.7.3 (‘s-Hertogenbosch – Vught), 8.3.4 (Zuidwestboog Meteren) en 9.2.3 (Corridor Meteren – Bختel) worden de resultaten van de metingen per deelgebied weergegeven.

Stap 5 – Uitwerken van trillingsmaatregelen

In deze stap zijn voor locaties waar de grenswaarden uit de Bts worden overschreden, het effect en de doelmatigheid van trilling beperkende maatregelen onderzocht. Daarbij zijn globaal de volgende stappen doorlopen:

- Om te bepalen welke maatregelen kansrijk zijn, is in eerste instantie een algemeen keuzeproces uitgevoerd van alle mogelijke maatregelen uit de maatregelenencatalogus¹⁴. Maatregelen die niet effectief zijn of waarvoor onvoldoende informatie beschikbaar is over de effectiviteit van de maatregel, vallen af.

¹⁴ Maatregelenencatalogus spoortrillingen, samenvattend overzicht, Grontmij, kenmerk GM 0175097 van 16-12-2015.

Op basis van deze analyse zijn twee maatregelen betrokken bij de uitwerking per deelgebied: Betonplaat en diepwand.

- De afwegingspanden zijn op basis van een gelijke benodigde reductie op de eerstelijns bebouwing verdeeld in clusters.
- Per afwegingspand in het cluster is voor de trillingsniveaus ($V_{\max}$ en V_{per}) bepaald wat de benodigde procentuele reductie in trillingen moet zijn om aan de grenswaarden uit de Bts te voldoen. De procentuele reductie van een maatregel is anders bepaald dan de procentuele toename van de trillingsterkte. Een toename van de maximale trillingsterkte wordt bepaald ten opzichte van de referentiesituatie. Indien sprake is van een verdubbeling is de toename 100%. Een toename kan ook meer zijn dan 100%. De reductie is tussen de 0 en 100%. Bij een reductie van 50% worden de trillingen gehalveerd. Een reductie is maximaal 100% waarbij er dan geen trillingen meer resteren. Hieronder wordt een voorbeeld nader uitgewerkt om dit toe te lichten.
- In deelrapport 3 Maatregelafweging trillingen is per cluster ook de benodigde procentuele reductie bepaald als niet aan de grenswaarde van $V_{\max}$ kan worden voldaan. In dat geval wordt de benodigde reductie bepaald om te voldoen aan de maximale toename van $V_{\max}$ van 30%. Een en ander vloeit voort uit de bepaling in artikel 6.3 van de Bts.
- Per cluster zijn kansrijke maatregelen beschouwd en afgewogen op basis van de benodigde reductie voor $V_{\max}$ en V_{per} .
- De kansrijke maatregelen die resteerden na de voorgaande analyse, zijn per cluster afgewogen in drie stappen:
 - De maatregelen zijn globaal afgewogen op basis van de criteria effectiviteit, kosten, inpasbaarheid en uitvoerbaarheid. Op basis van deze afweging bleven een aantal voorkeursmaatregelen over.
 - De voorkeursmaatregelen zijn nader verkend door de effectiviteit van de maatregelen te bepalen voor de locatiespecifieke omstandigheden met gebruikmaking van modelberekeningen. Afweging van de voorkeursmaatregelen (of een combinatie van maatregelen) met behulp van een multicriteria analyse. Daarbij is ook bepaald of het toepassen van de maatregelen doelmatig is vanuit kosten oogpunt (wegen de kosten van de maatregel op tegen de opbrengsten, zie kader). Resultaat is een samenvattende tabel waarin de informatie is opgenomen waarop het besluit is genomen over de toe te passen maatregelen in het betreffende cluster.

Samenvatting wettelijk kader en werkwijze beoordeling voor woningen

Het uitgangspunt van de Bts is dat de trillinghinder niet voelbaar toe mag nemen.

Onderzoek heeft uitgewezen dat een toename tot 30% van het maximale trillingniveau ($V_{\max}$) niet voelbaar is.

Als het maximale trillingniveau $V_{\max}$ in de toekomstige situatie (plansituatie) met meer dan 30% toeneemt ten opzichte van de referentiesituatie (huidige situatie en in gebied TB Sporen in Den Bosch situatie 2009) moet onderzocht worden of maatregelen getroffen kunnen worden om het trillingsniveau terug te brengen. Voor de kosten van deze maatregelen geldt dat deze maximaal € 47.000 per woning mogen kosten. Voor panden met een andere gebruiksfunctie dan “wonen” is volgens een hierop aansluitende methodiek een normbedrag vastgesteld. Een maatregel die duurder is dan het totaal gegenereerde bedrag door de afwegingspanden in een cluster (aantal woningen x € 47.000 per woning) is niet doelmatig.

De maatregel moet tenminste de voelbare toename van het trillingsniveau wegnemen of het trillingsniveau terugbrengen tot de grenswaarde van 0,4 als dit lager is. Een maatregel hoeft het trillingsniveau nooit verder terug te brengen dan tot de streefwaarde van 0,2. De te behalen reductie zoals gepresenteerd in de maatregelonderzoeken per cluster is berekend ten opzichte van de grenswaarde.

Voor de gemiddelde trillingsterkte geldt dat een overschrijding van de grenswaarde 0.1 in de toekomstige situatie betekent dat een afweging op maatregelen nodig is. De maatregel moet het trillingniveau terugbrengen tot 0.1 of terugbrengen tot de referentiesituatie als in de referentiesituatie de waarde als hoger is dan 0,1. De te behalen reductie zoals gepresenteerd in de maatregelonderzoeken per cluster is berekend ten opzichte van deze grenswaarde.

Panden waar de toename van de maximale trillingsterkte meer dan 30% is of waar de gemiddelde trillingsterkte in de toekomstige situatie boven 0.1 liggen worden hier afwegingspanden genoemd. Voor deze panden worden maatregelen onderzocht.

Als een maatregel niet getroffen kan worden omdat hij niet doelmatig is doordat hij te duur is, technisch niet uitvoerbaar is op die plek, of een onevenredige impact op de omgeving heeft, dan wordt er geen maatregel getroffen.

Berekening procentuele toename

In de referentiesituatie is het maximale trillingniveau 1,13.

In de toekomstige plansituatie is het 2,55.

De toename bedraagt $(2,55 - 1,13) / 1,13 * 100\% = 126\%$

Berekening benodigde procentuele reductie van een maatregel

De toekomstige plansituatie bedraagt 2,55.

De grenswaarde uit de Bts bedraagt 0,4.

De maatregel is er op gericht om deze grenswaarde te bereiken.

De benodigde reductie van de trillingmaatregel bedraagt $(2,55 - 0,4) / 0,4 * 100\% = 84\%$

Berekening doelmatigheid

De doelmatigheid van trillingsmaatregelen bij woningen is uitgedrukt met een vermenigvuldigingsfactor voor kostendoelmatigheid, op basis van de volgende relatie:

$$\text{Kosten doelmatigheid} = \frac{\text{aantal woningen} * \text{€}47.000}{\text{kosten van de maatregelset}}$$

waarbij het aantal woningen bestaat uit het aantal waarvoor de totale benodigde reductie met de maatregelset wordt bereikt.

Laagfrequent geluid

Werkwijze laagfrequent geluid

Beoordeling van laagfrequent geluid bij ondergrondse infrastructuur

Laagfrequent geluid ontstaat doordat ondergrondse trillinggolven via een constructie, bijvoorbeeld van een woning, elementen in die woning op een zodanige wijze in trilling brengen dat geluid wordt uitgestraald. Bekend is dat dit fenomeen kan optreden bij ondergrondse ligging van sporen waar trillingen vanuit spoortunnels in woningen in de directe omgeving laagfrequent geluid kunnen veroorzaken. Het trillen van de vloeren en wanden van het gebouw veroorzaakt dan een zacht brommend geluid. Trillingen veroorzaakt door de verdiepte ligging in Vught kunnen leiden tot hinder door laagfrequent geluid.

Methodiek van De Ruiter

Er is in Nederland geen wettelijk kader voor onderzoek en beoordeling van laagfrequentgeluid vastgesteld. De effecten van laagfrequent geluid als gevolg van het verdiept liggend spoor in de bakconstructie zijn getoetst volgens de Methode de Ruiter. Door de heer De Ruiter van Gemeentewerken Rotterdam is tijdens de bouw van de Willemsspoortunnel een methode ontwikkeld om hinder als gevolg van het optreden van laagfrequent geluid van infrastructuur te kunnen beoordelen. Hierbij wordt een curve gehanteerd van een maximaal toelaatbaar binnenniveau voor lage

frequenties in woningen van 35 dB(A). Deze methode 'De Ruiter' houdt rekening met het feit dat railinfrastructuur geen continue geluidbron is. De curve ligt boven de gehoordrempel voor laagfrequent geluid. Laagfrequent geluid door treinpassages kan dus nog wel waarneembaar zijn. Deze methode is bij verschillende ondergrondse spoorinfraprojecten in Nederland toegepast, alsook bij dit project.

De gehanteerde aanpak is in hoofdlijnen vergelijkbaar met de werkwijze voor trillingen, met dien verstande dat het laagfrequent geluidmodel zich met name richt op de hogere frequenties van 32 tot 125 Hz, terwijl het dominante bereik voor trillingen juist in het lagere frequentie domein ligt. Het ontwikkelde laagfrequent geluidmodel, waarmee de geluidsdrumniveaus in de woningen wordt bepaald, is gevalideerd aan de hand van geluidmetingen in de woningen in Vught.

3.3.5 Stedelijke en landschappelijke inpassing

De maatregelen van het project worden ingepast in de omgeving. De stedelijke en landschappelijke inpassing is uitgewerkt voor de Zuidwestboog bij Meteren, het 4^e spoor 's-Hertogenbosch – Vught en voor de vrijliggende spoorkruising en verdiepte ligging in Vught.

Wettelijk kader en beleid

Voor landschappelijke inpassing is geen specifiek wettelijk kader. Wel is bij het opstellen van de landschapsplannen voor het project PHS Meteren – Boxtel rekening gehouden met het relevante beleid van de betrokken provincies en gemeenten. Bij het Tracébesluit zijn drie landschapsplannen gevoegd: Landschapsplan Vught (MB21409-03), Landschapsplan Spoorzone 's-Hertogenbosch (MB21409-04) en Landschapsplan Meteren (MB21409-02).

Het Landschapsplan vormt de uitwerking van de landschappelijke inpassing van het spoor in concrete maatregelen en ruimtebeslag. Het landschapsplan beschrijft de eindsituatie. Het Landschapsplan integreert en verbeeldt alle ruimtelijke maatregelen die nodig zijn voor een goede inpassing van het spoor in de omgeving, waaronder mitigerende maatregelen vanuit milieu (geluid, natuur en water). Het plan heeft als doelstelling de inpassingsmaatregelen te onderbouwen, op elkaar te laten aansluiten en waar mogelijk elkaar te laten versterken.

Het landschapsplan benoemt uitgangspunten voor de inpassing van kunstwerken, zoals geluidschermen, viaducten en tunnels. De uitwerking van de vormgeving maakt geen onderdeel uit van het plan. Deze komt in later stadium bij de voorbereiding voor de uitvoering aan de orde.

3.3.6 Overwegveiligheid

Wettelijk kader en beleid

De verhoging van het aantal treinen op het tracé heeft invloed op de veiligheid op overwegen. Daarom is, zoals de Derde Kadernota Railveiligheid van juni 2010 aangeeft, een risicoanalyse uitgevoerd om aan te tonen dat de overwegveiligheid niet verslechtert en daarmee de risico's worden beheerst.

Derde Kadernota Railveiligheid

In hoofdstuk 7 van de Derde Kadernota Railveiligheid van juni 2010, met als onderwerp 'Veilig Leven', is in paragraaf 7.2 het huidige beleid op het gebied van overwegen beschreven. Men streeft naar een voortdurende verbetering van de veiligheid op overwegen en hanteert daarbij het 'Nee, tenzij' principe. In algemene zin betekent dat principe dat wijzigingen aan bestaande overwegen of het bouwen van nieuwe overwegen, maar ook het opheffen van bestaande overwegen, slechts dan uitgevoerd mogen worden indien de initiatiefnemer met een risicoanalyse aantoont dat de overwegveiligheid niet achteruit gaat.

In de Derde Kadernota Railveiligheid is het ‘Nee tenzij-principe’ als volgt beschreven (pagina 66):

“De hoofdlijnen van het overwegenbeleid zijn gebaseerd op een ‘nee tenzij’- principe, dat geldt in de volgende situaties:

- De verkeersfunctie van bestaande overwegen (gebruik van een spoorbaanvak of openbare weg) mag niet worden gewijzigd tenzij door de initiatiefnemer aan de hand van een risicoanalyse kan worden aangetoond dat door aanvullende maatregelen de overwegveiligheid niet verslechtert en daarmee de risico’s worden beheerst. De aanvullende maatregelen kunnen ook in het gebied rond de betreffende overweg worden gevonden.

Met de methode van risicoanalyse kunnen veiligheidsrisico’s en het effect van beheersmaatregelen inzichtelijk worden gemaakt. De uitkomsten van een risicoanalyse ondersteunen het besluitvormingsproces om het aanpassen van (het gebruik van) een overweg wel of niet toe te staan. De initiatiefnemer van een project is verantwoordelijk voor compensatie van eventuele nadelige veiligheidsaspecten. Daarbij geldt overigens een proportionaliteitsbeginsel: de kosten van maatregelen dienen in verhouding te staan met de te realiseren veiligheidswinst.”

3.3.7 Natuur

Wettelijk kader en beleid

In het kader van ecologie is onderzocht welke effecten optreden vanwege het project. Hiervoor heeft een toets plaatsgevonden op de door de Wet natuurbescherming beschermde soorten en beschermde gebieden (Natura 2000-gebieden). Tevens zijn de te kappen houtopstanden getoetst aan de Wet natuurbescherming en de Algemene plaatselijke verordening. Daarnaast heeft een toets plaatsgevonden op het beleid voor de in het kader van de het Natuurnetwerk Nederland (NNN) beschermde gebieden.

Wet natuurbescherming (Wnb)

Sinds 1 januari 2017 vormt de Wet natuurbescherming het wettelijk kader voor bescherming van houtopstanden, (Natura 2000-)gebieden en soorten. Internationale richtlijnen, zoals de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn, hebben via deze wet een vertaling naar Nederlandse wetten. Deze wet heeft de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en Faunawet vervangen.

Natura 2000-gebieden

De Wet natuurbescherming biedt in hoofdstuk 2 de juridische basis voor de aanwijzing van Natura 2000-gebieden en stelt de kaders voor de beoordeling van activiteiten die (mogelijk) negatieve effecten hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van deze Natura 2000-gebieden. Op grond van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn moeten gebieden aangewezen worden om habitats en soorten van Europees belang te beschermen.

De beoordeling van plannen, projecten en andere handelingen is geregeld onder Wnb art. 2.7. Hierin wordt aangegeven wanneer er een passende beoordeling opgesteld dient te worden en dat het bestuursorgaan de vergunning alleen af mag geven als de zekerheid is verkregen dat de natuurlijke kenmerken van een Natura 2000 gebied niet aangetast worden.

Ontwikkelingen buiten Natura 2000-gebieden kunnen onder deze wet vergunningplichtig zijn; de wet kent namelijk de zogenoemde externe werking. Hierdoor moet ook worden bekeken of ontwikkelingen buiten een Natura 2000-gebied negatieve effecten kunnen hebben op de daarbinnen vastgestelde instandhoudingsdoelstellingen.

Aanwijzingsbesluiten en de Natura 2000-beheerplannen vormen naast de wet het toetsingskader bij de vergunningverlening.

Programma Aanpak Stikstof

De Nederlandse wet- en regelgeving voor stikstofdepositie vloeit eveneens voort uit de Wet natuurbescherming. Artikel 1.13 van de Wnb vormt de grondslag voor de verbinding tussen de Wet en het Programma Aanpak Stikstof (PAS). In hoofdstuk 2 van het Besluit natuurbescherming zijn de regels met betrekking tot het PAS in relatie tot de Wet natuurbescherming beschreven. In de Regeling natuurbescherming zijn regels opgenomen ten aanzien van het bepalen, reserveren en toedelen van ontwikkelingsruimte. De Regeling bevat ook de lijst van prioritaire projecten.

In het Programma Aanpak Stikstof (PAS) wordt de achteruitgang van de natuurkwaliteit in Natura 2000-gebieden, voor zo ver die het gevolg is van stikstofdepositie, tot staan gebracht en omgezet in herstel. Het Programma Aanpak Stikstof verbindt maatregelen voor depositiereductie van stikstof en ecologisch herstel met het creëren van ruimte voor nieuwe economische activiteiten.

In het kader van het Programma Aanpak Stikstof is een begrensde ontwikkelingsruimte beschikbaar voor toekomstige ontwikkelingen. Met het rekenprogramma AERIUS wordt berekend wat de stikstofdepositie van projecten en plannen op de omringende stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden is en legt het bevoegd gezag de beschikbare en uitgegeven ontwikkelingsruimte vast.

Het Programma Aanpak Stikstof 2015-2021 is door de staatssecretaris van Economische Zaken partieel herzien en de herziening is 17 maart 2017 van kracht geworden. In de bijlage bij de Regeling PAS zijn projecten benoemd die aantoonbaar van nationaal of provinciaal maatschappelijk belang zijn en waarvoor ontwikkelingsruimte is gereserveerd (prioritaire projectenlijst). Het project PHS Meteren – Boxtel is opgenomen op de prioritaire projectenlijst.

De vaststelling van het Tracébesluit is op basis van artikel 13 lid 7 en 8 van de Tracéwet een goedkeuringsbesluit volgens de Wet natuurbescherming. Er is geen aparte vergunning nodig. De staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat kan het Tracébesluit slechts nemen wanneer zij de zekerheid heeft dat de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden niet aangetast worden.

Beschermde soorten

De Wet natuurbescherming is gericht op de duurzame instandhouding van soorten planten en dieren. In deze wet zijn (nagenoeg) alle van nature in het wild voorkomende amfibieën, reptielen, zoogdieren en vogels beschermd. Daarnaast is er een beperkt aantal plantensoorten, vissoorten en ongewervelden beschermd.

De wet kent drie, iets van elkaar verschillende, beschermingsregimes voor soorten:

- art 3.1: bescherming van vogels die onder de Vogelrichtlijn vallen – dit zijn alle vogels;
- art 3.5: bescherming van dieren en planten die zijn opgenomen in de bijlage IV van de Habitatrichtlijn bijlage II van het verdrag van Bern of bijlage I van het verdrag van Bonn – ook wel ‘strikt beschermde soorten genoemd’;
- art 3.10: Bescherming van soorten die worden genoemd in bijlage A en B van de wet – dit zijn deels meer algemene soorten.

In de genoemde artikelen is bepaald voor welke handelingen een vrijstelling kan worden verleend van de tevens in dat artikel genoemde verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen sluiten 1:1 aan op de Europese richtlijnen. De verbodsbepalingen komen er kortweg op neer dat vogels en andere beschermde soorten niet (opzettelijk) gedood of opzettelijk verstoord mogen worden en dat nesten/voortplantingsplaatsen en rustplaatsen niet beschadigd of vernield mogen worden.

Bij de toetsing aan het soortbeschermingsdeel van de Wet natuurbescherming wordt bepaald of er beschermde dier- en plantensoorten kunnen voorkomen in het plangebied en of de functionaliteit van het leefgebied van deze soorten aangetast wordt als gevolg van het project PHS Meteren – Boxtel, waardoor de gunstige staat van instandhouding in gevaar komt.

Ontheffings- en vrijstellingsmogelijkheden

In beginsel moet met mitigerende maatregelen worden gezorgd dat de functionaliteit van het leefgebied niet wordt aangetast. Lukt dat niet en worden dus verbodsbepalingen overtreden, dan is een ontheffing nodig. Het beschermingsregime van de soort bepaalt de mogelijkheid tot het verkrijgen van een ontheffing.

Artikelen 3.3, 3.8 en 3.11 bevatten de ontheffings- en vrijstellingsmogelijkheden van de genoemde verboden. Voor soorten van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn kan alleen vrijstelling worden verleend op basis van de in deze richtlijnen genoemde belangen (bijvoorbeeld openbare veiligheid of dwingende reden van groot openbaar belang).

Voor de ‘andere soorten’ kan op basis van artikel 3.11 lid 1 van de Wet natuurbescherming voor projecten die een hoofdspoorweg betreffen het ministerie van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit een algemene vrijstelling van de ontheffingsplicht verlenen. In specifieke gevallen geldt een vrijstelling van ontheffingsplicht als ruimtelijke ontwikkelingen uitgevoerd worden volgens een goedgekeurde gedragscode.

Zorgplicht soortenbescherming

Voor alle planten en dieren (dus ook voor soorten die niet zijn opgenomen in de Wet natuurbescherming) geldt de algemene zorgplicht conform artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Veelal komt de zorgplicht erop neer dat tijdens werkzaamheden negatieve effecten op planten en dieren zoveel mogelijk dienen te worden voorkomen en dat bij de inrichting aandacht moet worden besteed aan de realisatie van geschikt habitat voor plant en dier.

De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht betekent niet dat er geen effecten mogen optreden, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, op zodanige wijze gebeurt dat de verstoring en eventueel lijden zo beperkt mogelijk is.

Houtopstanden

Met de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming is de Boswet opgenomen in hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming. Het is het instrument om het areaal bos in Nederland in stand te houden. De instrumenten meldingsplicht en herplantplicht blijven bestaan om de bosopstand in Nederland te beschermen. De provincie draagt zorg voor uitvoering en handhaving hiervan.

Hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming is uitsluitend bedoeld voor gebieden die zijn gesitueerd *buiten* de ‘bebouwde kom Boswet’. De begrenzing ‘bebouwde kom Boswet’ wordt door de gemeente vastgesteld en hoeft niet samen te vallen met de bebouwde kom in het kader van de wegenverkeerswet.

Onder hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming vallen:

- Alle beplantingen van bomen die groter zijn dan 10 are;
- Bomen in een rijbeplanting, als de rij uit meer dan 20 bomen bestaat.

Voor het kappen of ingrijpend snoeien van bomen en houtopstanden *binnen* de ‘bebouwde kom Boswet’ is in veel gevallen een omgevingsvergunning voor het vellen van houtopstand nodig. Sommige bomen en houtopstanden kunnen zonder vergunning worden gekapt of gesnoeid. De eisen die daaraan worden gesteld verschillen per gemeente.

Op grond van de Algemene Plaatselijke Verordening van de gemeenten Vught en ’s-Hertogenbosch is het binnen de ‘bebouwde kom Boswet’ verboden zonder vergunning houtopstanden aangemerkt als waardevol of monumentaal op de Groene Kaart Vught en houtopstanden met een stamdiameter > 30 cm op 1.30 meter boven maaiveld op gemeentelijk eigendom of in vlakken of structuren aangemerkt als waardevol of monumentaal op de Groene Kaart Vught te kappen.

In de andere gemeenten waar werkzaamheden plaatsvinden is geen sprake van het kappen van bomen binnen de 'bebouwde kom Boswet'.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Om de natuur in Nederland weer tot een goed functionerend ecologisch netwerk te maken, wordt het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen Ecologische Hoofdstructuur, EHS) begrensd en aangelegd. Het NNN is een netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden, die worden verbonden door ecologische verbindingzones. De ecologische verbindingzones zijn onderdeel van het NNN. Het wettelijk kader voor het aanwijzen (begrenzen) en beschermen van het NNN is de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). De begrenzing van het NNN is een provinciale taak. Het NNN is uitgewerkt in provinciale streekplannen, omgevingsvisies en omgevingsverordeningen. Ruimtelijke plannen van gemeenten moeten hieraan worden getoetst.

Het ruimtelijk beleid voor het NNN is gericht op behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN, waarbij tevens rekening wordt gehouden met de andere belangen die in het gebied aanwezig zijn.

In beschermde natuurgebieden geldt het 'nee, tenzij'-regime. Het 'nee, tenzij'-regime wil zeggen dat ontwikkelingen in het NNN die significante gevolgen hebben voor de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN alleen kunnen worden toegestaan als sprake is van een groot openbaar belang en er geen alternatieve oplossingen zijn. Indien een voorgenomen ingreep de 'nee, tenzij'-afweging met positief gevolg doorloopt, kan de ingreep plaatsvinden, mits de eventuele nadelige gevolgen worden gemitigeerd en resterende schade wordt gecompenseerd. Indien een voorgenomen ingreep niet voldoet aan de voorwaarden uit het 'nee, tenzij'-regime dan kan de ingreep niet plaatsvinden.

In de provincie Noord-Brabant geldt het 'nee, tenzij'-regime tevens voor ruimtelijke plannen die zijn gelegen buiten het NNN en leiden tot een aantasting (anders dan door de verspreiding van stoffen in lucht of water) van de ecologische waarden en kenmerken van het NNN.

De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het NNN in Gelderland (GNN, Gelders Natuurnetwerk) zijn geregeld in de Omgevingsvisie Gelderland van 9 juli 2014. In de Omgevingsverordening Gelderland van 24 september 2014 zijn regels vastgelegd ten aanzien van GNN³⁵. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het NNN in Noord-Brabant (NNB, Natuur Netwerk Brabant) is geregeld in de Verordening ruimte Noord-Brabant van 15 juli 2017.

Uitgangspunten

Uitgangspunten onderzoek beschermde soorten

Het onderzoek naar effecten op beschermde soorten is in 2013 gestart met een uitgebreide analyse van brongegevens aan de hand van een bureauonderzoek en een éénmalig veldbezoek aan het gehele plangebied. Vervolgens is er in juli en september 2014 een eerste inhoudelijke, soortgerichte veldverkenning uitgevoerd. Het resultaat van het vooronderzoek en de veldinspectie is een overzicht van soorten die aanwezig zijn of waarvan aanwezigheid niet uitgesloten kan worden in het studiegebied. Samen met het resultaat van het bureauonderzoek heeft dit geleid tot een lijst met soorten waarvoor aanvullend soortgericht onderzoek noodzakelijk was:

- Vaatplanten
- Vleermuizen
- Overige zoogdieren
- Broedvogels (soorten met jaarrond beschermde nesten)
- Reptielen (levendbarende hagedis)
- Vissen

Het soortgerichte onderzoek is uitgevoerd in de periode september 2014 tot en met september 2015.

In 2015 is een verspreidingsonderzoek uitgevoerd naar het voorkomen van beschermde soorten binnen de begrenzing van het project.

Voor het beoordelen van de effecten worden verschillende criteria gehanteerd. Deze zijn opgenomen in tabel 3-5.

Tabel 3-5. Criteria voor onderzoek naar beschermde soorten.

Aspect	Criterium	Uitgedrukt in
Beschermde soorten	Ruimtebeslag	Kwantitatief, oppervlak leefgebied, alleen bij deelgebied 1 en 3
	Barrièrewerking en versnippering	Kwalitatief, o.b.v. expert judgement
	Verstoring door geluid (broedvogels)	Kwantitatief, o.b.v. verandering geluidcontouren
	Aantasting door verdroging (amfibieën en vaatplanten)	Kwalitatief, o.b.v. expert judgement
	Aantasting door verdroging	< 200, alleen bij deelgebied 3

Hieronder volgt een toelichting op de criteria uit tabel 3-5.

Ruimtebeslag

Door de uitbreidingen van de spoorinfrastructuur kan ruimtebeslag optreden op leefgebieden van soorten. Het ruimtebeslag is bepaald door het ontwerp te beschouwen ten opzichte van aangetroffen soorten en leefgebieden van deze soorten. De ernst van het effect is bepaald op basis van expert judgement.

Het ruimtebeslag van planonderdelen, werkzaamheden of activiteiten die geen onderdeel zijn van de uiteindelijke inrichting, zoals werkterreinen, wordt gezien als permanent effect, aangezien de realisatiefase enkele jaren duurt en tevens niet ingeschat kan worden of herstel goed mogelijk is. Door de lange doorlooptijd moeten soorten voor langere tijd uitwijken wat een effect kan hebben op de populatie of verspreiding. Ook na afronding zijn eventueel leefgebied of verblijfplaatsen niet direct weer hersteld of beschikbaar.

Barrièrewerking en versnippering

Door de aanleg van extra sporen en doordat meer treinen gaan rijden, ontstaat barrièrewerking, die de uitwisseling tussen soorten kan bemoeilijken. Daardoor kunnen populaties van beschermde soorten geïsoleerd van elkaar raken, met als gevolg een afname van de populatie en mogelijk lokaal uitsterven. De mate van versnippering van, of barrièrewerking op, leefgebied van beschermde soorten is kwalitatief bepaald met behulp van de ontwerptekeningen. De ernst van het effect is bepaald op basis van expert judgement.

Verstoring door geluid

Doordat er meer treinen gaan rijden neemt het geluidsniveau (24-uurs gemiddelde) vanaf het spoor naar de omgeving op een aantal locaties toe. Daarnaast is gedurende de aanlegfase sprake van een lokale toename van de geluidbelasting.

Over de dosis-effectrelatie van geluid op beschermde soorten is nog relatief weinig bekend. Om het effect van de toename van het treinverkeer te duiden, wordt in navolgend kader ingegaan op wat wel bekend is van effecten als gevolg van geluid op beschermde soorten. Op basis van de conclusie, zoals opgenomen in het kader, zijn er geen effecten te verwachten als gevolg van de geluidbelasting in de gebruiksfase. Effecten tijdens de aanlegfase die meer te typeren zijn als een piekbelasting met onvoorspelbare frequentie en sterkte zijn wel onderzocht.

De geluidbelasting tussen de aanlegfase en de gebruiksfase is wezenlijk verschillend. De vorm van geluidbelasting in de gebruiksfase is vergelijkbaar met de huidige geluidbelasting en wordt gezien al

een min of meer continue belasting. De verstoring door de aanlegwerkzaamheden wijken hier sterk van af en zijn meer te typeren als een piekbelasting met onvoorspelbare frequentie en sterkte. Door deze afwijkingen, kunnen effecten als gevolg van de aanwezigheid en toename van geluid in de aanlegfase niet op voorhand uitgesloten worden. Dit wordt wel meegenomen in de effectbeoordeling.

Verstoring door geluid op beschermde soorten in de gebruiksfase

Vleermuizen

Over de dosis-effect relatie van verstoring van geluid op vleermuizen is nog maar weinig bekend. Een toename van geluid kan een negatief effect hebben tijdens foerageren en als gevolg van verstoring van verblijfplaatsen. Uit literatuur is bekend dat lawaaiige plekken tijdens het foerageren gemeden worden (Sierdsema en Jansen, 2016). Over effecten als gevolg van piekbelastingen zijn geen gegevens bekend, maar naar verwachting geldt (net als bij vogels), dat door de korte duur van een piek deze niet leidt tot een negatief effect.

Treinverkeer kan door de hoge frequentie niet als een incidentele piek genoemd worden, maar van een continue verstoring is eveneens geen sprake. Omdat kwantitatieve uitspraken niet mogelijk zijn op basis van het beschikbare literatuur, is getracht weer te geven in hoeverre vleermuizen gevoelig zijn voor geluid en andere verstoringbronnen. Van een aantal soorten uit de groepen 'gleaners' en 'passieve luisteraars' wordt gesteld dat een belasting van meer dan 60 dB(A)_{24eq} een negatief effect heeft op het terreingebruik en de foerageer-efficiëntie van vleermuizen (Sierdsema en Jansen, 2016). Voor de groep 'areal hawkers' wordt gesteld dat een negatief effect pas te verwachten is boven de 88 dB(A)_{24eq} (Sierdsema & Jansen, 2016).

Uit het onderzoek blijkt naar vleermuizen blijkt dat langs het spoor soorten uit de groep 'areal hawkers' (gewone dwergvleermuis, laatvlieger) en uit de groep 'gleaners' en 'passieve luisteraars' (gewone grootoorvleermuis en mogelijk baardvleermuis) nu al voorkomen. Hieruit wordt opgemaakt dat de mate van verstoring, als gevolg van het treinverkeer, niet van wezenlijke invloed is op het gebruik van het plangebied door vleermuizen.

Op basis van bovenstaande analyse wordt gesteld dat de toename van de geluidbelasting als gevolg van de toename van het treinverkeer, niet leidt tot een aantasting van het leefgebied van vleermuizen. Een nadere effectbeoordeling is dan ook niet aan de orde.

Vogels

Over vogels is geen specifiek onderzoek beschikbaar naar de verstoringgevoeligheid van de soorten met jaarrond beschermde nestplaatsen. De beschikbare onderzoeken zijn vooral gericht op weidevogels (Reijnen & Foppen, 1991, Waardenburg & dBVision 2002) of enkele soorten die als broedvogel zijn aangewezen voor Natura 2000-gebieden. In het kader van soortbescherming zijn deze soorten minder relevant. Verstoring, in de zin van de Wet natuurbescherming, is voor deze overige broedvogelsoorten niet aan de orde. Deze soorten maken jaarlijks een nieuw nest op een voor dat moment geschikte locatie. Deze keuze voor de nestlocatie wordt in de eindsituatie bepaald aan de hand van de dan aanwezige geschikte plekken. Op locaties die door verstoring niet geschikt zijn, vindt geen vestiging plaats.

Voor de soorten die langs het tracé zijn aangetroffen zijn alleen steenuil, gierzwaluw en huismus ook daadwerkelijk broedend aanwezig. De erven met territoria van steenuil en de woningen met nesten van huismus en gierzwaluw liggen in de huidige situatie al binnen het gebied met een hoge geluidbelasting, onder andere enkele territoria direct grenzend aan het spoor. De geluidbelasting is hier in de bestaande situatie aanzienlijk hoger dan de grenswaarde van 45 dB(A)_{24eq} uit Reijnen & Foppen (1991). Omdat in de huidige situatie al sprake is van een hoge belasting, en er tevens sprake van geluidbelasting van andere activiteiten en geluidbronnen (activiteiten plaatsvinden op de erven (steenuil) en stedelijke activiteit (gierzwaluw en huismus)), wordt geconcludeerd dat geluidverstoring hier niet de belangrijkste bepalende factor is. Op basis van bovenstaande analyse wordt gesteld dat de toename van de geluidbelasting als gevolg van de toename van het treinverkeer, niet leidt tot een aantasting van het leefgebied van vogelsoorten. Een nadere effectbeoordeling ten aanzien van geluidverstoring door een toename van de geluidbelasting als gevolg van PHS Meteren – Bortel is dan ook niet aan de orde.

Overige zoogdiersoorten

Net als voor vogels en vleermuizen zijn ook van eekhoorn geen kwantitatieve gegevens bekend over de mate van geluidsverstoring. Voor eekhoorn kan eveneens worden aangenomen dat een hogere, permanente belasting meer effect zal hebben dan een incidentele piekbelasting. Treinverkeer kan door de hoge frequentie niet als een incidentele piek genoemd worden, maar van een continue verstoring is eveneens geen sprake. Verstoring door ander omgevingsgeluid moet hierin worden meegewogen.

In de huidige situatie, met de bestaande treinfrequentie en omgevingsgeluid, is eekhoorn aanwezig. Geluid lijkt hierin geen primaire bepalende factor, waardoor gesteld wordt dat de toename van de geluidbelasting als gevolg van de toename van het treinverkeer, niet leidt tot een aantasting van het leefgebied van eekhoorn. Een nadere effectbeoordeling is dan ook niet aan de orde.

Samenvatting

Voor alle soort(groep)en wordt geconcludeerd dat het effect van geluidbelasting in de gebruiksfase, als gevolg van de toename van het treinverkeer, niet leidt tot een toename van de verstoring van leefgebied van beschermde soorten. De gunstige staat van instandhouding zowel lokaal als regionaal en landelijk is niet in het geding.

Verdroging

Als gevolg van de realisatie van een verdiepte ligging van het spoor in Vught kan door de uitvoering van bemalingswerkzaamheden of aansnijding van grondwaterstromen lokaal (tijdelijke) verdroging optreden van verdrogingsgevoelige natuurwaarden. De effecten van verdroging zijn in eerste instantie onderzocht aan de hand van een geohydrologische analyse en effectbeoordeling die is uitgevoerd op basis van expert judgement, aan de hand van beschikbare informatie over bodemopbouw en grondwaterstromen in het invloedsgebied. De effecten van verdroging op beschermde soorten zijn beoordeeld voor de soortgroepen amfibieën, dagvlinders, libellen en planten, die direct of indirect door verdroging worden beïnvloed.

Omdat mogelijke effecten van verdroging alleen van toepassing zijn op de verdiepte ligging in Vught, is verdroging alleen beoordeeld voor het deelgebied 's-Hertogenbosch – Vught. Voor de aanleg van de Zuidwestboog Meteren vindt geen grootschalige tijdelijke verlaging van de grondwaterstanden (door bemaling) plaats te vinden.

Uitgangspunten onderzoek beschermde natuurgebieden: Natura 2000 en NNN

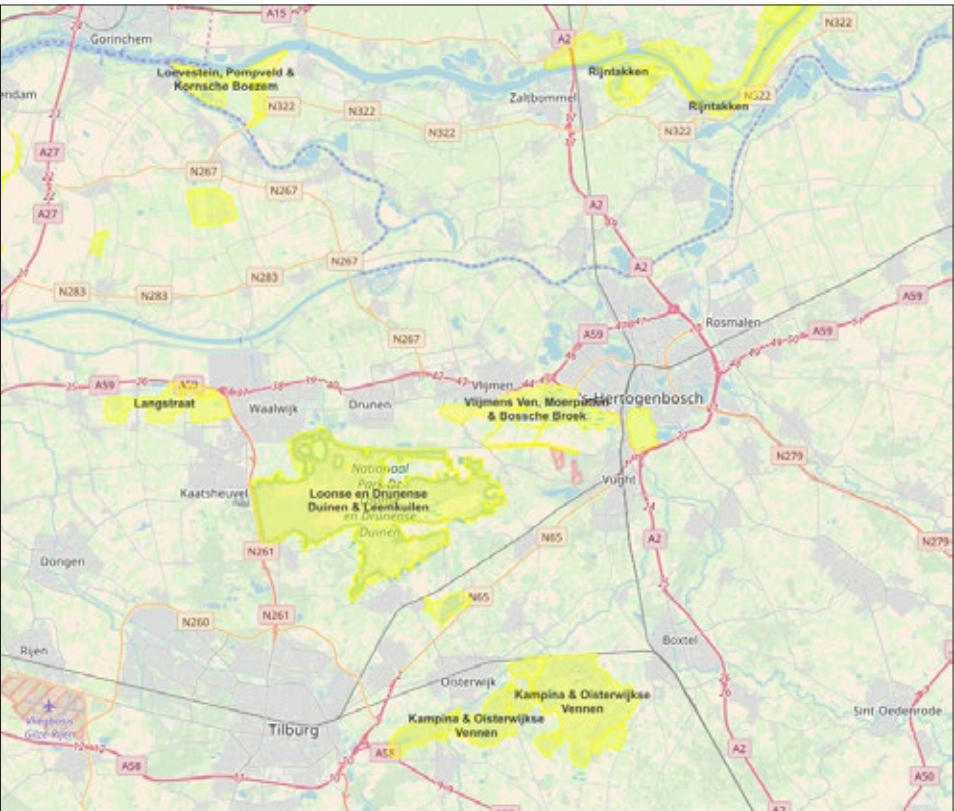
Ligging beschermde natuurgebieden

De ligging van de Natura 2000-gebieden is bepaald met behulp van de GIS-kaarten die beschikbaar worden gesteld door de Rijksoverheid. Voor de beschrijving van de huidige situatie de beoordeling van effecten op de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden is gebruik gemaakt van de (ontwerp)besluiten van de betreffende gebieden, Natura 2000-beheerplannen (indien beschikbaar), profielendocumenten en de effectenindicator (bron: www.rijksoverheid.nl). De volgende Natura 2000-gebieden liggen (gedeeltelijk, van noord naar zuid) in het gebied dat door het project PHS Meteren – Boxtel kan worden beïnvloed:

- Natura 2000-gebied Rijntakken
- Natura 2000-gebied Vlijmens Ven, Moerputten en Bossche broek
- Natura 2000-gebied Kampina en Oisterwijkse vennen

De Natura 2000-gebieden waar stikstofdepositie een rol speelt, staan onder het kopje ‘uitkomsten stikstofdepositie’.

De ligging van de Natura 2000-gebieden is weergegeven in figuur 3-7. Het project PHS Meteren – Boxtel is niet gelegen binnen Natura 2000-gebieden.

Figuur 3-7. De ligging van de Natura 2000-gebieden ten opzichte van het project PHS Meteren – Boxtel.

De ligging van het NNN en de ecologische verbindingzones in het invloedsgebied is bepaald aan de hand van de GIS-kaarten die beschikbaar zijn gesteld door de provincies Gelderland en Noord-Brabant. Het plangebied doorsnijdt diverse gebieden die zijn begrensd als NNN. Tevens liggen er verschillende NNN-gebieden in de omgeving van het plangebied. In de Natuurbeheerplannen van de provincies staan per gebied de natuurbeheertypen opgenomen die de provincie wil behouden (Beheertypenkaart) en/of in de toekomst wil ontwikkelen (Ambitiekaart).

Ecologische verbindingzones zijn de verbindende groene schakels tussen de natuurgebieden van het NNN. Het aanleggen van de verbindingzones moet de versnippering van de natuur tegengaan. Binnen het invloedsgebied in Gelderland zijn geen ecologische verbindingzones gelegen. Binnen het invloedsgebied in Noord-Brabant liggen vijf ecologische verbindingzones.

De ligging van het NNN en de ecologische verbindingzones zijn aangegeven in paragraaf 9.2.5.

Verstoringscriteria en effectafbakening beschermde gebieden

Voor het beoordelen van de effecten worden verschillende criteria gehanteerd. Het invloedsgebied van het project is voor ieder criterium verschillend. In tabel 3-6 wordt voor de Natura 2000-gebieden en het NNN per criterium aangegeven wat het invloedsgebied is.

Sommige criteria zijn alleen van belang op locaties waar een fysieke ingreep plaatsvindt, de deelgebieden 1 (Zuidwestboog Meteren) en 3 (’s-Hertogenbosch – Vught).

Tabel 3-6. Invloedsgebied per criterium.

Beschermde gebieden	Criterium	Invloedsgebied (m. rondom plangebied)
NNN	Ruimtebeslag	< 100, alleen bij deelgebied 1 en 3
Natura 2000-gebieden en NNN	Barrièrewerking en versnippering	< 2000 (afhankelijk van locaties en opbouw ecologisch netwerk)
Natura 2000-gebieden en NNN	Verstoring door geluid	< 2000
Natura 2000-gebieden en NNN	Aantasting door verdroging	< 200, alleen bij deelgebied 3
Natura 2000-gebieden	Vermesting en verzuring door stikstofdepositie	Bepaald op basis van Aerius berekening

Hieronder volgt een toelichting op voornoemde criteria.

Ruimtebeslag

Door de uitbreidingen van de spoorinfrastructuur ter plaatse van het plangebied kan ruimtebeslag optreden op beschermde gebieden of op (leefgebieden) van soorten die binnen het plangebied zijn gelegen. Het ruimtebeslag op beschermde natuurgebieden en soorten is bepaald, door de ligging van het project te beschouwen ten opzichte van de ligging van beschermde natuurgebieden en leefgebieden van beschermde soorten. De ernst van het effect is bepaald op basis van expert judgement. Het project PHS Meteren – Boxtel is gelegen buiten Natura 2000-gebieden. Ruimtebeslag is daarom voor Natura 2000-gebieden niet aan de orde.

Barrièrewerking en versnippering

Door de aanleg van extra sporen, en doordat er meer goederentreinen en reizigerstreinen gaan rijden, kan barrièrewerking ontstaan, die de uitwisseling tussen soorten kan bemoeilijken. Daardoor kunnen populaties van (beschermde) soorten geïsoleerd oftewel versnipperd raken, waardoor de kwaliteit van de leefgebieden van deze soorten en (als gevolg daarvan) van beschermde natuurgebieden achteruit kan gaan. De mate van versnippering van of barrièrewerking op beschermde gebieden is kwalitatief bepaald, door ligging van het project te beschouwen ten opzichte van de ligging van de beschermde natuurgebieden. De ernst van het effect is bepaald op basis van expert judgement.

Verstoring door geluid

Doordat er meer treinen gaan rijden neemt het geluidsniveau vanaf het spoor naar de omgeving toe. De toename van het geluid wordt bepaald aan de hand van geluidsberekeningen, waarin de toename van geluidsbelaast oppervlak is berekend. Hierbij wordt rekening gehouden met de reeds bestaande geluidbelasting in het gebied, ook als gevolg van andere geluidbronnen zoals de weg. Van vogels is bekend dat zij gevoelig zijn door verstoring bij een toename van het geluidsniveau als gevolg van treinverkeer boven 42 dB(A) bij bosvogels, boven de 45 dB(A) bij weidevogels. Om die reden worden

de 42 dB(A), 45 dB(A) en 51 dB(A) contour als maat voor het geluidsbelaste oppervlak gehanteerd. Aan de hand van het geluidsbelaste oppervlak en de geluidscontouren wordt het effect beoordeeld.

Verdroging

Als gevolg van de verdiepte ligging Vught kan door de uitvoering van bemalingswerkzaamheden of aansnijding van grondwaterstromen lokaal (tijdelijke) verdroging optreden van verdrogingsgevoelige natuurwaarden. De effecten van verdroging zijn onderzocht aan de hand van een geohydrologische analyse en een effectbeoordeling die is uitgevoerd op basis van expert judgement, aan de hand van beschikbare informatie over bodemopbouw en grondwaterstromen in het invloedsgebied.

Omdat mogelijke effecten van verdroging alleen van toepassing zijn op de verdiepte ligging in Vught, is verdroging alleen beoordeeld voor het deelgebied 's-Hertogenbosch – Vught. Voor de aanleg van de Zuidwestboog Meteren vindt geen grootschalige tijdelijke verlaging van de grondwaterstanden (door bemaling) plaats te vinden.

Vermesting en verzuring door stikstofdepositie

Door de toename van goederentreinen is er in de gebruiksfase een toename van stikstofdepositie. Tijdens de aanleg van het project worden op verschillende plaatsen in het plangebied vrachtwagens en machines ingezet om het nieuwe spoor aan te leggen, gedurende een periode van circa 3 tot 4 jaar. Door de toename aan verkeersbewegingen in het plangebied zal in de aanlegperiode de stikstofdepositie afkomstig van het plangebied tijdelijk toenemen. Daarnaast leidt de tijdelijke afsluiting van de N65 tot gewijzigde verkeersstromen die kunnen leiden tot een toename van stikstofdepositie.

Stikstof kan leiden tot vermisting en verzuring van de bodem, met als gevolg dat de vegetatie veruigd en (zeldzamere) soorten van voedselarme omstandigheden worden verdrongen door meer algemene soorten van voedselrijkere omstandigheden. Stikstof leidt daardoor tot een afname van de soortenrijkdom, en daarmee van de kwaliteit van de vegetatie.

Het project PHS Meteren – Boxtel is beoordeeld in het kader van de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) en de daarin opgenomen Natura 2000-gebieden. Er is geen beoordelingskader voor NNN. Het project is binnen de PAS aangewezen als prioritair project, wat betekent dat er ontwikkelingsruimte voor gereserveerd is. Voor de beoordeling van de effecten van stikstofdepositie moet dan ook worden aangetoond dat de optredende depositietoename als gevolg van het project past binnen de gereserveerde ontwikkelingsruimte.

De bijdrage van stikstofdepositie van het project PHS Meteren – Boxtel is met AERIUS berekend voor zowel de aanlegfase als de gebruiksfase. De gebruiksfase betreft de bijdrage van stikstofdepositie als gevolg van de toename van het aantal dieseltreinen. De aanlegfase betreft de bijdrage van stikstofdepositie als gevolg van de aanlegwerkzaamheden voor de Zuidwestboog Meteren en de spooruitbreidingen tussen 's-Hertogenbosch en Vught, het gebruik van het tijdelijk spoor in Vught en het omrijden van het wegverkeer in verband met de tijdelijke afsluiting van de N65. Een uitgebreide toelichting op de stikstofberekeningen is te vinden in Bijlage 3 van de Passende beoordeling.

Resultaten onderzoek

De effecten op Natura 2000-gebieden en NNN reiken verder dan de gehanteerde grenzen van de deelgebieden. De resultaten van het onderzoek op Natura 2000-gebieden en NNN zijn daarom in het geheel opgenomen in hoofdstuk 9 (paragraaf 9.2.5), waar de gehele corridor wordt beschouwd. Mogelijke effecten als gevolg van de tijdelijke situatie in Vught op Natura 2000-gebieden en NNN staan in paragraaf 6.7.6.

Onderscheid tijdelijke effecten en effecten eindsituatie

In de effectbeoordeling is een onderscheid gemaakt tussen tijdelijke effecten en de effecten van de eindsituatie. Tijdelijke effecten betreffen de effecten die optreden tijdens de aanleg van het spoortracé. Dit betreft effecten als gevolg van onder andere de aanleg van tijdelijke werkwegen, bouwterreinen, het tijdelijk spoor, de tijdelijke afsluiting van de N65 en de effecten als gevolg van de

werkzaamheden ter plaatse van deze tijdelijke (werk)terreinen. De effecten van de eindsituatie betreffen de effecten die optreden tijdens de gebruiksfase na aanleg van het spoortracé. Dit verschil is bijvoorbeeld relevant bij effecten van geluidsverstoring tijdens de aanlegwerkzaamheden, en geluidsverstoring na aanleg als gevolg van de treinen die over het spoor rijden.

In een aantal gevallen zijn effecten echter zowel tijdelijk als permanent. Dit is bijvoorbeeld het geval wanneer tijdens de aanlegwerkzaamheden ruimtebeslag plaatsvindt op habitattypen of leefgebieden van soorten met een instandhoudingsdoel. Deze effecten treden op in de tijdelijke situatie (bijvoorbeeld door het kappen van bomen tijdens de aanlegwerkzaamheden), maar hebben een permanent effect die doorwerkt in de eindsituatie (de aantasting van oppervlakte en/of kwaliteit van het habitatype of leefgebied). In dit geval zijn de tijdelijke effecten vergelijkbaar met de effecten van de eindsituatie. De effecten zijn dan op dezelfde wijze beoordeeld. Tijdelijke effecten en effecten van de eindsituatie kunnen dus, afhankelijk van de aard van het effect, gelijk zijn of juist verschillen van elkaar.

3.3.8 Water

Wettelijk kader en beleid

Op veel niveaus is de afgelopen jaren beleid voor waterbeheer opgesteld. Mede door nieuwe inzichten op het gebied van klimaatverandering is geconcludeerd dat water de ruimte moet krijgen en gezond gehouden moet worden, om onze omgeving leefbaar te houden. De watertoets wordt beïnvloed door wetgeving en vastgesteld beleid op Europees, landelijk en regionaal niveau. Onderstaand worden de meest relevante kaders besproken.

Europese Kaderrichtlijn Water (KRW)

De Europese Kaderrichtlijn Water is in 2000 gepubliceerd en van kracht geworden. Het doel van de KRW is de vaststelling van een kader voor de bescherming en verbetering van de kwaliteit van grond- en oppervlaktewater, zodat het water chemisch en ecologisch gezond wordt en ook voor toekomstige generaties geschikt is. De KRW vraagt van het waterschap om binnen regionaal afgeleide doelen maatregelen te nemen om aquatische ecosystemen te herstellen en/of te behoeden voor achteruitgang. Hiertoe zijn doelstellingen en maatregelen geformuleerd die de komende jaren worden uitgevoerd. In het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water (Bkwm 2009) en de onderliggende Ministeriële Regeling monitoring kaderrichtlijn water (MR Monitoring) is de verankering van de waterkwaliteitsdoelstellingen voor de KRW-wateren en 'overige wateren', inclusief de doelstellingen van de Grondwaterrichtlijn en de Richtlijn prioritair stoffen, in het Nederlands recht geregeld.

Waterbeheer 21ste eeuw (WB21)

De Commissie Waterbeheer 21e eeuw bracht in augustus 2000 advies uit over het toekomstige waterbeleid in Nederland. De kerngedachte van de Commissie is dat water meer ruimte nodig heeft, met de drietrapsstrategie: vasthouden, bergen, afvoeren. Overtollige neerslag moet zoveel mogelijk waar het valt worden vastgehouden. Als dat niet lukt, moet het water worden geborgen op geschikte locaties. Pas als laatste optie komt het afvoeren van water in beeld.

Waterwet

De Waterwet heeft integraal waterbeheer als speerpunt en richt zich op het watersysteem als geheel. De wet regelt het beheer van oppervlaktewater en grondwater en verbetert daarnaast de samenwerking en samenhang tussen waterbeheer en ruimtelijke ordening. Er is getracht zoveel mogelijk activiteiten onder algemene regels te laten vallen. Voor de activiteiten waarvoor dit niet mogelijk is, introduceert de Waterwet één integrale Watervergunning. In de Waterwet is onder andere de Wet gemeentelijke watertaken opgenomen. Deze voorziet in een wettelijke verankering van een aantal taken voor de gemeente, met betrekking tot stedelijk waterbeheer, waaronder de hemelwater- en grondwaterzorgplicht.

Nationaal Bestuursakkoord Water

In het Nationaal Bestuursakkoord Water hebben Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen afgesproken hoe zij de wateropgaven van Nederland in de 21ste eeuw gaan aanpakken. Het bena-

drukt dat de betrokken partijen een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben voor het op orde krijgen en houden van het totale watersysteem.

Met het Nationaal Bestuursakkoord is vastgelegd dat een watertoets wordt uitgevoerd als procesinstrument op alle waterhuishoudkundig relevante plannen en besluiten. Het doel van de watertoets is waarborgen dat waterhuishoudkundige doelen expliciet en op evenwichtige wijze in beschouwing worden genomen. Daarnaast is het toepassen van de trits schoonhouden - zuiveren - schoon maken van belang, met als eerste insteek het voorkomen van vermenging van schoon hemelwater van dakvlakken en afvalwater.

Provinciaal Waterplan en Verordening

Bij het opstellen van deze waterparagraaf is rekening gehouden met waterrelevant beleid en regelgeving. Hieronder valt onder andere de randvoorwaarde van de waterschappen dat het plan in de definitieve situatie hydrologisch neutraal dient te zijn. De Kaderrichtlijn Water (KRW) stelt eisen aan de chemische kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater en de ecologische kwaliteit van oppervlaktewater. Het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) is doorgevoerd in de provinciale en regionale beleidsplannen, zoals het Provinciaal Waterplan Noord-Brabant 2010 en Waterbeheerplannen van de waterschappen. In de Keur en Legger voor waterkeringen en wateren van Waterschap De Dommel, Waterschap Aa en Maas en Waterschap Rivierenland staan de geboden en verboden die betrekking hebben op watergangen en waterkeringen. Voor het uitvoeren van werkzaamheden kan een vergunning in het kader van de Waterwet nodig zijn. De werkzaamheden in of nabij de watergangen en waterkeringen worden getoetst aan de beleidsregels. Het doel van de Watertoets is in een vroeg stadium waterhuishoudkundige doelstellingen zichtbaar te maken en evenwichtig mee te nemen bij ruimtelijke plannen. Voor de Watertoets is 'hydrologisch neutraal ontwikkelen' een belangrijk beleidsuitgangspunt. Dit betekent dat er geen negatieve effecten mogen optreden als gevolg van wijzigingen in het watersysteem. Ook klimaatverandering staat in toenemende mate in de belangstelling als onderwerp om rekening mee te houden bij de beoordeling van wijzigingen in het watersysteem.

Waterbeheerplan

In het Waterbeheerplan geeft een waterschap aan hoe het als wateroverheid de zorg voor voldoende en schoon water en bescherming tegen overstromingen invult. Streven is het waterbeheer efficiënt en effectief uit te voeren. Het waterschap richt haar aandacht niet alleen meer op de traditionele taken waterkwantiteit, waterkwaliteit en waterzuivering, maar steeds meer op integrale gebiedsontwikkeling binnen de bovengenoemde beleidskaders. Het doel is duurzaam waterbeheer, dat bijdraagt aan de kwaliteit van de leefomgeving en versterking van de regionale economie.

Het beleid en de regels van het waterschap zijn vastgelegd in diverse wetten en verordeningen. De belangrijkste verordening is de Keur. Aanpassingen van het bestaande waterhuishoudingsstelsel moeten door het waterschap worden vergund.

Het project PHS Meteren – Boxtel speelt zich af in de beheergebieden van de waterschappen Rivierenland, Aa en Maas en De Dommel.

Watertoets

Het doel van de Watertoets is in een vroeg stadium waterhuishoudkundige doelstellingen zichtbaar te maken en evenwichtig mee te nemen bij ruimtelijke plannen. Ingegaan wordt op de gevolgen van het plan voor de waterhuishouding en de beschrijving van de maatregelen die worden getroffen om negatieve effecten te voorkomen, mitigeren of compenseren. Waterbeheerders worden in een vroeg stadium betrokken bij de planvorming om zo een breed mogelijk draagvlak en duurzame omgang met hemel-, grond- en oppervlaktewater te waarborgen in het planproces.

Binnen het plangebied zijn Waterschap Rivierenland, Waterschap De Dommel en Waterschap Aa en Maas de beheerders van het regionale oppervlakte- en grondwater, voor zowel de waterkwantiteit als de waterkwaliteit. De gemeente Vught is verantwoordelijk voor de inzameling en het transport

van het afvalwater en hemelwater binnen het plangebied via riolering en de stedelijke waterhuishouding.

Adviezen Waterschappen

De Waterschappen hebben advies uitgebracht op basis van de ‘Waterparagraaf Vught’ en de ‘Waterparagraaf Meteren’. Deze adviezen zijn als bijlagen 3 en 4 bij deze Toelichting gevoegd.

Waterschap Aa en Maas en Waterschap De Dommel

De Waterschappen Aa en Maas en De Dommel geven aan dat de impact van het verdiept spoor in Vught voor het waterhuishoudkundig systeem en bijbehorende maatregelen onvoldoende is uitgewerkt. Hierbij wordt een aantal concrete zorgpunten aangegeven. Het gaat onder andere over de haalbaarheid van de maatregelen, de tijdelijke afwatering op het Drongelens kanaal en de robuustheid van het watersysteem in relatie tot klimaatwijzingen.

Naar aanleiding van het advies van de Waterschappen hebben het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, de provincie Noord-Brabant, de gemeente Vught en ProRail afgesproken om in de periode naar het Tracébesluit de zorgpunten, in overleg met de waterschappen, nader te onderzoeken en uit te werken. Tevens zullen afspraken met de Waterschappen worden gemaakt die voorzien in borging van de belangen van de Waterschappen gedurende de looptijd van het project. Deze betreffen o.a. een monitoringsplan voor de validering van het opgestelde grondwatermodel en tijdige toetsing van de wijze van uitvoering van het werk.

Waterschap Rivierenland

Waterschap Rivierenland geeft aan dat het watertoetsproces goed is doorlopen. Het Waterschap adviseert positief, mits een aantal aandachtspunten, met name ten aanzien van het ontwerp, wordt meegenomen bij de uitwerking van het project. In de periode naar vaststelling van het Tracébesluit zal in overleg met het Waterschap Rivierenland worden getreden om de aandachtspunten nader te bespreken.

3.3.9 Bodem

Wettelijk kader

De Wet bodembescherming geeft het beoordelingskader voor bodemverontreiniging, bodemsanering en het omgaan met schone en verontreinigde grond. De wet ziet ook toe op het voorkomen van bodemverontreiniging. Het bevoegd gezag voor de Wet bodembescherming is de gemeente 's-Hertogenbosch, de provincie Gelderland en de provincie Noord-Brabant. Het zorgplichtartikel uit de Wet bodembescherming is altijd van toepassing.

Het Besluit bodemkwaliteit stelt eisen om bouwstoffen, grond en baggerspecie toe te passen en te hergebruiken. Het besluit bevat ook de kwaliteitseisen aan personen en bedrijven in de bodemsector. De gemeenten zijn hiervoor bevoegd gezag.

Voorwaarde voor grondverzet is, dat er weinig of niets mag veranderen aan de milieubelasting ter plaatse en de bodem er niet in kwaliteit op achteruitgaat, het zogenaamde ‘stand still-beginsel’. Bij grondverzet moet de grond voldoen aan ter plekke geldende kwaliteitseisen, die op basis van het Besluit bodemkwaliteit en bijbehorende regeling zijn vastgesteld.

De Wet milieubeheer is het wettelijke kader voor het transport van verontreinigde grond. Dit valt onder de Inspectie Leefomgeving en Transport, vanwege het mogelijke gemeentelijke- en of provinciegrens overschrijdende karakter. Waterbodems vallen voor wat betreft saneringen van verontreinigingen onder het regime van de Waterwet. Het bevoegd gezag is de waterbeheerder. Afhankelijk van het type watergang is dit de provincie, de gemeente of het waterschap. De Waterwet ziet eveneens toe op het voorkomen van waterbodembodemverontreinigingen.

Uitwerking

Om inzicht te krijgen in de eventuele risico's met betrekking tot bodemverontreiniging zal voor het project Meteren – Boxtel een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd worden naar de milieu-hygiënische kwaliteit van de bodem ter plaatse van de grondroerende werkzaamheden. Doel van het verkennend bodemonderzoek is het in kaart brengen van de locaties waar mogelijk sprake is van gevallen van ernstige bodemverontreiniging binnen het project. Op basis van de resultaten uit het verkennend bodemonderzoek zal vervolgens, indien noodzakelijk, nader bodemonderzoek plaatsvinden om de omvang van deze verontreinigingen in kaart te brengen.

3.3.10 Archeologie

Wettelijk kader

In 1992 hebben de Europese ministers van Cultuur het Verdrag van Malta (Valletta) ondertekend. Het verdrag heeft tot doel het archeologisch erfgoed te beschermen als bron van het Europees gemeenschappelijk geheugen en als middel voor geschiedkundige en wetenschappelijke studie. De bescherming van archeologische waarden vindt in Nederland zijn wettelijke grondslag in de Monumentenwet 1988. Deze wet omvat de implementatie in de Nederlandse wetgeving van het Verdrag van Valletta.

Uitgangspunt is dat er wordt gestreefd naar het behoud van archeologische waarden op de oorspronkelijke plaats (in situ), dat wil zeggen in het bodemarchief. Als behoud niet mogelijk is, moet ervoor worden zorg gedragen dat de informatie die in de bodem zit niet verloren gaat. Dit houdt een onderzoeksverplichting in, die kan leiden tot een volledige, wetenschappelijke opgraving van de aanwezige resten. Om behoud op de oorspronkelijke plaats als prioriteit te stellen, wordt gestreefd naar het volwaardig meewegen van het archeologisch belang in planologische besluitvormingsprocessen door dit aspect al vanaf het begin bij de planvorming te betrekken. Gemeentes zijn in Nederland verantwoordelijk voor hun eigen erfgoed. Dit heeft in de meeste gevallen geleid tot archeologiebeleid dat in bestemmingsplannen is opgenomen of is vastgelegd in gemeentelijke archeologische beleidskaarten.

Effecten op archeologie kunnen ontstaan door bodemverstorende activiteiten in niet eerder geroerde grond, zoals de aanleg van het tweede spoor, het graven van sloten en het aanleggen van onderdoorgangen. Ook zijn effecten op archeologie mogelijk door veranderingen in de grondwaterstand. Deze veranderingen kunnen bijvoorbeeld optreden vanwege (tijdelijke) bemalingen ten behoeve van het aanleggen van de verdiepte ligging en onderdoorgangen.

Erfgoedwet 2016

Per juli 2016 is de bestaande nationale wet- en regelgeving voor het culturele erfgoed samengebracht in een koepelwet als onderdeel van de Omgevingswet: de Erfgoedwet 2016. Bovendien zijn aan de Erfgoedwet een aantal nieuwe bepalingen toegevoegd. Het uitgangspunt is dat de beschermingsniveaus zoals die daarvoor in de diverse wetten en regelingen golden tenminste worden gehandhaafd.

Onderzoeksplicht

Voor de vaststelling van een Tracébesluit geldt dezelfde onderzoeksverplichting zoals die voor de vaststelling van een bestemmingsplan voortvloeit uit de Monumentenwet 1988. Deze houdt in dat bij de vaststelling van het Tracébesluit en bij de bestemming van de in het besluit begrepen grond, rekening wordt gehouden met de in de grond aanwezige dan wel te verwachten monumenten. Bij de uitvoering van het Tracébesluit worden de in de toelichting opgenomen maatregelen in acht genomen om mogelijke aantasting van archeologische waarden te voorkomen of te mitigeren.

Bureauonderzoek archeologie

Voor de projectonderdelen Zuidwestboog Meteren en 's-Hertogenbosch – Vught is een bureauonderzoek uitgevoerd. Het onderzoek richt zich op archeologische bronnen als de Archeologische Monumentenkaart (AMK), de archeologische database Archis2 van de Rijksdienst voor het Culturele

Erfgoed (RCE), het provinciaal beleid en het gemeentelijk beleid. Ook is gebruik gemaakt van de topografische kaart, de geomorfologische kaart, de hoogtekaart (AHN) en de bodemkaart. Ten slotte is historisch kaartmateriaal gebruikt om de bestemming van het deelgebied in het verleden vast te stellen.

3.3.11 Niet gesprongen explosieven

Om te kunnen beoordelen of er sprake is van een verdacht gebied ten aanzien van niet gesprongen explosieven, is een projectgebonden risicoanalyse verricht. Daarbij wordt bepaald of een gebied in horizontaal vlak verdacht of onverdacht is op de aanwezigheid van explosieven uit de Tweede Wereldoorlog. Een gebied is onverdacht totdat er feitelijke aanleiding toe bestaat om explosieven te vermoeden. Indien een gebied verdacht is, wordt een uitspraak gedaan over de verticale afbakening van het gebied, en over de soort aan te treffen explosieven. In een verdacht gebied bestaat dus een verhoogd risico op de aanwezigheid van explosieven op basis van feiten. In een onverdacht gebied bestaat een dergelijk risico niet. Er kan echter nooit uitgesloten worden dat er wel een explosief aanwezig is. Dit betreft dan echter een geaccepteerd achtergrondrisico.

Uit de uitgevoerde projectgebonden risicoanalyse blijkt dat meerdere locaties/deelgebieden binnen het projectgebied (mogelijk) (deels) verdacht gebied zijn: hier kunnen mogelijk explosieven in de ondergrond aanwezig zijn. Binnen het onderzoeksgebied zijn ook op de aanwezigheid van explosieven vrijgegeven gebieden aanwezig. Verder geldt voor delen binnen verdachte gebieden een specifiek achtergrondrisico. Bij het uitvoeren van de werkzaamheden wordt daarmee rekening gehouden. De mogelijke aanwezigheid van explosieven leidt niet tot maatregelen in dit Tracébesluit.

4

Variantenstudie en MER

's-Hertogenbosch – Vught

Voor de viersporigheid tussen 's-Hertogenbosch en Vught, de vrij liggende kruising tussen de sporen 's-Hertogenbosch – Tilburg en 's-Hertogenbosch – Eindhoven, op de splitsing van de sporen naar Eindhoven en Tilburg (Vught aansluiting), en de verdiepte ligging in Vught zijn diverse varianten onderzocht. In paragraaf 4.1 worden de onderzochte varianten beschreven en in paragraaf 4.2 is aangegeven hoe de varianten zijn beoordeeld op haalbaarheids- en milieuaspecten. Voor de verdiepte ligging in Vught is tevens een extra variant onderzocht, dit wordt beschreven in paragraaf 4.3. Het besluit ten aanzien van de voorkeursvariant is opgenomen in paragraaf 4.4.

De effecten van de voorkeursvariant op de omgeving zijn vervolgens in het milieueffectrapport (MER) onderzocht. Een korte samenvatting hiervan is opgenomen in paragraaf 4.5.

4.1

Beschrijving van de varianten

De variantenstudie heeft betrekking op de mogelijke invulling van de vrij liggende kruising tussen de sporen 's-Hertogenbosch – Tilburg en 's-Hertogenbosch – Eindhoven. Naast de aanleg van het 4e spoor en de verdiepte ligging in Vught is ook gekeken naar oplossingen op maaiveldniveau. Hierna worden de onderzochte varianten beschreven en wordt toegelicht waarom besloten is tot de verdiepte ligging zoals in onderhavig Tracébesluit opgenomen.

In de Notitie Reikwijdte en Detailniveau zijn twaalf varianten voor 's-Hertogenbosch – Vught beschreven:

- Maaiveldvarianten
 - Variant 1A
 - Variant 2C
- Varianten Verdiepte ligging
 - Variant V1 t/m V5
 - Variant V1+ t/m V5+

In de Variantennota (bijlage 4 A bij het MER) zijn deze twaalf varianten beoordeeld ten aanzien van belangrijke en onderscheidende effecten. In dit hoofdstuk is de beoordeling van de varianten samengevat weergegeven.

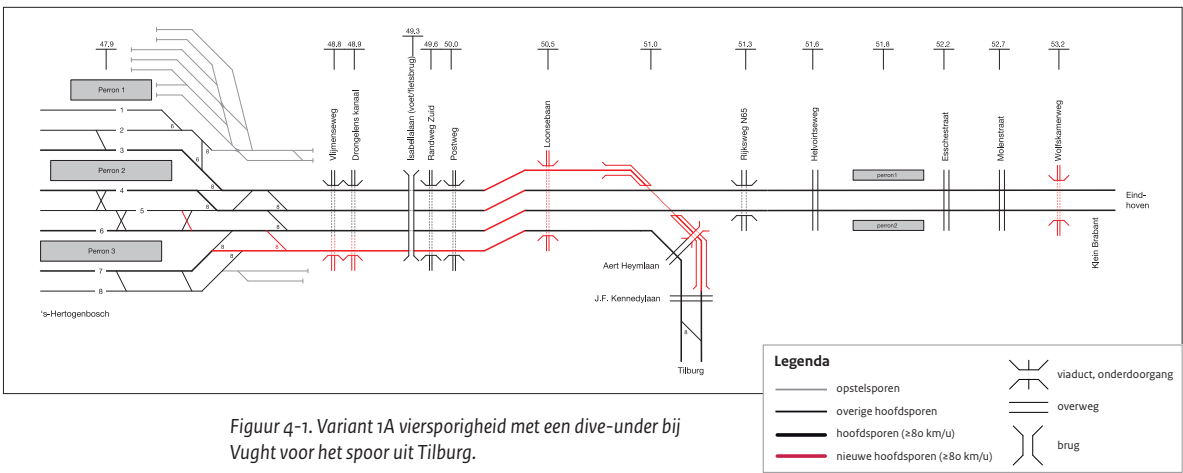
Maaiveldvarianten

Variant 1A

Het oostelijke spoor vanuit de richting Tilburg naar 's-Hertogenbosch wordt verdiept onder de sporen in de richting van Eindhoven aangelegd ter hoogte van Vught aansluiting. De verdiepte bak begint circa 250 meter ten zuiden van de kruising met de Loonsebaan en wordt ten oosten van de bestaande spoorbaan gerealiseerd. Dit houdt in dat de groenstrook langs Molenvenseweg en Pieter Bruegellaan wordt aangetast. De lengte van de verdiepte bak is 750 meter en betreft één spoor.

Om de verdiepte bak te kunnen realiseren is bouwruimte nodig ter plaatse van de Molenvenseweg en Pieter Bruegellaan. Deze zijn dan ook ten tijde van de bouw afgesloten voor publiek.

De overweg Aert Heymlaan wordt een enkelsporige overweg, omdat het spoor vanuit Tilburg hier verdiept komt te liggen. De overweg Loonsebaan wordt verwijderd. In plaats van een gelijkvloerse kruising wordt een onderdoorgang aangelegd, bestemd voor langzaamverkeer en autoverkeer. De nieuwe onderdoorgang Loonsebaan wordt niet toegankelijk voor vrachtverkeer. De overweg Wolfskamerweg/Laagstraat wordt een onderdoorgang.

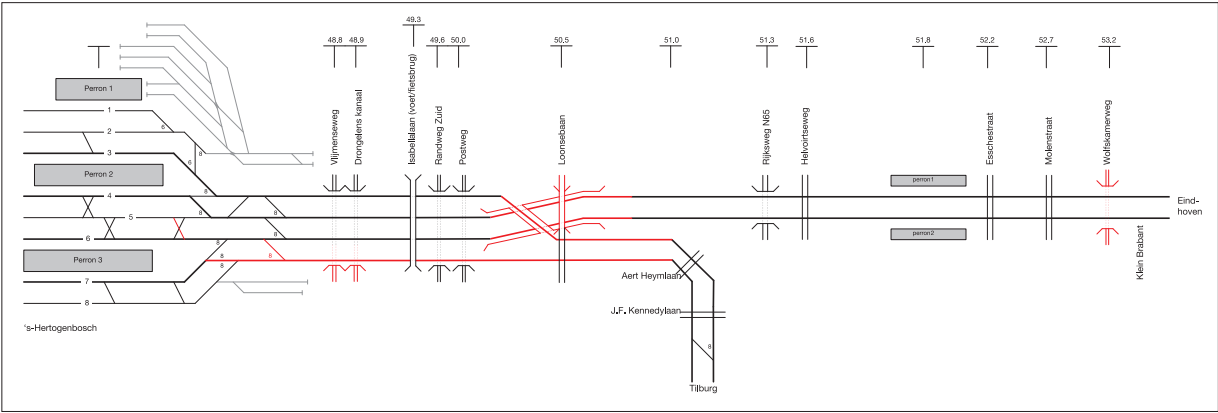

Figuur q-1. Variant 1A viersporigheid met een dive-under bij Vught voor het spoor uit Tilburg.

Variant 2C

De essentie van deze variant is dat de sporen van en naar Eindhoven verdiept worden aangelegd tussen de Postweg en de Loonsebaan om een vrije kruising met het spoor uit Tilburg te realiseren. De lengte van deze verdiepte ligging is 750 meter. De sporen van en naar Tilburg blijven op maaiveld liggen. Om dit te kunnen realiseren moet een tijdelijke spoorbaan aan de westzijde van het bestaande spoor worden gebouwd. Ook is er bouwruimte nodig langs de parallelle wegen Molenvenseweg en Pieter Bruegellaan, waardoor deze tijdens de bouw voor publiek afgesloten zijn.

Ter plaatse van de kruising van het spoor met de Loonsebaan liggen de sporen in de richting van Eindhoven verdiept, waardoor deze ongelijkvloers gekruist kunnen worden met een dek op de verdiepte ligging. De sporen in de richting Tilburg liggen echter op maaiveld en moeten met een overweg gekruist worden. Deze overweg is circa 30 meter breed, doordat het oostelijke spoor naar Tilburg scheef gekruist wordt. De overweg Wolfskamerweg/Laagstraat wordt een onderdoorgang.

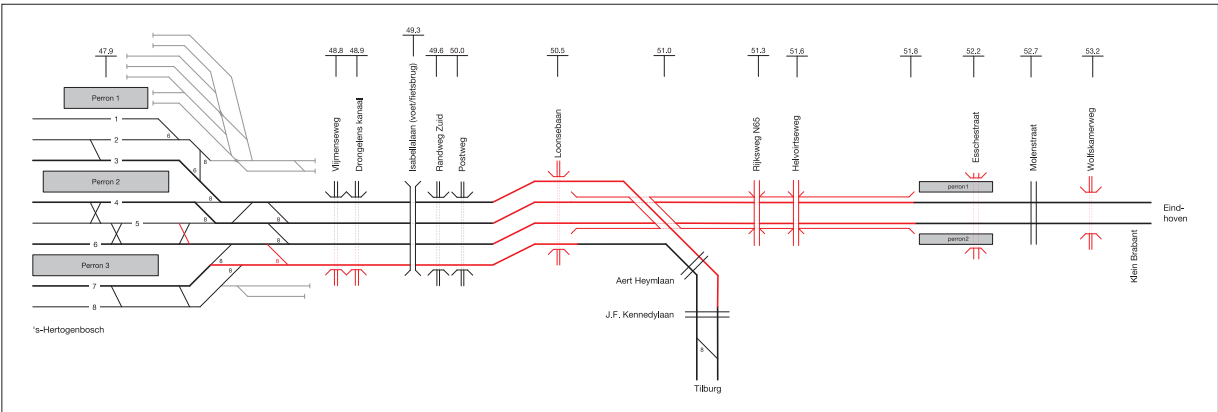
Figuur 4-2. Variant zC Viersporigheid met een dive-under ter hoogte van de Loonsebaan, waardoor de beide sporen Utrecht – Eindhoven verdiept onder het spoor uit Tilburg gaan.

Varianten verdiepte ligging

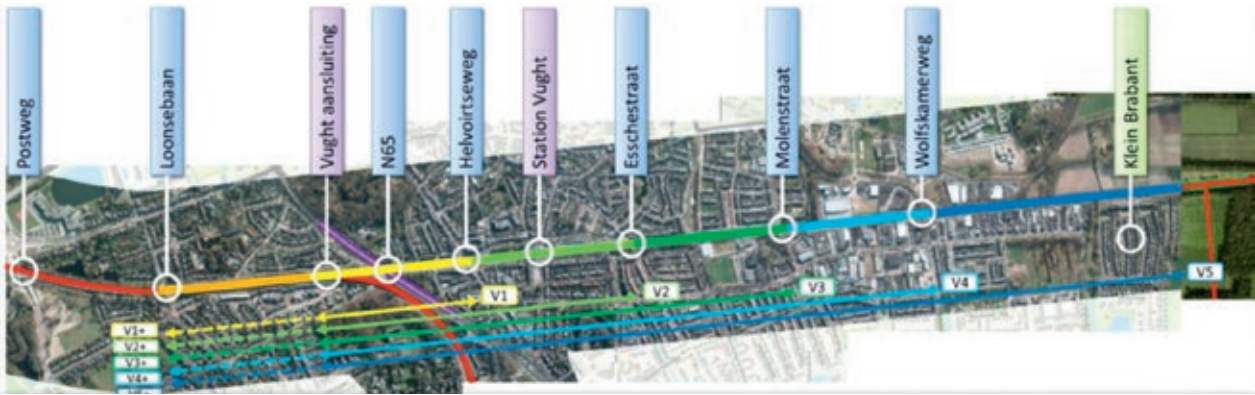
In de Variantennota zijn tien verschillende varianten van een verdiepte ligging van het spoor onderzocht. Het gaat om de varianten V1 tot en met V5 en V1+ tot en met V5+. In essentie betreft dit variant z C, maar met een langere verdiepte ligging in de sporen 's-Hertogenbosch – Eindhoven. De tien varianten onderscheiden zich van elkaar door de lengte van de verdiepte ligging. Variant V1 is de kortste variant. Hierbij is het spoor 's-Hertogenbosch – Eindhoven ter hoogte van de Vught aansluiting, de N65 en de Helvoirtseweg verdiept. Net voor het verlegde station Vught is het spoor in variant V1 weer op maaiveldniveau. Bij variant V5 komt het spoor na Klein Brabant weer op maaiveldniveau. Bij de plusvarianten is er sprake van een langere verdiepte ligging aan de noordzijde richting 's-Hertogenbosch. De verdiepte ligging begint al voor de Loonsebaan in plaats van er na.

De plusvarianten (V1+ t/m V5+) zijn langere varianten op de vijf 'basisvarianten' (V1 t/m V5) in de richting 's-Hertogenbosch.

In figuur 4-3 staan de varianten van de verdiepte ligging in bovenaanzicht in een luchtfoto weergegeven, waarbij alleen het geheel verdiepte deel is aangegeven en niet de hellingen. In tabel 4-1 is een indicatieve lengte van de verdiepte ligging aangegeven.

Figuur 4-3. Variant V1 Viersporigheid met een verdiepte ligging voor het spoor van/naar Eindhoven tussen Loonsebaan en het station.

Figuur 4-4. Situatie verdiepte liggingen Vught (exclusief toeritten) (bron: Variantennota, 2014).

Tabel 4-1. Indicatie lengtes verdiepte ligging varianten V1 tot en met V5 en V1+ tot en met V5+ (bron: Variantennota, 2014).

Variant	Begin verdiepte ligging ten zuiden van	Einde verdiepte ligging ten zuiden van	Indicatieve lengte inclusief toeritten [meter]
V1	Loonsebaan	Helvoirtseweg	1.150
V1+	Postweg	Helvoirtseweg	1.800
V2	Loonsebaan	Esschestraat	1.700
V2+	Postweg	Esschestraat	2.350
V3	Loonsebaan	Molenstraat/Repelweg	2.200
V3+	Postweg	Molenstraat/Repelweg	2.850
V4	Loonsebaan	Wolfskamerweg/Laagstraat	2.750
V4+	Postweg	Wolfskamerweg/Laagstraat	3.400
V5	Loonsebaan	Klein Brabant	3.600
V5+	Postweg	Klein Brabant	4.250

4.2 Beoordeling van de varianten

In de Variantennota zijn de varianten voor de spooraanpassingen 's-Hertogenbosch – Vught beoordeeld op haalbaarheids- en milieuaspecten.

Haalbaarheid

Uit de variantennota blijkt dat de varianten qua spoorfunctionaliteit weinig of niet verschillen omdat de sporenlayout aan de eisen voldoet. V1 scoort iets slechter voor reizigers omdat het station Vught wordt verplaatst.

Qua maakbaarheid is de bouwfase bij alle varianten wel ingrijpend vanwege de duur van de werkzaamheden en de dicht bebouwde omgeving. De bouwtijd hangt met name af van:

- De lengte van de ongelijkvloerse kruising of verdiepte ligging en de daarmee samenhangende lengte van de tijdelijke en definitieve spoorinfrastructuur.
- De ombouw van de A65/N65.
- Het aantal toevoerroutes van materiaal en daarmee het aantal bouwlocaties.

Bij de langere varianten is er zowel aan de noord- als zuidzijde van Vught een goede toevoerroute, waardoor de bouw van de varianten V3 tot en met V5+ weer sneller gaat dan de bouw van de kortere

varianten. Op basis van deze elementen zijn inschattingen van de indienststellingen en bouw tijden gedaan. Hieruit blijkt dat het aspect bouw tijd onderscheidend is. De kosten zijn het laagst in de varianten 1A en 2C. De kosten zijn hoger naarmate de verdiepte ligging langer is.

Milieueffecten

Uit de beoordeling van de milieueffecten blijkt dat een verdiepte ligging milieuvordelen heeft ten opzichte van een maaiveldligging door Vught. Met name voor barrièrewerking en ruimtelijke kwaliteit is een duidelijke verbetering zichtbaar. Wel leidt een verdiepte ligging tot hogere investeringskosten, extra hinder tijdens de aanleg en een langere bouw tijd.

Voor geluid zijn de effecten van de varianten vergelijkbaar. Dit is het gevolg van de autonome geluidsanering in het kader van MJPG die in alle varianten is meegenomen. Alle varianten scoren hierdoor min of meer gelijk qua aantal (ernstig) geluidgehinderden. Wel is het zo dat bij de verdiepte liggingen minder geluidschermen ten zuiden van de A65/N65 hoeven te worden geplaatst, wat terug te zien is in de effecten op landschap en ruimtelijke kwaliteit.

De milieueffecten van de maaiveldvarianten zijn onderling vergelijkbaar. Ten aanzien van haalbaarheid heeft variant 2C duidelijke voordelen ten opzichte van variant 1A voor de bouwbaarheid. Wel heeft deze variant een langere bouw tijd.

Van de verdiepte liggingen heeft variant V1 de minst positieve effectscores. Vanaf variant V2 is voor ruimtelijke kwaliteit sprake van een verbetering ten opzichte van de referentie, waarbij de positieve effecten verder toenemen bij variant V3 en V4. Voor barrièrewerking nemen de positieve effecten vanaf variant V3 niet verder toe. De varianten V5 en V+ hebben vanuit haalbaarheid en milieu weinig of geen meerwaarde.

Het verdiept bouwen van het spoor gaat het eenvoudigst aan de oostzijde van het bestaande spoor. Indien namelijk wordt gekozen om aan de westzijde van het bestaande spoor de verdiepte ligging aan te leggen dan kruist de verdiepte bak beide sporen van en naar Tilburg. Dat zou betekenen dat deze beide sporen over de verdiepte ligging geleid zouden moeten worden. Dit brengt extra kosten met zich mee. In de verdiepte varianten in de Variantennota hoeft het westelijke spoor naar Tilburg namelijk niet over de verdiepte ligging geleid te worden.

4.3 Voorkeursvariant

Gelijktijdig met het opstellen van de variantennota zijn verschillende andere onderzoeken uitgevoerd ten behoeve van de besluitvorming door de staatssecretaris. Deze onderzoeken betroffen onder andere:

- Second opinion op de kostenraming (die voor de Variantennota is opgesteld) en
- Value Engineering studie.

De resultaten uit de variantennota en andere documenten zijn samengebracht in het 'Informatiedocument'. Het Informatiedocument is daarmee in feite een samenvatting van alle op dat moment beschikbare informatie voor het project PHS Meteren – Boxtel. Op basis van dit Informatiedocument heeft de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu op 17 juni 2014 een voorkeursvariant gekozen voor zowel Meteren als 's-Hertogenbosch – Vught. De staatssecretaris koos voor Variant V3 met een verdiepte ligging in Vught.

4.4

Aanvullende variantenstudie Vught

Naast de hiervoor genoemde varianten is tevens onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van de aanleg van de verdiepte ligging ten oosten van het huidige spoor. Dit onderzoek heeft geleid tot een nieuwe variant voor Vught, namelijk variant V3 Oost Verkort. Vervolgens is in verschillende rapporten variant V3 Oost Verkort vergeleken met de voorkeursvariant in Vught, variant V3. Op basis van deze rapporten hebben bestuurders van het ministerie van Infrastructuur en Milieu, provincie Noord-Brabant en gemeente Vught in mei 2015 besloten om variant V3 Oost Verkort mee te nemen in de m.e.r.-studie PHS Meteren – Boxtel.

Beoordeling van effecten V3-V3 Oost Verkort

Uitvoeringsvariant V3 Oost Verkort gaat uit van de bouw van het verdiepte spoor met een lengte van circa 1.310 meter ten oosten van de huidige ligging van het spoor. De verdiepte ligging van V3 Oost Verkort is aan de zuidzijde 300 meter korter dan V3. De uitvoeringsvariant V3 Oost Verkort ligt circa 12 meter ten oosten van de huidige spoorbaan, waardoor tijdens de bouw het bestaande spoor in gebruik blijft. Het verdiept liggende spoor ligt op dezelfde hoogte als variant V3. Hierdoor moet de hoogteligging van de bestaande wegprofielen enigszins worden aangepast. Kenmerkend voor deze uitvoeringsvariant is dat aan de oostzijde van de huidige spoorbaan 90 woningen en 17 bedrijfs-panden worden gesloopt. Daarnaast worden 2 appartementencomplexen aangepast, waarbij in totaal 37 appartementen worden gesloopt. De aanpassingen aan de N65 leiden ertoe dat er 3 woningen moeten worden gesloopt. De bestaande overweg aan de Molenstraat/Repelweg wordt vervangen door een ongelijkvloerse kruising aan de Akkerstraat.

Onderscheidend ten opzichte van variant V3 in de tijdelijke bouwsituatie is de hinder van de bouw. In variant V3 is sprake van een tijdelijk spoor. De snelheid van het treinverkeer wordt verlaagd tot 80 km per uur, wat leidt tot een langere reistijd van 1 tot 2 minuten. In V3 Oost Verkort blijft het treinverkeer gebruik maken van het bestaande spoor tijdens de bouw. Qua omgevingshinder wordt in de tijdelijke situatie V3 Oost Verkort minder negatief beoordeeld dan V3, omdat de aanleg op grotere afstand van de bebouwing plaatsvindt. Tevens zullen er na het amoveren van een strook woningen minder mensen in de directe omgeving van de bouw verblijven.

Voor stedelijke en landschappelijke inpassing is een genuanceerder beeld ontstaan door onderscheid te maken in noord, midden en zuid Vught. Daarnaast zijn de effecten voor geluid anders, omdat in de Aanvulling variantennota is gefocust op de situatie in Vught. Daar zijn de varianten Variant V3 en Variant V3 Oost Verkort immers ook fysiek verschillend.

De Aanvulling variantennota vormde één van de onderliggende producten op van de nadere besluitvorming over de voorkeursvariant in Vught. Daarnaast is een gerichte consultatie uitgevoerd onder inwoners van de gemeente Vught. Verder heeft de gemeente Vught een Concept Gebiedsvisie Spoorzone op laten stellen. Het ministerie van Infrastructuur en Milieu heeft een juridische toets laten uitvoeren naar de risico's voor de Tracéwetprocedure bij een keuze voor variant V3 Oost Verkort.

De uitkomsten van de vier hierboven genoemde documenten zijn verwerkt in de 'Aanvulling Informatiedocument ten behoeve van besluitvorming PHS Meteren – Boxtel variantkeuze Variant V3 – Variant V3 Oost Verkort' (ProRail 20 november 2015, kenmerk: #3839756).

Op basis van de 'Aanvulling informatiedocument' hebben de bestuurders van Rijk, provincie Noord-Brabant en de gemeente Vught op 17 december 2015 hun voorkeur voor variant V3 uitgesproken. Hiermee is het besluit van de staatssecretaris van 17 juni 2014 onveranderd gebleven.

4.5 MER

De voorkeursvariant voor 's-Hertogenbosch – Vught is onderzocht in het MER. Deze paragraaf bevat een overzicht uit het MER van de effecten van de aanleg en het gebruik van de fysieke maatregelen te 's-Hertogenbosch en Vught. Het gaat daarbij om de milieuaspecten ten aanzien van het woon- en leefmilieu (geluid, externe veiligheid, luchtkwaliteit, gezondheid en trillingen en laagfrequent geluid). Daarnaast zijn de effecten in beeld gebracht op de natuurlijke omgeving (natuur, water, bodem en archeologie) en de stedelijke omgeving (stedelijke en landschappelijke inpassing, barrièrewerking). Daarbij is onderscheid gemaakt in de volgende situaties:

- De eindsituatie 2030.
- Het tijdelijk spoor tijdens de aanlegfase (gedurende ongeveer 3-4 jaar in gebruik).
- De tijdelijke afsluiting van de N65 tijdens de aanlegfase (gedurende 8 maanden).

De eindsituatie 2030

Met de verdiepte ligging van het spoor door Vught verbetert de ruimtelijke kwaliteit. Er ontstaan betere en veiligere verbindingen tussen de delen van Vught ten oosten en westen van de spoorbundel. Bij een verdiepte ligging wordt de spoorlijn 'aan het zicht onttrokken'. Hierdoor is er minder overlast en verbetert de visueel-ruimtelijke samenhang en belevingswaarde en daarmee de ruimtelijke kwaliteit van het gebied als geheel. Dit is licht positief beoordeeld (score +). Wel is sprake van een negatief effect op de ruimtelijke samenhang in het noordelijk deel tussen de Loonsebaan en de kruising met de N65, doordat het spoor dichterbij de woningen aan de oostzijde komt te liggen ten opzichte van de referentiesituatie. Daarnaast is sprake van ruimtebeslag op woningen, wegen en beplanting. Het criterium ruimtelijke functies wordt daarom negatief beoordeeld (– –).

In dit deeltraject worden alle vijf overwegen te Vught ongelijkvloers gemaakt en daarmee opgeheven. Dit wordt zeer positief beoordeeld voor zowel overwegveiligheid als oversteekbaarheid overwegen (score +++).

Het aantal geluidgehinderden als gevolg van enkel het railverkeer neemt door de toename van het (goederen)railverkeer matig toe wat licht negatief tot negatief is beoordeeld (scores – tot – –). Gecumuleerd met het wegverkeer is er sprake van een (licht) positief effect. Dit wordt veroorzaakt doordat het wegverkeer de dominante geluidsbron vormt. Door de aanpassingen van het project N65 Haaren – Vught en de schermen die ter hoogte van de omkering spoor – N65 in het kader van project PHS Meteren – Boxtel zijn voorzien ontstaat hier voor gehinderden een (licht) positief effect (scores + tot ++).

Ten aanzien van het geluidbelast oppervlak is sprake van een licht negatief tot zeer negatief effect (scores – tot – – –) als gevolg van enkel railverkeer, cumulatief is de toename licht negatief (score –).

De externe veiligheidsrisico's nemen ten opzichte van de referentiesituatie licht toe. Het groepsrisico blijft onder de oriëntatiewaarde, maar neemt wel zodanig toe dat een verantwoording nodig is. Dit wordt negatief beoordeeld (score – –). De contouren voor het plaatsgebonden risico nemen weliswaar beperkt toe maar blijven binnen de norm wat licht negatief wordt beoordeeld (score –).

Als gevolg van de fysieke ingrepen aan het spoor, de spoorconstructie, de ligging van het spoor, de hogere rijsnelheden en het gewijzigde spoorgebruik neemt het aantal gehinderden als gevolg van de gemiddelde trillingssterkte licht toe met slechts 6 %, hetgeen licht negatief is beoordeeld (score –). Het aantal gehinderden als gevolg van de maximale trillingssterkte neemt ten opzichte van de referentiesituatie met 2% beperkt toe wat als neutraal wordt beoordeeld (score 0).

De effecten van laagfrequent geluid als gevolg van het verdiept liggend spoor in de bakconstructie worden negatief beoordeeld. Volgens de Methode de Ruiter zijn er in de projectsituatie 1.054 mogelijk gehinderden (439 woningen). Dit effect kan door de toepassing van ballastmatten onder het verdiept liggende spoor worden beperkt tot 338 mogelijk gehinderden (141 woningen).

Het project heeft in dit deelgebied (licht) negatieve effecten op het Natuurnetwerk Nederland en negatieve effecten op beschermde soorten. De effecten op het Natuurnetwerk Nederland kunnen met maatregelen worden gecompenseerd, voor wat betreft de beschermde soorten is dat deels het geval.

Het aan te passen spoortracé doorsnijdt een aantal (potentiële) gevallen van bodemverontreiniging. Indien daadwerkelijk sprake blijkt te zijn van verontreinigingen worden deze gesaneerd waarmee de bodemkwaliteit verbeterd wordt wat zeer positief wordt beoordeeld. Verstoring van de lokale bodem-opbouw door grondverzet wordt licht negatief beoordeeld. En het ruimtebeslag op gebieden met een bekende archeologische waarde en een archeologische verwachtingswaarde wordt (licht) negatief beoordeeld.

De effecten op grond- en oppervlaktewater zijn neutraal beoordeeld, onder meer omdat de grondwater-stroming parallel is aan de te realiseren bak voor de verdiepte ligging van het spoor en omdat nauwelijks bemaling nodig is tijdens de aanlegfase omdat de bak wordt aangelegd met diepwanden en onderwaterbeton. Alleen het criterium ‘Beïnvloeding grondwaterstroming en -stand’ scoort licht negatief, door een beheersbaar restrisico op minimale grondwaterstandsbeïnvloeding.

Het tijdelijk spoor tijdens de aanlegfase (2020 – 2025)

Ter plaatse van de te realiseren verdiepte ligging in Vught worden tijdens de aanleg van het project tijdelijke sporen aangelegd. De tijdelijke sporen komen ten westen van het bestaande spoor en de te bouwen verdiepte ligging te liggen. Tabel 4-2 geeft voor het deelgebied 's-Hertogenbosch – Vught de effecten van de tijdelijke situatie van het spoor tijdens de aanlegfase (2020 – 2025) beoordeeld.

Tabel 4-2. Totaaloverzicht effectbeoordeling tijdelijke situatie spoor deelgebied 's-Hertogenbosch – Vught.

Milieuaspect	Effect	realisatiefase
Geluid	Verandering geluidsbelasting omliggende woningen	0
Externe veiligheid	Plaatsgebonden risico	0
	Groepsrisico	0
Luchtkwaliteit – spoor	Concentratie NO ₂	0
	Concentratie PM ₁₀	0
Gezondheid	Geluid: aantal bewoners per GES-klasse	--
	Externe veiligheid: aantal bewoners per GES-klasse	0
	Luchtkwaliteit: aantal bewoners per GES-klasse	0
Trillingen	Aantal gehinderden trillingssterkte (V _{per})	---
	Aantal gehinderden trillingssterkte (V _{max})	0
Stedelijke en landschappelijke inpassing	Landschap	0
	Cultuurhistorie	0
	Ruimtelijke kwaliteit	-
	Ruimtelijke functies	--
Barrierewerking	Overwegveiligheid	0
	Oversteekbaarheid	--
Natuur N-2000	Barrièrewerking en versnippering	0
	Verstoring door geluid	0
	Aantasting door verdroging	0
Natuur NNN	Barrièrewerking en versnippering	-
	Verstoring door geluid	0
	Aantasting door verdroging	0

Tabel 4-2. Totaaloverzicht effectbeoordeling tijdelijke situatie spoor deelgebied 's-Hertogenbosch – Vught.
(vervolg)

Milieuaspect	Effect	realisatiefase
Natuur Soorten	Barrièrewerking en versnippering	-- (-)
	Verstoring door geluid	-(0)
	Aantasting door verdroging	0
Water	Ruimtebeslag op grondwaterbescherming- en waterwingebieden	0
	Beïnvloeding van grondwaterstroming en -stand	-
	Beïnvloeding van grondwaterkwaliteit	-
	Ruimtebeslag retentiegebieden (primair watergebied)	0
	Aantasting oppervlaktewaterkwaliteit	0
Bodem	Doorsnijden locaties met bodemverontreiniging	0
	Verstoring bodemopbouw met risico's zetting/inklinking	0
Archeologie	N.v.t.	n.v.t.

Score	Toelichting
+++	Zeer positief t.o.v. de referentiesituatie
++	Positief t.o.v. de referentiesituatie
+	Licht positief t.o.v. de referentiesituatie
0	Neutraal; Geen effect
-	Licht negatief t.o.v. de referentiesituatie
--	Negatief t.o.v. de referentiesituatie
---	Zeer negatief t.o.v. de referentiesituatie

- Wat betreft de effecten van de realisatiefase van het project PHS Meteren – Boxtel kunnen de volgende conclusies getrokken worden:
- Geluid: tijdens de realisatiefase wordt er te Vught een tijdelijke spoorbaan aangelegd ten westen van de huidige spoorbaan. Met de gemeente Vught is afgesproken in de tijdelijke situatie tijdelijke geluidsschermen te plaatsen, zodat de geluidseffecten van de spoorbaanverplaatsing gemitigeerd kunnen worden (score 0);
 - Externe veiligheid: het tijdelijke spoor te Vught leidt tot een verschuiving van de spoorassen in westelijke richting, waardoor de PR-contouren navenant in westelijke richting verschuiven. Dit betreft echter alleen de contouren als gevolg van het huidige en autonome vervoer op het traject 's-Hertogenbosch – Vught, de herroutering van het goederenvervoer uit de projectsituatie is dan immers nog niet aan de orde. De effecten zijn daarom marginaal en zowel voor het plaatsgebonden risico als het groepsrisico neutraal beoordeeld (score 0);
 - Luchtkwaliteit: uit de berekeningen voor de effecten van de realisatiefase van het project blijkt dat er geen sprake is van overschrijding van de normen voor NO₂ en PM₁₀. Dit is als neutraal beoordeeld (score 0);
 - Voor het thema gezondheid geldt dat er alleen voor het criterium geluid tijdens de bouwfase sprake is van verschuiving van adressen naar zwaardere GES-klassen. Dit effect is negatief beoordeeld (score --). De criteria luchtkwaliteit en externe veiligheid scoren neutraal (0);
 - Wat betreft trillingen is er sprake van een beperkte maar procentueel aanzienlijke toename van het aantal trillingsgehinderden, waardoor het criterium V_{per} sterk negatief scoort (score ---). Het criterium V_{max} is neutraal beoordeeld en kent nagenoeg geen veranderingen ten opzichte van de referentie (score 0);
 - Qua stedelijke en landschappelijke inpassing scoren de criteria ruimtelijke kwaliteit en ruimtelijke functies licht negatief tot negatief (scores - ben --) als gevolg van de aantasting van de belevingswaarde en de functionele kwaliteit in Vught als gevolg van de aanleg van de verdiepte ligging;

- Het thema barrièrewerking kent een neutrale score voor het criterium overwegveiligheid, omdat de overwegen in de tijdelijke spoorbaan te Vught voldoen aan de veiligheidsvereisten (score 0). Wel is er door gereduceerde rijsnelheid sprake van langere dichtligtijden, wat negatief is beoordeeld (– –);
- Op het gebied van natuur scoren voor NNN en soorten de criteria barrièrewerking licht negatief tot negatief als gevolg van de bouwwerkzaamheden (score – en – –). Op de overige criteria is geen significante verandering verwacht, met daardoor een neutrale beoordeling (score 0);
- Voor water geldt dat alle criteria neutraal worden gescoord (score 0) als gevolg van de aan te houden eisen van de waterschappen tijdens de bouwfase. Alleen de criteria beïnvloeding van grondwaterstand/-stromen en grondwaterkwaliteit worden door mogelijke (kleine) bronneringen licht negatief beoordeeld (–);
- Voor bodem en archeologie worden effecten als permanente effecten beoordeeld, en scoren de criteria voor de tijdelijke situatie neutraal (score 0). Doordat er geen sprake is van bemaling is er geen sprake van zettingen en/of inklinkingen tijdens de realisatie, hetgeen neutraal is beoordeeld (score 0).

De tijdelijke afsluiting van de N65 tijdens de aanlegfase (2025)

De huidige N65 kruist het spoor onderlangs. Doordat het spoor verdiept aangelegd wordt, dient de N65 op maaiveldniveau gebracht te worden (de 'omkering'). Hiervoor wordt de N65 tijdelijk ca 8 maanden afgesloten. In de onderstaande tabel zijn voor het deelgebied 's-Hertogenbosch – Vught de effecten van de tijdelijke afsluiting van de N65 beoordeeld.

Tabel 4-3. Totaaloverzicht effectbeoordeling tijdelijke situatie N65 deelgebied 's-Hertogenbosch – Vught.

Milieuaspect	Effect	Score
Geluid	Geluidsemissie kruising N65 / spoor	+++
	Geluidsemissie lokale wegen	---
Luchtkwaliteit	Concentratie NO ₂	-
	Concentratie PM ₁₀	-
Gezondheid	Geluid: aantal bewoners per GES-klasse	--
	Externe veiligheid: aantal bewoners per GES-klasse	0
	Luchtkwaliteit: aantal bewoners per GES-klasse	0

Score	Toelichting
+++	Zeer positief t.o.v. de referentiesituatie
++	Positief t.o.v. de referentiesituatie
+	Licht positief t.o.v. de referentiesituatie
0	Neutraal; Geen effect
-	Licht negatief t.o.v. de referentiesituatie
--	Negatief t.o.v. de referentiesituatie
---	Zeer negatief t.o.v. de referentiesituatie

De tijdelijke afsluiting van de N65 betekent dat ter hoogte van de kruising van de spoorbaan met de N65 een sterk positief effect zichtbaar is qua geluidsbelasting (score +++). Door het verkeer dat wordt omgeleid is er echter tegelijk sprake van een toename van de geluidsbelasting op de wegen (met name in Vught) die als tijdelijke omrijdroute worden gebruikt, met toenames van 2 tot 10 dB (A). Dit effect is zeer negatief beoordeeld (score – – –). Wat betreft luchtkwaliteit is er sprake van een licht negatief effect. Langs de tijdelijke omrijdroutes vindt als gevolg van het extra verkeer een geringe toename van de emissie van NO₂ en PM₁₀ plaats, die weliswaar ruim binnen de normen blijft, maar toch als licht negatief effect is beoordeeld (score –). In het kader van het gezondheidsonderzoek blijken deze toenames voor lucht gering en wordt dit criterium, net als het criterium externe veiligheid neutraal beoordeeld (0). Alleen het thema geluid is door de relatief hoge toenames langs enkele lokale wegen in het kader van gezondheid negatief beoordeeld (score – –).

5

Ontwerp en maatregelen eindsituatie 's-Hertogenbosch – Vught

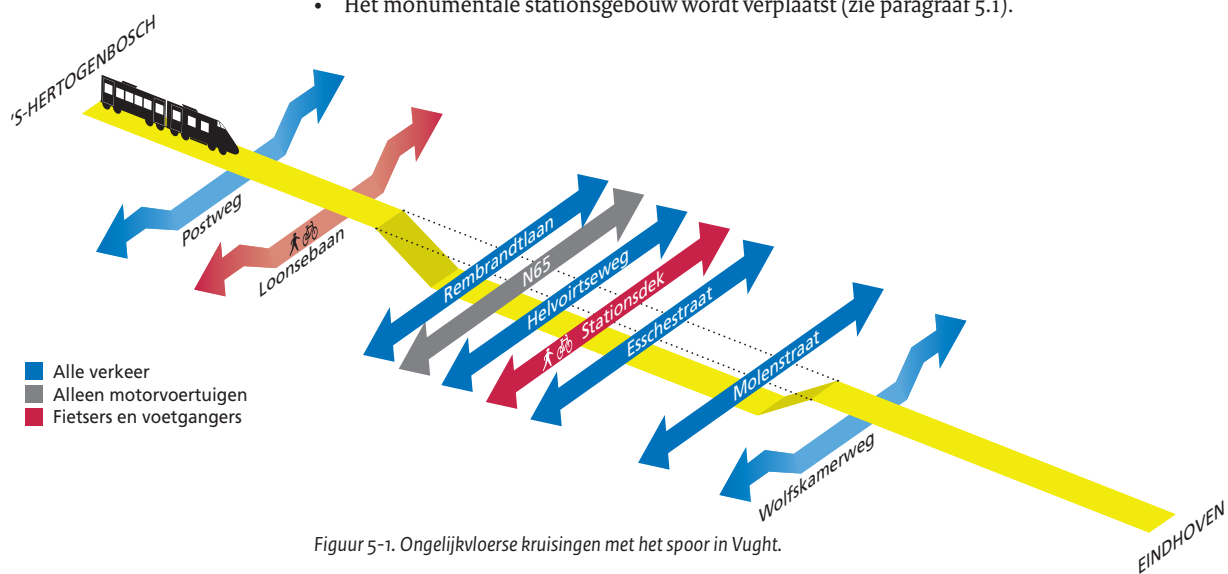
In dit hoofdstuk wordt de eindsituatie beschreven van het deeltraject 's-Hertogenbosch – Vught. Het betreft de aanpassingen aan en rondom het spoor, het onderliggend wegennet en nieuw te bouwen kunstwerken alsmede bouwwerken die moeten worden gesloopt of die tijdens de aanleg niet bereikbaar zijn. De effecten van de *aanleg* van de eindsituatie zijn beschreven in hoofdstuk 6.

In paragraaf 5.1 worden de aanpassingen aan het spoor beschreven. Paragraaf 5.2 beschrijft de aanpassingen aan de N65 en paragraaf 5.3 beschrijft de aanpassingen aan het onderliggend wegennet. De aanpassingen aan bouw- en kunstwerken zijn opgenomen in paragraaf 5.4 en in paragraaf 5.5 is aangegeven welke bouwwerken moeten worden geamoveerd. In paragraaf 5.6 worden de gebruikseffecten van het project beschreven en wordt toegelicht welke maatregelen moeten worden getroffen.

Ter inleiding volgt hieronder eerst een korte beschrijving van de werkzaamheden.

- Bij station 's-Hertogenbosch moet aan de zuidzijde een aantal maatregelen worden getroffen ten aanzien van een wijziging in het perrongebruik en het verplaatsen en toevoegen van wissels (zie paragraaf 5.1);
- De daadwerkelijke aanpassingen voor het vierde spoor starten bij de bruggen over de Vlijmenseweg en het Drongelens Kanaal (zie paragraaf 5.4);
- Vanaf km 49.6, ten zuiden van Randweg Zuid, tot km 51.15, ten noorden van de N65, moet het baanlichaam waarop het spoor ligt worden verbreed ten behoeve van het vierde spoor (zie paragraaf 5.1);
- Tussen de Loonsebaan en de N65 start de verdiepte ligging van het spoor. De verdiepte ligging eindigt tussen de Molenstraat/Repelweg en de Wolfskamerweg/Laagstraat (zie paragraaf 5.1);
- Er worden nieuwe onderdoorgangen gerealiseerd ter plaatse van de Loonsebaan en de Wolfskamerweg/Laagstraat (zie paragraaf 5.3, in figuur 5-1 zijn de locaties aangegeven waar het spoor het onderliggend wegennet kruist vanaf de Postweg (nu reeds verdiept) in Vught tot de Wolfskamerweg/Laagstraat);
- Er worden dekken over de verdiepte ligging aangelegd ten behoeve van de kruising met de Lekkerbeetjenlaan (nieuwe verbinding), de N65, Helvoirtseweg, Esschestraat/Sint Elisabethstraat en de Molenstaat/Repelweg. Ook het spoor vanuit Tilburg naar Nijmegen kruist over de verdiepte ligging met het spoor van en naar Eindhoven (zie paragraaf 5.1);

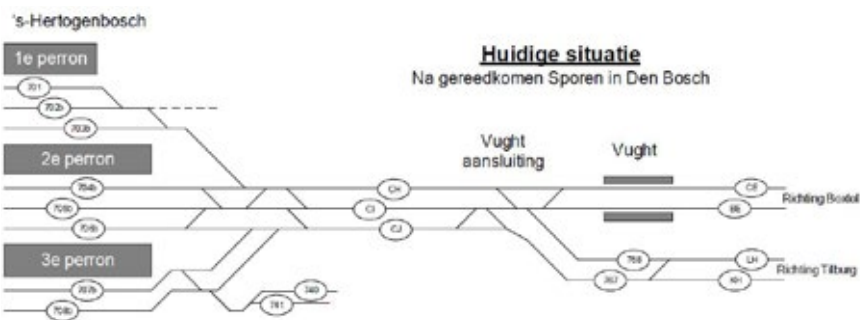
- De wegen die ten oosten van het spoor parallel aan het spoor lopen worden ingericht als fietsstraat, in deze straten is de auto te gast (zie paragraaf 5.3);
- De wegen die ten westen van het spoor parallel aan het spoor lopen worden teruggebracht in de huidige functionaliteit (zie paragraaf 5.3);
- Een nieuw, verdiept liggend, station wordt gerealiseerd op de locatie van het huidige station (zie paragraaf 5.1);
- Het monumentale stationsgebouw wordt verplaatst (zie paragraaf 5.1).

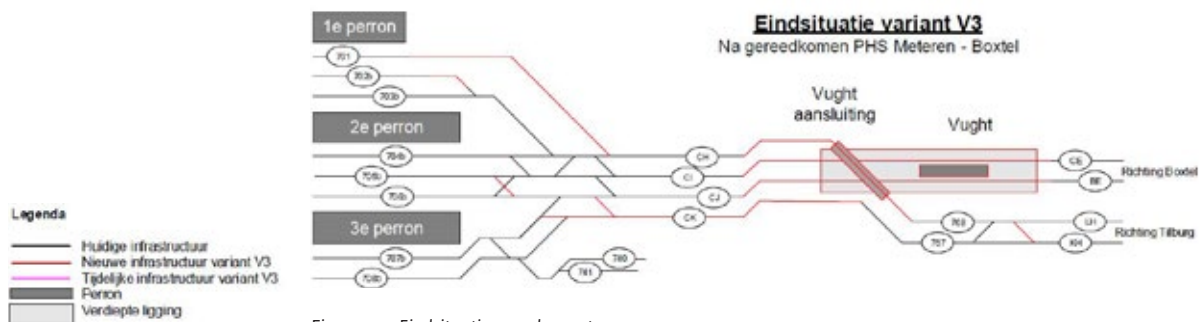
Figuur 5-1. Ongelijkvloerse kruisingen met het spoor in Vught.

5.1 Aanpassingen aan spoor en station

De maatregelen die in het Tracébesluit zijn opgenomen, zijn noodzakelijk om de nieuwe spoorlay-out mogelijk te maken. In navolgende figuren zijn de huidige spoorlay-out (figuur 5-3) en de nieuwe spoorlay-out (figuur 5-4) schematisch weergegeven.

Figuur 5-2. Huidige spoorlay-out.

Figuur 5-3. Eindsituatie spoorlay-out.

Van 's-Hertogenbosch tot begin verdiepte ligging

Op het zuidelijke deel van het emplacement van station 's-Hertogenbosch wordt een aantal wissels toegevoegd. Deze wissels vervangen de wissels die in de huidige situatie bij Vught aansluiting liggen voor de aftakking van het spoor van en naar Tilburg.

Om het mogelijk te maken dat de bestaande perrons van station 's-Hertogenbosch efficiënt gebruikt worden, wordt de aansluiting van spoor 1 veranderd.

Tussen het emplacement op station 's-Hertogenbosch en Vught aansluiting wordt het vierde spoor aangelegd. Dit spoor komt tot de onderdoorgang Postweg, ten westen van de huidige drie sporen te liggen, in de bij de aanleg van de Randweg vrijgehouden ruimte. Ten zuiden van de Postweg komt het vierde spoor ten oosten van de huidige sporen te liggen. Deze vier sporen sluiten bij Vught aansluiting (bij km 51.2) aan op de twee nieuwe sporen in de verdiepte ligging richting Boxtel (in zuidelijke richting) en de twee bestaande sporen richting Tilburg (in zuidwestelijke richting).

Het baanlichaam waarop de huidige sporen liggen moet vanaf km 49.6, ten zuiden van Randweg Zuid, tot km 51.1, ten noorden van de N65, worden verbreed om ruimte te maken voor het nieuwe vierde spoor. De aanpassingen aan het baanlichaam worden grotendeels in grondwerk uitgevoerd.

Op een aantal locaties is de beschikbare ruimte beperkt en wordt gewerkt met een grondkerende voorziening, eventueel gecombineerd met grondwerk. Dat is het geval bij de Isabellakazerne en het Stadhouderspark aan de westzijde van de spoorbaan en de Reutseplas en de Molenvenseweg aan de oostzijde. Aan de westzijde van het spoor tussen de Loonsebaan en de Aert Heymlaan wordt eveneens een grondkerende voorziening aangebracht, zodat er ruimte over blijft voor een watergang.

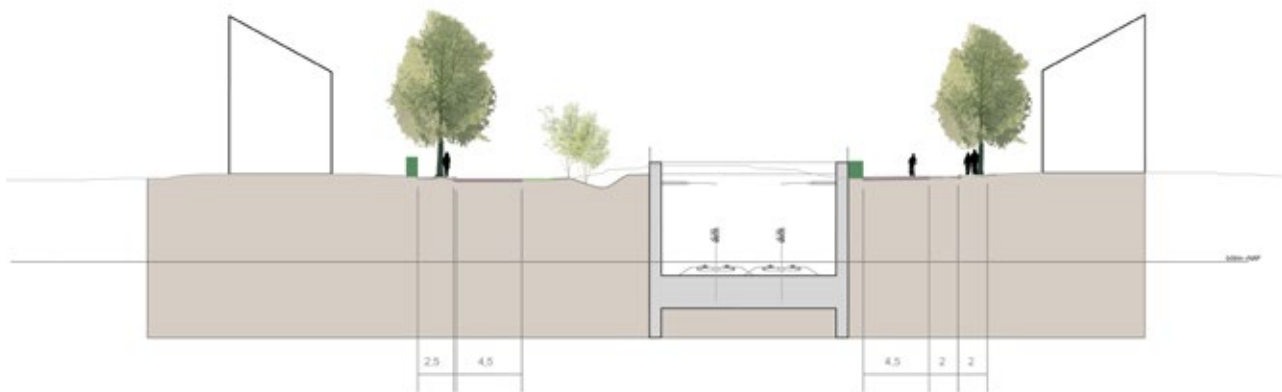
Verdiepte ligging

Ten behoeve van de verdiepte ligging lopen de sporen tussen de huidige overweg Loonsebaan en de toekomstige ongelijkvloerse kruising met het spoor vanuit Tilburg naar beneden. Hier (voor km 50.7) begint de verdiepte ligging. De verdiepte ligging heeft een lengte van circa 1.600 meter gerekend vanaf de kruising met het spoor vanuit Tilburg tot en met de kruising met de Molenstraat/Repelweg. Tussen de huidige overwegen Molenstraat/Repelweg en de Wolfskamerweg/Laagstraat worden de sporen van en naar Eindhoven van de verdiepte ligging weer naar maaiveld gebracht. De verdiepte ligging eindigt bij circa km 53.0.

Het spoor ligt verdiept, maar niet helemaal onder maaiveld. De bovenkant van de verdiepte ligging is gelijk aan de huidige spoorhoogte. Het profiel van de kruisende wegen kan daardoor gelijk blijven aan de huidige situatie. De rand van de verdiepte ligging steekt boven het maaiveld uit en voor voldoende stevigheid van de constructie worden stempels (zichtbaar als dwarsliggers tussen de wanden) toegepast. Op de rand wordt een hekwerk geplaatst ter afscherming van het spoor.

Ter hoogte van de perrons van het station Vught worden vanwege het gewenste open karakter van het station geen stempels aangebracht. Ook vanuit constructief oogpunt zijn stempels niet wenselijk. Daarom worden tussen km 51.65 en km 52.05, in een zone van 15 meter aan weerszijden van de bak van het verdiept liggende spoor groutankers aangebracht, om de bak in de grond te verankeren. De groutankers komen niet onder woonbebouwing.

Figuur 5-4 geeft een impressie hoe de verdiepte bak (ter plaatse van de Aert Heymlaan/Rembrandtlaan) in de omgeving wordt ingepast.

Figuur 5-4. Dwarsprofiel verdiepte bak ter plaatse van de Aert Heymlaan/Rembrandtlaan.

Station en stationsomgeving

In verband met de verdiepte ligging kan het huidige stationsgebouw in Vught niet blijven staan. Dit is een monumentaal gebouw dat dan ook niet zal worden gesloopt, maar dat wordt verplaatst in oostelijke richting. Op deze wijze behoudt het stationsgebouw haar relatie met de monumentale beukenlaan van het Johanna Aronsohnpad.

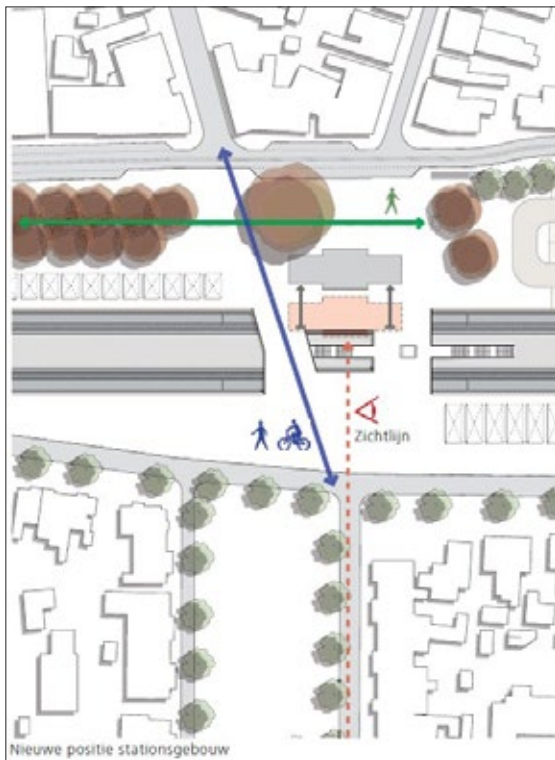
Op ongeveer dezelfde locatie van de huidige perrons wordt een nieuw station gerealiseerd. Het nieuwe station ligt verdiept en is zowel vanuit de oost- als de westzijde toegankelijk door een dek over de verdiepte ligging. Dit dek ligt in de assen, gezien vanuit de Prins Bernardlaan en de Nieuwstraat. Het station krijgt een eilandperron. Voor een goede toegankelijkheid wordt er zowel voorzien in trappen als liften om het perron te bereiken. Aan de kopse zijden van het eilandperron is voorzien in trappenhuizen voor vluchten van reizigers en personeel en toegang voor hulpdiensten. Voor een open uiterlijk van het station worden boven het eilandperron geen stempels toegepast.

Het stationsplein en de directe omgeving aan de oostzijde wordt opnieuw ingericht met onder andere parkeervoorzieningen voor automobilisten en fietsers in gelijke aantallen als in de huidige situatie. Ook aan de westzijde komen fietsparkeervoorzieningen. De hoeveelheid (fiets)parkeerplaatsen is gelijk aan de huidige situatie.

Figuur 5-5 geeft ter indicatie de verplaatsing van het monumentale stationsgebouw en een visualisatie van het nieuwe stationsdek.

Wissel in spoorlijn richting Tilburg

Het ongelijkvloers maken van Vught aansluiting betekent dat ook de wissels vervallen. Om de treindienst bij verstoringen te kunnen bijsturen is een wissel nodig in de spoorlijn naar Tilburg. Hiermee kan bij een stremming van een spoor, een circuit Tilburg – 's-Hertogenbosch – Tilburg worden gereden. Tevens kan hierdoor bij een volledige stremming 's-Hertogenbosch – Nijmegen, de treindienst 's-Hertogenbosch – Tilburg en verder in stand worden gehouden. Na een afweging van diverse aspecten is gekozen om het wissel buiten de bebouwde kom van Vught bij km 16.2 – 16.7 te realiseren. Geluid- en trillinghinder wordt hiermee voorkomen.

Figuur 5-5. Indicatieve nieuwe positie stationsgebouw.

Figuur 5-6. Impressie van het verdiepte station.

5.2 Aanpassing N65

In de huidige situatie kruist de N65 de spoorbaan 's-Hertogenbosch – Eindhoven onderlangs: de N65 ligt in een verdiepte bak. Als gevolg van de verdiepte ligging van het spoor wordt deze kruising omgekeerd: de N65 komt ter plaatse van de kruising met het spoor op maaiveld te liggen.

Tegelijk met het project PHS Meteren – Boxtel is sprake van het wegproject N65 Vught – Haaren. De omkering van de kruising spoor – N65 sluit aan op het voorkeursalternatief van dit wegproject.

De aanpassing van de kruising heeft gevolgen voor de verkeersintensiteiten op de N65 en het onderliggende wegennet. De aansluiting van en naar 's-Hertogenbosch verloopt via de Rembrandtlaan – Lekkerbeetjenlaan (noordzijde) en Helvoirtseweg – Olmenlaan (zuidzijde). De verbinding aan de noordzijde maakt gebruik van de nieuwe verbinding Rembrandtlaan-Lekkerbeetjenlaan over het spoor. Gezamenlijk vormen deze verbindingen een volledige aansluiting van het verkeer uit Vught op de N65.

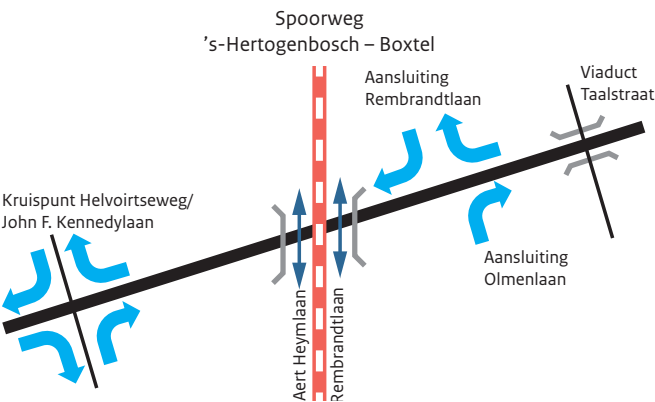
Voor het N65- project ten westen van km 4.18 nabij de Helvoirtseweg, wordt door de gemeente Vught een bestemmingsplan opgesteld. De planning van de N65 is dat de realisatiewerkzaamheden in 2021 kunnen starten en eind 2023 worden afgerond.

In het Tracébesluit PHS Meteren – Boxtel wordt uitgegaan van het gebruik conform de volledig gerealiseerde N65 Vught – Haaren. De omkering heeft gevolgen voor het geluidproductieplafond van de N65 waarbij ook de geluidsanering gekoppeld wordt meegenomen. Dit betekent dat naast de omkering ook de geluidsanering tot richting knooppunt Vught in het Tracébesluit is opgenomen (hm 4.18 – hm 3.0). De projecten PHS Meteren – Boxtel en N65 Vught – Haaren zijn onafhankelijk van elkaar uit te voeren, maar het uitgangspunt is dat beide projecten min of meer gelijktijdig worden gerealiseerd.

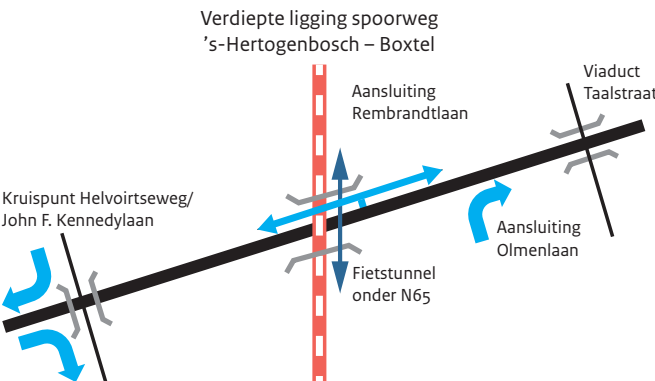
Omdat de N65 op maaiveldniveau het verdiepte liggende spoor kruist, zijn in het Tracébesluit verschillende aanpassingen aan het onderliggend wegennet opgenomen:

- In de toekomstige situatie kruist de N65 met een nieuw aan te leggen dek over het spoor.
- Vanwege de omkering van de N65 worden de huidige noord-zuidverbindingen van de Aert Heymlaan (ten westen van het spoor) en de Rembrandtlaan (ten oosten van het spoor) opgeheven. Aan de oostzijde van het spoor wordt een fiets-/voetgangersonderdoorgang onder de N65 gerealiseerd.
- De huidige afrit Rembrandtlaan blijft gehandhaafd, maar de toerit vanaf de Rembrandtlaan vervalt.
- De toerit Olmenlaan blijft gehandhaafd.
- Juist ten noorden van de N65 wordt een extra dek over de verdiepte ligging aangebracht voor alle verkeer. Dit verbindt de Lekkerbeetjenlaan aan de westkant met de Rembrandtlaan aan de oostkant. Hiermee ontstaat een nieuwe verbinding tussen het oostelijk en westelijk deel van Vught.

In paragraaf 5.3 worden de aanpassingen aan het onderliggend wegennet nader omschreven. In de hierna volgende figuren zijn schematisch de huidige en de toekomstige situatie weergegeven.

Figuur 5-7. Schematische weergave huidige situatie rondom spoorkruising N65.

Figuur 5-8. Schematische weergave toekomstige situatie rondom spoorkruising N65.

5.3

Aanpassingen onderliggend wegennet

Loonsebaan

Ter plaatse van de huidige overweg Loonsebaan liggen in de nieuwe situatie vier sporen. Conform het geldende beleid voor overwegen kan er in deze situatie geen nieuwe overweg worden gerealiseerd. Er wordt daarom voorzien in een nieuwe fiets-/voetgangersonderdoorgang. Autoverkeer kan gebruik maken van het nieuwe extra dek, in de verbinding Rembrandtlaan-Lekkerbeetjenlaan, zie hierna onder Wegenstructuur rondom de N65.

Aan de oostzijde van de onderdoorgang wordt de Isabellastraat aangesloten op de Loonsebaan. De Molenvenseweg wordt doodlopend voor autoverkeer, maar krijgt wel een verbinding voor langzaam verkeer met de Loonsebaan.

Molenvenseweg – Pieter Bruegellaan – Rembrandtlaan

Tijdens de realisatie van het vierde spoor en de verdiepte ligging worden delen van deze parallelwegen langs het spoor gebruikt als bouwruimte. Na afronding van het project worden deze straten ingericht als fietsstraat conform de inrichting van de huidige Stationsstraat. In deze straten is de auto te gast.

De huidige parkeerplaatsen worden teruggebracht. Bomen tussen de parkeerplaatsen blijven zoveel mogelijk behouden.

Wegenstructuur rondom de N65

Doordat de N65 op maaiveld komt te liggen kunnen de bestaande noord-zuidverbindingen over de N65 (Rembrandtlaan en Aert Heymlaan) niet blijven bestaan. Er is onvoldoende ruimte om een onderdoorgang voor alle verkeer onder de N65 te realiseren. Wel is een fiets-/voetgangersonderdoorgang inpasbaar aan de oostzijde van het spoor. Deze verbindt de fietsstraten ten noorden van de N65 (zie hierboven onder Molenvenseweg – Pieter Bruegellaan – Rembrandtlaan) met de fietsstraten ten zuiden van de N65 (zie hierna onder Rembrandtlaan – Stationsstraat – Spoorlaan).

Als vervanging van de Loonsebaan als oost-westverbinding voor auto's wordt net ten noorden van de N65 een nieuw dek over de verdiepte ligging aangelegd. Deze verbindt de Pieter Bruegellaan en Rembrandtlaan aan de oostzijde van het spoor met de Aert Heymlaan en Lekkerbeetjenlaan aan de westzijde.

De overweg in de Aert Heymlaan wordt aangepast aan de nieuwe ligging van het spoor van Tilburg naar Nijmegen.

Ten zuiden van de N65 loopt de Aert Heymlaan dood in noordelijke richting. De inrichting van deze straat wordt hierop aangepast. Zie figuur 5-7 en figuur 5-8.

Rembrandtlaan – Stationsstraat – Spoorlaan

Tijdens de realisatie van het vierde spoor en de verdiepte ligging worden delen van deze parallelwegen langs het spoor gebruikt als bouwruimte. Na afronding van het project worden deze straten ingericht als fietsstraat conform de inrichting van de huidige Stationsstraat. In deze straten is de auto te gast.

De huidige parkeerplaatsen worden zo veel mogelijk op de huidige locatie teruggebracht.

Aangezien dat niet overal mogelijk is doordat de beschikbare ruimte beperkter wordt als gevolg van de verdiepte ligging, worden er op een aantal locaties aanvullende parkeerplaatsen gerealiseerd:

- Rembrandtlaan (nabij toegang tot Rembrandterf).
- Kerkstraat (nabij kruising met Irenelaan).
- Sint Elisabethstraat (achterterrein van Spoorlaan).
- Glorieuxpark (Akkerstraat, Spoorlaan en Glorieuxlaan).

Van Miertstraat – Michiel de Ruyterweg

Na afronding van het project worden deze straten teruggebracht conform de huidige inrichting.

Ongelijkvloerse kruisingen ter plaatse van de verdiepte ligging

De volgende overwegen in Vught met de spoorlijn Amsterdam-Eindhoven worden vervangen door ongelijkvloerse kruisingen door middel van dekken over de verdiepte ligging:

- Helvoirtseweg
- Esschestraat/Sint Elisabethstraat
- Molenstraat/Repelweg.

De functionaliteit blijft gelijk aan de huidige situatie. Dat betekent voor de Esschestraat/Sint Elisabethstraat éénrichting verkeer en voor de beide andere overwegen beide richtingen voor alle verkeer. Het wordt niet onmogelijk gemaakt om de kruising tussen Esschestraat/Sint Elisabethstraat en spoor in de toekomst uit te rusten voor verkeer in beide richtingen.

Ter plaatse van het nieuwe station wordt een dek over het verdiept liggende spoor gerealiseerd voor fietsers en voetgangers.

Wolfskamerweg/Laagstraat

Bij de Wolfskamerweg/Laagstraat ligt het spoor op maaiveld. Om ook op deze locatie een ongelijkvloerse kruising te realiseren, kruist de weg het spoor in de toekomstige situatie met een onderdoorgang voor alle verkeer in beide richtingen. Er ligt aan beide zijden van de rijbaan een éénrichting fietspad en aan de zuidzijde een voetpad. Dit is conform de bestuursovereenkomst PHS – Vught die in mei 2015 is vastgesteld.

5.4 Bouw- en kunstwerken

In paragraaf 3.2.2 is een algemene toelichting over bouw- en kunstwerken opgenomen.

Om ruimte te maken voor het vierde spoor worden de kunstwerken over de Vlijmenseweg en het Drongelens Kanaal aan de westzijde uitgebreid. De vormgeving van het kunstwerk over de Vlijmenseweg is in lijn met het bestaande viaduct. Bij de uitbreiding van de brug over het Drongelens Kanaal wordt rekening gehouden met de waterdoorvoer in het kanaal en de waterkerende functie van de dijken langs het kanaal.

Voor de onderdoorgang Loonsebaan wordt een tunnel gerealiseerd onder het spoor door voor fiets- en voetgangers met een mininale doorgangshoogte van 2.5 meter.

De verdiepte ligging wordt gerealiseerd in een betonnen bak. De dekken over de verdiepte ligging ten behoeve van kruisende wegen maken onderdeel uit van dit kunstwerk. Van noord naar zuid worden er dekken gerealiseerd voor:

- Spoor Tilburg – Nijmegen
- Lekkerbeetjenlaan
- N65
- Helvoirtseweg
- Stationspassage
- Sint Elisabethstraat/Esschestraat
- Repelweg/Molenweg

Ter plaatse van de kruising met de N65 worden onderdoorgangen gerealiseerd onder de Lekkerbeetjenlaan en de N65 voor fiets- en voetgangers.

De onderdoorgang onder het spoor ter plaatse van de Wolfskamerweg/Laagstraat is geschikt voor autoverkeer met een minimale doorgangshoogte van 4,6 meter. Voor fiets- en voetgangers is de minimale doorgangshoogte 2,5 meter.

Het huidige onderstation bij km 51.2 moet worden gesloopt om ruimte te creëren voor de aanleg van de verdiepte bak. Er wordt een nieuw onderstation gebouwd in de openbare ruimte tussen de N65 en de bedrijven aan het Rembrandterf. Dit onderstation wordt zowel voor de tijdelijke als de definitieve situatie gebruikt.

Het huidige relaishuis bij km 51.2 moet worden gesloopt om ruimte te creëren voor de aanleg van de verdiepte bak. Er wordt een nieuw relaishuis gebouwd aan de noordzijde van de spoorlijn Tilburg-Nijmegen bij km 18.3. Dit relaishuis wordt zowel voor de tijdelijke als de definitieve situatie gebruikt.

5.5

Te amoveren bouwwerken

In tabel 5-1 zijn de bouwwerken opgenomen die ten behoeve van de spooruitbreiding worden geamoveerd (gesloopt). De te amoveren bouwwerken zijn in het communicatietraject met betrokken aangeduid als ‘rood’ en waren als zodanig opgenomen op de tekeningen. Indien de te amoveren bouwwerken moeten worden aangekocht, geldt voor de vaststelling van de schadeloosstelling gelden de uitgangspunten van de Ontheffingswet en daarmee samenhangende jurisprudentie.

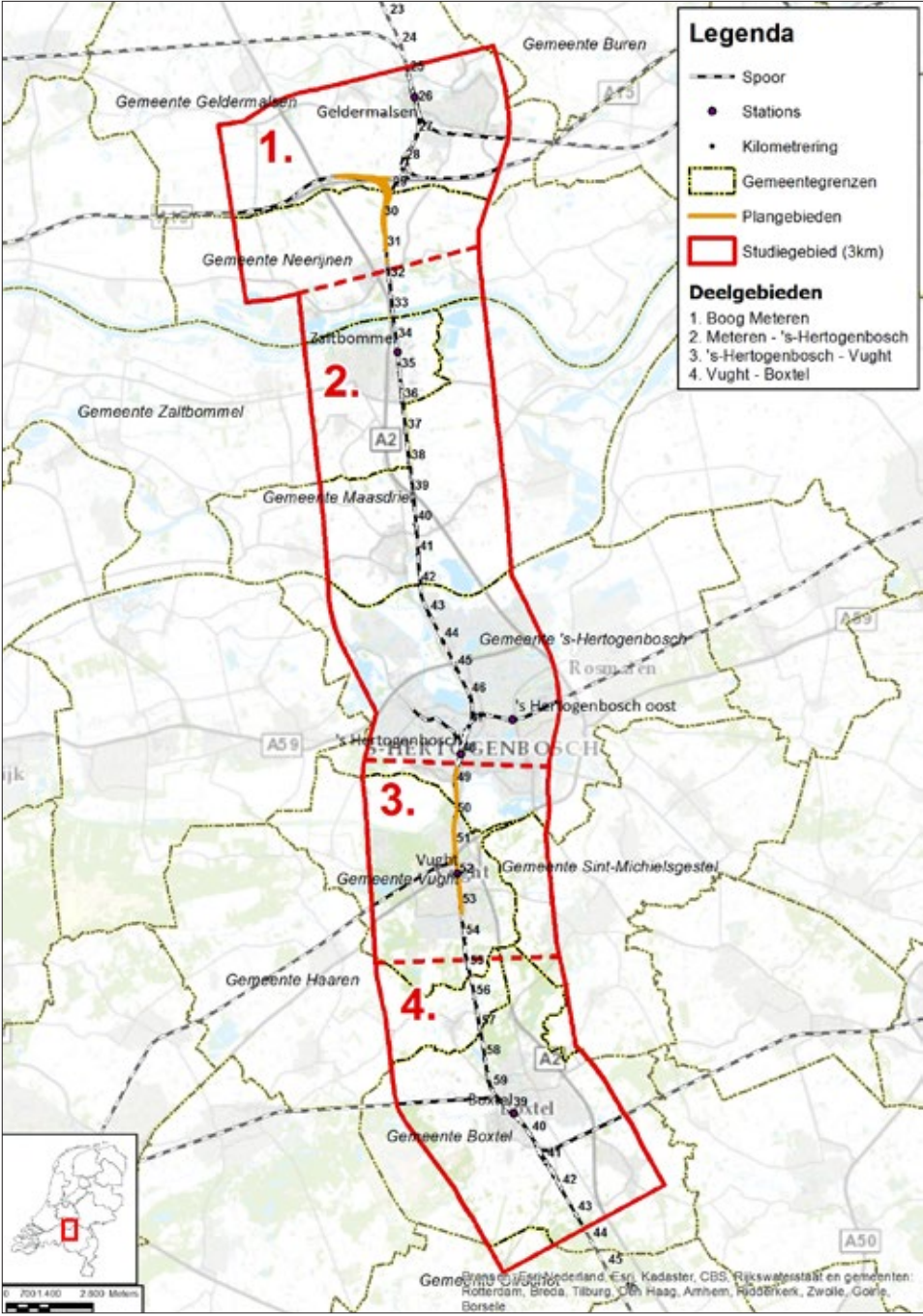
Tabel 5-1. Te amoveren opstallen.

Locatie (circa)	Gemeente	Type bouwwerk
51.2	Vught	Relaishuis spoor
51.2	Vught	Onderstation spoor
51.2 – 51.4	Vught	Onderdoorgang N65
51.6	Vught	Technische ruimte
51.9	Vught	Perrontunnel
52.2	Vught	Garageboxen Sint Elisabethstraat (3)
52.9	Vught	Bedrijfsverzamelgebouw De Ring 11 - 37 (oneven nummers).
53.2	Vught	Kinderopvang 't Kasteeltje, Kempenlandstraat 1

5.6

Omgeving

In deze paragraaf worden de gebruikseffecten van het project beschreven en wordt toegelicht welke maatregelen moeten worden getroffen. Het gaat om het deelgebied waar de fysieke aanpassingen in 's-Hertogenbosch en Vught plaatsvinden, namelijk grofweg het gedeelte vanaf station 's-Hertogenbosch tot even ten zuiden van de verdiepte ligging in Vught. Dit betreft deelgebied 's-Hertogenbosch – Vught (deelgebied 3) in figuur 5-9. De exacte begrenzingen variëren per te beschouwen milieuaspect.

Figuur 5-9. Studiegebied PHS Meteren – Bortel: Plangebied en deelgebieden.

5.6.1 Geluid

Het onderzoek naar effecten ten aanzien van geluid en daarvoor mogelijke mitigerende maatregelen betreft enerzijds de maatregelen aan het spoor, anderzijds de aanpassingen aan de N65.

Geluid spoor

De akoestische projectgrenzen zijn afgebakend op basis van de fysieke wijzigingen en de te verwachten GPP-overschrijdingen als gevolg van het project. Aan de noordzijde zou de akoestische projectgrens ter hoogte van station 's-Hertogenbosch komen te liggen, dit is niet wenselijk. Omdat met de toekomstige dienstregeling overschrijdingen zijn te verwachten ten noorden van het station, zijn de akoestische projectgrenzen ten noorden van het station geplaatst.

Onderzocht is of door de invoering van het project in combinatie met de geluidmaatregelen een effect optreedt op de geluidwaarden van referentiepunten buiten de akoestische projectgrenzen. Doordat dan ook deze geluidproductieplafonds aangepast dienen te worden is het noodzakelijk om de mogelijke saneringsobjecten binnen dit gebied gekoppeld mee te nemen in het maatregelonderzoek. Dit is het geval ten westen van Vught aansluiting op het spoor richting Tilburg. In deze paragraaf wordt dan ook ingegaan op het onderzoek en maatregelafweging binnen de akoestische projectgrenzen als daarbuiten. De akoestische projectgrenzen zijn grafisch weergegeven in figuur 5-10.

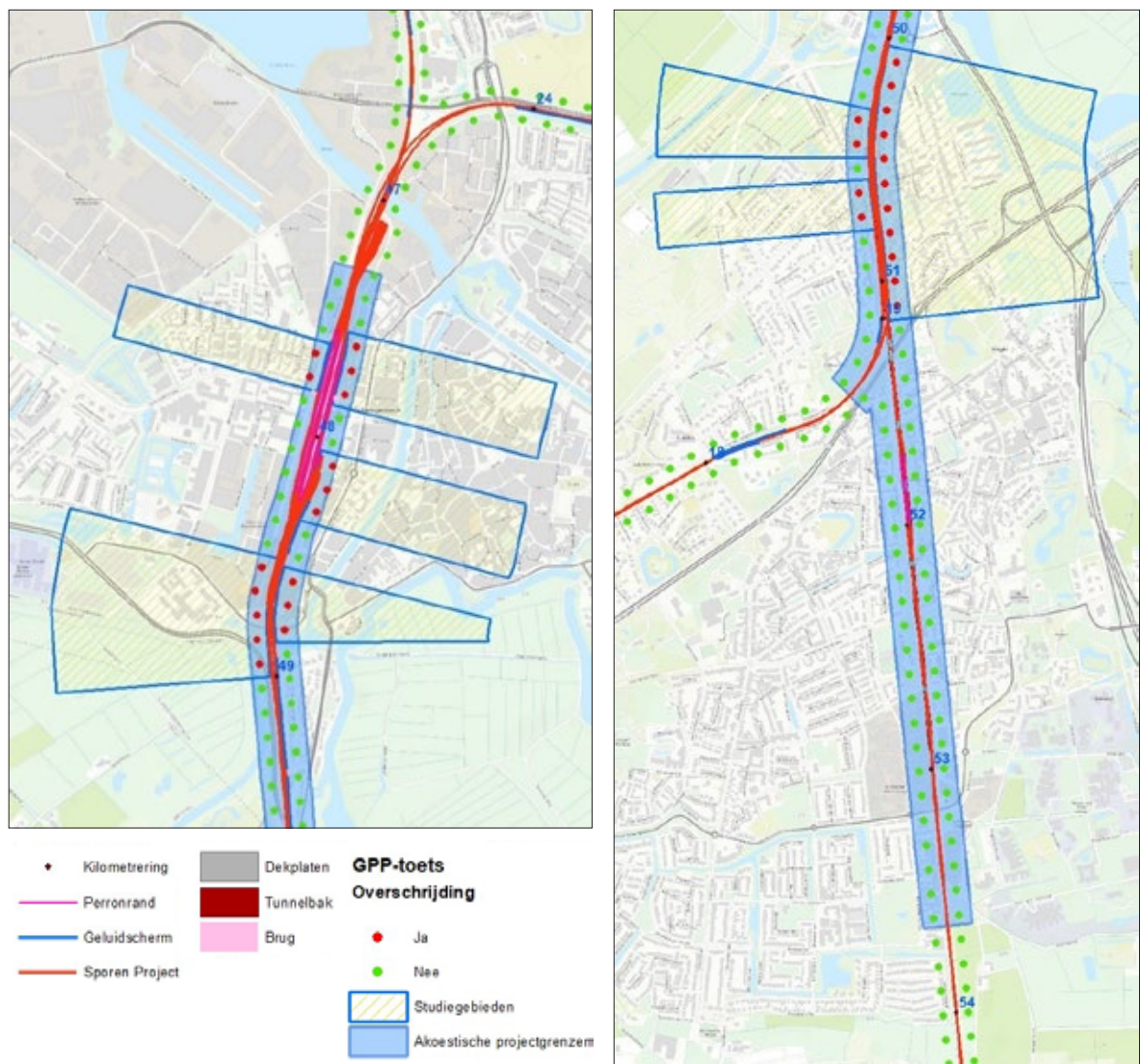
Figuur 5-10. Grafische weergave akoestische projectgrenzen.

Ten behoeve van het geluidonderzoek is een rekenmodel opgesteld om te bepalen of na het treffen van de spooraanpassingen als gevolg van het project PHS Meteren – Boxtel wordt voldaan aan de geluidproductieplafonds.

De toetsing van de projectsituatie aan de vigerende geluidproductieplafonds is uitgevoerd met het programma Soundbase. Uit de toetsing blijkt dat voor 31 referentiepunten het geluidproductieplafond wordt overschreden. De overschrijding bedraagt maximaal 10,1 dB. Er zijn twee oorzaken voor de berekende overschrijdingen:

- 1. De GPP-overschrijdingen ten noorden van Vught aansluiting worden veroorzaakt doordat enkele geluidschermen niet gehandhaafd kunnen blijven vanwege de aanleg van het vierde spoor en de verdiepte ligging.
- 2. De geluidproductieplafonds ter hoogte van het station 's-Hertogenbosch zijn vastgesteld op basis van het Tracébesluit Sporen in 's-Hertogenbosch. Deze geluidproductieplafonds zijn lager vastgesteld dan voor de sporen buiten de projectgrens van Tracébesluit Sporen in 's-Hertogenbosch waar de geluidproductieplafonds zijn gebaseerd op de treinintensiteiten van 2006, 2007 en 2008 + 1,5 dB.

Figuur 5-11 geeft de resultaten van de toetsing en het studiegebied voor het vervolgonderzoek weer.

Figuur 5-11. Resultaat toetsing projectsituatie (GPP's) en studiegebied.

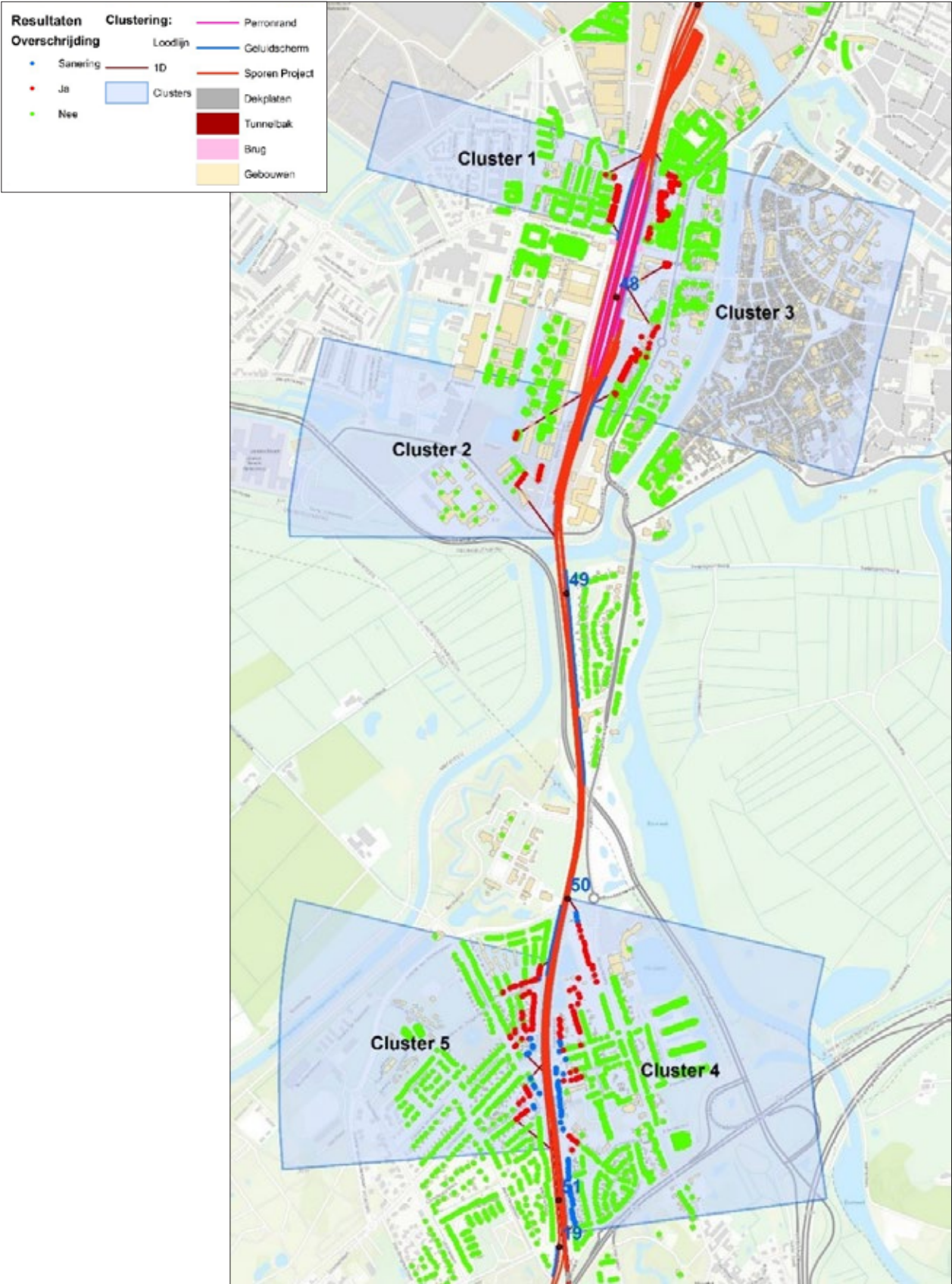
Het studiegebied is op basis van de GPP-toets bepaald. Indien binnen het studiegebied geluidgevoelige bestemmingen aanwezig zijn waar een toename wordt berekend in de projectsituatie ($L_{den, Project}$) ten opzichte van de situatie met opgevuuld plafond ($L_{den, GPP}$), dient onderzocht te worden welke maatregelen doelmatig zijn. Ten behoeve van de doelmatigheidsafweging worden binnen het studiegebied clusters gedefinieerd met geluidgevoelige objecten met een overschrijding van de streefwaarde. Een cluster kan ook objecten bevatten waarbij geen overschrijding van de streefwaarde optreedt. De objecten binnen een cluster profiteren allemaal van de geluidmaatregelen die voor de objecten met een overschrijding van de streefwaarde overwogen worden. De clusters die zijn weergegeven in figuur 5-13 zijn bepaald op basis van de geluidgevoelige bestemmingen waarvoor een overschrijding van de streefwaarde is berekend.

Aangezien dit project wordt uitgevoerd in het kader van een Tracébesluit worden de brongegevens ter plaatse van alle fysieke wijzigingen aan het spoor en ter hoogte van GPP-overschrijdingen opgenomen in het Geluidregister. De geluidproductieplafonds worden dan indien noodzakelijk gewijzigd (verlaagd ofwel verhoogd) als onderdeel van het Tracébesluit. Wanneer geluidproductieplafonds gewijzigd worden moet op grond van art. 11.42 Wm de nog aanwezige sanering gekoppeld worden meegenomen. Buiten het studiegebied is bij drie woningen sprake van een saneringssituatie. Het betreffen de woningen: Spoorlaan 8 en 23, en Kempenlandstraat 33C in Vught. Er zijn drie clusters gevormd. De ligging is weergegeven in figuur 5-12.

Het komt voor dat ten hoogte van een referentiepunt waarvoor een overschrijding wordt berekend er geen cluster kan worden gevormd. Hiervan is sprake ten zuidoosten van station 's-Hertogenbosch. In dit gebied zijn geen geluidgevoelige bestemmingen aanwezig.

Figuur 5-12. Clusterindeling saneringssituaties Vught.

Figuur 5-13. Clusterindeling geluidgevoelige bestemmingen met overschrijding van de streefwaarde.

De volgende stap is de afweging van geluidreducerende maatregelen volgens het doelmatigheids-criterium. Er zijn twee afzonderlijke maatregelafwegingen uitgevoerd. Een afweging is gemaakt waarbij raildempers zijn afgewogen, eventueel aangevuld met geluidschermen. Ook is een afweging uitgevoerd waarbij enkel geluidschermen zijn afgewogen. Op basis van deze afweging zijn per cluster de meest doelmatige maatregelen bepaald. De gekozen maatregelvarianten zijn getoetst aan de eisen die zijn opgenomen in de stedenbouwkundige visies van de gemeenten. Hierbij is gekeken naar eventuele bezwaren van stedenbouwkundige, landschappelijke of (verkeers)technische aard. Dit heeft geleid tot aanpassing van de maatregelvarianten, waarna wederom is getoetst aan de wettelijke normering (toetsing aan geluidproductieplafonds).

Hierna volgt per cluster een samenvatting van de resultaten van de afweging.

Cluster 1

Cluster 1 ligt in 's-Hertogenbosch ten westen van het spoor. Hier zijn 2 referentiepunten aanwezig waar het vigerende geluidproductieplafond met maximaal 0,5 dB wordt overschreden. Binnen het gedefinieerde cluster liggen 52 woningen waarvoor een overschrijding van de streefwaarde wordt berekend. Er zijn geen saneringsobjecten. Zowel met alleen een geluidscherm als in combinatie met raildempers worden alle overschrijdingen opgelost. De variant waarbij raildempers gecombineerd worden met geluidschermen is de financieel doelmatige maatregelvariant. In het Tracébesluit is voor dit cluster een combinatie opgenomen van het gedeeltelijk verhogen van het geluidscherm (Parallelweg) en raildempers. Tevens wordt in het stationsgebied aanwezige houten bovenbouw vervangen door betonnen bovenbouw, in het kader van infrastructurele maatregelen.

Maatregelen worden ook getoetst op bezwaren vanuit stedenbouwkundige en landschappelijke aard. De geadviseerde maatregel past binnen de gestelde randvoorwaarden uit het beeldkwaliteitsplan van de gemeente 's-Hertogenbosch.

Cluster 2

Cluster 2 ligt in 's-Hertogenbosch ten westen van het spoor (Paleiskwartier). Hier zijn 5 referentiepunten aanwezig waar het vigerende geluidproductieplafond met maximaal 3,7 dB wordt overschreden. Binnen het gedefinieerde cluster liggen 294 woningen waarvoor een overschrijding van de streefwaarde wordt berekend. Er is geen sprake van saneringsobjecten. Zowel met alleen een geluidscherm als in combinatie met raildempers worden alle overschrijdingen opgelost. De variant waarbij raildempers gecombineerd worden met geluidschermen is de financieel doelmatige maatregelvariant. In het Tracébesluit is voor dit cluster een combinatie opgenomen van geluidscherm (Magistratenlaan) en raildempers. De geadviseerde maatregel past binnen de gestelde randvoorwaarden uit het beeldkwaliteitsplan van de gemeente 's-Hertogenbosch.

Cluster 3

Cluster 3 ligt in 's-Hertogenbosch ten oosten van het spoor. Hier zijn 6 referentiepunten aanwezig waar het vigerende geluidproductieplafond met maximaal 1,8 dB wordt overschreden. Binnen het gedefinieerde cluster liggen 170 geluidgevoelige bestemmingen waarvoor een overschrijding van de streefwaarde wordt berekend. Er is geen sprake van saneringsobjecten. Met de toepassing van raildempers op 3 sporen (sporen 1, 2 en 3) worden alle overschrijdingen van de streefwaarde weggenomen. Deze maatregel is financieel doelmatig en is opgenomen in het Tracébesluit. Maatregelen worden ook getoetst aan bezwaren vanuit stedenbouwkundige en landschappelijke aard. De maatregel past binnen de gestelde randvoorwaarden uit het beeldkwaliteitsplan van de gemeente 's-Hertogenbosch.

Cluster 4

Cluster 4 ligt in Vught, ten oosten van het spoor. Hier zijn 11 referentiepunten aanwezig waar het vigerende geluidproductieplafond met maximaal 10,1 dB wordt overschreden. Binnen het gedefinieerde cluster liggen 115 woningen waarvoor een overschrijding van de streefwaarde wordt berekend. Hiernaast zijn nog 45 saneringsobjecten aanwezig die gemeld zijn als saneringsobject (artikel 11.57 Wm onderdeel a). Verder zijn er nog 13 saneringsobjecten conform artikel 11.57 Wm onderdeel b

binnen dit cluster aanwezig. Zowel met alleen een geluidscherm als in combinatie met raildempers worden alle overschrijdingen opgelost. De financieel doelmatige maatregel is de maatregelvariant waarbij de kosten zo efficiënt en effectief mogelijk worden ingezet. Dat betreft de schermmaatregel zonder toevoeging van raildempers. Dit sluit echter niet aan op de Gebiedsvisie Vught. In verband daarmee is de maatregel inclusief raildempers opgenomen in het Tracébesluit. De maatregel is zodanig gekozen dat alle knelpunten en de sanering zijn opgelost.

Cluster 5

Cluster 5 ligt in Vught ten westen van het spoor. Hier zijn 4 referentiepunten aanwezig waar het vigerende geluidproductieplafond met maximaal 7,9 dB wordt overschreden. Binnen het gedefinieerde cluster liggen 74 woningen waarvoor een overschrijding van de streefwaarde wordt berekend. Hieronder zijn nog 10 saneringsobjecten aanwezig die gemeld zijn als saneringsobject (artikel 11.57 Wm onderdeel a). Verder is er nog één saneringsobject conform artikel 11.57 Wm onderdeel b binnen dit cluster aanwezig. Zowel met alleen een geluidscherm als in combinatie met raildempers worden alle overschrijdingen opgelost. De financieel doelmatige maatregel is de maatregelvariant waarbij de kosten zo efficiënt en effectief mogelijk worden ingezet. Dat betreft de schermmaatregel zonder toevoeging van raildempers. Dit sluit echter niet aan op de Gebiedsvisie Vught. In verband daarmee is de maatregel inclusief raildempers opgenomen in het Tracébesluit. De maatregelvariant is zodanig gekozen dat alle knelpunten zijn opgelost.

Clusters S1 en S2

Clusters S1 en S2 liggen in Vught ten oosten van het spoor. Hier is geen sprake van een GPP-overschrijding. Voor twee woningen (Spoorlaan 8 en 23) nog wel sprake van een saneringssituatie (artikel 11.57 Wm onderdeel a). De geluidbelasting bedraagt respectievelijk 66 dB en 69 dB. De woningen zijn gelegen in een rij van woningen, al deze woningen zijn gemelde saneringswoningen. Spoorlaan 8 is op de hoek gelegen aan de noordzijde. Ter hoogte van de woning buigt het spoor al enigszins uit vanwege het station Vught, hierdoor wordt voor deze woning wel een kleine overschrijding van de saneringsstreefwaarde berekend. De woning aan de Spoorlaan 23 staat net iets dichtter op het spoor dan de overige woningen in het rijtje, hierdoor wordt voor deze woning een kleine overschrijding van de saneringsstreefwaarde berekend.

Wanneer raildempers worden toegepast binnen de volledige zichthoek van de woningen bedraagt de totale lengte minder dan 50 m. Een eis uit de Regeling geluid milieubeheer is dat raildempers over een afstand van ten minste 50 meter per spoor worden aangelegd. Raildempers voor deze clusters zijn daarom niet doelmatig.

De volgende stap in de afweging van maatregelen zijn de toepassing van geluidschermen. Echter stuit het plaatsen van geluidschermen op de rand van de tunnelbak op bezwaren van stedenbouwkundige en landschappelijke aard. Om deze reden zijn ook geluidschermen niet toepasbaar.

Voor deze woningen is het daarom noodzakelijk een onderzoek naar de gevelwering uit te voeren om te toetsen aan de grenswaarden voor het binnenniveau. Wanneer sprake is van een overschrijding van het binnenniveau zullen na vaststelling Tracébesluit gevelmaatregelen worden voorgesteld.

Cluster S3

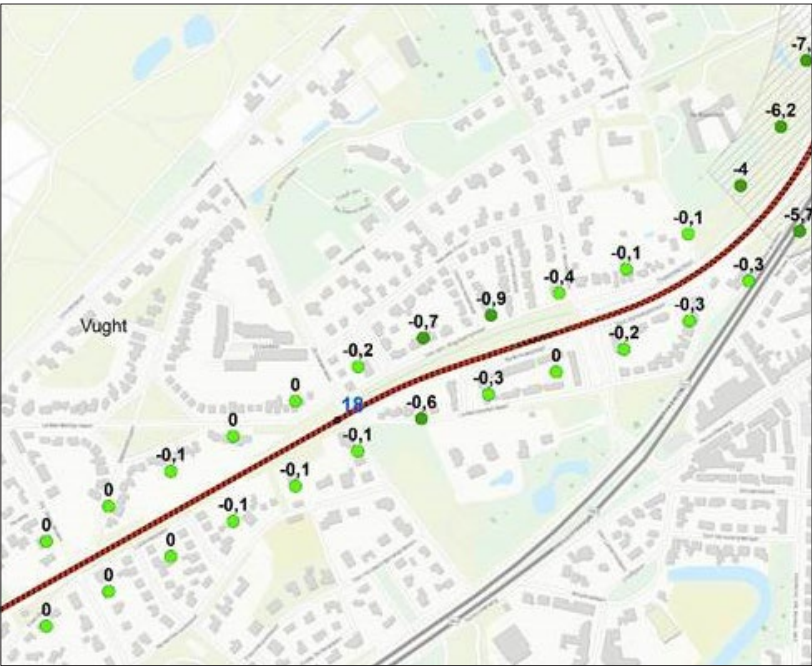
Cluster S3 ligt in Vught ten westen van het spoor. Hier is geen sprake van een GPP-overschrijding. Er is voor één woning nog wel sprake van een saneringssituatie (artikel 11.57 Wm onderdeel b). De geluidbelasting bedraagt maximaal 73 dB. Deze sanering wordt gekoppeld meegenomen binnen het project. Zowel met alleen een geluidscherm als in combinatie met raildempers worden alle overschrijdingen opgelost. De financieel doelmatige maatregel is de maatregelvariant waarbij de kosten zo efficiënt en effectief mogelijk worden ingezet. Daaruit volgt dat geluidschermen zonder toevoeging van raildempers zijn opgenomen in het Tracébesluit. De maatregel op deze locatie sluit aan op de gebiedsvisie van de gemeente Vught.

Gekoppelde sanering buiten akoestische projectgrenzen

Uit het akoestisch onderzoek blijkt dat er buiten de akoestische projectgrenzen richting Tilburg een aantal geluidproductieplafonds is berekend met een onderschrijding. Aangezien het project opgenomen wordt in het Geluidregister is het noodzakelijk deze geluidproductieplafonds te wijzigen (verlagen). Wanneer er geluidproductieplafonds gewijzigd worden in het kader van een Tracébesluit kan de nog aanwezige sanering gekoppeld worden meegenomen.

Op basis van de GPP-toets is het studiegebied voor de gekoppelde sanering afgebakend, zie figuur 5-14. Wanneer exact op basis van de GPP-toets de grenzen worden bepaald, komt het voor dat clusters van saneringswoningen worden opgesplitst. Wanneer een cluster gesplitst wordt, wordt de sanering van een deel van de woningen opgelost in dit onderzoek op basis van gekoppelde sanering en wordt de sanering van de overige woningen opgelost in het MJPG-onderzoek op basis van autonome sanering. Er is voor gekozen om de afbakening op een logische plek te leggen om te voorkomen dat clusters van woningen worden gesplitst. De afbakening is daarom als volgt gekozen:

- Traject Vught aansl. – Tilburg: km 17.580 – km 18.650

Figuur 5-14. Afbakening gekoppelde sanering.

De geluidbelasting voor de woningen binnen het gedefinieerde gebied zijn berekend. Aan de hand van deze geluidbelastingen zijn de saneringsobjecten bepaald. Er zijn zowel woningen aanwezig die zijn aangemerkt als saneringswoning conform artikel 11.57 Wm onderdeel a, als ook woningen die saneringswoningen zijn conform artikel 11.57 Wm onderdeel b. Er zijn geen woningen aanwezig die zijn aangemerkt als sanering volgens artikel 11.57 Wm onderdeel c.

De saneringswoningen zijn in clusters ingedeeld, deze zijn weergegeven in figuur 5-15.

Figuur 5-15. Clusters S4 t/m S13.

Cluster S4

Cluster S4 ligt in Vught aan de noordzijde van het spoor richting Tilburg. Binnen dit cluster zijn 11 saneringsobjecten aanwezig, het betreffen 10 woningen (artikel 11.57 Wm onderdeel a) en één woning onderdeel b (artikel 11.57 Wm onderdeel b). De geluidbelasting bedraagt maximaal 71 dB voor de woningen aan de Zuidoosterlaan 1 t/m 6 en Loyolalaan 28. Zowel met alleen een geluidscherm als in combinatie met raildempers worden alle overschrijdingen opgelost. Vanuit de financiële doelmatigheid is voor dit cluster een schermmaatregel in combinatie met raildempers opgenomen in het Tracébesluit. Maatregelen worden ook getoetst aan bezwaren vanuit stedenbouwkundige en landschappelijke aard. De geadviseerde maatregel past binnen de gestelde randvoorwaarden uit de gebiedsvisie van de gemeente Vught.

Cluster S5

Cluster S5 ligt in Vught aan de zuidzijde van het spoor richting Tilburg. Binnen dit cluster zijn 18 saneringsobjecten aanwezig, het betreffen 17 onderdeel a woningen (artikel 11.57 Wm onderdeel a) en één onderdeel b woning (artikel 11.57 Wm onderdeel b). De geluidbelasting bedraagt maximaal 72 dB. Zowel met alleen een scherm als in combinatie met raildempers wordt de geluidbelasting voor alle saneringswoningen teruggebracht tot op of onder de 65 dB. Vanuit financiële doelmatigheid is voor dit cluster een schermmaatregel in combinatie met raildempers opgenomen in het Tracébesluit. Maatregelen worden ook getoetst aan bezwaren vanuit stedenbouwkundige en landschappelijke aard. De maatregel past binnen de gestelde randvoorwaarden uit de gebiedsvisie van de gemeente Vught.

Cluster S6

Cluster S6 ligt in Vught aan de zuidzijde van het spoor richting Tilburg. Binnen dit cluster zijn 14 saneringsobjecten aanwezig, het zijn allemaal onderdeel b woningen (artikel 11.57 Wm onderdeel a). De geluidbelasting bedraagt maximaal 72 dB. Zowel met alleen een geluidscherm als in combinatie met raildempers worden alle overschrijdingen opgelost. Vanuit financiële doelmatigheid is voor dit cluster een schermmaatregel opgenomen in het Tracébesluit. Maatregelen worden ook getoetst aan bezwaren vanuit stedenbouwkundige en landschappelijke aard. De maatregel past binnen de gestelde randvoorwaarden uit de gebiedsvisie van de gemeente Vught.

Cluster S7

Cluster S7 ligt in Vught aan de zuidzijde van het spoor richting Tilburg. Binnen dit cluster is één saneringsobject aanwezig, een onderdeel a woning (artikel 11.57 Wm onderdeel a). De geluidbelasting bedraagt 67 dB voor de woning (Notenluststraat 2). Ter hoogte van dit cluster is nog houten bovenbouw aanwezig. De vervanging hiervan zorgt voor een zodanige geluidreductie dat de sanering is opgelost. Aanvullende maatregelen zijn daarom niet afgewogen. De vervanging van de bovenbouw is opgenomen in het Tracébesluit.

Cluster S8

Cluster S8 ligt in Vught aan de zuidzijde van het spoor richting Tilburg. Binnen dit cluster zijn 2 saneringsobjecten aanwezig, het zijn beide onderdeel a woningen (artikel 11.57 Wm onderdeel a). De geluidbelasting bedraagt maximaal 68 dB. Ter hoogte van dit cluster is nog houten bovenbouw aanwezig. Met de vervanging hiervan in combinatie met de toepassing van raildempers over alle 2 de sporen zijn alle overschrijdingen in dit cluster opgelost. Aangezien ter hoogte van het cluster al een scherm van 3 m hoog aanwezig is zijn geen schermmaatregelen afgewogen. De vervanging van de bovenbouw en toepassing van raildempers is opgenomen in het Tracébesluit. De afweging heeft plaatsgevonden op het maatgevende toetspunt van elke woning. Naderhand is beoordeeld of ook op de andere gevels van de woningen binnen het cluster voldaan wordt aan de saneringsstreefwaarde. Voor de woningen binnen dit cluster wordt ook op de andere gevels de saneringsstreefwaarde niet overschreden.

Cluster S9

Cluster S9 ligt in Vught aan de zuidzijde van het spoor richting Tilburg. Binnen dit cluster is één saneringsobject aanwezig, een onderdeel a woning (artikel 11.57 Wm onderdeel a). De geluidbelasting bedraagt 71 dB voor de woning (Zonneweilaan 15). Ter hoogte van dit cluster is nog houten bovenbouw aanwezig. De vervanging leidt niet tot voldoende reductie van geluid. Met alleen raildempers, alleen een scherm of een combinatie van beiden blijkt het niet mogelijk de overschrijding van de streefwaarde weg te nemen. De woning is gelegen nabij een overweg. Bij de overweg is het niet mogelijk geluidschermen of raildempers te plaatsen. De geluidreductie van een 1m hoog scherm bedraagt 67%, van een 1,5 meter hoog scherm 84% en van een 2 m hoog scherm 94%. Het scherm van 2 m hoog in combinatie met raildempers is opgenomen in het Tracébesluit. Maatregelen worden ook getoetst aan bezwaren vanuit stedenbouwkundige en landschappelijke aard. De geadviseerde maatregel past binnen de gestelde randvoorwaarden uit de gebiedsvisie van de gemeente Vught.

Cluster S10

Cluster S10 ligt in Vught aan de noordzijde van het spoor richting Tilburg. Binnen dit cluster is één saneringsobject aanwezig, een onderdeel a woning (artikel 11.57 Wm onderdeel a). De geluidbelasting bedraagt 69 dB voor de woning (Zonneweilaan 10). Ter hoogte van dit cluster is nog houten bovenbouw aanwezig. De houten bovenbouw wordt vanwege het project PHS Meteren – Bostel vervangen door betonnen bovenbouw. De vervanging leidt niet tot voldoende reductie van geluid. Ook met een geluidscherm al dan niet in combinatie met raildempers wordt de minimale geluidreductie van 5 dB niet behaald. Toepassing van raildempers over 40 m op 2 sporen is als maatregel opgenomen in het Tracébesluit. Voldaan wordt aan de eis van een minimale lengte van 50 meter, in verband met de samenhang met cluster 8 waar ook raildempers worden toegepast.

Cluster S11

Cluster S11 ligt in Vught aan de zuidzijde van het spoor richting Tilburg. Binnen dit cluster zijn 10 saneringsobjecten aanwezig, het zijn allemaal onderdeel a woningen (artikel 11.57 Wm onderdeel a). De geluidbelasting bedraagt maximaal 74 dB (De Bréautélaan 12). Zowel met alleen een geluidscherm als in combinatie met raildempers worden alle overschrijdingen opgelost. Voor dit cluster is een schermmaatregel in combinatie met raildempers opgenomen in het Tracébesluit. Maatregelen worden ook getoetst aan bezwaren vanuit stedenbouwkundige en landschappelijke aard. De geadviseerde maatregel past binnen de gestelde randvoorwaarden uit de gebiedsvisie van de gemeente Vught.

Cluster S12

Cluster S12 ligt in Vught aan de noordzijde van het spoor richting Tilburg. Binnen dit cluster zijn 2 saneringsobjecten aanwezig, het zijn beide onderdeel a woningen (artikel 11.57 Wm onderdeel a). De geluidbelasting bedraagt 66 dB (Lekkerbeetjenlaan 7 en 9). Met de toepassing van raildempers over alle 2 de sporen wordt de overschrijdingen van de streefwaarde weggenomen. Hiermee is de sanering opgelost, aanvullende maatregelen (geluidschermen) zijn niet afgewogen. Maatregelen worden ook getoetst aan bezwaren vanuit stedenbouwkundige en landschappelijke aard. De geadviseerde maatregel past binnen de gestelde randvoorwaarden uit de gebiedsvisie van de gemeente Vught.

Cluster S13

Cluster S13 ligt in Vught aan de noordzijde van het spoor richting Tilburg. Binnen dit cluster zijn 2 saneringsobjecten aanwezig, één onderdeel a woning (artikel 11.57 Wm onderdeel a) en één onderdeel b woning (artikel 11.57 Wm onderdeel b). De geluidbelasting bedraagt maximaal 72 dB (Middelstebaan 44). Met een schermmaatregel wordt voor de beide woningen in dit cluster de geluidbelasting ook teruggebracht tot op of onder de 65 dB. Deze maatregel is opgenomen in het Tracébesluit. Maatregelen worden ook getoetst aan bezwaren vanuit stedenbouwkundige en landschappelijke aard. De geadviseerde maatregel past binnen de gestelde randvoorwaarden uit de gebiedsvisie van de gemeente Vught.

Conclusie maatregelafweging spoor

In totaal is 5.381 m² geluidscherm doelmatig, 7.144 meter raildemper. De hoogte van de geluidschermen varieert van 1 metertot 4 meter + bovenkant spoor.

Voor 5 woningen blijkt het niet mogelijk om de overschrijding van de streefwaarde weg te nemen met geluidmaatregelen. Voor deze woningen is dan ook het noodzakelijk een onderzoek naar de gevelwering uit te voeren om te toetsen aan de grenswaarden voor het binnenniveau. Wanneer sprake is van een overschrijding van het binnenniveau zullen gevelmaatregelen worden uitgevoerd. Het onderzoek naar eventuele gevelmaatregelen maakt geen onderdeel uit van het akoestisch onderzoek.

Tabel 5-1. Woningen met een overschrijding na doelmatige maatregelen.

Woonplaats	Adres	Geluidbelasting L _{den} [dB]
Vught	Spoorlaan 8	66
Vught	Spoorlaan 23	69
Vught	Zonneweilaan 10	68
Vught	Zonneweilaan 15	68
Vught	De Bréautélaan 12	71

In de tabellen 5-2 en 5-3 zijn de geluidmaatregelen in 's-Hertogenbosch en Vught weergegeven voor zowel de raildempers als de geluidschermen.

Tabel 5-2. Bronmaatregelen (Oriëntatie: sporen zijn genummerd van oost naar west) (RD=raildemper).

Cluster	Locatie	Oriëntatie	Bronmaatregel	Aantal sporen	Km van	Km tot	Lengte [m]
1	Stationsgebied 's-Hertogenbosch	Nr. 8 (van 8)	RD	1	47,542	47,754	212
3	Stationsgebied 's-Hertogenbosch	Nr. 3 (van 8)	RD	1	47,588	47,867	279
3	Stationsgebied 's-Hertogenbosch	Nr. 3 (van 8)	RD	1	47,910	48,340	430
3	Stationsgebied 's-Hertogenbosch	Nr. 2 (van 8)	RD	1	47,692	47,748	56
3	Stationsgebied 's-Hertogenbosch	Nr. 1 (van 8)	RD	1	47,600	48,366	766

Tabel 5-2. Bronmaatregelen (Oriëntatie: sporen zijn genummerd van oost naar west) (RD=raildemper).
(vervolg)

Cluster	Locatie	Oriëntatie	Bronmaatregel	Aantal sporen	Km van	Km tot	Lengte [m]
2	Zuidzijde 's-Hertogenbosch	Nr. 4 (van 4)	RD	1	48,576	48,790	214
2	Zuidzijde 's-Hertogenbosch	Nr. 3 (van 4)	RD	1	48,603	48,790	187
2	Zuidzijde 's-Hertogenbosch	Nr. 2 (van 4)	RD	1	48,594	48,790	196
2	Zuidzijde 's-Hertogenbosch	Nr. 1 (van 4)	RD	1	48,597	48,790	193
4 en 5	Noordzijde, Vught	Nr. 1 (van 4)	RD	1	50,000	51,100	1.100
4 en 5	Noordzijde, Vught	Nr. 2 (van 4)	RD	1	50,000	50,720	720
4 en 5	Noordzijde, Vught	Nr. 3 (van 4)	RD	1	50,224	50,720	496
4 en 5	Noordzijde, Vught	Nr. 4 (van 4)	RD	1	50,224	51,075	851
S4 en S5	Van Hanswijkstraat, Vught	Nr. 1, 2 (van 2)	RD	2	18,388	18,628	240
S8 en S10	Lekkerbeetjenlaan, Vught	Nr. 1, 2 (van 2)	RD	2	18,032	18,087	55
S9 en S10	Zonneweilaan, Vught	Nr. 1, 2 (van 2)	RD	2	17,959	18,013	54
S11 en S12	Lijsterbeslaan, Vught	Nr. 1, 2 (van 2)	RD	2	17,590	17,941	351
S11	Eikenlaan, Vught	Nr. 1, 2 (van 2)	RD	2	17,548	17,570	22

Tabel 5-3. Overdrachtsmaatregelen deelgebied 's-Hertogenbosch – Vught.

Cluster	Locatie	Oriëntatie	Hoogte t.o.v. BS [m]	Km van	Km tot	Lengte [m]
1	Parallelweg, 's-Hertogenbosch	Westzijde	4*	47,612	47,697	85
2	Magistratenlaan, 's-Hertogenbosch	Westzijde	1	48,538	48,788	250**
4	Postweg, Vught	Oostzijde	3	49,998	50,089	91
4	Postweg-Isabellastraat, Vught	Oostzijde	2	50,089	50,358	269
4	Isabellastraat-Molenvenseweg, Vught	Oostzijde	3	50,358	50,688	330
4	Molenvenseweg, Vught	Oostzijde	4	50,688	50,738	50
4	Pieter Bruegellaan, Vught	Oostzijde	3	50,738	50,800	62
4	Pieter Bruegellaan, Vught	Oostzijde	2	50,800	50,832	32
5	Willem III Laan, Vught	Westzijde	2	50,260	50,582	322
5	Verlengde Kampdijklaan, Vught	Westzijde	3	50,582	50,626	44
5	Verlengde Kampdijklaan, Vught	Westzijde	4	50,626	50,670	44
5	Johan Frisolaan, Vught	Westzijde	2	50,670	50,724	54
S3	Kempenlandstraat, Vught	Westzijde	1,5	53,496	53,551	55
S4	Zuidoosterlaan, Vught	Noordzijde	1	18,396	18,534	138
S5	Van Hanswijkstraat, Vught	Zuidzijde	1,5	18,386	18,581	195
S6	Notenluststraat, Vught	Zuidzijde	2	18,231	18,358	127
S9	Zonneweilaan, Vught	Zuidzijde	2	17,962	18,004	42
S11	Berkenheuveldreef, Vught	Zuidzijde	1,5	17,873	17,936	63
S11	Lijsterbeslaan, Vught	Zuidzijde	3	17,605	17,815	210
S13	Middelstebaan, Vught	Noordzijde	3	17,608	17,688	80

* Het bestaande 2 m+BS hoge scherm ophogen met 2m.

** Het geluidsscherm dient langs de emplacementssporen te worden geplaatst, hierdoor is de werkelijke lengte 256 m.

Reconstructieonderzoek wegen

Onderzocht is of ten gevolge van de wijzigingen aan de wegvakken en de verandering van de verkeersintensiteit, als gevolg van het project PHS Meteren – Boxtel, de geluidbelasting bij geluidgevoelige objecten langs deze wegvakken met 2 dB of meer toeneemt. Er is dan sprake van ‘reconstructie’ in de zin van de Wet geluidhinder. Wanneer dit het geval is moet vervolgens onderzocht worden of het mogelijk is om de toename van de geluidbelasting weg te nemen met doelmatige, geluidbeperkende maatregelen.

Uit het onderzoek ‘Reconstructie-onderzoek te wijzigen wegen vanwege PHS Meteren – Boxtel’ volgt dat er zowel bij de Stationsstraat als de Wolfskamerweg/Laagstraat geen sprake is van reconstructie zoals gesteld in de Wet geluidhinder. De maximale toename bij de woningen gelegen langs de Wolfskamerweg bedraagt maximaal 1dB. Ter hoogte van de Stationsstraat neemt de geluidbelasting ten opzichte van de grenswaarde licht af.

Omdat bij beide locaties geen sprake is van reconstructie zijn de effecten en toepasbaarheid van geluidmaatregelen niet onderzocht.

Geluidonderzoek weg (N65)

De fysieke wijzigingen van de N65 worden uitgevoerd over een totale lengte van ongeveer 1 km. De wijzigingen vinden plaats tussen de volgende kilometereringen: van de N65: van km 3.0 tot km 4.18. Voor de wijziging van de N65 is een akoestisch onderzoek ingesteld op grond van hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer (Wm) waarin is geadviseerd welke maatregelen doelmatig zijn om een toename van de toekomstige geluidsbelasting van de geluidsgevoelige objecten langs de te wijzigen rijksweg te beperken.

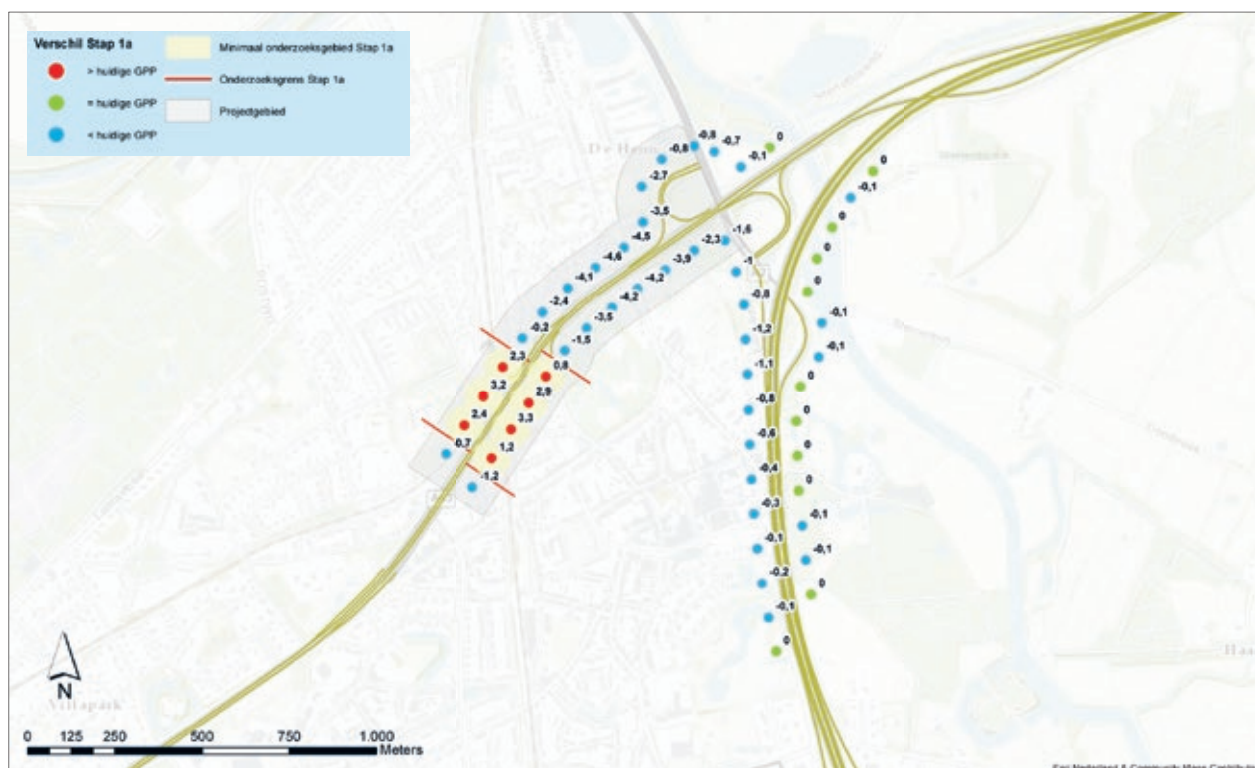
Voor het onderzoek langs de te wijzigen rijksweg heeft het Geluidloket RWS in eerste instantie onderzocht of na uitvoering van het project zonder maatregelen (of met uitsluitend bronmaatregelen) de geluidproductieplafonds niet worden overschreden. Dit onderzoek is uitgevoerd met het landelijke geluidmodel van Rijkswaterstaat, op basis van het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012, Bijlage V.

Geconcludeerd is dat een nader onderzoek op woningniveau, op basis van het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012, Bijlage III, noodzakelijk is. Doelstelling van dat onderzoek is om de geluidsbelasting op geluidsgevoelige objecten langs de te wijzigen rijksweg zoveel mogelijk te beperken tot het L_{den} , GPP of indien van toepassing de saneringsstreefwaarde voor deze objecten.

Enkele wegen binnen het tracé die niet zijn opgenomen op de geluidplafondkaart, moeten worden gewijzigd. Dit betreft met name de Lekkerbeetjenlaan. Op deze weg is de Wet geluidhinder van toepassing en voor deze weg gelden daarom geen geluidproductieplafonds. Voor deze weg is daarom een apart akoestisch onderzoek ingesteld op grond van de Wet geluidhinder. Waar sprake is van een wettelijke verplichting tot beoordeling van cumulatie is deze beoordeling uitgevoerd.

De (toename van de) geluidsbelasting op de aanwezige relevante niet-geluidsgevoelige objecten, namelijk een kantoor naast de N65, is bepaald, waarbij rekening is gehouden met de geluidmaatregelen die al voor de geluidsgevoelige objecten worden geadviseerd.

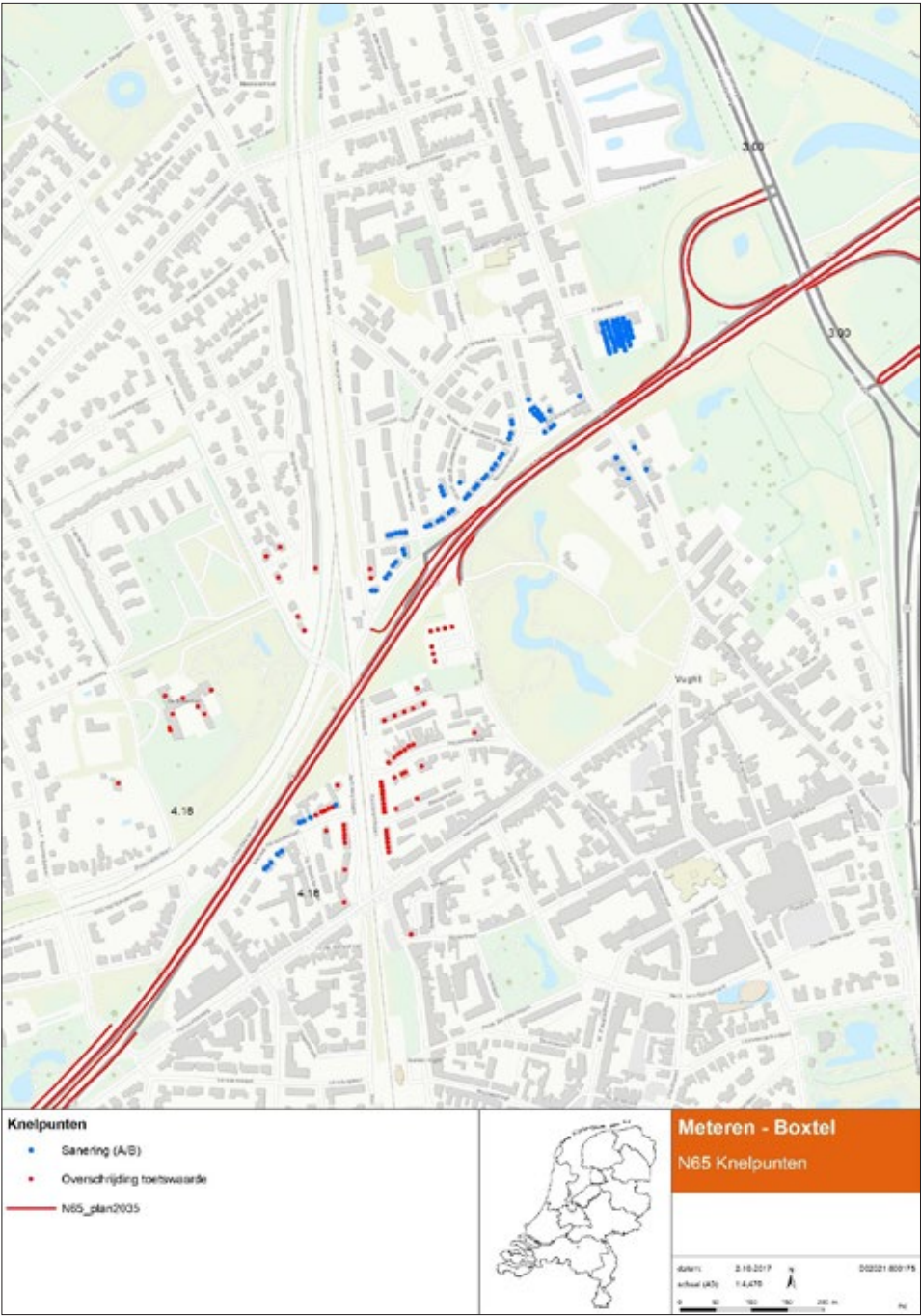
Het prognosejaar dat voor het onderzoek is gehanteerd is 2035. De verkeersintensiteiten die voor dat jaar zijn berekend zijn in de berekening van de toekomstige geluidsbelastingen meegenomen. Uit de toets (Stap 1a) door het Geluidloket van Rijkswaterstaat blijkt dat een deel van de geluidproductieplafonds zouden worden overschreden als het project zou worden uitgevoerd zonder aanvullende geluidmaatregelen te treffen. Dit komt vooral doordat er sprake is van een omkering: het spoor wordt verdiept aangelegd en de N65 kruist over het spoor heen. Tevens is er sprake van een wijziging van de rijsnelheden en een aanpassing van de afrit/toerit Rembrandtlaan. Deze overschrijdingen doen zich voor in het gebied tussen km 3.6 en km 4.1. De referentiepunten waar het geluidproductieplafond zou worden overschreden zijn opgenomen in figuur 5-16.

Figuur 5-16. Resultaten toets geluidproductieplafonds.

Uit onderzoek op woningniveau blijkt dat er woningen en andere geluidsgevoelige objecten liggen binnen het onderzoeksgebied langs de te wijzigen bestaande weg waarbij de toetswaarde voor de toekomstige geluidsbelasting zal worden overschreden wanneer geen maatregelen worden getroffen. Verder bevinden zich langs het traject saneringsobjecten waarvoor nog niet eerder een saneringsplan is vastgesteld. Deze woningen worden als gekoppelde sanering meegenomen. De grondslag voor het meenemen van deze gekoppelde sanering volgt uit artikel 11.42 Wm. Buiten het projectgebied is geen sprake van nog niet opgeloste saneringssituaties (er is dus geen sprake van gekoppelde sanering buiten het projectgebied).

Figuur 5-17 geeft een samenvattend overzicht van de geluidknelpunten weer.

Figuur 5-17. Overzicht van geluidknelpunten.

Afweging van doelmatige maatregelen N65

Bij het uitwerken van saneringsmaatregelen wordt de gebruikelijke volgorde van bron, overdracht en ontvanger gehanteerd. Dat betekent, dat eerst het meest stille wegdek wordt toegepast, dan de schermhoogten worden gedimensioneerd tot de benodigde hoogte of tot een maximaal gewenste hoogte vanuit ruimtelijke kwaliteit. Als daarmee het beschermingsniveau niet gehaald wordt, wordt gekeken in hoeverre aanvullende gevelmaatregelen in beeld komen. Naast de discussie over hoogte dient er ook aandacht te zijn voor uitvoeringsvormen van de schermen. Met doorzichten, transparantie en een groene uitstraling kan er op veel locaties alsnog winst worden geboekt op ruimtelijke kwaliteit.

Het treffen van een bronmaatregel behoort niet tot de mogelijkheden aangezien in de project-situatie al dunne deklagen type A wordt toegepast.

In figuur 5-18 is weergegeven welke woningen in clusters zijn gedefinieerd op basis van de aan-getroffen geluidknelpunten ten behoeve van het afwegen van overdrachtsmaatregelen. Hierna worden per cluster de uitkomsten van het onderzoek naar de doelmatigheid van overdrachtsmaat-regelen samengevat.

Figuur 5-18. Woningen in de gedefinieerde clusters.

Cluster 1

In cluster 1 liggen 100 woningen waarbij sprake is van een knelpunt. Hiervan zijn 83 woningen een saneringswoning (82 saneringswoning cat. A en 54 saneringswoningen cat. B) waarbij sprake is van overschrijding van de streefwaarde en/of sprake is van een toename. De saneringswoningen zijn veelal maatgevend voor de reductiedoelstelling. Verschillende maatregelvarianten zijn onderzocht (diverse geluidschermen in verschillende hoogten). Met geen van de onderzochte maatregelvarianten kunnen alle knelpunten opgelost worden. Mede door de aanwezigheid van de flat Eikendonck is het niet mogelijk om alle knelpunten binnen dit cluster op te lossen. Op grond van het doelmatigheidscriterium is er nauwelijks onderscheid tussen de onderzochte maatregelvarianten. Rekening houdend met de stedenbouwkundige visie van de gemeente Vught, zijn schermen opgenomen in het Tracébesluit variërend in hoogte van 2, 3 en 4 meter. Met toepassing van deze maatregelvariant resten nog 37 saneringswoningen, met name flat Eikendonck, binnen cluster 01 met een overschrijding van de streefwaarde. De geluidsbelasting varieert voor deze woningen tussen de 60 en 63 dB.

Cluster 2

In cluster 2 liggen 65 woningen waarbij sprake is van een knelpunt. Hiervan zijn 9 woningen een saneringswoning (9 saneringswoningen categorie A en 8 saneringswoningen categorie B) waarbij sprake is van overschrijding van de streefwaarde en/of sprake is van een toename. De saneringswoningen zijn veelal maatgevend voor de reductiedoelstelling. Verschillende maatregelvarianten zijn onderzocht (diverse geluidschermen in verschillende hoogten), waarvan één variant alle knelpunten oplost maar niet binnen de stedenbouwkundige visie van de gemeente Vught past vanwege de schermhoogte. Op grond van het doelmatigheidscriterium is er nauwelijks onderscheid tussen de onderzochte maatregelvarianten. Rekening houdend met de stedenbouwkundige visie van de gemeente Vught zijn schermen opgenomen in het Tracébesluit opgenomen variërend in hoogte van 2 tot 3 meter. Er is sprake van 5 resterende geluidknelpunten.

Cluster 3

In cluster 3 liggen 9 (sanerings-)woningen (4 saneringswoningen cat. A en 5 saneringswoningen cat. B) waarbij sprake is van een knelpunt. Er zijn twee maatregelvarianten onderzocht. Met een scherm van 3 meter hoog resten er geen knelpunten in dit cluster. De maatregel is doelmatig en past in de stedenbouwkundige visie van de gemeente Vught. Deze maatregel is opgenomen in het Tracébesluit.

Conclusie maatregelafweging weg (N65)

Met toepassing van de hiervoor beschreven maatregelen resten er nog totaal 43 knelpunten, 37 saneringswoningen in cluster 01, 5 saneringswoningen in cluster 02 en 1 overschrijding van de toetswaarde in cluster 02. Deze woningen zijn opgenomen in tabel 5-4. Er is bij 1 woning nog sprake van een overschrijding van L_{den} , geluidproductieplafond, namelijk de woning Heikantstraat 28. Voor deze woning is geen sprake van overschrijding van de 65 dB. De maximale geluidsbelasting bedraagt 51 dB. Voor één onderdeel b woning (11.57 onderdeel b) is nog sprake van een overschrijding van de 65 dB. Het betreft de woning aan Nieuwe Heikantstraat huisnummer 26. Ter plaatse van deze woning is er geen sprake van een toename van de geluidsbelasting vanwege het project. Voor deze woningen is dan ook het noodzakelijk een onderzoek naar de gevelwering uit te voeren om te toetsen aan de grenswaarden voor het binnenniveau voldoet. Wanneer sprake is van een overschrijding van het binnenniveau zullen gevelmaatregelen worden voorgesteld. Het onderzoek naar eventuele gevelmaatregelen maakt geen onderdeel uit van het akoestisch onderzoek.

Tabel 5-4. Woningen waarvoor onderzoek naar gevelwering nodig is (gemeente Vught).

Adres en postcode		Bestemming	Geluidsbelasting bij huidig GPP [dB]	Toekomst met geadviseerde maatregel(en) [dB]	Toekomst gecumuleerd met geadviseerde maatregel(en) [dB]	Toepasselijke binnenwaarde [dB]	Sanering
Eikendonck 67	5261BN	1	65	61	61	41	X
Eikendonck 67	5261BN	1	64	61	61	41	X
Eikendonck 75	5261BN	1	65	61	61	41	X
Eikendonck 77	5261BN	1	66	62	62	41	X
Eikendonck 81	5261BN	1	65	61	61	41	X
Eikendonck 82	5261BN	1	65	61	61	41	X
Eikendonck 85	5261BN	1	66	61	61	41	X
Eikendonck 87	5261BN	1	65	62	62	41	X
Eikendonck 87	5261BN	1	66	62	62	41	X
Eikendonck 91	5261BN	1	66	61	61	41	X
Eikendonck 92	5261BN	1	65	61	61	41	X
Eikendonck 93	5261BN	1	66	61	61	41	X
Eikendonck 95	5261BN	1	66	61	61	41	X
Eikendonck 97	5261BN	1	66	62	62	41	X
Eikendonck 97	5261BN	1	65	62	62	41	X
Eikendonck 101	5261BN	1	66	61	61	41	X
Eikendonck 102	5261BN	1	66	61	61	41	X
Eikendonck 103	5261BN	1	66	61	61	41	X
Eikendonck 104	5261BN	1	65	61	61	41	X
Eikendonck 105	5261BN	1	66	62	62	41	X
Eikendonck 107	5261BN	1	66	62	62	41	X
Eikendonck 107	5261BN	1	67	62	62	41	X
Eikendonck 111	5261BN	1	66	62	62	41	X
Eikendonck 112	5261BN	1	66	61	61	41	X
Eikendonck 113	5261BN	1	66	62	62	41	X
Eikendonck 114	5261BN	1	66	61	61	41	X
Eikendonck 116	5261BN	1	65	61	61	41	X
Eikendonck 117	5261BN	1	67	62	62	41	X
Eikendonck 117	5261BN	1	66	62	62	41	X
Eikendonck 121	5261BN	1	66	62	62	41	X
Eikendonck 122	5261BN	1	66	61	61	41	X
Eikendonck 123	5261BN	1	66	62	62	41	X
Eikendonck 124	5261BN	1	66	61	61	41	X
Eikendonck 125	5261BN	1	66	62	62	41	X
Eikendonck 126	5261BN	1	65	61	61	41	X

Tabel 5-4. Woningen waarvoor onderzoek naar gevelwering nodig is (gemeente Vught). (vervolg)

Adres en postcode		Bestemming	Geluidsbelasting bij huidig GPP [dB]	Toekomst met geadviseerde maatregel(en) [dB]	Toekomst gecumuleerd met geadviseerde maatregel(en) [dB]	Toepasselijke binnenwaarde [dB]	Sanering
Eikendonck 127	5261BN	1	67	62	62	41	X
Eikendonck 135	5261BN	1	67	63	63	41	X
Eikendonck 136	5261BN	1	66	61	61	41	X
Heikantstraat 28	5261XN	1	50	51	51	41	
Nieuwe Heikantstraat 26	5263AE	1	70	62	62	41	X
Nieuwe Heikantstraat 26	5263AE	1	70	66	66	41	X
Nieuwe Heikantstraat 28	5263AE	1	70	65	65	41	X
Nieuwe Heikantstraat 30	5263AE	1	69	61	61	41	X
Nieuwe Heikantstraat 32	5263AE	1	68	63	63	41	X
Nieuwe Heikantstraat 34	5263AE	1	68	65	65	41	X
Nieuwe Heikantstraat 34	5263AE	1	68	63	63	41	X
Rembrandtlaan 46	5261XJ	1	70	61	61	41	X
Rembrandtlaan 48	5261XJ	1	70	61	61	41	X
Rembrandtlaan 50	5261XJ	1	70	61	61	41	X
Rembrandtlaan 52	5261XJ	1	70	61	61	41	X

* De dubbele adressen hebben betrekking op meerdere bouwlagen of verschillende gevels.

Ten aanzien van de N65 worden de schermen geplaatst zoals weergeven in tabel 5-5.

Tabel 5-5. Geluidschermen N65.

Maatregel	km van – tot	lengte	zijde	hoogte (m)
Geluidscherm	3.27 – 3.52	250 m	Rijbaan Zuid	3
Geluidscherm	3.34 – 3.47	130 m	Rijbaan Noord	3
Geluidscherm	3.47 – 3.70	230 m	Rijbaan Noord	4
Geluidscherm	3.63 – 3.95	320 m	Rijbaan Zuid	2
Geluidscherm	3.66 – 3.92	260 m	Rijbaan Noord	4
Geluidscherm	3.92 – 4.17	250 m	Rijbaan Noord	2
Geluidscherm	4.17 ¹⁵ – 4.18	10 m	Rijbaan Noord	3
Geluidscherm	3.95 – 4.18	230 m	Rijbaan Zuid	3

Cumulatie met andere bronnen

Binnen het onderzoeksgebied treden geluidsbelastingen boven de voorkeurs(grens)waarde op van de volgende andere bronnen die genoemd zijn in de Regeling geluid milieubeheer:

- Hoofdspoorweg Meteren – Boxtel
- Hoofdspoorweg Tilburg – ’s-Hertogenbosch
- Kennedylaan
- Taalstraat
- Helvoirtseweg

¹⁵ Vanuit de stedenbouwkundige visie is voor een klein deel van het scherm aan de zuidwest-zijde 3 meter hoogte aangehouden, hiermee wordt aangesloten op de maatregelen vanuit het project N65 Haaren – Vught.

Voor de geluidsgevoelige objecten waar dit het geval is, is onderzocht of de toekomstige cumulatieve geluidsbelasting van de knelpuntwoningen met de hiervoor beschreven doelmatige maatregelen verminderd zou kunnen worden door tegen dezelfde of minder maatregelpunten (deels) maatregelen te treffen aan een of meer andere bronnen. Voor cumulatie met de N65 en PHS Meteren – Boxtel is de relevante woning – waarbij nog sprake is van overschrijding van de $L_{den,GPP}$ aan de Heikantstraat 28 onderzocht. De gecumuleerde geluidsbelasting voor deze woning bedraagt maximaal 52 dB, 1 dB hoger dan de maximale geluidsbelasting vanwege de N65. Vanwege PHS Meteren – Boxtel worden er reeds maatregelen getroffen. De gecumuleerde geluidsbelastingen geven geen aanleiding de reeds voorziene maatregelen aan te passen.

Onderliggend wegennet

In het akoestisch onderzoek is conform de Wet geluidhinder onderzocht of de wijzigingen aan de Lekkerbeetjenlaan en Rembrandtlaan aanleiding geven om geluidmaatregelen toe te voegen. Uit het onderzoek blijkt dat vanwege de geluidsbelasting van het onderliggend wegennet op veel van de onderzochte locaties nabij het aan te passen onderliggend wegennet voldaan wordt aan 48 dB. In het gebied is de geluidsbelasting vanwege de N65 verreweg maatgevend.

5.6.2 Externe veiligheid

Spoor

Het transport van gevaarlijke stoffen neemt toe als gevolg van de realisatie van de Zuidwestboog Meteren. De effecten hiervan voor externe veiligheid zijn onderzocht.

Het onderzoek naar externe veiligheid is opgedeeld in verschillende deeltrajecten die overeenkomen met de trajecten zoals gebruikt in Basisnet Spoor. In het onderzoek is onderscheid gemaakt tussen de trajecten op basis van vervoerscijfers. Voor de aanpassingen in 's-Hertogenbosch en Vught zijn de volgende twee deeltrajecten relevant:

- Diezebrug aansluiting – Vught aansluiting
- Vught aansluiting – Boxtel

Volgens de Regeling Basisnet vindt in de huidige situatie alleen op de route Tilburg – 's-Hertogenbosch – Nijmegen – Arnhem vervoer van gevaarlijke stoffen plaats. Dit betreft het deeltraject Diezebrug aansluiting – Vught aansluiting. Op het traject ten zuiden hiervan, richting Boxtel (Vught aansluiting – Boxtel) vindt in de huidige situatie geen vervoer van gevaarlijke stoffen plaats.

Resultaten berekeningen

De uitkomsten van de berekeningen zijn opgenomen in tabel 5-6.

Tabel 5-6. Uitkomsten berekeningen.

Nr.	Traject	Deelgebied	Referentie-situatie PR 10 ⁻⁶	Referentie-situatie GR	Project-situatie PR 10 ⁻⁶	Project-situatie GR
3	Diezebrug aansluiting – Vught aansluiting	Meteren – 's-Hertogenbosch en 's-Hertogenbosch – Vught	0	0.273	2.8	0.663
4	Vught aansluiting – Boxtel aansluiting	's-Hertogenbosch – Vught en Vught – Boxtel	n.v.t.	n.v.t.	0.3	0.086

Plaatsgebonden risico

Volgens de Regeling Basisnet kent alleen het deeltraject Diezebrug aansluiting – Vught aansluiting in de huidige situatie vervoer van gevaarlijke stoffen. Het PR-plafond is daar in de huidige situatie gelijk aan 0.

Als gevolg van het project bedraagt het PR-plafond voor het deeltraject tussen Diezebrug aansluiting en Vught aansluiting 2,8 meter. Dit betekent dat het project leidt tot een overschrijding van het PR-plafond.

Op het deeltraject tussen Vught aansluiting en Boxtel vindt in de huidige situatie geen vervoer van gevaarlijke stoffen plaats. Als gevolg van het project bedraagt het PR-plafond 0,3 meter.

Inspanningsplicht

De PR-contour valt binnen de spoorbundel. Er bevinden zich (daardoor vanzelfsprekend) geen (beperkt) kwetsbare objecten binnen deze contour.

Groepsrisico

Op het trajectdeel tussen Diezebrug aansluiting en Vught aansluiting bedraagt het groepsrisico in de huidige situatie maximaal 0,273 maal de oriëntatiewaarde. In de projectsituatie neemt het risico toe, tot maximaal 0,663 de oriëntatiewaarde.

De hoogste waarde van het groepsrisico ligt ter hoogte van station 's-Hertogenbosch.

Op het trajectdeel tussen Vught aansluiting en Boxtel is er geen groepsrisico in de huidige situatie. Als gevolg van het project bedraagt deze straks 0,086 maal de oriëntatiewaarde.

Verantwoording groepsrisico

Omdat op het tracé tussen 's-Hertogenbosch en Vught het groepsrisico met meer dan 10% toeneemt en boven de 0,1 maal de oriëntatiewaarde ligt, is er een Verantwoording groepsrisico opgesteld.

In de Verantwoording groepsrisico is gekeken naar maatregelen die het risico kunnen verlagen. Een risico is de combinatie van de kans van optreden van een ongeval met gevaarlijke stoffen en de omvang van het effect. Dit betekent dat gekeken wordt naar maatregelen die de kans kunnen verlagen en naar maatregelen die ervoor zorgen dat het effect beperkt blijft. Vervolgens wordt concreet gekeken waar langs het traject maatregelen mogelijk en nodig zijn.

Onderscheid wordt gemaakt tussen maatregelen die van invloed zijn op het rekenkundig bepaalde groepsrisico en maatregelen waarvan wordt aangenomen dat ze de situatie veiliger maken, maar rekenkundig geen effect hebben. Hierna is aangegeven welke maatregelen door het project PHS Meteren – Boxtel worden getroffen en welke maatregelen al aanwezig zijn.

Maatregelen om de kans te verlagen

Het verminderen van wissels zorgt ervoor dat de ongevalskans omlaag gaat. Vanwege PHS Meteren – Boxtel wordt met name ter hoogte van Vught aansluiting het aantal wissels verminderd. Op de overige delen van het traject is het niet mogelijk om het aantal wissels te verminderen in verband met het beoogde gebruik van het spoor. In de berekeningen is reeds rekening gehouden met de toekomstige situatie ten aanzien van de wissels.

Hotbox

Het Hotbox systeem detecteert hitte van wielen en warmlopende assen van treinen. Hitte kan een voorbode zijn van een ontsporing. Als het systeem meet dat waarden worden overschreden, zal de trein tot stilstand worden gebracht. Hotbox is in Nederland zo geplaatst, dat er een landelijke dekking is. Op het traject Meteren – Boxtel is ter hoogte van Zaltbommel hotboxdetectie geïnstalleerd.

ATB/ATB-vv

Het toepassen van ATB en ATB-vv (voor de lagere snelheden) zorgt ervoor dat wordt ingegrepen als een trein door een rood sein rijdt. Het systeem zorgt ervoor dat de trein tot stilstand komt. Op het traject Meteren – Boxtel zijn deze systemen al geplaatst op alle relevante locaties.

Aanpassen overwegen

PHS Meteren – Boxtel zorgt ervoor dat in Vught de gelijkvloerse kruisingen worden opgeheven. Dit gebeurt vanaf de kruising met de Loonsebaan tot aan de Wolfskamerweg/Laagstraat. Het opheffen van overwegen vermindert de kans op een aanrijding, met daarbij als mogelijk gevolg een incident met gevaarlijke stoffen.

Conclusie maatregelen om de kans te verlagen

De maatregelen die rekenkundig een effect hebben zijn voor dit traject reeds doorgevoerd in de berekeningen van de risicoanalyse. Met name het verwijderen van wissels biedt een risicoreductie in Vught. Daarnaast leidt het opheffen van gelijkvloerse overwegen in Vught tot een kleine kans op incidenten.

ATB-vv is reeds voldoende aanwezig op dit spoortraject. Daarmee is voor dit project het maximale gedaan om het vervoer van gevaarlijke stoffen veilig af te handelen en de kans op een incident zo klein mogelijk te maken.

Maatregelen om het effect te beperken; bestrijding, beperking en bereikbaarheid

In overleg met de Veiligheidsregio Brabant-Noord zijn de uitgangspunten vastgesteld voor de bereikbaarheid en brandweervoorzieningen langs het spoor. Deze uitgangspunten zijn tevens in het ontwerp opgenomen en omvatten:

Omgeving station 's-Hertogenbosch

Het station 's-Hertogenbosch betreft een drukbezochte, drukbereden en complexe locatie. Daarnaast bevindt het station zich temidden van de hoogstedelijke omgeving van 's-Hertogenbosch, met het stadscentrum aan de oostzijde en het Paleiskwartier aan de westzijde. De bereikbaarheid en ontsluiting van het stationsgebied is in beide richtingen voldoende op orde. In de directe omgeving van het station zijn echter geen open water of andere voorzieningen aanwezig. In het kader van het bestemmingsplan Paleiskwartier heeft reeds door de gemeente 's-Hertogenbosch een afweging plaatsgevonden over de noodzaak van bluswatervoorzieningen in het kader van de verantwoordingsplicht van het groepsrisico bij dit bestemmingsplan.

In samenspraak met de regionale en lokale brandweer is de noodzaak besproken aan de spoorse kant bluswatervoorzieningen te treffen in de vorm van brandkranen en/of bluswaterriolen. In afstemming met de gemeente en de brandweer moet nagegaan worden of deze voorzieningen reeds afdoende gerealiseerd zijn. Mochten de maatregelen in het kader van het bestemmingsplan Paleiskwartier met betrekking tot bluswater ontoereikend zijn, dan wordt voor een aantal locaties aanvullend plaatsing van waterputten gerealiseerd. Deze betreffen:

- aan de oostzijde van het spoor twee waterputten in de omgeving van de Boschveldweg;
- drie waterputten in de omgeving van de Maijweg;
- aan de westzijde van het spoor twee waterputten ter hoogte van de Parallelweg;
- één waterput in de omgeving van het Leonardo da Vinciplein, en;
- twee waterputten in de omgeving van de Magistratenlaan.

Zuidzijde 's-Hertogenbosch (Vughterpoot Willem van Oranjelaan)

Ter hoogte van de Willem van Oranjelaan is er sprake van een spoorbaan zonder wissels. Wel ligt op korte afstand aan de oostzijde van het spoor woonbebouwing. Aan de westzijde is tussen spoor en Randweg een geluidswal aanwezig. De bereikbaarheid van het spoor is aan de oostzijde geborgd via de Isabellalaan en aan de westzijde door een vluchtdeur in de geluidswal. Aan de westzijde van de spoorbaan en de Randweg is voldoende bluswater in de vorm van oppervlaktewater aanwezig. Anders is dit aan de oostzijde van het spoor, waar geen oppervlaktewater aanwezig is. Blussen vanaf

de westzijde met gebruikmaking van het daar aanwezige oppervlaktewater is echter niet mogelijk door de aanwezigheid van het geluidsscherm. Om deze reden wordt aan de oostzijde van het spoor in de omgeving van de Willem van Oranjelaan een waterput gerealiseerd.

Noordzijde Vught en nabij Wolfskamerweg

Niet overal is bluswater in de vorm van oppervlaktewater aanwezig is. Dit is wel gewenst, gelet op het feit dat de spoorbaan hier omsloten wordt door bebouwde kom met direct aangrenzende woonbebouwing. Het betreft diverse locaties in Vught ten noorden van de N65, en één locatie ten zuiden van de Wolfskamerweg. Bij de verdere uitwerking wordt in overleg met de gemeente en de brandweer vastgesteld of met de nieuwe spoorloten en waterberging voldoende bluswatercapaciteit aanwezig is. Bij het niet of onvoldoende aanwezig zijn van bluswater worden op de volgende locaties waterputten gerealiseerd:

Noordzijde van Vught, ten noorden van Loonsebaan:

- een waterput in het zoekgebied Willem III-laan;
- een waterput in het zoekgebied Isabellastraat.

Noordzijde van Vught ten zuiden van Loonsebaan:

- drie waterputten in de zoekgebieden Verlengde Kampdijklaan, Johan Frisolaan en Margrietlaan;
- drie waterputten in de zoekgebieden Molenveneseweg en Pieter Bruegellaan.

Verdiepte ligging

De verdiepte ligging Vught vormt een belangrijk aandachtspunt. Hier worden de benodigde maatregelen met betrekking tot bereikbaarheid en bestrijdbaarheid genomen. De verdiepte ligging is voorzien van toetredingspunten (vluchtroutes en toegang voor hulpdiensten), waarbij, daar waar mogelijk, de afstand tussen de punten 200 meter bedraagt. In overleg met de Veiligheidsregio wordt de droge blusleiding voor de verdiepte ligging verder ingevuld. De toegangspunten bestaan uit trappenhuizen aan weerszijde van de verdiepte ligging die op straatniveau aansluiten op openbaar gebied. De trappenhuizen maken deel uit van het verdiepte kunstwerkvlak. Een tankautospuut kan tot op een afstand van max. 20 meter van de toegang tot de trappenhuizen komen. Indien de openbare weg verder dan 20 meter van de toegang ligt worden speciale opstelplaatsen gemaakt. Vanaf de opstelplaats komt een pad dat geschikt is om met een brancardtrolley en materiaaltrolleys naar de toegang van de trappenhuizen te rijden. De opstelplaatsen die worden gerealiseerd zijn:

- Ter plaatse van km 52.5 aan de westzijde van het spoor; en,
- Ter plaatse van km 52.9 aan de westzijde van het spoor.

Het uitgangspunt voor de calamiteitenscenario's in de verdiepte ligging Vught is dat de brandweer bij reguliere branden het incident kan bestrijden in de verdiepte ligging Vught zelf. Hiertoe wordt in overleg met de veiligheidsregio bepaald hoe de droge blusleiding vormgegeven gaat worden. Bij het gevaarlijke stoffen scenario wordt de incidentbestrijding van bovenaf gedaan.

Conclusie

Ten behoeve van dit Tracébesluit zijn de Beleidsregels EV-beoordeling transportroutes gehanteerd. De risico's zijn berekend en waar nodig verantwoord in een Verantwoording Groepsrisico. In de spoorbaan zijn maatregelen aanwezig die de risico's beperken zoals hotboxdetectie en ATB vv. Daarnaast is er samen met de vervoerders een convenant opgesteld dat ervoor zorgt dat treinen zo veilig mogelijk worden samengesteld en gelden er strenge regels voor het vervoer van gevaarlijke stoffen. Om de bereikbaarheid voor hulpdiensten, ingeval van een calamiteit, van de spoorweg te verbeteren worden er op een aantal plaatsen trappen tegen het talud geplaatst. Ook wordt er ten behoeve van de bestrijdbaarheid voorzien in bluswaterputten. Deze maatregelen zijn tot stand gekomen in nauw overleg met de Veiligheidsregio's Gelderland Zuid en Brabant Noord. De maatregelen met betrekking tot bereikbaarheid en bestrijdbaarheid zijn opgenomen in tabel 5-7. Maatregelen in verband met bereikbaarheid en bestrijdbaarheid.

Conclusie is dat het project op dit traject niet leidt tot risico's die onaanvaardbaar zijn en derhalve niet in de weg staan aan uitvoering van het Tracébesluit. De Regeling Basisnet, waaronder de risico-contouren en het plasbrandaandachtsgebied zullen via een afzonderlijke procedure worden aangepast.

Tabel 5-7. Maatregelen in verband met bereikbaarheid en bestrijdbaarheid.

Locatie	Type voorziening
's-Hertogenbosch	
Omgeving Boschveldweg	2 Waterputten
Omgeving Maijweg	3 Waterputten
Ter hoogte van de Parallelweg	2 Waterputten
Omgeving van het Leonardo da Vinciplein	1 Waterput*
Omgeving van de Magistratenlaan	2 Waterputten
Omgeving van de Willem van Oranjelaan	1 Waterput
Vught	
Ter hoogte van de Kempenlandstraat	1 Waterput
Omgeving Willem III-laan	1 Waterput
Omgeving Isabellastraat	1 Waterput
Omgeving Verlengde Kampdijklaan, Johan Frisolaan en Margrietlaan	3 Waterputten
Omgeving Molenvenseweg en Pieter Bruegellaan	3 Waterputten
Verdiepte ligging	Toetredingspunten (vluchtroutes en toegang voor hulpdiensten) met voor zover mogelijk toetredings- punten om de 200 meter Droge blusleiding Opstelplaatsen km 52.5 en 52.9

* Indien uit nadere analyse blijkt dat de aanwezige bluswatervoorziening reeds toereikend is, dan kan deze maatregel achterwege blijven.

N65

Plaatsgebonden risico en groepsrisico

Op basis van de Beleidsregels EV-beoordeling tracébesluiten is beoordeeld of een berekening van het plaatsgebonden risico en het groepsrisico plaats dient te vinden. Doordat de N65 alleen verandert in hoogteligging, zonder dat een wijziging van de as plaatsvindt, vinden er geen verschuivingen van de referentiepunten plaats. De beleidsregels zijn derhalve niet van toepassing. Dit betekent dat de gegevens, zoals deze in de Regeling Basisnet zijn opgenomen, niet wijzigen.

Plasbrandaandachtsgebied

Voor het gedeelte van de N65 dat aangepast wordt, geldt geen plasbrandaandachtsgebied. De Beleidsregels EV-beoordeling tracébesluiten zijn niet van toepassing.

5.6.3 Luchtkwaliteit

Het aspect luchtkwaliteit is voor het project als geheel onderzocht. De resultaten van het onderzoek zijn opgenomen in paragraaf 9.2.4.

5.6.4 Trillingen en laagfrequent geluid

In deze paragraaf zijn de resultaten beschreven van de metingen, de berekeningen en van de maatregelafweging voor de deelgebieden 's-Hertogenbosch en Vught met een overschrijding. In paragraaf 3.3.4 is een toelichting opgenomen op de systematiek.

Deelgebied 's-Hertogenbosch

Na uitvoering van de trillingsmetingen, de trillingsberekeningen en de toetsing aan de Bts is geconstateerd dat er voor een aantal panden overschrijdingen van grenswaarden optreden, zie figuur 5-19.

Figuur 5-19. Deelgebied 's-Hertogenbosch, overschrijding Bts projectsituatie PHS Meteren – Boxtel.

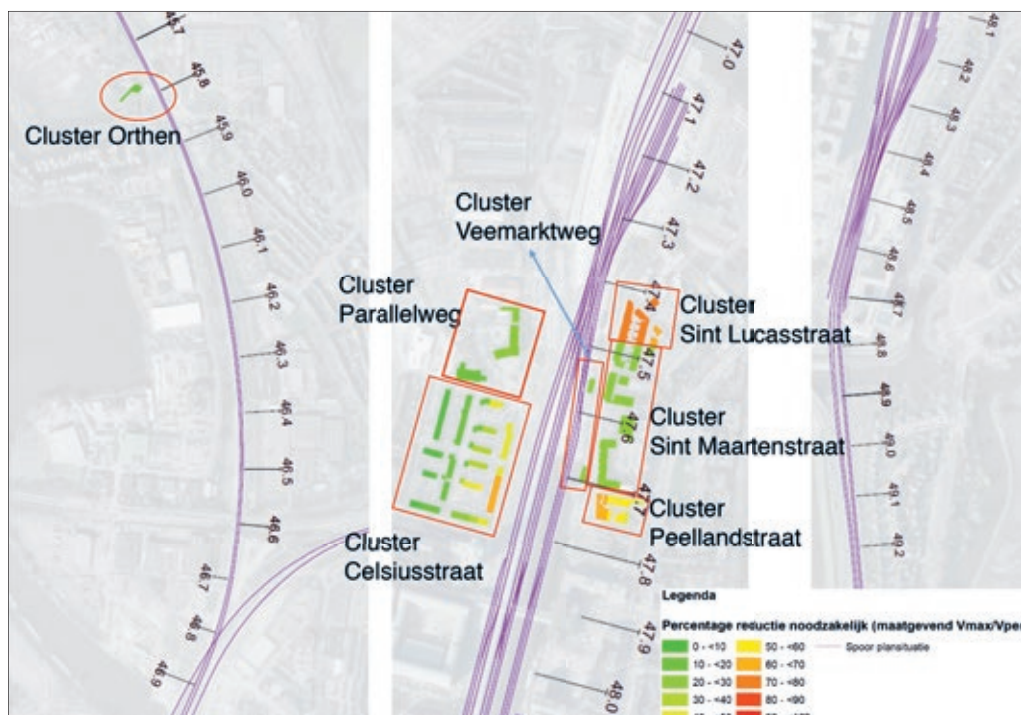
Het aantal afwegingswoningen in deelgebied 's-Hertogenbosch bedraagt 498 adressen. Deze bevinden zich aan weerszijden van het spoor, tussen spoorkilometrerings 47.4 en 47.8. De locatie van de afwegingspanden is gelegen binnen het plangebied van het project PHS Meteren – Boxtel.

Toenames worden veroorzaakt door de gewijzigde ligging van wissels. In 's-Hertogenbosch wordt de toekomstige situatie vergeleken met de referentiesituatie (vóór Sporen in Den Bosch). Derhalve is ook de eerdere snelheidsverhoging rondom het station van belang voor de gewijzigde trillingssituatie. Het gemiddelde trillingniveau V_{per} wordt met name door de toename van het aantal goederentreinen veroorzaakt. De overschrijding van de Bts-drempel betekent dat onderzoek naar effectieve en (kosten)doelmatige maatregelen heeft plaatsgevonden. In eerste instantie heeft dit onderzoek per cluster plaatsgevonden. Vervolgens is gekeken of een combinatie van clusters tot kosteneffectieve maatregelen leidt.

In 's-Hertogenbosch is sprake van 7 clusters met overschrijdingen op basis van de Bts. Deze clusters zijn aangegeven in tabel 5-8 en figuur 5-20. In de figuur is ook de benodigde reductie van V_{max} of V_{per} te zien. Een cluster is een groep woningen of kantoren/bedrijven die profijt zou kunnen hebben van een gezamenlijke maatregel. De indeling heeft plaatsgevonden op basis van de hoogte van de benodigde reductie.

Tabel 5-8. Clusters 's-Hertogenbosch.

Nr.	Naam Cluster	Ligging
1	Sint Lucasstraat	Oostzijde emplacement
2	Sint Maartenstraat	Oostzijde emplacement
3	Veemarktweg	Oostzijde emplacement
4	Peellandstraat	Oostzijde emplacement
5	Orthen	Westzijde spoor
6	Parallelweg	Westzijde emplacement
7	Celsiusstraat	Westzijde emplacement

Figuur 5-20. Overzicht clusters 's-Hertogenbosch.

Het onderzoek resulteert in geen van de clusters in maatregelen aan de bron of bij de ontvanger. Een aantal van de onderzochte potentiële maatregelen blijkt technisch niet uitvoerbaar te zijn of is niet voldoende effectief om de trillingssterkte voldoende te mitigeren. De onderzochte maatregelen die wel effectief en uitvoerbaar zijn, blijken na doorrekening van de kosten per wooneenheid of per werkplek, niet kostendoelmatig te zijn en blijven om die reden achterwege.

De clusters (met uitzondering van het cluster Orthen) zijn allen gelegen langs het emplacement 's-Hertogenbosch. Het realiseren van effectieve bronmaatregelen op het emplacement is zowel ontwerptechnisch als uitvoeringstechnisch zeer complex en om die reden zeer kostbaar. Deze maatregelen vallen af omdat ze niet kosteneffectief zijn. Het cluster Orthen ligt buiten het emplacement 's-Hertogenbosch, hier is de bronmaatregel betonplaat nader beschouwd.

Overdrachtsmaatregelen die nader onderzocht zijn, zijn diverse typen ondergrondse trillingsreducerende constructies, ofwel OTC's.

Ontvangermaatregelen zijn niet nader onderzocht. De maatregelen leveren uitsluitend een reductie op voor de woningen waaraan de maatregel wordt getroffen en veelal zijn de maatregelen duurder dan het normbedrag van € 47.000,- per wooneenheid. Het verstijven van vloeren en het vervangen van niet dragende binnenwanden zijn voor wat betreft de kosten minder omvangrijk dan overige ontvangermaatregelen, maar worden als niet kansrijk gezien omdat de inpasbaarheid in de bestaande constructie complex zal zijn met als gevolg alsnog hoge kosten en zeer ingrijpende gevolgen de voor de bewoners tijdens de realisatie. Tot slot is de effectiviteit van de ontvangermaatregelen ongewis.

Per cluster is bepaald of het toepassen van de maatregelen doelmatig is vanuit kosten oogpunt (wegen de kosten van de maatregel op tegen de opbrengsten). Indien volledige mitigatie tot de grenswaarde niet kostendoelmatig is, is ook afgewogen of maatregelen waarbij de toename van $V_{\max}$ tot 30% wordt beperkt kostendoelmatig zijn (artikel 6.3 Bts). Voor aansluitende clusters is bovendien afgewogen of bij het combineren van clusters een grotere kostendoelmatigheid van maatregelen mogelijk is, dan wel of hiermee nog een grotere effectiviteit is te bereiken.

Alvorens in te gaan op de beschouwing van de diverse clusters is het van belang in te gaan op het Tracébesluit Sporen in Den Bosch en de daarvoor uitgevoerde Opleveringstoets Trillingen.

Trillingenonderzoek en Tracébesluit Sporen in Den Bosch (SiDB)

Om te kunnen voldoen aan de groeiende vervoersvraag van het treinverkeer op de corridor Amsterdam – Eindhoven is in 2011 het Tracébesluit Sporen in Den Bosch vastgesteld. Het Tracébesluit voorzag in spooruitbreiding ten noorden van en rondom het station 's-Hertogenbosch. De maatregelen zoals opgenomen in het Tracébesluit Sporen in den Bosch zijn inmiddels uitgevoerd en in gebruik genomen. De maatregelen ten behoeve van capaciteitsuitbreiding op het knooppunt 's-Hertogenbosch betroffen:

- Een vrije kruising aan de noordzijde, zodat de treinen vanuit Utrecht en Nijmegen richting 's-Hertogenbosch elkaar ongelijkvloers kunnen kruisen;
- Uitbreiding van de sporen over de Dieze van 2 naar 4 sporen; middels de extra (enkel-sporige) spoorbrug en de extra (enkel-sporige) fly-over;
- Verlenging van 2 perrons;
- Optimaliseren van de sporenlay-out en snelheidsverhoging zodat efficiënter gebruik gemaakt kan worden van de sporen.

Ten behoeve van het Tracébesluit Sporen in Den Bosch is op basis van metingen in 2009 een prognose opgesteld voor de spoorgerelateerde trillingen in de toekomstige situatie. Tevens is in het Tracébesluit opgenomen dat er op twee locaties nabij Station 's-Hertogenbosch een nameting diende plaats te vinden na ingebruikname van de spoorwijzigingen, een zogenaamde 'Opleveringstoets'. Dit betrof de locaties van de zuidelijke woningen aan de Boschveldweg (ten noordoosten van het station) en de woningen aan de Maijweg (ten zuidoosten van het station). Deze nameting heeft in het najaar van 2015 plaats gevonden. Op basis van de resultaten van de nameting en de uitgangspunten zoals destijds gehanteerd in het onderzoek voor het Tracébesluit Sporen in Den Bosch, is de verandering van de trillingssterkte van het project Sporen in Den Bosch nader gemodelleerd. Uit de vergelijking van de modelberekeningen, voor respectievelijk referentiesituatie 2009 en de plansituatie en de daarmee uitgevoerde toetsing aan Bts, volgt:

- Op verschillende locaties langs het zuidelijk tracédeel in 's-Hertogenbosch worden de $V_{\max}$ en V_{per} waarden overschreden. In alle gevallen is de overschrijding van de $V_{\max}$ maatgevend.
- Op de volgende locaties wordt voldaan aan de Bts-toetswaarden:
 - Magistratenlaan/Bordeslaan (km 48.0 – km 48.6): In dit gedeelte wordt volgens de berekeningen voldaan aan de grenswaarden volgens Bts, ook al is er een stijging van de trillingssterkte van meer dan 30%.
 - Maijweg (km 48.0 – km 48.8): Hier is op basis van de nu uitgevoerde berekening, geen sprake van een toename van de trillingssterkte, terwijl er volgens het Tracébesluit Sporen in den Bosch een toename van circa 20% werd verwacht.
- Op de volgende locaties wordt niet voldaan aan de Bts toetswaarden:
 - Parallelweg (km 47.4 t/m 47.8). Uit het Tracébesluit Sporen in Den Bosch blijkt dat een stijging van 30% van de trillingssterkte werd verwacht. De nu berekende stijging is 70% tot 90%. Het verschil in stijging ten opzichte van het Tracébesluit Sporen in den Bosch is een gevolg van de gemeten verhoging van de trillingssterkte in de nameting aan de Boschveldweg.
 - Aan de westzijde van het emplacement is uit de nameting gebleken dat er op het meest westelijke spoor nog niet wordt gereden met de geplande snelheid van 80 km/u. Indien de rijsnelheid van goederentreinen nog toeneemt tot 80 km/u zal dit tot gevolg hebben dat de trillingssterkte hier ten opzichte van de op basis van de nameting berekende trillingssterkte nog stijgt met circa 10 %.

- Boschveldweg (km 47.2 – km 47.8): Op basis van de nameting behorend bij Tracébesluit Sporen in Den Bosch is nu voor dit gebied een verhoging van de trillingssterkte bepaald van circa 50%. Volgens de modelanalyse, waarbij de reproduceerbaarheid in de voorspelling is verwerkt, is de maximale toename in dit gebied circa 80%.

Gelet op de lopende planstudie voor dit project is ervoor gekozen om de maatregelafweging in verband met de Opleveringstoets voor het project Sporen in Den Bosch te betrekken bij het onderzoek naar de trillingseffecten en maatregelen voor het project PHS Meteren – Boxtel. De referentiesituatie voor het project PHS Meteren – Boxtel is, net als voor de Opleveringstoets Sporen in Den Bosch, de situatie voorafgaand aan het project Sporen in Den Bosch (artikel 4 lid 3 Bts).

Het aantal treinen in het project PHS Meteren – Boxtel is hoger dan in het Tracébesluit Sporen in Den Bosch. Door uit te gaan van dezelfde referentiesituatie 2009 en het aantal treinen van PHS Meteren – Boxtel wordt de maximale toename van trillingen in de afweging op maatregelen gehanteerd.

De opleveringstoets SiDB is als los document bij dit Tracébesluit gevoegd.

Bij de navolgende beschrijving zijn de clusters ingedeeld naar ligging aan de oostzijde en ligging aan de westzijde van het spoor. Als laatste is het cluster Orthen beschouwd.

Bij de maatregelenafweging is vastgesteld dat er twee locaties zijn waar een trilling-mitigerende maatregel in de vorm van OTC-wand effectief, kostendoelmatig en inpasbaar is. Dit betreft de clusters Sint Maartenstraat en Celsiusstraat. Combinatie van de clusters Sint Lucasstraat, Sint Maartenstraat en Peellandstraat aan de oostzijde van het station, met daarbij mitigatie tot 30% toename voor de clusters Sint Lucasstraat en Peellandstraat en volledige mitigatie conform Bts voor de Sint Maartenstraat, resulteert in een effectieve en kostendoelmatige maatregel.

Maatregelafweging clusters deelgebied 's-Hertogenbosch

Oostzijde spoor

Cluster Sint Lucasstraat

In dit cluster bevinden zich 55 wooneenheden waar sprake is van een overschrijding van de grenswaarden $V_{\max}$ en V_{per} . De maximaal benodigde reductie om te voldoen aan de grenswaarde voor $V_{\max}$ is 79%. De maximaal benodigde reductie voor $V_{\max}$ is 11% indien alleen de toename boven de 30% wordt weggenomen. De maximale benodigde reductie om te voldoen aan de grenswaarde voor V_{per} is 11%.

Afweging om de grenswaarden voor $V_{\max}$ en V_{per} te bereiken

- Mogelijke maatregel: De realisatie van een OTC in de vorm van een jet-groutwand is uitvoerbaar binnen de beschikbare ruimte. De OTC dient over een lengte van 140 meter langs het spoor te worden toegepast om voor het gehele cluster effect te sorteren. Er zijn wanden met verschillende dieptes onderzocht. De minst kostbare maatregel met voldoende trillingsreducerend effect is een jet-groutwand van 18 meter diep met een breedte van 1,5 meter.
- Kosteneffectiviteit: Door het nemen van de voorgestelde maatregel neemt het aantal wooneenheden met een overschrijding af van 55 naar 47. De kosteneffectiviteit bedraagt 0,11. Op basis van het normbedrag van € 47.000,- per wooneenheid is het totale normbedrag voor deze maatregel € 376.000,-. De kosten van de maatregel bedragen € 3.416.000,-, waardoor de maatregel niet kosteneffectief is.

Afweging om de toename van $V_{\max}$ boven de 30% weg te nemen

- Mogelijke maatregel: De realisatie van een OTC in de vorm van een jet-groutwand is uitvoerbaar binnen de beschikbare ruimte. De OTC dient over een lengte van 140 meter langs het spoor te

worden toegepast om voor het gehele cluster effect te sorteren. Er zijn wanden met verschillende dieptes onderzocht. De minst kostbare maatregel met voldoende trillingsreducerend effect is een jet-groutwand van 13 meter diep met een breedte van 1,5 meter.

- **Kosteneffectiviteit:** Door het nemen van de voorgestelde maatregel neemt het aantal wooneenheden met een overschrijding af van 55 naar 0. De kosteneffectiviteit bedraagt 0,94. Op basis van het normbedrag van € 47.000,- per wooneenheid is het totale normbedrag voor deze maatregel € 2.585.000,-. De kosten van de maatregel bedragen € 2.744.000,-, waardoor de maatregel niet kosteneffectief is.

Voor dit cluster afzonderlijk zijn, op basis van kosteneffectiviteit, geen doelmatige maatregelen mogelijk.

Cluster Sint Maartenstraat

In dit cluster bevinden zich 178 wooneenheden waar sprake is van een overschrijding van de grenswaarden $V_{\max}$ en V_{per} . De maximaal benodigde reductie om te voldoen aan de grenswaarde voor $V_{\max}$ is 23%. De maximale benodigde reductie om te voldoen aan de grenswaarde voor V_{per} is 2%.

Afweging om de grenswaarden voor $V_{\max}$ en V_{per} te bereiken

- **Mogelijke maatregel:** De realisatie van een OTC is in de vorm van een diepwand of jet-groutwand uitvoerbaar binnen de beschikbare ruimte. De OTC dient over een lengte van 310 meter langs het spoor te worden toegepast om voor het gehele cluster effect te sorteren. Er zijn wanden met verschillende dieptes onderzocht. De minst kostbare maatregel met het meest trillingsreducerend effect is een diepwand van 10 meter diep met een breedte van 0,5 meter.
- **Kosteneffectiviteit:** Door het nemen van de voorgestelde maatregel neemt het aantal wooneenheden met een overschrijding af van 178 naar 4. De kosteneffectiviteit bedraagt 1,86. Op basis van het normbedrag van € 47.000,- per wooneenheid is het totale normbedrag voor deze maatregel € 8.178.000,-. De kosten van de maatregel bedragen € 4.402.000 met een diepwand, waardoor de maatregel wel kosteneffectief is.

De diepwand van 310 meter, met een diepte van 10 meter en een breedte van 0,5 meter, is voor dit afzonderlijke cluster op basis van kosteneffectiviteit een doelmatige maatregel.

Cluster Veemarktweg

In dit cluster bevinden zich 2 afwegingspanden (449 m² bedrijfsoppervlak) waar sprake is van een overschrijding van de grenswaarde van $V_{\max}$. De maximaal benodigde reductie om te voldoen aan de grenswaarde voor $V_{\max}$ is 23%. De maximaal benodigde reductie voor $V_{\max}$ is 23% indien alleen de toename boven de 30% wordt weggenomen. Er is geen overschrijding V_{per} .

Voor dit cluster zijn maatregelen niet inpasbaar. De overdrachtsmaatregel OTC-wand is hier niet toepasbaar omdat de ruimte tussen spoor en bebouwing gering is (minder dan 10 m).

De afweging van de maatregelen die resulteren in een toename van $V_{\max}$ van hoogstens 30% in combinatie met de toetsing van V_{per} conform Bts leidt niet tot andere inzichten.

Cluster Peellandstraat

In dit cluster bevinden zich 53 wooneenheden waar sprake is van een overschrijding van de grenswaarden $V_{\max}$. De maximaal benodigde om te voldoen aan de grenswaarde voor $V_{\max}$ is 64%. De maximaal benodigde reductie voor $V_{\max}$ is 11% indien alleen de toename boven de 30% wordt weggenomen. Er is geen overschrijding V_{per} .

Afweging om de grenswaarden voor $V_{\max}$ te bereiken

- **Mogelijke maatregel:** De realisatie van een OTC in de vorm van jet-groutwand is uitvoerbaar binnen de beschikbare ruimte. De OTC dient over een lengte van 90 meter langs het spoor te worden toegepast om voor het gehele cluster effect te sorteren. Wand met verschillende dieptes zijn onderzocht. De minst kostbare maatregel met het meeste trillingsreducerend effect is een jet-groutwand van 23 meter diep met een breedte van 1,5 meter.

- **Kosteneffectiviteit:** Door het nemen van de voorgestelde maatregel neemt het aantal wooneenheden met een overschrijding af van 53 naar 21. De kosteneffectiviteit bedraagt 0,59. Op basis van het normbedrag van € 47.000,- per wooneenheid is het totale normbedrag voor deze maatregel € 1.504.000,-. De kosten van de maatregel bedragen € 2.556.000,-, waardoor de maatregel niet kosteneffectief is.

Afweging om de toename van V_{max} boven de 30% weg te nemen

- **Mogelijke maatregel:** De realisatie van een OTC in de vorm van jet-groutwand is uitvoerbaar binnen de beschikbare ruimte. De OTC dient over een lengte van 90 meter langs het spoor te worden toegepast om voor het gehele cluster effect te sorteren. De wand met een diepte van 13 meter en een breedte van 1,5 meter is onderzocht.
- **Kosteneffectiviteit:** Door het nemen van de voorgestelde maatregel neemt het aantal wooneenheden met een overschrijding af van 53 naar 0. De kosteneffectiviteit bedraagt 1,41. Op basis van het normbedrag van € 47.000,- per wooneenheid is het totale normbedrag voor deze maatregel € 2.491.000,-. De kosten van de maatregel bedragen € 1.764.000,-, waardoor de maatregel kosteneffectief is.

De jet-groutwanddiepwand van 90 meter, met een diepte van 13 meter en een breedte van 1,5 meter, is voor dit afzonderlijke cluster op basis van kosteneffectiviteit een doelmatige maatregel.

Gecombineerde maatregelafweging oostzijde spoor

Aanvullend op de beoordeling per cluster is onderzocht in hoeverre een combinatie van maatregelen van clusters tot een andere afweging leidt ten aanzien van de aspecten effectiviteit en kostendoelmatigheid, dan wel of door koppeling van maatregelen een aanpassing van de te treffen maatregelen zoals beschreven per afzonderlijk cluster mogelijk is. In zowel cluster Sint Lucasstraat als cluster Peellandstraat wordt alleen de maatregel jet-grout-wand als overdrachtsmaatregel mogelijk geacht, waarbij een kostendoelmatige oplossing wordt verkregen bij hantering van de 30% aanpak.

Voor de combinatie van de clusters is uitgegaan van een doorgaande OTC, die voor de delen ten behoeve van de Sint Lucasstraat en Peellandstraat bestaat uit een jet-groutwand en een diepwand voor het gedeelte Sint Maartenstraat. In de detailleringfase kan als optimalisatie worden onderzocht of toepassing van een doorgaande jet-groutwand, met ter plaatse van het cluster Sint Maartenstraat een wanddiepte van 18 m een hogere kostendoelmatigheid heeft met eenzelfde effectiviteit.

Onderscheidend is dat deze combinatiewand voor de clusters Sint Lucasstraat en Peellandstraat de toenames mitigeert tot maximaal 30 procent voor V_{max} , terwijl voor het cluster Sint Maartenstraat de mitigatie volledig aan de doelwaarden van de Bts voldoet.

Het aantal panden met volledige mitigatie zal bij de gecombineerde wand niet afwijken van het totaal van het aantal gemitigeerde panden bij een afzonderlijke maatregel per cluster. Dat betekent dat om te voldoen aan de grenswaarde het aantal gemitigeerde panden $53+178+55 = 286$ stuks is ten opzichte van een totale omvang van het gecombineerde cluster van 286 panden, ofwel een effectiviteit van 100%.

De lengte van deze gecombineerde wand zal circa 410 m bedragen.

De investeringskosten van deze oplossing bedragen €7.730.000, en daarmee is de berekende kostendoelmatigheid 1,74. Het voorgaande betekent dat de maatregel voor het gecombineerde cluster Sint Lucasstraat, Sint Maartenstraat en Peellandstraat kostendoelmatig is.

Conclusie oostzijde spoor

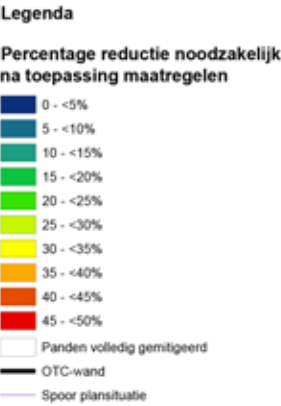
Als maatregel wordt een OTC in de vorm van een combinatie van diepwand en jet-groutwand gerealiseerd voor de gezamenlijke clusters Sint Lucasstraat, Sint Maartenstraat en Peellandstraat. De wand heeft een lengte van 410 meter en varieert in diepte en breedte. De wand heeft een diepte van 13 meter en een breedte van 1,5 meter langs de clusters Sint Lucasstraat en Peellandstraat en een diepte van 15 meter en breedte van 0,5 meter lang het cluster Sint Maartenstraat. De maatregel is te zien op figuur 5-21.

De maatregel heeft als gevolg dat de aanwezige waardevolle bomenrij langs de Boschveldweg over een lengte van circa 250 m als verloren moet worden beschouwd. Herplant is niet of slechts zeer beperkt mogelijk door de beperkte ruimte in de wortelzone en het straatprofiel. Dit leidt tot zeer negatieve effecten voor landschappelijke en visueel ruimtelijke kenmerken. Om deze reden heeft een nadere beschouwing op effectiviteit en inpasbaarheid plaatsgevonden.

Om een beeld te krijgen van de trillingssituatie van de betrokken afwegingswoningen is in tabel 5-9 een selectie gemaakt van enkele woningen. Hieruit blijkt dat afhankelijk van de positie van de woning ten opzichte van het spoor de V_{max} Bts-waarde varieert. Ondanks de gevolgen voor de bomen wordt, gezien de hoogte van de trillingsniveaus op de verschillende woningen en de toenames daarvan, de maatregel als noodzakelijk beschouwd.

Tabel 5-9. Afwegingswoningen.

Adres	$V_{max,ref}$	$V_{max,plan}$
Oostzijde		
Boschveldweg 325	0,291	0,379
Boschveldweg 365	1,280	1,862
Sint Lucasstraat	1,044	1,519
Boschveldweg 29	0,739	1,075
Sint Maartenstraat	1,064	1,548
Westzijde		
Parallelweg 117	0,608	1,119
Parallelweg 74	0,360	0,723
Edisonstraat 2	0,434	0,798

Figuur 5-21. OTC Clusters Sint Lucasstraat, Sint Maartenstraat en Peellandstraat.

Westzijde spoor

Cluster Parallelweg

In dit cluster bevinden zich 5 wooneenheden en 4.610 m² bedrijfsoppervlak waar sprake is van een overschrijding van de grenswaarde van $V_{\max}$. De maximaal benodigde reductie om te voldoen aan de grenswaarde voor $V_{\max}$ is niet van toepassing omdat de waarde in de toekomstige situatie lager is dan 0,4. De maximaal benodigde reductie voor $V_{\max}$ is 29% indien de toename boven de 30% wordt weggenomen. Er is geen overschrijding van V_{per} .

Afweging om de toename van $V_{\max}$ boven de 30% weg te nemen

- Mogelijke maatregel: Als gevolg van de korte afstand tot de sporen is de effectiviteit van de OTC in de vorm van een diepwand met een relatief korte wanddiepte van 10 meter of een jet-groutwand met een wanddiepte van 13 meter voldoende om volledige mitigatie van het cluster te realiseren. De lengte van de OTC is 260 meter. De minst kostbare maatregel met het meeste effect is de diepwand met een diepte van 10 meter en een breedte van 0,5 meter.
- Kosteneffectiviteit: Door het nemen van de voorgestelde maatregel neemt het aantal wooneenheden met een overschrijding af van 5 naar 0 en neemt het bedrijfsoppervlak met een overschrijding af van 4.610 m² naar 0 m². De kosteneffectiviteit bedraagt 0,13. Op basis van het normbedrag van € 47.000,- per wooneenheid en € 50,- per m² bedrijfsoppervlak met kantoorfunctie/verblijfsruimte is het totale normbedrag voor deze maatregel € 465.500,-. De kosten van de maatregel bedragen € 3.962.000,-, waardoor de maatregel niet kosteneffectief is.

Voor dit cluster afzonderlijk zijn, op basis van kosteneffectiviteit, geen doelmatige maatregelen mogelijk.

Cluster Celsiusstraat

In dit cluster bevinden zich 195 wooneenheden waar sprake is van een overschrijding van de grenswaarde van $V_{\max}$ en V_{per} . De maximaal benodigde reductie om te voldoen aan de grenswaarde voor $V_{\max}$ is 64%. De maximaal benodigde reductie voor $V_{\max}$ is 35% indien alleen de toename boven de 30% wordt weggenomen. De maximaal benodigde reductie om te voldoen aan de grenswaarde voor V_{per} is 15%.

Afweging om de grenswaarden voor $V_{\max}$ en V_{per} te bereiken

- Mogelijke maatregel: Een OTC in de vorm van een diepwand met een wanddiepte van 20 meter of een jet-groutwand met een wanddiepte van 23 meter is voldoende om volledige mitigatie van het cluster te realiseren. De lengte van de OTC is 290 meter. Met een 15 meter diepe diepwand of een 18 meter diepe jet-groutwand, is er sprake van overschrijdingen van 2 panden met benodigde reductie van minder dan 2% en 1%. De minst kostbare maatregel met het meeste effect is een diepwand van 15 meter en een breedte van 0,5 meter. Hiermee blijven er 2 panden over met overschrijdingen. De meerkosten (circa € 2.000.000,-) voor een OTC die ook hier de overschrijdingen wegneemt wegen niet op tegen het aantal extra te mitigeren woningen (2 stuks).
- Kosteneffectiviteit: Door het nemen van de voorgestelde maatregel, een diepwand van 15 meter diep, neemt het aantal wooneenheden met een overschrijding af van 195 naar 2. De kosteneffectiviteit bedraagt 1,75. Op basis van het normbedrag van € 47.000,- per wooneenheid is het totale normbedrag voor deze maatregel € 9.170.000,-. De kosten van de maatregel bedragen € 5.191.000,-, waardoor de maatregel kosteneffectief is.

Deze maatregel is trillingseffectief, inpasbaar, uitvoerbaar en wel kosteneffectief. De diepwand van 290 meter, met een diepte van 15 meter en een breedte van 0,5 meter, is voor dit afzonderlijke cluster op basis van kosteneffectiviteit een doelmatige maatregel.

Gecombineerde maatregelafweging westzijde spoor

Aanvullend op de beoordeling per cluster is onderzocht in hoeverre een combinatie van maatregelen van clusters tot doelmatige maatregelen leidt. Op basis van de maatregelafweging per afzonderlijk cluster wordt het volgende afgeleid voor de beoordeling van gecombineerde clusters:

- Mogelijke maatregel: Bij beide clusters Parallelweg en Celsiusstraat wordt uitgegaan van een

oplossing met een OTC op 5 meter van het spoor. Bij combinatie van de beide clusters is daarom een OTC met een totale lengte van 480 meter noodzakelijk. De gecombineerde maatregel bestaat uit een OTC-wand op circa 5 m uit het spoor, met een wanddiepte van circa 10 m diepwand langs cluster Parallelweg en circa 15 m diepwand langs cluster Celsiusstraat.

- Kosteneffectiviteit: De investeringskosten zijn in dat geval € 7.796.500,-. Het totale normbedrag is € 9.306.000,-. De maatregel is kosteneffectief.

De diepwand met een variërende diepte van 10 en 15 meter over een totale lengte van 480 meter en een breedte van 0,5 meter is voor de gecombineerde clusters trillingseffectief, inpasbaar, uitvoerbaar en kosteneffectief. In OTB rapport Trillingen deel 3 is de diepwand geprojecteerd door de Stationstunnel. Vanwege bezwaren van technische aard is dit niet mogelijk. De lengte van de diepwand wordt daarom beperkt tot 245 meter (km 47,815). Naar verwachting zal dit weinig gevolgen hebben voor de effectiviteit. De kosteneffectiviteit wordt hierdoor niet nadelig beïnvloed. De maatregel is doelmatig.

Conclusie westzijde spoor

Als maatregel wordt een OTC in de vorm van een diepwand gerealiseerd voor de gezamenlijke clusters Parallelweg en Celsiusstraat. De wand heeft een lengte van 480 meter, een breedte van 0,5 meter en varieert in diepte. De wand heeft een diepte van 10 meter langs het cluster Parallelweg en een diepte van 15 meter langs het cluster Celsiusstraat. De maatregel is te zien op figuur 5-22.

Figuur 5-22. OTC Clusters Parallelweg en Celsiusstraat (OTC eindigt bij Stationstunnel, km 47,815).

Cluster Orthen

In dit cluster bevinden zich 2 wooneenheden waar sprake is van een overschrijding van de grenswaarde van V_{per} . De maximaal benodigde reductie voor V_{per} is 16%. Er is geen overschrijding van de toename van V_{max} .

Afweging om de grenswaarden voor V_{per} te bereiken

- Mogelijke maatregel: De grondopbouw ter plaatse van dit cluster wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van enkele slappe lagen onder maaiveld. Hierdoor zal een betonplaat op deze locatie op een paalfundering gefundeerd moeten worden. Deze maatregel is daardoor moeilijk uitvoerbaar en kent hoge bouwkosten en valt daardoor af. Een OTC in de vorm van een diepwand met een wanddiepte van 15 meter of een jet-groutwand met een wanddiepte van 18 meter is voldoende om volledige mitigatie van het cluster te realiseren. De lengte van de OTC is 40 meter. De minst kostbare maatregel met het meeste effect is een diepwand.
- Kosteneffectiviteit: Door het nemen van de voorgestelde maatregel neemt het aantal wooneenheden met een overschrijding af van 2 naar 0. De kosteneffectiviteit bedraagt 0,13. Op basis van het normbedrag van € 47.000,- per wooneenheid is het totale normbedrag voor deze maatregel € 94.000,-. De kosten van de maatregel bedragen € 716.000,-, waardoor de maatregel niet kosteneffectief is.

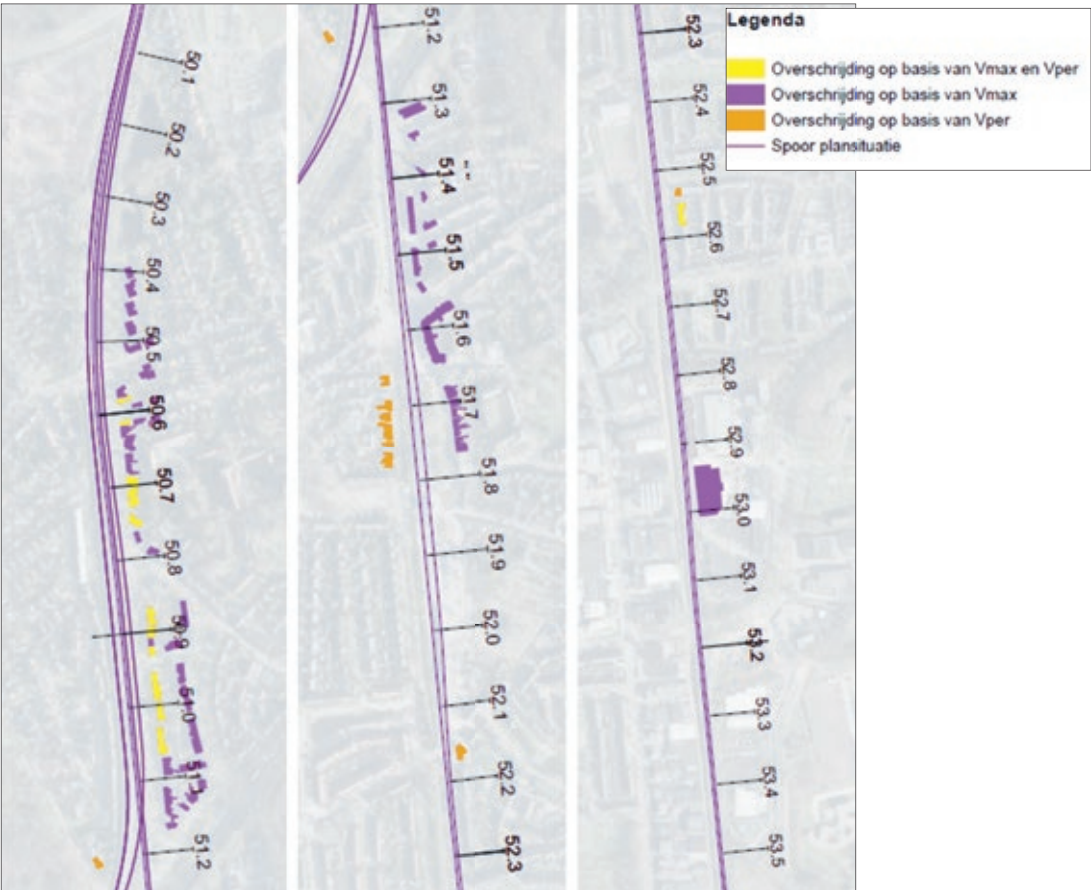
Voor dit cluster zijn, op basis van kosteneffectiviteit, geen doelmatige maatregelen mogelijk.

Conclusie deelgebied 's-Hertogenbosch

Met de opgenomen maatregelen kunnen de trillingsniveaus en de trillingshinder als gevolg van het project PHS Meteren – Boxtel deels tot de waarden uit de Bts niveau worden gereduceerd. Voor een aantal woningen en kantoren blijkt dat maatregelen volgens de afwegingssythematiek van de Bts niet mogelijk zijn.

Deelgebied Vught

Na uitvoering van de trillingsmetingen, de trillingsberekeningen en de toetsing aan de Bts is geconstateerd dat er voor een aantal panden overschrijdingen van grenswaarden optreden, zie figuur 5-23.

Figuur 5-23. Deelgebied Vught, overschrijding Bts projectsituatie PHS Meteren – Boxtel.

Toenames worden veroorzaakt door de gewijzigde afstand tussen spoor en woningen. In Vught wordt de toekomstig situatie vergeleken met de referentiesituatie. Het gemiddelde trillingniveau V_{per} wordt door met name de toename van het aantal goederentreinen veroorzaakt. De overschrijding van de Bts-drempel betekent dat onderzoek naar effectieve en (kosten)doelmatige maatregelen heeft plaatsgevonden. In eerste instantie heeft dit onderzoek per cluster plaatsgevonden. Vervolgens is gekeken of een combinatie van clusters tot kosteneffectieve maatregelen leidt. In paragraaf 3.3.4 is een toelichting op de systematiek van meten, berekenen en afwegen van maatregelen opgenomen.

In Vught is sprake van 14 clusters met overschrijdingen op basis van de Bts. Deze clusters zijn aangegeven in tabel 5-10 en figuur 5-24. In de figuur is ook de benodigde reductie van V_{max} of V_{per} te zien.

Een cluster is een groep woningen of kantoren/bedrijven die profijt zou kunnen hebben van een gezamenlijke maatregel. De indeling heeft plaatsgevonden op basis van de hoogte van de benodigde reductie.

Tabel 5-10. Clusters Vught.

Nr.	Naam Cluster	Ligging
1	Cluster Isabellastraat	Oostzijde spoor
2	Cluster Molenvenseweg Noord	Oostzijde spoor
3	Cluster Molenvenseweg Zuid	Oostzijde spoor
4	Cluster Pieter Bruegellaan	Oostzijde spoor
5	Cluster Aert Heymlaan	Westzijde spoor
6	Cluster Rembrandterf	Oostzijde spoor
7	Cluster Rembrandtlaan	Oostzijde spoor
8	Cluster Helvoirtseweg	Oostzijde spoor
9	Cluster Smidshof	Oostzijde spoor
10	Cluster van Miertstraat	Westzijde spoor
11	Cluster Stationsstraat	Oostzijde spoor
12	Cluster Spoorlaan Noord	Oostzijde spoor
13	Cluster Spoorlaan Zuid	Oostzijde spoor
14	Cluster De Schakel	Oostzijde spoor

Figuur 5-24. Overzicht clusters Vught.

Het onderzoek resulteert in mogelijke maatregelen aan de bron en in de overdracht. Een aantal van de onderzochte potentiële maatregelen blijkt technisch niet uitvoerbaar te zijn of zijn niet voldoende effectief om de trillingssterkte voldoende te mitigeren. De onderzochte maatregelen die wel effectief en uitvoerbaar zijn, blijken na doorrekening van de kosten per wooneenheid of per m² bedrijfsoppervlak, niet kostendoelmatig te zijn en blijven om die reden achterwege.

De clusters zijn allen gelegen langs het spoor.

Bronmaatregelen die nader onderzocht zijn, zijn betonplaat onder het ballastbed met ballastmat. Overdrachtsmaatregelen die nader onderzocht zijn, zijn diverse typen ondergrondse trillings-reducerende constructies, ofwel OTC's.

Ontvangermaatregelen zijn niet nader onderzocht. De maatregelen leveren uitsluitend een reductie op voor de woningen waaraan de maatregel wordt getroffen en veelal zijn de maatregelen duurder dan het normbedrag van € 47.000,- per wooneenheid. Het verstijven van vloeren en het vervangen van niet dragende binnenwanden zijn voor wat betreft de kosten minder omvangrijk dan overige ontvangermaatregelen, maar worden als niet kansrijk gezien omdat de inpasbaarheid in de bestaande constructie complex zal zijn met als gevolg alsnog hoge kosten en ingrijpende gevolgen voor de bewoners tijdens de realisatie. Tot slot is de effectiviteit van de ontvangermaatregelen ongewis.

Per cluster is bepaald of het toepassen van de maatregelen doelmatig is vanuit kosten oogpunt (wegen de kosten van de maatregel op tegen de opbrengsten). Indien mitigatie tot grenswaarde voor $V_{\max}$ niet kostendoelmatig is, is ook afgewogen of maatregelen waarbij de toename van $V_{\max}$ tot 30% wordt beperkt kostendoelmatig zijn (artikel 6.3 Bts). Voor aansluitende clusters is bovendien afgewogen of bij het combineren van clusters een grotere kostendoelmatigheid van maatregelen mogelijk is, dan wel of hiermee nog een grotere effectiviteit is te bereiken.

Bij de navolgende beschrijving zijn de clusters ingedeeld naar ligging aan de oostzijde en ligging aan de westzijde van het spoor. Dit is gebaseerd op hoofdstuk 6 van het achtergrondrapport Trillingen deel 3.

Maatregelafweging clusters deelgebied Vught

Oostzijde spoor

Cluster Isabellastraat

In dit cluster bevinden zich 16 wooneenheden waar sprake is van een overschrijding van de grenswaarden $V_{\max}$. De maximaal benodigde reductie om te voldoen aan de grenswaarde voor $V_{\max}$ is 43%. De maximaal benodigde reductie voor $V_{\max}$ is 17% indien alleen de toename boven de 30% wordt weggenomen. Er is geen overschrijding van V_{per} .

Afweging om de grenswaarden voor $V_{\max}$ te bereiken

- Mogelijke maatregel: Een betonplaat onder 1, 2 of 3 sporen en de realisatie van een OTC in de vorm van een diepwand of jet-groutwand is uitvoerbaar binnen de beschikbare ruimte. De betonplaat heeft een lengte van 150 m onder het spoor. De OTC dient over een lengte van 150 meter langs het spoor te worden toegepast om voor het gehele cluster effect te sorteren. De minst kostbare maatregel met het meest trillingreducerend effect is een betonplaat onder het oostelijk spoor en een diepwand van 20 meter diep met een breedte van 0,5 meter.
- Kosteneffectiviteit: Door het nemen van de voorgestelde maatregel neemt het aantal wooneenheden met een overschrijding af van 16 naar 0. De kosteneffectiviteit bedraagt 0,21. Op basis van het normbedrag van € 47.000,- per wooneenheid is het totale normbedrag voor deze maatregel € 752.000,-. De kosten van de maatregel bedragen € 3.660.000, waardoor de maatregel niet kosteneffectief is.

Afweging om de toename van V_{max} boven de 30% weg te nemen

- Mogelijke maatregel: Een betonplaat onder het oostelijke spoor. De betonplaat heeft een lengte van 150 m onder het spoor.
- Kosteneffectiviteit: Door het nemen van de voorgestelde maatregel neemt het aantal wooneenheden met een overschrijding af van 16 naar 7. De kosteneffectiviteit bedraagt 0,49. Op basis van het normbedrag van € 47.000,- per wooneenheid is het totale normbedrag voor deze maatregel € 423.000,-. De kosten van de maatregel bedragen € 855.000, waardoor de maatregel niet kosteneffectief is.

Voor dit cluster zijn, op basis van kosteneffectiviteit, geen doelmatige maatregelen mogelijk.

Cluster Molenvenseweg Noord

In dit cluster bevinden zich 26 wooneenheden waar sprake is van een overschrijding van de grenswaarden V_{max} en V_{per} . De maximaal benodigde reductie om te voldoen aan de grenswaarde voor V_{max} is 85%. De maximaal benodigde reductie voor V_{max} is 45% indien alleen de toename boven de 30% wordt weggenomen. De maximaal benodigde reductie om te voldoen aan de grenswaarde voor V_{per} is 45%.

Afweging om de grenswaarden voor V_{max} en V_{per} te bereiken

- Mogelijke maatregel: Een betonplaat onder 3 sporen en de realisatie van een OTC in de vorm van een diepwand of jet-groutwand is uitvoerbaar binnen de beschikbare ruimte. De betonplaat heeft een lengte van 210 m onder het spoor. De OTC dient over een lengte van 210 meter langs het spoor te worden toegepast om voor het gehele cluster effect te sorteren. De minst kostbare maatregel met voldoende trillingreducerend effect is een betonplaat onder 3 sporen en een diepwand van 20 meter diep ter plaatse van talud en een breedte van 0,5 meter.
- Kosteneffectiviteit: Door het nemen van de voorgestelde maatregel neemt het aantal wooneenheden met een overschrijding af van 26 naar 11. De kosteneffectiviteit bedraagt 0,11. Op basis van het normbedrag van € 47.000,- per wooneenheid is het totale normbedrag voor deze maatregel € 705.000,-. De kosten van de maatregel bedragen € 6.342.000,- waardoor de maatregel niet kosteneffectief is.

Afweging om de toename van V_{max} boven de 30% weg te nemen

- Mogelijke maatregel: Realisatie van een OTC in de vorm van een diepwand is uitvoerbaar binnen de beschikbare ruimte. De OTC dient over een lengte van 210 meter langs het spoor te worden toegepast om voor het gehele cluster effect te sorteren. De minst kostbare maatregel met het meeste trillingreducerend effect is een diepwand van 15 meter diep ter plaatse van talud en een breedte van 0,5 meter.
- Kosteneffectiviteit: Door het nemen van de voorgestelde maatregel neemt het aantal wooneenheden met een overschrijding af van 26 naar 0. De kosteneffectiviteit bedraagt 0,33. Op basis van het normbedrag van € 47.000,- per wooneenheid is het totale normbedrag voor deze maatregel € 1.222.000,-. De kosten van de maatregel bedragen € 3.759.000,- waardoor de maatregel niet kosteneffectief is.

Voor dit cluster zijn, op basis van kosteneffectiviteit, geen doelmatige maatregelen mogelijk.

Cluster Molenvenseweg Zuid

In dit cluster bevinden zich 2 wooneenheden waar sprake is van een overschrijding van de grenswaarden V_{max} . De maximaal benodigde reductie om te voldoen aan de grenswaarde voor V_{max} is 61%. De maximaal benodigde reductie voor V_{max} is 43% indien alleen de toename boven de 30% wordt weggenomen. Er is geen overschrijding van V_{per} .

Afweging om de grenswaarden voor V_{max} te bereiken

- Mogelijke maatregel: De realisatie van een OTC in de vorm van een diepwand of jet-groutwand op 5 meter van de bakwand is uitvoerbaar binnen de beschikbare ruimte. De OTC dient over een lengte van 55 meter langs het spoor te worden toegepast om voor het gehele cluster effect te

sorteren. Er zijn wanden met verschillende dieptes onderzocht. De minst kostbare maatregel met het meeste trillingreducerend effect is een diepwand van 15 meter diep.

- **Kosteneffectiviteit:** Door het nemen van de voorgestelde maatregel neemt het aantal wooneenheden met een overschrijding af van 2 naar 0. De kosteneffectiviteit bedraagt 0,10. Op basis van het normbedrag van € 47.000,- per wooneenheid is het totale normbedrag voor deze maatregel € 94.000,-. De kosten van de maatregel bedragen € 984.500,-, waardoor de maatregel niet kosteneffectief is.

Afweging om de toename van $V_{\max}$ boven de 30% weg te nemen

- **Mogelijke maatregel:** De realisatie van een OTC in de vorm van een diepwand op 5 meter van de bakwand is uitvoerbaar binnen de beschikbare ruimte. De OTC dient over een lengte van 55 meter langs het spoor te worden toegepast om voor het gehele cluster effect te sorteren. Er zijn wanden met verschillende dieptes onderzocht. De minst kostbare maatregel met het meeste trillingreducerend effect is een diepwand van 10 meter diep.
- **Kosteneffectiviteit:** Door het nemen van de voorgestelde maatregel neemt het aantal wooneenheden met een overschrijding af van 2 naar 0. De kosteneffectiviteit bedraagt 0,12. Op basis van het normbedrag van € 47.000,- per wooneenheid is het totale normbedrag voor deze maatregel € 94.000,-. De kosten van de maatregel bedragen € 781.000,-, waardoor de maatregel niet kosteneffectief is.

Voor dit cluster afzonderlijk zijn, op basis van kosteneffectiviteit, geen doelmatige maatregelen mogelijk.

Cluster Pieter Bruegellaan

In dit cluster bevinden zich 77 wooneenheden waar sprake is van een overschrijding van de grenswaarden $V_{\max}$ en V_{per} . De maximaal benodigde reductie om te voldoen aan de grenswaarde voor $V_{\max}$ is 59%. De maximaal benodigde reductie voor $V_{\max}$ is 33% indien alleen de toename boven de 30% wordt weggenomen. De maximaal benodigde reductie om te voldoen aan de grenswaarde voor V_{per} is 15%.

Afweging om de grenswaarden voor $V_{\max}$ en V_{per} te bereiken

- **Mogelijke maatregel:** De realisatie van een OTC in de vorm van een diepwand of een jet-groutwand is uitvoerbaar binnen de beschikbare ruimte. De OTC dient over een lengte van 380 meter langs het spoor te worden toegepast om voor het gehele cluster effect te sorteren. Er zijn wanden met verschillende dieptes onderzocht. De minst kostbare maatregel met het meeste trillingreducerend effect is een diepwand van 20 meter diep met een breedte van 0,5 meter.
- **Kosteneffectiviteit:** Door het nemen van de voorgestelde maatregel neemt het aantal wooneenheden met een overschrijding af van 77 naar 37. De kosteneffectiviteit bedraagt 0,23. Op basis van het normbedrag van € 47.000,- per wooneenheid is het totale normbedrag voor deze maatregel € 1.880.000,-. De kosten van de maatregel bedragen € 8.208.000,-, waardoor de maatregel niet kosteneffectief is.

Afweging om de toename van $V_{\max}$ boven de 30% weg te nemen

- **Mogelijke maatregel:** De realisatie van een OTC in de vorm van een diepwand is uitvoerbaar binnen de beschikbare ruimte. De OTC dient over een lengte van 380 meter langs het spoor te worden toegepast om voor het gehele cluster effect te sorteren. Er zijn wanden met verschillende dieptes onderzocht. De minst kostbare maatregel met het meeste trillingreducerend effect is een diepwand van 20 meter diep met een breedte van 0,5 meter.
- **Kosteneffectiviteit:** Door het nemen van de voorgestelde maatregel neemt het aantal wooneenheden met een overschrijding af van 77 naar 0. De kosteneffectiviteit bedraagt 0,44. Op basis van het normbedrag van € 47.000,- per wooneenheid is het totale normbedrag voor deze maatregel € 3.619.000,-. De kosten van de maatregel bedragen € 8.208.000,-, waardoor de maatregel niet kosteneffectief is.

Voor dit cluster afzonderlijk zijn, op basis van kosteneffectiviteit, geen doelmatige maatregelen mogelijk.

Cluster Rembrandterf

In dit cluster bevinden zich 1 wooneenheid en 1635 m² bedrijfsoppervlak met kantoorfunctie waar sprake is van een overschrijding van de grenswaarden V_{max} . De maximaal benodigde reductie om te voldoen aan de grenswaarde voor V_{max} is niet van toepassing omdat de waarde in de toekomstige situatie lager is dan 0,4. De maximaal benodigde reductie voor V_{max} is 6% indien de toename boven de 30% wordt weggenomen. Er is geen overschrijding van V_{per} .

Afweging om de toename van V_{max} boven de 30% weg te nemen

- Mogelijke maatregel: De realisatie van een OTC in de vorm van een diepwand of jet-groutwand is uitvoerbaar binnen de beschikbare ruimte. De OTC dient over een lengte van 65 meter langs het spoor of de bak te worden toegepast om voor het gehele cluster effect te sorteren. Er zijn wanden met verschillende dieptes onderzocht. De minst kostbare maatregel met voldoende trillingreducerend effect is een diepwand van 15 meter diep op 5 meter van de bak of op 13 meter van het spoor.
- Kosteneffectiviteit: Door het nemen van de voorgestelde maatregel neemt het aantal wooneenheden met een overschrijding af van 1 naar 0 en neemt het bedrijfsoppervlak met een overschrijding af van 1635 m² naar 0 m². De kosteneffectiviteit bedraagt 0,11. Op basis van het normbedrag van € 47.000,- per wooneenheid en € 50 per m² bedrijfsoppervlak/verblijfsruimte is het totale normbedrag voor deze maatregel € 128.750,-. De kosten van de maatregel bedragen € 1.163.500,- (diepwand), waardoor de maatregel niet kosteneffectief is.

Voor dit cluster afzonderlijk zijn, op basis van kosteneffectiviteit, geen doelmatige maatregelen mogelijk.

Cluster Rembrandtlaan

In dit cluster bevinden zich 21 wooneenheden waar sprake is van een overschrijding van de grenswaarden V_{max} . De maximaal benodigde reductie om te voldoen aan de grenswaarde voor V_{max} is 60%. De maximaal benodigde reductie voor V_{max} is 26% indien alleen de toename boven de 30% wordt weggenomen. Er is geen overschrijding van V_{per} .

Afweging om de grenswaarden voor V_{max} te bereiken

- Mogelijke maatregel: De realisatie van een OTC in de vorm van een jet-groutwand is uitvoerbaar binnen de beschikbare ruimte. De OTC dient over een lengte van 175 meter langs het spoor of de bak te worden toegepast om voor het gehele cluster effect te sorteren. De maximale wanddiepte is onderzocht. De jet-groutwand is 23 meter diep op 5 meter van de bak.
- Kosteneffectiviteit: Door het nemen van de voorgestelde maatregel neemt het aantal wooneenheden met een overschrijding af van 21 naar 15. De kosteneffectiviteit bedraagt 0,06. Op basis van het normbedrag van € 47.000,- per wooneenheid is het totale normbedrag voor deze maatregel € 282.000,-. De kosten van de maatregel bedragen € 4.970.000,- waardoor de maatregel niet kosteneffectief is.
- Voor dit cluster afzonderlijk zijn, op basis van kosteneffectiviteit, geen doelmatige maatregelen mogelijk.

Afweging om de toename van V_{max} boven de 30% weg te nemen

- Mogelijke maatregel: De realisatie van een OTC in de vorm van een jet-groutwand is uitvoerbaar binnen de beschikbare ruimte. De OTC dient over een lengte van 175 meter langs het spoor of de bak te worden toegepast om voor het gehele cluster effect te sorteren. De maximale wanddiepte is onderzocht. De jet-groutwand is 18 meter diep op 5 meter van de bak.
- Kosteneffectiviteit: Door het nemen van de voorgestelde maatregel neemt het aantal wooneenheden met een overschrijding af van 21 naar 1. De kosteneffectiviteit bedraagt 0,22. Op basis van het normbedrag van € 47.000,- per wooneenheid is het totale normbedrag voor deze maatregel € 940.000,-. De kosten van de maatregel bedragen € 4.270.000,- waardoor de maatregel niet kosteneffectief is.

Voor dit cluster afzonderlijk zijn, op basis van kosteneffectiviteit, geen doelmatige maatregelen mogelijk.

Cluster Helvoirtseweg

In dit cluster bevinden zich 4 wooneenheden waar sprake is van een overschrijding van de grenswaarden $V_{\max}$. De maximaal benodigde reductie om te voldoen aan de grenswaarde voor $V_{\max}$ is niet van toepassing omdat de waarde in de toekomstige situatie lager is dan 0,4. De maximaal benodigde reductie voor $V_{\max}$ is 1% indien de toename boven de 30% wordt weggenomen. Er is geen overschrijding van V_{per} .

Alle mogelijk maatregelen zullen voldoen op effectiviteit, omdat de benodigde reductie minder dan 5% is. Echter, omdat de beschikbare ruimte tussen de tunnelbak en panden slechts 8 meter is, is de uitvoerbaarheid van de OTC met diepwand en jet-grout techniek niet mogelijk. Dit betekent dat geen van de beschikbare maatregelen hier toepasbaar is.

Cluster Smidshof

In dit cluster bevinden zich 47 wooneenheden waar sprake is van een overschrijding van de grenswaarden $V_{\max}$. De maximaal benodigde reductie om te voldoen aan de grenswaarde voor $V_{\max}$ is niet van toepassing omdat de waarde in de toekomstige situatie lager is dan 0,4. De maximaal benodigde reductie voor $V_{\max}$ is 9% indien de toename boven de 30% wordt weggenomen. Er is geen overschrijding van V_{per} .

Afweging om de toename van $V_{\max}$ boven de 30% weg te nemen

- Mogelijke maatregel: De realisatie van een OTC in de vorm van een diepwand of jet-groutwand is uitvoerbaar binnen de beschikbare ruimte. De OTC dient over een lengte van 130 meter op 5 meter van de bak te worden toegepast om voor het gehele cluster effect te sorteren. Er zijn wanden met verschillende dieptes onderzocht. De minst kostbare maatregel met voldoende trillingsreducerend effect is een diepwand van 15 meter diep.
- Kosteneffectiviteit: Door het nemen van de voorgestelde maatregel neemt het aantal wooneenheden met een overschrijding af van 47 naar 0. De kosteneffectiviteit bedraagt 0,95. Op basis van het normbedrag van € 47.000,- per wooneenheid is het totale normbedrag voor deze maatregel € 2.210.000,-. De kosten van de maatregel bedragen € 2.327.000,- waardoor de maatregel niet kosteneffectief is.

Voor dit cluster afzonderlijk zijn, op basis van kosteneffectiviteit, geen doelmatige maatregelen mogelijk.

Cluster Stationsstraat

In dit cluster bevinden zich 14 wooneenheden en 334 m² bedrijfsoppervlak waar sprake is van een overschrijding van de grenswaarden $V_{\max}$. De maximaal benodigde reductie om te voldoen aan de grenswaarde voor $V_{\max}$ is 30%. De maximaal benodigde reductie voor $V_{\max}$ is 10% indien alleen de toename boven de 30% wordt weggenomen. Er is geen overschrijding van V_{per} .

Afweging om de grenswaarden voor $V_{\max}$ te bereiken

- Mogelijke maatregel: De realisatie van een OTC in de vorm van een diepwand of jet-groutwand is uitvoerbaar binnen de beschikbare ruimte. De OTC dient over een lengte van 160 meter op 5 meter van de bak te worden toegepast om voor het gehele cluster effect te sorteren.
- Er zijn wanden met verschillende dieptes onderzocht. De minst kostbare maatregel met het meeste trillingsreducerend effect is een diepwand van 15 meter diep.
- Kosteneffectiviteit: Door het nemen van de voorgestelde maatregel neemt het aantal wooneenheden met een overschrijding af van 14 naar 2. De kosteneffectiviteit bedraagt 0,20. Op basis van het normbedrag van € 47.000,- per wooneenheid en € 50 per m² bedrijfsoppervlak met kantoorfunctie is het totale normbedrag voor deze maatregel € 580.700. De kosten van de maatregel bedragen € 2.864.000,-, waardoor de maatregel niet kosteneffectief is.

Afweging om de toename van $V_{\max}$ boven de 30% weg te nemen

- Mogelijke maatregel: De realisatie van een OTC in de vorm van een diepwand is uitvoerbaar binnen de beschikbare ruimte. De OTC dient over een lengte van 160 meter op 5 meter van de bak te worden toegepast om voor het gehele cluster effect te sorteren.

- Er zijn wanden met verschillende dieptes onderzocht. De minst kostbare maatregel met het meeste trillingsreducerend effect is een diepwand van 15 meter diep.
- Kosteneffectiviteit: Door het nemen van de voorgestelde maatregel neemt het aantal wooneenheden met een overschrijding af van 14 naar 0. De kosteneffectiviteit bedraagt 0,24. Op basis van het normbedrag van € 47.000,- per wooneenheid en € 50 per m² bedrijfsoppervlak met kantoorfunctie is het totale normbedrag voor deze maatregel € 674.700. De kosten van de maatregel bedragen €2.864.000,-, waardoor de maatregel niet kosteneffectief is.

Voor dit cluster afzonderlijk zijn, op basis van kosteneffectiviteit, geen doelmatige maatregelen mogelijk.

Cluster Spoorlaan Noord

In dit cluster bevinden zich 2 wooneenheden waarbij sprake is van een overschrijding van de grenswaarden V_{per} . De maximaal benodigde reductie om te voldoen aan de grenswaarde voor V_{per} is 19%. Er is geen overschrijding van V_{max} .

De realisatie van een OTC in de vorm van een diepwand of jet-groutwand is niet uitvoerbaar binnen de beschikbare ruimte. Op basis hiervan wordt geconcludeerd dat er geen maatregelen inpasbaar zijn.

Cluster Spoorlaan Zuid

In dit cluster bevinden zich 6 wooneenheden waar sprake is van een overschrijding van de grenswaarden V_{max} en V_{per} . De maximaal benodigde reductie om te voldoen aan de grenswaarde voor V_{max} is 26%. De maximaal benodigde reductie voor V_{max} is 7% indien alleen de toename boven de 30% wordt weggenomen. De maximaal benodigde reductie om te voldoen aan de grenswaarde voor V_{per} is 7%.

Afweging om de grenswaarden voor V_{max} en V_{per} te bereiken

- Mogelijke maatregel: De realisatie van een OTC in de vorm van een diepwand of jet-groutwand is uitvoerbaar binnen de beschikbare ruimte. De OTC dient over een lengte van 100 meter langs het spoor te worden toegepast om voor het gehele cluster effect te sorteren. Er zijn wanden met verschillende dieptes onderzocht. De minst kostbare maatregel met voldoende trillingsreducerend effect is een diepwand van 15 meter diep.
- Kosteneffectiviteit: Door het nemen van de voorgestelde maatregel neemt het aantal wooneenheden met een overschrijding af van 6 naar 0. De kosteneffectiviteit bedraagt 0,16. Op basis van het normbedrag van € 47.000,- per wooneenheid is het totale normbedrag voor deze maatregel € 282.000,-. De kosten van de maatregel bedragen € 1.790.000,-, waardoor de maatregel niet kosteneffectief is.

Afweging om de toename van V_{max} boven de 30% weg te nemen

- Mogelijke maatregel: De realisatie van een OTC in de vorm van een diepwand of jet-groutwand is uitvoerbaar binnen de beschikbare ruimte. De OTC dient over een lengte van 100 meter langs het spoor te worden toegepast om voor het gehele cluster effect te sorteren. Er zijn wanden met verschillende dieptes onderzocht. De minst kostbare maatregel met voldoende trillingsreducerend effect is een jet-groutwand van 10 meter diep.
- Kosteneffectiviteit: Door het nemen van de voorgestelde maatregel neemt het aantal wooneenheden met een overschrijding af van 6 naar 0. De kosteneffectiviteit bedraagt 0,20. Op basis van het normbedrag van € 47.000,- per wooneenheid is het totale normbedrag voor deze maatregel € 282.000,-. De kosten van de maatregel bedragen € 1.420.000,-, waardoor de maatregel niet kosteneffectief is.

Voor dit cluster afzonderlijk zijn, op basis van kosteneffectiviteit, geen doelmatige maatregelen mogelijk.

Cluster De Schakel

In dit cluster bevindt zich 1 pand met 2505 m² bedrijfsoppervlak waar sprake is van een overschrijding van de grenswaarden V_{max} . De maximaal benodigde reductie voor V_{max} is 1%. Er is geen overschrijding van V_{per} . De gevel van het pand ligt op circa 10 m vanuit toekomstig hart spoor en circa

15 m vanuit hart bestaande spoor. Dit betekent dat het uitvoeren van de OTC-wand met zowel diepwand als jet-grout techniek in een zeer beperkte werkruimte moet gebeuren. Omdat dit naar verwachting niet realiseerbaar is, wordt geconcludeerd dat er voor dit cluster geen maatregelen zijn.

Gecombineerde maatregelafweging oostzijde spoor

Aanvullend op de beoordeling per cluster is onderzocht in hoeverre een combinatie van maatregelen van clusters tot doelmatige maatregelen leidt. Op basis van de maatregelafweging per afzonderlijk cluster wordt het volgende afgeleid voor de beoordeling van gecombineerde clusters:

- **Mogelijke maatregel:** Voor de clusters Isabellastraat en Molenvenseweg Noord, die aaneensluitend aan de oostzijde van het spoor liggen, is een betonplaat en OTC (diepwand) als meest geschikte maatregel afgeleid. Het gecombineerde cluster dat wordt beschouwd is een oplossing met een doorlopende OTC-wand, gecombineerd met een betonplaat onder het oostelijk spoor (Cluster Isabellastraat) en 3 betonplaten ter hoogte van Cluster Molenvenseweg Noord. De totale lengte van het gecombineerde cluster is circa 380 meter. Andere combinaties van clusters aan de oostzijde van het spoor zijn niet beschouwd, omdat deze nergens aangrenzend zijn en niet tot een lagere totale investering zullen leiden door de combinatie van de maatregelen.
- **Kosteneffectiviteit:** Het aantal panden met volledige mitigatie zal bij deze wand niet wezenlijk afwijken van het totaal van het aantal gemitigeerde panden bij een afzonderlijke maatregel per cluster. De investeringskosten van deze oplossing bedragen € 10.610.000,-. De kosteneffectiviteit van de maatregel voor het gecombineerde cluster neemt niet wezenlijk toe en bedraagt 0,14.

Conclusie oostzijde spoor

Voor alle clusters zijn de mogelijke en daarbij effectieve maatregelen niet kostendoelmatig.

Westzijde spoor

Cluster Aert Heymlaan

In dit cluster bevindt zich 1 wooneenheid waar sprake is van een overschrijding van de grenswaarden V_{per} . De maximaal benodigde reductie voor V_{per} is 23%. Er is geen overschrijding van de maximale toename van V_{max} .

- **Mogelijke maatregel:** De realisatie van een OTC in de vorm van een diepwand of jet-groutwand is uitvoerbaar binnen de beschikbare ruimte. De OTC dient over een lengte van 120 meter langs het spoor te worden toegepast om voor het gehele cluster effect te sorteren. Er zijn wanden met verschillende dieptes onderzocht. De minst kostbare maatregel met het meeste trillingreducerend effect is een diepwand van 20 meter diep.
- **Kosteneffectiviteit:** Door het nemen van de voorgestelde maatregel neemt het aantal wooneenheden met een overschrijding af van 1 naar 0. De kosteneffectiviteit bedraagt 0,02. Op basis van het normbedrag van € 47.000,- per wooneenheid is het totale normbedrag voor deze maatregel € 47.000,-. De kosten van de maatregel bedragen € 2.592.000,-, waardoor de maatregel niet kosteneffectief is.

Voor dit cluster zijn, op basis van kosteneffectiviteit, geen doelmatige maatregelen mogelijk.

Cluster Van Miertstraat

In dit cluster bevinden zich 13 wooneenheden waar sprake is van een overschrijding van de grenswaarden V_{per} . De maximaal benodigde reductie voor V_{per} is 25%. Er is geen overschrijding van V_{max} .

- **Mogelijke maatregel:** De realisatie van een OTC in de vorm van een diepwand of jet-groutwand is uitvoerbaar binnen de beschikbare ruimte. De OTC dient over een lengte van 120 meter langs het spoor te worden toegepast om voor het gehele cluster effect te sorteren.
- Er zijn wanden met verschillende dieptes onderzocht. De minst kostbare maatregel met voldoende trillingreducerend effect is een diepwand van 20 meter diep.
- **Kosteneffectiviteit:** Door het nemen van de voorgestelde maatregel neemt het aantal wooneenheden met een overschrijding af van 13 naar 0. De kosteneffectiviteit bedraagt 0,20. Op basis van het normbedrag van € 47.000,- per wooneenheid is het totale normbedrag voor deze

maatregel € 611.000,-. De kosten van de maatregel bedragen € 3.043.000,-, waardoor de maatregel niet kosteneffectief is.

Voor dit cluster zijn, op basis van kosteneffectiviteit, geen doelmatige maatregelen mogelijk.

Gecombineerde maatregelafweging westzijde spoor

De beide clusters ten westen van het spoor liggen ver uiteen. Een analyse van de combinatie heeft daardoor geen meerwaarde.

Conclusie westzijde spoor

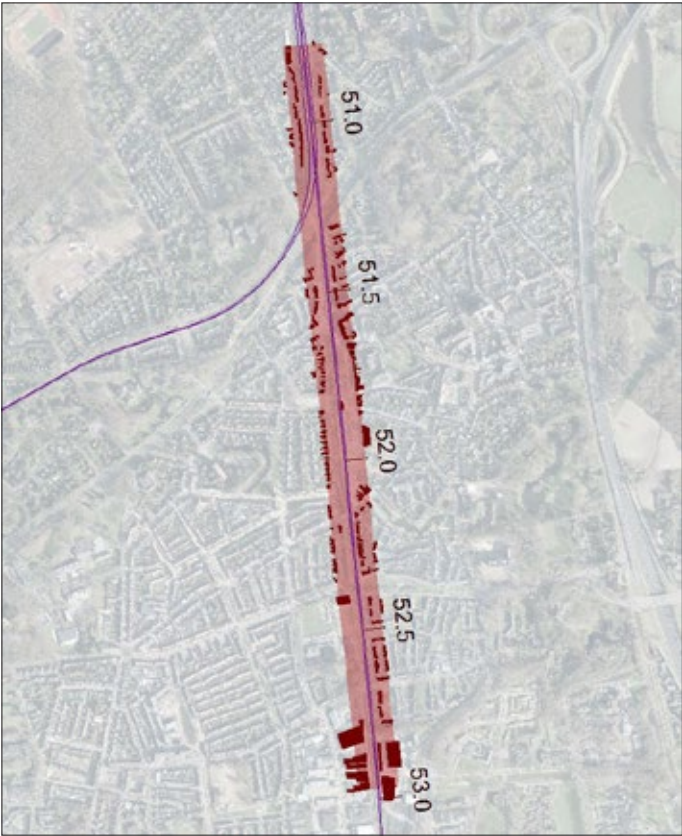
Voor beide clusters zijn de mogelijke en daarbij effectieve maatregelen niet kostendoelmatig.

Laagfrequent geluid

Uit het onderzoek op basis van de Methode De Ruiter volgt dat ter plaatse van de verdiepte ligging er sprake is van mogelijke hinder als gevolg van laagfrequent geluid.

Uit de modelanalyse volgt dat de 63 Hz octaafband maatgevend is en dat er tot circa 60 m vanuit het spoor sprake is van overschrijding van de toetsingswaarden voor laagfrequent geluid volgens het toetsingscriterium ‘Methode de Ruiter’. Langs de verdiepte ligging zijn panden tot op 15 meter afstand van het toekomstige spoor gesitueerd. Voor deze korte afstand moet rekening worden gehouden met een overschrijding van ongeveer 16 dB in de 63 Hz band. Voor panden op 35 meter afstand bedraagt deze overschrijding naar verwachting nog minstens 10 dB.

Op basis van de uitgevoerde analyse blijkt dat bij 439 panden als gevolg van het project een overschrijding van de grenswaarden optreedt. De resultaten van de modelanalyse zijn weergegeven in figuur 5-25.

Figuur 5-25. Panden aanwezig binnen de voor laagfrequent geluid gevoelige zone (op 60 meter afstand van het spoor, langs de verdiepte ligging in Vught).

Ballastmatten onder het spoor reduceren de bronsterkte van de helling waardoor de afstraling naar de omgeving wordt verminderd. Door de toepassing van ballastmatten onder de sporen in de verdiepte ligging neemt het invloedsgebied waarin laagfrequent geluid optreedt, af tot een gebied tot 25 meter vanuit het spoor. Deze afname heeft tot gevolg dat het aantal woningen waarin naar verwachting een overschrijding optreedt, afneemt van 439 woningen naar 141 woningen.

5.6.5 Stedelijke en landschappelijke inpassing

De stedelijke en landschappelijke inpassing is mede gebaseerd op zowel provinciaal als gemeentelijk beleid ten aanzien van landschap. Hierna volgt een korte beschrijving van het beleid van de provincie Noord-Brabant en wordt het landschapsplan 's-Hertogenbosch besproken. Vervolgens wordt ingegaan op de rol die de Gebiedsvisie Spoorzone Vught van de gemeente Vught heeft gespeeld bij de inpassing in Vught. Daarna worden de belangrijkste onderdelen van het landschapsplan Vught per deelgebied beschreven.

Provinciaal beleid

Structuurvisie Ruimtelijke Ordening (provincie Noord-Brabant, 2014)

De Structuurvisie Ruimtelijke Ordening beschrijft het ruimtelijk beleid voor de provincie Noord-Brabant. Deel A beschrijft de provinciale belangen en ruimtelijke keuzes. Deel B beschrijft de 4 ruimtelijke structuren: groenblauwe structuur, landelijk gebied, stedelijke structuur en de infrastructuur. De Structuurvisie is uitgewerkt in Gebiedspaspoorten en de Verordening Ruimte.

Uitwerking gebiedspaspoorten (Provincie Noord-Brabant, 2011)

Voor het ruimtelijk beleid voor landschap is de Uitwerking gebiedspaspoorten (Provincie Noord-Brabant, 2011) opgesteld. Hierin geeft de provincie aan welke landschapskenmerken op regionaal schaalniveau bepalend zijn voor de kwaliteit van een gebied of een landschapstype. De provincie geeft ook de ambities weer voor de ontwikkeling van de landschapskwaliteit in die gebieden.

Het studiegebied ten zuiden van 's-Hertogenbosch valt binnen het gebiedspaspoort Meerij en het (noord-) westelijk deel binnen het gebiedspaspoort Maaskant. Hierbinnen vallen de ontwikkelopgave Groene Woud en groene wiggen bij 's-Hertogenbosch.

Verordening Ruimte 2014 (Provincie Noord-Brabant, 2014)

In de Verordening Ruimte staan regels waarmee rekening moeten worden gehouden bij het opstellen van een bestemmingsplan (Provincie Noord-Brabant, 2014).

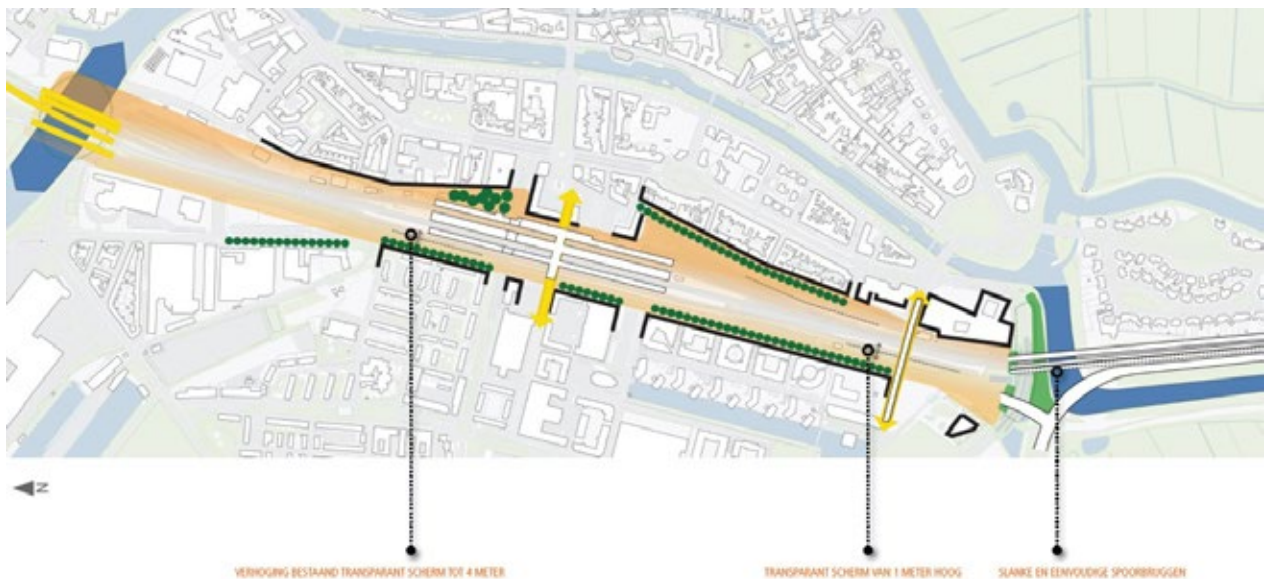
De regels hebben o.m. betrekking op aardkundige waarden, landschap en cultuurhistorie. In de kaarten bij de Verordening Ruimte zijn gebieden en structuren aangeduid. Een bestemmingsplan is (mede) gericht op behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling van de landschappelijke, aardkundige en cultuurhistorische waarden en kenmerken van de onderscheiden gebieden.

Integrale provinciale natuur- en landschapsvisie 2012-2022 (Provincie Noord-Brabant, 2012)

Deze visie beschrijft de ambities en doelen voor natuur en landschap. Een belangrijk doel is een aantrekkelijk landschap om in te wonen, te werken en te recreëren. De provincie wil de vervlakking van het landschap stoppen. De identiteit en verscheidenheid van het Noord-Brabantse landschap worden gewaardeerd door de inwoners en bezoekers van de provincie.

Landschapsplan 's-Hertogenbosch

Het Landschapsplan beschrijft uitgangspunten voor de beeldkwaliteit van geluidschermen langs het spoor, op basis van het Beeldkwaliteitsplan Sporen in Den Bosch en de uitgangspunten voor de kunstwerken over de Vlijmenseweg en het Drongelens Kanaal.

Figuur 5-26. Schermen 's-Hertogenbosch.

Schermen

Het Beeldkwaliteitsplan Lijn en Ontmoeting (gemeente 's-Hertogenbosch, 2011) is het belangrijkste beleidskader voor de inpassing van de geluidschermen en bevat onder meer:

- Uitgangspunten voor ruimtelijke samenhang in de spoorzone door middel van de begrippen 'Lijn' en 'Ontmoeting';
- Standaarden voor de verschijningsvorm, opbouw, lengte/hoogte en afrondingen van geluidschermen;
- Ruimtelijke relaties met de omgeving zoals zichtlijnen;
- Uitgangspunten voor het ontwerp, zoals variatie in onderbouw (plint) en toepassing van beplanting (groen) en transparantie (glas);
- Uitgangspunten voor hogere schermen (transparant met toepassing van een simpel modulair systeem).

De schermen zijn voorzien aan de zijde van het spoor, noordelijk van het station aan de Parallelweg en zuidelijk aan de Magistratenlaan.

In de huidige situatie heeft de spoorzone een aantal duidelijke kenmerken, die door de samenhang een sterke ruimtelijke kwaliteit hebben. De hoge bebouwing, strakke rooilijn en de grote open ruimte van het spoor geven het gebied een herkenbaar karakter aan beide zijden van het spoor. Om deze kwaliteit te waarborgen is het van belang om bij de inpassing van geluidschermen de grote open ruimte van het spoor te respecteren. Dit geldt ook als een van de belangrijkste uitgangspunten van het beeldkwaliteitsplan Lijn en Ontmoeting, namelijk om een robuuste, samenhangende ruimte te maken.

Gekozen is voor een transparant scherm op de zuidelijke locatie (Magistratenlaan) en het verhogen van het transparante schermen op de noordelijke locatie (Parallelweg) in navolging van het Beeldkwaliteitsplan en uitgevoerd volgens de Architectuurvisie. Elementen daarvan zijn:

1. Schermen staan schuin onder een nader te bepalen hoek (tussen de 0-15 graden) richting het spoor.
2. Gesloten plint (50 – 75 cm) gemetselde muur, groene haag. Corten staal of nader te bepalen gesloten materiaal.
3. Zone met ervoor én erachter een anti-graffiti constructie, een raster/gaas (tot hoogte +/- 3 m).

Voor de locatie langs de Magistratenlaan geldt bovendien dat de locatie ongeveer een meter hoger ligt dan het maaiveld. Hoewel het beoogde scherm slechts een meter hoog is, komt het scherm door de locatie boven het maaiveld toch ruim boven ooghoogte (gezien vanaf maaiveld in de omgeving) te liggen. De keuze voor een niet transparant scherm zou het zicht volledig blokkeren.

Het doorzicht wordt langs de Parallelweg al gegarandeerd doordat het bestaande scherm transparant is uitgevoerd.

Kunstwerken

Bij het ontwerp van de uitbreiding van het kunstwerk over de Vlijmenseweg is het uitgangspunt dat de bestaande doorrijhoogte op de Vlijmenseweg gehandhaafd blijft en dat de vormgeving van de kunstwerkuitbreiding in lijn is met het bestaande kunstwerk. Dit houdt in dat er wordt gewerkt met gefundeerde landhoofden en tussensteunpunten met ronde kolommen onder een dwarsbalk en dat de nieuwe steunpunten in lijn staan met de bestaande steunpunten.

Bij het ontwerp van de uitbreiding van het kunstwerk over het Drongelens Kanaal is in verband met de waterdoorvoer als uitgangspunt genomen dat de nieuwe steunpunten in lijn moeten staan met de bestaande steunpunten. Daarbij moet de vormgeving van de kunstwerkuitbreiding in lijn zijn met het bestaande kunstwerk, dat houdt in dat er gebruik wordt gemaakt van hoog gefundeerde landhoofden en tussensteunpunten met afgeronde wanden.

Maatregelen

Tabel 5-11 geeft een overzicht van de maatregelen voor wat betreft 's-Hertogenbosch.

Tabel 5-11. Maatregelen lanschappelijke inpassing 's-Hertogenbosch.

's-Hertogenbosch	Zijde van het spoor	Maatregel
Magistratenlaan	West	Toepassen transparant scherm
Parallelweg	West	Verhogen transparant scherm
Vlijmenseweg	n.v.t.	Kunstwerk vormgeven in lijn met het bestaande kunstwerk: gefundeerde landhoofden, tussensteunpunten met ronde kolommen onder een dwarsbalk in lijn met bestaande steunpunten.
Drongelens Kanaal	n.v.t.	Kunstwerk vormgeven in lijn met het bestaande kunstwerk: gefundeerde landhoofden en tussensteunpunten met afgeronde wanden.

Landschapsplan Vught

Rol Gebiedsvisie Spoorzone Vught

De gemeente Vught heeft in 2015 de Gebiedsvisie Spoorzone Vught opgesteld. De Gebiedsvisie vormt de uitwerking van de Structuurvisie en richt zich op de langere termijn. Het benoemt de ruimtelijke ambities voor de toekomst van Vught voor de spoorzone. De 'Wergroep Gebiedsvisie Spoorzone' bestaande uit bewoners en ander belanghebbenden, de gemeente Vught en ProRail zijn betrokken geweest bij het opstellen van de Gebiedsvisie. De Gebiedsvisie is door de gemeenteraad vastgesteld in maart 2016. Om de visie, wensen en ideeën van de Gebiedsvisie een meer concrete doorvertaling te geven naar de spoorzone zijn werkgroepen gevraagd mee te denken bij de verdere planvorming. In totaal hebben negen thematische werkgroepen meegedacht. De uitkomsten zijn verwerkt in een tussentijdse rapportage 'Wensen rond het spoor in Vught'. Adviezen van de werkgroepen voor de inrichting van de ruimtelijke omgeving PHS Meteren – Boxtel (maart 2017). De uitkomsten uit 'Wensen rond het spoor in Vught' zijn als wensen en inspiratie meegenomen bij het opstellen van het landschapsplan. Hierbij is gezocht naar een optimalisatie vanuit ruimtelijke kwaliteit versus beschikbare ruimte.

De gebiedsvisie vormt het ambitiedocument voor de inpassingsvisie in het Landschapsplan voor de spoorzone waar een herstelopgave geldt. De 3 ambities uit de gebiedsvisie zijn het creëren van:

- Maximale fysieke verbinding tussen oost en west
- Continuïteit en beleefbaarheid van de lange lijnen die het spoor kruisen
- Gevoel van ruimtelijke eenheid

In de gebiedsvisie is onderscheid gemaakt in 3 zones: groen decor, park en leefbare woonstraten. Binnen deze zones worden de ambities op een eigen – en onderling verschillende wijze – uitgewerkt. De gebiedsanalyse, kaders en ambities zijn vervolgens vertaald naar de inpassingsvisie voor het Landschapsplan. De indeling in 3 zones uit de gebiedsvisie vormt de basis voor de inpassingsvisie.

Om inzicht te krijgen of de inpassingsvisie, wensen en ideeën daadwerkelijk realiseerbaar zijn binnen de soms beperkt beschikbare ruimte heeft in het Landschapsplan een gedetailleerde ruimtelijke uitwerking op onderdelen plaatsgevonden. Deze uitwerking kan gezien worden als voorbeeld-uitwerking waarmee de realiseerbaarheid van de leidende principes en ontwerpprincipes wordt getoetst en de minimaal gewenste eindkwaliteit inzichtelijk wordt gemaakt. Hierdoor kunnen aanwonenden en andere betrokkenen een beeld van hun toekomstige woon-, werk- en leefomgeving krijgen.

In een later stadium zal een verdere uitwerking van het Landschapsplan plaatsvinden naar gedetailleerde inrichtingsplannen voor o.a. locaties van bomen en struiken, waterpartijen, paden. Daarbij zal in ieder geval aan de eisen voor oppervlaktewater en herplant van houtopstanden (bomen en beplantingen) moeten worden voldaan. De nog op te stellen (architectonische) vormgevingsvisie zal ten behoeve van de realisatie een verdere invulling geven aan de beeldbepalende elementen zoals kunstwerken, geluidschermen, hekwerken e.d.

Het Landschapsplan Vught is als bijlage bij de toelichting bij het OTB gevoegd. De belangrijkste uitgangspunten en maatregelen uit het Landschapsplan zijn tevens in het Besluit opgenomen.

Opgave

Het nieuwe spoor zal in het noordelijke deel extra openbare ruimte claimen, en in het middengebied openbare ruimte teruggeven. Ter hoogte van de verdiepte ligging schuift het spoor enkele meters op waardoor extra ruimte ontstaat voor een parkzone. De verdiepte ligging zal niet de fysieke scheiding tussen oost en west wegnemen, maar het biedt kansen in het verminderen van de beleving daarvan en het versterken van de ruimtelijke kwaliteit, bijvoorbeeld door het versterken van de zichtrelaties. Met name ter hoogte van het nieuwe station ontstaan kansen door een verbindend Stationsdek over de verdiepte ligging.

Visie: Vught dorp in het groen

Karakteristiek voor Vught zijn de vele bomen, het groene, lommerrijke karakter met talrijke parken, landgoederen en de zichtbare cultuurhistorie, waaronder voormalige fortificaties en het station. Een aantal van deze historische structuren ligt in het stedelijk gebied en is tegenwoordig in gebruik als park. De spoorzone vormt in de toekomst een herkenbare groene zone door Vught, die nadrukkelijk verbonden is met de omgeving. De inrichting van de Spoorzone in Vught draagt bij aan een aantrekkelijke leefomgeving met een sterke ruimtelijke en functionele samenhang, passend bij de groene kwaliteit van Vught. Hierbij staat het motto 'Vught dorp in het groen' centraal. De kansen die ontstaan door de verdiepte ligging worden optimaal benut door fysieke verbindingen tussen oost en west te verbeteren en deze zichtbaar en beleefbaar te maken. De spoorzone is nader ingedeeld in vier deelgebieden, met elk eigen kenmerken en sfeer. Elk deelgebied heeft in de visie een opgave. In het noorden van Vught zijn dit woonstraten, in het midden is dit het park met station, in het zuiden het groene decor. Het groene karakter en de sferen per zone zijn leidend voor de uitwerking van de visie.

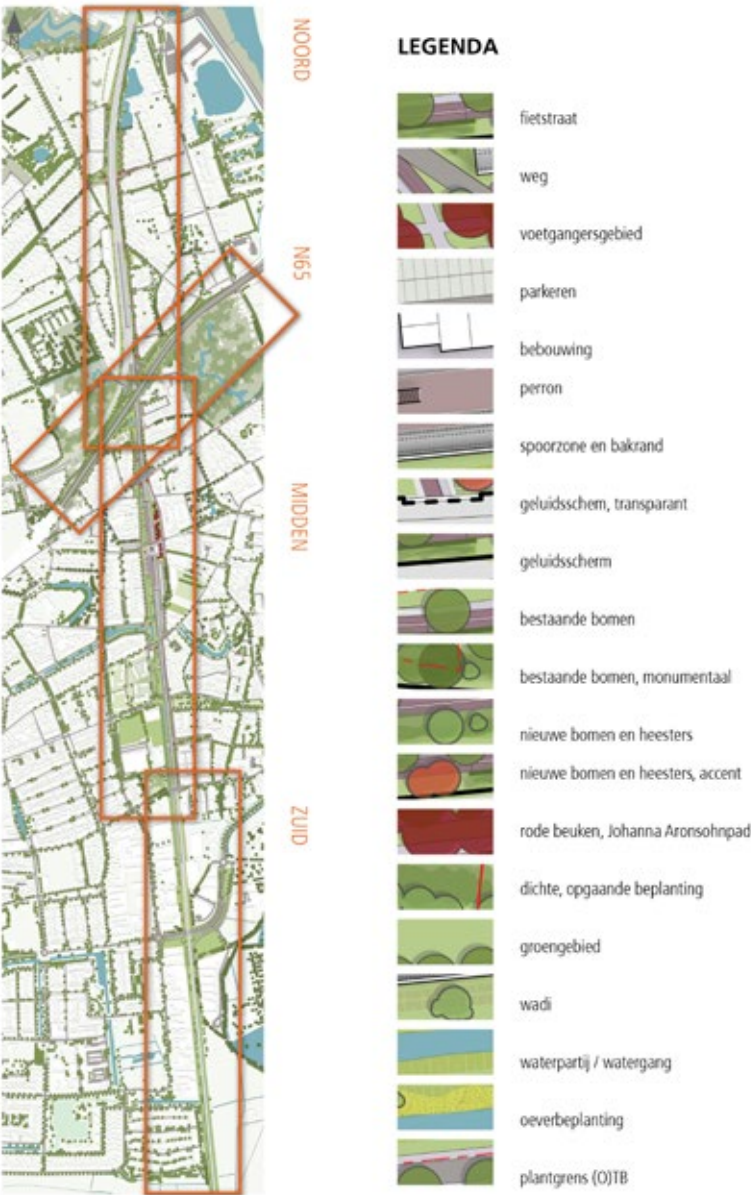
De visie is vertaald in de volgende drie leidende principes:

- Doorgaande oostwest lijnen versterken
- Ruimtelijke relaties creëren en versterken
- Creëren van identiteit en herkenbaarheid

In het landschapsplan is het projectgebied opgedeeld in vier delen, zie figuur 5-27:

- Deelgebied 1 Noord: Postweg-N65, Woonstraten
- Deelgebied 2 N65 en fietstunnel
- Deelgebied 3 Midden: N65-Molenstraat: Park en stationsgebied
- Deelgebied 4 Zuid: Molenstraat Klein Brabant: Woonstraten en bedrijven

DEELGEBIEDEN VUGHT

Figuur 5-27. Overzicht deelgebieden Vught.

Drie sferen zijn uitgewerkt: de park sfeer, de dorps sfeer en de landschappelijke sfeer. Hierna worden per deelgebied de hoofdpunten uit het landschapsplan toegelicht.

Deelgebied 1 Noord: Postweg – N65, Woonstraten.

Figuur 5-28. Deelgebied 1 Noord.

Tussen de Postweg en de N65 wordt het spoor op maaiveld verbreed van drie naar vier sporen. Op dit traject zijn reeds geluidschermen aanwezig die moeten worden vervangen.

Aan de oostzijde schuift het spoor door de verbreding enkele meters richting de Reutseplas en de woningen op. Om de waardevolle beplanting bij de Reutseplas zoveel mogelijk te kunnen handhaven wordt hier een keerwand toegepast in plaats van een spoortalud. De keerwand wordt deels doorgetrokken richting de Isabellastraat om de beeldbepalende bomen daar te kunnen sparen. In de Isabellastraat wordt de ruimte tussen de straat en het spoortalud beplant. De bomen aan de woningzijde blijven gehandhaafd.

Aan de westkant van het spoor zal voornamelijk de tijdelijke situatie impact hebben, omdat aan deze zijde het tijdelijk spoor wordt gerealiseerd. Om het tijdelijk spoor te kunnen realiseren wordt de huidige beplanting bij de Willem III-laan grotendeels verwijderd. Getracht wordt de markante zilversdoorn te behouden. In de eindsituatie krijgt de Willem III-laan een landschappelijke sfeer. Het spoortalud wordt beplant. Om dat mogelijk te maken wordt de daar aanwezige watergang grotendeels overkluisd (ondergronds gebracht). Verder naar het zuiden wordt de waterstructuur juist zichtbaar gemaakt. Deze waterstructuur loopt als greppel/laagte door in het parkje ter hoogte van de Loonsebaan. De Loonsebaan vormt de scheiding tussen de landschappelijke en meer dorpse sfeer.

De langzaamverkeerstunnel Loonsebaan kruist vier sporen. De plek blijft hiermee onderdeel van het hoofd fietsnetwerk van Vught. Schuine tunnelwanden en taluds, die deels groen zijn, zorgen voor meer licht en een meer ruimtelijke beleving. De afwerking van de tunnelwanden zal nader worden bepaald. Op de tunnel benadrukt een transparant geluidsscherm visueel de oostwest verbinding. Deze historische oostwest verbinding wordt versterkt door langs de Loonsebaan begeleidende bomen te plaatsen en door boomgroepen aan weerszijde van het spoor. Het transparante deel is zo vormgegeven dat er een venster ontstaat waardoor de doorgaande lijn van de Loonsebaan wordt benadrukt en niet de spoorrichting. Hierdoor wordt het transparante deel minder breed dan de straatbreedte van gevel tot gevel. Bij de Isabellastraat en de Willem III-laan worden flauwere taluds geplaatst naar de wens van de gemeente Vught.

Aan de oostzijde van het spoor krijgen de Molenvenseweg en Pieter Bruegellaan de meer dorpse sfeer en worden ingericht als fietsstraat. Aan de spoorzijde wordt de openbare ruimte tussen de straat en het geluidsscherm beplant. Karakteristieke bomen aan de spoorzijde kunnen niet behouden blijven. De bomen aan de woningzijde worden gehandhaafd en afgewisseld met parkeerplaatsen.

Aan de westzijde bevinden zich achterkanten van woningen naar het spoor. Vanaf de Johan Frisolaan is zicht op het water evenals vanaf de kruisende lijnen, Loonsebaan en Aert Heymlaan. Op die plekken wordt de watergang beter zichtbaar gemaakt zodat de structuur en daarmee de samenhang beter wordt ervaren.

Deelgebied 2: N65 en fietstunnel.

Figuur 5-29. Deelgebied 2.

De N65 kruist in de nieuwe situatie over het verdiept liggende spoor. De bermen worden zo groen mogelijk ingevuld. De geluidschermen krijgen door beplanting een groene uitstraling. Waar wegen elkaar kruisen worden de geluidschermen transparant uitgevoerd. Transparante schermen komen, indien nodig, op een portaalconstructie te staan.

Tussen de N65 en de Lekkerbeetjenlaan wordt een nieuwe bomenlaan geplant om de infrastructuur lijnen visueel en qua schaal van elkaar te scheiden.

Aan de oostzijde van de spoorlijn komt een fietstunnel onder de N65. Naast de lokale bereikbaarheid is deze fietstunnel tevens onderdeel van de gewenste snelfietsroute tussen Boxtel en 's-Hertogenbosch. De tunnel wordt, in verband met sociale veiligheid en het dorpse karakter, zo licht mogelijk uitgevoerd.

Deelgebied 3 Midden: N65-Molenstraat: Park en stationsgebied.

Figuur 5-30. Deelgebied 3 Midden.

In dit deelgebied ligt de spoorlijn geheel verdiept en ontstaat ruimte voor een parkachtige inrichting. Het verdwijnen van de bovenleidingen van het spoor heeft visueel ruimtelijk positieve invloed. Vanaf maaiveld

heeft men zicht op de stempels die nodig zijn voor de constructie van de verdiepte ligging. Deze bevinden zich om de 5 meter en zijn een beeldbepalend kenmerk van de verdiepte ligging. Ter hoogte van het eilandperron worden geen stempels toegepast om een aantrekkelijk beeld voor de reizigers te krijgen.

In het noordelijk deel wordt aan de oostzijde de Rembrandtlaan ingericht met een haag en gras. Hier is de beschikbare ruimte te beperkt om een parksfeer en/of wandelroute te creëren. Over de verdiepte ligging is er zicht naar de parkachtige overzijde. Ter hoogte van de Aert Heymlaan ontstaat door de verdiepte ligging ruimte, en wordt het karakter van het parkgebied doorgezet. Het ‘park voor heel Vught’ ter hoogte van het station, wordt hier wijkpark. Het inrichtingsniveau sluit hier aan op het wijkniveau, waarbij groen wordt gecombineerd met waterberging in de vorm van laagtes en open water. De markante bomen langs het doodlopende deel van de Aert Heymlaan kunnen door het versmallen van de weg mogelijk behouden blijven.

De kruisende oost-westverbinding van de Helvoirtseweg wordt geaccentueerd door markante bomen.

Het park krijgt een lommerrijke sfeer, passend bij Vught. Hoogtepunt in het park vormt de stationsomgeving. Hier wordt functioneel de verbinding gelegd tussen oost en west, waarbij park en stationsdek zijn verweven.

Aan de oostzijde van het spoor wordt het Johanna Aronsohnpad en de huidige monumentale beukenlaan ingepast als heldere as. De inpassing van de fietsenstallingen en de entrees van het stationsdek worden integraal vormgegeven.

Aan de westzijde van het spoor is de meeste ruimte beschikbaar voor het park. Hier zal de inrichting groener zijn dan aan de oostzijde waar de P&R, bussen, taxi e.d. zijn gesitueerd. Het hoogteverschil aan deze zijde wordt opgevangen door een brede trap die verwijst naar de historie en tevens een zit- en ontmoetingsplek vormt. De waterstructuur zorgt naast de bergende functie voor een ruim en aantrekkelijk beeld. De kruisende oost-westlijn van de Esschestraat/Sint Elisabethstraat wordt aangezet door de bomen door te zetten tot aan het spoor.

Om de samenhang tussen oost en west te versterken is bij de inrichting gestreefd om de parksfeer ook aan de westzijde optimaal door te zetten. Vanaf de kruising van de Esschestraat/Sint Elisabethstraat krijgt het park meer een wijkfunctie. Hier loopt aan de westzijde van het spoor de wandelroute via de parkzone door tot aan de Molenstraat, hier eindigt het pad ter hoogte van de begraafplaats.

De Spoorlaan wordt een fietsstraat en krijgt een inrichting met dorpsfeer van hagen en heesters. In de Spoorlaan noord is parkeren in de straat niet meer mogelijk. De beschikbare ruimte wordt benut voor een haag.

Deelgebied 4 Zuid: Molenstraat Klein Brabant; Woonstraten en bedrijven

Figuur 5-31. Deelgebied 4 Zuid.

In het zuidelijke deel bevinden zich veel achterkanten van bedrijven langs het spoor en lopen er beperkt parallelle wegenstructuren. De beleving van dit deel van de spoorzone is het grootst vanuit de trein. De spoorzone wordt hier ingericht met een landschappelijke sfeer. De huidige watergangen blijven in stand. Zowel vanuit de trein als vanaf de Kettingweg ontstaat daardoor een geleidelijke overgang naar het landschap.

In de spoorzone tussen de Molenstraat en de Wolfskamerweg komt de verdiepte ligging weer bovengronds.

De Wolfskamerweg wordt ongelijkvloers uitgevoerd, waarbij de weg onder het spoor doorloopt. Hierbij sluiten het voetpad en de fietspaden aan op de padenstructuur in de omgeving. De nieuwe weg zal, zo ver als technisch mogelijk, tot aan de onderdoorgang beplant worden met nieuwe begeleidende bomen. De boomgroep op de hoek met de Wolfskamerweg, aan de westzijde, blijft gehandhaafd en vormt een markant punt.

In het deel van de Wolfkamerweg tot en met Klein Brabant vinden beperkt maatregelen plaats. Dit deel is voor de treinreiziger het eerste of laatste beeld bij het passeren van Vught met de trein.

Maatregelen

In de onderstaande tabel zijn de maatregelen opgenomen die in het kader van landschappelijke inpassing worden getroffen.

Tabel 5-12. Maatregelen Vught.

Vught	Zijde van het spoor	Maatregel
Reutseplas/Isabellastraat	Oost	Toepassen keerwand in plaats van spoortalud.
Isabellastraat	Oost	Beplanten ruimte tussen straat en spoortalud, bomen aan woningzijde handhaven.
Willem III-laan	West	Beplanten spoortalud.
Willem III-laan (zuid)	West	Zichtbaar maken waterstructuur.
Onderdoorgang Loonsebaan	n.v.t.	Toepassen schuine, deels groene, taluds.
Onderdoorgang Loonsebaan	n.v.t.	Toepassen transparant geluidscherm op de tunnel.
Molenvenseweg en Pieter Brueggellaan	Oost	Beplanten openbare ruimte tussen het geluidscherm en de straat, bomen aan woningzijde handhaven afgewisseld met parkeerplaatsen.
N65	n.v.t.	Bermen zo groen mogelijk invullen, geluidschermen beplanten.
Tussen N65 en Lekkerbeetjenlaan	Oost	Aanplanten nieuwe bomenlaan.
Fietstunnel onder N65	Oost	Zo licht mogelijk uitvoeren in verband met sociale veiligheid.
Rembrandtlaan	Oost	Inrichten met haag en gras.
Aert Heymlaan	West	Inrichten met groen en water.
Helvoirtseweg	n.v.t.	Oost-westverbinding accentueren door markante bomen.
Johanna Aronsohnpad	Oost	Inrichten met groen met inpassing van het pad met monumentale beukenlaan.
Stationsgebied	West	Hoogteverschil opvangen door een brede trap die tevens een zit- en ontmoetingsplek vormt.
Stationsgebied	West	Inrichten met groen en water.
Esschestraat/Sint Elisabethestraat	n.v.t.	Oost-westverbinding accentueren door bomen aan te vullen tot aan het spoor.
Spoorlaan	Oost	Inrichten met hagen en heesters.
Wolfskamerweg	n.v.t.	Zoveel mogelijk aanplanten met begeleidende bomen tot aan de onderdoorgang. Handhaven boomgroep aan de westzijde.

5.6.6 Overwegveiligheid

Als gevolg van het project PHS Meteren – Boxtel gaan er op het traject meer goederentreinen rijden. Daarnaast wordt vanaf december 2017 (dienstregeling 2018) het aantal intercity's tussen Utrecht en Eindhoven verhoogd van vier tot zes treinen per uur per richting.

De toename van het aantal intercity's betekent een toename van vier treinen per uur op het totaal dat nu al rijdt. Afhankelijk van het deel van het baanvak waarin de overweg ligt, betekent dat een treinfrequentieverhoging van 16 naar 20 treinen en van 26 naar 30 treinen op de overweg Loonsebaan in Vught.

De toename van het aantal goederentreinen leidt tussen 's-Hertogenbosch en Vught tot de volgende frequentieverhoging van het totaal aantal treinen:

- Een frequentie verhoging van 28 treinen in de huidige situatie naar 34 treinen per uur in de toekomstige situatie tussen Diezebrug aansluiting ('s-Hertogenbosch) en Vught Aansluiting.
- Een frequentie verhoging van 20 treinen in de huidige situatie naar 24 treinen per uur in de toekomstige situatie tussen Vught Aansluiting en Boxtel.

In de huidige situatie is sprake van 6 overwegen op het traject van 's-Hertogenbosch tot en met Vught. Dit betreffen de overwegen in Vught:

- Loonsebaan (*);
- Helvoirtseweg (*);
- Sint Elisabethstraat (*);
- Molenstraat/Repelweg (*);
- Wolfskamerweg/Laagstraat (*);
- Aert Heymlaan;

In Vught worden vijf overwegen (aangeduid met *) vanwege het project PHS Meteren – Boxtel ongelijkvloers gemaakt en daarmee als gelijkvloerse kruising opgeheven. Deze overwegen maken daarom geen onderdeel meer uit van de uitgevoerde analyse naar overwegveiligheid.

In de 'Risicoanalyse overwegen Meteren – Boxtel' is de overwegveiligheid getoetst. De overweg Aert Heymlaan kruist de spoorlijn 's-Hertogenbosch – Tilburg. De treinintensiteit op de overweg Aert Heymlaan in Vught bedraagt 10 treinen per uur en deze verandert niet door het project. De overweg wordt in verband met de spooraanpassingen in Vught gewijzigd. Voor de overweg wordt een nieuw overwegontwerp gemaakt dat voldoet aan de eisen ten aanzien van overwegveiligheid. Conclusie van de risicoanalyse overwegveiligheid is, dat in de nieuwe situatie de overwegrisico's op de overweg Aert Heymlaan beheerst blijven. De overweg voldoet daarmee aan het 'nee, tenzij-principe' uit de Derde Kadernota Railveiligheid.

5.6.7 Natuur

In het kader van natuur is onderzocht welke effecten kunnen optreden vanwege het project PHS Meteren – Boxtel. Hiervoor heeft een toets plaatsgevonden op de door de Wet natuurbescherming beschermde soorten en gebieden (Natura 2000-gebieden). Daarnaast zijn mogelijke effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN) onderzocht. Tevens zijn de te kappen houtopstanden getoetst aan de Wet natuurbescherming en de Algemene plaatselijke verordening.

De resultaten van het onderzoek naar effecten op Natura 2000-gebieden en NNN zijn opgenomen in paragraaf 9.2.5.

In de effectbeoordeling voor soorten is onderscheid gemaakt naar permanente effecten en tijdelijke effecten. De meeste tijdelijke effecten treden op in de realisatiefase, maar dit is niet uitsluitend het geval.

Het onderscheid is als volgt:

- Permanente effecten:
- Ruimtebeslag in aanleg- en gebruiksfase
- Barrièrewerking en versnippering in gebruiksfase
- Aantasting door verdroging in gebruiksfase
- Tijdelijke effecten:
- Barrièrewerking en versnippering in aanlegfase
- Verstoring door geluid in aanlegfase
- Aantasting door verdroging

De beschrijving van permanente en tijdelijke effecten voor soorten vindt daarom gecombineerd plaats in deze paragraaf.

Effecten beschermde soorten

Vaatplanten

Uit het plangebied en studiegebied zijn geen waarnemingen bekend van beschermde plantensoorten. Uit de wijde omgeving zijn eveneens geen recente waarnemingen bekend van (nieuw) beschermde soorten. Door de inrichting en het gebruik van het plangebied als bebouwd, binnenstedelijk gebied is het ongeschikt als groeiplaats voor beschermde planten. Aanwezigheid van beschermde soorten wordt op basis hiervan niet verwacht. Effecten op beschermde vaatplanten zijn uitgesloten.

Vleermuizen

Inventarisatie

Verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis komen verspreid voor door het hele studiegebied. Het aantal verblijfplaatsen, maar vooral het aantal individuen dat waargenomen is, is beperkt. Naast gewone dwergvleermuis zijn enkele laatvliegers gezien. De aangetroffen verblijfplaatsen zijn kleine verblijfplaatsen met één tot enkele dieren. In de bomenrijen met oudere bomen (voornamelijk eiksoorten) evenwijdig aan het spoor en in de beukenlaan bij station Vught zijn verblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis en de rosse vleermuis aangetroffen.

Foerageergebied en vliegroutes

De hele spoorzone in het studiegebied geldt als foerageergebied voor vleermuizen (gewone dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis en watervleermuis). De beplantingen evenwijdig en kruisend met het spoor hebben tevens een verbindende functie tussen de bebouwing en het buitengebied. Vaste vliegroutes kruisend over het spoor zijn vastgesteld bij de N65 en de Wolfskamerweg/Laagstraat. Vleermuizen steken daarnaast verspreid door Vught het spoor over, voornamelijk op donkere plekken met aan weerszijden beplanting.

Permanente effecten

Verblijfplaatsen (relevant voor ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis):

Gebouwen met verblijfplaatsen van vleermuizen worden niet gesloopt. Wel worden bomen met verblijfplaatsen gekapt. In de bomenrijen langs de Molenvenseweg en Stationsstraat gaat het om twee paarverblijven van de ruige dwergvleermuis en één zomerverblijf van rosse vleermuis en aan de Michiel de Ruyterweg om twee zomerverblijfplaatsen van de rosse vleermuis.

Foerageergebied (relevant voor gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, en gewone grootoorvleermuis):

Voor de gewone dwergvleermuis is er in de tijdelijke situatie sprake van een afname van foerageergebied als gevolg van het verdwijnen van diverse groenzones en bomenrijen aan zowel de west- en oostzijde van het spoor. Al het opgaande groen parallel aan de oostzijde van het spoor is

foerageergebied van de gewone dwergvleermuis. Gezien de grote hoeveelheid groen die verdwijnt, is er mogelijk sprake van aantasting van de functionaliteit van verblijfplaatsen. De groenzones die in de tijdelijke situatie verdwijnen worden door de ruige dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis incidenteel gebruikt als foerageergebied. Het gaat voor deze soorten niet om essentieel foerageergebied.

In de definitieve situatie worden foerageergebieden teruggebracht in de vorm van groenstructuren, zie figuur 5-32.

Vliegroutes (relevant voor gewone dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis en watervleermuis):
Door het verwijderen van groen worden in de tijdelijke situatie de vaste vliegroutes over het spoor ter hoogte van de N65 en de Wolfskamerweg/Laagstraat aangetast. Door de barrièrewerking van het onderbreken van deze vliegroutes kan het leefgebied van deze soorten versnipperd raken, wat van invloed kan zijn op de functionaliteit van het leefgebied. Naast het oversteken van het spoor via de vaste vliegroutes, steken vleermuizen verspreid door Vught het spoor over. De effecten op deze diffuse oversteek zijn lastig in te schatten, aangezien geen sprake is van vaste vliegroutes en een beperkt aantal vleermuizen het spoor op deze manier kruist, maar niet uit te sluiten.

Op plaatsen waar in de tijdelijke situatie groen parallel aan het spoor verdwijnt, zullen vleermuizen hun weg op een alternatieve manier kunnen blijven volgen door lijnvormige elementen als huizenrijen te volgen of alternatieve wegen.

Figuur 5-32. Groenstructuren in Vught na realisatie van het project.

Verdroging

Na aanleg van de verdiepte ligging in Vught kan een beperkte opstuwing van grondwater plaatsvinden ten zuiden van de verdiepte ligging en een beperkte verlaging van het grondwater ten noorden van de verdiepte ligging. Deze beperkte opstuwing en verlaging van het grondwater zal hoogstens enkele centimeters bedragen en hierdoor alleen tot de directe omgeving (enkele tientallen meters) van het tracé reiken. In de stedelijke omgeving wordt de freatische grondwaterstroming al sterk beïnvloed en worden de grondwaterstanden sterk gereguleerd. Negatieve effecten op het leefgebied van vleermuizen door verdroging als gevolg van de verdiepte ligging zijn niet aan de orde.

Tijdelijke effecten

Voor de realisatie is geen grootschalige, tijdelijke verlaging van de grondwaterstand (door bemaaling) noodzakelijk. Negatieve effecten door verdroging op leefgebied van beschermde soorten zijn uitgesloten.

Grondgebonden zoogdieren

Das

Het agrarisch gebied en de bossen aan de oostzijde van de rijksweg A2 vormen het belangrijkste leefgebied van dassen in de omgeving. De zone langs het spoor wordt gebruikt door dassen om zich langs te verplaatsen, maar vormt geen essentieel leefgebied. De aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van dassen in de directe omgeving van het spoor is uitgesloten.

Eekhoorn

Inventarisatie

Op verschillende plekken langs het tracé zijn, in de dichte beplanting langs het spoor in Vught, eekhoorns waargenomen. Nesten zijn niet waargenomen, maar deze worden wel verwacht. Tevens zijn in de beplanting ten noorden van de kruising van het spoor met de Loonsebaan aan de westzijde van het spoor vraatsporen waargenomen. Aangenomen wordt dat vaste rust- en verblijfplaatsen van eekhoorn aanwezig zijn in het plangebied in Vught.

Permanente effecten

Vaste rust- en verblijfplaatsen

Door het verwijderen van groen is sprake van het vernielen van vaste rust- en verblijfplaatsen van de eekhoorn. In het voortplantingsseizoen kunnen mogelijk jongen gedood worden wanneer rust- en verblijfplaatsen worden vernield.

Verdroging

Na aanleg van de verdiepte ligging in Vught kan een beperkte opstuwing van grondwater plaatsvinden ten zuiden van de verdiepte ligging en een beperkte verlaging van het grondwater ten noorden van de verdiepte ligging. Deze beperkte opstuwing en verlaging van het grondwater zal hoogstens enkele centimeters bedragen en hierdoor alleen tot de directe omgeving (enkele tientallen meters) van het tracé reiken. In de stedelijke omgeving wordt de freatische grondwaterstroming al sterk beïnvloed en worden de grondwaterstanden sterk gereguleerd. Negatieve effecten op het leefgebied van eekhoorn door verdroging als gevolg van de verdiepte ligging zijn niet aan de orde.

Tijdelijke effecten

Tijdens de aanlegwerkzaamheden kunnen eekhoorns mogelijk worden verstoord door het gebruik van machines. Door de grote ruimtelijke impact, is het tijdelijke effect door geluidverstoring naar verwachting beperkt. Daarnaast zijn eekhoorns die aanwezig zijn in de bebouwde kom van 's-Hertogenbosch en Vught en langs het spoor gewend aan een hoge mate van geluidsverstoring. De tijdelijke geluidsbelasting, in samenhang met de ruimtelijke impact van het plan, leidt niet tot een dusdanige verstoring dat de functionaliteit van het leefgebied van eekhoorns wordt aangetast.

Voor de realisatie is geen grootschalige, tijdelijke verlaging van de grondwaterstand (door bemaling) noodzakelijk. Negatieve effecten door verdroging zijn uitgesloten.

Overige grondgebonden zoogdieren

In de omgeving van het studiegebied zijn slechts enkele waarnemingen van de steenmarter bekend. Het betreft losse individuen op grote afstand tot het plangebied. De aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van de steenmarter in het plangebied is uitgesloten.

De bever komt voor op verschillende plaatsen langs de Maas ten noorden van 's-Hertogenbosch. In dit gebied vinden geen fysieke ingrepen plaats. De aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van de bever in het plangebied is uitgesloten.

Van het damhert zijn enkele waarnemingen bekend. Omdat in het plangebied geen bekende populaties zijn, wordt aangenomen dat het om een incidentele waarneming of een exemplaar uit gevangenschap gaat. De aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen in het plangebied is uitgesloten.

Broedvogels

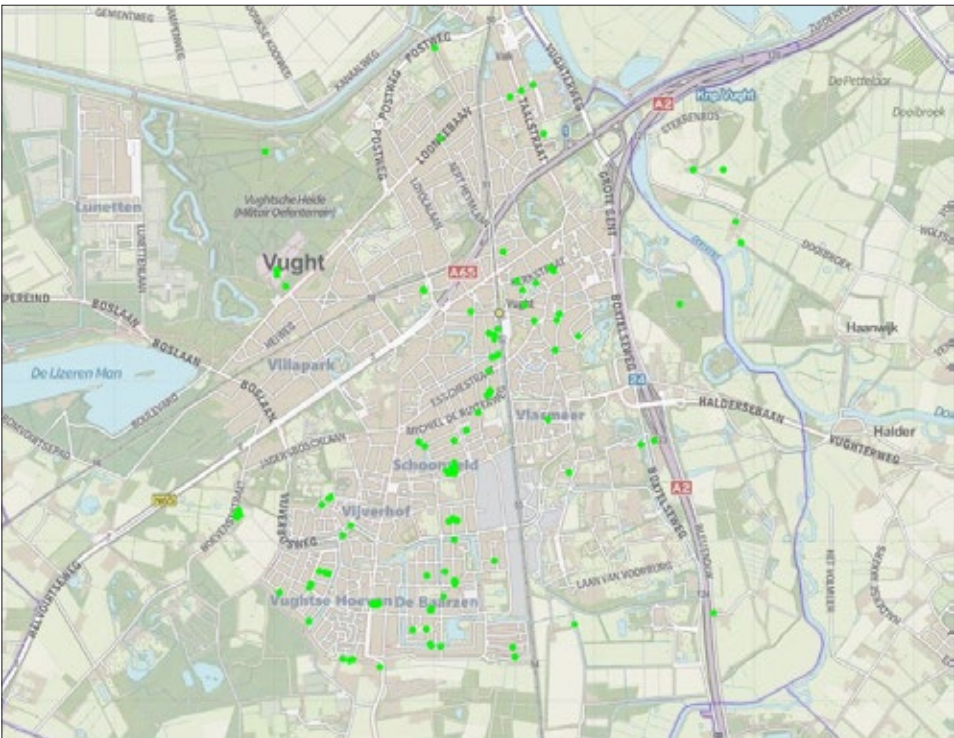
Inventarisatie

Algemene broedvogels

Het aanwezige opgaande groen en de sloten in het plangebied kunnen tijdens het broedseizoen in gebruik zijn als nestlocatie door diverse algemene broedvogels van water, bos en struweel. De nestlocaties van deze soorten zijn alleen gedurende het broedseizoen strikt beschermd.

Jaarrond beschermde nesten

In en rondom het studiegebied zijn verschillende kolonies van de gierwaluw en de huismus aangetroffen. De verspreiding van (broedlocaties van) beide soorten is enigszins vergelijkbaar. Er bevinden zich ook broedlocaties in woningen parallel aan het spoor, namelijk in de Aert Heymlaan, de Van Miertstraat en de Spoorlaan, zie figuur 5-33.

Figuur 5-33. Waarnemingen van de huismus in Vught in de periode 01-01-2012 t/m 19-10-2017 (gegevens afkomstig uit de NDFF op 19-10-2017).

Huismussen foerageren en rusten in het groen dat in de omgeving van de broedplaatsen aanwezig is. De zone langs het spoor maakt deel uit van het foerageergebied van de huismus. De gierwaluw is een soort die hoog in de lucht op insecten foerageert, de zone langs het spoor heeft geen specifieke functie voor deze soort.

Permanente effecten

Vaste rust- en verblijfplaatsen

Bij werkzaamheden in het broedseizoen worden mogelijk nesten van aanwezige vogels vernield en kunnen jongen worden gedood. Het vernielen van jaarrond beschermde verblijfplaatsen is uitgesloten, omdat er geen gebouwen worden gesloopt met nesten.

Door het verwijderen van groen is er in de tijdelijke situatie sprake van het vernielen van leefgebied van de huismus. Nabij de huizen aan de Aert Heymanlaan en de Van Miertstraat, met in totaal negen territoria van huismus, wordt langs het spoor het opgaand groen verwijderd. Dit groen vormt een essentieel onderdeel van het leefgebied van huismus (foerageren en schuilen). Bij de Van Miertstraat blijven de aanwezige tuinen aanwezig. Bovendien liggen verder westelijk pleinen en vergelijkbaar groen achter de huizen. Naast de Aert Heymalaan ligt het Loyolapark en blijven de tuinen van de huizen ook aanwezig. De populatie langs het spoor blijft, mogelijk in kleinere vorm, aanwezig omdat er uitwijkmogelijkheden zijn. De populatie in heel Vught blijft aanwezig. Als het groen in de definitieve situatie hersteld wordt, kan de populatie weer haar oude peil bereiken.

Verdroging

Na aanleg van de verdiepte ligging in Vught kan een beperkte opstuwing van grondwater plaatsvinden ten zuiden van de verdiepte ligging en een beperkte verlaging van het grondwater ten noorden van de verdiepte ligging. Deze beperkte opstuwing en verlaging van het grondwater zal hoogstens enkele centimeters bedragen en hierdoor alleen tot de directe omgeving (enkele tientallen meters) van het tracé reiken. In de stedelijke omgeving wordt de freatische grondwaterstroming al sterk beïnvloed en worden de grondwaterstanden sterk gereguleerd. Negatieve effecten op het leefgebied van broedvogels door verdroging als gevolg van de verdiepte ligging zijn niet aan de orde.

Tijdelijke effecten

Indien werkzaamheden in het broedseizoen gestart worden, kunnen broedende vogels verstoord worden.

Tijdens de aanlegwerkzaamheden kunnen algemene en jaarrond beschermde broedvogels mogelijk worden verstoord door het gebruik van machines. Door de grote ruimtelijke impact, is het tijdelijke effect door geluidverstoring naar verwachting beperkt. De broedvogels die aanwezig zijn in de bebouwde kom van 's-Hertogenbosch en Vught en langs het spoor zijn daarnaast gewend aan een hoge mate van geluidsverstoring. De tijdelijke geluidsbelasting, in samenhang met de ruimtelijke impact van het plan, leidt niet tot een dusdanige verstoring dat de functionaliteit van het leefgebied van de beschermde soorten wordt aangetast.

Voor de realisatie is geen grootschalige, tijdelijke verlaging van de grondwaterstand (door bemaaling) noodzakelijk. Negatieve effecten door verdroging op leefgebied van beschermde soorten is uitgesloten.

Reptielen

Tijdens het veldonderzoek is vastgesteld dat, buiten het studiegebied, aan weerszijden van het spoor ten zuiden van Vught (globaal vanaf de wijk Klein Brabant) de levendbarende hagedis aanwezig is, zie figuur 5-34. Het areaal spreidt zich uit tot ongeveer ter hoogte van de Wolfskamerweg in Vught. Ten noorden van de Wolfskamerweg zijn geen exemplaren aangetroffen. Mogelijke oorzaken zijn de barrière die de weg vormt en het feit dat de taluds slechts marginaal geschikt leefgebied vormen.

Andere reptielsoorten zoals de hazelworm en de ringslang komen voor in de nabijheid van Vught en Boxtel, maar nergens nabij of in het studiegebied.

Aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van reptielen in het plangebied is uitgesloten.

Figuur 5-34. Waarnemingen van levendbarende hagedis.

Amfibieën

Bij het veldonderzoek naar amfibieën zijn geen strikt beschermde soorten aangetroffen. Alle waarnemingen of leefgebieden liggen buiten het plangebied. De aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen in het plangebied is uitgesloten.

Overige soorten

Van de soortgroepen vissen en ongewervelden zijn geen beschermde soorten aangetroffen en deze worden op basis van de aanwezige biotoop ook niet verwacht. Deze soorten zijn vaak gebonden aan specifieke habitats als open heide, moeras of hoogveen die binnen het plangebied ontbreken.

Ter hoogte van de spoorbrug over het Drongelens Kanaal, die ter plekke slechts enkele decimeters diep is, zijn zowel in het kanaal zelf als de oeverzone geen beschermde soorten aangetroffen. In de meeste wateren is veel bagger en bladafval aanwezig of de watergangen zijn erg ondiep waardoor deze geen geschikt leefgebied vormen voor beschermde soorten.

In De Moerputten, ten (noord)westen van het plangebied, komt de enige populatie pimpernelblauwtjes voor in Nederland. Deze soort is afhankelijk van de waardplant grote pimpernel die in blauwgraslanden en glanshaver- en vossenstaarthooilanden groeit. Deze habitats liggen op grote afstand van het plangebied. De aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen in het plangebied is uitgesloten.

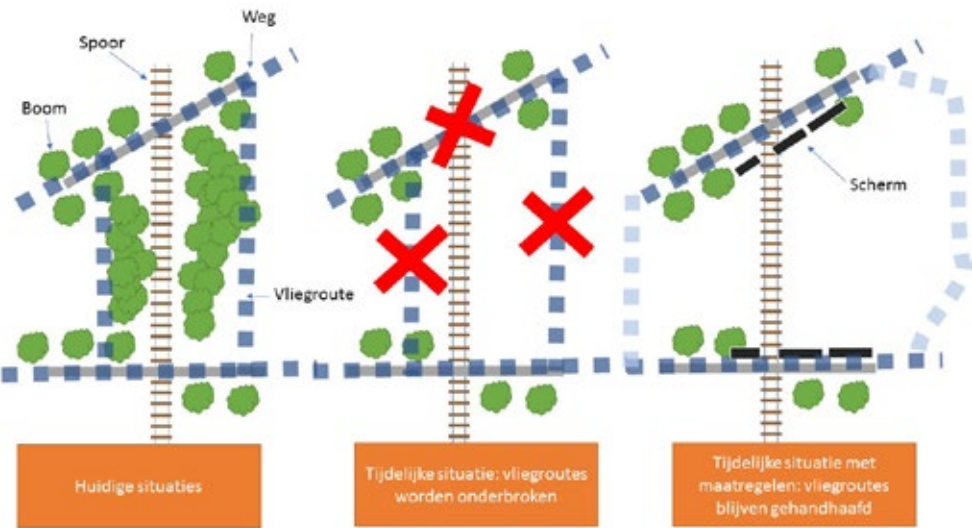
Maatregelen beschermde soorten

Op basis van de in de hiervoor beschreven onderzoeksresultaten worden mitigerende maatregelen getroffen om effecten als gevolg van het project of de werkzaamheden te voorkomen of beperken.

Vleermuizen

Ter vervanging van het verdwijnen van verblijfplaatsen voor vleermuizen, worden nieuwe verblijfplaatsen in het resterende groen geplaatst. In de regel moeten vier keer het aantal verdwenen locaties teruggebracht worden. Dit betekent dat in ieder geval acht geschikte verblijfplaatsen voor ruige dwergvleermuis en twaalf voor de rosse vleermuis worden gerealiseerd. Ter verbetering van bestaand leefgebied worden aanvullend ook vier verblijfplaatsen (kasten) voor gewone grootoorvleermuis en vier voor gewone dwergvleermuis aangebracht.

In verband met het aantasten van vliegroutes over het spoor worden in de tijdelijke situatie ter hoogte van de N65 en de Wolfskamerweg/Laagstraat schermen geplaatst. Deze schermen komen op plaatsen waar groenstructuren verdwijnen en waar aansluiting nodig is op bestaande groenstructuren. Onderbrekingen in de geleiding zijn toegestaan ter hoogte van het spoor. De schermen dienen als geleiding voor vleermuizen en worden georiënteerd in de richting van de vliegroutes.

Figuur 5-35. Schematische weergave van de situatie en vliegroutes in Vught.

Figuur 5-35 geeft schematisch weer hoe de maatregelen genomen moeten worden. Omdat het enige tijd kan duren voordat de begroeiing van de nieuwe groenstructuur in de definitieve situatie hoog genoeg is, is het behoud van deze kunstmatige vliegroutes gedurende drie groeiseizoenen noodzakelijk.

Door het herstellen van vliegroutes en door de aanwezigheid van het vele groen in Vught blijft het voor vleermuizen mogelijk om te foerageren en naar alternatieve foerageergebieden te vliegen.

De verwachting is dat met de schermen (kunstmatige vliegroutes) bij de N65 en de Wolfskamerweg/Laagstraat de oversteekbaarheid van het spoor in Vught geborgd is. Om hierover zekerheid te verkrijgen, zal de effectiviteit van de schermen een jaar nadat de maatregelen zijn getroffen, worden gemonitord. Indien blijkt dat de schermen onvoldoende functioneren, wordt bezien of, en zo ja waar, aanvullende maatregelen kunnen worden getroffen om de oversteekbaarheid van het spoor verbeteren. Hierbij zullen de werkwijze van de aannemer en de dan bestaande situatie worden betrokken.

Bij de uitwerking van het landschapsplan in een vormgevingsvisie of beeldkwaliteitsplan wordt de groene infrastructuur van de eindsituatie verbeterd voor vleermuizen. Dit houdt in:

- Het aanplanten van inheemse bes- en vruchtdragende struik- en boomsoorten;
- Het opheffen van barrières in lijnstructuren door het beplanten van gaten (lanen, singels etc.) met bomen en struiken;
- Het herstellen van de vliegroutes bij de spoorkruisingen van de N65 en de Wolfskamerweg/Laagstraat (vliegroute van gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en watervleermuis) na afronding van de werkzaamheden door aanplant van inheemse boomsoorten (bv. zomereik, linde, iep).
- Het herstellen van de vliegroute aan weerszijden van de N65 (vliegroute van gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en laatvlieger) na afronding van de werkzaamheden door aanplant van inheemse boomsoorten (bv. zomereik, linde, iep).

Effecten als gevolg van de werkzaamheden, met name door bouwverlichting, worden voorkomen door de werkzaamheden gedurende de actieve periode van vleermuizen (globaal half maart – half november) tussen zonsopgang en zonsondergang uit te voeren. Indien dit niet mogelijk is, wordt het uitstralingseffect van de verlichting beperkt tot wat strikt noodzakelijk is voor de werkzaamheden.

Eekhoorn

Bij de uitwerking van het landschapsplan in een vormgevingsvisie of beeldkwaliteitsplan wordt de groene infrastructuur van de eindsituatie verbeterd. Hiervoor gelden dezelfde uitgangspunten als hiervoor beschreven onder ‘Vleermuizen’.

Ter voorkoming van het doden van de eekhoorn tijdens de aanlegwerkzaamheden worden bomen zoveel mogelijk gekapt buiten de gevoelige periode van de eekhoorn. Dit is in de winter (december-maart), als deze soort niet zonder meer in de gelegenheid is om een nieuw nest te bouwen en in het voortplantingsseizoen (mei-juni) als er jongen zijn en de soort niet kan vluchten. Indien kappen buiten de kwetsbare periode niet mogelijk is, wordt alleen gekapt als door een ecooloog is vastgesteld dat een boom geen functie heeft voor eekhoorns in de kwetsbare periode.

Broedvogels

Bij de uitwerking van het landschapsplan in een vormgevingsvisie of beeldkwaliteitsplan wordt in de eindsituatie ten behoeve van de huismus gezorgd voor groenblijvende (doorn)struiken, struiken (liguster, vuurdoorn en meidoorn). Dit vormt beschutting en rustplaatsen voor de huismus. Omdat de huismus ook gebaat is bij openheid, wordt niet het hele talud dicht geplant. De aanplant vindt plaats in de gebieden aangegeven in figuur 5-36.

De werkzaamheden (functievrij maken, bouwrijp maken en houden van het werkterrein) in potentieel broedgebied van vogels worden zoveel mogelijk uitgevoerd buiten de broedperiode van vogels (broedperiode loopt globaal vanaf half maart tot en met half juli). Indien dit niet mogelijk is, worden gebieden waar gewerkt wordt, ongeschikt gemaakt voorafgaand aan het broedseizoen en ongeschikt gehouden worden totdat de werkzaamheden aanvangen.

Bij werkzaamheden in het broedseizoen waarbij voorafgaand geen maatregelen zijn genomen om broedende vogels te voorkomen, kunnen de werkzaamheden pas plaatsvinden nadat een ecooloog heeft vastgesteld dat er geen sprake is van bewoonde nesten of holtes e.d. van vogels (nesten met eieren, jongen of broedende vogels) of andere beschermde soorten.

Figuur 5-36. Nieuwe groenstructuren in de gebruiksfase.

Overige algemene mitigerende maatregelen

Naast voorgaande specifieke maatregelen, worden onderstaande algemene mitigerende maatregelen getroffen op locaties waar werkzaamheden plaatsvinden. Deze maatregelen worden voor de uitvoering nader uitgewerkt in een ecologisch werkprotocol.

- In te richten terreinen worden zoveel mogelijk functievrij gemaakt in de periode augustus tot en met oktober. De kans op effecten op beschermde soorten is dan het kleinst.
- Vestiging van beschermde soorten op braakliggende terreinen wordt voorkomen door het kort houden van vegetatie en het voorkomen van tijdelijke waterelementen (zoals poelen).
- Kap van bomen en het verwijderen van vegetatie tijdens het broed- en voortplantingsseizoen vindt alleen plaats nadat een ecooloog heeft vastgesteld door onderzoek dat op het moment van rooien geen sprake is van bewoonde nesten of holtes e.d. van vogels (nesten met eieren, jongen of broedende vogels), eekhoorns, vleermuizen of andere beschermde soorten.
- Eventueel aangetroffen soorten binnen het werkgebied, die niet (meer) uit zichzelf het werkgebied kunnen verlaten, worden verplaatst naar een veilig leefgebied in de directe omgeving waar geen werkzaamheden (meer) uitgevoerd worden. Een ecooloog wordt ingeschakeld om passende maatregelen te nemen.

Ontheffingen beschermde soorten

Met voorgaande maatregelen is de gunstige staat van instandhouding van alle relevante soorten geborgd en kan aan de ontheffingscriteria worden voldaan. De navolgende tabellen bevatten een overzicht van de soorten waarvoor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming moet worden aangevraagd. Ontheffingen worden aangevraagd voor Vogelrichtlijnsoorten, Habitatrichtlijnsoorten en Andere soorten.

Tabel 5-13. Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.1 ten aanzien van soorten van de Vogelrichtlijn.

Soort	Lid 1	Lid 2	Lid 3	Lid 4
Huismus				X ^A

Verbodsbepalingen:
Lid 1: te doden of te vangen;
Lid 2: opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
Lid 3: eieren te rapen en deze onder zich te hebben;
Lid 4: opzettelijk te verstoren; verstoring toegestaan indien niet van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding.

Ad A: De lokale populatie kan mogelijk verstoord worden. De lokale staat van instandhouding kan beïnvloed worden.

Tabel 5-14. Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.5 ten aanzien van diersoorten van de Habitatrichtlijn.

Soort	Lid 1	Lid 2	Lid 3	Lid 4
Watervleermuis		X		X
Gewone dwergvleermuis		X		X
Ruige dwergvleermuis		X		X
Gewone grootoorvleermuis		X		X
Laatvlieger		X		X
Verbodsbepalingen: Lid 1: opzettelijk te doden of te vangen; Lid 2: opzettelijk te verstoren; Lid 3: eieren van dieren opzettelijk te vernielen of te rapen; Lid 4: voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;				

Tabel 5-15. Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.10 lid 1 ten aanzien van andere soorten

Soort	a	b	c
Eekhoorn		X	
Verbodsbepalingen: a. opzettelijk te doden of te vangen; b. vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen c. opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen			

Voor het aanvragen van de ontheffingen is een in de Wet natuurbescherming genoemd belang nodig. In het achtergrondrapport ‘PHS Meteren – Boxtel, Inventarisatie Beschermde Soorten (MB21405-04)’ zijn de in de Wet natuurbescherming genoemde belangen onderbouwd.

Houtopstanden

De houtopstanden die moeten worden gekapt als gevolg van de spooraanpassingen tussen 's-Hertogenbosch en Vught liggen binnen de bebouwde kom ingevolge de Boswet (de huidige Natuurbeschermingswet). Binnen de bebouwde kom Boswet geldt de Algemene Plaatselijke Verordening van de betreffende gemeente. De resultaten zijn daarom per gemeente weergegeven. Bij het omrekenen van bomenrij naar oppervlakte is een plantafstand van 10 meter (h.o.h.) gehanteerd. Voor solitaire bomen is een kroonomvang van 50 m² gerekend.

's-Hertogenbosch

Voor de Boschveldweg in 's-Hertogenbosch is de aantasting gebaseerd op telling van de bomen over de lengte van de ondergrondse trillingsreducerende constructie (OTC) die langs de Boschveldweg wordt gerealiseerd (ca. 250 meter). Dit betreft 30 laanbomen en 4 overige bomen. De laanbomen (platanen) zijn 40 á 45 jaar oud, hoger dan 15 – 20 meter met een stamdiameter van meer dan 50 cm. De bomen hebben een goede toekomstverwachting.

Op de Structurenkaart (2009) is de boomstructuur aan de Boschveldweg aangemerkt als ‘waardevolle boomstructuur’. Aan de Boschveldweg bevinden zich ook andere houtopstanden, waaronder struiken (heesters). Er heeft geen aanvullende waardering of nadere analyse van houtopstanden plaatsgevonden.

Vught

In het projectgebied zijn alle aanwezige houtopstanden, zowel percelen met gesloten beplanting, als losse bomen, geïnventariseerd. Hierbij is de volgende werkwijze gehanteerd:

- 1. Huidig areaal op basis van gegevens gemeente Vught
- 2. Aanvullende inventarisatie en analyse door Arcadis/ Dendrologie.
- 3. Opgave (kap/ aantasting) op basis van ontwerp tijdelijke situatie (bouw) en eindsituatie.

Op de Groene Kaart van de gemeente Vught zijn alle bomen en houtopstanden weergegeven die zijn opgenomen in de monumentale- en waardevolle bomenlijst (respectievelijk gemeentelijk en particulier eigendom). Tabel 5-16 geeft deze categorieën apart weer. In totaal wordt 5,8 ha gekapt.

Tabel 5-16. Te kappen houtopstanden.

Deelgebied	Gesloten beplanting		Solitaire bomen		Alle houtopstanden
	Aantal opstanden	Oppervlakte (ha)	Aantal bomen	Oppervlakte (ha)	Oppervlakte (ha)
's-Hertogenbosch (waardevol)	n/a	n.v.t.	34	0,2	0,2
Vught (totaal)	n/a	2,4	630	3,2	5,6
Waarvan monumentaal	n/a	n.v.t.	25	0,1	0,1
Waarvan waardevol	n/a	0,1	15	0,1	0,1
Totaal	n/a	2,4	664	3,4	5,8

Herplant

De herplant is bepaald door het meten van de lengte van bomenrijen en oppervlakten van gesloten beplanting op de plankkaart van het Landschapsplan. Bij het omrekenen van bomenrij naar oppervlakte is een plantafstand van 10 meter (h.o.h.) gehanteerd. Voor solitaire bomen is een kroonomvang van 50 m² gerekend. In 's-Hertogenbosch is aan de Boschveldweg geen herplant op de huidige locatie mogelijk.

Tabel 5-17. Te herplanten houtopstanden.

Deelgebied	Gesloten beplanting		Solitaire bomen		Alle houtopstanden
	Aantal opstanden	Oppervlakte (ha)*	Aantal bomen	Oppervlakte (ha)	Oppervlakte (ha)
Vught	n/a	1,2	506	2,5	3,7
Totaal	n/a	1,2	506	2,5	3,7

In overleg met betrokken partijen zal invulling worden gegeven aan de resterende compensatie-opgave van 2,1 hectare. Indien niet tijdig een invulling kan worden gegeven aan fysieke compensatie, dan zal financiële compensatie plaatsvinden.

5.6.8 Water

Het resultaat van de Watertoets, een proces dat is doorlopen met de Gemeente Vught, Waterschap De Dommel en Waterschap Aa en Maas, is in de vorm van de Waterparagraaf voor advisering voor-gelegd aan de Waterschappen.

In de Waterparagraaf zijn de uitgangspunten, effecten en maatregelen voor het watersysteem ten aanzien van berging, vasthouden en afwatering van de verdiepte ligging in Vught beschreven. Ook wordt de samenhang met het regionaal watersysteem beschreven en wordt in samenhang daarmee in de Waterparagraaf ook ingegaan op de gevolgen voor, en aanpassingen aan de riolering in Vught. Verder zijn de gevolgen van de verdiepte ligging voor het grondwater onderzocht.

De spooraanpassingen en de aanleg van de verdiepte ligging vormen een grote ingreep op het bestaande watersysteem ten aanzien van berging, vasthouden en afwatering. In de eindsituatie zal aan de volgende uitgangspunten worden voldaan:

- Hydrologisch neutraal ontwikkelen;
- Geen toename van wateroverlast;
- Geen toename van water(onder)last (verdroging);
- Geen afwenteling op de omgeving.

De onderzoeken en maatregelen zijn in afstemming met de gemeente Vught, Waterschap Aa en Maas en Waterschap De Dommel uitgevoerd. De uitkomsten van de overleggen en de gemaakte opmerkingen van de verschillende partijen zijn verwerkt in verscheidende rapportages die in aanloop tot de Waterparagraaf zijn opgesteld.

De Waterschappen hebben een advies uitgebracht (zie Bijlage 4 bij deze Toelichting). Hierin wordt aangegeven dat er naar de mening van de Waterschappen sprake is van een aantal onzekerheden die betekenen dat er nog geen sprake is van een sluitend pakket aan maatregelen voor waterberging en afvoer. Om deze onzekerheden weg te nemen zal een aantal maatregelen van het huidige maatregelenpakket voor waterberging en afvoer nog nader in de verdere uitwerking worden onderzocht.

In de overleggen hebben de Waterschappen eveneens zorgen geuit over de robuustheid van het watersysteem in relatie tot klimaatwijzigingen. De Waterschappen hebben verzocht in dit kader in extra bergingscapaciteit te voorzien.

Deze mogelijke opgave is nog niet vertaald in normen en daarom niet verwerkt in maatregelen in het project. Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, provincie Noord-Brabant, gemeente Vught en ProRail hebben besloten om deze opgave, in overleg met de waterschappen, nog nader te onderzoeken.

De toetsing van de gevolgen heeft plaatsgevonden op basis van een uitvoeringswijze van de verdiepte ligging met diepwanden en onderwaterbeton, die overeenkomt met vergelijkbare projecten. Indien uit de aanbesteding een oplossing/werkwijze voortkomt die met betrekking tot waterhuishouding wezenlijk afwijkt van dit uitgangspunt zal deze worden beoordeeld op effecten en maatregelen en voor gunning van het werk met de Waterschappen worden besproken.

In de bouwfase wordt de berging en afvoer aan de westzijde belemmerd doordat de huidige sloten tijdelijk komen te vervallen vanwege de aanwezigheid van de tijdelijke spoorbaan. In combinatie met de aanleg van de verdiepte bak zou het realiseren van volledig vervangende bergings- en afvoercapaciteit in de tijdelijke situatie een zodanig grote opgave zijn, dat het gewenst is in dit kader naar alternatieven te zoeken voordat tijdelijke afwatering op het Drongelens Kanaal en/of andere waterwegen overwogen kan worden. Het project zal hiertoe onder andere een calamiteitenplan opstellen. Vooralsnog is in het MER en Ontwerptracébesluit voor de bepaling van de maatregelen en de effecten de tijdelijke lozing op het Drongelens Kanaal als uitgangspunt gehanteerd.

Op een aantal vlakken zullen afspraken met de Waterschappen worden gemaakt die voorzien in borging van de belangen van de Waterschappen gedurende de looptijd van het project. Deze betreffen onder andere een monitoringsplan voor de validering van het opgestelde grondwatermodel en tijdige toetsing van de wijze van uitvoering van het werk. Daarnaast zal in gezamenlijkheid de robuustheid van het aangepaste waterhuishoudkundige systeem op klimaatgevolgen worden getoetst.

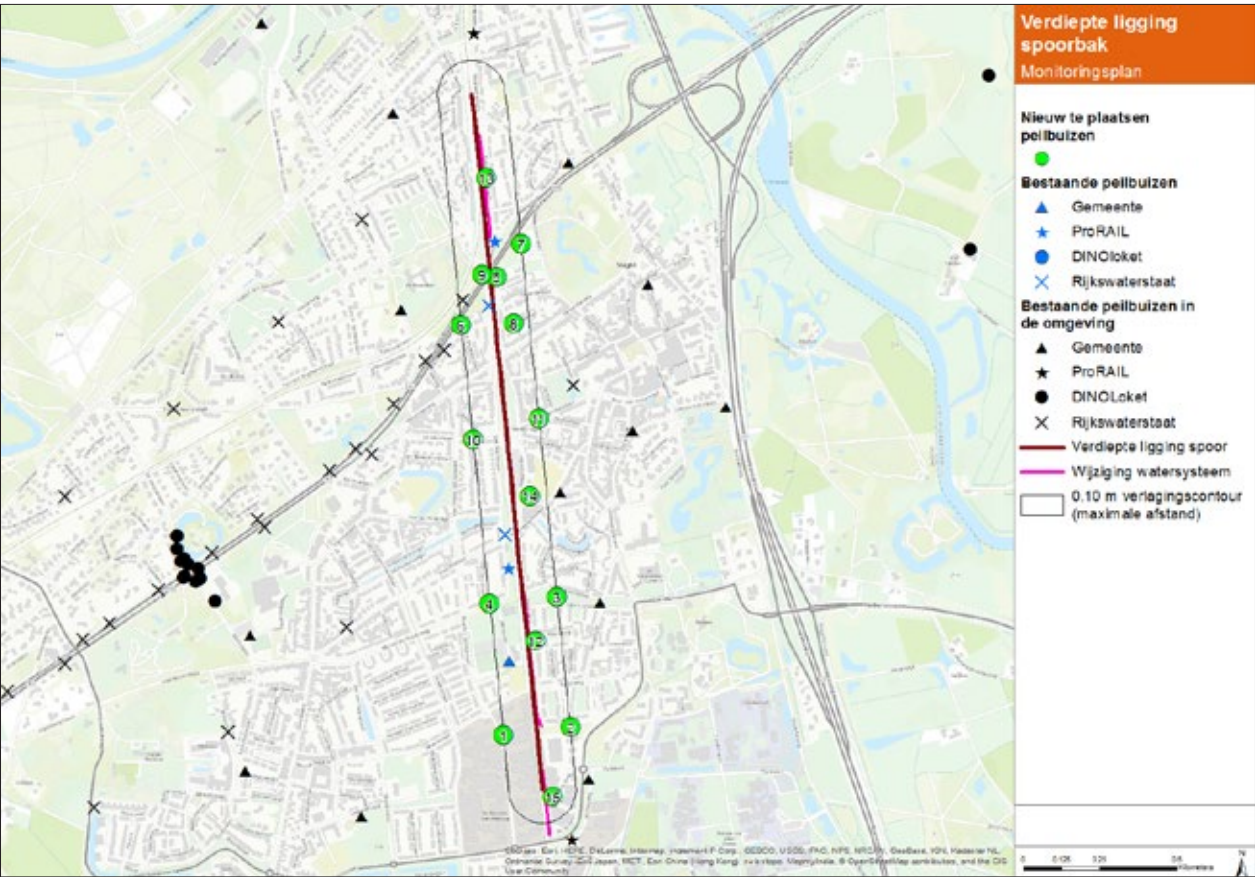
Grondwater

De verdiepte ligging van het spoor kan een barrière voor de grondwaterstroming vormen. Om de gevolgen hiervan te bepalen is een grondwatermodel opgesteld. De situatie met de grootste variatie in verhoging/verlaging van de grondwaterstand als gevolg van de spoorbak is weergegeven in tabel 5-14. De maximaal berekende grondwaterstandverhogingen zijn 0,1 m. Nabij de verdiepte ligging zijn maatregelen voorzien waardoor negatieve effecten (vernating/verdroging) op de omgeving worden voorkomen. Permanente negatieve effecten op de grondwaterstand kunnen (deels door lokale kleilagen) niet uitgesloten worden, dit risico is beheersbaar beoordeeld. Samen met de gemeente en Waterschappen is als beheersmaatregel een monitoringsplan opgesteld om onvoorziene situaties op de grondwaterstand te identificeren en optredende effecten te voorkomen, signaleren, verifiëren, mitigeren en indien nodig te compenseren.

De kans op de aanwezigheid van samendrukbare lagen onder bebouwing is zeer minimaal. Risico's op zettingen worden dan ook niet verwacht.

Tabel 5-18. Berekende effect op de grondwaterstand van het worst-case scenario, lokale kleilaag.

Verhoging/verlaging	Afstand	Negatief effect
+0,05 m / -0,05 m+	Circa 250 m	Nee
0,10 m / -0,10 m	Circa 85 m	Nee

Figuur 5-37. Maximaal berekend effect grondwaterstandverandering en monitoringsplan.

Tijdelijke situatie grondwater

Op basis van de uitvoeringswijze verdiepte bak met diepwanden en onderwaterbeton zijn er geen of verwaarloosbare effecten op het grondwater tijdens de aanleg. Bij de uitvoering van het project is het zeer aannemelijk dat er voor kleine bouwkuipen en werksleuven gebruik gemaakt zal worden van tijdelijke bronneringen. Wanneer de grondwaterstand hierbij zakt tot onder de historische laagste grondwaterstand in zettingsgevoelige bodemlagen is er een verhoogd risico op zetting. Hiervoor zal een zettingsanalyse en indien nodig zettingsmonitoring uitgevoerd moeten worden. Dit maakt onderdeel uit van de latere vergunningaanvraag.

Waterberging en afvoer

Uitgaande van de waterbergingseis in de Keur van het Waterschap moet voor nieuw verhard oppervlak 60 mm waterberging, gerekend over het nieuwe verhard oppervlak, worden gerealiseerd. De verdiepte ligging wordt als nieuw verhard oppervlak beschouwd. Het oppervlak van de verdiepte ligging bedraagt in totaal circa 3 ha. De waterbergingsopgave voor de nieuwe verharding van de verdiepte ligging is daarmee in totaal circa 1.800 m³.

In de toekomstige situatie worden de meeste watergangen ten westen van de spoorbaan weer teruggebracht. Hiervoor is voldoende ruimte beschikbaar. Ten oosten van de spoorbaan kunnen de watergangen niet worden teruggebracht, hiervoor is in de toekomstige situatie onvoldoende ruimte.

De watergangen die vervallen hebben in totaal een inhoud van circa 4.100 m³. Deze hoeveelheid is als volgt verdeeld:

- Westzijde van het spoor met afvoer naar Drongelens kanaal: 500 m³.
- Oostzijde van het spoor met afvoer naar Drongelens kanaal: 800 m³.
- Oostzijde van het spoor met afvoer naar de Dommel en/of Essche Stroom: 2.800 m³.

Hemelwater dat op het verdiepte gedeelte van de spoorbaan valt, wordt afgevoerd naar waterkelders in het kunstwerk. De waterkelders worden uitgevoerd met een zandvang. Het water wat afstroomt van de verdiepte ligging gaat eerste door deze zandvang en komt dan pas in de waterkelders. Het hemelwater wordt afgevoerd uit de waterkelders door middel van pompinstallaties.

Voor de eindsituatie is een maatregelenpakket bepaald dat uitgaat van het verruimen van de watergangen en het benutten van de aanwezige inhoud in het bestaande watersysteem. Door het water langer vast te houden en het vertraagd af te voeren wordt de afvoer naar het regionale systeem vertraagd en worden de piekafvoeren beperkt. De volgende maatregelen zijn voorzien voor de eindsituatie:

- Realiseren 3 waterkelders in de verdiepte ligging met een totaal volume van circa 1.675 m³.
- Realiseren van watergangen in de beschikbare ruimte voor water en groen ten westen van het spoor volgens het ontwerp in het landschapsplan circa 2.750 m³.
- Aanbrengen stuwen in watergang ZL48 en drempels in het riool in de omgeving van het Loyolapark.
- Verruimen en aanpassen van de watergangen langs de spoorlijn naar Tilburg.
- Aanbrengen van een extra verbinding naar de vijver in Reeburgpark.
- Spoorssloot ten westen van het spoor tussen de Esschestraat en de Laagstraat inrichten als bergingsvoorziening.

In tabel 5-19 en tabel 5-20 zijn de overige maatregelen opgenomen.

Tabel 5-19. Eindsituatie – Maatregelen westelijk van de spoorbaan.

Nr.	Locatie	Maatregel
1	Willem III-laan	Het realiseren van een leiding van Ø1.500 mm in de rijbaan van de Willem III-laan, ter vervanging van de bestaande watergang en leiding. De riolering ter plaatse wordt aan deze leiding gekoppeld.
2	Onderdoorgang Loonsebaan	Het realiseren van een leiding van Ø 1.250 mm die aan de westzijde om de onderdoorgang heen gaat, ter vervanging van de bestaande leiding die in de huidige situatie de spoorwegovergang kruist. De riolering ter plaatse wordt aan deze leiding gekoppeld.
3	Spoorssloot tussen Loonsebaan en Aert Heymlaan	Het terugbrengen van de watergang, gelegen tussen de woningen en het spoor, van de Loonsebaan tot de Aert Heymlaan, Het nieuwe dwarsprofiel van de watergang is minimaal gelijk aan het oude. De leiding onder de Aert Heymlaan wordt vanwege een te krappe afvoercapaciteit verruimd naar Ø1.000 mm. De riolering ter plaatse wordt aan deze leiding gekoppeld.
4	Woonwijk tussen Aert Heymlaan en Spoorlaan	Het verruimen van de het riool in het zuidelijk deel van de Johan Frisostraat van Ø 200 mm naar Ø 300 mm. Het realiseren van extra verbindingen van Ø 300 mm in de afvoercapaciteit van het rioolstelsel van de woonwijk tussen de Aert Heymlaan en de spoorbaan.
5	Nieuwe Heikantstraat	Het verruimen van het riool van Ø 500 mm naar Ø 700 mm.
6	Aert Heymlaan	Het terugbrengen van het riool onder de rijbaan van de Aert Heymlaan, tussen de A65/N65 en de Helvoirtseweg. Het riool wordt verruimd van Ø 300 mm naar Ø 500 mm.
7	Van Miertstraat noordelijk deel	Het terugbrengen van het riool onder de rijbaan van het noordelijk deel van de Van Mierstraat, vanaf de Helvoirtseweg tot aan het Versterplein.

Tabel 5-19. Eindsituatie – Maatregelen westelijk van de spoorbaan. (vervolg)

Nr.	Locatie	Maatregel
8	Van Miertstraat zuidelijk deel	Het realiseren van een riool van Ø 500 mm, inclusief nieuwe aansluitingen, onder de rijbaan van de Van Miertstraat. Het terugbrengen van de watergang in de Van Mierstraat, vanaf het nieuwe station tot aan de Esschestraat. Het nieuwe dwarsprofiel van de watergang is minimaal gelijk aan het oude dwarsprofiel. Het realiseren van een stuw bij de Van de Polstraat.
9	Spoorsloot tussen Esschestraat en Molenstraat	Het terugbrengen van de watergang tussen de Esschestraat en de Molenstraat. Het nieuwe dwarsprofiel van de watergang is minimaal gelijk aan het oude dwarsprofiel.
10	Leidingen Molenstraat/ Repelweg	Het verplaatsen van de leiding onder het spoor ter hoogte van de Molenstraat/Repelweg naar de onderdoorgang Wolfskamerweg/Laagstraat. De nieuwe leiding wordt verruimd van Ø 600 mm naar Ø 1.000 mm.
11	Spoorsloot tussen Molenstraat en Laagstraat	Het terugbrengen van de watergang tussen de Molenstraat en de Laagstraat. Het nieuwe dwarsprofiel van de watergang is minimaal gelijk aan het oude dwarsprofiel.
12	Industrieweg en onderdoorgang Wolfskamerweg/ Laagstraat	Het verruimen van de riolering van Ø 300/400 mm naar Ø 700 mm en het koppelen van deze riolering met de bestaande leiding van Ø 1.000 mm in de watergang en met de nieuwe leiding van Ø1.000 mm, die hier de spoorbaan kruist.

Tabel 5-20. Eindsituatie – Maatregelen oostelijk van de spoorbaan.

Nr.	Locatie	Maatregel
13	Spoorlaan	Het realiseren van een leiding onder de rijbaan van de Spoorlaan, tussen de Akkerstraat en de Repelweg, met een afmeting van Ø 800 mm.
14	Woonwijk tussen Spoorlaan en Wolfskamerweg/ Laagstraat	Het realiseren van extra verbindingen van Ø 300 mm en Ø 600 mm ten behoeve van het vergroten van de afvoercapaciteit van het rioolstelsel.
15	Glorieuxlaan	Het verruimen van de leidingen parallel aan de Glorieuxlaan van Ø 600 mm naar Ø 800 mm.
16	Rembrandtlaan tussen A65 en Heikantstraat	Het realiseren van een leiding van Ø 300 mm in de Rembrandtlaan, tussen de N65 en de Heikantstraat,
17	Pieter Bruegellaan en Molenvenseweg	Het realiseren van een leiding met afmetingen variërend van Ø 600, Ø 800, Ø 1.000 en Ø 1.250 mm langs de Pieter Bruegellaan en Molenvenseweg, tussen de Vincent van Goghlaan en de Loonsebaan.
18	Onderdoorgang Loonsebaan	Het vervangen van de leiding die in de huidige situatie de Loonsebaan kruist door een leiding van Ø 1.250 mm die aan de westzijde om de onderdoorgang heen gaat. De riolering ter plaatse wordt aan deze leiding gekoppeld. Ten noorden van de onderdoorgang kruist deze leiding de spoorbaan.

De effectiviteit van de maatregelen die de verandering in bergingscapaciteit compenseren is getoetst met behulp van het rekenmodel. Uit deze toetsing volgt dat de maatregelen afdoende zijn.

Waterberging en afvoer tijdelijke situatie

In de bouwfase wordt de berging en afvoer van water aan de westzijde belemmerd doordat de huidige sloten tijdelijk komen te vervallen vanwege de aanwezigheid van de tijdelijke spoorbaan. In de aanlegfase van de verdiepte bak ontstaat verhard oppervlak die vraagt om compensatie.

Het watersysteem van Vught kenmerkt zich door een relatief snelle afvoer naar het regionale oppervlaktewater. Er is weliswaar relatief veel oppervlaktewater aanwezig, maar de inrichting daarvan is niet afgestemd op het vasthouden van zoveel mogelijk water. De locaties, die kansrijk zijn voor het realiseren van vervangende bergingscapaciteit, zijn daardoor beperkt. Dit zijn vooral de lagergelegen locaties bij de lozingspunten op het regionale systeem. Uit de analyse blijkt circa 5 hectare vervangende waterberging nodig is om de afvoer tijdens pieksituatie in voldoende mate te beperken. De kosten en de grote ruimtelijke claim van 5 hectare tijdelijke berging heeft ertoe geleid dat er in

overleg met gemeente, Waterschappen en ProRail is gezocht naar alternatieven voor de compensatie van de bergingscapaciteit in de tijdelijke situatie.

Een van de alternatieven betreft tijdelijke afwatering op het Drongelens Kanaal. Met de Waterschappen is vastgesteld dat het gewenst is de alternatieven nader te onderzoeken voordat tijdelijke afwatering op het Drongelens Kanaal en/of andere waterwegen overwogen kan worden. Vooralsnog is in het MER en Ontwerptractébesluit voor de bepaling van de maatregelen en de effecten de tijdelijke lozing als uitgangspunt gehanteerd.

Tevens zullen de maatregelen voor de eindsituatie voor zover dat gegeven de tijdelijke sporen mogelijk is zoveel mogelijk voor de aanleg van de verdiepte ligging plaatsvinden.

Vuilwaterriolering toekomstige situatie

Net als in de tijdelijke situatie kruist het bestaande vuilwaterstelsel van Vught op één locatie het spoor. Deze kruising ligt ten noorden van de verdiepte ligging en hoeft niet te worden aangepast. Er zijn geen maatregelen nodig aan het vuilwaterstelsel.

Waterkwaliteit

In de huidige situatie rijden er al treinen over het spoortracé, waardoor er al in bepaalde mate verontreinigende deeltjes vrijkomen. In de toekomstige situatie rijdt een deel van de treinen in de verdiepte spoorbak. Verontreinigde deeltjes komen hierdoor in de spoorbak terecht. Het hemelwater dat op het verdiepte gedeelte van de spoorbaan valt, wordt afgevoerd naar waterkelders in het kunstwerk. De waterkelders worden uitgevoerd met een zandvang. De zandvang die is gesitueerd voor de waterkelder zorgt ervoor dat de zand- en slibdeeltjes, waaraan het grootste deel van de vervuiling zicht hecht, kunnen bezinken zodat er vanuit de waterkelders schoon water naar het watersysteem wordt verpompt. Er worden hierdoor geen negatieve effecten verwacht op de waterkwaliteit van het oppervlaktewater.

5.6.9 Bodem

Uit een eerste inventarisatie van de digitale bodemkwaliteitsgegevens in www.bodemloket.nl blijkt dat bij de aanleg van de verdiepte ligging, afhankelijk van de uit te voeren werkzaamheden, mogelijk 11 bekende gevallen van ernstige bodemverontreiniging en 22 nog vast te stellen gevallen van ernstige bodemverontreiniging geraakt worden. Het verkennend en eventueel uit te voeren nader bodemonderzoek zal zich daar specifiek op richten. Voor de gevallen van ernstige bodemverontreiniging die gesaneerd moeten worden, wordt een saneringsplan of BUS-melding opgesteld, waarin wordt beschreven op welke wijze deze gevallen voorafgaande aan of tijdens de uitvoering van de spoorwerkzaamheden worden gesaneerd.

Grond (en/of slib) die vrijkomt bij de werkzaamheden wordt, passend binnen de Wet bodembescherming en het Besluit bodemkwaliteit, zoveel mogelijk hergebruikt. Om de kwaliteit van deze grond (en/of slib) te controleren, worden partijen grond gekeurd conform het Besluit bodemkwaliteit. Mocht hergebruik niet mogelijk zijn dan wordt de grond afgevoerd naar een erkende verwerker.

5.6.10 Archeologie

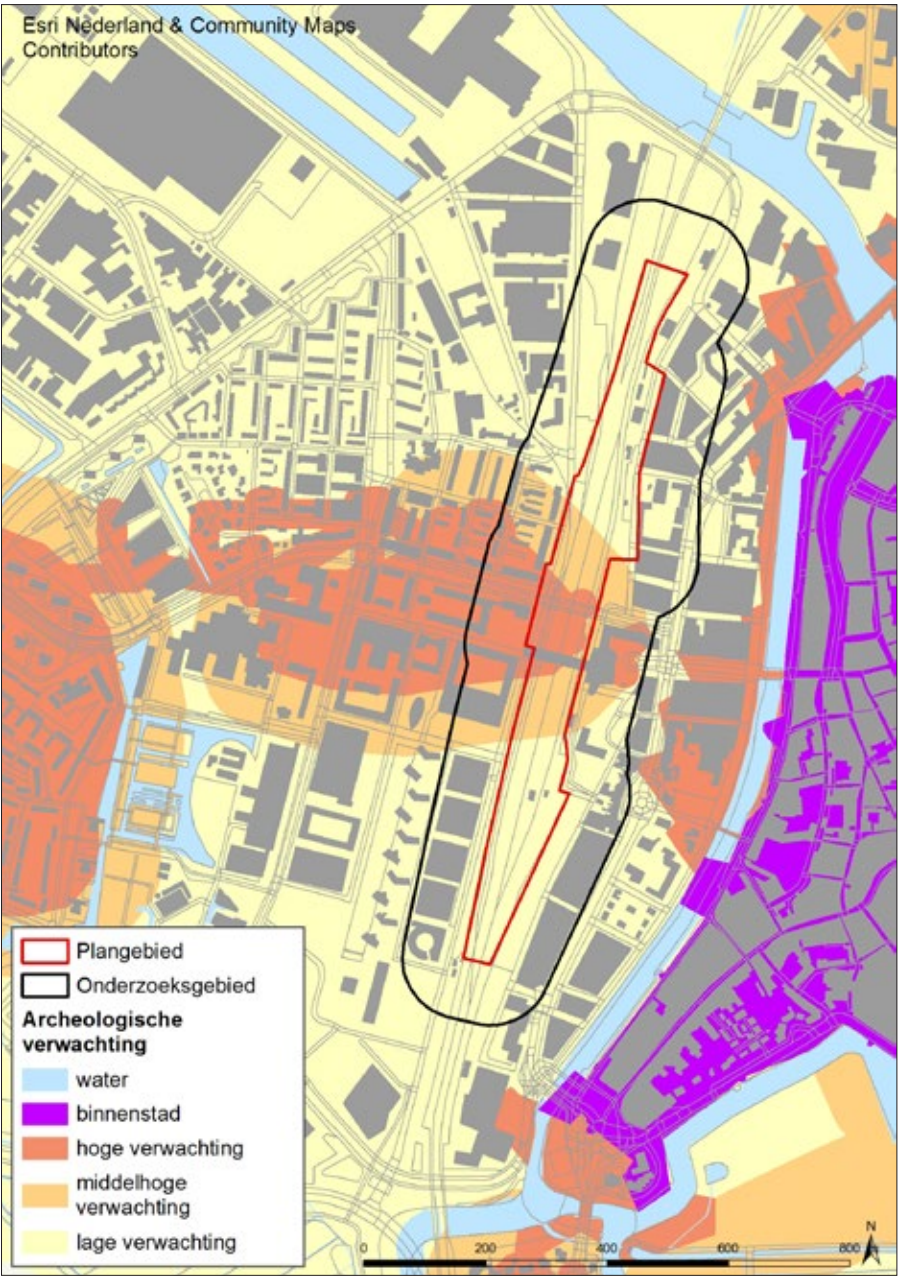
's-Hertogenbosch

Op de archeologische verwachtingskaart is te zien dat het spoor en het treinstation van 's-Hertogenbosch voor het grootste deel in een gebied met een lage verwachting ligt en voor een kleiner deel in een gebied met een middelhoge en hoge verwachting (figuur 5-43). De hoge en middelhoge verwachting is gebaseerd op een structuur ter verdediging van de stad uit de Nieuwe Tijd en op de aanwezigheid van een dekzandrug (Boshoven en Van Genabeek, 2008). Verder is op de verstoringen- en erosiekaart van 's-Hertogenbosch te zien dat het gehele plangebied zich in een zone bevindt die *“(deels) opgehoogd t. b.v. nieuwbouwwijk, aard en intactheid van ondergrond onbekend”*.

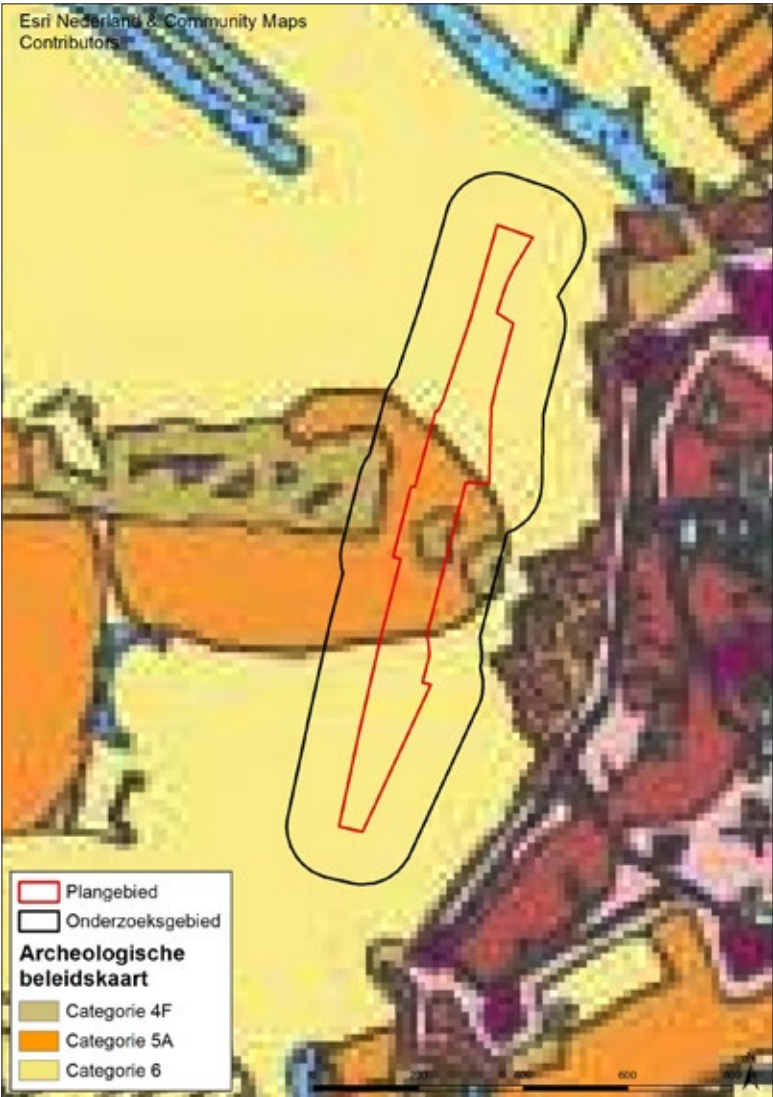
Op de beleidskaart van de gemeente Den Bosch wordt met verschillende zones aangegeven wat de ondergrenzen zijn bij voorgenomen bodemingrepen (figuur 5-39). Het plangebied ligt in de volgende zones:

- Categorie 4F: Plaatsen buiten de stads- of dorpskern met een hoge verwachting op het aantreffen van resten van vestingwerken uit de 16de- 19de eeuw: archeologisch onderzoek verplicht bij een verstoring groter dan 50 m² en dieper dan 50 cm – Mv.
- Categorie 5A: Terreinen met verspreide bewoning en grafvelden in gebieden zonder recente ophogingspakketten: archeologische onderzoek verplicht bij een verstoring groter dan 100 m² en dieper dan de eventuele ophogingslaag.
- Categorie 6: Terreinen met een lage verwachting: geen archeologisch onderzoek noodzakelijk.

De (langste) lengte van zones 4F en 5A in het plangebied is respectievelijk 100 en 400 m.

Figuur 5-38. Deelgebied 2 op de gemeentelijke archeologische verwachtingskaart van Den Bosch.

Figuur 5-39. Deelgebied 2 op de archeologische beleidskaart van 's-Hertogenbosch.

In deelgebied 2 bevindt zich een kleine zone met een hoge en middelhoge verwachting, die gebaseerd zijn op respectievelijk vestingwerken en een dekzandrug. Op de archeologische beleidskaart ligt het plangebied in categorie 4F, 5A en 6. Op de verstoringskaart van de gemeente Den Bosch ligt het gebied in een zone dat 'deels is opgehoogd en intactheid van de ondergrond onbekend'. In het plangebied zijn twee onderzoeken uitgevoerd, waarvan er in een booronderzoek is uitgevoerd op de dekzandrug, die daarbij niet is aangetroffen. Daarnaast bleek het gebied een ophogingslaag van 2m dik te hebben.

De geplande geluidschermen en ondergrondse trillingsreducerende constructies komen langs de Magistratenlaan en de Parallelweg ten westen van het spoor en de Boschveldweg ten oosten van het spoor. Uit het bureauonderzoek en verkennend booronderzoek dat is uitgevoerd in 2011 blijkt dat het gebied waarin de Magistratenlaan ligt met tenminste 2 meter is opgehoogd. Op de andere locaties heeft niet eerder archeologisch onderzoek plaatsgevonden.

De locaties aan de oostkant van het spoor liggen allen in een zone met een lage archeologische verwachtingswaarde. De ingrepen liggen onder de vergunningsvrije grens, waardoor geen verder onderzoek nodig is. De ingrepen ten westen van het spoor vallen gedeeltelijk in een zone een hoge en middelhoge verwachting (categorie 4F en 5A). Een groot gedeelte van het plangebied ten westen

van het spoor ligt in een zone met een lage archeologische verwachtingswaarde. Gezien de lengtes van de geluidschermen en ondergrondse trillingsreducerende (langer dan 50 (categorie 4F) en 100 (categorie 5A) meter) zal verkennend booronderzoek (IVO–O) plaatsvinden.

Vught

Binnen het onderzoeksgebied is reeds veel archeologisch onderzoek uitgevoerd. In het plangebied is enkel ter hoogte van Fort Isabella en in het zuiden bij de Molenstraat/Repelweg archeologisch onderzoek gedaan. Figuur 5-40 geeft het plangebied weer zoals in het bureauonderzoek is onderzocht.

In 2011 is voor de gemeente Vught een Archeologische Waarden- en Beleidskaart opgesteld door Vestigia. Uit deze kaart blijkt dat het plangebied binnen deelgebied 's-Hertogenbosch – Vught vooral door gebieden met een middelhoge en zeer hoge tot hoge archeologische verwachting loopt. Van de beleidsadvieskaart van de gemeente Vught is af te lezen dat het spoortracé zelf een archeologie vrije zone is.

Het project bevindt zich in het zandgebied en ligt op de overgang van een dekzandrug naar het lager gelegen beekdal van de Dommel. Het gebied bestaat afwisselend uit podzolgronden op de hogere dekzanden en uit beekerdgronden in de lagere gebieden. Het centrum van Vught waar dat het plangebied doorheen loopt is zowel geomorfologisch als bodemkundig niet gekarteerd.

Uit het historisch onderzoek, dat onderdeel is van het bureauonderzoek, komt naar voren dat Vught pas vanaf de Vroege-Middeleeuwen bewoond is. Uit de periode komen enkele vondsten die niet in context zijn gevonden en daarom niet als indicatie van bewoning of menselijke activiteiten kunnen dienen.

Het archeologisch vondstmateriaal dateert overwegend uit de Late-Middeleeuwen en Nieuwe Tijd en bestaat hoofdzakelijk uit bouw materiaal en verdedigingselementen en -objecten.

Figuur 5-40. Plangebied bureauonderzoek archeologie Vught.

De conclusies uit het bureauonderzoek zijn afgestemd met de gemeente Vught en luiden als volgt:

- Vrijstelling van archeologisch vervolgonderzoek voor het gehele spoortracé in de gemeente Vught dat als een zone, verstoord door verbouwing is gekarteerd op de verwachtingskaart.
- Verkennend booronderzoek (IVO–O) ter plaatse van drie spoorwegkruisingen bij de Molenstraat, de N65 en de Loonsebaan, die in het plangebied liggen en een zone met een hoge en middel-hoge archeologische verwachting verstoren.
- Verkennend booronderzoek (IVO–O) ten westen van het huidige spoortracé waar het tijdelijk spoor gerealiseerd gaat worden. Het verkennend booronderzoek wordt uitgevoerd in de zones met een bekende, zeer tot hoge en middelhoge archeologische verwachtingswaarde. Voor het gebied zonder archeologische verwachting ten noorden van de Laagstraat wordt geen vervolg onderzocht geadviseerd.

6

Ontwerp en maatregelen tijdelijke situatie Vught

Hoofdstuk 6 beschrijft de tijdelijke situatie en de bijbehorende fasering op hoofdlijnen (paragraaf 6.1). Hierbij wordt ingegaan op de infrastructuur en de voorzieningen in de tijdelijke situatie (hoofdstuk 6.2). Vervolgens komen de voorzieningen om de tijdelijke situatie en de eindsituatie te realiseren aan bod (hoofdstuk 6.3). In paragraaf 6.4 wordt omschreven welke woningen tijdelijk niet bewoond kunnen worden vanwege onbereikbaarheid.

Vervolgens wordt de hinder en het bouwverkeer omschreven in paragraaf 6.5. In paragraaf 6.6 wordt ingegaan op de achtergronden van de tijdelijke afsluiting van de N65. Tot slot wordt in paragraaf 6.7 per aspect op de tijdelijke spoorbaan ingegaan.

Ten aanzien van de bouwwijze en fasering geldt dat de beschrijving is gebaseerd op een werkwijze met diepwanden en onderwaterbeton die gebruikelijk is bij vergelijkbare projecten in een gebied met zandgrond. De daadwerkelijke werkwijze kan afhankelijk van de inzichten van de aannemer enigszins daarvan afwijken. In het ruimtebeslag van de tijdelijke en de definitieve situatie treden geen wijzigingen op: de bouwhekken staan vast. Daarbinnen kan de beschreven werkwijze tijdens de bouw wijzigen. Wel zal de aannemer trillingsarm moeten bouwen en mag zijn werkwijze geen invloed hebben op de grondwaterstand. Ook voor de aan- en afvoer van materiaal geldt dat wijzigingen mogelijk zijn, waarbij deze in overleg met de gemeente Vught op gevolgen voor de omgeving zullen worden getoetst.

De effectbeperkende maatregelen, de maximale snelheid op het tijdelijk spoor (80 km/u) en de tijdelijke geluidschermen staan vast.

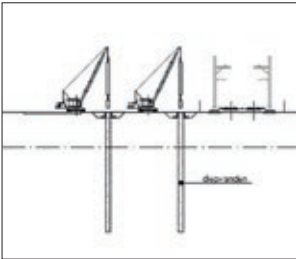
6.1

Fasering op hoofdlijnen

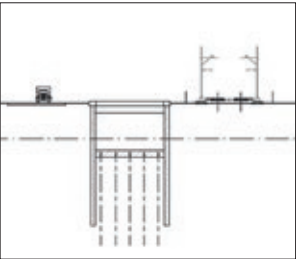
Om het gehele werk te kunnen realiseren is er een aantal stappen om ieder deel van het werk te kunnen uitvoeren. De fasering op hoofdlijnen is als volgt:

- Er wordt gestart met het verleggen van kabels en leidingen en het kappen van bomen/verwijderen van groen.
- Parallelwegen ten westen van het huidige spoor worden versmald of verlegd om ruimte te maken voor het tijdelijk spoor. Uitgangspunt daarbij is zo veel mogelijk woningen bereikbaar te houden voor bewoners, bezoekers en hulpdiensten. In sommige gevallen is er onvoldoende ruimte om wegen open te houden voor verkeer en worden parallelwegen deels afgesloten. Dit heeft gevolgen voor aangelegene woningen (zie hiervoor paragraaf 6.4).
- Vervolgens wordt het tijdelijk spoor aangelegd en in gebruik genomen. Onderdeel van deze tijdelijke spoorbaan is het tijdelijke station Vught aan de Besteveer. Dit tijdelijke station wordt voorzien van stationsvoorzieningen, zoals fiets(parkeren) en een traverse voor bereikbaarheid van het oostelijke perron voor de trein richting 's-Hertogenbosch. Na de ingebruikname van de tijdelijke spoorbaan wordt de huidige spoorbaan afgebroken, zodat ruimte gecreëerd wordt voor de verdiepte ligging en de nieuwe sporen.
- Net als aan de westzijde worden veel parallelwegen ten oosten van het huidige spoor tijdelijk versmald of verlegd om ruimte te maken voor de bouwstrook ten behoeve van de aanleg van de verdiepte ligging en vierde spoor tussen 's-Hertogenbosch en Vught. Uitgangspunt daarbij is zo veel mogelijk woningen bereikbaar te houden voor bewoners, bezoekers en hulpdiensten. In sommige gevallen is er onvoldoende ruimte om wegen open te houden voor verkeer en worden parallelwegen deels afgesloten. Dit heeft gevolgen voor aangelegene woningen (zie hiervoor paragraaf 6.4). In figuur 6-1 staat een visualisatie van de verwachte bouwmethode van de verdiepte ligging.
- Naast het aanleggen en afbouwen van de verdiepte bak worden ook de onderdoorgangen Loonsebaan en Wolfskamerweg/Laagstraat en het verdiept liggende station Vught gebouwd.
- Als sluitstuk van de voorgaande stap zal de N65 gedurende acht maanden worden afgesloten nabij de spoorkruising. Tijdens deze wegafsluiting worden ter plaatse van de huidige N65 de verdiepte bak van de N65 gesloopt en de verdiepte ligging voor het spoor, het dek voor de N65 over het spoor en de op maaiveldhoogte gelegen N65 gebouwd. Tevens wordt de nieuwe fiets-/voetgangsonderdoorgang onder de N65 (Rembrandtlaan) gerealiseerd. In paragraaf 6.6 worden de gevolgen van deze wegafsluiting omschreven.
- Als de verdiepte ligging gereed is worden ten zuiden en ten noorden van de verdiepte ligging de sporen aangesloten op de bestaande spoorinfrastructuur en kan de verdiepte ligging in gebruik genomen worden.
- Na ingebruikname van de verdiepte liggende sporen, wordt het tijdelijk spoor afgebroken, waarna de straten heringericht worden.

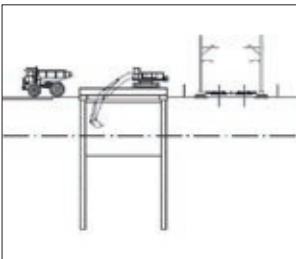
Stap 1 diepwanden maken (grond stabiliseren)

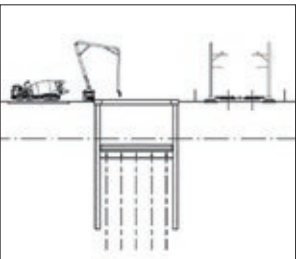
Stap 4 water uit de verdiepte ligging

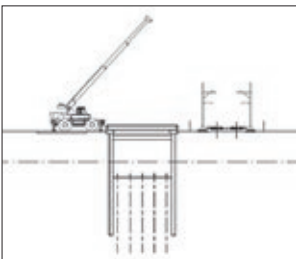
Stap 2 ontgraven bouwkuip

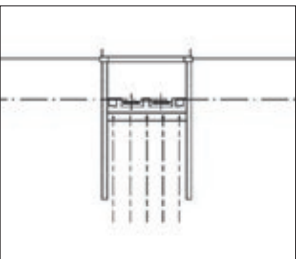
Stap 5 afwerken van de vloer en wanden verdiepte ligging

Stap 3 dekken (overgangen) aanbrengen en vloer storten (onderwaterbeton)

Stap 6 bouwen van rails, bovenleidingen, beveiligingsinstallaties etc.

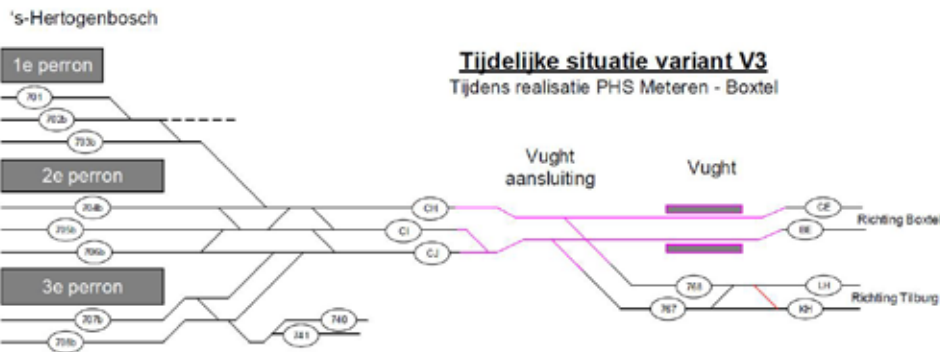

Figuur 6-1. Visualisatie van de verwachte bouwmethode van de verdiepte ligging.

6.2 Tijdelijke infrastructuur en voorzieningen

Om de verdiepte ligging en nieuwe onderdoorgangen en dekken voor de kruisingen met het onderliggend wegennet te realiseren zijn in Vught tijdelijke maatregelen noodzakelijk.

De spoorlay-out in de tijdelijke situatie is in figuur 6-2 schematisch weergegeven.

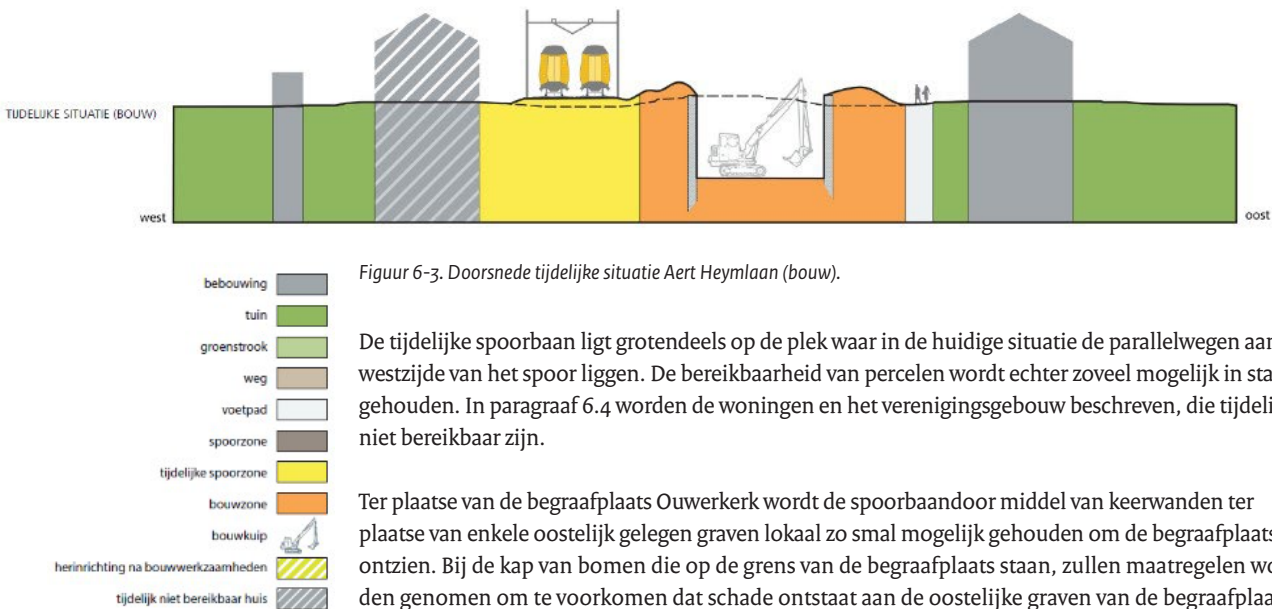

Figuur 6-2. Spoorlay-out in de tijdelijke situatie.

Tijdelijke sporen

Om een meerjarige buitendienststelling van het spoor tussen 's-Hertogenbosch en Boxtel te voorkomen, worden tijdelijke sporen aangelegd voorafgaand aan de aanleg van de verdiepte ligging. Bij Vught aansluiting buigen de twee sporen van en naar Tilburg af in westelijke richting. Aangezien het onwenselijk is om deze sporen de bouwkuip te laten kruisen, worden de tijdelijke sporen aan de westzijde van het huidige spoor aangelegd. Hierdoor ontstaat ter plaatse van de huidige sporen en aan de oostzijde hiervan ruimte om de nieuwe situatie aan te leggen. De tijdelijke sporen liggen op een zandlichaam en hebben net als het huidige spoor bovenleiding en beveiliging.

Het tijdelijk spoor ligt tussen de onderdoorgang Postweg (circa km 50.1) en de overweg Wolfskamerweg/Laagstraat (circa km 53.2). Zodra dit tijdelijk spoor in gebruik kan worden genomen wordt het huidige spoor geamoveerd. Het tijdelijk spoor zal gedurende 3-4 jaar in gebruik zijn. Figuur 6-3 geeft een indruk van de tijdelijke situatie nabij de Aert Heymlaan.

Figuur 6-3. Doorsnede tijdelijke situatie Aert Heymlaan (bouw).

De tijdelijke spoorbaan ligt grotendeels op de plek waar in de huidige situatie de parallelwegen aan de westzijde van het spoor liggen. De bereikbaarheid van percelen wordt echter zoveel mogelijk in stand gehouden. In paragraaf 6.4 worden de woningen en het verenigingsgebouw beschreven, die tijdelijk niet bereikbaar zijn.

Ter plaatse van de begraafplaats Ouwerkerk wordt de spoorbaandoor middel van keerwanden ter plaatse van enkele oostelijk gelegen graven lokaal zo smal mogelijk gehouden om de begraafplaats te ontsien. Bij de kap van bomen die op de grens van de begraafplaats staan, zullen maatregelen worden genomen om te voorkomen dat schade ontstaat aan de oostelijke graven van de begraafplaats. Tevens zullen maatregelen worden getroffen om, gedurende de periode dat de werkzaamheden worden uitgevoerd, de begraafplaats visueel af te schermen van de bouwzone.

Zodra de tijdelijke sporen in gebruik kunnen worden genomen, wordt het huidige spoor verwijderd ten behoeve van de bouw van de verdiepte ligging en de nieuwe sporen. In bijlage 5 bij deze Toelichting zijn kaarten opgenomen waarop, op hoofdlijnen, de spoorzone in Vught in de tijdelijke situatie is weergegeven. De kaart geeft inzicht in het ruimtebeslag dat in de tijdelijke situatie wordt ingenomen door het tijdelijk spoor en de bouw van de bak voor het verdiept liggende spoor. De 'Spoorzone tijdelijk, met indicatieve aanduiding sporen' geeft de ligging aan van het tijdelijk spoor. De 'Bouwzone' geeft de zone aan waarbinnen de bak voor de verdiepte ligging wordt gerealiseerd. Overigens zullen op een aantal locaties buiten de aangegeven bouwzone ook (bouw)werkzaamheden plaatsvinden. Deze locaties zijn op de kaarten in bijlage 5 niet aangegeven. De bouwzone en het tijdelijk spoor zullen aan de buitenzijden worden begrensd met hekken of geluidschermen.

Voor de tijdelijke situatie wordt een tijdelijk station gerealiseerd bestaande uit twee zijperrons, een traverse en liften ter ontsluiting van de perrons naar de omgeving toe en de inrichting van de omgeving met bijvoorbeeld (fiets)parkeerplaatsen. Dit tijdelijk station is voorzien aan de Bestevaer, nabij km 52.2 tot km 52.5. Dit is circa 500 meter ten zuiden van het huidige station. Het tijdelijke station staat weergegeven in figuur 6-4 en bevat de volgende voorzieningen:

-
- Vught tijdelijk station
- verdiepte bak in aanleg
- locatie traverse nader te bepalen
- Vught
- P+R uitbreiding
- Stationsplein met bijbehorende functies nader in te richten.
- Nader te specificeren:
Omgevingsdomein
Reisdomein
Onvangstdomein
- LEGENDA
- Vught
 - Te onderzoeken beschikbare ruimte
 - Tijdelijke perrons
 - Traverse
 - Omliggende gebouwen
 - Route naar het station
 - Hoofdroutes
 - Mogelijke routes
 - Verdiepte bak in aanleg
 - Parkeren
 - Onvangstdomein
 - Taxis
 - Kiss & ride
 - Trein vervangend vervoer
 - Fietserstallingen

Tijdelijke overwegen en verleggingen onderliggend wegennet

Voor de kruisende wegen worden tijdelijke overwegen gerealiseerd, inclusief de bijbehorende aansluitingen op het wegennet. Deze tijdelijke overwegen worden net als de huidige overwegen voorzien van overwegbomen en bellen. Op het moment dat op de betreffende locatie werkzaamheden worden uitgevoerd zullen wegen tijdelijk afgesloten zijn. Ter plaatse van de kruisende wegen Helvoirtseweg, Esschestraat/Sint Elisabethstraat en Molenstraat/Repelweg moet de verdiepte ligging

aangelegd worden. Door de daarvoor benodigde bouwstappen zullen deze wegen circa 5 tot 6 maanden afgesloten worden voor verkeer. De kruisende wegen Loonsebaan en Wolfskamerweg/Laagstraat moeten afgesloten worden in verband met de aansluiting van de nieuwe onderdoorgangen. De hiervoor benodigde werkzaamheden zijn beperkter van aard, waardoor de afsluitingen van deze wegen naar inschatting een week tot maximaal een maand duren.

De tijdelijke overwegen Helvoirtseweg, Esschestraat/Sint Elisabethstraat en Molenstraat/Repelweg in de tijdelijke spoorbaan liggen in het verlengde van de huidige overwegen. Voor het realiseren van de onderdoorgangen Loonsebaan en Wolfskamerweg/Laagstraat worden de betreffende overwegen tijdelijk verlegd. De tijdelijke overweg Loonsebaan ligt ten noorden van de huidige overweg in het tijdelijk spoor. De tijdelijke overweg Wolfskamerweg/Laagstraat ligt ten zuiden van de huidige overweg. De tijdelijke overweg Loonsebaan is alleen geschikt voor fietsers en voetgangers.

Tijdelijke wegen voor bereikbaarheid van woningen

Voor de bouw van de verdiepte ligging is, naast de bouwlocatie, een bouwstrook van in ieder geval 12 meter aan de oostzijde van de toekomstige bak van de verdiepte ligging nodig. Deze bouwzone is benodigd om graafmachines, kranen en ander materieel te kunnen opstellen, bouw materiaal aan te kunnen voeren en ruimte te hebben voor opslag en parkeren door de aannemer.

Dit leidt ertoe dat op een aantal locaties de bouwzone en in sommige gevallen de tijdelijke spoorbaan dicht bij woningen komt te liggen. Getoetst is of de afstand van de woningen tot de tijdelijke spoorbaan of de bouwzone voldoende is om de woningen bereikbaar te houden. Hiervoor is aansluiting gezocht bij artikel 6.3.7 van het Bouwbesluit (Bereikbaarheid bouwwerk voor hulpverleningsdiensten), waarin een afstand van 4,5 meter is opgenomen als maatstaf voor bereikbaarheid.

Op een aantal locaties zijn woningen bereikbaar te maken door de bouwstrook ten behoeve van de verdiepte ligging plaatselijk smaller dan 12 meter te maken en/of een tijdelijke bereikbaarheidsweg aan te leggen. In een aantal gevallen zal de tijdelijke bereikbaarheidsweg op grond behorende bij de woningen aangelegd moeten worden. Indien grondeigendom nodig is, krijgen de betrokkenen een volledige schadeloosstelling aangeboden op basis van de uitgangspunten van de Onteigeningswet en daarmee samenhangende jurisprudentie. In het minnelijk aankooptraject zal daarnaast in overleg met de betrokkenen een voorstel worden gedaan voor het tijdelijk gebruik van de grond (huur) en herstel in de oorspronkelijke staat na realisatie van het werk. Het gaat hier om de woningen die in het communicatietraject met bewoners, zijn aangeduid als ‘paarse woningen’ en als zodanig op de tekeningen waren opgenomen.

De volgende tijdelijke ontsluitingswegen voor het bereikbaar houden van woningen worden gerealiseerd:

- Km 51.3–51.5 Vanaf de Helvoirtseweg naar de Rembrandtlaan nummers 29 tot en met 55
- Km 51.4 Vanaf de Aert Heymlaan naar de Nieuwe Heikantstraat 21
- Km 51.5 Vanaf de Helvoirtseweg naar de Aert Heymlaan nummers 4 tot en met 10
- Km 51.7–51.8 Vanaf het Versterplein naar de Van Miertstraat 4A tot en met 13
- Km 52.2 Vanaf de Sint Elisabethstraat naar de Spoorlaan nummers 1 tot en met 7
- Km 52.3 Vanaf de Akkerstraat naar de Spoorlaan nummers 20 tot en met 23
- Km 52.4–52.7 Vanaf meerdere zijden naar de Spoorlaan nummers 24 tot en met 43.

Tijdelijke parkeervoorzieningen

Voorzien wordt in ruimte voor tijdelijke parkeergelegenheid voor bewoners, die tijdens een deel van de bouwperiode niet in hun eigen straat kunnen parkeren en waar onvoldoende parkeergelegenheid in nabijgelegen straten is. Op de volgende locaties is voorzien in tijdelijke parkeergelegenheid voor bewoners:

- Molenvenseweg.
- Aert Heymlaan, hoek Helvoirtseweg.
- Albert Heijn aan de Stationsstraat.
- Tussen Stationsstraat en St. Elisabethstraat

- Hoek Spoorlaan en de St. Elisabethstraat: deze parkeergelegenheid blijft na realisatie van het project bestaan.
- Spoorlaan (Glorieuxpark): deze parkeergelegenheid blijft na realisatie van het project bestaan.
- Raamweg.

Voor een aantal woningen wordt voorzien in een tijdelijke ontsluiting. Aan weerszijden van het spoor betreft het ontsluitingen:

- Vanaf de Helvoirtseweg naar de Rembrandtlaan nummers 29 tot en met 55.
- Vanaf de Helvoirtseweg naar de Aert Heymlaan nummers 4 tot en met 10.
- Vanaf de Nieuwe Heikantstraat naar de Nieuwe Heikantstraat 21.
- Vanaf het Versterplein naar de Van Miertstraat 4A tot en met 13.
- Vanaf de Sint Elisabethstraat naar de Stationsstraat.
- Vanaf de Sint Elisabethstraat naar de Spoorlaan 1 tot en met 7.
- Vanaf de Akkerstraat naar de Spoorlaan 20 tot en met 23. Vanaf meerdere zijden naar de Spoorlaan 24 tot en met 43.

6.3

Voorzieningen voor de bouw van de tijdelijk situatie en de eindsituatie

Voor het realiseren van het tijdelijk spoor is de ruimte op een aantal locaties in Vught beperkt. Dit leidt zoals eerder vermeld tot afsluiting, versmalling en/of verlegging van parallelwegen; in sommige gevallen is hier grond van particulieren voor nodig.

Bij de aanleg van de verdiepte ligging wordt rekening gehouden met de bodemgesteldheid en aard van de bebouwing in het gebied. Er is sprake van een zandondergrond en op staal gefundeerde bebouwing dicht bij het werk. Om een grondwaterstandverlaging en verzakkingen van panden te voorkomen en bouw hinder te beperken is uitgegaan van een bouwmethode met gebruikmaking van diepwanden en onderwaterbeton. Een eventuele, door de geselecteerde aannemer te kiezen alternatieve bouwwijze dient ook aan deze doelen te voldoen.

Gelijktijdige afsluiting van de kruisende wegen zal worden voorkomen. Bijvoorbeeld door de bouw van de verdiepte bak in segmenten te realiseren.

Naast de werkstroken direct langs het tracé wordt voorzien in diverse tijdelijke bouw- en werkterreinen. Rekening is gehouden met:

- Een centraal ketenpark waar de aannemer zijn kantoorruimte inricht en waar parkeergelegenheid is voor werknemers en bezoekers. Dit centrale ketenpark ligt aan de Buxtelseweg.
- Depots voor de opslag van bijvoorbeeld bouw materiaal dat van elders wordt aangevoerd. De depots zijn voorzien op de volgende locaties in Vught (ten westen van het huidige spoor):
 - Vught Noord: nabij de Postweg op terrein van Stadhouderspark Fase II (ingesloten door de Postweg, Kampdijklaan, Prinsenlaan en de spoorbaan). Ook wordt hier een werkweg aangelegd vanaf de Postweg, naar de Prinsenlaan, om zodoende het deel aan de Willem III-laan beter te kunnen bereiken.
 - Vught zuid: het braakliggende terrein nabij het zwembad (terrein van Ouwerkerk).
- Een eventuele bentoniet- en ontzandingscentrale voor de bouw van de verdiepte bak met behulp van diepwanden wordt binnen de bouwzone geplaatst.
- Werkterreinen, die deels een beperkte periode in gebruik zijn, ten behoeve van:
 - Grondwerk.
 - De aanleg van onderdoorgangen, gebouwen ten behoeve van elektrotechnische systemen, keerwanden, geluidschermen en trillingsmaatregelen.
 - Parkeerruimte voor uitvoerders.

Bij de inrichting van de werkstroken worden monumentale bomen ontzien. Dit is op de volgende locaties:

- Hoek Prinsenlaan en Willem III-laan;
- Isabellastraat;
- Johanna Aronsohnpad nabij station Vught.

6.4

Te verwerven woningen en verenigingsgebouw vanwege tijdelijke onbereikbaarheid

Voor de bouw van de verdiepte ligging is naast de bouwlocatie een bouwstrook van in ieder geval 12 meter nodig. Deze bouwzone is benodigd om graafmachines, kranen en ander materieel te kunnen opstellen, bouw materiaal aan te kunnen voeren en ruimte te hebben voor opslag en parkeren door de aannemer.

Dit leidt ertoe dat op een aantal locaties de bouwzone (en in sommige gevallen de tijdelijke spoorbaan) dicht bij woningen en een verenigingsgebouw komt te liggen. Getoetst is of de afstand van de woningen en het verenigingsgebouw tot de tijdelijke spoorbaan of de bouwzone voldoende groot is om de woningen bereikbaar te houden. Hiervoor is aansluiting gezocht bij artikel 6.3.7 van het Bouwbesluit (Bereikbaarheid bouwwerk voor hulpverleningsdiensten), waarin een afstand van 4,5 meter is opgenomen als maatstaf voor bereikbaarheid. In een aantal gevallen is de afstand weliswaar groter dan 4,5 meter, maar zal voor de borging van de bereikbaarheid in de tijdelijke situatie noodzakelijk zijn om een tijdelijke weg op grond behorende bij de woningen aan te leggen.

Op een aantal locaties zijn woningen bereikbaar te maken door de bouwstrook ten behoeve van de verdiepte ligging plaatselijk smaller dan 12 meter te maken. Vanwege de nadelige consequenties hiervan voor de realisatie (belemmeringen voor bouwlogistiek) kan dit slechts op enkele plekken worden toegepast. Op een aantal locaties is het niet mogelijk om 4,5 meter voor de bereikbaarheid van woningen en een verenigingsgebouw te garanderen. In deze gevallen zijn woningen en het verenigingsgebouw niet bereikbaar gedurende de bouw en kunnen de betreffende woningen en het betreffende verenigingsgebouw als gevolg daarvan tijdelijk niet bewoond of gebruikt worden. Het gaat hier om de woningen en het verenigingsgebouw die in het communicatietraject met bewoners, zijn aangeduid als 'gele woningen/geel gebouw' en als zodanig op de tekeningen waren opgenomen. De woningen en het verenigingsgebouw zijn opgenomen in tabel 6-1. Aan de westzijde van het spoor zullen deze woningen niet meer bewoonbaar zijn wanneer de werkzaamheden voor de aanleg van het tijdelijke spoor beginnen. Tot die tijd kunnen ze bewoond worden. De woningen aan de oostzijde, die in de tijdelijke situatie niet bereikbaar zijn, kunnen worden bewoond tot het moment dat de realisatie van de verdiepte ligging op die locatie start.

Na afronding van de werkzaamheden zijn de woningen weer bereikbaar en bewoonbaar en kunnen, indien gewenst, tegen de dan geldende marktwaarde worden teruggeleverd aan de oorspronkelijke eigenaar.

Voor de vaststelling van de schadeloosstelling gelden de uitgangspunten van de Onteigeningswet en daarmee samenhangende jurisprudentie.

Tabel 6-1. Overzicht te verwerven woningen en verenigingsgebouw in verband met tijdelijke niet bereikbaar als gevolg van de werkzaamheden voor het project.

Straat	Nr.	Type gebouw	km	Ligging t.o.v. spoor
Aert Heymlaan	12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26	Woning	51.4 – 51.5	West
Van Miertstraat	2A	Verenigingsgebouw	51.7	West
Van Miertstraat	1, 2, 3, 4 (4U1, 4U2, 4U3)	Woning	51.6 – 51.7	West
Spoorlaan	8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19	Woning	52.2	Oost

6.5

Hinder en bouwverkeer

In de aanlegperiode wordt intensief gebouwd. Niet alleen het verdiepte spoor, maar ook de aanleg en gebruik van het tijdelijk spoor en het realiseren van het nieuwe station veroorzaken bouwverkeer op het lokale wegennet in Vught. Al deze werkzaamheden veroorzaken hinder voor de omgeving. De inzet is om het dagelijks leven in het gebied zo goed mogelijk door te laten gaan tijdens de bouw. Maar iedereen die in de omgeving woont, werkt of er om een andere reden moet zijn, gaat hoe dan ook iets merken van de verschillende werkzaamheden. In de planvorming, bij het maken van afspraken met de omgeving, in de aanbestedingsprocedure en tijdens de bouw zelf worden zoveel mogelijk maatregelen getroffen om de hinder te beperken en het gebied zo goed mogelijk bereikbaar te houden. Tijdens de bouw kunnen zich ontwikkelingen voordoen die niet vooraf zijn bedacht. Het beperken van hinder tijdens de bouw is dan ook een voortdurende inspanning.

Wettelijke eisen en benodigde vergunningen

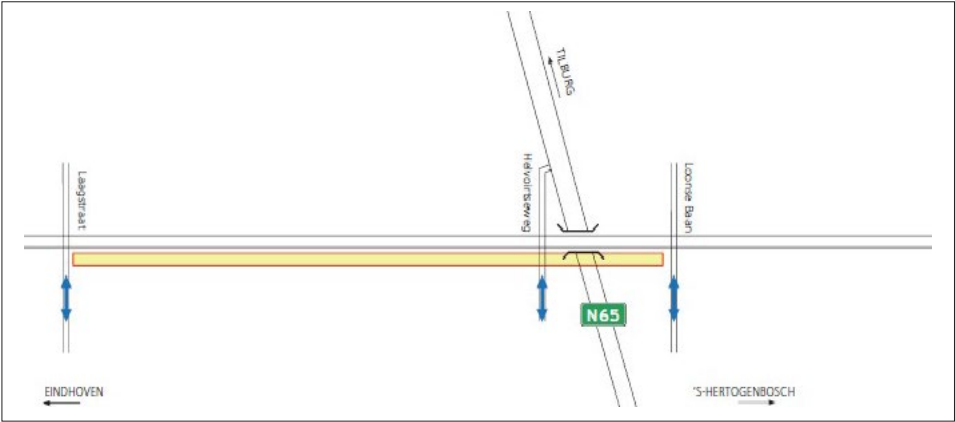
De bouw van het project moet voldoen aan eisen op grond van toepasselijke wet- en regelgeving. Daarbij gaat het onder andere om eisen die betrekking hebben op bouwhinder. Een voorbeeld hiervan is hoofdstuk 8 van het Bouwbesluit, waarin regels zijn opgenomen voor onder andere de veiligheid van personen en zaken nabij een bouwplaats, geluidhinder, trillingshinder en stofhinder.

Voor de bouw van het project zijn daarnaast verschillende vergunningen vereist. De vergunningverlener kan hieraan voorschriften verbinden, onder meer ter beperking van hinder tijdens de bouw. Naast de eisen die voortvloeien uit wet- en regelgeving worden in het bouwcontract aanvullende eisen gesteld om de hinder tijdens de bouwfase verdergaand te beperken.

Bouwverkeer

Om het aantal verkeersbewegingen op de tijdelijke overwegen niet te vergroten, wordt voor de aanleg van het tijdelijk spoor aangenomen dat het bouwverkeer via de westzijde rijdt. Voor de aanleg van de verdiepte ligging wordt aangenomen dat het bouwverkeer via de oostzijde rijdt. Het bouwverkeer voor de aanleg van de verdiepte ligging vindt zo veel mogelijk binnen de bouwhekken van de bouwstrook plaats (dit staat als gele zone weergegeven in figuur 6-5).

Voor de aan- en afvoer zullen enkele hoofdroutes worden gebruikt; Laagstraat/Wolfskamerweg, Helvoirtseweg, (via een tijdelijke op- en afrit op) de N65 en Loonsebaan. Deze transportroutes staan weergegeven in figuur 6-5. Soms zullen ook andere wegen gebruikt kunnen worden voor bouwverkeer.

Figuur 6-5. Belangrijkste routes voor bouwverkeer in Vught.

Dichtleggen overwegen en bereikbaarheid

Tijdens de bouw zullen kruisende wegen, en daarmee de overwegen in de tijdelijke spoorbaan, tijdelijk afgesloten moeten worden om de bouw van de verdiepte ligging mogelijk te maken. Uitgangspunt is dat overwegen niet gelijktijdig en zo kort mogelijk afgesloten worden. De verwachting is dat deze periode ongeveer een half jaar duurt per overweg. Tijdens de bouw zal er in overleg met de gemeente een bereikbaarheidsplan opgesteld worden om de verkeersstromen in Vught goed af te wikkelen en de bereikbaarheid door hulpdiensten te waarborgen.

Hinder is in de tijdelijke fase niet te voorkomen. Op basis van de uitgewerkte referentie bouwwijze voor de tijdelijke situatie is voor de maatgevende locaties een toets uitgevoerd om na te gaan of de bouwwerkzaamheden binnen de vigerende wettelijke akoestische kaders passen. Met de inzet van maatregelen is het binnen de kaders van de regelgeving voor bouwlawaai realiseerbaar. De aannemer dient op basis van een vervolgonderzoek nader aan te tonen dat de uiteindelijk gekozen bouwwijze voor de realisatie van de verdiepte ligging het bouwlawaai voldoende beperkt, zodat wordt voldaan aan de geldende (akoestische) kaders. De te nemen maatregelen worden dan ook nader bepaald naar aanleiding van het onderzoek van de aannemer.

6.6
Tijdelijke afsluiting N65

Afwegingen omtrent N65

Als gevolg van de verdiepte ligging van de sporen moet de huidige onderlangse kruising van de N65 met de op maaiveld liggende sporen te Vught worden omgekeerd en vervangen door een bovenlangse kruising van de N65 op maaiveld met de toekomstige verdiepte liggende sporen. Om deze ‘omkering’ N65 te kunnen bouwen wordt tijdelijk, gedurende een periode van circa 8 maanden, als laatste bouwstap in de realisatie van het project PHS Meteren – Boxtel afgesloten. Naast het onderstaande is verdere informatie in de achtergronddocumenten opgenomen.

- Voorafgaand aan de keuze voor de tijdelijke afsluiting van de N65 zijn drie mogelijkheden onderzocht met betrekking tot de tijdelijke situatie. Het betreft:
- Het realiseren van een tijdelijke bypass naast de N65 met tijdelijk viaduct over de tijdelijke spoorbaan;
 - Het realiseren van een tijdelijke hop-over boven de huidige N65 en over de tijdelijke spoorbaan;
 - Het tijdelijk afsluiten van de N65.

De mogelijkheid van een tijdelijke overweg in de N65 is niet verder onderzocht. Overwegingen daarbij zijn dat het beleidskader overwegveiligheid zoals vastgelegd in de Derde Kadernota Railveiligheid nieuwe overwegen uitsluit. Ook een tijdelijke overweg zal aan dit beleidskader moeten

voldoen. Ondanks het tijdelijke karakter en de kostenbesparing van een dergelijke oplossing kan worden vastgesteld dat, gezien de verkeersomvang op de N65, een overweg niet voldoet aan het beleidskader overwegveiligheid. Een tijdelijke overweg is daarom als mogelijkheid afgevall.

Hierna worden de drie mogelijkheden nader toegelicht.

Tijdelijke bypass naast huidige kruisingslocatie N65 – spoorbaan

Om de voortgang van het verkeer op de N65 gedurende de bouwwerkzaamheden te handhaven zou een vervangende, tijdelijke kruising N65-spoor kunnen worden gerealiseerd naast de huidige spoorkruising. De N65 moet in dat geval met een viaduct de op maaiveld gelegen tijdelijke sporen en de in aanbouw zijnde verdiepte ligging van het spoor in Vught kruisen. De tijdelijke bypass zal na aanleg circa 1,5 tot 2 jaar in gebruik zijn.

De hoogteligging van de N65 moet ten opzichte van maaiveld worden aangepast van het huidige niveau -1 naar niveau +1. Voor de aanleg van de verdiepte ligging van het spoor in Vught, moet de huidige kruising van de N65-spoor geheel worden gesloopt. Daarbij zullen dan ook alle aansluitingen van de N65 tijdelijk naast de huidige ligging van de N65 moeten worden gereconstrueerd. In het tracé van de tijdelijke bypass zijn daarom ‘slingers’ nodig, die door middel van tijdelijke wegafsluitingen kunnen worden gerealiseerd en tijdens het gebruik van de bypass slechts tot geringe capaciteitsbeperkingen leiden. Daarmee blijft de verkeershinder van zowel aanleg als gebruik van deze tijdelijke kruising N65-spoor beperkt. Door deze tijdelijke fysieke verschuivingen van de infrastructuur ontstaan omgevingseffecten. Eigendommen van derden kunnen bij deze variant niet worden ontzien doordat het tracé van de bypass deels over de Rembrandtlaan en Lekkerbeetjenlaan ligt, is voor het borgen van de bereikbaarheid van omliggende percelen een tijdelijke bereikbaarheidsweg nodig. Door de verschuiving van de N65 is daarnaast sprake van een toename van de geluidhinder voor de eerstelijns bebouwing en de omgeving van de bypass. Door de ten opzichte van maaiveld verhoogde positionering is er tevens sprake van negatieve effecten met betrekking tot zicht en schaduwwerking voor aangrenzende woningen, alsook lichthinder voor de eerstelijns woningen door de wegverlichting op de eerstelijns woningen. Aldus ontstaat voor ca. 24 woningen aan Rembrandtlaan en 3 woningen aan de Lekkerbeetjenlaan een grote inbreuk op de woon- en leefsituatie. Bovendien verspreidt het verkeersgeluid zich door de verhoogde ligging over een groter gebied.

In figuur 6-6 en figuur 6-7 staan een schematische weergave van de situatie met bypass en een impressie van de bypass ter hoogte van de Rembrandtlaan.

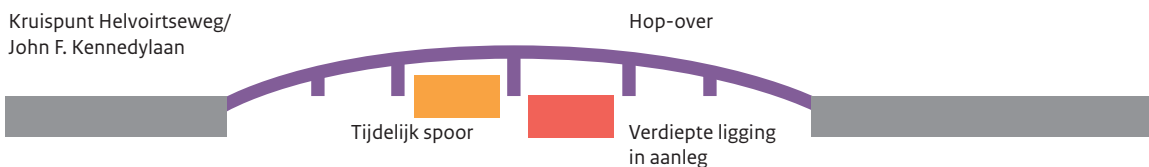
Figuur 6-6. Schematische weergave Bypass.

Figuur 6-7. Impressie Bypass ter hoogte van Rembrandtlaan van oost naar west gezien.

Tijdelijke hop-over boven de N65

Het is denkbaar om het viaduct de bypass, zoals hiervoor besproken, niet naast de huidige tunnelbak van de N65 te projecteren, maar direct boven de huidige kruising van de N65 met het spoor. Dit voorkomt extra ruimtebeslag, zie figuur 6-8. Daartoe zou de huidige kruising N65-spoor geheel gesloopt moeten worden en wordt een stalen brug gerealiseerd over de open tunnelbakken van het verdiepte spoor. De brugdelen rusten op zware portalen waarvan de poten aan weerszijden van de tunnelbakken en in de middenberm van de weg staan. Buiten de open bakken van het spoor wordt een zogenaamde hop-over gerealiseerd in de vorm van een baan met aan weerszijden keerwanden om een gefaseerde aanleg mogelijk te maken.

Figuur 6-8. Schematische weergave Hop-over tijdelijke kruising N65-spoor.

De hop-over zelf kan zodanig gerealiseerd worden dat per rijrichting tenminste één rijstrook beschikbaar blijft. Hoewel de bereikbaarheid van omliggende woningen en bedrijven tijdens realisatie en gebruik van de hop-over zonder aanvullende maatregelen kan worden geborgd, is erdoor de ten opzichte van maaiveld verhoogde positionering— net als bij de bypass — sprake van negatieve effecten met betrekking tot zicht en schaduwwerking voor aangrenzende woningen en verspreidt het verkeersgeluid zich over een groter gebied.

De hop-over zal na aanleg ca. 1,5 tot 2 jaar in gebruik zijn.

Figuur 6-9. Impressie Hop-over ter hoogte van de Rembrandtlaan van oost naar west gezien.

Tijdelijke afsluiting van de N65

Door de N65 tijdelijk af te sluiten tussen de Kennedylaan en de Olmenlaan is het niet noodzakelijk om een tijdelijke kruising N65-spoor te bouwen. Voor de directe omgeving heeft dit een positief effect; er zijn immers geen effecten van de bouw en het gebruik van een tijdelijke kruising. De omkering kan op deze manier in een relatief korte periode ongehinderd worden gerealiseerd. Het opbreken van de huidige kruising en de aanleg van de nieuwe kruising kan vrij plaatsvinden en bij de bouw van de verdiepte ligging ondervindt de bouwstroom geen hoogtebeperkingen van een kruisend viaduct. Tijdens de afsluiting kan het afgesloten deel van de N65 als bouwroute naar de PHS Meteren Bostel-werkzaamheden worden gebruikt.

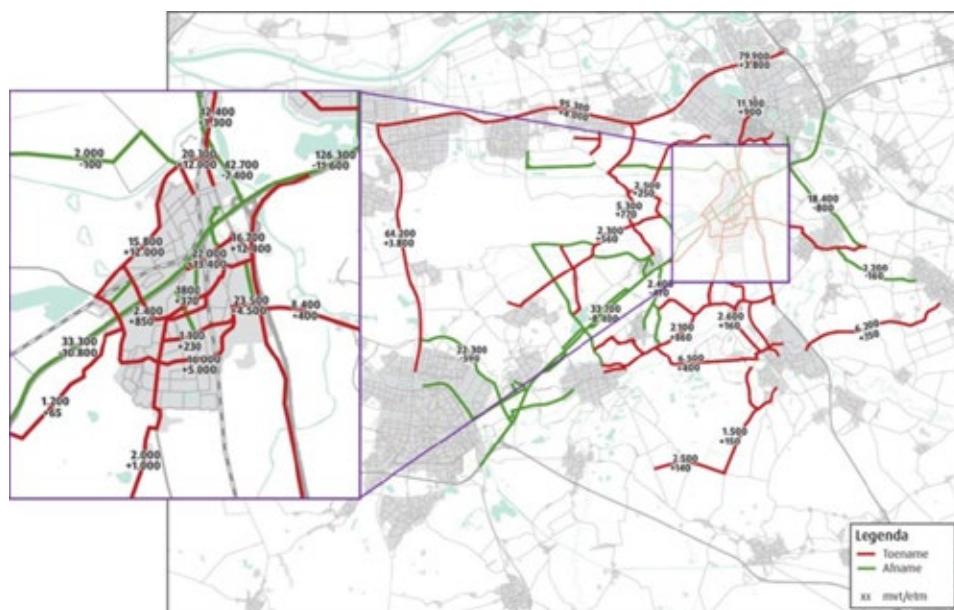
Het verkeer moet bij de afsluiting van de N65 op het bestaande wegennet worden afgewikkeld. Uit verkeersonderzoek van Goudappel Coffeng blijkt dat de omleidingsmogelijkheden over het hoofdwegennet (A58/A59) beperkt zijn, waardoor het verkeer voor een groot deel de N65 zal blijven gebruiken en nabij de afsluiting een lokaal alternatief zal zoeken in de kern van Vught. Het gehanteerde rekenmodel identificeert met name de primaire effecten van de afsluiting. In praktijk zal het verkeer zich verder verspreiden, wat gevolgen heeft voor het gehele regionale netwerk (ook Haaren, Oisterwijk, Helvoirt en Bostel). Wel kent deze variant de kortste tijdsduur (8 maanden).

Effectbeschrijving tijdelijke afsluiting

Verkeer

De afsluiting van de N65 zorgt voor een sterke toename van het verkeer, niet alleen in de kern van Vught, maar ook op de alternatieve regionale routes. Het hoofdwegennet kent in de spits al knelpunten waardoor het gevolg is dat knelpunten ontstaan in verkeersafwikkeling en verkeersveiligheid. Ook hulpdiensten ondervinden daarvan hinder. Daarbij is nog geen rekening gehouden met vertragingen die ontstaan bij spoorwegovergangen en eventuele terugslageffecten van knelpunten op kruispunt-niveau en uitstraling naar het buitengebied. Naar verwachting zorgt de toename van verkeer in de kern Vught zonder nadere maatregelen voor grote problemen. De hele kern staat naar verwachting vast gedurende de spitsperiode. Dit zal ook zijn weerslag hebben op de toe- en afleidende routes, zoals het omliggende lokale wegennet en eventuele terugslag tot op de rijkswegen (bijvoorbeeld op de A2).

Voor de wijziging in de verkeersintensiteiten als gevolg van de tijdelijke afsluiting van de N65 tussen aansluiting Kennedylaan/Helvoirtseweg en aansluiting Olmenlaan zie figuur 6-10.

Figuur 6-10. Regionale effecten op rijkswegen alsook de effecten op lokale wegen bij tijdelijke afsluiting N65 tussen aansluiting Kennedylaan/Helvoirtseweg en aansluiting Olmen.

Om knelpunten in verkeersafwikkeling te beperken dienen regionale en lokale maatregelen te worden genomen. Een analyse door de adviesbureaus van een standaard set aan maatregelen laat zien dat in de spitsperiode 55% van het verkeer kan worden omgeleid/opgevangen. Om de afwijking op een aanvaardbaar niveau te krijgen, is het gewenst dat een percentage van 65% wordt gerealiseerd. Verwacht wordt dat bij de nadere uitwerking van maatregelen dit percentage kan worden gerealiseerd.

In de uitwerking van het maatregelenpakket staat veiligheid voorop; veiligheid betreft een leidend uitgangspunt in het maatregelenpakket. Voor hulpdiensten gelden vastgestelde aanrijtijden. Om de aanrijtijden te allen tijde te garanderen worden in overleg en in samenwerking met de hulpdiensten maatwerkoplossingen uitgewerkt, ofwel via aanrijroutes via bestaande infrastructuur ofwel middels tijdelijke hulpdienstposten.

Luchtkwaliteit

Vanwege de tijdelijke afsluiting van de N65 nemen de concentraties NO_2 , PM_{10} en $\text{PM}_{2,5}$ met name langs de Taalstraat tussen de Helvoirtseweg en Grote Gent toe. Deze jaargemiddelde concentraties blijven echter ruim onder de grenswaarden voor genoemde stoffen.

Op basis van luchtkwaliteitonderzoek is vastgesteld dat op alle beoordelingspunten wordt voldaan aan de grenswaarden zoals opgenomen in bijlage 2 van de Wet milieubeheer. Om deze reden wordt geconcludeerd dat Titel 5.2 van de Wet milieubeheer geen belemmering vormt voor de tijdelijke afsluiting van de N65.

Stikstof

De omleiding ten gevolge van de afsluiting van de N65 zorgt voor een verandering van verkeersstromen wat een verandering van de emissie van stikstofoxiden en ammoniak met zich mee brengt. Deze wijzigende emissies hebben mogelijk invloed op de stikstofdepositie ter plaatse van de omliggende Natura 2000-gebieden. In verband hiermee is met behulp van het rekenprogramma AERIUS de te verwachten invloed van de verandering van verkeersstromen op de stikstofdepositie berekend en in beeld gebracht.

Als gevolg van de tijdelijke afsluiting vindt een hogere stikstofdepositie plaats in enkele Natura 2000 gebieden.

In het PAS (Programma Aanpak Stikstof) is een reservering opgenomen voor het project PHS Meteren – Boxtel, dat is aangemerkt als prioritair project. Het Tracébesluit geldt als toestemmingsbesluit waardoor geen verdere vergunning nodig is. In paragraaf 9.2.5 wordt de toetsing aan het PAS behandeld.

Geluid

In figuur 6-11 zijn de resultaten voor de vergelijking 2025 met tijdelijke afsluiting N65 ten opzichte van 2025 referentie weergegeven. Met name langs de Loonsebaan, Postweg, Taalstraat (tussen Helvoirtseweg en Grote Gent) en Grote Gent (tussen Helvoirtseweg en aansluiting op A65) neemt de geluidbelasting toe (5-10 dB). Ook langs de Helvoirtseweg, tussen de aansluiting van de Helvoirtseweg op de N65 en de Taalstraat neemt de geluidbelasting toe met waarden tussen de 2 en 10 dB. Langs de Taalstraat tussen de Helvoirtseweg en de Boscheweg blijft de geluidsbelasting nagenoeg gelijk. Langs de route Vijverbosweg/Wolfskamerweg/Laagstraat/Glorieuxlaan neemt de geluidbelasting toe tussen de 1 en 5 dB. Langs de Bergenshuizensestraat neemt de geluidbelasting met maximaal 5 dB toe.

Figuur 6-11. Verschil geluidbelasting 2025 met tijdelijke afsluiting N65 t.o.v. 2025 referentie, Vught, weergave in L_{den} .

Door en herverdeling van het verkeer door bijvoorbeeld het mobiliteitsplan kunnen de geluidseffecten nog wijzigen.

Hoewel er geen wettelijke eisen zijn voor een tijdelijke situatie zijn de volgende maatregelen te overwegen in het mobiliteitsplan:

- Het weren van vrachtverkeer op het onderliggend wegennet door het afsluiten van wegen voor niet aantoonbaar bestemmings-vrachtverkeer en handhaving hiervan met BOA's.
- Toepassing van stil asfalt op knelpuntlocaties. Zeker indien op de betreffende locatie reeds verkeersmaatregelen voorzien zijn.

Afweging

Uit de beschouwing en afweging van de drie varianten komt naar voren dat alle drie varianten belangrijke bezwaren met zich mee brengen, voor hetzij de verkeersafwikkeling in Vught en direct omliggende gemeenten, hetzij de leefbaarheid van de directe omgeving van de kruising N65-spoor. Een tijdelijk, 8 meter hoog viaduct van de N65 over het spoor (Hop-over) is technisch risicovol, levert langdurige overlast op voor de directe omgeving, zorgt voor ernstige aantasting van eigen-

dom en leefbaarheid voor bewoners aan de Rembrandtlaan en de Lekkerbeetjenlaan en is erg duur. Voor de Bypass geldt daarbij in het bijzonder de grote aantasting van het woon- en leefklimaat voor ca. 24 woningen nabij de Rembrandtlaan.

De variant van de tijdelijke afsluiting duurt ten opzichte van de andere varianten het kortst, circa 8 maanden. Gedurende die 8 maanden wordt de spoorbak voor de verdiepte ligging van het spoor afgebouwd. Nadeel van de tijdelijke afsluiting van de N65 is het extra verkeer op het omliggende wegennet. Ook de omliggende gemeenten hebben aangegeven dat zij vrezen voor de effecten van het extra verkeer.

Bij de belangenafweging die aan het Tracébesluit ten grondslag ligt, geldt als uitgangspunt dat aantasting van eigendom zoveel als redelijkerwijs mogelijk moet worden vermeden. De tijdelijke afsluiting beslaat een periode van ca. 8 maanden en is voorzien voor 2025. De duur van de hinder wordt zo beperkt ten opzichte van de andere opties. Gedurende de tijdelijke afsluiting kan de omkering vrijwel ongehinderd worden gerealiseerd en de aanleg van de nieuwe kruising kan vrij plaatsvinden. Bij de bouw van de verdiepte ligging ondervindt de bouw geen beperkingen in bouwhoogte door een kruisend viaduct. Daarnaast kan het afgesloten deel van de N65 worden gebruikt ten behoeve van het bouwverkeer.

Bestuurlijk besluit

Op 8 juni 2017 hebben bestuurders van het ministerie van Infrastructuur en Milieu, de provincie Noord-Brabant, de gemeenten 's-Hertogenbosch, Vught, Haaren en Boxtel, Rijkswaterstaat en ProRail het voornemen van het Rijk als bevoegd gezag voor de spoorplannen besproken om tijdens de bouw de N65 tijdelijk af te sluiten en het verkeer om te leiden. Daarbij is vastgesteld dat de bestuurders daarbij de zorg delen voor de verkeerseffecten op de omliggende wegen in onder andere Vught, Haaren en 's-Hertogenbosch, voor de hulpdiensten. Afsproken werd om nader onderzoek uit te voeren naar maatregelen om het verkeer tijdens de voorgenomen afsluiting goed te kunnen afwikkelen.

Op basis van het nadere onderzoek is 28 september 2017 besproken waar het pakket aan maatregelen aan moet voldoen. Hiermee is het voorgenomen besluit bevestigd. Om de hinder te beperken, zal een combinatie van maatregelen worden ingezet. Gedacht kan worden aan:

- Het stimuleren van andere vormen van vervoer door bijvoorbeeld een beloning voor het gebruik van alternatief vervoer, een intensivering van het openbaar vervoer of korting op het openbaar vervoer.
- Het stimuleren van reizen buiten de spitsuren door bijvoorbeeld een beloning om de spits te mijden, stimuleren van thuiswerken en overleg met werkgevers over mogelijke oplossingen.
- Ervoor zorgen dat omleidingsroutes meer verkeer aankunnen. Voorbeelden zijn het (tijdelijk) verbreden van wegen, kruispunten en rotondes, het (tijdelijk) verwijderen van drempels, het gebruik van tijdelijke verkeersregelinstanties en het aanleggen van vrijliggende fietspaden.
- Inzetten op adequate communicatie voor de weggebruiker: uitgebreide inzet van online communicatiemiddelen, social media en communicatiemiddelen op locatie ter aankondiging van de werkzaamheden en inzet van realtime communicatie tijdens de afsluiting.

De afsluiting staat gepland voor 2025. De begeleidende maatregelen worden op een later moment in detail uitgewerkt. Tussen nu en 2025 staan er nog verschillende infrastructurele projecten op de planning, die de bereikbaarheid in de regio bevorderen, zoals de verbreding van de A58 tussen Eindhoven en Tilburg van 2 naar 3 rijstroken. Ook zullen er nog ontwikkelingen plaatsvinden met betrekking tot slimme mobiliteit, flexibel werken en ontwikkelingen rondom autobezit. Tenslotte is voor de uitwerking van het maatregelenpakket van belang hoe de aanpak van de aannemer voor de omkering spoor-N65 eruit komt te zien. Bij de aanbesteding van het project worden aannemers die de verdiepte spoorligging en de omkering van de N65 graag uit willen voeren, gevraagd om met innovatieve en slimme ideeën te komen om de duur van de (verkeers)hinder te beperken. Daarbij zijn een of enkele kortdurende afsluitingen van het spoor mogelijk, als dat tot een kortere afsluiting van de N65 leidt.

Er is nu een eerste inschatting gemaakt van mogelijke maatregelen. Conclusie daaruit is dat verkeershinder, zeker in de ochtend- en avondspits, niet kan worden weggenomen, maar wel kan worden beperkt.

Voorafgaand aan de daadwerkelijke afsluiting van de N65 in 2025 wordt een bereikbaarheidsplan opgesteld. In dit bereikbaarheidsplan, naar verwachting gereed in 2024, komt een nadere uitwerking van het hierboven genoemde maatregelenpakket te staan.

6.7 Omgeving

6.7.1 Geluid

In de tijdelijke situatie is sprake van geluid van het tijdelijk spoor.

Als gevolg van het project PHS Meteren – Boxtel worden geluidproductieplafonds gewijzigd of nieuw vastgesteld. Deze geluidproductieplafonds zijn berekend met de nieuwe situatie. Mogelijk kunnen deze geluidproductieplafonds tijdens de uitvoeringsperiode niet worden nageleefd. Op grond van artikel 11.36 lid 3 van de Wet milieubeheer kan hiervoor een tijdelijke vrijstelling van naleving van de geluidproductieplafonds worden verkregen.

Niettemin is onderzocht of in de tijdelijke situatie geluidmaatregelen kunnen worden getroffen om de geluidbelasting in de tijdelijke situatie te beperken. De mogelijke geluidhinder van de bouwwerkzaamheden valt hier niet onder. Zoals hiervoor in paragraaf 6.5 genoemd is daarop hoofdstuk 8 van het Bouwbesluit van toepassing.

Hierna wordt de geluidsituatie ten gevolge van het tijdelijk spoor toegelicht. De effecten als gevolg van de tijdelijke afsluiting van de N65 zijn toegelicht in paragraaf 6.6.

Tijdelijk spoor

De geluidbelasting van de tijdelijke spoorbaan is berekend om de effecten van de tijdelijke spoorbaan in beeld te brengen en om af te wegen of maatregelen nodig zijn.

Door de aanleg en realisatie van het tijdelijk spoor en bouw van de verdiepte ligging en aanleg nieuwe sporen dienen de bestaande schermen aan de westzijde van het huidige spoor in Vught (tussen grofweg de Postweg en Vught aansluiting) afgebroken te worden om plaats te maken voor het tijdelijk spoor en/of bouwwerkzaamheden. Van de schermen aan de oostzijde kan maar een klein deel blijven staan (ca. km 50.00 – km 50.15, 150 meter scherm). Dit houdt in dat aan beide zijden van het spoor ten tijde van de bouw tussen grofweg de Postweg en Vught aansluiting de bestaande afscherming voor het doorgaande railverkeer komt te vervallen.

Het toetsingskader dat is gehanteerd voor de afweging van maatregelen in de tijdelijke situatie is de toets aan het $L_{den,GPP}$ op woningniveau. Op alle woningen in de omgeving van het tijdelijk spoor is het $L_{den,GPP}$ bepaald (geluidbelasting met opgevuld plafond). Voor 114 woningen aan weerszijden van het spoor, voornamelijk tussen de kruising met de Postweg en de N65, zijn aanzienlijke overschrijdingen van de geluidproductieplafonds aanwezig door het afbreken van bestaande schermen.

Om de toenames ten opzichte van het $L_{den,GPP}$ weg te nemen worden de volgende schermmaatregelen genomen:

- Bestaande schermen (westzijde spoor) ten noorden van de N65 terugplaatsen met uniforme hoogte.
- Bestaand scherm in de oksel van de boog richting Tilburg terugplaatsen.
- Nieuwe schermen (westzijde spoor) vanaf zuidzijde N65 tot aan de Glorieuxlaan.

Onderzocht is wat het effect van deze schermen is ten opzichte van het L_{den} , GPP. Met het toepassen van deze schermen blijft er bij 1 van de eerdergenoemde 114 woningen een overschrijding over. Bij de overige 113 woningen wordt geen toename meer geconstateerd. Het betreft een toename van maximaal 1 dB op de bovenste verdieping. Op de begane grond wordt geen toename meer geconstateerd. De schermmaatregelen zijn daarmee effectief.

Voor de oostzijde geldt dat de geluidschermen voor de eindsituatie zo vroeg mogelijk tijdens de aanleg van de nieuwe situatie worden geplaatst.

Tabel 6-1. Geluidschermen tijdelijke situatie.

Locatie	Van km	Tot km	Lengte [m]	Hoogte t.o.v. BS	Zijde
Postweg – Loonsebaan	50.260	50.529	269	2,0	Westzijde
Loonsebaan – Margrietlaan	50.573	50.987	414	2,0	Westzijde
Aert Heymlaan	18.899	19.000	101	1,5	Westzijde
N65 – Helvoirtseweg	51.410	51.565	155	1,5	Westzijde
Helvoirtseweg – Esschestraat	51.630	52.155	525	1,5	Westzijde
Esschestraat – Glorieuxlaan	52.177	52.380	203	1,5	Westzijde

6.7.2 Externe veiligheid

Spoor

Tussen 2020 en 2025 zal tijdens de bouwwerkzaamheden in Vught aan de westzijde van het bestaande spoor een tijdelijk spoor worden aangelegd en in gebruik zijn gedurende circa 3 - 4 jaar. In Basisnet zijn langs het trajectdeel Vughtaansluiting – Boxtel geen risicocontouren vastgelegd. In de tijdelijke situatie is eveneens geen sprake van structureel vervoer van gevaarlijke stoffen. Effecten met betrekking tot externe veiligheid zijn daarom niet aan de orde.

Weg

Tijdens de uitvoeringsfase wordt de N65 afgesloten. Tijdens de afsluiting moeten tankauto's met gevaarlijke stoffen omrijden via het hoofdwegenet (via de N261 en de A59 of via de A58 en de A2). Omdat de hoeveelheid vervoer van gevaarlijke stoffen van het omrijden niet maatgevend bijdraagt aan deze wegen is het niet de verwachting dat het risicobeeld van voornoemde omleidingswegen verandert ten opzichte van de Regeling Basisnet. De N261 kent geen PR10⁻⁶ contour, dit wordt vanwege het omrijden niet anders. Tevens is voor de omrijdwegen geen plasbrandaandachtsgebied waar rekening mee moet worden gehouden.

6.7.3 Trillingen

Voor de tijdelijke situatie, waarbij er een tijdelijk spoor ten westen wordt gelegd van de bestaande sporen, is een vergelijkbare maatregelafweging uitgevoerd als voor de definitieve situatie, aangezien er voor dergelijke langdurige (meerdere jaren) tijdelijke situaties geen specifieke richtlijnen zijn opgesteld. In figuur 6-12 zijn de afwegingspanden weergegeven.

Na uitvoering van de trillingsmetingen, de trillingsberekeningen en de toetsing aan de Bts is geconstateerd dat er voor een aantal panden overschrijdingen van grenswaarden optreden.

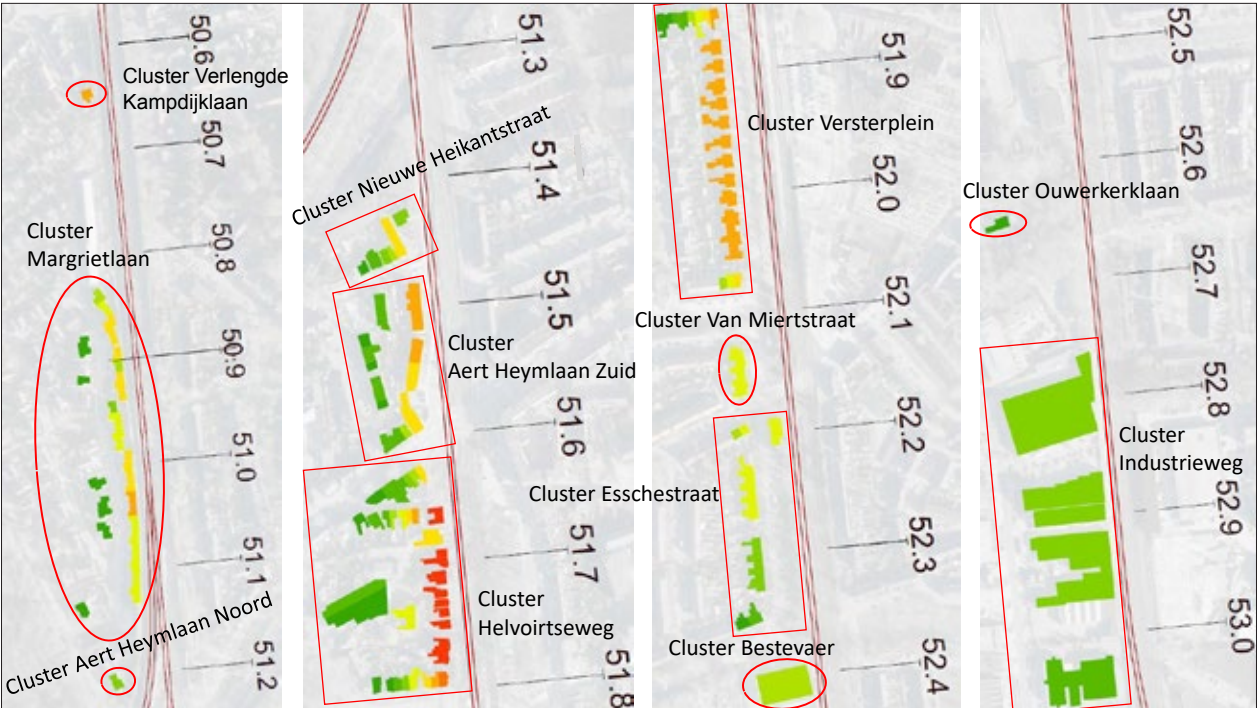
Figuur 6-12. Deelgebied Vught tijdelijk situatie, overschrijding Bts projectsituatie PHS Meteren – Boxtel.

In Vught is sprake van 12 clusters met overschrijdingen op basis van de Bts. Deze clusters zijn aangegeven in navolgende tabel 6-2 en figuur 6-13. In de figuur is ook de benodigde reductie van $V_{\max}$ of V_{per} te zien.

Een cluster is een groep woningen of kantoren/bedrijven die profijt zou kunnen hebben van een gezamenlijke maatregel. De indeling heeft plaatsgevonden op basis van de hoogte van de benodigde reductie.

Tabel 6-2. Clusters Vught tijdelijk situatie.

Nr.	Benaming	Ligging
1	Cluster Verlengde Kampdijklaan	Westzijde spoor
2	Cluster Margrietlaan	Westzijde spoor
3	Cluster Aert Heymlaan Noord	Westzijde spoor
4	Cluster Nieuwe Heikantstraat	Westzijde spoor
5	Cluster Aert Heymlaan Zuid	Westzijde spoor
6	Cluster Helvoirtseweg	Westzijde spoor
7	Cluster Versterplein	Westzijde spoor
8	Cluster Van Miertstraat	Westzijde spoor
9	Cluster Esschestraat	Westzijde spoor
10	Cluster Bestevaer	Westzijde spoor
11	Cluster Ouwerkerklaan	Westzijde spoor
12	Cluster Industrieweg	Westzijde spoor

Figuur 6-13. Clusters tijdelijke situatie.

Het onderzoek resulteert in mogelijke maatregelen aan de bron of in de overdracht of bij de ontvanger. Een aantal van de onderzochte potentiële maatregelen blijken technisch niet uitvoerbaar te zijn of is niet voldoende effectief om de trillingssterkte voldoende te mitigeren. De onderzochte maatregelen die wel effectief en uitvoerbaar zijn, blijken na doorrekening van de kosten per wooneenheid of per m² bedrijfsoppervlak, niet kostendoelmatig te zijn en kunnen om die reden achterwege blijven. Bronmaatregelen die nader onderzocht zijn, zijn betonplaat onder het spoor. Overdrachtsmaatregelen die nader onderzocht zijn, zijn diverse typen ondergrondse trillingsreducerende constructies, ofwel OTC's.

Alle clusters liggen aan de westzijde van het spoor.

Maatregelafweging clusters

Cluster Verlengde Kampdijklaan

In dit cluster bevindt zich 1 wooneenheid waar sprake is van een overschrijding van de grenswaarden $V_{\max}$. De maximaal benodigde reductie voor $V_{\max}$ is 66%. Er is geen overschrijding van V_{per} .

De realisatie van een OTC in de vorm van een jet-groutwand is uitvoerbaar binnen de beschikbare ruimte maar deze maatregel is niet effectief is, ook als alleen de toename boven de 30% wordt weggenomen voor $V_{\max}$. Op basis hiervan wordt geconcludeerd dat er geen maatregelen mogelijk zijn.

Cluster Margrietlaan

In dit cluster bevinden zich 32 wooneenheden waar sprake is van een overschrijding van de grenswaarden $V_{\max}$. De maximaal benodigde reductie voor $V_{\max}$ is 61%. De maximaal benodigde reductie voor $V_{\max}$ is 27% indien alleen de toename boven de 30% wordt weggenomen. Er is geen overschrijding van V_{per} .

Afweging om de grenswaarden voor $V_{\max}$ te berekenen

- Mogelijke maatregel: De realisatie van een OTC in de vorm van een diepwand of jet-groutwand is niet uitvoerbaar binnen de beschikbare ruimte. Een betonplaat onder 2 sporen is uitvoerbaar. De betonplaat gaat uit van een lengte van 380 meter onder het spoor.
- Kosteneffectiviteit: Door het nemen van de voorgestelde maatregel neemt het aantal wooneenheden met een overschrijding af van 32 naar 24. De kosteneffectiviteit bedraagt 0,10. Op basis van het normbedrag van € 47.000,- per wooneenheid is het totale normbedrag voor deze maatregel € 376.000,-. De kosten van de maatregel bedragen € 3.724.000,-, waardoor de maatregel niet kosteneffectief is.

Afweging om de toename van $V_{\max}$ boven de 30% weg te nemen

- Mogelijke maatregel: Betonplaat onder 2 sporen.
- Kosteneffectiviteit: Door het nemen van de voorgestelde maatregel neemt het aantal wooneenheden met een overschrijding af van 32 naar 20. De kosteneffectiviteit bedraagt 0,15. Op basis van het normbedrag van € 47.000,- per wooneenheid is het totale normbedrag voor deze maatregel € 564.000,-. De kosten van de maatregel bedragen € 3.724.000,-, waardoor de maatregel niet kosteneffectief is.

Voor dit cluster zijn, op basis van kosteneffectiviteit, tijdens de tijdelijke situatie, geen doelmatige maatregelen mogelijk.

Cluster Aert Heymlaan Noord

In dit cluster bevindt zich 1 wooneenheid waar sprake is van een overschrijding van de grenswaarden V_{per} . De maximaal benodigde reductie voor V_{per} is 26%. Er is geen overschrijding van $V_{\max}$.

- Mogelijke maatregel: Betonplaat onder 2 sporen en de realisatie van een OTC in de vorm van een diepwand of jet-groutwand zijn uitvoerbaar binnen de beschikbare ruimte. De betonplaat gaat uit van een lengte van 50 meter onder het spoor. De OTC dient over een lengte van 50 meter langs het spoor te worden toegepast om voor het gehele cluster effect te sorteren. De minst kostbare maatregel met voldoende trillingreducerend effect is een betonplaat voor 2 sporen en een diepwand van 20 meter diep met een breedte van 0,5 meter.
- Kosteneffectiviteit: Door het nemen van de voorgestelde maatregel neemt het aantal wooneenheden met een overschrijding af van 1 naar 0. De kosteneffectiviteit bedraagt 0,03. Op basis van het normbedrag van € 47.000,- per wooneenheid is het totale normbedrag voor deze maatregel € 47.000,-. De kosten van de maatregel bedragen € 1.570.000,-, waardoor de maatregel niet kosteneffectief is.

Voor dit cluster zijn, op basis van kosteneffectiviteit, tijdens de tijdelijke situatie, geen doelmatige maatregelen mogelijk.

Cluster Nieuwe Heikantstraat

In dit cluster bevinden zich 7 wooneenheden waar sprake is van een overschrijding van de grenswaarden $V_{\max}$. De maximaal benodigde reductie voor $V_{\max}$ is 57%. De maximaal benodigde reductie voor $V_{\max}$ is 32% indien alleen de toename boven de 30% wordt weggenomen. Er is geen overschrijding van V_{per} .

Afweging om de grenswaarden voor $V_{\max}$ te bereiken

- Mogelijke maatregel: Betonplaat onder 2 sporen en de realisatie van een OTC in de vorm van een jet-groutwand zijn uitvoerbaar binnen de beschikbare ruimte. De betonplaat gaat uit van een lengte van 80 m onder het spoor. De OTC dient over een lengte van 80 meter langs het spoor te worden toegepast om voor het gehele cluster effect te sorteren. De minst kostbare maatregel met het meeste trillingreducerend effect is een betonplaat onder 2 sporen.
- Kosteneffectiviteit: Door het nemen van de voorgestelde maatregel neemt het aantal wooneenheden met een overschrijding af van 7 naar 5. De kosteneffectiviteit bedraagt 0,12. Op basis van het normbedrag van € 47.000,- per wooneenheid is het totale normbedrag voor deze maatregel € 94.000,-. De kosten van de maatregel bedragen € 784.000,-, waardoor de maatregel niet kosteneffectief is.

Afweging om de toename van $V_{\max}$ boven de 30% weg te nemen

- Mogelijke maatregel: Betonplaat onder 2 sporen en de realisatie van een OTC in de vorm van een jet-groutwand zijn uitvoerbaar binnen de beschikbare ruimte. De betonplaat gaat uit van een lengte van 80 m onder het spoor. De OTC dient over een lengte van 80 meter langs het spoor te worden toegepast om voor het gehele cluster effect te sorteren. De minst kostbare maatregel met het meeste trillingreducerend effect is een betonplaat onder 2 sporen.
- Kosteneffectiviteit: Door het nemen van de voorgestelde maatregel neemt het aantal wooneenheden met een overschrijding af van 7 naar 4. De kosteneffectiviteit bedraagt 0,18. Op basis van het normbedrag van € 47.000,- per wooneenheid is het totale normbedrag voor deze maatregel € 141.000,-. De kosten van de maatregel bedragen € 784.000,-, waardoor de maatregel niet kosteneffectief is.

Voor dit cluster zijn, op basis van kosteneffectiviteit, tijdens de tijdelijke situatie, geen doelmatige maatregelen mogelijk.

Cluster Aert Heymlaan Zuid

In dit cluster bevinden zich 28 wooneenheden en 208 m² oppervlakte (winkelruimte) waar sprake is van een overschrijding van de grenswaarden $V_{\max}$. De maximaal benodigde reductie voor $V_{\max}$ is 68%. De maximaal benodigde reductie voor $V_{\max}$ is 37% indien alleen de toename boven de 30% wordt weggenomen. Er is geen overschrijding van V_{per} .

Afweging om de grenswaarden voor $V_{\max}$ te bereiken

- Mogelijke maatregel: De realisatie van een OTC in de vorm van een diepwand of een jet-groutwand is niet uitvoerbaar binnen de beschikbare ruimte. Betonplaat onder 2 sporen is toepasbaar en gaat uit van een lengte van 140 m onder het spoor.
- Kosteneffectiviteit: Door het nemen van de voorgestelde maatregel neemt het aantal wooneenheden met een overschrijding af van 28 naar 21 (geen mitigatie van de oppervlakte winkelruimte). De kosteneffectiviteit bedraagt 0,24. Op basis van het normbedrag van € 47.000,- per wooneenheid is het totale normbedrag voor deze maatregel € 329.000,-. De kosten van de maatregel bedragen € 1.372.000,-, waardoor de maatregel niet kosteneffectief is.

Afweging om de toename van $V_{\max}$ boven de 30% weg te nemen

- Mogelijke maatregel: Betonplaat onder 2 sporen is toepasbaar en gaat uit van een lengte van 140 m onder het spoor.
- Kosteneffectiviteit: Door het nemen van de voorgestelde maatregel neemt het aantal wooneenheden met een overschrijding af van 28 naar 19 (geen mitigatie van de oppervlakte winkelruimte). De kosteneffectiviteit bedraagt 0,31. Op basis van het normbedrag van € 47.000,- per wooneenheid is het totale normbedrag voor deze maatregel € 423.000,-. De kosten van de maatregel bedragen € 1.372.000,-, waardoor de maatregel niet kosteneffectief is.

Voor dit cluster zijn, op basis van kosteneffectiviteit, tijdens de tijdelijke situatie, geen doelmatige maatregelen mogelijk.

Cluster Helvoirtseweg

In dit cluster bevinden zich 40 wooneenheden en 1615 m² oppervlakte (kantoor- en bedrijfsfuncties) waar sprake is van een overschrijding van de grenswaarden $V_{\max}$ en V_{per} . De maximaal benodigde reductie voor $V_{\max}$ is 86% en voor V_{per} is 47%. De maximaal benodigde reductie voor $V_{\max}$ is 44% indien alleen de toename boven de 30% wordt weggenomen.

Afweging om de grenswaarden voor $V_{\max}$ en V_{per} te bereiken

- Mogelijke maatregel: De realisatie van een OTC in de vorm van een diepwand of een jet-groutwand is niet uitvoerbaar binnen de beschikbare ruimte. Betonplaat onder 2 sporen is toepasbaar en gaat uit van een lengte van 200 m onder het spoor.
- Kosteneffectiviteit: Door het nemen van de voorgestelde maatregel neemt het aantal wooneenheden met een overschrijding af van 40 naar 32. Het oppervlakte neemt af van 1615 naar 435 m². De kosteneffectiviteit bedraagt 0,22. Op basis van het normbedrag van € 47.000,- per wooneenheid en € 50 per m² bedrijfsoppervlakte met kantoorfunctie is het totale normbedrag voor deze maatregel € 435.000,-. De kosten van de maatregel bedragen € 1.960.000,-, waardoor de maatregel niet kosteneffectief is.

Afweging om de toename van $V_{\max}$ boven de 30% weg te nemen

- Mogelijke maatregel: Betonplaat onder 2 sporen is toepasbaar en gaat uit van een lengte van 200 m onder het spoor.
- Kosteneffectiviteit: Door het nemen van de voorgestelde maatregel neemt het aantal wooneenheden met een overschrijding af van 40 naar 31. Het oppervlakte neemt af van 1615 naar 435 m². De kosteneffectiviteit bedraagt 0,25. Op basis van het normbedrag van € 47.000,- per wooneenheid en € 50 per m² bedrijfsoppervlakte met kantoorfunctie is het totale normbedrag voor deze maatregel € 482.000,-. De kosten van de maatregel bedragen € 1.960.000,-, waardoor de maatregel niet kosteneffectief is.

Voor dit cluster zijn, op basis van kosteneffectiviteit, tijdens de tijdelijke situatie, geen doelmatige maatregelen mogelijk.

Cluster Versterplein

In dit cluster bevinden zich 40 wooneenheden en 1615 m² oppervlakte (kantoor- en bedrijfsfuncties) waar sprake is van een overschrijding van de grenswaarden $V_{\max}$ en V_{per} . De maximaal benodigde reductie voor $V_{\max}$ is 86% en voor V_{per} is 47%. De maximaal benodigde reductie voor $V_{\max}$ is 44% indien alleen de toename boven de 30% wordt weggenomen.

Afweging om de grenswaarden voor $V_{\max}$ en V_{per} te bereiken

Mogelijke maatregel: De realisatie van een OTC in de vorm van een diepwand of een jet-groutwand is niet uitvoerbaar binnen de beschikbare ruimte. Betonplaat onder 2 sporen is toepasbaar en gaat uit van een lengte van 200 m onder het spoor.

Kosteneffectiviteit: Door het nemen van de voorgestelde maatregel neemt het aantal wooneenheden met een overschrijding af van 40 naar 32. Het oppervlakte neemt af van 1615 naar 435 m². De kosteneffectiviteit bedraagt 0,22. Op basis van het normbedrag van € 47.000,- per wooneenheid en € 50 per m² bedrijfsoppervlakte met kantoorfunctie is het totale normbedrag voor deze maatregel € 435.000,-. De kosten van de maatregel bedragen € 1.960.000,-, waardoor de maatregel niet kosteneffectief is.

Afweging om de toename van $V_{\max}$ boven de 30% weg te nemen

- Mogelijke maatregel: Betonplaat onder 2 sporen is toepasbaar en gaat uit van een lengte van 200 m onder het spoor.
- Kosteneffectiviteit: Door het nemen van de voorgestelde maatregel neemt het aantal wooneenheden met een overschrijding af van 40 naar 31. Het oppervlakte neemt af van 1615 naar 435 m².

De kosteneffectiviteit bedraagt 0,25. Op basis van het normbedrag van € 47.000,- per wooneenheid en € 50 per m² bedrijfsoppervlakte met kantoorfunctie is het totale normbedrag voor deze maatregel € 482.000,-. De kosten van de maatregel bedragen € 1.960.000,-, waardoor de maatregel niet kosteneffectief is.

Voor dit cluster zijn, op basis van kosteneffectiviteit, tijdens de tijdelijke situatie, geen doelmatige maatregelen mogelijk.

Cluster Van Miertstraat

In dit cluster bevinden zich 7 wooneenheden waar sprake is van een overschrijding van de grenswaarden V_{max} . De maximaal benodigde reductie voor V_{max} is 48%. De maximaal benodigde reductie voor V_{max} is 8% indien alleen de toename boven de 30% wordt weggenomen. Er is geen overschrijding van V_{per} .

Afweging om de grenswaarden voor V_{max} te bereiken

- Een betonplaat onder 2 sporen en de realisatie van een OTC in de vorm van een jet-groutwand is uitvoerbaar binnen de beschikbare ruimte maar deze maatregel is niet effectief. Op basis hiervan wordt geconcludeerd dat de maatregelen niet kosteneffectief zijn.

Afweging om de grenswaarden voor V_{max} te bereiken

- Mogelijke maatregel: Een betonplaat onder 2 sporen is toepasbaar. De betonplaat heeft een lengte van 60 m onder het spoor.
- Kosteneffectiviteit: Door het nemen van de voorgestelde maatregel neemt het aantal wooneenheden met een overschrijding af van 7 naar 0. De kosteneffectiviteit bedraagt 0,56. Op basis van het normbedrag van € 47.000,- per wooneenheid is het totale normbedrag voor deze maatregel € 329.000,-. De kosten van de maatregel bedragen € 588.000, waardoor de maatregel niet kosteneffectief is.

Voor dit cluster zijn, op basis van kosteneffectiviteit, tijdens de tijdelijke situatie, geen doelmatige maatregelen mogelijk.

Cluster Esschestraat

In dit cluster bevinden zich 7 wooneenheden waar sprake is van een overschrijding van de grenswaarden V_{max} . De maximaal benodigde reductie voor V_{max} is 48%. De maximaal benodigde reductie voor V_{max} is 8% indien alleen de toename boven de 30% wordt weggenomen. Er is geen overschrijding van V_{per} .

Afweging om de grenswaarden voor V_{max} te bereiken

- Een betonplaat onder 2 sporen en de realisatie van een OTC in de vorm van een jet-groutwand is uitvoerbaar binnen de beschikbare ruimte maar deze maatregel is niet effectief. Op basis hiervan wordt geconcludeerd dat de maatregelen niet kosteneffectief zijn.

Afweging om de grenswaarden voor V_{max} te bereiken

- Mogelijke maatregel: Een betonplaat onder 2 sporen is toepasbaar. De betonplaat heeft een lengte van 60 m onder het spoor.
- Kosteneffectiviteit: Door het nemen van de voorgestelde maatregel neemt het aantal wooneenheden met een overschrijding af van 7 naar 0. De kosteneffectiviteit bedraagt 0,56. Op basis van het normbedrag van € 47.000,- per wooneenheid is het totale normbedrag voor deze maatregel € 329.000,-. De kosten van de maatregel bedragen € 588.000, waardoor de maatregel niet kosteneffectief is.

Voor dit cluster zijn, op basis van kosteneffectiviteit, tijdens de tijdelijke situatie, geen doelmatige maatregelen mogelijk.

Cluster Bestevaar

In dit cluster bevinden zich 7 wooneenheden waar sprake is van een overschrijding van de grenswaarden V_{max} . De maximaal benodigde reductie voor V_{max} is 48%. De maximaal benodigde reductie voor V_{max} is 8% indien alleen de toename boven de 30% wordt weggenomen. Er is geen overschrijding van V_{per} .

Afweging om de grenswaarden voor $V_{\max}$ te bereiken

- Een betonplaat onder 2 sporen en de realisatie van een OTC in de vorm van een jet-groutwand is uitvoerbaar binnen de beschikbare ruimte maar deze maatregel is niet effectief. Op basis hiervan wordt geconcludeerd dat de maatregelen niet kosteneffectief zijn.

Afweging om de grenswaarden voor $V_{\max}$ te bereiken

- Mogelijke maatregel: Een betonplaat onder 2 sporen is toepasbaar. De betonplaat heeft een lengte van 60 m onder het spoor.
- Kosteneffectiviteit: Door het nemen van de voorgestelde maatregel neemt het aantal wooneenheden met een overschrijding af van 7 naar 0. De kosteneffectiviteit bedraagt 0,56. Op basis van het normbedrag van € 47.000,- per wooneenheid is het totale normbedrag voor deze maatregel € 329.000,-. De kosten van de maatregel bedragen € 588.000, waardoor de maatregel niet kosteneffectief is.

Voor dit cluster zijn, op basis van kosteneffectiviteit, tijdens de tijdelijke situatie, geen doelmatige maatregelen mogelijk.

Cluster Ouwerkerlaan

In dit cluster bevindt zich 1 wooneenheid waar sprake is van een overschrijding van de grenswaarden $V_{\max}$. De benodigde reductie voor $V_{\max}$ is 4%. De maximaal benodigde reductie voor $V_{\max}$ is 4% indien alleen de toename boven de 30% wordt weggenomen. Er is geen overschrijding van V_{per} .

Afweging om de grenswaarden voor $V_{\max}$ te bereiken en om de toename van $V_{\max}$ boven de 30% weg te nemen

- Mogelijke maatregel: De realisatie van een OTC in de vorm van een diepwand of een jet-groutwand is niet uitvoerbaar binnen de beschikbare ruimte. Betonplaat onder 2 sporen is toepasbaar en gaat uit van een lengte van circa 60 m onder het spoor.
- Kosteneffectiviteit: Door het nemen van de voorgestelde maatregel neemt het aantal wooneenheden met een overschrijding af van 1 naar 0 (alsook de overschrijding van de toename $V_{\max}$ boven de 30%). De kosteneffectiviteit bedraagt 0,08. Op basis van het normbedrag van € 47.000,- per wooneenheid is het totale normbedrag voor deze maatregel € 47.000,-. De kosten van de maatregel bedragen € 588.000,-, waardoor de maatregel niet kosteneffectief is.

Voor dit cluster zijn, op basis van kosteneffectiviteit, tijdens de tijdelijke situatie, geen doelmatige maatregelen mogelijk.

Cluster Industrierweg

In dit cluster bevinden zich 1 wooneenheid en 11579 m² oppervlakte (met kantoor- en bedrijfsfuncties) waar sprake is van een overschrijding van de grenswaarden $V_{\max}$. De maximaal benodigde reductie voor $V_{\max}$ is 29%. De maximaal benodigde reductie voor $V_{\max}$ is 24% indien alleen de toename boven de 30% wordt weggenomen. Er is geen overschrijding van V_{per} .

Afweging om de grenswaarden voor $V_{\max}$ te bereiken en om de toename van $V_{\max}$ boven de 30% weg te nemen

- Mogelijke maatregel: De realisatie van een OTC in de vorm van een diepwand of een jet-groutwand is niet uitvoerbaar binnen de beschikbare ruimte. Betonplaat onder 2 sporen is toepasbaar en gaat uit van een lengte van circa 365 m onder het spoor.
- Kosteneffectiviteit: Door het nemen van de voorgestelde maatregel neemt het aantal wooneenheden met een overschrijding af van 1 naar 0 en het oppervlakte van 11579 m² naar 0 m² (alsook de overschrijding van de toename $V_{\max}$ boven de 30%). De kosteneffectiviteit bedraagt 0,10. Op basis van het normbedrag van € 47.000,- per wooneenheid en € 50 per m² bedrijfsoppervlakte met kantoorfunctie en € 5 per m² bedrijfsoppervlakte met kantoorfunctie/verblijfsruimte is het totale normbedrag voor deze maatregel € 364.095,-. De kosten van de maatregel bedragen € 3.577.000,-, waardoor de maatregel niet kosteneffectief is.

Voor dit cluster zijn, op basis van kosteneffectiviteit, tijdens de tijdelijke situatie, geen doelmatige maatregelen mogelijk.

6.7.4 Luchtkwaliteit

Tijdens de aanleg van de verdiepte ligging bij Vught zal een tijdelijk spoor worden aangelegd ten westen van het huidige spoor. Gezien de lage bijdrage van het treinverkeer aan de concentraties en de lage achtergrondconcentraties in het deelgebied 's-Hertogenbosch – Vught zal deze tijdelijke verlegging niet tot relevante effecten leiden.

6.7.5 Overwegveiligheid

Tijdens de aanleg van de verdiepte ligging te Vught is er binnen de gemeente Vught op meerdere locaties sprake van een tijdelijke overwegsituatie. In de 'Risicoanalyse overwegen Meteren – Boxtel' is op basis van het spoorontwerp getoetst of voor deze overwegsituaties een veilig overwegontwerp is te maken. Voor alle tijdelijke overwegen is de conclusie dat dit het geval is (zie paragraaf 6.2).

6.7.6 Natuur

In het kader van natuur is onderzocht welke effecten kunnen optreden als gevolg van de tijdelijke situatie in Vught vanwege het project PHS Meteren – Boxtel. Hiervoor heeft een toets plaatsgevonden op de door de Wet natuurbescherming beschermde soorten en gebieden (Natura 2000-gebieden) en op het Natuurnetwerk Nederland (NNN).

Effecten beschermde soorten

In de effectbeoordeling voor soorten is onderscheid gemaakt naar permanente effecten en tijdelijke effecten. De meeste tijdelijke effecten treden op in de realisatiefase, maar dit is niet uitsluitend het geval.

Om die reden vindt de beschrijving van permanente en tijdelijke effecten voor soorten gecombineerd plaats. Hiervoor wordt verwezen naar paragraaf 5.6.7, waar de eindsituatie voor deelgebied 's-Hertogenbosch – Vught wordt beschreven.

Effecten beschermde gebieden – Natura 2000-gebieden

De effecten van het project PHS Meteren – Boxtel zijn getoetst op nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Voor de tijdelijke situatie in Vught is het Natura 2000-Vlijmens Ven, Moerputten en Bossche Broek relevant. De relevante effecten als gevolg van stikstofdepositie zijn beschreven in hoofdstuk 9.2.5.

Barrièrewerking en versnippering

Barrièrewerking en versnippering is niet relevant als effect op het nabijgelegen Natura 2000-gebied. Het spoor ligt tussen de Moerputten en Bossche Broek. Uitwisseling van soorten vindt niet plaats tussen Moerputten en Bossche Broek vanwege de ligging van de kades van het Dommeldal en omdat populaties van kwalificerende soorten zich niet aan weerszijden van het spoor bevinden. Het optreden van barrièrewerking of versnippering is uitgesloten.

Verstoring door geluid

De geluidseffecten in de tijdelijke situatie worden voornamelijk veroorzaakt door de werkzaamheden die nodig zijn voor de aanleg. Er is sprake van geluidseffecten als gevolg van inzet van materieel (machines) tijdens de uitvoering van werkzaamheden aan het tracé.

In het Natura 2000-gebied Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek is er sprake van een toename van geluid. De kwalificerende natuurwaarden zijn echter niet gevoelig voor geluid. Om die reden kunnen negatieve effecten van verstoring op de instandhoudingsdoelstellingen van dit Natura 2000-gebied op voorhand worden uitgesloten.

De werkzaamheden leiden mogelijk ook tot trillingen. De oppervlaktewateren waar de kwalificerende vissen mogelijk kunnen voorkomen liggen op meer dan 100 m afstand van het werkkerrein. Op deze afstand zal het geluid en de trillingen die gepaard gaan met het geluid niet doordringen in het oppervlaktewater. Dit betekent dat negatieve effecten van geluidsverstoring door het tijdelijk spoor en door de inzet van materieel en de heiwerkzaamheden tijdens de aanlegwerkzaamheden zijn uitgesloten.

Aantasting door verdroging

Voor de aanleg van de verdiepte ligging vindt geen grootschalige tijdelijke verlaging van de grondwaterstanden (door bemaling) plaats te vinden. De reden hiervoor is dat de aanleg plaatsvindt met diepwanden en onderwaterbeton. Hierbij is nauwelijks bemaling nodig. Als gevolg daarvan zijn negatieve effecten van verdroging op nabijgelegen Natura 2000-gebieden uitgesloten.

Effecten beschermde gebieden – Natuur Netwerk Nederland

De ligging van het Natuur Netwerk Brabant (NNB) is weergegeven in figuur 9-10 in paragraaf 9.2.5.

Barrièrewerking en versnippering

De aanleg van het vierde spoor leidt kan bij de kruising van het Drongelens Kanaal tot tijdelijke versnippering leiden, wanneer de oevers tijdens de aanlegwerkzaamheden niet geschikt zijn voor oever- en watergebonden soorten om het spoor op deze locatie te passeren. Effecten van versnippering van het Drongelse Kanaal en aangrenzende oevers en bloemdijken worden voorkomen door de oevers tijdens de aanleg te ontzien.

Verstoring door geluid

Tijdens de aanlegfase is sprake van geluidseffecten als gevolg van inzet van materieel (machines) tijdens de uitvoering van werkzaamheden aan het tracé. Vanwege de ligging van het spoor tussen bestaande sporen en wegen valt de geluidsverstoring als gevolg van het materieel in het niet bij de bestaande geluidsverstoring in de omgeving. Dit betekent dat negatieve effecten van geluidsverstoring door het tijdelijk spoor en door de inzet van materieel tijdens de aanlegwerkzaamheden op de omliggende NNB-gebieden kunnen worden uitgesloten.

Aantasting door verdroging

Voor de aanleg hoeft geen grootschalige tijdelijke verlaging van de grondwaterstanden (door bemaling) plaats te vinden. Als gevolg daarvan zijn negatieve effecten van verdroging op nabijgelegen NNB-gebieden uitgesloten.

6.7.7 Water

Het onderwerp water wordt onder paragraaf 5.6.8 besproken.

6.7.8 Bodem

Bodemverontreiniging

Effecten van eventuele saneringen tijdens de aanleg zijn permanent van aard en zijn daarom beschreven in paragraaf 5.6.9.

Bodemopbouw

Eventuele beïnvloeding van de bodemopbouw of negatieve effecten door zetting als gevolg van de aanleg van de tunnelbak in Vught zijn als permanent effect beschreven in paragraaf 5.6.9.

Aanvullend zijn er geen tijdelijke effecten te verwachten. Werkterreinen en gronddepots liggen niet in de directe omgeving van bebouwing. Bij de aanleg van de verdiepte ligging wordt gebruik gemaakt van onderwaterbeton. Dit heeft tot gevolg dat er geen bemaling hoeft plaats te vinden in de aanlegfase, wat weer tot gevolg heeft dat de grondwaterstand in Vught tijdens de aanleg op peil blijft. Het risico op zetting is hierdoor zeer beperkt.

Tijdelijke grond

Tijdens de bouw van de verdiepte ligging komen aanzienlijke hoeveelheden grond vrij. Voor de bestemming van deze grond zijn de volgende keuzes mogelijk:

- De afgegraven grond heeft direct een bestemming en kan ook direct (of met een geringe tussenbewerking) hergebruikt worden.
- De aannemer heeft zelf een bestemming en heeft daardoor ook geen vorm van tussenopslag (gronddepot) nodig.
- Er wordt gebruik gemaakt van een tijdelijk gronddepot, op redelijke afstand van het werk.

Na een analyse is geconcludeerd dat een tijdelijk gronddepot niet op geringe afstand van het werk kan worden gerealiseerd. Afvoer is daarom noodzakelijk.

6.7.9 Archeologie

De resultaten van het archeologisch onderzoek voor de tijdelijke situatie in Vught zijn beschreven in paragraaf 5.6.10.

7

Variantenstudie en MER Zuidwestboog Meteren

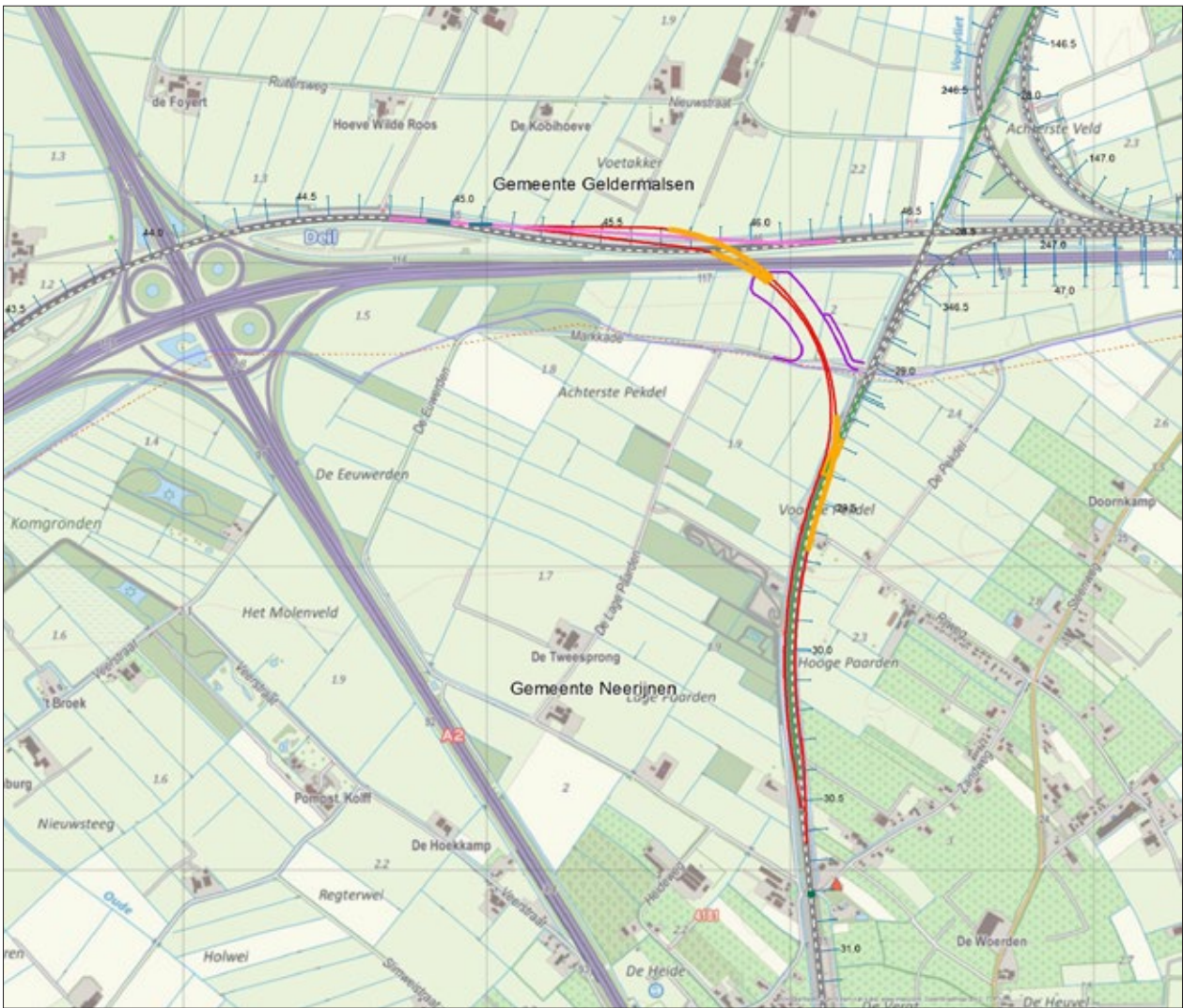
7.1 Beschrijving varianten

De variantenstudie voor de Zuidwestboog Meteren heeft betrekking op varianten met hoge, lage of gelijkvloerse spoorkruisingen. In de variantennota zijn vier varianten voor de Zuidwestboog Meteren onderzocht. Dit terwijl in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau twee varianten zijn beschreven: Voorkeursbesluit 2 en variant E2. De reden hiervoor is dat uit nadere analyse van de twee varianten is gebleken dat niet of onvoldoende rekening is gehouden met een aantal technische randvoorwaarden. Zo bleek de hellingsgraad van de Zuidwestboog Meteren te hoog, waardoor goederentreinen mogelijk geen gebruik kunnen maken van de Zuidwestboog Meteren. De lagere voorgeschreven hellingsgraad heeft tot gevolg dat meer ruimte nodig is om het hoogteverschil te overbruggen. De volledige analyse is te vinden in de 'Ontwerprapportage Zuidwest Goederenboog Meteren' uit december 2013. Dit rapport is bijlage bij het Milieueffectrapport (MER).

Hierna worden de onderzochte varianten beschreven.

Variant V2 Hoog

In deze variant wordt de boog gerealiseerd door middel van fly-overs. Het buitenste spoor van de boog kruist middels twee fly-overs de Betuweroute, rijksweg A15 en de spoorlijn Utrecht – 's-Hertogenbosch. Op de plaatsen tussen de fly-overs, waar geen infrastructuur wordt gekruist, wordt de boog op hoogte gehouden door middel van zandlichamen. De binnenste boog (het westelijke spoor) takt af van de Betuweroute, kruist de A15 via een fly-over en daalt daarna om op maaiveld gelijkvloers aan te sluiten op het westelijke spoor uit Geldermalsen richting 's-Hertogenbosch.

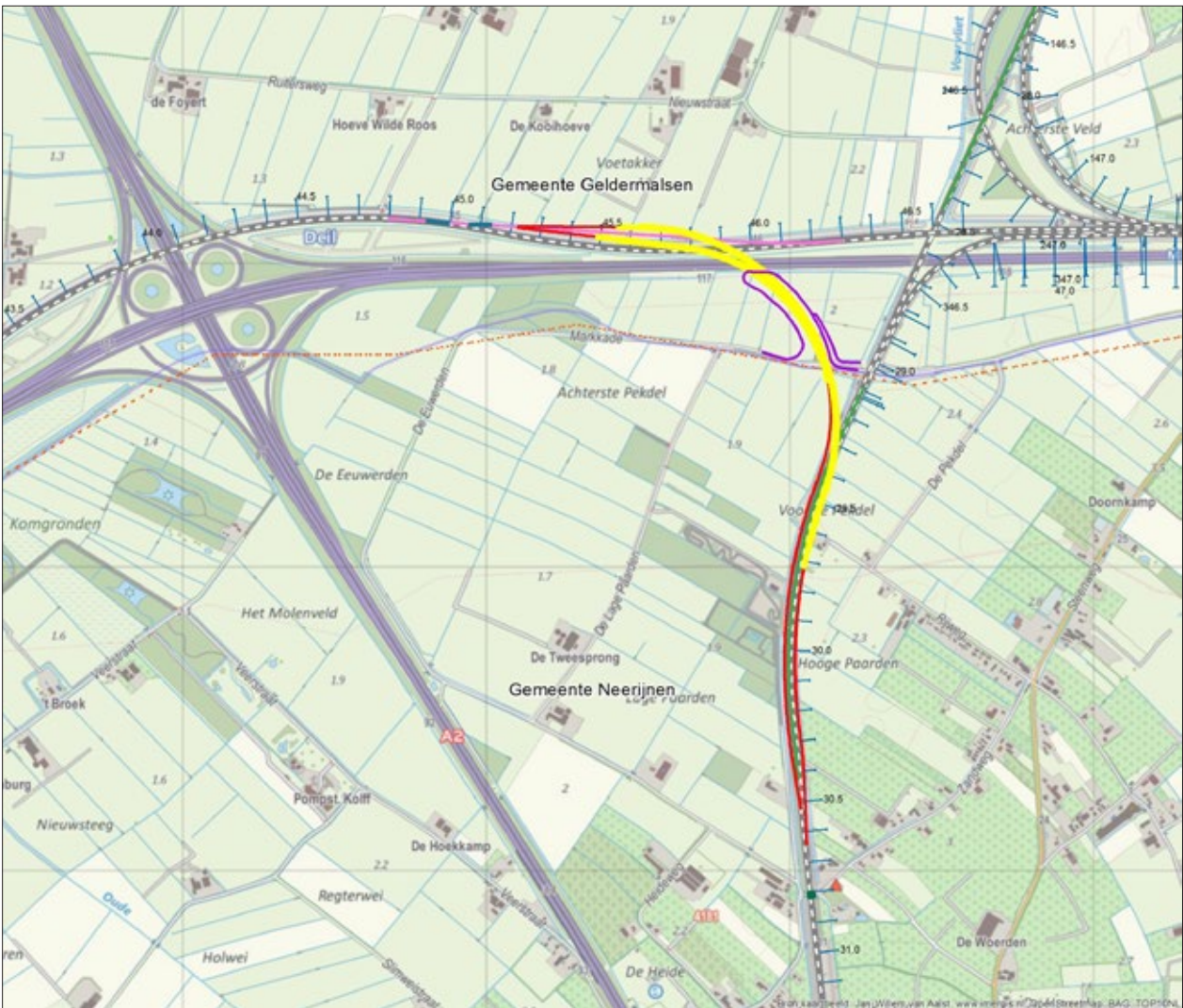

Figuur 7-1. Situatieschets variant V2 Hoog.

- Verlegde Utrecht – Den Bosch
- Verlegde Markkade
- Zuidwestboog
- Dive-under
- Fly-over
- Inhaalspoor Geldermalsen
- Onderdoorgang Zandweg
- Overloopwissel
- Verlegde Betuweroute

Variant V2 Laag

In deze variant wordt de spoorboog door middel van dive-unders onder de Betuweroute, rijksweg A15 en de spoorlijn Utrecht – 's-Hertogenbosch geleid. Het buitenste spoor van de Zuidwestboog Meteren kruist de Betuweroute, de rijksweg A15 en de spoorlijn Utrecht – 's-Hertogenbosch ongelijkvloers met behulp van twee dive-unders, met er tussen een stuk verdiepte ligging. De binnenste boog (het westelijke spoor) takt af van de Betuweroute, kruist de A15 via een dive-under en stijgt daarna om op maaiveld gelijkvloers aan te sluiten op het westelijke spoor uit Geldermalsen richting 's-Hertogenbosch.

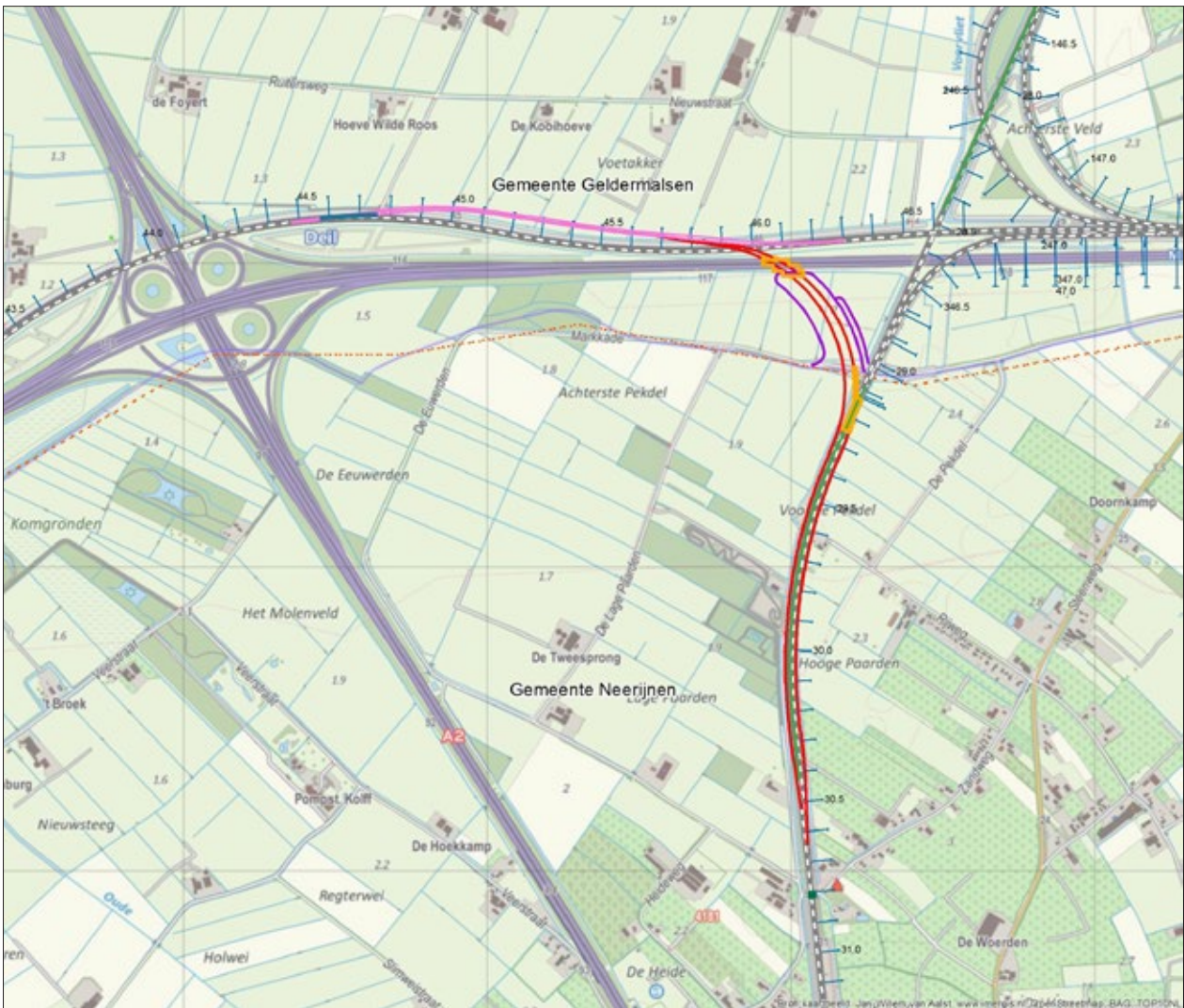
Figuur 7-2: Situatieschets variant V2 Laag.

- Verlegde Utrecht – Den Bosch
- Verlegde Markkade
- Zuidwestboog
- Dive-under
- Fly-over
- Inhaalspoor Geldermalsen
- Onderdoorgang Zandweg
- Overloopwissel
- Verlegde Betuweroute

Variant V2 Gelijkvloers

Bij deze variant takken beide sporen van de Zuidwestboog Meteren gelijkvloers uit van de Betuweroute. De Betuweroute wordt voorzien van een middenspoor voor treinen vanuit 's-Hertogenbosch naar Kijfhoek. Deze treinen zullen op de Zuidwestboog Meteren moeten wachten totdat het te kruisen zuidelijke spoor van de Betuweroute vrij is. Vervolgens kunnen zij doorrijden naar het middenspoor, waar ze wachten op een treinpad naar Kijfhoek op het noordelijke spoor van de Betuweroute.

Het buitenste spoor van de spoorboog leidt door middel van twee fly-overs over de rijksweg A15 en de spoorlijn Utrecht – 's-Hertogenbosch. Tussen de fly-overs, waar geen infrastructuur wordt gekruist, wordt de boog op hoogte gehouden door middel van zandlichamen. Het binnenste spoor van de spoorboog wordt middels één fly-over over de rijksweg A15 geleid.

Figuur 7-3. Situatieschets variant V2 Gelijkvloers.

- Verlegde Utrecht – Den Bosch
- Verlegde Markkade
- Zuidwestboog
- Dive-under
- Fly-over
- Inhaalspoor Geldermalsen
- Onderdoorgang Zandweg
- Overloopwissel
- Verlegde Betuweroute

Variant E2

Bij deze variant takken beide sporen van de Zuidwestboog Meteren gelijkvloers uit van de Betuweroute. De Betuweroute wordt voorzien van een middenspoor voor treinen vanuit 's-Hertogenbosch naar Kijfhoek. Deze treinen zullen op de Zuidwestboog Meteren moeten wachten totdat het te kruisen zuidelijke spoor van de Betuweroute vrij is. Vervolgens kunnen zij doorrijden naar het middenspoor, waar ze wachten op een treinpad naar Kijfhoek op het noordelijke spoor van de Betuweroute. Beide sporen van de Zuidwestboog Meteren kruisen de rijksweg A15 door middel van een fly-over. Nadat de rijksweg A15 is gepasseerd worden de sporen weer op maaiveld gebracht.

Een belangrijk verschil in deze variant ten opzichte van de overige varianten is dat de buitenboog niet hoog of laag over de op maaiveld liggende spoorlijn Utrecht – 's-Hertogenbosch wordt geleid, maar dat het westelijke spoor van de spoorlijn Utrecht – 's-Hertogenbosch over de buitenste spoor van de Zuidwestboog Meteren loopt door middel van een fly-over.

Figuur 7-4. Situatieschets variant E2.

- Verlegde Utrecht – Den Bosch
- Verlegde Markkade
- Zuidwestboog
- Dive-under
- Fly-over
- Inhaalspoor Geldermalsen
- Onderdoorgang Zandweg
- Overloopwissel
- Verlegde Betuweroute

7.2

Beoordeling varianten

In de Variantennota zijn de vier varianten voor de Zuidwestboog Meteren beoordeeld op haalbaarheids- en milieuaspecten. Geconcludeerd is dat variant E2 zeer slecht scoort op de beoordeelde criteria ten aanzien van technische haalbaarheid. Omdat deze variant geen grote voordelen heeft ten aanzien van kosten en milieu, voldoet variant E2 niet. Variant V2 Hoog voldoet het meest aan de eisen van de gebruikers van het spoor. Dit komt voornamelijk door de conflictvrije kruising met de Betuweroute die bij de varianten V2 Gelijkvloers en E2 niet aanwezig is. Variant V2 Laag heeft ook een conflictvrije kruising met de Betuweroute, maar bij deze variant ligt de wachtlocatie binnen beide bogen verdiept, waardoor er een verhoogd strandingsrisico bestaat, doordat goederentreinen niet genoeg snelheid kunnen maken om de helling op te komen. Bij variant V2 Hoog is deze kans nauwelijks aanwezig en bij variant V2 Gelijkvloers alleen bij de binnenste boog, waardoor V2 Gelijkvloers minder slecht scoort op het aspect robuustheid dan V2 Laag. Ten aanzien van de aantasting van de kenmerkende openheid van de Tielerwaard (landschap en ruimtelijke kwaliteit) heeft variant V2 Laag de voorkeur. Met name de meest noordelijke fly-over over de verhoogde Betuweroute zorgt in variant V2 Hoog voor grote negatieve effecten op landschap en ruimtelijke kwaliteit. De effecten op de openheid worden in variant V2 Gelijkvloers beperkt door de verhoogde ligging van de Betuweroute en de aanwezige geluidschermen. Ten aanzien van de investeringskosten zijn de varianten V2 Hoog en V2 Gelijkvloers vergelijkbaar, maar de investeringskosten voor variant V2 Laag zijn bijna tweemaal zo hoog.

Bij vergelijking tussen variant V2 Hoog en V2 Gelijkvloers is de afweging of de functionele voordelen van variant V2 Hoog ten opzichte van variant V2 Gelijkvloers opwegen tegen de grotere aantasting van landschap en ruimtelijke kwaliteit. Bij variant V2 Laag leidt met name het strandingsrisico tot een lagere score op de punctualiteit, maar ook tot een kleinere aantasting van landschap en ruimtelijke kwaliteit dan in variant V2 Hoog.

Gelijktijdig met het opstellen van de variantennota zijn verschillende andere onderzoeken uitgevoerd ten behoeve van de besluitvorming door de staatssecretaris. Deze onderzoeken betroffen onder andere:

- Second opinion op de kostenraming (die voor de Variantennota is opgesteld) en
- Value Engineering studie.

De resultaten uit de variantennota en andere documenten zijn samengebracht in het 'Informatiedocument'. Het Informatiedocument is daarmee in feite een samenvatting van alle op dat moment beschikbare informatie voor het project PHS Meteren – Boxtel. Op basis van dit Informatiedocument heeft de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu op 17 juni 2014 een voorkeursvariant gekozen voor zowel Meteren als 's-Hertogenbosch – Vught. De staatssecretaris koos voor variant V2 Hoog in Meteren, waarbij doormiddel van fly-overs een aftakking van de Betuweroute naar de spoorlijn Utrecht – 's-Hertogenbosch wordt gecreëerd.

7.3

MER

Zoals uit het projectmer is op te maken wordt de realisatie van de Zuidwestboog in het deelgebied Meteren (deelgebied 1) licht negatief beoordeeld (score -) vanwege de toename van het aantal geluidgehinderden en licht negatief (score -) vanwege de toename van het geluidsbelaast oppervlak. De Zuidwestboog scoort daarnaast zeer negatief op landschap en ruimtelijke kwaliteit vanwege de impact van de fly-overs en grondlichamen op de visueel-ruimtelijke kenmerken openheid en zichtlijnen, de ruimtelijk-functionele samenhang en de beleving.

De Zuidwestboog wordt negatief beoordeeld vanwege ruimtebeslag op gebieden met een archeologische verwachtingswaarde. En negatief vanwege effecten op beschermde soorten, zowel tijdens de aanlegfase als de eindfase.

De Zuidwestboog wordt licht negatief beoordeeld op externe veiligheid (zowel plaatsgebonden risico als groepsrisico), cultuurhistorie (het verlies van herkenbaarheid van het tracé van de Markkade en het ruimtebeslag), ruimtelijke functies (ruimtebeslag op landbouwgebieden), bodem (verstoring van de lokale bodemopbouw door grondverzet) en bekende archeologische waarden (ruimtebeslag).

Ter plaatse van de nieuwe Zuidwestboog is nauwelijks woonbebouwing aanwezig op korte afstand van het spoor, waardoor hier het aantal gehinderden zowel als gevolg van de gemiddelde trillingssterkte als de maximale trillingssterkte niet wijzigt.

Ondermeer omdat het nieuwe spoortracé op of boven maaiveld wordt uitgevoerd is geen sprake van relevante effecten op grondwater, oppervlaktewater en bestaande bodemverontreinigingen. In het deelgebied Meteren liggen geen overwegen en daarom is het aspect barrièrewerking (overwegveiligheid en oversteekbaarheid van overwegen) niet relevant.

8

Ontwerp en maatregelen Zuidwestboog Meteren

In dit hoofdstuk wordt het ontwerp met de bijbehorende maatregelen beschreven, ten aanzien van het projectonderdeel Zuidwestboog Meteren. In de eerste plaats wordt in paragraaf 8.1 het ontwerp van de Zuidwestboog toegelicht en vervolgens wordt in paragraaf 8.2 ingegaan op de aanleg en hinder tijdens de uitvoering van de werkzaamheden aan de Zuidwestboog. In paragraaf 8.3 wordt per milieuaspect uitteengezet wat de te nemen maatregelen zijn.

8.1

Sporen en aanpassingen rondom het spoor

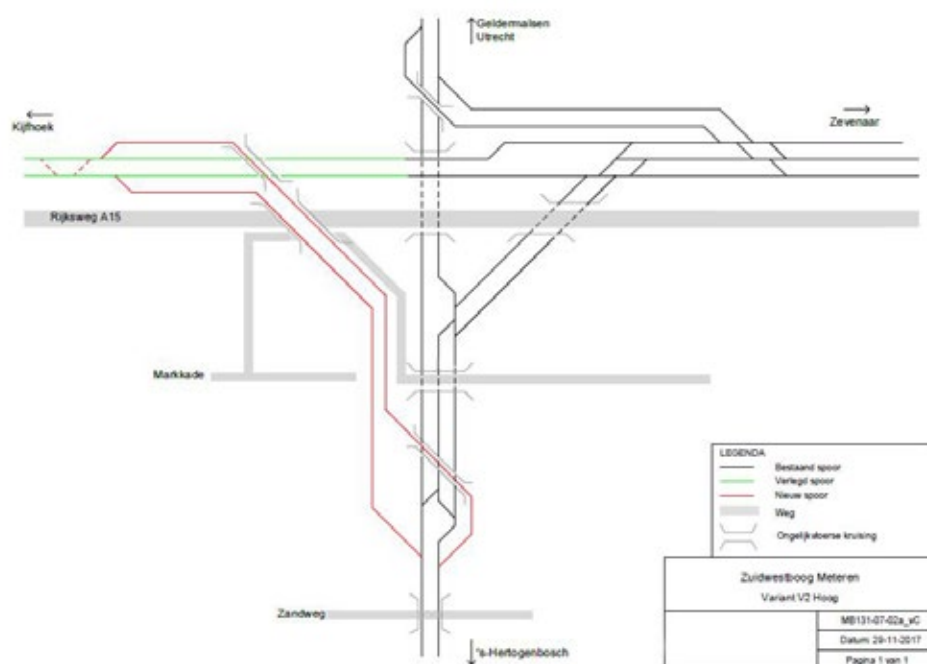
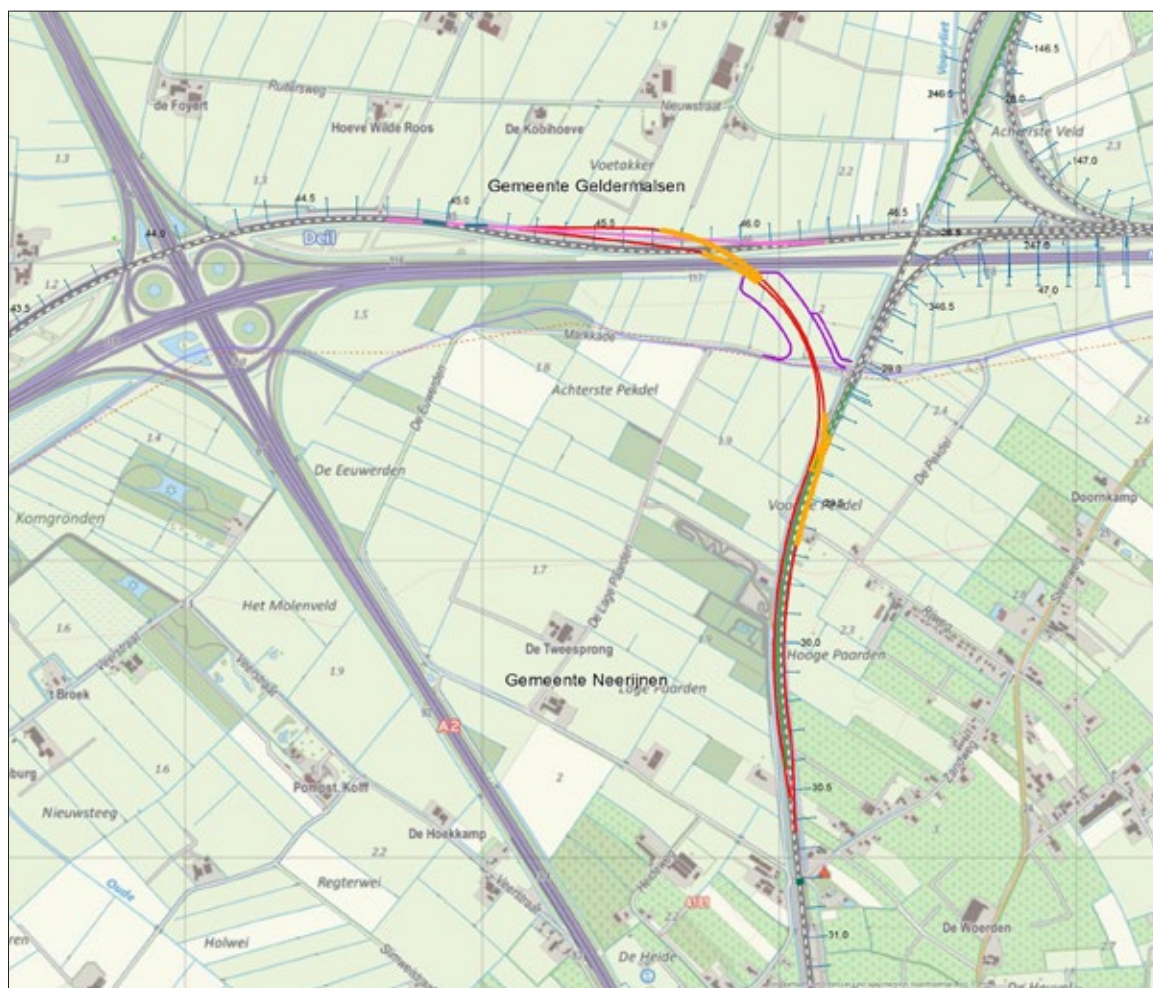
Zuidwestboog

Om voldoende ruimte te creëren om de spoorboog en de benodigde wissels te kunnen realiseren, wordt het spoor van de Betuweroute tussen km 44.6 en 46.6 tot 75 meter in noordelijke richting verschoven. Het dwarsprofiel van het verlegde spoor sluit aan op het bestaande spoor van de Betuweroute.

Bij circa km 45.0 takt van de sporen in beide richtingen de binnen- en de buitenboog af.

De spoorboog voor het noordelijke spoor, de buitenboog, gaat vanaf de Betuweroute gezien, omhoog en kruist middels één viaduct de Betuweroute, de rijksweg A15 en de Markkade en vervolgens met één viaduct de spoorlijn Utrecht – 's-Hertogenbosch.

De binnenboog gaat omhoog en kruist de rijksweg A15 en de Markkade met behulp van één viaduct.

Figuur 8-2. Schematische weergave nieuwe sporensituatie.

Markkade

In de huidige situatie kruist de Markkade door middel van het viaduct over het spoor Utrecht – 's-Hertogenbosch. De Markkade vormt een ontsluitingsroute voor het agrarische gebied in de driehoek spoorlijn Utrecht – 's-Hertogenbosch/ A2/A15. In verband met de Zuidwestboog Meteren wordt de Markkade in het verlengde van De Lage Paarden verlegd met een ruime boog naar het noorden, dan parallel langs de A15 naar het oosten onder de viaducten van de binnen- en buitenboog door. Daarna buigt de weg weer naar het zuiden en sluit aan op het bestaande viaduct over het spoor Utrecht – 's-Hertogenbosch. De helling aan de westzijde is flauw gehouden in verband met gebruik door zwaar landbouwverkeer en fietsers en er wordt voorzien in een inhaalstrook bovenop het viaduct (aan de westzijde van de kruising met spoor).

Er ontstaat een doodlopend deel van de Markkade aan de westzijde tot aan de binnenboog. Dit blijft gehandhaafd om percelen te kunnen ontsluiten. De maximumsnelheid op de verlegde Markkade is 60 km/u.

Voorzien is in een aftakking van de Markkade voor de bereikbaarheid van het relaishuis (RH10) langs de spoorlijn Utrecht – 's-Hertogenbosch ter hoogte van km 29.1.

Overige aanpassingen aan onderliggend wegennet

Ten noorden van de A15 en de Betuweroute worden de ontsluitingswegen van landbouwpercelen aangepast aan de nieuwe situatie, evenals een onderhoudspad voor de watergang en stuw.

Agrarische percelen

Door de aanleg van de Zuidwestboog Meteren wordt aan de noordzijde van de rijksweg A15 een drietal agrarische bedrijven aangetast in hun bedrijfsvoering, omdat er gronden nodig zijn van de huiskavels. In overleg met de betrokken ondernemers worden maatregelen vastgesteld om de omvang van de huiskavels te behouden, mogelijk door inzet van compensatiegrond of andere maatregelen als kavelruil of bedrijfsverplaatsing. De maatregelen hebben als doel om te waarborgen dat de betrokken bedrijven hun bedrijfsvoering kunnen voortzetten op het niveau ten tijde van het vaststellen van het Tracébesluit of het bieden van een passende schadevergoeding. Het overleg met de betrokken ondernemers is reeds gestart.

Daar waar voor de aanleg van het werk werkterreinen worden voorzien, zal door de initiatiefnemer in eerste instantie worden gekozen voor de huur van de gronden die als werkterrein zullen worden aangeduid in het Tracébesluit. Als de betrokken eigenaar niet bereid is tot verhuur, zal worden ingestoken op de verwerving van deze gronden, waarbij een volledige schadeloosstelling zal worden aangeboden aan de betrokken grondeigenaren.

8.1.1 Bouw- en kunstwerken

In paragraaf 3.2.2 is een algemene toelichting over bouw- en kunstwerken opgenomen.

Voor het binnenste en buitenste spoor worden aparte viaducten gebouwd. Deze viaducten worden in beton uitgevoerd. Door de grote overspanningen is het noodzakelijk om in de middenberm van de rijksweg A15 steunpunten te plaatsen. Hiervoor zijn geen aanpassingen aan de A15 nodig. Bij het ontwerp is voor de doorgangsbreedte onder de viaducten rekening gehouden met het ruimtebeslag van een toekomstige verbreding van de A15 tot 2 x 3 rijstroken met vluchtstroken, en in de zuidelijke rijbaan met de invoegstrook vanaf het zuiden naar het oosten in de richting van Nijmegen, en de verlegde Markkade.

De sporen van de binnen- als buitenboog zijn zo dicht mogelijk tegen elkaar aan gelegd bij de kruising met de rijksweg A15 om versnippering van het landschap te beperken.

Het viaduct voor de binnenboog gaat na de kruising met de rijksweg A15 en de Markkade zo snel mogelijk omlaag om daar parallel aan en op dezelfde hoogte als het spoor Utrecht – 's-Hertogenbosch zijn weg te vervolgen. Bij circa km 30.6 voegt dit spoor samen met het bestaande spoor richting 's-Hertogenbosch.

Het viaduct voor de buitenboog blijft op hoogte en kruist de spoorlijn Utrecht – 's-Hertogenbosch bij km 29.25 om vervolgens omlaag te gaan tot dezelfde hoogte als het spoor Utrecht – 's-Hertogenbosch. Bij circa km 30.7 voegt dit spoor samen met het bestaande spoor vanuit 's-Hertogenbosch.

Ter plaatse van de Zuidwestboog wordt een nieuwe duiker aangelegd. Om de ingesloten driehoek grond tussen het spoor en de rijksweg A15 te kunnen ontwateren is een nieuwe duiker nodig en ter vervanging van de bestaande duiker in de spoorlijn Utrecht – 's-Hertogenbosch wordt een nieuwe duiker onder de spoorconstructie aangelegd.

8.2

Werk- en bouwterreinen en toegangswegen

Een algemene toelichting over werk- en bouwterreinen is opgenomen in paragraaf 3.2.7.

Naast het ruimtebeslag voor de verlegde Betuweroute, Zuidwestboog en verlegde Markkade zijn er ook tijdelijke werkterreinen nodig voor de realisatie. Deze terreinen staan als Bouwzone weer-gegeven op de plankaarten.

Deze tijdelijke werkterreinen dienen onder andere voor:

- (Voor)bouwlocaties voor de verschillende kunstwerken, duikers en ontlastconstructies van gasleidingen.
- Gronddepots.
- Voorbouwlocaties voor wissels.
- Algemene voorzieningen, zoals ketenpark, opslag en parkeren van de aannemer.
- Tijdelijke waterberging en watercompensatie.
- Tijdelijke werkwegen ten behoeve van de aan- en afvoer van materiaal voor de kunstwerken en zandlichamen.

Ten zuiden van de A15, nabij de nieuwe viaducten van de Zuidwestboog Meteren komt een bouwterrein (zie detailkaartnummer 3). Dit bouwterrein wordt gebruikt voor het verbouwen van de constructies voor de nieuwe viaducten.

Het bouwverkeer vindt hoofdzakelijk plaats via tijdelijke toe- en afritten aan weerszijde van de A15 en aan te leggen tijdelijke bouwwegen, om de aanwezige wegen in het landelijk gebied zoveel mogelijk te ontzien. Aanvoer vanuit het westen via de A15 naar de locatie van de boog, sluit direct aan op het werkterrein. Vanwege hellingen kan werkverkeer niet via deze directe route weer terugrijden richting de A15 in oostelijke. Om deze reden rijdt het werkverkeer over het viaduct in de Markkade en via een tijdelijke weg, ten oosten van de spoorlijn Utrecht – Eindhoven, via een tijdelijke oprit naar de A15.

Voor de aanpassingen aan de noordzijde van de Betuweroute is bereikbaarheid vanaf de A15 niet mogelijk en rijdt werkverkeer via een aan te passen landbouwontsluitingswegen. Hierbij wordt het bouwverkeer naar de bouwlocatie geleid over de Bulkgraaf en de Ruitersweg. Het verkeer van de bouwlocatie wordt via de Polsteeg geleid.

8.2.1 Hinder tijdens de bouwfase

Uitvoering de werkzaamheden aan de Zuidwestboog Meteren zal hinder tot gevolg hebben voor omwonenden en weggebruikers van de A15 en voor treinreizigers op het spoor Utrecht – 's-Hertogenbosch. Verkeer op de A15 zal gedurende de aanleg gedeeltelijk over verschoven rijbanen worden geleid. Er zal sprake zijn van een aantal momenten waarop de A15 (gedeeltelijk) is gesloten voor verkeer en waarop er geen spoorverkeer tussen Utrecht en 's-Hertogenbosch mogelijk zal zijn.

Ook het goederenvervoer op de Betuweroute zal tijdelijk geen doorgang kunnen vinden. Een buitendienststelling van de Betuweroute gedurende 2 a 3 weken is benodigd om de verlegde

Betuweroute aan te sluiten aan de westzijde en oostzijde van het verlegde spoor.

Ten behoeve van de kruising van de Zuidwestboog Meteren met het spoor Utrecht – 's-Hertogenbosch zijn buitendienststellingen nodig van het spoor Utrecht – Eindhoven. Ook voor het intakken van het nieuwe spoor op het bestaande spoor zullen voor diverse werkzaamheden buitendienststellingen nodig zijn.

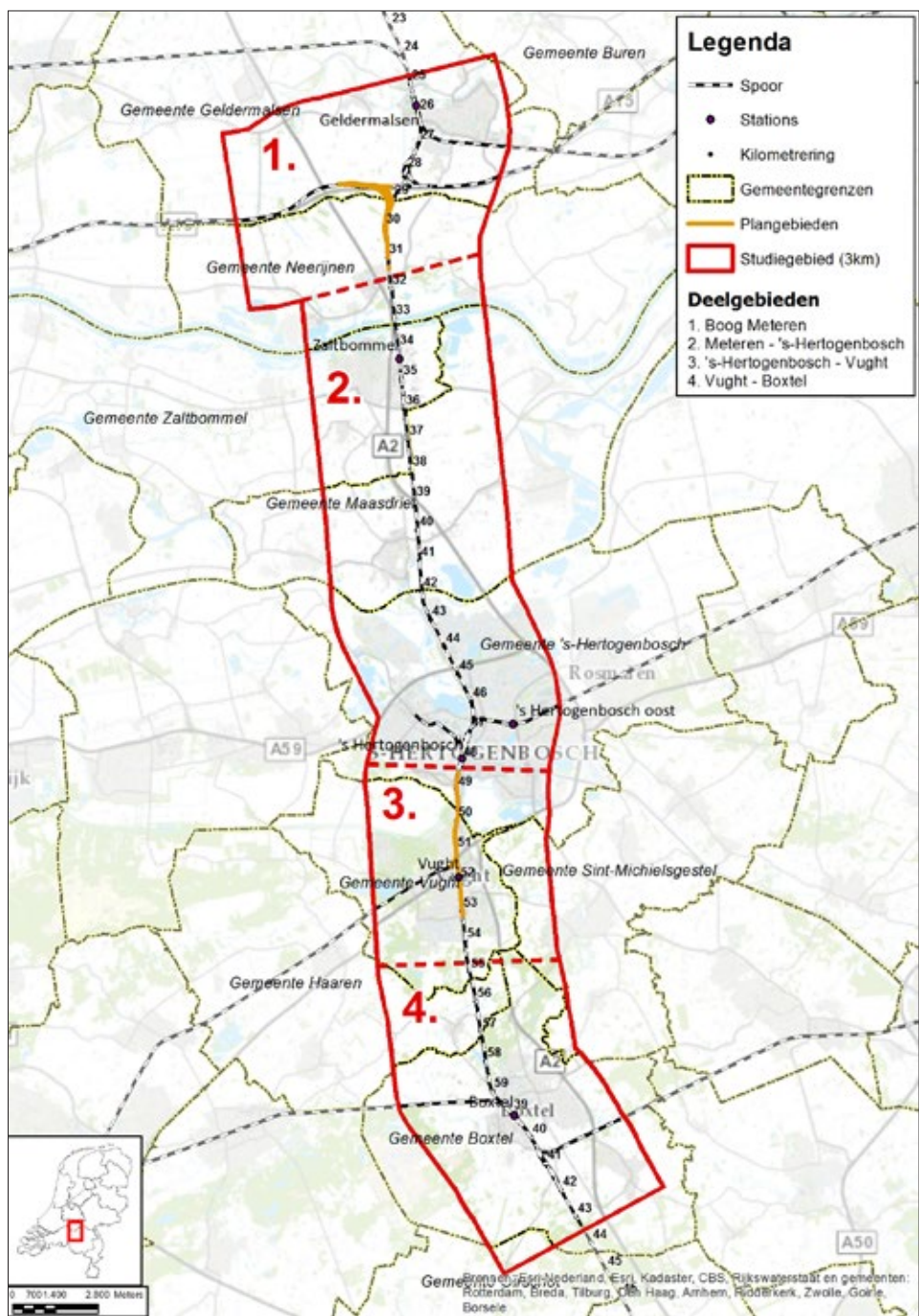
De overkruising van de bogen met de verlegde Betuweroute en rijksweg A15 bestaat in totaal uit drie grote brugdelen:

1. Kruising met rijksweg A15 (binnenboog).
2. Kruising met rijksweg A15 (buitenboog),
3. Kruising met de verlegde Betuweroute (buitenboog).

De brugconstructies worden op het werkterrein ten zuiden van de A15 voorgebouwd. Het voorbouwen van deze constructies kan zonder hinder voor de treinenloop en het autoverkeer. Het transport van de grote brugconstructies gebeurt middels een Self-Propelled Modular Transporter (hierna SPMT). Tijdens dit transport zal de A15 naar verwachting circa drie keer worden afgezet.

8.3 Omgeving

In deze paragraaf worden de effecten van het project beschreven en wordt toegelicht welke maatregelen moeten worden getroffen. Het gaat om het deelgebied waar de Zuidoostboog bij Meteren wordt gerealiseerd, namelijk grofweg het gedeelte vanaf de Betuweroute, waar de Zuidwestboog begint tot even ten zuiden van de Zuidwestboog op de spoorlijn Utrecht – Eindhoven. Dit betreft deelgebied Zuidwestboog Meteren (deelgebied 1) in figuur 8-3. De exacte begrenzingen variëren per te beschouwen milieuaspect.

Figuur 8-3. Studiegebied PHS Meteren – Bortel, plangebied en deelgebieden.

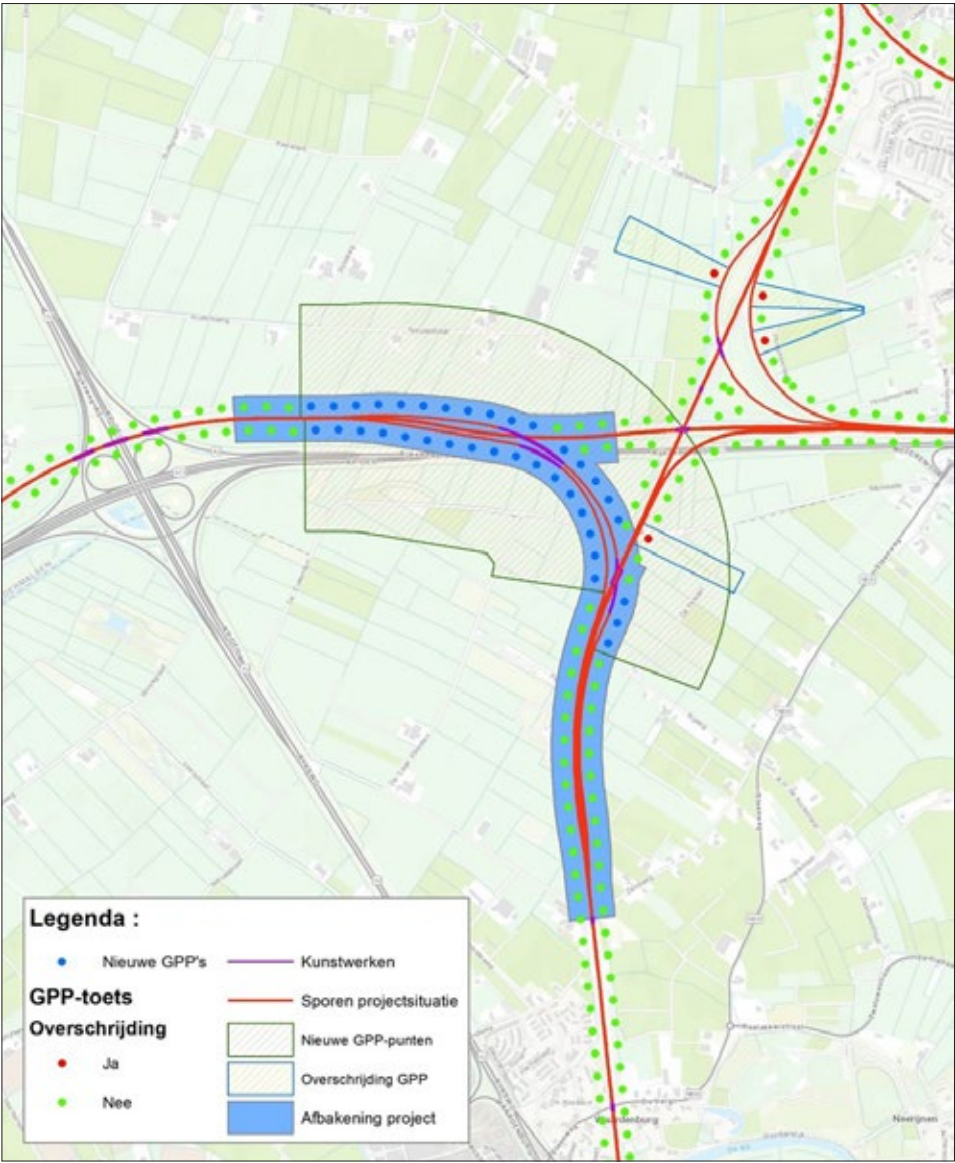
8.3.1 Geluid

Door middel van berekeningen is getoetst of de nieuwe Zuidwestboog en overige wijzigingen aan het spoor in combinatie met de gebruikseffecten een plafondoverschrijding tot gevolg hebben of dat voldaan wordt aan de vigerende geluidproductieplafonds.

Uit de toetsing blijkt dat voor 4 referentiepunten het geluidproductieplafond wordt overschreden. De overschrijding bedraagt maximaal 0,1 dB. De marginale overschrijdingen worden hoofdzakelijk veroorzaakt door de nieuwe Zuidwestboog en afrondingsverschillen. Het is noodzakelijk om 36 nieuwe referentiepunten aan te maken vanwege de nieuwe Zuidwestboog. Hierdoor is het ook

nodig om 29 geluidproductieplafonds/referentiepunten te verwijderen. Op basis van de geluidproductieplafond-overschrijdingen en het toevoegen van nieuwe referentiepunten kunnen studiegebieden worden vastgesteld. Binnen de studiegebieden is bij geen enkele geluidgevoelige bestemming sprake van een toename ten opzichte van de streefwaarde. Bij één woning buiten het studiegebied (geen geluidproductieplafond-overschrijding) is nog wel sprake van een saneringssituatie. Het betreft de woning aan de Rijkweg 30 in Waardenburg. De geluidbelasting in de projectsituatie is echter 65 dB waarmee de saneringssituatie is opgelost.

In figuur 8-4 zijn de resultaten van de geluidproductieplafond-toets weergegeven, hierin zijn ook al de studiegebieden aangegeven.

Figuur 8-4. Resultaat toetsing aan geluidproductieplafonds.

Maatregelenafweging

Locaties overschrijding en nieuwe geluidproductieplafonds

Het studiegebied behorende bij de nieuwe geluidproductieplafonds bevat wel geluidgevoelige bestemmingen. Het betreft vrijstaande woningen aan de Nieuwstraat (Geldermalsen) en de Polsteeg (Deil). Het blijkt dat voor geen van deze geluidgevoelige bestemmingen sprake is van een toename van de geluidbelasting ten opzichte van de streefwaarde. Hierdoor is het ook niet nodig geluidmaatregelen af te wegen. In bijlage D zijn de geluidbelastingen van de geluidgevoelige bestemmingen weergegeven.

Gekoppelde sanering binnen akoestische projectgrenzen

In het kader van het Tracébesluit worden de brongegevens ter plaatse van alle fysieke wijzigingen aan het spoor en ter hoogte van geluidproductieplafond-overschrijdingen opgenomen in het Geluidregister. De geluidproductieplafonds worden dan indien noodzakelijk gewijzigd (verlaagd of verhoogd) als onderdeel van het Tracébesluit. Wanneer geluidproductieplafonds gewijzigd worden moet op grond van art. 11.42 Wm de nog aanwezige sanering gekoppeld worden meegenomen.

Buiten de studiegebieden is bij één woning sprake van een saneringssituatie. Het betreft de woning: Rijweg 30 in Waardenburg. De geluidbelasting in de projectsituatie bedraagt echter 65 dB en daarmee is de streefwaarde voor deze saneringslocaties al bereikt. Hierdoor is het ook niet nodig geluidmaatregelen af te wegen.

Gekoppelde sanering buiten akoestische projectgrenzen

Omdat het project opgenomen wordt in het Geluidregister is het noodzakelijk ook de geluidproductieplafonds buiten de akoestische projectgrenzen te wijzigen waar de geluidproductieplafonds worden overschreden. Wanneer geluidproductieplafonds gewijzigd worden in het kader van een Tracébesluit, moeten de eventueel nog aanwezige te saneren woningen gekoppeld aan het project worden meegenomen in het onderzoek.

Enkele woningen zijn gelegen in het studiegebied langs het spoortraject Utrecht – 's-Hertogenbosch. Voor de woningen geldt dat deze niet zijn aangemeld als sanering conform artikel 11.57 Wm onderdeel a. Er is nog wel getoetst of sprake is van sanering conform artikel 11.57 Wm onderdeel b (geluidbelasting boven de 70 dB). Tabel 8-1 geeft de berekende geluidbelasting voor de betreffende woningen weer.

Tabel 8-1. Geluidbelasting bij woningen ter hoogte van een GPP-verlaging buiten de akoestische projectgrenzen.

Woonplaats	Adres	L _{den, GPP} [dB]	L _{den, Project} [dB]	Sanering (Art. 11.57 Wm onderdeel b)
Waardenburg	Zandweg 9	62	61	Nee
Waardenburg	Zandweg 9a	63	62	Nee
Waardenburg	Zandweg 48	66	65	Nee

Voor geen enkele woning wordt een geluidbelasting boven de 70 dB berekend. Hierdoor zijn geen saneringsobjecten gelegen ter hoogte van te wijzigen geluidproductieplafonds. Het is voor deze woningen dan ook niet nodig om geluidmaatregelen af te wegen.

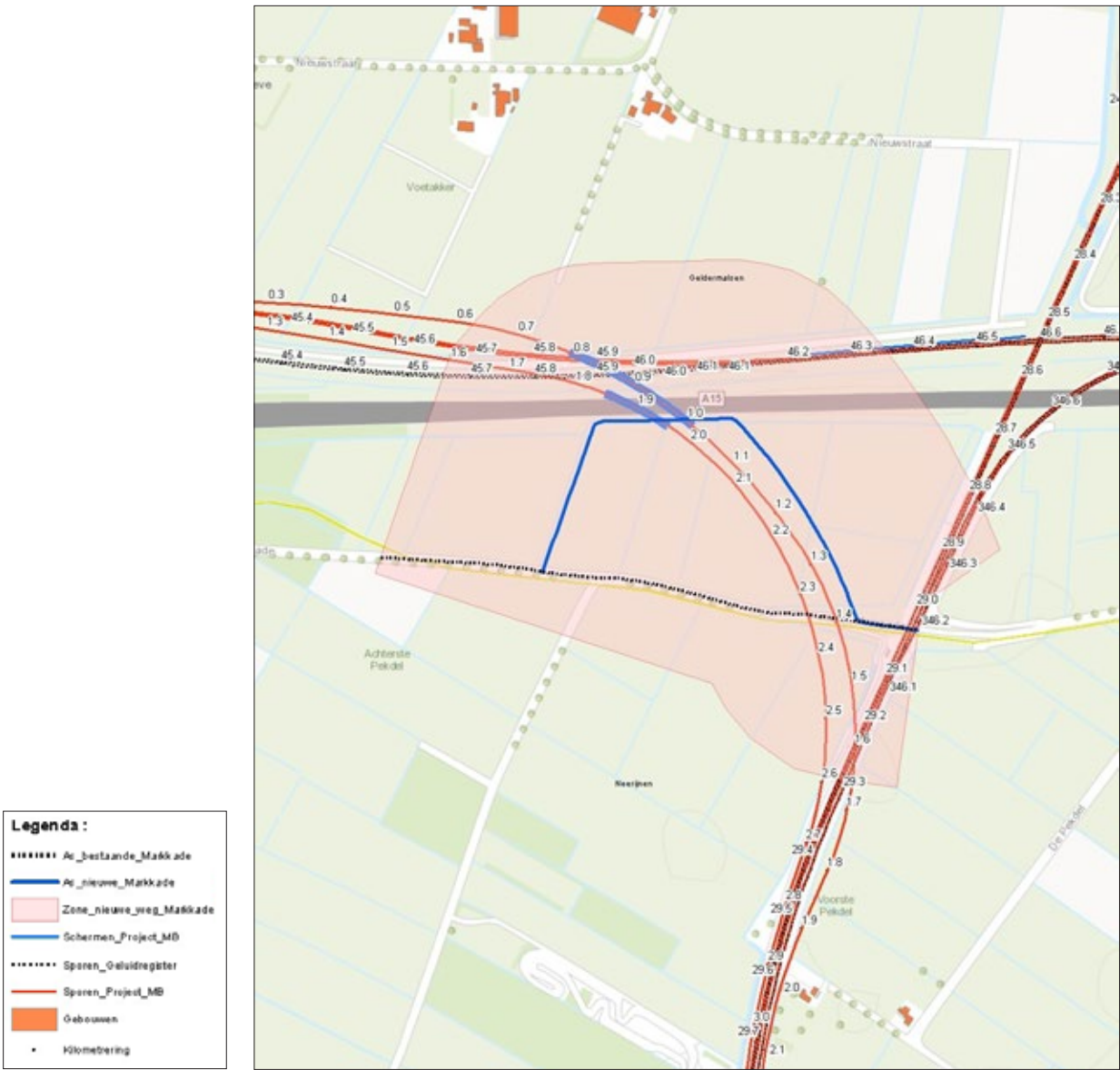
Wijziging wegen

Vanwege de aanleg van de nieuwe Zuidwestboog dient de bestaande Markkade gedeeltelijk verlegd te worden. Binnen dit onderzoek dient te worden nagegaan of dit geluidseffecten heeft voor geluidsgevoelige objecten binnen de geluidszone/onderzoeksgebied. Het wettelijk kader wordt hierbij gevormd door de regels uit de Wet geluidhinder.

In figuur 8-5 is naast het omgelegde traject van de Markkade (blauwe lijn) ook het huidige traject weergegeven (zwarte stippellijn). Ook is in de afbeelding het akoestisch onderzoeksgebied/de geluidszone weergegeven.

Het akoestisch onderzoek richt zich op woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen die aanwezig zijn binnen het gedefinieerde onderzoeksgebied van het te wijzigen/nieuw aan te leggen weggedeelte van de Markkade.

Binnen het onderzoeksgebied zijn echter geen woningen of andere geluidsgevoelige bestemmingen aanwezig. Hierdoor is het niet nodig nader onderzoek uit te voeren naar de geluidseffecten van de gewijzigde/nieuw aangelegde trajectdeel van de Markkade. In figuur 8-5 zijn het onderzoeksgebied en de omliggende woningen dan wel andere geluidsgevoelige bestemmingen weergegeven.

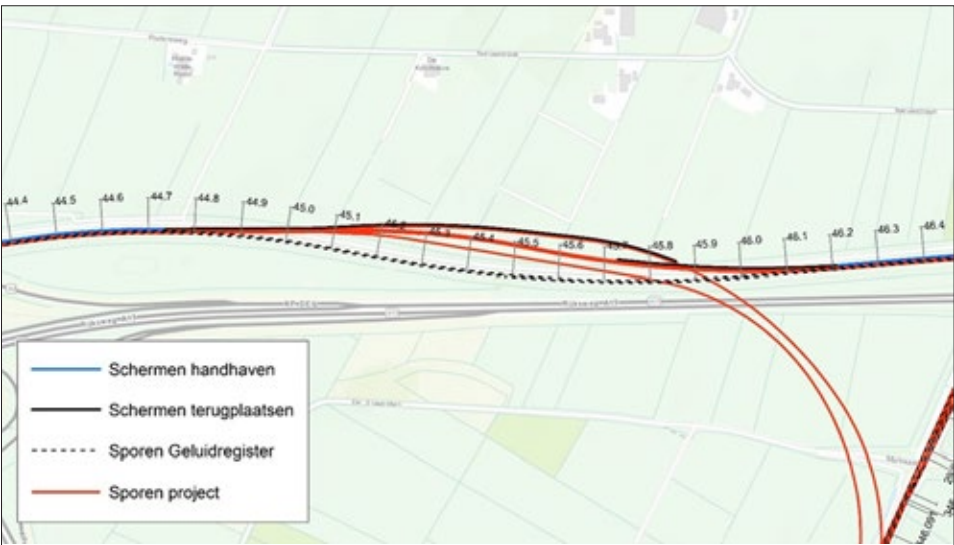
Figuur 8-5. Afbakenen onderzoeksgebied Markkade (rode arcering), blauwe lijn = aangepast traject Markkade, zwarte stippellijn = as van de bestaande Markkade.

Aanpassing bestaande schermen

Van het bestaande scherm aan de noordzijde van de Betuweroute wordt een deel verwijderd in verband met de verlegging/verschuiving van de Betuweroute in noordelijke richting en de aanleg van de buitenboog Zuidwestboog Meteren. Het huidige geluidscherm van 1 m+BS (Bovenkant spoorstaaf) hoog dient over een afstand van circa 1.480 m afgebroken te worden (tussen km 44.7 en km 46.2). Het scherm van 1 m+BS hoog blijft gehandhaafd tussen km 44.3 en km 44.7 (circa 440 m lang) en tussen km 46.2 en km 46.6 (circa 360 m lang). Uitgangspunt voor het akoestisch onderzoek is dat het geluidscherm dat afgebroken wordt, wordt teruggeplaatst. Het nieuwe geluidscherm is geprojecteerd langs het noordelijke spoor welke aftakt naar het spoor richting 's-Hertogenbosch. Het geluidscherm is geprojecteerd tot aan de brug van de kruising van het spoor met de Betuweroute. Het geluidscherm wordt voortgezet langs de Betuweroute. Om een akoestisch lek te voorkomen is er een overlap van 2D (overlap van 2 keer de lengte van de kier). Aan de west- en oostzijde sluit het nieuwe scherm aan op het bestaande geluidscherm. De afmetingen van het terug te plaatsen scherm zijn:

- Langs de boog: km 44.7 t/m km 45.9
- Langs de Betuweroute: km 45.7 t/m km 46.2

Het terug te plaatsen geluidscherm sluit aan op het bestaande geluidscherm, zie figuur 8-6. De wijzigingen aan de bestaande schermen worden opgenomen in het Geluidregister.

Figuur 8-6. Aanpassing bestaande schermen langs de Betuweroute.

Conclusie

De geluidwaarden op de referentiepunten zijn berekend met de toepassing van de doelmatige maatregelen. In Bijlage B bij het Tracébesluit zijn de nieuw vast te stellen en te wijzigen geluidproductieplafonds opgenomen.

Op basis van de eindtoets op de referentiepunten ontstaan er geen extra GPP-overschrijdingen. Hierdoor heeft de eindtoets ook geen gevolgen voor de geluidbelasting op woningniveau. Wel is het noodzakelijk om enkele geluidproductieplafonds buiten de akoestische projectgrenzen te verlagen vanwege het project (uitstralingseffect). Ter plaatse van de locaties waar de geluidproductieplafonds worden verlaagd zijn echter geen saneringsobjecten aanwezig die als gekoppelde sanering binnen dit project opgelost moeten worden.

Binnen het onderzoeksgebied van de Markkade zijn geen woningen of andere geluidgevoelige bestemmingen aanwezig. Hierdoor is het niet nodig om een nader onderzoek uit te voeren naar de geluidseffecten van de gewijzigde/nieuw aangelegde trajectdeel van de Markkade.

8.3.2 Externe veiligheid

Het transport van gevaarlijke stoffen neemt toe als gevolg van de realisatie van de Zuidwestboog Meteren. De effecten hiervan voor externe veiligheid zijn onderzocht.

Resultaten berekeningen

De uitkomsten van de berekeningen zijn opgenomen in de tabel 8-2.

Tabel 8-2. Resultaten van de berekeningen PR en GR.

Nr.	Traject	Deelgebied	Referentie-situatie PR-contour	Referentie-situatie GR	Project-situatie PR-contour	Project-situatie GR
1	Meteren	Boog Meteren	n.v.t.	n.v.t.	1.2	0.004

Plaatsgebonden risico

De Zuidwestboog Meteren betreft nieuw aan te leggen spoor en maakt nog geen deel uit van de Regeling Basisnet.

Na realisatie van de Zuidwestboog is de maximale afstand tot het spoor waar het plaatsgebonden risico 10⁻⁶ bedraagt (de PR-contour) ter plaatse van de boog 1,2 meter.

De PR-contour valt binnen de spoorbundel. Er bevinden zich (daardoor vanzelfsprekend) geen (beperkt) kwetsbare objecten binnen deze contour.

Inspanningsplicht

Het Plaatsgebonden Risico (PR) valt voor het gehele deelgebied binnen de spoorbundel en er bevinden zich geen (beperkt) kwetsbare objecten binnen de PR10⁻⁶ contour. Hiermee wordt voldaan aan de inspanningsplicht conform de ‘Beleidsregels EV-beoordeling tracébesluiten’.

Groepsrisico

Het groepsrisico ter plaatse van de Zuidwestboog Meteren neemt toe (er was immers geen spoor op deze locatie), maar blijft ruim onder de oriëntatiewaarde, namelijk maximaal 0,006 maal de oriëntatiewaarde.

Verantwoording groepsrisico

Voor dit specifieke deel is volgens de Beleidsregels EV-beoordeling tracébesluiten geen verantwoording groepsrisico nodig. Voor dit gedeelte van het traject is wel onderzocht of er maatregelen voor bereikbaarheid van hulpdiensten en bestrijding van brand ingeval van een calamiteit noodzakelijk zijn.

Maatregelen om de kans te verlagen

De risico reducerende maatregelen die elders op het Tracé aanwezig zijn, zoals hotbox-detectie en ATB-vv, zijn ook hier relevant. Voor een uitgebreidere beschrijving wordt verwezen naar paragraaf 3.3.2.

Maatregelen om het effect te beperken; bestrijding, beperking en bereikbaarheid.

De bereikbaarheid van de zuidwestbogen wordt aan de noordzijde van de rijksweg A15 gewaarborgd door het onderhoudspad dat langs de gehele Betuweroute loopt. Aan de zuidzijde van de A15 wordt de bereikbaarheid gewaarborgd door de verlegde Markkade. De kunstwerken worden voorzien van droge blusleidingen. Aan weerszijde van de bogen is voldoende oppervlaktewater aanwezig voor de bluswatervoorziening. Deze maatregelen zijn tot stand gekomen in overleg met de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid.

Conclusie

Ten behoeve van dit Tracébesluit zijn de Beleidsregels EV-beoordeling transportroutes gehanteerd. De risico's zijn berekend en waar nodig verantwoord in een Verantwoording Groepsrisico. In het spoor zijn maatregelen aanwezig die de risico's beperken zoals hotboxdetectie en ATB-vv. Daarnaast is er samen met de vervoerders een convenant opgesteld dat ervoor zorgt dat treinen zo veilig mogelijk worden samengesteld en gelden er strenge regels voor het vervoer van gevaarlijke stoffen.

Conclusie is dat het project op dit traject niet leidt tot risico's die onaanvaardbaar zijn en derhalve niet in de weg staan aan uitvoering van het Tracébesluit. De Regeling Basisnet, waaronder de risico-contouren en het plasbrandaandachtsgebied, zal in een afzonderlijke procedure worden aangepast.

8.3.3 Luchtkwaliteit

Het aspect lucht is voor het project als geheel onderzocht. De resultaten van het onderzoek zijn daarom opgenomen in paragraaf 9.2.4.

8.3.4 Trillingen

Binnen het invloedsgebied voor trillingen is geen bebouwing aanwezig. Trillingen is in dit deelgebied niet relevant.

8.3.5 Overwegveiligheid

In het gebied van de nieuw aan te leggen Zuidwestboog Meteren is geen sprake van overwegen. De Markkade gaat in de huidige en toekomstige situatie over de spoorlijn Utrecht – Eindhoven heen. Het gedeelte van de Markkade dat wordt verlegd, loopt in de toekomstige situatie onder de Zuidwestboog door.

Het aspect overwegveiligheid is niet aan de orde.

8.3.6 Stedelijke en landschappelijke inpassing

Bij de stedelijke en landschappelijke inpassing van de Zuidwestboog is rekening gehouden met het beleid van de provincie Gelderland en de gemeenten Geldermalsen en Neerijnen. Hierna worden de belangrijkste punten uit dat beleid kort toegelicht. Vervolgens worden de hoofdpunten uit het landschapsplan voor de Zuidwestboog beschreven.

Provinciaal beleid

Omgevingsvisie Gelderland (Provincie Gelderland, 2014b)

De Omgevingsvisie Gelderland (Provincie Gelderland, 2014b) beschrijft het ruimtelijk beleid voor de provincie Gelderland. Voor geheel Gelderland geldt het motto 'ontwikkelen met kwaliteit'. Voor landschap zijn twee categorieën benoemd; landschappen van bovenregionale waarde en landschappen van regionale waarde. Het plangebied ligt in geen van de genoemde landschappen.

De Omgevingsvisie beschrijft het tevens het provinciaal beleid voor aardkundige waarden. De provincie hanteert het uitgangspunt dat het meenemen van aardkundige waarden bij planontwikkeling de eigenheid van een gebied kan versterken. In de afgelopen jaren zijn kaarten met aardkundige waarden gemaakt, die gebruikt kunnen worden bij ruimtelijke ontwikkeling. Het plangebied valt buiten de begrenzing van aardkundige waarden.

Windvisie Gelderland (Provincie Gelderland, 2014)

In de Windvisie zijn locaties opgenomen waar windmolenparken in de provincie geplaatst kunnen worden, zie figuur 8-7. Vastgestelde locaties in het plangebied liggen ten zuiden van de A15 aan weerszijden van de A2. Kansrijke locaties (extra ontwikkeling) liggen ten noorden van de A15 en de Betuweroute, aan weerszijden van de A2. Tussen de A2 en het spoor ligt een locatie in onderzoek.

Figuur 8-7. Windvisie bij aansluiting Meteren (Provincie Gelderland, 2014)

Gemeentelijk beleid

Relevante beleidsstukken van de gemeenten betreffen:

- Landschapsonwikkelingsplan Geldermalsen, Lingewaal en Neerijnen (Gemeente Geldermalsen, 2008)
- Windvisie Geldermalsen, Neerijnen en Tiel (Gemeente Geldermalsen, 2013)
- Visie buitengebied (Gemeente Neerijnen, 2013)
- Nota cultuurhistorisch beleid (Gemeente Neerijnen, 2014)

Landschapsplan

Het Landschapsplan vormt de integrale uitwerking van de landschappelijke inpassing van het spoor in concrete maatregelen en ruimtebeslag. Op basis van het Landschapsplan wordt duidelijk hoe de inpassing van het spoor beleefd wordt vanuit de omgeving. Het integreert en verbeeldt alle ruimtelijke maatregelen die nodig zijn voor een goede inpassing van het spoor, waaronder mitigerende maatregelen vanuit milieu (geluid, natuur, water, bomencompensatie). Het Landschapsplan benoemt uitgangspunten voor de inpassing van kunstwerken, zoals viaducten, bruggen en geluidschermen. De uitwerking van de (architectonische) vormgeving maakt geen onderdeel uit van het Landschapsplan. De principes van de inpassingsvisie worden hierna toegelicht met illustraties.

Versterken Landschap: Groene Achtergrond

De beplanting in de omgeving vormt een groene achtergrond bij de infrastructuur.

De omgelegde route Markkade wordt logisch aangesloten met heldere lijnen en ruime bogen. De omlegging van de Markkade loopt zo lang mogelijk recht door, parallel aan de kavels. De oorspronkelijke structuur blijft visueel zichtbaar door het versterken van de beplantingsstructuur.

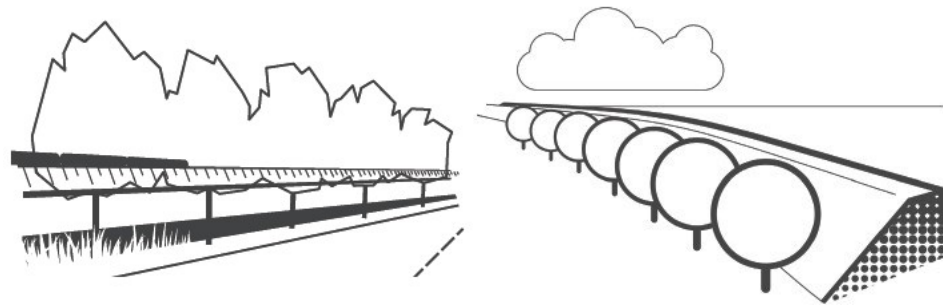
Figuur 8-8. Versterken landschapsstructuur.

Herkenbaar infra-landschap: Grondlichaam

De taluds van de grondlichamen vormen een aaneengesloten geheel, zonder storende onderbrekingen. Hoogtelijnen vanuit verschillende taluds lopen glooiend in elkaar over en gaan naadloos op in de bundel. De taluds zijn goed zichtbaar vanuit de omgeving, vanuit de trein en de snelweg A15.

Om de overgang van het maaiveld op het grondlichaam te markeren worden bomenrijen langs het talud geplaatst. De beplanting wordt robuust uitgevoerd door aanplant van een dubbele bomenrij, in aansluiting op de schaal en maat van het grondlichaam. Hierdoor wordt de herkenbaarheid van het talud versterkt.

- INFRA**
- riksweg
 - spoor
- MASSA-RUIMTE**
- massa in de vorm van groen
 - massa in de vorm van grond
 - massa in de vorm van kunstwerk
 - massa in de vorm van gebouw
- open ruimte
zichtrelatie

Figuur 8-9. Grondlichaam in landschap (links) en ruimte binnen infralandschap (rechts).

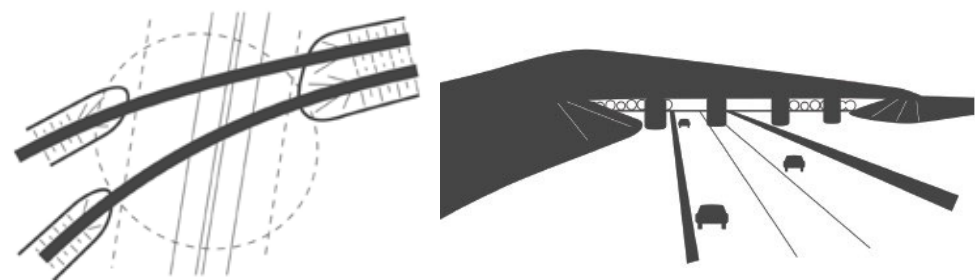
Ruimte binnen infralandschap

De tussenruimtes die ontstaan tussen de rijkswegen A15 en A2 en de spoorlijn horen bij het infralandschap. Ze hebben een eenvoudig en natuurlijk uiterlijk dat aansluit op de omgeving. De tussenruimtes sluiten hiermee aan op het ingetogen karakter van de streek. De vormen die ontstaan worden benadrukt door watergangen en zicht op de grondlichamen. De (bestaande) gronddepots die destijds zijn ingepast volgens de ontwerpprincipes van de Betuweroute worden hierin opgenomen en verder aangevuld.

Ter plaatse van de kruising van de Zuidwestboog met de A15 wordt een open ruimte gemaakt door de grondlichamen op afstand van de A15 te leggen. Om de open ruimte te benadrukken en het spoortalud te markeren wordt een waterpartij uitgevoerd in de driehoek noordoostelijk van het spoor en zuidwestelijk van de A15. De oevers van de waterpartij zijn voorzien van een natuurlijke begroeiing met riet.

Kunstwerken en landschap

De trogbruggen vormen een ruimtelijke barrière in het landschap, door de omvang, verschillende hoogte van beide bruggen en verschil in lengte van de overspanning. Om deze problematiek te ondervangen zijn landschappelijke uitgangspunten geformuleerd. De landhoofden van beide bruggen vormen zoveel mogelijk een eenheid en lopen door in een flauw talud parallel aan de snelweg. De bruggen, landhoofden en spoordijken vormen een eenheid in het (infra)landschap; een kortstondige verdikking van de spoorlijn. De ruimte onder de kunstwerken wordt zo licht mogelijk uitgevoerd zodat zicht ontstaat onder de kunstwerken door.

Figuur 8-10. Grondlichaam parallel aan infra (links) en opgetilde lijn in het landschap (verdikking) (rechts).

Figuur 8-11. Visualisatie vanaf de A15.

Figuur 8-12. Visualisatie vanaf Markkade.

In onderstaande tabel zijn de maatregelen opgenomen.

Tabel 8-3. Maatregelen Zuidwestboog.

Zuidwestboog	Zijde van het spoor	Maatregel
(Omgelegde) Markkade	n.v.t.	Versterken beplantingsstructuur
Taluds nieuwe spoorbaan	n.v.t.	Aanplant dubbele bomenrij onderaan talud
Tussenruimtes tussen rijkswegen A15 en A2 en spoor	n.v.t.	Inrichting aansluiten op omliggend landschap

8.3.7 Natuur

In het kader van ecologie is onderzocht welke effecten kunnen optreden vanwege het project PHS Meteren – Boxtel. Hiervoor heeft een toets plaatsgevonden op de door de Wet natuurbescherming beschermde soorten en beschermde gebieden (Natura 2000-gebieden). Daarnaast zijn mogelijke effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN) onderzocht. Tevens zijn de te kappen houtopstan- den getoetst aan de Wet natuurbescherming. De resultaten van het onderzoek naar de effecten op Natura 2000-gebieden en NNN zijn opgeno- men in paragraaf 9.2.5.

Effecten beschermde soorten

Vaatplanten

Uit het plangebied en studiegebied zijn geen waarnemingen bekend van beschermde plantensoor- ten. Door intensief agrarische gebruik van het gebied (frequent maaien en hoge voedselrijkdom) is het ongeschikt als groeiplaats voor beschermde planten. Aanwezigheid van beschermde soorten is op basis hiervan uitgesloten. Effecten op beschermde vaatplanten zijn uitgesloten.

Vleermuizen

Inventarisatie

Verblijfplaatsen

In de te rooien bomen zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen.

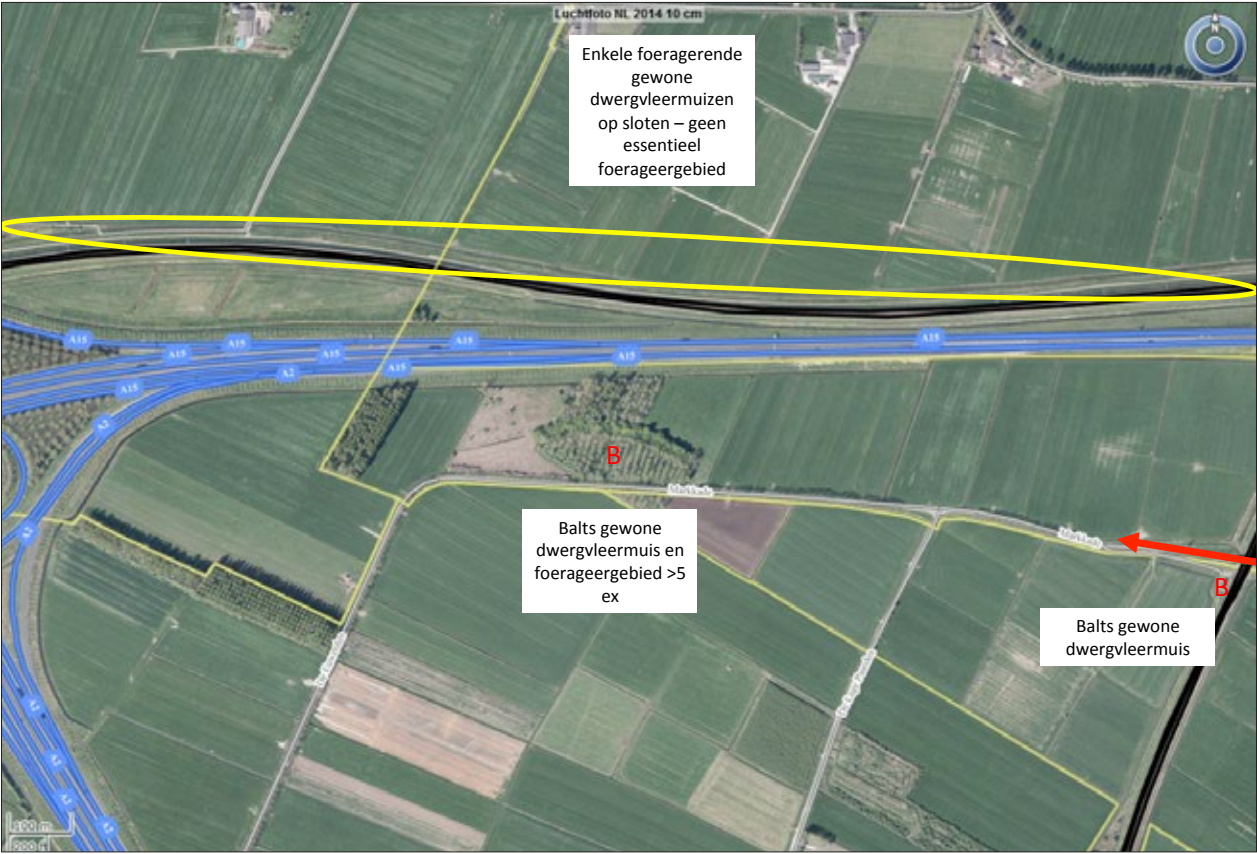
Foerageergebieden en vliegroutes

Verspreid over het studiegebied zijn foeragerende gewone dwergvleermuizen aangetroffen. Boven de twee brede watergangen parallel aan beide zijden van de spoorlijn Utrecht – 's-Hertogenbosch (ten zuiden van de Betuweroute en A15) zijn meerdere watervleermuizen en gewone dwergvleermui- zen waargenomen. Deze watergangen betreffen essentieel foerageergebied.

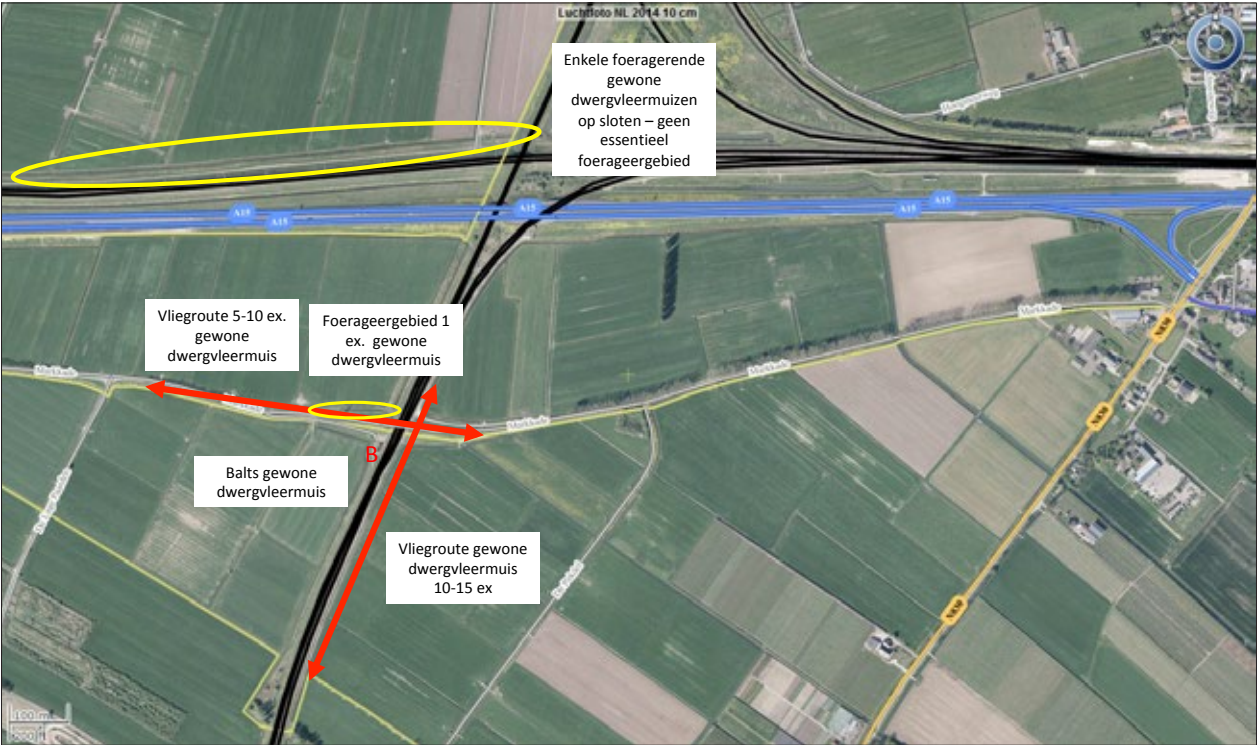
Het dijklichaam van de spoorlijn Utrecht – 's-Hertogenbosch vormt, in combinatie met de watergangen en de opgaande beplanting, een essentiële vliegroute voor onder meer de gewone dwergvleermuis en de watervleermuis. Tevens zijn twee vliegroutes aangetroffen die het spoor kruisen: ter hoogte van de Markkade (viaduct over het spoor nabij de A15) en ter hoogte van de Zandweg (onderdoorgang spoor nabij Waardenburg).

Ten noorden van de A15 en de Betuweroute komt rondom de sloten de gewone dwergvleermuis in lage dichtheden foeragerend voor. Het betreft hier geen essentieel foerageergebied. Van de laatvlieger is een vliegroute aanwezig parallel aan de spoorlijn Utrecht – 's-Hertogenbosch vanaf de Zandweg in noordelijk richting. Hierbij worden beide zijden van de spoorlijn benut.

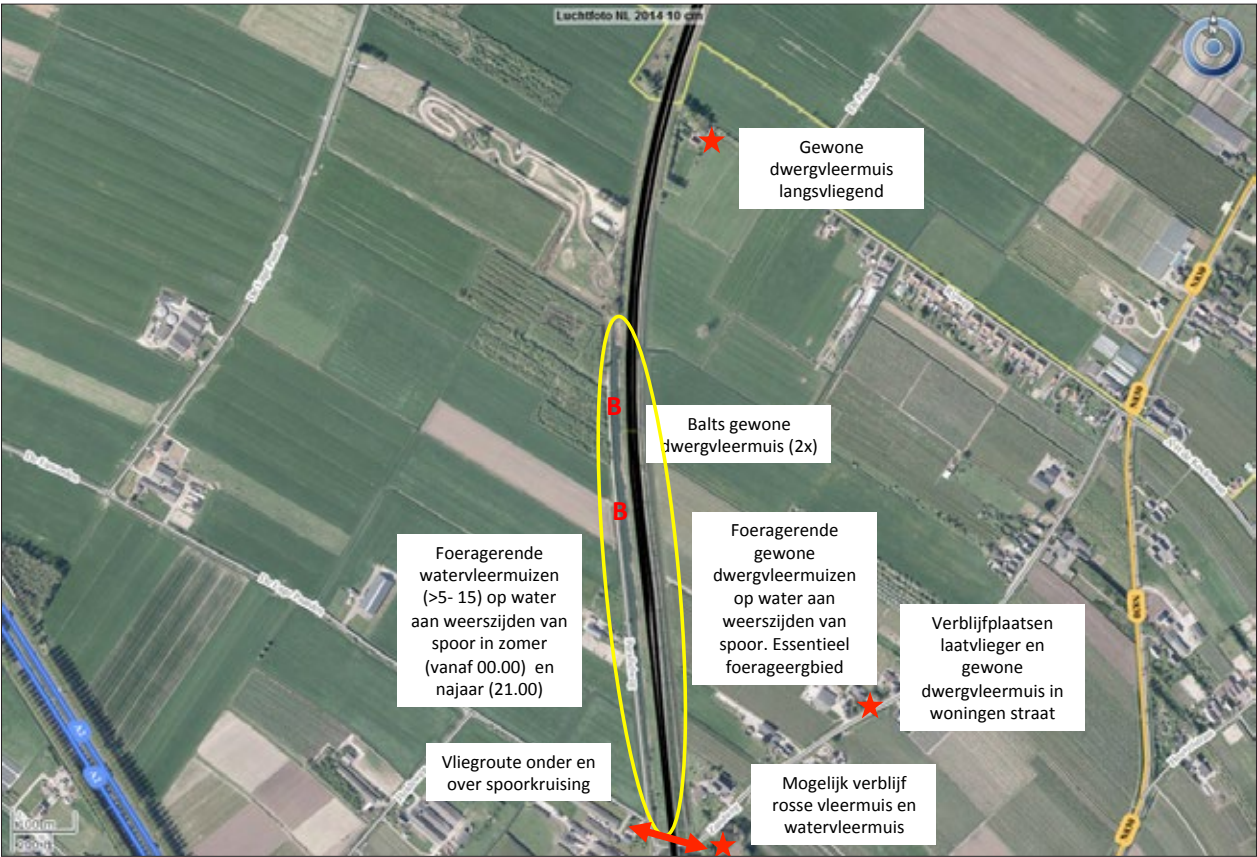
In de figuren 8-13, 8-14 en 8-15 zijn de aangetroffen verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden weergegeven.

Figuur 8-13. Aangetroffen verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden.
B = baltsverblijf, ster = verblijfplaats, pijl = vliegroute, gele cirkel = foerageergebied

Figuur 8-14. Aangetroffen verblijfplaatsen, vliegrouetes en foerageergebieden.
B = baltsverblijf, ster = verblijfplaats, pijl = vliegrouete, gele cirkel = foerageergebied

Figuur 8-15. Aangetroffen verblijfplaatsen, vliegrouetes en foerageergebieden.

Permanente effecten

Verblijfplaatsen

In het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen vastgesteld. Het vernielen of beschadigen van verblijfplaatsen en het doden van vleermuizen is dan ook uitgesloten.

Vliegroutes

Uit onderzoek blijkt dat er twee vliegroutes zijn waar het spoor kruist met de Markkade. Een noord-zuidverbinding langs de spoorlijn Utrecht – 's-Hertogenbosch en een oost-westverbinding langs de Markkade in Deil. De consequentie voor deze verbindingen is als volgt:

- Noord-zuidverbinding: Het nieuwe spoor buigt af in de richting van het westen. Dit betekent dat de laatvlieger en de gewone dwergvleermuis belemmerd worden om in noord-zuidrichting te vliegen langs de huidige spoorverbinding. Het gaat hierbij om het vernielen van essentieel leefgebied.
- Oost-westverbinding: De vliegroue van de gewone dwergvleermuis langs de Markkade wordt onderbroken, aangezien een extra element, de wal met het spoor van de zuidwestboog, wordt aangebracht in de vliegroue. Hierdoor wordt de lijnvormige verbinding west-oost onderbroken. Het gaat hierbij om het vernielen van essentieel leefgebied.

Foerageergebied

Het foerageergebied bij de watergangen parallel aan het spoor Utrecht – 's-Hertogenbosch vormt essentieel foerageergebied van de watervleermuis en de gewone dwergvleermuis. Omdat deze watergangen voor de spooruitbreiding gedempt worden is hier sprake van ruimtebeslag in de tijdelijke. In de eindsituatie worden nieuwe watergangen en waterpartij aangelegd, maar deze zijn niet direct geschikt als foerageergebied.

Tijdelijke effecten

Als gevolg van de werkterreinen treedt mogelijk verstoring door licht op. Hierdoor kunnen vliegroutes onderbroken worden. De werkterreinen aan weerszijden van de A15 liggen niet op of nabij een belangrijke vliegroue van vleermuizen. Barrièrewerking door het gebruik van deze terreinen treedt niet op. De werkterreinen aan weerszijden van het spoor Utrecht – 's-Hertogenbosch liggen wel in de vliegroutes van laatvlieger en gewone dwergvleermuis. Wanneer hier 's nachts verlichting wordt toegepast, leidt dit mogelijk tot verlies van functionaliteit van de vliegroutes.

Grondgebonden zoogdieren

Ten zuiden van de Waal, aan de oostzijde van Zaltbommel zijn sporen van de bever waargenomen. Deze bevinden zich buiten het plangebied van het project. Het plangebied is zelf niet geschikt als leefgebied voor bever door het ontbreken van groot open water. De aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen is uitgesloten.

Ten oosten van Zaltbommel is een dassenburcht bekend. Deze dassenburcht ligt ook buiten het plangebied. Uit het plangebied zelf zijn geen dassen bekend en ook geen sporen waargenomen. De aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen is uitgesloten.

Broedvogels

Inventarisatie

Algemene broedvogels

Het aanwezige opgaande groen en de sloten kunnen tijdens het broedseizoen in gebruik zijn als nestlocatie door diverse algemene broedvogels van water, bos en struweel. De nestlocaties van deze soorten zijn alleen gedurende het broedseizoen strikt beschermd.

Jaarrond beschermde nesten

De kerkuil is op verschillende plekken in de omgeving foeragerend waargenomen. In het studiegebied zijn echter geen nestplaatsen van de kerkuil aangetroffen. Het territorium van de kerkuil kan tussen de

60 tot 1.200 hectare groot zijn, afhankelijk van de kwaliteit. Het plangebied is onderdeel van een veel groter foerageergebied van kerkuil, de nestlocaties liggen elders, buiten het studiegebied.

In het gebied ten zuiden van het deelgebied Zuidwestboog Meteren zijn territoria van de steenuil aanwezig, met name op boerenerven (zie figuur 8-16). Een territorium bestaat uit een nestlocatie en een omringend foerageergebied. Beide zijn beschermd. Eén van deze territoria, ter hoogte van Parallelweg 1 in Waardenburg, grenst direct aan het spoor en ligt in het plangebied.

Figuur 8-16. Territoria (gele cirkel = globale aanduiding) en nestlocaties (ster) van steenuil in het studiegebied Deelgebied 1.

Permanente effecten

Bij werkzaamheden in het broedseizoen worden mogelijk nesten van steenuil en kerkuil vernield en daarbij kunnen mogelijk jongen worden gedood. De aanleg van de Zuidwestboog Meteren leidt tot ruimtebeslag en verstoring op leefgebied van de steenuil, waarbij met name foerageergebied verloren gaat. Het gaat hierbij om een deel van het territorium bij Parallelweg 1 in Waardenburg (zie figuur 8-17). De afname is aan de rand van het territorium en leidt niet tot een wezenlijke afname, aangezien de afname optreedt namelijk langs het spoor en een bestaande weg. Effecten van permanent ruimtebeslag zijn uitgesloten. Wel is sprake van een tijdelijk ruimtebeslag door een werkterrein in het territorium. Dit werkterrein ligt tussen twee nestlocaties in het territorium en kan leiden tot verstoring van het gebruik van het territorium.

Figuur 8-17. Het projectgebied (blauwe gebied), territorium (binnen cirkel) en werkterrein (oranje gebied).

De aanleg van de Zuidwestboog Meteren leidt tot ruimtebeslag en verstoring op leefgebied van de kerkuil. De locaties waar ruimtebeslag plaatsvindt zijn in verhouding klein en beperkt geschikt als foerageergebied, het betreft intensief gebruikte landbouwpercelen zonder landschapselementen. Het kwalitatief verlies van foerageergebied is dan ook zeer beperkt. Bij de aanleg van de Zuidwestboog Meteren worden extra bermen gerealiseerd die geschikt zijn als foerageergebied. Hierdoor is er geen sprake van permanent verlies van foerageergebied. De bermen zijn pas gereed bij afronding van alle werkzaamheden, maar ook in het werkterrein kan, wanneer er niet gewerkt wordt, gefoerageerd worden. Negatieve effecten op de kerkuil als gevolg van ruimtebeslag zijn uitgesloten.

Transport van materieel en materiaal (van en naar de depots en werkterreinen) door het leefgebied van de steenuil leidt mogelijk tot aanrijdingsslachtoffers.

Tijdelijke effecten

Indien werkzaamheden in het broedseizoen gestart worden, kunnen broedende vogels verstoord worden.

Er treedt verstoring op van het foerageergebied van de kerkuil. Het verstoorde gebied is echter beperkt geschikt als foerageergebied van kerkuil, het betreft intensief gebruikte landbouwpercelen zonder landschapselementen. De verstoring van foerageergebied is dan ook zeer beperkt en kerkuilen kunnen eenvoudig uitwijken naar andere delen van hun foerageergebied. Negatieve effecten op de kerkuil als gevolg van verstoring zijn uitgesloten.

Vissen

Inventarisatie

In zowel de brede watergangen parallel aan het spoor Utrecht – Eindhoven als in de overige polderloten en watergangen langs de A15 en de Betuweroute zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Uit bronnenonderzoek blijkt dat enkele waarnemingen van de grote modderkruiper zijn gedaan in de polder direct ten zuidwesten van de geplande boog. Het gaat deels om oudere waarnemingen (van 2011 en eerder) en om enkele recente records van DNA van de grote modderkruiper (augustus 2016). Dit is vastgesteld middels eDNA-onderzoek. Omdat in het verleden bij andere onderzoeken grote modderkruipers gevangen zijn, is de betrouwbaarheid van deze eDNA-waarneming groot. Op basis van deze gegevens wordt gesteld dat de grote modderkruiper voorkomt in de polders in en rondom de Zuidwestboog Meteren.

Permanente effecten

Bij het dempen van de watergangen in de polder tussen de A15 en het spoor kunnen grote modderkruipers gedood worden.

Voor de realisatie van de Zuidwestboog Meteren worden watergangen gedempt die onderdeel zijn van het leefgebied van grote modderkruiper. Dit betekent afname van leefgebied en doorsnijding van leefgebieden. In de definitieve situatie worden er nieuwe watergangen gegraven voor de afwatering van het nieuwe spoortalud. Alle watergangen van de polder staan in de huidige situatie in verbinding met elkaar. Dit blijft in de eindsituatie behouden. Aangezien de nieuwe watergangen niet direct geschikt zijn voor grote modderkruiper kan dit leiden tot barrièrewerking in de aanlegfase, andere delen van het leefgebied of populatie zijn tijdelijk minder goed bereikbaar.

Tijdelijke effecten

Voor de realisatie worden tijdelijke bouwterreinen en bouwwegen aangelegd die watergangen kruisen die onderdeel zijn van het leefgebied van grote modderkruiper. Hierdoor kan lokaal sprake zijn van barrières in het leefgebied van deze soort.

De heiwerkzaamheden voor de aanleg van het kunstwerk over het spoor Utrecht – 's-Hertogenbosch vinden plaats in de nabijheid van watergangen die onderdeel zijn van het leefgebied van grote modderkruiper. Het is onbekend of trillingen veroorzaakt door bijvoorbeeld heiwerkzaamheden of machines, effect heeft op grote modderkruiper (Bij12, 2017). In Van Opzeeland et al (2007) wordt beschreven dat binnen een afstand van 50 meter van heiwerkzaamheden sterfte onder vissen werd waargenomen. In dat geval ging het echter om werkzaamheden in het water. De geluid-/trillingoverdracht door de bodem van land naar water, wanneer op het land geheid wordt, is beperkt en dooft uit. Daarnaast blijft het mogelijk voor vissen om te vluchten naar verder gelegen water in de omgeving. Er is geen sprake van effecten als gevolg van trillingen.

Overige soorten

Uit de overige soortgroepen, zoals amfibieën en ongewervelden worden in het studiegebied op basis van het aanwezige biotoop geen strikt beschermde soorten verwacht. Deze soorten zijn gebonden aan specifieke habitats als open heide, moeras of hoogveen die binnen het plangebied ontbreken.

Maatregelen

Op basis van de in de voorgaande paragraaf beschreven onderzoeksresultaten dienen mitigerende maatregelen te worden getroffen om effecten als gevolg van het project of de werkzaamheden te voorkomen of beperken.

Vleermuizen

In verband met het aantasten van de vliegroute langs de Markkade (oost-westverbinding) wordt in de tijdelijke situatie schermen geplaatst die dienen als geleiding. Deze tijdelijke geleiding komt langs het tracé dat is aangegeven in figuur 8-18. Onderbrekingen in de geleiding zijn toegestaan ter hoogte van het huidige en nieuwe spoor maar zijn niet groter dan in de huidige situatie.

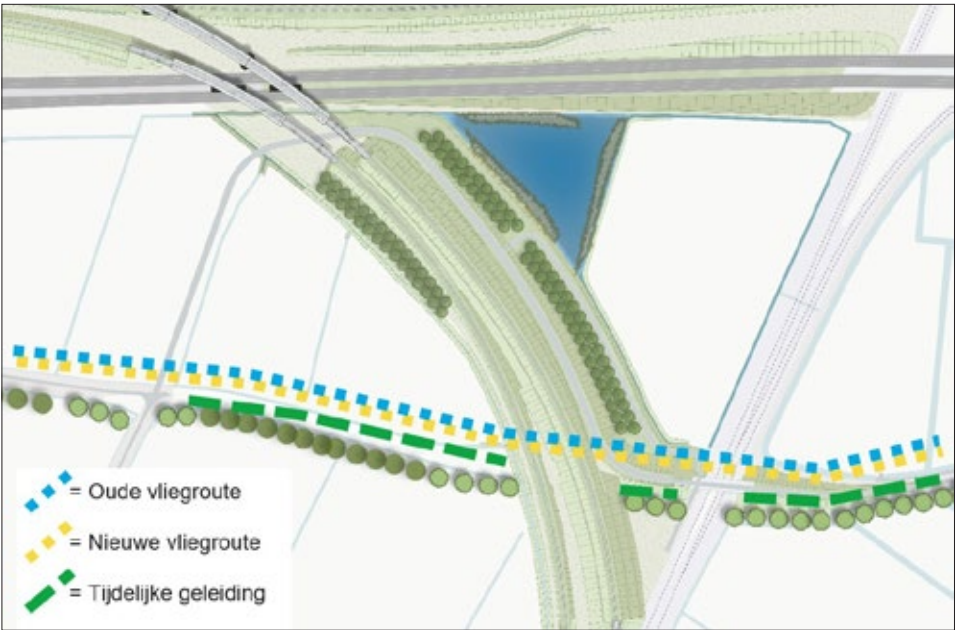
Bij de uitwerking van het landschapsplan in een vormgevingsvisie of beeldkwaliteitsplan wordt voor de definitieve situatie rekening gehouden met bomenrijen om vleermuizen om te leiden zodat het mogelijk is om het spoor (via een omweg) in oost-westrichting te passeren, zie figuur 8-19:

- Het, in aanvulling op wat reeds is voorzien in het landschapsplan, planten van grote bomen op de locaties die zijn aangegeven in
- De nieuwe route wordt niet verlicht.

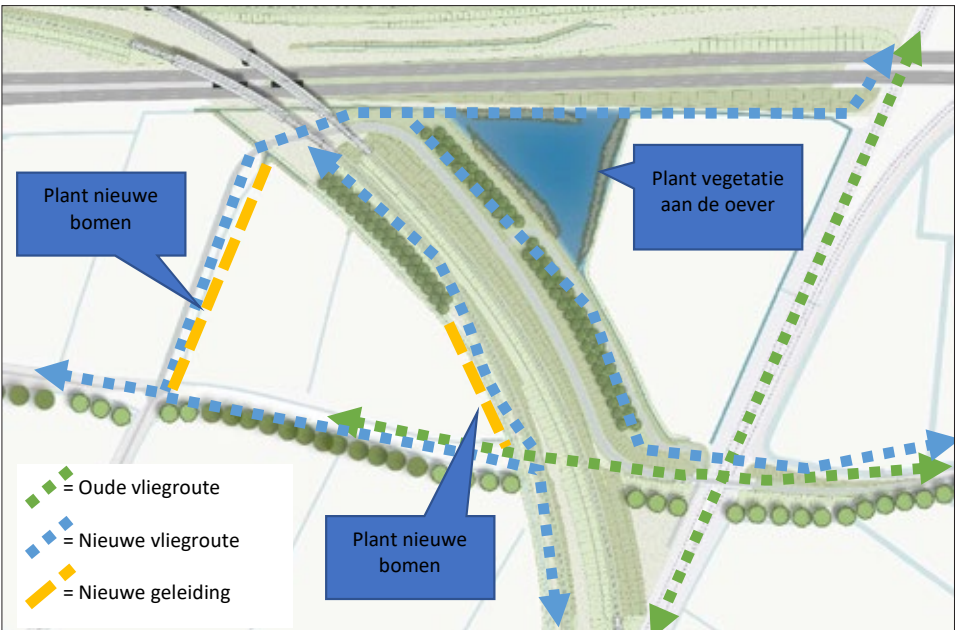
Nieuwe watergangen worden gerealiseerd voordat de huidige watergangen worden gedempt zodat er voldoende foerageergebied beschikbaar is.

De oevers van de poel in de driehoek tussen het spoor en de rijksweg A15 worden aangepast met vegetatie (bijvoorbeeld riet), zie figuur 8-19. Het aanplanten van vegetatie heeft een positieve invloed op de aanwezigheid van insecten en heeft hiermee meteen effect.

Op de werkterreinen en bij de bouwwerkzaamheden wordt het optreden van barrièrewerking voor vleermuizen als gevolg van verlichting voorkomen door het zoveel mogelijk uitvoeren van de werkzaamheden gedurende de actieve periode van vleermuizen (globaal half maart – half november) tussen zonsopgang en zonsondergang. Indien dit niet mogelijk is wordt gebruik gemaakt van afschermende armaturen om uitstraling naar de omgeving voorkomen.

Figuur 8-18. Indicatie van te nemen maatregel voor vleermuizen in de aanlegfase.

Afbeelding 8-19. Indicatie van te nemen maatregel voor vleermuizen in de definitieve situatie. Afbeelding is afkomstig uit het landschapsplan.

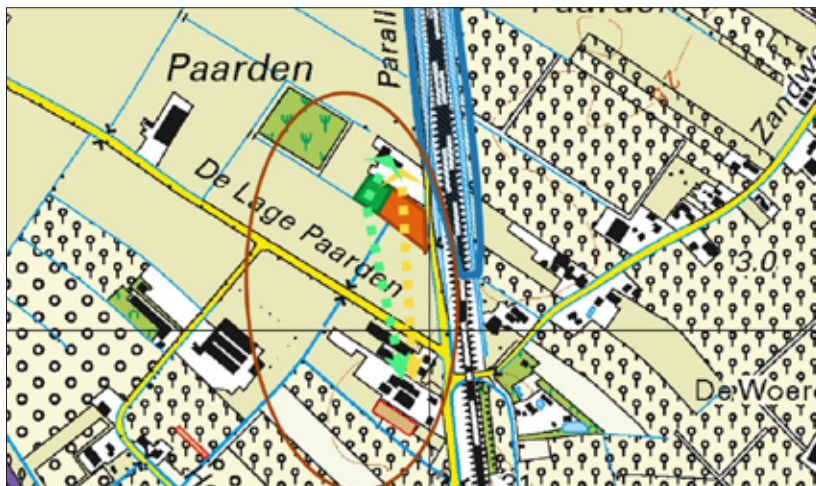
Broedvogels

Steenuil

Het meest westelijke deel van het werkterrein aan de Parallelweg 1 in Waardenburg wordt ingericht als nieuw territorium voor de steenuil, afgegrensd van de rest van het werkterrein aan de Lage Paarden 1, zie figuur 8-20. Het nieuwe territorium bestaat uit kleinschalig landschap met bijvoorbeeld ruige overhoekjes, takkenrillen en paaltjes.

Het mogelijk doden van steenuilen wordt voorkomen door het werkterrein niet te gebruiken tussen zonsondergang en zonsopkomst.

Tevens worden relevante wegen naar het werkterrein aan de Parallelweg, die grenzen aan het territorium, afgeschermd door het plaatsen van schermen.

Figuur 8-20. Het projectgebied (blauwe gebied), territorium (binnen cirkel) en werkterrein (oranje gebied). Door het meest westelijke deel van het werkterrein in te richten (groen), worden steenuilen tussen de verblijfplaatsen omgeleid. De oude vliegroute is geel, de nieuwe groen.

Broedvogels algemeen

De werkzaamheden (functievrij maken, bouwrijp maken) in potentieel broedgebied van vogels worden zoveel mogelijk uitgevoerd buiten de broedperiode van vogels (broedperiode loopt globaal vanaf half maart tot en met half juli). Indien dit niet mogelijk is, worden gebieden waar gewerkt wordt, ongeschikt gemaakt voorafgaand aan het broedseizoen en ongeschikt gehouden totdat de werkzaamheden aanvangen.

Bij werkzaamheden in het broedseizoen waarbij voorafgaand geen maatregelen zijn genomen om broedende vogels te voorkomen, kunnen de werkzaamheden pas plaatsvinden nadat een ecooloog heeft vastgesteld dat er geen sprake is van bewoonde nesten of holtes e.d. van vogels (nesten met eieren, jongen of broedende vogels) of andere beschermde soorten.

Grote modderkruiper

Versnippering van leefgebieden wordt voorkomen door de nieuwe watergangen meteen zo geschikt mogelijk te maken voor de kleine modderkruiper. Hiervoor wordt de waterbodem van de te dempen sloten overgezet naar de nieuwe watergang. In deze waterbodem bevinden zich plantenresten en wortels en bovendien is dan meteen een geschikte sliblaag aanwezig.

Voorafgaand aan het dempen wordt de grote modderkruiper afgevangen. Dit gebeurt op de volgende wijze:

- Gewerkt wordt in de minst kwetsbare periode tussen 15 juli en 1 november (buiten de voortplantingsperiode en periode van winterrust).
- De waterbodem wordt goed doorzocht, aangezien de grote modderkruiper wegstroomt in plaats van vlucht.
- Voorafgaand worden zoveel mogelijk vissen afgevangen. Gevangen individuen worden uitgezet op een locatie (met geschikt leefgebied) waar geen werkzaamheden plaatsvinden.
- Sloten worden gedempt in de richting van blijvend open water, zodat dieren kunnen vluchten. Het vangen en terugplaatsen van beschermde dieren wordt uitgevoerd onder begeleiding van een ecooloog.

Overige algemene mitigerende maatregelen

Naast voorgaande specifieke maatregelen, worden onderstaande algemene mitigerende maatregelen getroffen op locaties waar werkzaamheden plaatsvinden. Deze maatregelen worden ten behoeve van de uitvoering nader uitgewerkt in een ecologisch werkprotocol.

- In te richten terreinen worden zoveel mogelijk functievrij gemaakt in de periode augustus tot en met oktober. De kans op effecten van beschermde soorten is dan het kleinst.
- Vestiging van beschermde soorten op braakliggende terreinen wordt voorkomen door het kort houden van vegetatie en het voorkomen van tijdelijke waterelementen (zoals poelen).
- Kap van bomen en het verwijderen van vegetatie tijdens het broed- en voortplantingsseizoen vindt alleen plaatsvinden nadat een ecooloog heeft vastgesteld door onderzoek dat op het moment van rooien geen sprake is van bewoonde nesten of holtes e.d. van vogels (nesten met eieren, jongen of broedende vogels), vleermuizen of andere beschermde soorten.
- Eventueel aangetroffen soorten binnen het werkgebied, die niet (meer) uit zichzelf het werkgebied kunnen verlaten, worden verplaatst naar een veilig leefgebied in de directe omgeving waar geen werkzaamheden (meer) uitgevoerd worden. Een ecooloog wordt ingeschakeld om passende maatregelen te nemen.

Ontheffingen

Met voorgaande maatregelen is de gunstige staat van instandhouding van alle relevante soorten geborgd en kan aan de ontheffingscriteria worden voldaan. Tabel 8-4, tabel 8-5 en tabel 8-6 bevatten een overzicht van de soorten waarvoor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming moet worden aangevraagd. Een ontheffing wordt aangevraagd voor Vogelrichtlijnsoorten, Habitatrichtlijnsoorten en Andere soorten.

Tabel 8-4. Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.1 ten aanzien van soorten van de Vogelrichtlijn.

Soort	Lid 1	Lid 2	Lid 3	Lid 4
Steenuil				X ^A
Verbodsbepalingen: Lid 1: te doden of te vangen; Lid 2: opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen; Lid 3: eieren te rapen en deze onder zich te hebben; Lid 4: opzettelijk te verstoren; verstoring toegestaan indien niet van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding.				
Ad A: De lokale populatie kan mogelijk verstoord worden. De lokale staat van instandhouding kan beïnvloed worden.				

Tabel 8-5. Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.5 ten aanzien van diersoorten van de Habitatrichtlijn.

Soort	Lid 1	Lid 2	Lid 3	Lid 4
Watervleermuis		X		X
Gewone dwergvleermuis		X		X
Ruige dwergvleermuis		X		X
Laatvlieger		X		X
Verbodsbepalingen: Lid 1: opzettelijk te doden of te vangen; Lid 2: opzettelijk te verstoren; Lid 3: eieren van dieren opzettelijk te vernielen of te rapen; Lid 4: voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;				

Tabel 8-6. Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.10 lid 1 ten aanzien van andere soorten.

Soort	a	b	c
Grote modderkruiper	X	X	
Verbodsbepalingen: a. opzettelijk te doden of te vangen; b. vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen c. opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen			

Houtopstanden

Van de kap van houtopstanden in het kader van de Wet milieubeheer, of in het kader van een gemeentelijke verordening is geen sprake. In Meteren vindt geen aantasting van beplanting plaats. Er heeft geen aanvullende inventarisatie of waardering van houtopstanden plaatsgevonden.

8.3.8 Water

Watertoets

Het resultaat van de Watertoets, een proces dat is doorlopen met de gemeente Geldermalsen en Waterschap Rivierenland is in de vorm van een Waterparagraaf (MB21406-02-06) voor advisering voorgelegd aan het Waterschap.

In de Waterparagraaf zijn de uitgangspunten, effecten en maatregelen voor de waterhuishouding van de aanleg van de Zuidwestboog beschreven. In de eindsituatie zal aan de volgende uitgangspunten worden voldaan:

- Voor het aangrenzende gebied geldt dat minimaal de huidige situatie wordt gehandhaafd.
- Voor waterberging is het uitgangspunt dat oppervlaktewater dat wordt gedempt, één-op-één wordt gecompenseerd.
- Voor de aan- en afvoer van water geldt dat de huidige beschikbare capaciteit, die in het waterhuishoudkundig systeem aanwezig is, gehandhaafd blijft.
- Waterschap Rivierenland heeft een positief advies over de Watertoets uitgebracht (zie bijlage Watertoets). In het navolgende wordt ingegaan op de effecten en maatregelen rond water.

Waterberging

Het baanlichaam voor de Zuidwestboog en de kunstwerken betekenen een toename van het verhard oppervlak. Ingevolge de beleidsregels van de Keur van Waterschap Rivierenland 2014, moet de toename in verhard oppervlak worden gecompenseerd. Voor het bepalen van de benodigde compensatie voor de toename van het verhard oppervlak, zoals kunstwerken en verharde nieuwe wegen, geldt dat deze gecompenseerd wordt conform de eisen van Waterschap Rivierenland. In overleg met het Waterschap Rivierenland is besloten om voor dit project 50% van de spoorbaan als verhard oppervlak te beschouwen.

In de uitwerking is als uitgangspunt gehanteerd dat de compensatie van het aan te brengen verhard oppervlak plaats vindt door:

- Het infiltreren van afstromend hemelwater van het verhardoppervlak in de spoorbaan.
- De aanleg van sloten naast de spoorbaan.

De te dempen watergangen (16.125 m²) en nieuwe verharde oppervlaktes (21.708 m²) worden gecompenseerd door het graven van nieuwe watergangen of het verbreden van bestaande watergangen. De voorziene nieuwe waterberging is 44.767 m² waarmee in voldoende waterberging wordt voorzien.

De maatregelen bestaan uit het volgende. In het peilgebied Voetakker wordt de spoorsloot gemiddeld met 2,0 meter verbreed. In het peilgebied Lage Paarden wordt de spoorsloot met 3,5 meter (westzijde) tot 5 meter (oostzijde) verbreed en nabij km 29.5 wordt een vijver gerealiseerd in een driehoek, die in de bestaande situatie hoofdzakelijk bestaat uit struikgewas. In het peilgebied Den Voetakker wordt een deel van een landbouwperceel ingericht met een vijver.

Met deze maatregelen is de compensatie in alle peilgebieden positief, zie tabel 8-7.

Tabel 8-7. Overzicht watercompensatie.

Peilgebied	1. Te compenseren gedempt water-oppervlakte [m²]	2. Te compenseren verhard oppervlakte [m²]	3. Oppervlakte nieuwe water-gangen [m²]	Verschil tussen 1+2 en 3
1178	3.194	0	4.630	1.436
Voetakker	4.931	6.114	11.466	421
Den Voetakker	1.665	6.913	10.731	2.153
Lage Paarden	3.558	5.433	9.031	40
Hooge Paarden	3.024	3.248	8.078	1.806
Totaal	16.372	21.708	43.936	5.857

Onttrekkingen

In de omgeving van het plangebied ligt het waterwingebied Kolff van waterbedrijf Vitens. Het grondwaterbeschermingsgebied rond deze winning strekt deels tot aan het bestaande spoortraject. De aanleg van de Zuidwestboog bij Meteren vindt over circa 275 meter plaats binnen het grondwaterbeschermingsgebied. De regels die gelden binnen grondwaterbeschermingszones, ter bescherming van de kwaliteit van het grondwater, zijn opgenomen in de provinciale milieuverordening. Het hebben, gebruiken of vervoeren van schadelijke stoffen door een drinkwaterbeschermingsgebied kunnen een bedreiging zijn voor drinkwaterwinningen. In de huidige situatie vindt dit vervoer over spoor al plaats en moet voldaan worden aan de geldende wetten en regels (onder andere aan de Wet vervoer gevaarlijke stoffen en aan de Publicatierichtlijn Gevaarlijke Stoffen 15, PGS15). Van de Zuidwestboog worden, mits aan de regelgeving voor het vervoer van gevaarlijke stoffen wordt voldaan, geen negatieve effecten ten opzichte van de huidige situatie verwacht.

Figuur 8-21. Drinkwaterwinningen met waterbeschermingsgebied

Waterkwaliteit

Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet de waterkwaliteit gewaarborgd blijven. Dit houdt in dat de gebruikte bouwstoffen het oppervlaktewater en grondwater niet mogen verontreinigen.

Afvoer van hemelwater vindt plaats via infiltratie via de aardebaan of via afstroming over de (spoor) berm. De emissie wordt als diffuse bron gezien. Ten behoeve van de spoorbaanverbredingen zijn geen nadere maatregelen nodig in het kader van de waterkwaliteit.

De koperdeeltjes die vrijkomen van de bovenleiding komen daarbij in het baanlichaam/ballastbed terecht en hechten de koperdeeltjes zich aan humus- en kleideeltjes. Hierdoor komen niet meer koperdeeltjes in het grondwater terecht dan in de huidige situatie. Er worden hierdoor geen negatieve effecten verwacht op de waterkwaliteit van het grondwater.

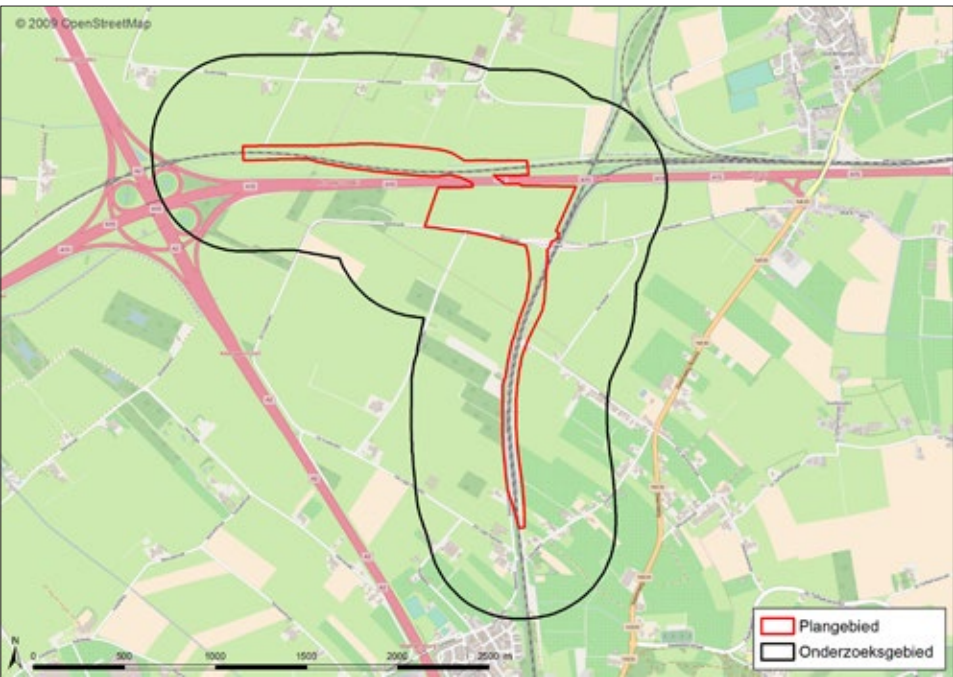
8.3.9 Bodem

Uit een eerste inventarisatie van de digitale bodemkwaliteitsgegevens in www.bodemloket.nl blijkt dat bij de aanleg van de Zuidwestboog Meteren, afhankelijk van de uit te voeren werkzaamheden, mogelijk 2 bekende gevallen van ernstige bodemverontreiniging en 2 nog vast te stellen gevallen van ernstige bodemverontreiniging geraakt worden. Het verkennend en eventueel uit te voeren nader bodemonderzoek zal zich daar specifiek op richten. Voor de gevallen van ernstige bodemverontreiniging die gesaneerd moeten worden, wordt een saneringsplan of BUS-melding opgesteld, waarin wordt beschreven op welke wijze deze gevallen voorafgaande aan of tijdens de uitvoering van de spoorwerkzaamheden worden gesaneerd.

Grond (en/of slib) die vrijkomt bij de werkzaamheden wordt, passend binnen de Wet bodembescherming en het Besluit bodemkwaliteit, zoveel mogelijk hergebruikt. Om de kwaliteit van deze grond (en/of slib) te controleren, worden partijen grond gekeurd conform het Besluit bodemkwaliteit. Mocht hergebruik niet mogelijk zijn dan wordt de grond afgevoerd naar een erkende verwerker.

8.3.10 Archeologie

Voor het project heeft een bureauonderzoek plaatsgevonden. In figuur 8-22 is het plangebied te zien zoals in het bureauonderzoek is onderzocht.

Figuur 8-22. Plangebied bureauonderzoek archeologie.

De activiteiten voor de Zuidwestboog Meteren binnen de gemeenten Neerijnen en Geldermalsen lopen voor het grootste gedeelte door zones met een lage archeologische verwachting plaatsvinden. Het plangebied doorsnijdt in de gemeente Neerijnen twee zones met een middelhoge verwachting. Binnen de gemeente Geldermalsen wordt ook een zone met een middelhoge archeologische verwachtingswaarde doorsneden. In het meest oostelijke stuk van het tracé in Geldermalsen geldt een waarnemingslocatie met een archeologische verwachting en een attentiezone van 50 m.

In het noordelijke gedeelte van het gebied dat in de gemeente Geldermalsen valt, is al veel archeologisch onderzoek uitgevoerd. Binnen het onderzoeksgebied is in het noordoosten een locatie met een hoge archeologische verwachtingswaarde (meanderrug met bekende vindplaatsen). Uit deze zone zijn al een groot aantal waarnemingen uit onderzoek bekend die dateren vanaf het Laat-Neolithicum tot aan de Midden-Bronstijd. Daarnaast is de gehele Betuwelijn bij de aanleg archeologisch onderzocht. Ook hier zijn vindplaatsen bekend vanaf het Laat-Neolithicum tot aan de Midden-Bronstijd. Het westelijke gedeelte van het plangebied in Geldermalsen is nog niet onderzocht. Uit dit stuk zijn ook geen vondstmeldingen en waarnemingen bekend. Voor dit westelijke gebied geldt op basis van de lage archeologische verwachting en het gemeentelijk beleid geen onderzoeksverplichting.

Het gedeelte van het plangebied dat binnen de gemeente Neerijnen valt is nog niet onderzocht. Dit gebied ligt voor het grootste deel in een zone met een lage archeologische verwachting. Er zijn twee zones met een middelhoge archeologische verwachting.

De conclusies uit het bureauonderzoek voor de gemeente Geldermalsen zijn afgestemd met de gemeente en luiden als volgt:

- Vrijstelling van verder archeologisch onderzoek voor het gedeelte van het spoortracé in de gemeente Geldermalsen in de zones met lage archeologische verwachting.
- Verkennend booronderzoek (IVO-O) in de meest oostelijke hoek van het plangebied binnen de waarnemingslocatie.
- Verkennend booronderzoek (IVO-O) in de zone met een middelhoge verwachting op archeologische resten.

De conclusies uit het bureauonderzoek voor de gemeente Neerijnen zijn afgestemd met de gemeente en luiden als volgt:

- Verkennend booronderzoek (IVO-O) ter plaatse van de twee zones op de archeologische verwachtingskaart met een middelhoge verwachting op archeologische resten.
- Vrijstelling van verder archeologisch onderzoek voor het gedeelte van het spoortracé dat in een zone met een lage archeologische verwachting in de gemeente Neerijnen ligt.

9

Corridor

Meteren – Boxtel

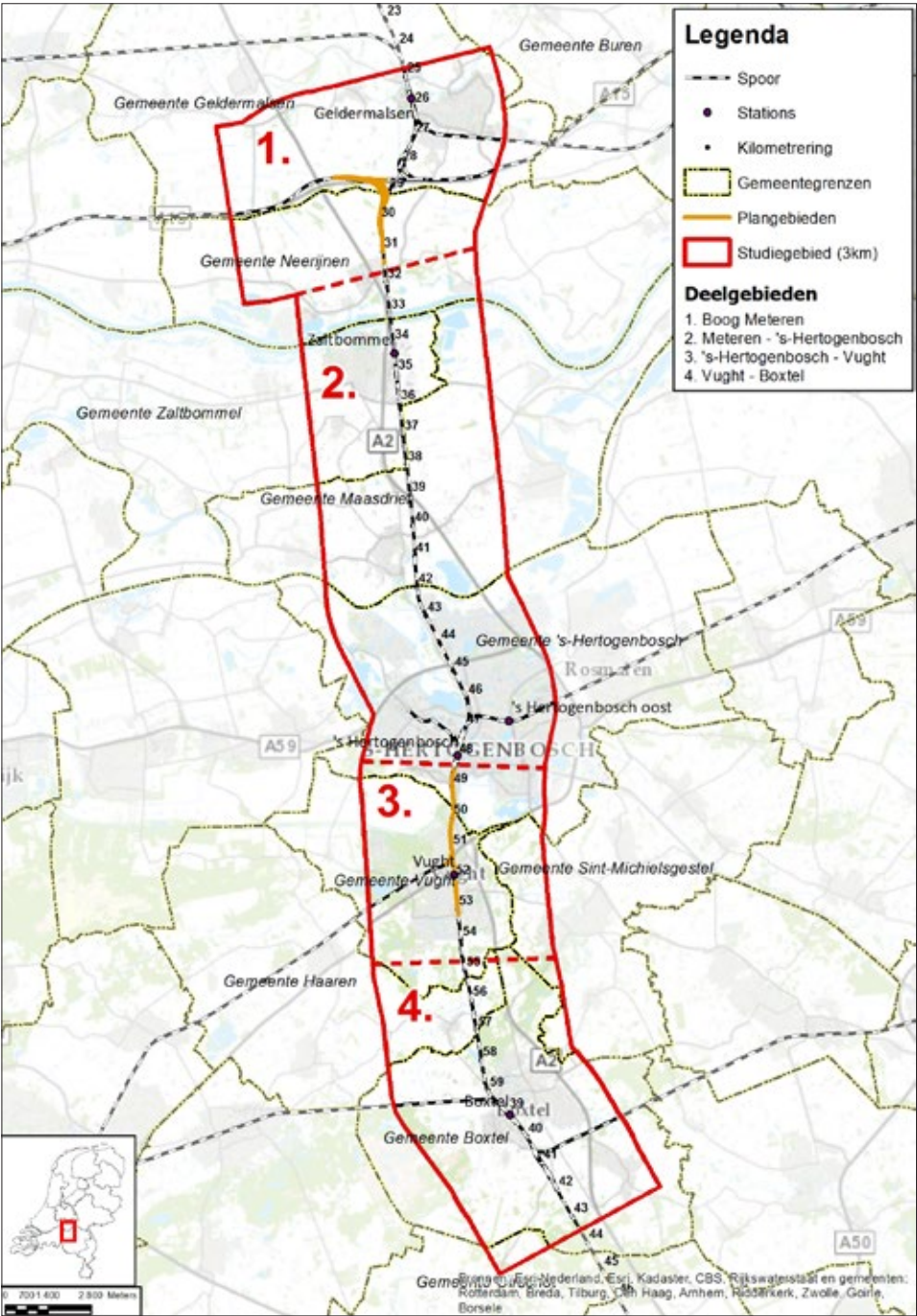
In dit hoofdstuk worden de gebruikseffecten van het project op de tussenliggende delen van de corridor Meteren – Boxtel beschreven. Het gaat om de delen waar geen fysieke aanpassingen plaatsvinden, namelijk grofweg het gedeelte ten zuiden van de Zuidwestboog bij Meteren tot station 's-Hertogenbosch (deelgebied 2: Meteren – 's-Hertogenbosch) en het gedeelte ten zuiden van de verdiepte ligging in Vught tot Boxtel (deelgebied 4: Vught – Boxtel). In figuur 9-1 zijn de deelgebieden weergegeven. De exacte begrenzingen variëren per te beschouwen milieuaspect.

De effecten van de voorkeursvariant op de omgeving voor het gehele project PHS Meteren – Boxtel zijn onderzocht in het milieueffectrapport (MER). Een korte samenvatting hiervan is opgenomen in paragraaf 9.1. Vervolgens zijn de milieueffecten voor de tussenliggende delen onderzocht ten behoeve van het Tracébesluit. Voor een aantal milieueffecten heeft het onderzoek voor het project als geheel plaatsgevonden of zijn de aspecten deelgebied overschrijdend. De resultaten hiervan zijn ook in dit hoofdstuk opgenomen. Tevens is afgewogen of er maatregelen moeten worden getroffen. Dit is uitgewerkt in paragraaf 9.2.

9.1

MER Meteren – Boxtel

In tabel 9-1 (p 299) wordt een totaaloverzicht gegeven van de scores voor het doelbereik en de (milieu)effecten. Voor alle aspecten en bijbehorende criteria worden de scores waar mogelijk zowel per deelgebied (1 t/m 4) als voor het totale planvoornemen gepresenteerd. Waar mogelijk is per criterium achter de effectscore tussen haakjes aangegeven wat de effectscores zijn wanneer de mitigerende en compenserende maatregelen per thema worden toegepast.

Figuur 9-1. Studiegebied Meteren – Boxtel: Plangebieden en deelgebieden.

Tabel 9–1. Totaaloverzicht effectbeoordeling doelbereik en gebruikseffecten Meteren – Boxtel.

Aspect	Criterium	Ref	1	2	3	4	totaal
Doelbereik: bereikbaarheid & leefbaarheid op netwerkniveau	Capaciteit voor de PHS reizigersdienstregeling	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+++
	Betrouwbaarheid / robuustheid spoornet reizigers & goederen	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+++
	Spreiding en afname van hinder binnen het spoornet	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+++
Geluid	Aantal gehinderden railverkeer (56 –70 dB)	0	–	---	--	++	--
	Aantal gehinderden railverkeer (> 70 dB)	0	–	0	0	0	–
	Aantal ernstig gehinderden railverkeer	0	–	---	--	–	---
	Geluidsbelast oppervlak railverkeer (56 – 70 dB)	0	–	--	–	–	–
	Geluidsbelast oppervlak railverkeer (> 70 dB)	0	–	---	---	–	--
	Aantal gehinderden cumulatief (56 –70 dB)	0	–	–	+	–	–
	Aantal gehinderden cumulatief (> 70 dB)	0	--	+	++	–	+
	Aantal ernstig gehinderden cumulatief	0	–	–	+	–	–
	Geluidsbelast oppervlak cumulatief (56 – 70 dB)	0	–	–	–	–	–
	Geluidsbelast oppervlak cumulatief (> 70 dB)	0	–	–	–	–	–
	Geluidsbelast oppervlak Kil van Hurwenen (> 40 dB)	0	n.v.t.	--	n.v.t.	n.v.t.	--
	Geluidsbelast oppervlak Kampinasche heide (> 40 dB)	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	+	+
Externe veiligheid	Plaatsgebonden risico	0	–	–	–	–	–
	Groepsrisico	0	–	–	--	–	–
Luchtkwaliteit	Overschrijding grenswaarden NO ₂	0	0	0	0	0	0
	Oppervlakte overschrijdingsgebied NO ₂	0	0	0	0	0	0
	Verandering in concentraties NO ₂	0	–	–	–	–	–
	Overschrijding grenswaarden PM ₁₀	0	0	0	0	0	0
	Oppervlakte overschrijdingsgebied PM ₁₀	0	0	0	0	0	0
	Verandering in concentraties PM ₁₀	0	0	0	0	0	0
Gezondheid	Geluid: aantal bewoners per GES–klasse	0	0	0	0	0	0
	Externe veiligheid: aantal bewoners per GES–klasse	0	0	0	0	0	0
	Luchtkwaliteit: aantal bewoners per GES–klasse	0	0	0	0	0	0
Trillingen	Aantal gehinderden gemiddelde trillingssterkte V _{per}	0	0	0 (+)	–	0	0 (0)
	Aantal gehinderden maximale trillingssterkte V _{max}	0	0	0 (0)	0	0	0 (0)
Stedelijke en landschappelijke inpassing	Landschap	0	---	–	–	n.v.t.	– (0)
	Cultuurhistorie	0	–	0	0	n.v.t.	0 (0)
	Ruimtelijke kwaliteit	0	---	–	+	n.v.t.	+ (+)
	Ruimtelijke functies	0	–	0	--	n.v.t.	--
Barrièrewerking	Overwegveiligheid	0	0	–	+++	–	++
	Oversteekbaarheid overwegen	0	0	–	+++	–	++
Natuur N–2000	Ruimtebeslag	0	0	n.v.t.	0	n.v.t.	0
	Barrièrewerking en versnippering	0	0	0	0	0	0
	Verstoring door geluid	0	0	–	0	0	0
	Vermesting en verzuring door stikstofdepositie	0	0	0	0	0	0
	Aantasting door verdroging	0	n.v.t.	n.v.t.	0	n.v.t.	0

Tabel 9–1. Totaaloverzicht effectbeoordeling doelbereik en gebruikseffecten Meteren – Boxtel. (vervolg)

Aspect	Criterium	Ref	1	2	3	4	totaal
Natuur NNN	Ruimtebeslag	0	0	n.v.t.	–	n.v.t.	0
	Barrièrewerking en versnippering	0	0	0	–	0	0
	Verstoring door geluid	0	–	--	-- (–)	-- (–)	--
	Aantasting door verdroging	0	n.v.t.	n.v.t.	0	n.v.t.	0
Natuur Soorten	Ruimtebeslag	0	-- (0)	n.v.t.	-- (–)	n.v.t.	--
	Barrièrewerking en versnippering	0	-- (0)	0	-- (–)	0	–
	Verstoring door geluid	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	Aantasting door verdroging	0	n.v.t.	n.v.t.	0	n.v.t.	0
Water	Ruimtebeslag grondwaterbescherming– en waterwinge-bieden	0	0	0	0	0	0
	Beïnvloeding grondwaterstroming en –stand	0	0	0	–	0	0
	Beïnvloeding grondwaterkwaliteit	0	0	0	0	0	0
	Ruimtebeslag retentiegebieden (primair watergebied)	0	0	0	0	0	0
	Aantasting waterkwaliteit	0	0	0	0	0	0
Bodem	Doorsnijden locaties met bodemverontreiniging	0	0	n.v.t.	+++	n.v.t.	++
	Verstoring bodemopbouw en risico’s zetting/inklinking	0	–	n.v.t.	–	n.v.t.	–
Archeologie	Aantasting van archeologische waardevolle (bekende) terreinen (ruimtebeslag in hectare)	0	0	0	-- (–)	n.v.t.	–
	Aantasting van gebieden met een hoge archeologische verwachtingswaarde (ruimtebeslag in hectare)	0	–	--	--- (--)	n.v.t.	--
	Aantasting van gebieden met een middelhoge archeolo-gische verwachtingswaarde (ruimtebeslag in hectare)	0	---	--	–	n.v.t.	--

Score	Toelichting
+++	Zeer positief t.o.v. de referentiesituatie
++	Positief t.o.v. de referentiesituatie
+	Licht positief t.o.v. de referentiesituatie
0	Neutraal; Geen effect
–	Licht negatief t.o.v. de referentiesituatie
--	Negatief t.o.v. de referentiesituatie
---	Zeer negatief t.o.v. de referentiesituatie

Als gevolg van het project PHS Meteren - Boxtel neemt als gevolg van de extra goederentreinen op deze route de geluidsbelasting op de omgeving toe. Ondanks de geluidsmaatregelen te Meteren, 's-Hertogenbosch en Vught resulteert dit in negatieve geluidseffecten langs het traject door een lichte toename van het aantal geluidgehinderden en het geluidbelast oppervlak. In deelgebied 4 is sprake van een verbetering voor het criterium ‘aantal blootgestelde bewoners railverkeer 56-70 dB’. Gecumuleerd met wegverkeer zijn de toenames van de geluidseffecten kleiner en zijn in deelgebieden 2 en 3 zelfs geringe verbeteringen zichtbaar (score +) als gevolg van de geluidsmaatregelen in het kader van PHS Meteren – Boxtel. De geluidseffecten van railverkeer bedragen daarbij een klein deel van de gecumuleerde bijdragen van railverkeer en wegverkeer.

Door het project wordt een toename van het goederentransport mogelijk gemaakt, inclusief het transport van gevaarlijke stoffen. De externe veiligheidsrisico’s nemen daardoor beperkt toe. Het groepsrisico blijft op het hele traject onder de oriëntatiewaarde, maar neemt in deelgebied 3 ('s-Hertogenbosch – Vught) wel zodanig toe dat een verantwoording nodig is. De toename wordt voor dit deelgebied negatief beoordeeld (score --). De contouren voor het plaatsgebonden risico

nemen weliswaar beperkt toe maar blijven overal ruim binnen de normen, wat licht negatief wordt beoordeeld (score –).

Het thema luchtkwaliteit is op nagenoeg alle criteria neutraal beoordeeld omdat de normen voor de jaargemiddelde concentraties voor NO_2 en PM_{10} niet worden overschreden en de concentratietoenames zeer gering zijn ($>1.2 \mu\text{g}/\text{m}^3$). Toch ondervindt circa 2% van de adressen een relevante toename van tussen de 0.4 en de $1.2 \mu\text{g}/\text{m}^3$ voor het criterium ‘verandering in concentraties NO_2 ’, wat licht negatief is beoordeeld (score –) voor de plansituatie. Voor het thema gezondheid, waarin de gecombineerde effecten van luchtkwaliteit, geluid en externe veiligheid zijn beoordeeld zijn de verschillen tussen de referentiesituatie en de plansituatie wat betreft verschuivingen van woningen tussen GES-klassen dermate gering dat alle criteria neutraal zijn beoordeeld (score 0).

Het aantal gehinderden als gevolg van de gemiddelde trillingssterkte neemt in de deelgebied twee en drie toe en is als licht negatief (–) beoordeeld. Het aantal gehinderden als gevolg van de maximale trillingssterkte neemt over het hele traject gezien beperkt toe en wordt neutraal beoordeeld (score 0).

Door de extra goederentreinen is er voor het aspect natuur ook sprake van negatieve effecten op het Natuurnetwerk Nederland door geluidsverstoring. Daarnaast is er ook sprake van licht negatieve geluidseffecten op beschermde soorten als gevolg van de extra goederentreinen of als gevolg van de aanlegwerkzaamheden.

De frequentieverhoging door de extra goederentreinen heeft een licht negatief effect voor zowel overwegveiligheid als oversteekbaarheid van de overwegen op het traject. Dit effect wordt evenwel ruim gecompenseerd door het opheffen van vijf overwegen te Vught waarmee het totale project vanuit overwegveiligheid en oversteekbaarheid van overwegen positief wordt beoordeeld (score ++).

9.2 Omgeving

9.2.1 Geluid

Het studiegebied voor het geluidonderzoek op de tussenliggende delen betreft het gedeelte ten zuiden van de Zuidwestboog Meteren, ter hoogte van de kruising van de spoorlijn Utrecht – Eindhoven met de Zandweg in Waardenburg, tot de kruising van de spoorlijn Utrecht – Eindhoven met de weg Orthen in 's-Hertogenbosch en het gedeelte vanaf de wijk Klein Brabant in Vught tot circa 4,5 kilometer ten zuiden van Boxtel.

Ten behoeve van het geluidonderzoek is een rekenmodel opgesteld om te bepalen of door de maatregelen als gevolg van het project PHS Meteren – Boxtel wordt voldaan aan de geluidproductieplafonds. Uit de berekeningen, zoals opgenomen in het MER Rapport Geluid, blijkt dat de geldende geluidproductieplafonds op de tussenliggende delen nergens worden overschreden.

Dit wordt met name veroorzaakt door de inzet van meer stillere reizigerstreinen en meer stille goederentreinen (in verhouding tot het totaal aantal treinen).

Er hoeven daarom in het kader van dit Tracébesluit, op de tussenliggende delen, vanwege spoorweglawaai geen geluidmaatregelen te worden getroffen. Verder onderzoek naar de geluidbelasting op woningen is niet nodig.

9.2.2 Externe veiligheid

De effecten voor externe veiligheid zijn in beeld gebracht voor de deelgebieden Meteren – 's-Hertogenbosch en Vught – Boxtel.

Het onderzoek naar externe veiligheid is voor dit deelgebied verder opgedeeld in verschillende deeltrajecten. De deeltrajecten wijken door de vervoerscijfers op de verschillende spoortrajecten van elkaar af. Voor de deelgebieden Meteren – 's-Hertogenbosch en Vught – Boxtel zijn de volgende twee deeltrajecten relevant:

- Meteren – Diezebrug aansluiting ('s-Hertogenbosch)
- Vught aansluiting – Boxtel

Volgens de Regeling basisnet vindt in de huidige situatie op deze trajecten geen structureel vervoer van gevaarlijke stoffen plaats. In de referentiesituatie vindt hier vanwege de indienststelling van de Zuidoostboog (dit staat los van dit Tracébesluit) wel vervoer van gevaarlijke stoffen plaats (zie tabel 9-2).

Resultaten berekeningen

Tabel 9-2. Resultaten van de berekeningen PR en GR.

Nr.	Traject	Deelgebied	Referentie-situatie PR-contour	Referentie-situatie GR	Project-situatie PR-contour	Project-situatie GR
2	Meteren – Diezebrug aansluiting 1*	Meteren – 's-Hertogenbosch	0	0.007	2.8	0.017
2	Meteren – Diezebrug aansluiting 2*	Meteren – 's-Hertogenbosch	0	0.007	0.7	0.017
4	Vught aansluiting – Boxtel aansluiting	's-Hertogenbosch – Vught en Vught – Boxtel	n.v.t.	n.v.t.	0.3	0.086

* Het traject Meteren – Diezebrug aansluiting is gesplitst in 1 en 2.

Meteren – Diezebrug aansluiting

Plaatsgebonden risico

Na realisatie van de Zuidwestboog is de maximale afstand tot het spoor waar het plaatsgebonden risico 10⁻⁶ bedraagt (de PR-contour) 2,8 meter.

Inspanningsplicht

De PR-contour valt binnen de spoorbundel. Er bevinden zich (daardoor vanzelfsprekend) geen (beperkt) kwetsbare objecten binnen deze contour.

Groepsrisico

Het groepsrisico neemt toe maar blijft ruim onder de oriëntatiewaarde, namelijk tot maximaal 0,017 maal de oriëntatiewaarde. Dit is in 's-Hertogenbosch, ten noorden van de Dieze.

Vught aansluiting – Boxtel aansluiting

Plaatsgebonden risico

Als gevolg van het project bedraagt de maximale PR10⁻⁶ contour 0,3 meter. De risicocontour valt binnen de spoorbundel en er bevinden zich geen (beperkt) kwetsbare objecten binnen de PR10⁻⁶ contour.

Groepsrisico

Het groepsrisico neemt toe tot maximaal 0,086 maal de oriëntatiewaarde, dit is ter plaatse van het station in Vught.

Verantwoording groepsrisico

Voor dit specifieke deel is volgens de Beleidsregels EV-beoordeling tracébesluiten geen verantwoording groepsrisico nodig. Voor dit gedeelte van het traject is wel onderzocht of er maatregelen voor bereikbaarheid van hulpdiensten en bestrijding van brand ingeval van een calamiteit noodzakelijk zijn.

Vanaf Boxtel aansluiting

In Boxtel voegt het tracé zich samen met de bestaande vervoersstroom uit Tilburg. Dit gebeurt bij Boxtel aansluiting. Voor PHS Meteren – Boxtel vinden vanaf Boxtel aansluiting geen werkzaamheden meer plaats en de vervoersaantallen blijven gelijk conform Basisnet. De vervoersstroom verplaatst zich wel naar het meest oostelijke spoor. Dit heeft geen gevolgen voor de berekende externe veiligheidsrisico's.

Verantwoording groepsrisico

Voor dit specifieke deel is volgens de Beleidsregels EV-beoordeling tracébesluiten geen verantwoording groepsrisico nodig. Voor dit gedeelte van het traject is wel onderzocht of er maatregelen voor bereikbaarheid van hulpdiensten en bestrijding van brand ingeval van een calamiteit noodzakelijk zijn.

Maatregelen om de kans te verlagen

De risico reducerende maatregelen die elders op het tracé aanwezig zijn, zoals hotbox-detectie en ATB-vv, zijn ook hier relevant. Voor een uitgebreidere beschrijving wordt verwezen naar paragraaf 3.3.2.

Maatregelen om het effect te beperken; bestrijding, beperking en bereikbaarheid

In overleg met de Veiligheidsregio's Brabant-Noord en Gelderland-Zuid zijn de uitgangspunten vastgesteld voor de bereikbaarheid en brandweervoorzieningen langs het spoor. Deze uitgangspunten zijn tevens in het ontwerp opgenomen en omvatten:

Waardenburg

Westzijde spoorbaan

- Ten noorden van de N830 Steenweg is de westzijde van het spoor minder goed bereikbaar. De spoorbaan ligt op deze locatie hoog op een dijklichaam, met daarnaast een talud en een spoorloot. Ter verbetering van de bereikbaarheid van deze locatie in het geval van een incident, zal op de voertuigen van de brandweer een mobiele brug worden meegenomen zodat het spoor over de watergang heen bereikt kan worden.
- Ter hoogte van de Koningin Wilhelminalaan ligt de spoorbaan aan de westzijde verhoogd op een dijklichaam. In dit deeltraject is geen sprake van wissels, wel is zeer direct naast het spoor sprake van bebouwde kom met woonbebouwing. De bereikbaarheid van de spoorbaan is geborgd door middel van taludtrappen op regelmatige afstand. Ter plaatse is echter geen oppervlaktewater aanwezig dat als bluswater gebruikt kan worden. Als maatregel wordt daarom in de omgeving van de Koningin Wilhelminalaan een bluswaterput gerealiseerd.
- Ten zuiden van de N830/Steenweg ligt het spoor in een vrije baan zonder wissels, zodat vanuit de spoorbaan gezien geen sprake is van een verhoogd risicoprofiel. Wel is op zeer korte afstand van het spoor woonbebouwing aanwezig. De bereikbaarheid en ontvluchtingsmogelijkheden ter plaatse van de Kerkstraat is op orde. Ter plaatse is geen oppervlaktewater aanwezig. Als maatregel worden daarom ter hoogte van de N830 en de Waalbanddijk twee bluswatervoorzieningen gerealiseerd door in de nabijheid van de spoorbaan een bluswaterput te plaatsen.

Oostzijde spoorbaan

- Door de veiligheidsregio is de wens geuit een waterput aan te brengen aan de oostzijde van het spoor, om een voldoende bluswatervoorziening te borgen. Specifiek wordt de locatie aan de oostzijde van de Koningin Wilhelminalaan genoemd. Aangezien de Stationsweg hier over een grotere lengte voor een betere bereikbaarheid zorgt. Oppervlaktewater om als bluswatervoorziening te kunnen dienen ontbreekt echter. Hier wordt een waterput gerealiseerd.

Zaltbommel

- Ter hoogte van station Zaltbommel ligt de spoorbaan verhoogd op een dijklichaam. Het station is toegankelijk aan de westzijde van de spoorbaan. De spoorbaan en het perron aan de oostzijde van het station zijn vanaf het omliggend maaiveld niet bereikbaar. Het perron aan de oostzijde van het station is enkel bereikbaar via de passage en het trappenhuis met liftportaal onder de sporen door. Bij incidenten waarbij snel ontvluchten van een trein aan de oostzijde van het station geboden is of personen door hulpdiensten afgevoerd moeten worden is deze route ontoereikend. Om deze reden wordt hier als maatregel een taludtrap/noodtrap gerealiseerd vanaf de Van Heemstraweg Oost. Ter plaatse van deze weg is geen bluswatervoorziening aanwezig. Naast de trap wordt daarom aanvullend een bluswaterput gerealiseerd.
- Ter hoogte van de Koxkampseweg is geen bluswater aanwezig. Omdat deze locatie in de bebouwde kom van Zaltbommel ligt wordt hier een bluswaterput gerealiseerd.
- Ter hoogte van bedrijfslocatie Sachem is de spoorbaan niet bereikbaar. Het terrein van Sachem is met een omheining afgezet. Hierdoor zijn de bereikbaarheid en de ontvluchtingsmogelijkheden over relatief lange lengte van de spoorbaan beperkt. De spoorbaan kent hier een verhoogd risico-profiel vanwege een derde spoor en de aanwezigheid van een wissel. Het is daarom belangrijk dat de bereikbaarheid van de spoorbaan in geval van een incident geborgd is, zowel vanuit het oogpunt van ontvluchting als repressie. Er worden afspraken gemaakt, voor zover dit nog niet is gebeurd, tussen de plaatselijke brandweer en andere hulpdiensten en het bedrijf Sachem om het terrein te kunnen betreden in geval van een incident. Er is op deze locatie geen noodzaak tot het treffen van technische, fysieke maatregelen. Daarnaast is in de directe omgeving voldoende bluswater aanwezig.

Hedel

- In Hedel zijn geen maatregelen nodig in verband met bereikbaarheid. Het spoor is eenzijdig bereikbaar. Het beschikbare oppervlaktewater is echter niet toereikend (C-watergang). Ondanks dat deze watergang is aangesloten op de Nieuwe Wiel is de watergang onvoldoende gedimensioneerd om als bluswatervoorziening te kunnen dienen. Wel is er een groot watervoerend pakket aanwezig. In de omgeving van de Stationsweg wordt daarom een bluswaterput gerealiseerd.

's-Hertogenbosch

- Aan de noordzijde van de stad (oostzijde spoor), in de omgeving van de Schout Dickbierlaan, bevindt zich aan de oostzijde langs de spoorbaan een brede waterpartij. Het spoor is door de waterpartij vanaf de oostzijde niet te bereiken. Weliswaar is de bereikbaarheid van de spoorbaan aan de westzijde geborgd door de aanwezigheid van de Empelsedijk, maar ter plaatse is geen bluswater in de vorm van oppervlaktewater aanwezig. Ter hoogte van de Schout Dickbierlaan is wel bluswater aanwezig en is de betreffende waterpartij tevens smaller. Een vaste brug is, in verband met spoorlopers, niet wenselijk. Ter verbetering van de bereikbaarheid van deze locatie in het geval van een incident, zal op de voertuigen van de brandweer een mobiele brug worden meegenomen zodat het spoor over de watergang heen bereikt kan worden.

Vught

- Ter hoogte van de Kempenlandstraat wordt aan de westzijde van het spoor een waterput gerealiseerd.

Esch

- In Esch is het spoor eenzijdig bereikbaar en er is bluswater in de vorm van oppervlaktewater aanwezig. De bebouwde kom van Esch ligt op geruime afstand van de spoorbaan en is sprake van een vrije baan zonder wissels. Er zijn geen maatregelen nodig.

Boxtel

- In de kern Boxtel is sprake van een vrije spoorbaan met gebogen verloop, met ten zuiden van de Tongersestraat de aanwezigheid van wissels. Direct aangrenzend aan de oostzijde van het spoor ligt de bebouwde kom van Boxtel met veel woonbebouwing. In Boxtel zijn geen bereikbaarheidsknelpunten aangetroffen. Op alle locaties is de spoorbaan minimaal eenzijdig ongehinderd bereikbaar. Wel is er aantal locaties waar de bluswatervoorziening niet op orde is omdat er geen oppervlaktewater aanwezig is. Om die reden wordt een waterput gerealiseerd aan de oostzijde van het spoor ter hoogte van de Ridder van Cuijkstraat en ter hoogte van de Van Ranststraat.

Bijzondere objecten nabij het spoortracé

Langs het spoortracé in Zaltbommel en 's-Hertogenbosch ligt een aantal risicovolle bedrijven. De risicovolle bedrijven liggen allen buiten het invloedsgebied van een plasbrand, op meer dan 30 meter van het spoor. De bereikbaarheid van deze spoorlocaties is door hun ligging in de bebouwde kom bovendien geen aandachtspunt. Voor deze locaties zijn geen aanvullende maatregelen noodzakelijk.

Conclusie

Ten behoeve van dit Tracébesluit zijn de Beleidsregels EV-beoordeling transportroutes gehanteerd. De risico's zijn berekend en waar nodig verantwoord in een Verantwoording Groepsrisico. In het spoor zijn maatregelen aanwezig die de risico's beperken zoals hotboxdetectie en ATB-vv. Daarnaast is er samen met de vervoerders een convenant opgesteld dat ervoor zorgt dat treinen zo veilig mogelijk worden samengesteld en gelden er strenge regels voor het vervoer van gevaarlijke stoffen. Om de bereikbaarheid voor hulpdiensten, ingeval van een calamiteit, van de spoorweg te verbeteren worden er op een aantal plaatsen trappen tegen het talud geplaatst. Ook wordt er ten behoeve van de bestrijdbaarheid voorzien in bluswaterputten. Deze maatregelen zijn tot stand gekomen in overleg met de Veiligheidsregio's Gelderland Zuid en Brabant Noord. De maatregelen met betrekking tot bereikbaarheid en bestrijdbaarheid zijn opgenomen in tabel 9-3.

Conclusie is dat het project op dit traject niet leidt tot risico's die onaanvaardbaar zijn en derhalve niet in de weg staan aan uitvoering van het Tracébesluit. De Regeling basisnet, waaronder de risicocontouren en het plasbrandaandachtsgebied, zal in een afzonderlijke procedure worden aangepast.

Tabel 9-3. Maatregelen in verband met bereikbaarheid en bestrijdbaarheid.

Locatie	Type voorziening
Waardenburg	
Westzijde spoor	Mobiele brug
Ten noorden van de N830/Steenweg	1 Waterput
Ter hoogte van de Koningin Wilhelminalaan	1 Waterput
Ter hoogte van de N830	1 Waterput
Ter hoogte van de Waalbanddijk	1 Waterput
Oostzijde spoor	
Ter hoogte van de Koningin Wilhelminalaan	1 Waterput
Zaltbommel	
Station Zaltbommel – Van Heemstraweg Oost	Taludtrap en Waterput
Koxkampseweg	1 Waterput
Hedel	
Hedel	1 Waterput
Vught	
Ter hoogte van de Kempenlandstraat	1 Waterput
Boxtel	
Ter hoogte van de Ridder van Cuijkstraat	1 Waterput
Ter hoogte van de Van Ranststraat	1 Waterput

9.2.3 Trillingen

In deze paragraaf zijn de resultaten beschreven van de metingen, de berekeningen en van de maatregelafweging voor de deelgebieden Meteren-'s-Hertogenbosch en Vught-Boxtel met een overschrijding.

Deelgebied Meteren-'s-Hertogenbosch

In het deelgebied Meteren-'s-Hertogenbosch is sprake van 1 cluster met overschrijding op basis van de Bts. Dit cluster is aangegeven in tabel 9-4 en figuur 9-2. Figuur 9-2 geeft ook de benodigde reductie van V_{per} weer. Een cluster is een groep woningen of kantoren/bedrijven die profijt zou kunnen hebben van een gezamenlijke maatregel. De indeling heeft plaatsgevonden op basis van de hoogte van de benodigde reductie.

Tabel 9-4. Cluster Meteren – 's-Hertogenbosch.

Nr.	Naam Cluster	Ligging
1	Cluster Vlierdseweg	Westzijde spoor

Figuur 9-2. Overzicht cluster Vlierdseweg.

Cluster Vlierdseweg

In dit cluster bevindt zich 1 wooneenheid waar sprake is van een overschrijding van de grenswaarde van V_{per} . De maximaal benodigde reductie voor V_{per} is 34% (zie ook deelrapport OTB Trillingen Deel 3).

Omdat het cluster slechts één pand omvat zijn bronmaatregelen niet kostendoelmatig omdat de investeringskosten aanzienlijk groter zijn dan de opbrengst per pand. De maatregelen verbetering aansluiting kunstwerk en OTC zijn afgefallen. De kosten van deze maatregelen zijn aanzienlijk groter dan de opbrengsten, ook is de werkruimte tussen pand en spoor voor de realisatie van een OTC onvoldoende.

Conclusie deelgebied Meteren-'s-Hertogenbosch

Uit de maatregelenafweging volgt dat geen maatregelset is die voldoet aan de gestelde eisen in het kader van de doelmatigheidsafweging.

Deelgebied Vught-Boxtel

Na uitvoering van de trillingsmetingen, de trillingsberekeningen en de toetsing aan de Bts is geconstateerd dat er voor een aantal panden in Boxtel overschrijdingen van grenswaarden optreden, zie figuur 9-3.

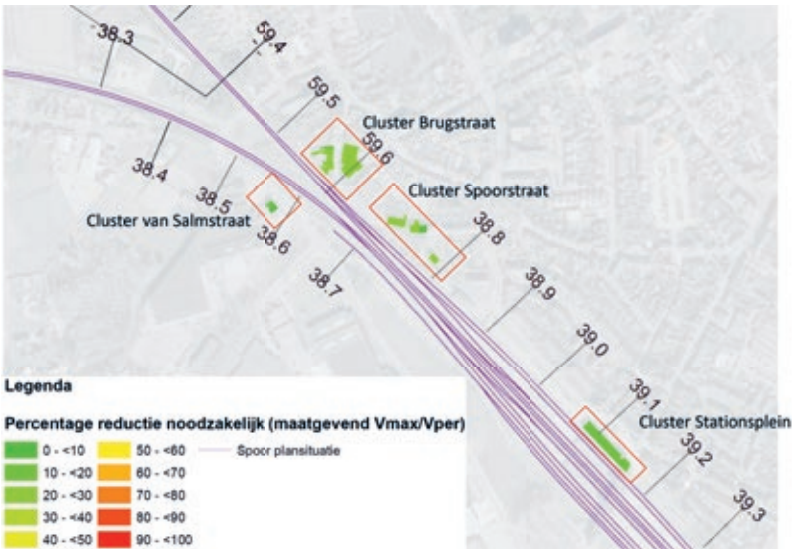

Figuur 9-3. Deelgebied Vught-Boxtel, overschrijding Bts projectsituatie PHS Meteren – Boxtel.

In het deelgebied Vught-Boxtel is sprake van 4 clusters met overschrijdingen op basis van de Bts. Deze clusters zijn aangegeven in tabel 9-5 en figuur 9-4. In de figuur is ook de benodigde reductie van V_{max} of V_{per} te zien. Een cluster is een groep woningen of kantoren/bedrijven die profijt zou kunnen hebben van een gezamenlijke maatregel. De indeling heeft plaatsgevonden op basis van de hoogte van de benodigde reductie.

Tabel 9-5. Clusters Vught-Boxtel.

Nr.	Naam Cluster	Ligging
1	Cluster van Salmstraat	Westzijde spoor
2	Cluster Brugstraat	Oostzijde spoor
3	Cluster Spoorstraat	Oostzijde spoor
4	Cluster Stationsplein	Oostzijde spoor

Figuur 9-4. Overzicht clusters Vught-Boxtel.

Het onderzoek resulteert in noodzaak van afwegen van maatregelen aan de bron, overdracht of bij de ontvanger. Een aantal van de onderzochte potentiële maatregelen blijken technisch niet uitvoerbaar te zijn of zijn niet voldoende effectief om de trillingssterkte voldoende te mitigeren. De onderzochte maatregelen die wel effectief en uitvoerbaar zijn, blijken na doorrekening van de kosten per wooneenheid of per m² bedrijfsoppervlak, niet kostendoelmatig te zijn en mogen om die reden achterwege blijven.

De clusters zijn allen gelegen langs het spoor. Cluster Stationsplein omvat het station Boxtel met daaraan gekoppelde commerciële ruimten. Omdat dit een pand is met spoorgebonden bedrijfsactiviteiten, wordt hiervoor geen afweging van maatregelen uitgewerkt.

De nader onderzochte bronmaatregel betreft een betonplaat onder het spoor. Overdrachtsmaatregelen die nader onderzocht zijn, zijn diverse typen ondergrondse trillingsreducerende constructies ofwel OTC's.

Ontvangermaatregelen zijn niet nader onderzocht. De maatregelen leveren uitsluitend een reductie op voor de woningen waaraan de maatregel wordt getroffen en veelal zijn de maatregelen duurder dan het normbedrag van € 47.000,- per wooneenheid. Het verstijven van vloeren en het vervangen van niet dragende binnenwanden zijn voor wat betreft de kosten minder omvangrijk dan overige ontvangermaatregelen, maar worden als niet kansrijk gezien omdat de inpasbaarheid in de bestaande constructie complex zal zijn met als gevolg alsnog hoge kosten en zeer ingrijpende gevolgen de voor de bewoners tijdens de realisatie. Tot slot is de effectiviteit van de ontvangermaatregelen ongewis.

Bij de navolgende beschrijving zijn de clusters ingedeeld naar ligging aan de oostzijde en ligging aan de westzijde van het spoor.

Oostzijde spoor

Cluster Brugstraat

In dit cluster bevinden zich 7 wooneenheden en 2092 m² bedrijfsoppervlak waar sprake is van een overschrijding van de grenswaarden V_{per} . De maximaal benodigde reductie voor V_{per} is 25%. Er is geen overschrijding van V_{max} .

Mogelijke maatregelen zijn een betonplaat en een MIP-wand (Mixed in Place-wand). De onderzochte maatregelen zijn niet effectief of niet uitvoerbaar vanwege de beperkte ruimte en zijn daarom niet nader onderzocht op doelmatigheid.

Cluster Spoorstraat

In dit cluster bevinden zich 6 wooneenheden waar sprake is van een overschrijding van de grenswaarden V_{per} . De maximaal benodigde reductie voor V_{per} is 25%. Er is geen overschrijding van V_{max} .

Mogelijke maatregelen zijn een betonplaat en een MIP-wand (Mixed in Place-wand). De onderzochte maatregelen zijn niet effectief of niet uitvoerbaar vanwege de beperkte ruimte en zijn daarom niet nader onderzocht op doelmatigheid.

Conclusie oostzijde spoor

Voor de clusters zijn de mogelijke en daarbij effectieve maatregelen niet kostendoelmatig.

Westzijde spoor

Cluster van Salmstraat

In dit cluster bevinden zich 2 wooneenheden waar sprake is van een overschrijding van de grenswaarden V_{per} . De maximaal benodigde reductie voor V_{per} is 11%. Er is geen overschrijding van V_{max} .

- Mogelijke maatregel: een betonplaat en een MIP-wand zijn als geschikte maatregelen afgeleid. Het realiseren van een betonplaat is uitvoeringstechnisch complex omdat de werkzaamheden in een spoor situatie in exploitatie uitgevoerd moeten worden waardoor de uitvoeringskosten hoog zijn. De kostendoelmatigheid is laag omdat het slechts 2 panden betreft. De overdrachtsmaat-

regel MIP-wand is hier in principe toepasbaar. Op basis van een verkennende berekening is vastgesteld dat de MIP-wand tot diepte van 20 meter en een lengte van circa 40 meter ter hoogte van de beide panden omvat.

- **Kosteneffectiviteit:** Door het nemen van de voorgestelde maatregel neemt het aantal wooneenheden met een overschrijding af van 2 naar 0. Op basis van het normbedrag van € 47.000,- per wooneenheid is het totale normbedrag voor deze maatregel € 94.000,-. De kosten van de maatregel bedragen € 320.000,- waardoor de maatregel niet kosteneffectief is.

De maatregel blijkt niet kosteneffectief te zijn. Voor dit cluster zijn, op basis van kosteneffectiviteit, geen doelmatige maatregelen mogelijk.

Conclusie westzijde spoor

Voor het cluster zijn de mogelijke en daarbij effectieve maatregelensets niet kostendoelmatig.

9.2.4 Luchtkwaliteit

Als onderzoeksgebied voor luchtkwaliteit is langs het tracé Meteren – Boxtel een zone van 3 km aan weerszijden van het spoor aangehouden. Door de beperkte bijdrage van het treinverkeer aan de concentraties NO₂ en PM₁₀ ligt het daadwerkelijke invloedsgebied van het treinverkeer een stuk dichterbij het spoor.

Langs het tracé van het project PHS Meteren – Boxtel liggen ook andere emissiebronnen die effecten hebben op de luchtkwaliteit. Het gaat hierbij o.a. om wegverkeer, scheepvaart en industriële bronnen. Belangrijke bronnen zijn bijvoorbeeld de N65 en de A2. Deze bronnen zijn opgenomen in de achtergrondconcentraties die bij de toetsing aan normen worden meegenomen.

De wijzigingen aan de N65 die als gevolg van het project PHS Meteren – Boxtel plaatsvinden (toekomstige situatie met de N65 die over het spoor heen kruist) zijn meegenomen in de berekeningen. Dit betreft de wijziging in hoogteligging en ook de wijziging in snelheid (van 70 km/u naar 80 km/u).

Conform de Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007 dient getoetst te worden op plaatsen waar men redelijkerwijs kan komen en gedurende een significante periode. In de praktijk houdt dit in dat getoetst dient te worden daar waar woningen aanwezig zijn en daar waar zicht gevoelige bestemmingen bevinden. Voor toetsing ten behoeve van het Tracébesluit is gerekend op woningen en gevoelige bestemmingen.

De effecten van de spooruitbreiding op de luchtkwaliteit zijn berekend met het rekenmodel Geomilieu (versie 4.30). Met dit model is de uitstoot (emissie) voor NO₂, PM₁₀ en PM_{2,5} van het treinverkeer naar de omgeving berekend. De uitkomsten zijn gecombineerd met de achtergrondkwaliteit van de lucht van andere emissiebronnen. De hoogste concentraties in 2026 (het maatgevende jaar) in de projectsituatie nabij woningen of gevoelige bestemmingen die optreden langs het tracé Meteren – Boxtel zijn in tabel 9-6 weergegeven.

Tabel 9-6. Hoogste concentraties NO₂, PM₁₀ en PM_{2,5} overschrijdingsdagen en -uren PM₁₀ en NO₂.

	NO ₂	PM ₁₀	PM _{2,5}
Hoogste concentratie Plansituatie		18,2	22,5
Achtergrond	14,04	21.1	14,5
Maximale overschrijdingsdagen PM ₁₀	-	11	-
Maximale overschrijdingsuren NO ₂	0	-	-

Op basis van de berekeningen die zijn uitgevoerd, kan worden geconcludeerd dat de effecten van het project PHS Meteren – Boxtel op de luchtkwaliteit beperkt zijn. De concentraties worden voornamelijk bepaald door de achtergrondconcentratie, met name door de A2.

Uit tabel 9-6 blijkt dat de grenswaarde voor de jaargemiddelde concentraties NO₂ en PM₁₀ van 40 µg/m³ en PM_{2,5} van 25 µg/m³ niet wordt overschreden. Ook het toegestane aantal overschrijdingsdagen

voor PM_{10} van 35 en het toegestane aantal overschrijdingsuren NO_2 van 18 wordt niet overschreden. Luchtkwaliteit vormt hiermee geen belemmering voor de planuitvoering.

9.2.5 Natuur

Natura 2000-gebieden en Natuur Netwerk Nederland

In het kader van ecologie is onderzocht welke effecten kunnen optreden vanwege het project PHS Meteren – Boxtel. Hiervoor heeft een toets plaatsgevonden op de door de Wet natuurbescherming beschermde gebieden (Natura 2000-gebieden) en het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De resultaten van het onderzoek naar effecten op Natura 2000-gebieden en NNN worden in deze paragraaf voor het gehele traject Meteren – Boxtel beschreven. Mogelijke effecten als gevolg van de tijdelijke situatie in Vught zijn beschreven in paragraaf 6.7.6.

Effecten beschermde gebieden: Natura 2000-gebieden

Zuidwestboog Meteren

Barrièrewerking en versnippering

Het projectgebied van de Zuidwestboog Meteren doorsnijdt geen Natura 2000-gebieden. Tevens is geen sprake van barrièrewerking, vanwege de afstand van het projectgebied tot de omliggende Natura 2000-gebieden. Bovendien ligt de Zuidwestboog Meteren gepositioneerd nabij de bestaande kruising van snel- en spoorwegen. Het gebied waar de Zuidwestboog Meteren wordt gerealiseerd heeft geen specifieke functie als verbinding tussen Natura 2000-gebieden. Negatieve effecten van permanente versnippering en barrièrewerking door de Zuidwestboog Meteren op Natura 2000-gebieden zijn om die reden uitgesloten.

Verstoring door geluid

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Rijntakken (deelgebied Uiterwaarden Waal) ligt op 1 km van dit deelgebied. Deze afstand is dermate groot dat effecten van geluidsverstoring vanuit het projectgebied op dit Natura 2000-gebied, als gevolg van de werkzaamheden tijdens de aanleg van het nieuwe spoortracé, verwaarloosbaar zijn. Negatieve effecten als gevolg van tijdelijke geluidsverstoring (tijdens de aanlegwerkzaamheden) kunnen om die reden worden uitgesloten.

Meteren – 's-Hertogenbosch

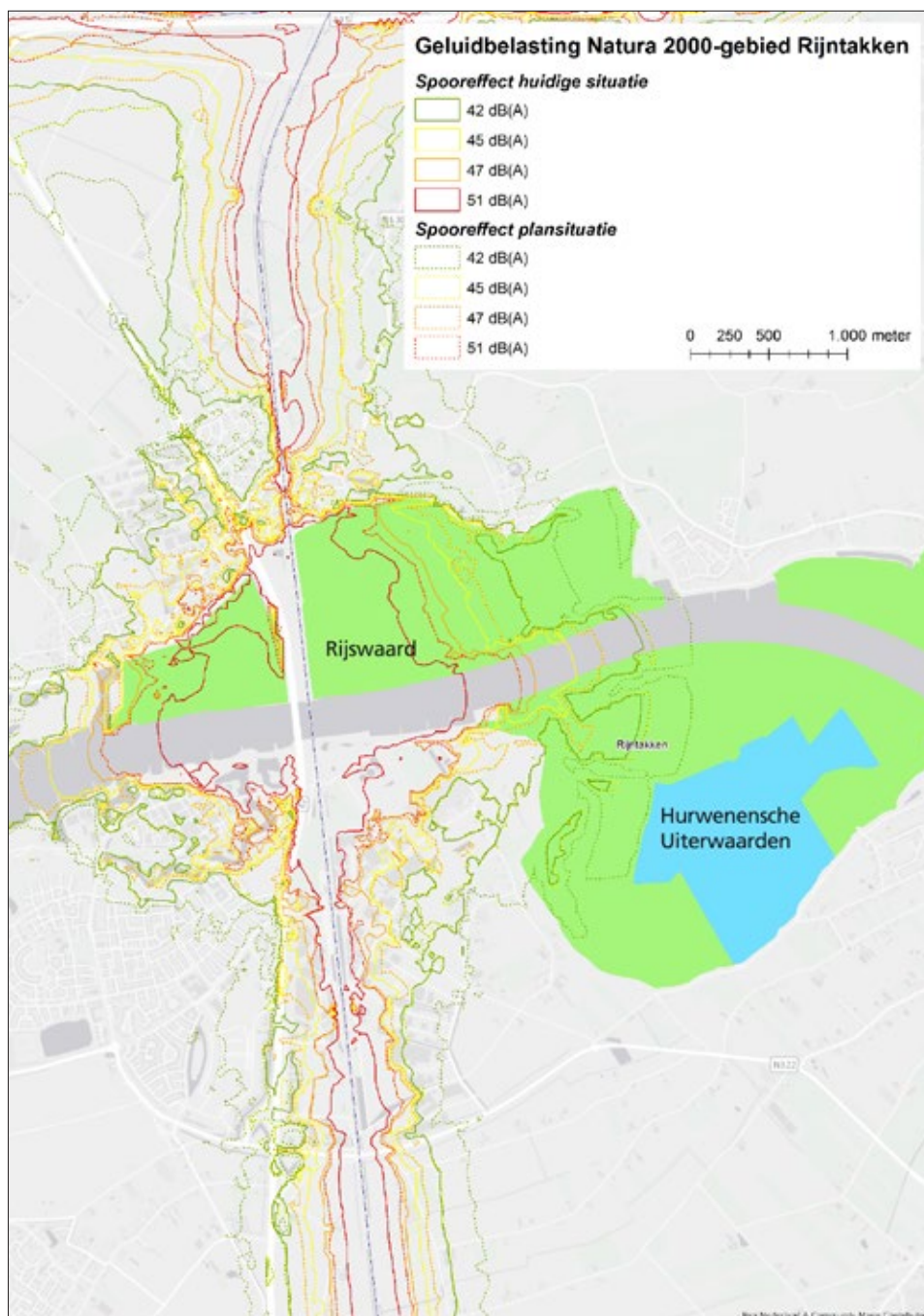
Barrièrewerking en versnippering

In dit deelgebied vinden geen fysieke maatregelen plaats. Een toename van de barrièrewerking en versnippering kan alleen ontstaan door een toename van het gebruik van het spoor. Voor Natura 2000-gebied Rijntakken is de situatie dat de bestaande spoorlijn Utrecht – Eindhoven over de Waal op een spoorbrug ligt met grote brugdelen. Het is voor soorten in de huidige situatie door deze brugdelen niet aantrekkelijk om, als het ware, “door de brug heen te trekken”, ook omdat parallel aan de spoorbrug tevens de brug met de A2 is gelegen. Het is voor soorten aantrekkelijker om onder de bruggen door te gaan. Aangezien er geen verandering van de huidige bruggen plaatsvindt en er al sprake is van een gebied met een hoge mate van verstoring, treedt er geen verandering op in de mogelijkheden voor soorten om langs of door de rivier te trekken.

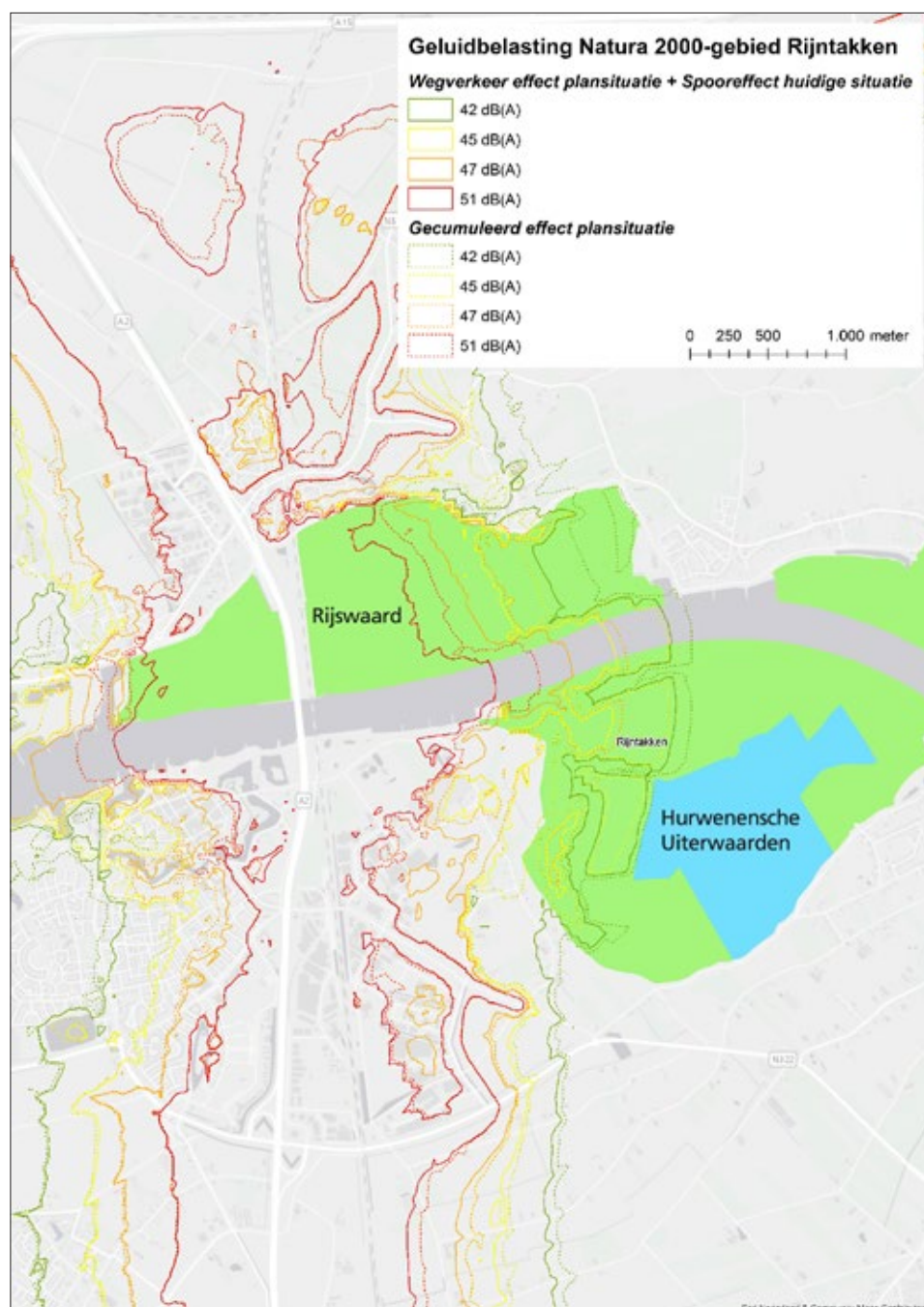
Voor andere Natura 2000-gebieden geldt dat het spoor niet is gelegen nabij deze gebieden. De verhoging van de frequentie van het gebruik leidt niet tot een toename van barrièrewerking of versnippering.

Verstoring door geluid

Figuur 9-5 laat zien dat als gevolg van het project de geluidsniveaus in het Natura 2000-gebied Rijntakken toenemen. Figuur 9-6 laat zien dat het effect beperkt is, als ook de invloed van de A2 wordt in de beoordeling meegenomen.

Figuur 9-5. Verandering van geluidscontouren als gevolg van PHS Meteren Boxtel in het Natura 2000-gebied Rijntakken. Deze afbeelding geeft het verschil tussen het project en de huidige situatie, waarbij uitsluitend het effect van het spoor is meegenomen.

Figuur 9-6. Verandering van geluidscontouren als gevolg van PHS Meteren Boxtel in het Natura 2000-gebied Rijntakken. Deze afbeelding geeft de gevolgen van het project, waarbij ook rekening is gehouden met de invloed van de A2.

De verandering van geluidscontouren beperkt zich tot de Rijswaard en Hurwenensche Uiterwaarden. Effecten op grotere afstand zijn uitgesloten.

Verstorende effecten van geluid zijn beoordeeld aan de hand van berekeningen van het geluidsbelaste oppervlak met een geluidsniveau van meer dan 42 dB(A) (drempelwaarde voor broedvogels), en meer dan 51 dB (A) voor niet-broedvogels.

De effecten van verstoring door toename van geluid als gevolg van PHS Meteren – Boxtel zijn als niet significant beoordeeld. Voor de vogels met een instandhoudingsdoel in het Natura 2000-gebied Rijntakken zal de beperkte toename van de geluidsbelasting niet leiden tot effecten. Dit komt doordat er in de huidige situatie al sprake is van een geluidbelast gebied, met name in de Rijswaard. Het geluidsniveau wordt grotendeels bepaald door de (hoge) geluidbelasting als gevolg het wegverkeer van de A2 en de scheepvaart over de Waal. De effecten als gevolg van de toename van het treinverkeer zijn beperkt. Soorten die in de Hurwenensche Uiterwaarden voorkomen, zijn vooral gebonden aan het moeras aan de zuidkant van het gebied. Hier vindt geen wezenlijke verandering van de geluidsbelasting plaats. Effecten zijn hier ook uitgesloten.

's-Hertogenbosch – Vught

Barrièrewerking en versnippering

Barrièrewerking en versnippering zijn niet relevant als effect op het nabijgelegen Natura 2000-gebied Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek. Het spoor ligt tussen Moerputten en Bossche Broek. Uitwisseling van soorten vindt niet plaats tussen Moerputten en Bossche Broek vanwege de ligging van de kades van het Dommeldal en omdat populaties van kwalificerende soorten zich niet aan weerszijden van het spoor bevinden. Het optreden van barrièrewerking of versnippering is uitgesloten.

Verstoring door geluid

In het Natura 2000-gebied Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek is er sprake van een toename van geluid vanwege het project PHS Meteren – Boxtel. Het geluid van nabijgelegen wegen blijkt in het gebied maatgevend te zijn. De kwalificerende natuurwaarden in de omgeving zijn niet gevoelig voor geluid. Om die reden kunnen negatieve effecten van verstoring op de instandhoudingsdoelstellingen van dit Natura 2000-gebied op voorhand worden uitgesloten.

Aantasting door verdroging

Na aanleg van de verdiepte ligging Vught kan een beperkte opstuwing van grondwater plaatsvinden ten zuiden van de verdiepte ligging en een beperkte verlaging van het grondwater plaatsvinden ten noorden van de verdiepte ligging. Deze beperkte opstuwing en verlaging van het grondwater zal hoogstens (orde-grootte) enkele centimeters bedragen en alleen tot de directe omgeving (hoogstens tot enkele tientallen meters) van het tracé reiken.

Het Natura 2000-gebied Vlijmens ven, Moerputten & Bossche Broek grenst in het deel ten noorden van de verdiepte ligging aan weerszijden van het tracé 's-Hertogenbosch – Vught. Alle kwalificerende soorten en habitattypen van dit Natura 2000-gebied zijn gevoelig tot zeer gevoelig voor verdroging.

Het tracé wordt echter aan weerszijden gescheiden van het Natura 2000-gebied door grote waterlopen – het Afwateringskanaal 's-Hertogenbosch-Drongelen en de rivier de Dommel. Het effect van deze waterlopen op de grondwaterstroming is dusdanig, dat hierdoor de effecten van de beperkte verlaging van het grondwater worden opgeheven. Permanente effecten als gevolg van de verdiepte ligging op het grondwater ter plaatse van het Natura 2000-gebied Vlijmens ven, Moerputten & Bossche Broek zijn daardoor klein. Er is geen sprake van verdroging van verdrogingsgevoelige natuur in de directe en wijdere omgeving. Significant negatieve effecten van verdroging op het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied Vlijmens ven, Moerputten & Bossche Broek en op de overige Natura 2000-gebieden in de omgeving zijn uitgesloten.

Vught – Boxtel

Barrièrewerking en versnippering

Barrièrewerking en versnippering is niet relevant op het nabijgelegen Natura 2000-gebied Kampina & Oisterwijkse Vennen. De kwalificerende soorten van dit gebied zijn soorten die zijn gebonden aan de heiden, vennen en zandverstuivingen binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied. Tussen het spoor en het Natura 2000-gebied liggen verschillende wegen (Koevoortseweg en Oirschotseweg) en bebouwing en ten oosten van het spoor liggen geen vergelijkbare gebieden die van belang zijn

voor de uitwisseling van populaties. De populaties in het Natura 2000-gebied zijn voor uitwisseling niet afhankelijk van gebieden die oostelijk van het Natura 2000-gebied liggen. Het optreden van barrièrewerking of versnippering is uitgesloten.

Verstoring door geluid

Op basis van geluidberekeningen blijkt dat er als gevolg van het project PHS Meteren Bortel geen toename van geluid is in het Natura 2000-gebied Kampina & Oisterwijkse Vennen. Effecten zijn uitgesloten.

Meteren – Bortel: stikstofdepositie

Voor de beoordeling of het project PHS Meteren – Bortel op een voor stikstofgevoelig habitat in een Natura 2000-gebied een verslechterend of significant verstrend effect kan hebben, is de stikstofdepositie berekend met gebruikmaking van AERIUS Calculator. Hieruit blijkt dat het project PHS Meteren – Bortel per kalenderjaar de toename van stikstofdepositie veroorzaakt in de Natura 2000-gebieden die zijn opgenomen in tabel 9-7.

Tabel 9-7. Maximale veranderingen van de stikstofdepositie als gevolg van PHS Meteren – Bortel. De stikstofdepositie is gegeven in mol N/(ha×jr).

Natura 2000-gebieden	Gebruiksfas			Realisatiefas		
	Huidig	Plan	Verschil	Huidig	Plan	Verschil
Biesbosch	0,03	0,06	+0,03	0	0	0
Binnenveld	0,04	0,07	+0,03	0	0	0
Kampina & Oisterwijkse Vennen	0,06	0,19	+0,13	0.02	0.24	+0.21
Kempenland-West	0,03	0,07	+0,04	0.00	0.06	+0.06
Kolland & Overlangbroek	0,10	0,17	+0,07	0.00	0.09	+0.09
Langstraat	0,05	0,10	+0,05	4.86	5.32	+0.46
Lingegebied & Diefdijk-Zuid	0,08	0,14	+0,06	0.00	0.13	+0.13
Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem	0,05	0,08	+0,04	0.00	0.08	+0.08
Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen	26,12	27,44	+1,32	85.42	91.45	+6.03
Maasduinen	0,02	>0,05	+0,03	0	0	0
Rijntakken	0,84	2,85	+2,02	0.00	0.047	+0.47
Regte Heide & Riels Laag	0,03	0,06	+0,04	0.00	>0.05	+>0.05
Sint Jansberg	0,03	0,06	+0,03	0	0	0
Ulvenhoutse Bos	0,02	>0,05	+0,03	0	0	0
Veluwe	0,05	0,10	+>0,05	0.00	0.06	+0.06
Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek	14,89	16,24	+1,35	11,65	14.74	+3.06

Nederlandse Natura 2000-gebieden

De benodigde ontwikkelingsruimte past binnen de voor het project gereserveerde ontwikkelingsruimte. Deze ontwikkelingsruimte wordt in het Tracébesluit (zijnde een toestemmingsbesluit ingevolge artikel 2.7 Besluit natuurbescherming) eenmalig toegedeeld, uitgaande van het jaar waarin de depositie als gevolg van PHS Meteren – Bortel het hoogst is.

Het PAS is per gebied (in de gebiedsanalyses) en op generiek niveau passend beoordeeld (Doekes *et al.*, 2015). In de conclusie is aangegeven dat is uitgesloten dat door het PAS de natuurlijke kenmerken van enig Natura 2000-gebied worden aangetast en de instandhoudingsdoelen in gevaar komen.

Voor Binnenveld (Provincie Utrecht 2017) geldt: “Er is wetenschappelijk gezien redelijkerwijs geen twijfel dat de instandhoudingsdoelstellingen op termijn kunnen worden gehaald. Behoud is geborgd, dus verslechtering wordt voorkomen. ‘Verbetering van de kwaliteit’ of ‘uitbreiding van de oppervlakte’ van de habitattypen of leefgebieden kan in de gevallen waarin dit een doelstelling is in

de tweede of derde tijdvak van dit programma aanvangen.” Hiermee is impliciet aangegeven dat er geen belemmering is voor de uitgifte van de afgegeven ontwikkelingsruimte.

Voor Kolland & Overlangbroek (Provincie Utrecht, 2017) geldt: “Een matige overbelasting van het habitatype Vochtige alluviale bossen C met stikstof. Ondanks de overschrijding van de kritische depositiewaarde wordt door de uitvoering van de herstelmaatregelen in dit gebied gewaarborgd dat in beide tijdvakken geen verslechtering optreedt van de kwaliteit. Ook hebben de negatieve effecten van de essentaksterfte geen effect op de oppervlakte kwalificerend habitatype. Door in te boeten met houtige gewassen die ook van nature in dit habitatype voorkomen, zal hierdoor de kwaliteit van het habitatype niet verminderen. Door het uitvoeren van de herstelmaatregelen (verbetering beheer, uitvoeren achterstallig onderhoud en, meest belangrijk, het treffen van hydrologische maatregelen) wordt de kwaliteit van het habitatype verbeterd en is, door een toename van kwel in het gebied, uitbreiding van het habitatype in Overlangbroek mogelijk. Het bereiken van de uitbreiding- en instandhoudingdoelstelling waarvoor dit gebied is aangewezen blijft, rekening houdend met gebiedsspecifieke kenmerken, door het uitvoeren van herstelmaatregelen ook in beide tijdvakken mogelijk. Doordat op alle onderdelen herstelmaatregelen worden getroffen is behoud van dit habitatype, ondanks de overschrijding van de [kritische depositiewaarde], gegarandeerd. Het is onder deze condities verantwoord om over te gaan tot het uitgeven van de ‘ontwikkelruimte’”.

Voor Lingegebied & Diefdijk-Zuid (Provincie Gelderland, 2017b) geldt: “In deze gebiedsanalyse is op basis van de best beschikbare wetenschappelijke kennis inzichtelijk gemaakt en onderbouwd dat; – gegeven de in deze analyse geschetste depositieverloop waar binnen de te verwachten uitgifte van ontwikkelingsruimte is meegewogen en; – gegeven de staat van instandhouding, de trend en de afstand tot de KDW van de betrokken habitatypes en leefgebieden van soorten; – alsmede door de positieve effecten van geborgde uitvoering van maatregelen en; – het ontbreken van negatieve effecten van de uitvoering van maatregelen op andere aangewezen habitatypes; er met de uitgifte van ontwikkelruimte, zeker geen aantasting plaatsvindt van de natuurlijke kenmerken van het gebied. Behoud is hiermee gedurende de eerste PAS-periode geborgd en daar waar uitbreidings- en of verbeterdoelen aan de orde zijn, geldt dat deze op termijn behaald kunnen worden”.

Voor Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem (Provincie Gelderland, 2017c) geldt: “Met de concrete gebiedsmaatregelen uit de 1ste PAS-periode en de beoogde maatregelen in de 2de en 3de periode kunnen de instandhoudingdoelstelling van de betreffende Habitatypes voor het gebied worden behaald. Het gebied als geheel kan daarom worden ingedeeld in categorie 1a: Wetenschappelijk gezien is er redelijkerwijs geen twijfel dat de instandhoudingsdoelstellingen op termijn kunnen worden gehaald. Behoud is geborgd, dus verslechtering wordt voorkomen. ‘Verbetering van de kwaliteit’ of ‘uitbreiding van de oppervlakte’ van de habitatypes of leefgebieden zal in de gevallen waar dit een doelstelling is in het eerste tijdvak van dit programma aanvangen. Daarmee is er geen belemmering voor de uitgifte van ontwikkelingsruimte”.

Voor Maasduinen en Sint-Jansberg (Provincie Limburg, 2017a; 2017b) geldt: “Er treedt met de uitgifte van ontwikkelingsruimte bij het in deze gebiedsanalyse geschetste depositieverloop en bij de uitvoering van de in deze gebiedsanalyse genoemde en geborgde maatregelen op habitatniveau geen verslechtering op, ook niet tijdelijk; behoud gedurende het eerste PAS tijdvak is geborgd en daar waar uitbreidings- en of verbeterdoelen aan de orde zijn, geldt dat deze op termijn behaald kunnen worden ondanks de uitgifte van ontwikkelingsruimte. De toelating van economische activiteiten binnen de [...] ontwikkelingsruimte is derhalve verantwoord”.

Voor Veluwe (Provincie Gelderland, 2017d) geldt: “Als geheel valt Natura 2000-gebied Veluwe in categorie 1b: wetenschappelijk gezien is er redelijkerwijs geen twijfel dat de instandhoudingsdoelstellingen op termijn kunnen worden gehaald. Behoud is geborgd, dus verslechtering wordt voorkomen. ‘Verbetering van de kwaliteit’ of ‘uitbreiding van de oppervlakte’ van de habitatypes of leefgebieden zal in de gevallen waar dit een doelstelling is in een tweede of derde tijdvak van dit programma aanvangen”. Hiermee is impliciet aangegeven dat er geen belemmering is voor de uitgifte van de afgegeven ontwikkelingsruimte.

Voor de overige gebieden uit tabel 9-7 is de volgende conclusie getrokken (Dorland *et al.*, 2017; Provincie Noord-Brabant, 2017a; 2017b; 2017c; 2017d; 2017e; 2017f; 2017g): “Er treedt met de uitgifte van ontwikkelingsruimte bij het in deze gebiedsanalyse geschetste depositieverloop en bij de uitvoering van de in deze gebiedsanalyse genoemde en geborgde maatregelen op habitatniveau geen verslechtering op, behoud gedurende de eerste PAS periode is geborgd en daar waar uitbreidings- en of verbeterdoelen aan de orde zijn, geldt dat deze op termijn behaald kunnen worden ondanks de uitgifte van ontwikkelingsruimte. Eveneens is op basis van de best beschikbare wetenschappelijk kennis beoordeeld dat de te treffen passende maatregelen in deze gebiedsanalyse geen negatieve effecten hebben op andere instandhoudingsdoelen in het gebied”.

Hiermee is onderbouwd dat, tegen de achtergrond van de ontwikkeling van de stikstofdepositie, de effecten van de generieke brongerichte maatregelen en de gebiedsspecifieke herstelmaatregelen, het gebruik van de in dit programma opgenomen depositie- en ontwikkelingsruimte niet leidt tot verslechtering of aantasting van de natuurlijke kenmerken gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor deze Natura 2000-gebieden. Door middel van monitoring wordt gevolgd of de onderbouwing in de gebiedsanalyses actueel is. Zo nodig vindt bijsturing plaats. De details zijn opgenomen in de PAS-gebiedsanalyses.

Op basis van het PAS en de conclusies van de passende beoordeling die in het kader van het programma is gemaakt, voor de Natura 2000-gebieden kan worden geconcludeerd dat het project PHS Meteren – Boxtel met het toedelen van de benodigde ontwikkelingsruimte niet leidt tot aantasting van de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden

Buitenlandse Natura 2000-gebieden

Nederland heeft met Duitsland en België afgestemd over de wijze waarop de bevoegde gezagen bij de beoordeling van aanvragen van toestemmingsbesluiten de gevolgen toetsen van activiteiten die stikstofdepositie veroorzaken op buitenlandse Natura 2000-gebieden. Nederland zal voor de toetsing van activiteiten die in Nederland plaatsvinden met gevolgen voor Natura 2000-gebieden in Duitsland of België dezelfde toetsingskaders hanteren als Duitsland en België zelf.

Onderstaande beschrijft de huidige toetsingskaders van Duitsland en België. Uitgangspunt bij onderstaande toetsingskaders is de maximale depositie die door een project veroorzaakt wordt.

Natura 2000 in Duitsland

Wanneer een project of een handeling op Nederlands grondgebied op geen enkel Natura 2000 gebied in Duitsland een toename van stikstofdepositie van meer dan $3,57 \text{ mol N}/(\text{ha} \times \text{jr})$ veroorzaakt, is er geen bezwaar tegen het verlenen van toestemming voor deze activiteit⁶. Dit stikstof-aspect staat een vergunningverlening door het Nederlandse bevoegde gezag dan niet in de weg. Voor geen van de gebieden in Duitsland is sprake van een toename van meer dan $3,57 \text{ mol N}/(\text{ha} \times \text{jr})$ als gevolg van PHS Meteren – Boxtel.

Natura 2000 in Vlaanderen

Het uitgangspunt is een drempelwaarde van 3% van de kritische depositiewaarde (Vlaanderen hanteert dezelfde kritische depositiewaarden als Nederland) van een voor stikstof gevoelig habitattype of leefgebied in een Vlaams Natura 2000 gebied.

De meeste gevoelige habitattypen hebben een kritische depositiewaarde van $400 \text{ mol N}/(\text{ha} \times \text{jr})$. 3% hiervan is $12,0 \text{ mol N}/(\text{ha} \times \text{jr})$. Voor geen van de Vlaamse gebieden wordt deze drempelwaarde overschreden. Wanneer de door het voorgenomen project of de voorgenomen handeling te veroorzaken stikstofdepositie op een Vlaams Natura 2000 gebied – lager is dan of gelijk is aan deze drempelwaarde, is er geen aantoonbaar schadelijk gevolg en is geen toestemming vereist.

Conclusie Natura 2000-gebieden

Op basis van voorgaande kan worden geconcludeerd dat (significant) negatieve effecten op Natura 2000 gebieden zijn uitgesloten.

Effecten beschermde gebieden – Natuur Netwerk Nederland

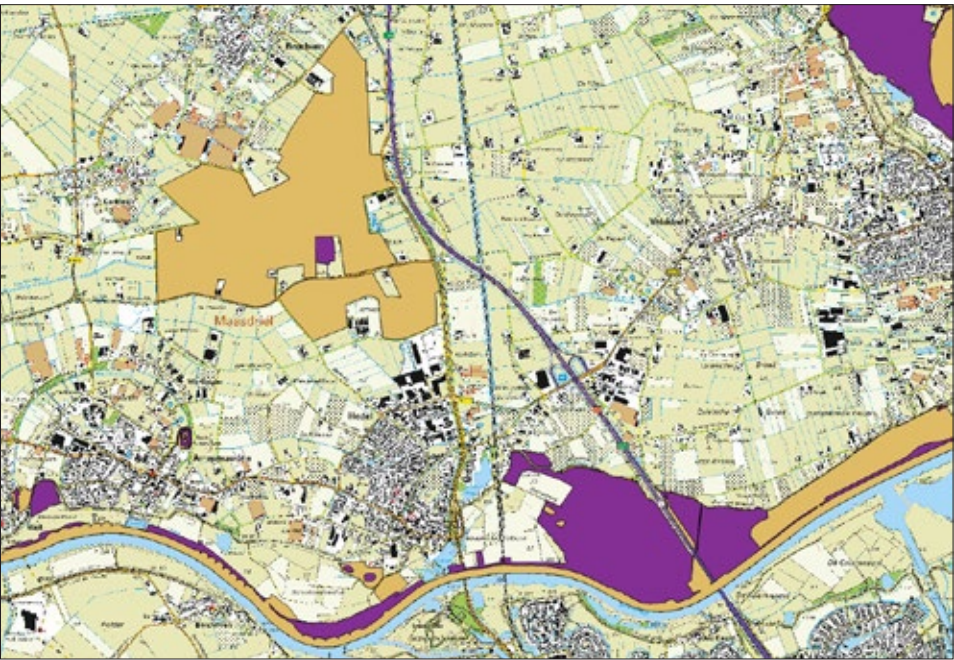
Effecten NNN Provincie Gelderland

Het gehele tracé van het project PHS Meteren – Boxtel in de provincie Gelderland wordt hier beschouwd. Het gaat om alle NNN-gebieden vanaf de Zuidwestboog tot aan de Maas (ten noorden van 's-Hertogenbosch).

Figuur 9-7 geeft de ligging van het Gelders Natuur Netwerk (GNN) en Groen Ontwikkelzone (GO) nabij het spoor weer. Het spoor loopt op verschillende plaatsen ook door de GNN.

Figuur 9-7. Ligging van GNN (paars) en GO (beige) rond het spoor (rood gearceerd) voor het noordelijk deel van het tracé door de provincie Gelderland.

Figuur 9-8. Ligging van GNN (paars) en GO (beige) rond het spoor (rood gearceerd) voor het zuidelijk deel van het tracé door de provincie Gelderland.

¹⁶ Het OVG Münster gaat niet uit van 0,1 kg N/(ha×jaar) maar 0,05 kg N/(ha×jaar)

Ruimtebeslag

Van ruimtebeslag binnen de GNN en GO als gevolg van PHS Meteren – Boxtel is geen sprake.

Geluid

Ter hoogte van de Waal en de uiterwaarden van de Waal is het spoor binnen de GO gelegen. Dit betekent dat de verandering van de geluidsbelasting binnen de GO van belang is voor de effectbepaling.

Verstorende effecten van geluid zijn beoordeeld aan de hand van berekeningen van het geluidsbelaste oppervlak met een geluidsniveau van meer dan 42 dB(A) (drempelwaarde voor bosvogels), meer dan 45 en 47 dB(A) (drempelwaarden voor weidevogels) en meer dan 51 dB(A) voor niet-broedvogels.

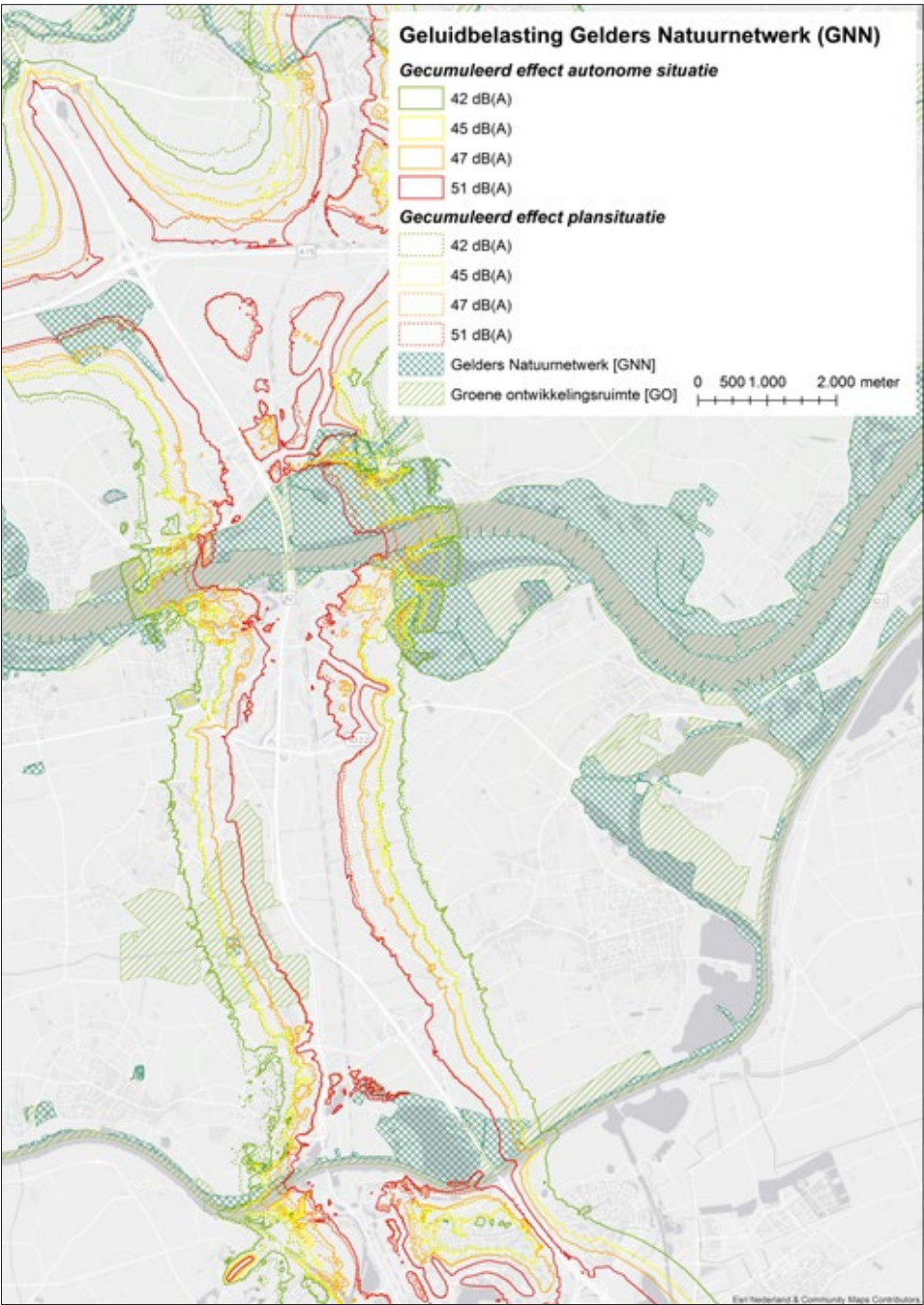
In de GNN en GO is in de huidige situatie al sprake van geluidsverstoring door het spoor, de snelwegen en provinciale wegen. De geluidsverstoring van deze geluidbronnen is meegenomen bij het bepalen van de verandering in geluidbelast oppervlak als gevolg van het project PHS Meteren – Boxtel. Hiertoe is gebruik gemaakt van cumulatieve geluidberekeningen, waarbij de maatgevende geluidbronnen zijn betrokken.

Figuur 9-9 geeft de verandering van de geluidscontour weer, als gevolg van het spoor en de weg binnen de GO.

In Gelderland is slechts sprake van een beperkte verandering als gevolg van de gebruiksfase binnen de GO. Het gaat hierbij om de oevers van de Maas. Deze oevers hebben een beperkte ecologische functie. De geluidsniveaus zijn in de huidige situatie al hoog door het spoor, de A2 in het oosten en de weg Treurenburg in het westen. De invloed van de verandering op het spoor is verwaarloosbaar voorbij deze wegen. Er is geen sprake van een wezenlijke aantasting van de kernkwaliteiten van de GO langs de Maas als gevolg van PHS Meteren – Boxtel.

Barrièrewerking en versnippering

Barrièrewerking en versnippering zijn beoordeeld als effecten die het gevolg zijn van ruimtebeslag of verstoring door geluid. Het NNN is een netwerk en derhalve is elk effect dat leidt tot aantasting van het netwerk, potentieel een barrière of versnippering. Dit effect is derhalve niet apart behandeld, maar is meegenomen in de beoordeling van ruimtebeslag of verstoring door geluid.

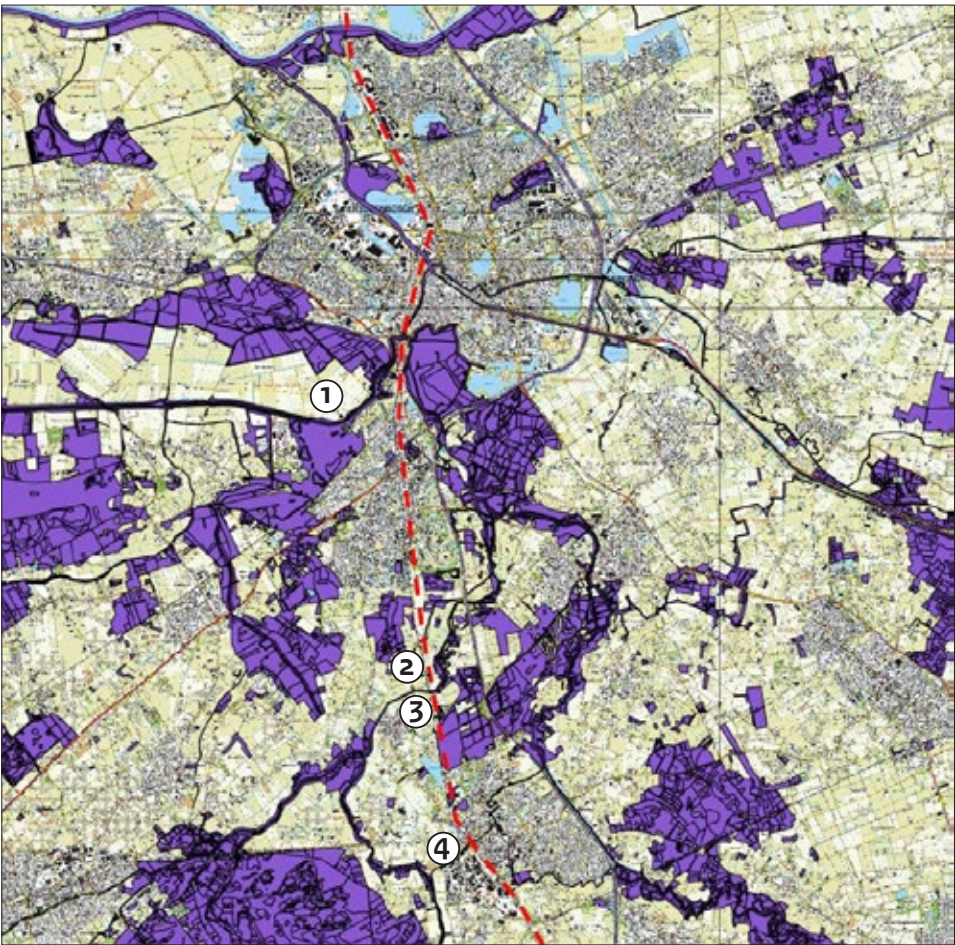

Figuur 9-9. Verandering van de geluidscontour als gevolg van het spoor en weg binnen de GO in Gelderland als gevolg van de gebruiksfase van PHS Meteren – Boxtel.

Effecten NNN Provincie Noord-Brabant

Het gehele tracé van het project PHS Meteren – Boxtel in de provincie Noord-Brabant wordt hier beschouwd. Het gaat om alle NNN-gebieden vanaf de Maas (ten noorden van 's-Hertogenbosch) tot en met Boxtel.

In figuur 9-10 is de ligging van het Natuur Netwerk Brabant (NNB) nabij het spoor weergegeven. Het spoor loopt op verschillende plaatsen ook door het NNB.

Figuur 9-10. Ligging van NNB (paars) rond het spoor (rood gearceerd) voor het tracé door de provincie Noord-Brabant. De cijfers geven de EVZ's aan. 1. Drongelens Kanaal, 2. Ecologische verbindingzone tussen Esch en Boxtel, 3. Essche Stroom, 4. Beerze.

In tabel 9-8 is van noord naar zuid aangegeven op welke locaties ecologische verbindingzones voorkomen. Nabij het spoor liggen vijf ecologische verbindingzones. Dit betreffen vier natte ecologische verbindingzones (beken) en een droge ecologische verbindingzone. Met uitzondering van de droge ecologische verbindingzone zijn de ecologische verbindingzones gerealiseerd. Ter hoogte van de niet-gerealiseerde verbindingzone vindt geen aanpassing van het spoor plaats. Op de ecologische verbindingzones is het beschermingsregime van de NNB van toepassing. In navolgende beoordeling worden de ecologische verbindingzones als onderdeel van de NNN behandeld en niet meer separaat als ecologische verbindingzones.

Tabel 9-8. Ecologische verbindingzones in het invloedsgebied.

Spoor km	Ecologische verbindingzone	Type ecologische verbindingzone
7.47	1. Dieze	Natte ecologische verbindingzone (beek)
10.49	2. Drongelens Kanaal	Natte ecologische verbindingzone (beek)
13.55	3. Essche stroom	Natte ecologische verbindingzone (beek)
16.56	4. Ecologische verbindingzone tussen Esch en Bortel	Droge ecologische verbindingzone
19.60	5. Beerze	Natte ecologische verbindingzone (beek)

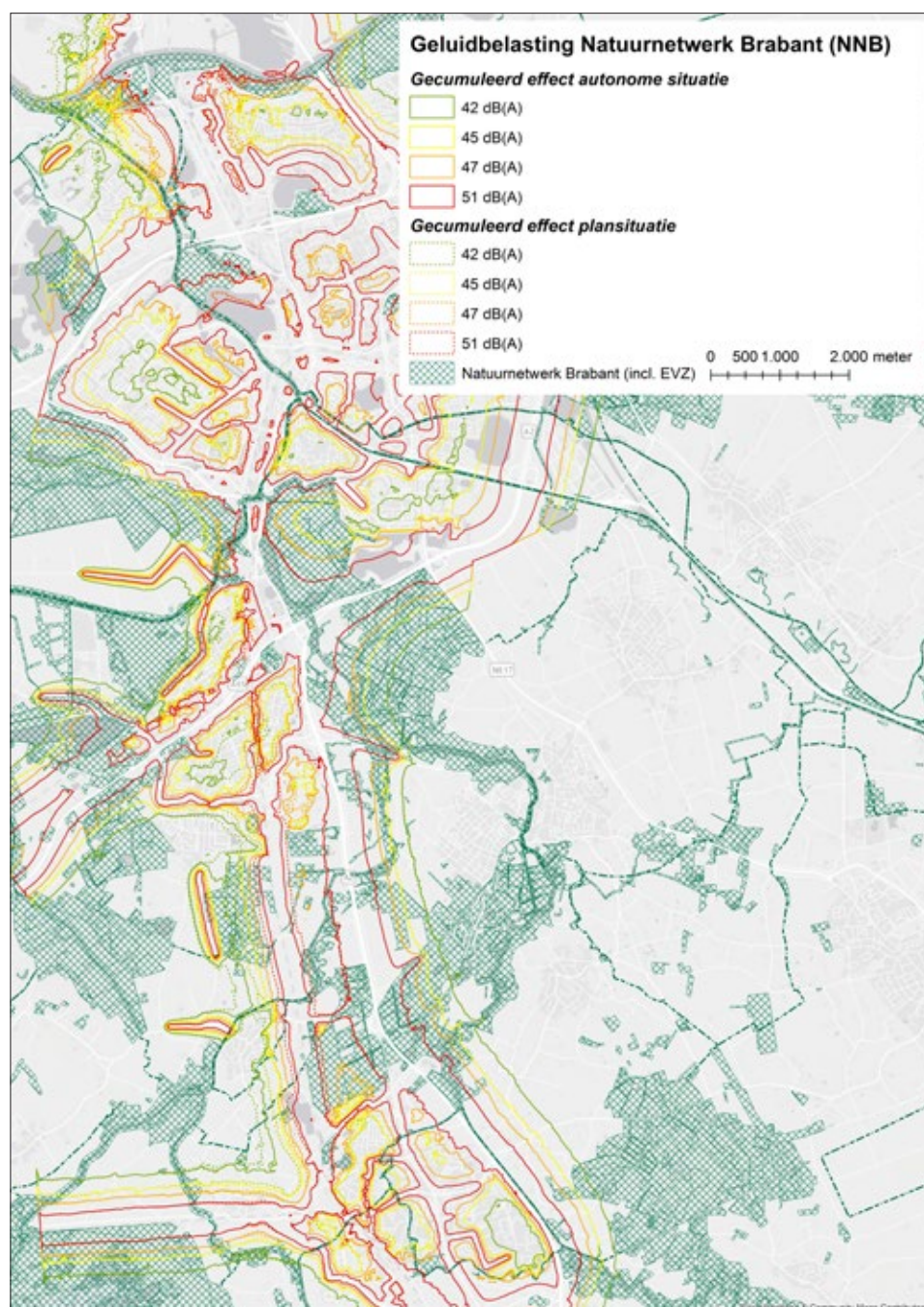
Ruimtebeslag

Als gevolg van de spoorverbreding treedt ter plaatse van het Drongelens Kanaal beperkt ruimtebeslag op het NNB op. Het gaat hier om het realiseren van pijlers in het water ten behoeve van de uitbreiding van de spoorbrug. De pilaren in het water leiden tot een ruimtebeslag van 10 m² per pijler. In totaal zijn drie pilaren voorzien. Dit betekent dat er sprake is van een ruimtebeslag van 30 m² op het natuurbeheertype N04.02 Zoete plas. De nieuwe pilaren worden ter hoogte van de bestaande pilaren in het water gezet. Hierdoor wordt het ecologisch functioneren van het NNB ter plaatse niet belemmerd door de uitbreiding van de spoorbrug. Effecten op wezenlijke kenmerken en waarden zijn uitgesloten. De bestaande pilaren maken onderdeel uit van het NNB. Voor de nieuwe pilaren zal geen herbegrenzing van het NNB plaatsvinden.

Geluid

Verstorende effecten van geluid zijn beoordeeld aan de hand van berekeningen van het geluidbelast oppervlak. In het NNB is in de huidige situatie al sprake van geluidsverstoring door het spoor, snelwegen en provinciale wegen. De geluidsverstoring van deze geluidbronnen is meegenomen bij het bepalen van de verandering in geluidbelast oppervlak als gevolg van het project PHS Meteren – Bortel. Hiertoe is gebruik gemaakt van cumulatieve geluidberekeningen, waarbij de maatgevende geluidbronnen zijn betrokken.

Figuur 9-11 maakt het effect van het spoor gecumuleerd met de weg inzichtelijk.

Figuur 9-11. Verandering van de geluidscontour als gevolg van het spoor en weg binnen de NNB in Noord-Brabant als gevolg van de gebruiksfase van PHS Meteren – Boxtel.

Vervolgens is binnen het NNB gekeken of er sprake is van een verandering van geluidklassen. Hierbij gaat het om de oppervlaktes van het NNB die in een andere geluidklasse komen te liggen. Wanneer delen van de NNB in 'meer lawaaiige' geluidklassen komen te liggen, dan is er sprake van een verslechtering, in 'meer stille' geluidklassen van een verbetering.

Of er sprake is van een verslechtering of verbetering is gekoppeld aan de ecologische functionaliteit van de NNB waarbij uitgegaan is van de functionaliteit voor vogels. Hierbij zijn de volgende geluidklassen gekozen:

- <42 dB(A) waarbij de functionaliteit voor broedvogels en niet-broedvogels niet is aangetast.

- 42-45 dB(A) waarbij de functionaliteit voor broedvogels van bosgebieden is afgenomen.
- 45-51 dB(A) waarbij de functionaliteit voor broedvogels van bosgebieden en open gebieden is afgenomen.
- 51 dB(A) waarbij de functionaliteit voor broedvogels en niet-broedvogels is afgenomen.

In tabel 9-9 zijn de resultaten van de geluidberekeningen weergegeven. In de tabellen is weergegeven hoe een verschuiving van contouren plaatsvindt. Uit de berekening blijkt dat er netto sprake is van een verslechtering van 70,72 ha.

Tabel 9-9. Overzicht van de verbetering en verslechtering van natuurbeheertypes binnen het NNB.

Natuurbeheertypen		Grens- waarde (dB(A))	Verbete- ring (ha)	Behoud (ha)	Verslech- tering (ha)	Resterend (Verslech- tering minus verbetering) (ha)
L01.01	Poel en klein historisch water	45	0	12,32	0,28	0,28
L01.02	Houtwal en houtsingel	42	0,01	19,91	0,04	0,03
L01.03	Elzensingel	42	0	0,17	0	0,00
L01.04	Bossingel en bosje	42	0	2,46	0	0,00
L01.06	Struweelhaag	42	0	0,28	0	0,00
L01.07	Laan	42	0	16,00	0,08	0,08
L01.08	Knotboom	42	0	0,22	0	0,00
L01.09	Hoogstamboomgaard	45	0	2,23	0,01	0,01
L01.10	Struweelrand	45	0	0,14	0	0,00
N00.01	Nog om te vormen naar natuur	45	0	20,09	0	0,00
N00.01	Nog om te vormen naar natuur	45	0	44,85	0,34	0,34
N00.01	Nog om te vormen naar natuur	45	0	45,84	0	0,00
N00.01	Nog om te vormen naar natuur	45	0	14,56	0,32	0,32
N00.01	Nog om te vormen naar natuur	45	0	4,55	0	0,00
N00.01	Nog om te vormen naar natuur	45	0	64,36	0	0,00
N02.01	Rivieren	45	0	71,98	5,05	5,05
N03.01	Beek en bron	45	0,18	138,76	2,16	1,98
N04.02	Zoete plas	45	0,01	138,61	5,55	5,53
N05.01	Moeras	42	0,01	128,87	3,18	3,17
N06.04	Vochtige heide	42	0	74,85	0	0,00
N06.05	Zwak gebufferd ven	42	0	5,61	0	0,00
N06.06	Zuur ven of hoogveenven	42	0,01	20,40	0,24	0,23
N07.01	Droge heide	42	0,13	22,44	0	-0,13
N07.02	Zandverstuiving	42	0,02	2,60	0	-0,02
N10.01	Nat schraalland	42	0,05	388,74	4,02	3,97
N10.02	Vochtig hooiland	45	0,09	253,39	4,17	4,07
N11.01	Droog schraalland	45	0	106,94	5,34	5,34
N12.01	Bloemdijk	45	0,01	34,45	0,42	0,41

Barrièrewerking en versnippering

Barrièrewerking en versnippering zijn beoordeeld als effecten die het gevolg zijn van ruimtebeslag of verstoring door geluid. Het NNN is een netwerk en derhalve is elk effect dat leidt tot aantasting van het netwerk, potentieel een barrière of versnippering. Dit effect is niet apart behandeld, maar is meegenomen in de beoordeling van ruimtebeslag of verstoring door geluid.

Verdroging

Als gevolg van de verdiepte ligging Vught kan een beperkte opstuwing van grondwater plaatsvinden ten zuiden van de verdiepte ligging en een beperkte verlaging van het grondwater plaatsvinden ten noorden van de verdiepte ligging. Deze beperkte opstuwing en verlaging van het grondwater zal hoogstens (orde-grootte) enkele centimeters bedragen en alleen tot de directe omgeving (hoogstens tot enkele tientallen meters) van het tracé reiken. In de stedelijke omgeving wordt de freatische grondwaterstroming sterk beïnvloed en worden de grondwaterstanden sterk gereguleerd. In Vught is sprake is van een grondwaterstroming richting noorden, parallel aan de tunnelbak. Hierdoor is de opstuwing maar zeer beperkt en zeer lokaal. Permanente effecten op het grondwater door de verdiepte ligging zijn verwaarloosbaar klein. Effecten op NNB-gebieden in de omgeving zijn uitgesloten.

Maatregelen NNB

De toename van verstoord gebied moet worden gecompenseerd. Hiervoor geldt een compensatie-opgave van 1/3. Tabel 9-10 geeft een overzicht van de compensatieopgave.

Tabel 9-10. Bepalingen van de compensatieopgave.

Aspect	Aangetast oppervlak	Formule voor compensatie	Te compenseren oppervlakte
Verstoring	70,72 ha	Oppervlakte verstoord gebied × 1/3 = compensatieopgave	23,57 ha
Totaal			23,57 ha

In overleg met betrokken partijen zal invulling worden gegeven aan de compensatieopgave. Indien niet tijdig een concrete invulling kan worden gegeven aan fysieke compensatie, dan zal financiële compensatie plaatsvinden.

9.3 Overwegveiligheid

De effecten voor overwegveiligheid zijn in beeld gebracht voor het deelgebied Meteren – 's-Hertogenbosch en het deelgebied Vught – Boxtel.

Als gevolg van het project PHS Meteren – Boxtel gaan er op het traject meer goederentreinen rijden. Daarnaast wordt vanaf december 2017 (dienstregeling 2018) het aantal intercity's tussen Utrecht en Eindhoven verhoogd van vier tot zes treinen per uur per richting.

De toename van het aantal intercity's betekent een toename van vier treinen per uur op het totaal dat reeds rijdt. Afhankelijk van het deel van het baanvak waarin de overweg ligt, betekent dat een treinfrequentieverhoging van 16 naar 20 treinen en van 26 naar 30 treinen op de spoorbaan in Vught.

De toename van het aantal goederentreinen leidt op de verschillende deeltrajecten tot de volgende frequentieverhoging (eindsituatie) van het totaal aantal treinen:

- Een frequentieverhoging van 20 naar 24 treinen per uur tussen Meteren en Diezebrug aansluiting ('s-Hertogenbosch);
- Een frequentieverhoging van maximaal 28 naar maximaal 34 treinen per uur tussen Diezebrug aansluiting ('s-Hertogenbosch) en Vught aansluiting;
- Een frequentieverhoging van 20 naar 24 treinen per uur tussen Vught aansluiting en Boxtel.

In de huidige situatie is op de tussenliggende delen van de corridor Meteren – Bortel sprake van 11 overwegen. Dit betreffen de overwegen in:

- Waardenburg, aan de Waalbandijk;
- Zaltbommel, aan de Bommelsekade Viaductweg;
- Bruchem, aan de Vlierdseweg (*);
- Hedel, aan de Maasdijk;
- Orthen, aan de Orthen (*);
- Esch, aan de Halsebroek;
- Esch, aan de Gestelseweg (*);
- Bortel, aan de Molenwijkseweg;
- Bortel, aan de Esscheike;
- Bortel, aan de Leenhoflaan;
- Bortel, aan de Tongersestraat (**);

Aan de hand van reeds gemaakte bestuurlijke afspraken worden, los van het project PHS Meteren – Bortel, maatregelen voorzien aan een aantal bestaande overwegen. Dit betreft het fysiek verbeteren van de overweg Gestelseweg in Esch (hierboven aangeduid met *) en het opheffen van de overweg Tongersestraat in Bortel (hierboven aangeduid met **). Daarmee wordt het totale aantal overwegen voor de deelgebieden Meteren – 's-Hertogenbosch en Vught – Bortel teruggebracht van 11 tot 10. Bij het beoordelen van de overwegveiligheid is ervan uitgegaan dat de maatregelen die volgen uit de bestuurlijke afspraken, zijn getroffen.

Daarnaast zijn, teneinde de bestaande situatie te verbeteren, verdere aanpassingen voorzien aan de onderstaande overwegen (hierboven aangeduid met *):

- Gemeente Zaltbommel (Bruchem): toevoegen van een doorgangsregeling aan de overwegbeveiliging bij de overweg Vlierdseweg.
- Gemeente 's-Hertogenbosch: De overweg Orthen in 's-Hertogenbosch is niet opgenomen in het Landelijk Verbeterprogramma Overwegen, omdat deze in de ranking van alle beveiligde overwegen niet hoog genoeg scoort om maatregelen te nemen. De gemeente 's-Hertogenbosch wil toch komen tot een verbeterde inpassing en heeft als wegbeheerder het initiatief genomen om tot aanpassing te komen.

In de 'Risicoanalyse overwegen Az corridor' en de 'Risicoanalyse overwegen Meteren – Bortel' is de overwegveiligheid getoetst. De overwegen binnen de deelgebieden Meteren – 's-Hertogenbosch en Vught – Bortel hebben een lage tot gemiddelde verkeersintensiteit op de weg. De reizigerstreinen zijn doorgaande treinen en komen met baanvaksneldheid voorbij, wat tot korte sluitingstijden leidt. Goederentreinen rijden met een lagere snelheid en zijn over het algemeen langer dan reizigerstreinen en leiden tot een langere dichtligtijd dan reizigerstreinen. Maar ook deze sluitingstijden zijn door de doorgaande beweging van de goederentreinen niet extreem lang. De overwegen zijn dan ook bij treinpassage kort afgesloten en de gevraagde capaciteit van de weg is ruimschoots beschikbaar. Uit de risicoanalyse blijkt dat de overwegen van een juiste actieve beveiliging zijn voorzien voor de aanwezige verkeerssituatie, de wegintensiteit en het weggebruik. Ook bij een verhoging van het aantal treinen zijn aanvullende maatregelen niet noodzakelijk.

Daarnaast vormt het opheffen van de vijf overwegen te Vught, bezien vanuit het hele traject Meteren – Bortel, voldoende compensatie voor de beperkte afname van de overwegveiligheid en oversteekbaarheid bij de andere 10 overwegen door de hogere intensiteiten aan goederentreinen. Daarmee wordt voldaan aan het 'nee, tenzij-principe' uit de Derde Kadernota Railveiligheid.

Bijlage 1

Advies Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Prorail
t.a.v. A.P.M. Bierbooms
Moreelse park 3
3511 EP Utrecht

Sector Brandweer
Prof. Bellefroidstraat 11
6525 AG Nijmegen
Postbus 1120
6501 BC Nijmegen

Datum: 23 november 2017
Betreft: K2015003-786009057-2165
Bijlage(n): 1

Contactpersoon
Sander van den Hoogen
024-3271561
sander.van.den.hoogen@vrgz.nl

Briefnr: VR/BRW/17/1103/SvdH

Geachte heer Bierbooms,

Op 27 oktober 2017 vroeg u ons om advies in het kader van het ontwerp-Tracébesluit PHS Meteren – Boxtel voor het onderdeel externe veiligheid. De veiligheidsregio is in gevallen waarbij externe veiligheid (omgevingsrisico's door vervoer en gebruik van gevaarlijke stoffen) een rol speelt, de wettelijk adviseur voor de aspecten zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid (bij verantwoording van het groepsrisico). De documenten die in dat kader ter beoordeling zijn voorgelegd, zijn de rapporten 'PHS Meteren – Boxtel, MER deelrapport – Externe Veiligheid MB21402-01' en 'PHS Meteren – Boxtel OTB-rapport – Verantwoording Groepsrisico MB21402-06'.

Het project PHS Meteren – Boxtel voorziet in de realisatie van een zuidwestboog bij Meteren (een (extra) aansluiting van de Betuweroute op de spoorlijn Utrecht – Den Bosch) en aanpassingen aan de spoorinfrastructuur bij Vught. Om het gebruik van deze spoorboog mogelijk te maken wordt in directe relatie met dit ontwerp-Tracébesluit het Basisnet Spoor aangepast, zodat er (meer) spoorvervoer van gevaarlijke stoffen plaats kan vinden. Doel hiervan is onder meer om de Brabantroute en daarmee een aantal Brabantse steden te ontlasten. Wij wijzen u erop dat het Basisnet Spoor op dit moment géén vervoer van gevaarlijke stoffen tussen Meteren en Den Bosch (en vice versa) toelaat, behoudens eventueel incidenteel transport. Bekend is dat dit vervoer feitelijk wél plaatsvindt, onder meer via de onlangs in gebruik genomen zuidoostboog. Om die reden wil het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat op korte termijn al een eerste aanpassing aan het Basisnet spoor maken. Daarmee wordt dus formeel structureel vervoer van gevaarlijke stoffen tussen Meteren en Den Bosch mogelijk gemaakt. Een tweede verhoging zal, zoals gezegd, plaatsvinden bij realisatie van de zuidwestboog.

Het wettelijk kader voor externe veiligheid voor tracébesluiten zijn de Beleidsregels EV-beoordeling tracébesluiten. Dit kader geldt indien infrastructurele aanpassingen aan het spoor leiden tot een verandering van het (groeps)risico in de omgeving. Aangezien de referentiesituatie op dit ogenblik nog uitgaat van geen (of slechts incidenteel) vervoer van gevaarlijke stoffen, leidt de introductie van transport van gevaarlijke stoffen automatisch tot een verhoging van het groepsrisico. De Beleidsregels stellen echter dat er géén verantwoording van het groepsrisico hoeft plaats te vinden als dit risico lager is dan 0,1 x de zogenaamde 'oriëntatiewaarde'. Uit uw berekeningen blijkt dat dit

voor het Gelderse deel van het tracé het geval is (het groepsrisico is lager dan 0,1 x oriëntatiewaarde). In uw rapport stelt u dan ook dat het groepsrisico hier niet verantwoord hoeft te worden. Wij delen deze conclusie, waarbij we echter wel opmerken dat dit afwijkt van de werkwijze van het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt). Dit besluit is de evenknie van de beleidsregels, waarmee de externe veiligheidsrisico's van ruimtelijke ontwikkelingen in de nabijheid van het spoor worden beoordeeld. De toelichting op beleidsregels stelt zelf dat er sprake is van spiegelsymmetrie tussen de beleidsregels en het besluit. Het Bevt vraagt echter per definitie om verantwoording op de aspecten zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid voor alle ontwikkelingen bij het spoor. In de toekomst zullen de aan het spoor gelegen gemeenten bij bouwprojecten nabij het spoor deze aspecten moeten afwegen. Hoewel op grond van de beleidsregels er geen verantwoording van het groepsrisico hoeft plaats te vinden, vraagt de Wet basisnet bij verhoging van de vervoersaantallen (risicoplafonds) wel om overleg tussen het ministerie en gemeenten over de consequenties. Zoals u in uw rapport aangeeft zal deze dialoog ook gevoerd worden; daarin past ons inziens ook het belang van bestrijdbaarheid van incidenten en zelfredzaamheid.

In het rapport 'PHS Meteren – Boxtel OTB-rapport – Verantwoording Groepsrisico MB21402-06' geeft u aan dat, hoewel het groepsrisico in het Gelderse deel van het tracé beneden 0,1 x de oriëntatiewaarde blijft en er dus geen verantwoording van het groepsrisico nodig is, u wel maatregelen wilt gaan treffen in het kader van bluswatervoorziening voor en bereikbaarheid van het spoor. In het voortraject is uitvoerig contact geweest tussen Prorail en de betrokken Veiligheidsregio's over de feitelijke situatie qua bluswatervoorziening en bereikbaarheid op dit moment en hetgeen de hulpdiensten wenselijk achten. Kaders hiervoor zijn ondermeer de richtlijn van Prorail 'Voorzieningen spoorweginfrastructuur voor vluchten en bereikbaarheid. Generieke eisen voor sporen op de vrije baan, augustus 2016' en een ambtelijk memo opgesteld door betrokken Veiligheidsregio's. Uitgangspunt van beide stukken is met name bescherming te bieden ter hoogte van de bebouwde kom/woonkernen; daarnaast wijst het memo van de veiligheidsregio's op eventuele zwaartepunten (bijvoorbeeld BEVI-bedrijven). Een overzicht van de door Prorail voorgestelde maatregelen voor bluswater en bereikbaarheid bij het spoor in ter hoogte van de kernen van Waardenburg, Zaltbommel en Hedel staat weergegeven in bijlage 1. In uw rapporten wordt niet specifiek stilgestaan bij het detailontwerp van de toekomstige spoorboog bij Meteren; wij gaan er vanuit dat de bluswatervoorziening en bereikbaarheid voor hulpdiensten in dat ontwerp meegenomen worden.

De voorgestelde maatregelen in Waardenburg en Hedel behoeven ons inziens geen aanvullingen. Tussen de vanuit het belang van bestrijdbaarheid door de Veiligheidsregio gewenste situatie en door Prorail voorgestelde maatregelen zit ons inziens nog een discrepantie op een drietal locaties in Zaltbommel. Het betreft de volgende locaties:

- *Het gebied ten westen van het spoor op de hoogte van bedrijventerrein De Ooijk (spoorkilometer 33,9):*
Prorail geeft aan dat vanwege de lage bevolkingsdichtheid men hier geen voorzieningen noodzakelijk vindt. Gezien de bebouwing ten westen van de A2 en toekomstige ontwikkelingen zoals het De Virieupark en mogelijke toekomstige projecten ter hoogte van station Zaltbommel (Spoorveste) hebben wij deze locatie echter wel opgenomen als een locatie waar verbetering van bluswatervoorziening en bereikbaarheid wenselijk is.
- *Station Zaltbommel:*
Prorail geeft aan dat men hier een trap en put wil aanleggen ter hoogte van het spoorviaduct bij de Van Heemstraweg Oost. Vanuit het oogpunt van bestrijdbaarheid zou het de voorkeur genieten om deze voorzieningen (ook) te plaatsen aan de uiterste noordwestzijde van het stationsgebied (noordzijde perron).
- *Het gebied ten westen van het spoor op de hoogte van de zuidingang van Sachem (spoorkilometer 35,8)*
Prorail geeft aan dat hier geen voorziening nodig is om de bereikbaarheid van het spoor te verbeteren, vanwege de nabijheid van overweg bij de Bommelsekade. Wij stellen echter dat een dergelijke voorziening wel wenselijk is, vanwege de gedachte om de maximale

loopafstand van brandweerpersoneel in gaspak (zoveel) te beperken tot maximaal 100 meter. Dit sluit aan bij de concepten van zowel Prorail als veiligheidsregio's.

Wij verzoeken u om ook op de hierboven genoemde locaties maatregelen te overwegen. Verder wijzen wij u op het belang van een adequaat onderhoudsregime voor bestaande en eventuele toekomstige voorzieningen. Voorbeelden zijn bijvoorbeeld het onderhoud aan begroeiing van het spoortalud, het periodiek controleren en doorspoelen van putten en het periodiek onderhoud aan watergangen die als bluswatervoorziening aangemerkt worden.

In de rapporten wordt niet ingegaan op het aspect zelfredzaamheid voor het Gelderse deel van het tracé. Hoewel dit conform de Beleidsregels EV-beoordeling tracébesluiten ook niet verplicht is, is het van belang te beseffen dat dit aspect onder het Besluit externe veiligheid transportroutes wél door de gemeenten beschouwd zal moeten worden bij (toekomstige) ruimtelijke ontwikkelingen in het invloedsgebied van gevaarlijke stoffenscenario's. Het is de verwachting dat in het toekomstige wettelijke kader van de (concept-)Omgevingswet en het onderliggende (concept-)Besluit kwaliteit leefomgeving beperkingen zullen worden opgenomen ten aanzien van de realisatie van functies ten behoeve van verminderd zelfredzame personen. Daarnaast zullen naar alle waarschijnlijkheid bouwkundige maatregelen verplicht gesteld worden voor overige bouwwerken in de directe nabijheid van het spoor.

Wij verzoeken u bovengenoemde overwegingen in beschouwing te nemen. Op het moment dat voorzieningen daadwerkelijk gerealiseerd gaan worden verzoeken wij u om contact met ons op te nemen over de detailuitvoering.

Graag ontvangen wij uw besluit naar aanleiding van ons advies.

Hoogachtend,

De voorzitter veiligheidsregio Gelderland-Zuid,

Drs. H.M.F. Bruls

c.c. Burgemeesters van Maasdriel, Neerijnen, Geldermalsen en Zaltbommel

BIJLAGE 1: VOORSTEL PRORAIL OTB-RAPPORT - VERANTWOORDING GROEPSRISICO

Waardenburg:

Westzijde spoor:

1 x put ten noorden van N830 (gebied bij Koningin Wilhelminalaan)

2 x put ten zuiden van N830 (gebied bij Kerkstraat)

Oostzijde spoor:

1x put thv 'Stationsweg'

Zaltbommel:

Westzijde spoor:

Koxkampseweg thv spoorkilometer 35,2: 1x put

Door Prorail wordt van een trap en put thv de westzijde van bedrijventerrein De Ooijk en verbetering van toegankelijkheid thv de zuidingang van Sachem (spoor km 35.8) afgezien.

Oostzijde spoor:

1x put thv station (thv V. Heemstraweg Oost)

1x trap thv station (thv V. Heemstraweg Oost)

(Eventueel kunnen de trap en put aan de noordwestzijde van het station aangelegd worden, i.p.v. op deze locatie, indien de veiligheidsregio dit aanbeveelt.)

Hedel:

Oostzijde spoor:

1x put thv Stationsstraat

Bijlage 2

Advies Veiligheidsregio Brabant-Noord

BRANDWEER

ProRail
t.a.v. A.P.M. Bierbooms
Moreelse park 3
3511 EP Utrecht

Orthenseweg 2b
5212 XA s-Hertogenbosch
Postbus 218
5201 AE s-Hertogenbosch
Telefoon 073-6889555
Fax 073-6889599
info@brwbn.nl
www.brwbn.nl

Datum	11-12-2017	Behandeld door	P de Kort	Bijlage	3
Onze referentie		Telefoon	088-0208241		
Uw referentie		E-mail	Risicobeheersing@brwbn.nl		
Onderwerp	Advies definitief concept OTB rapport – verantwoording groepsrisico				

Geachte heer Bierbooms,

Op 27 oktober j.l. ontving ik van u conform artikel 29 van de Beleidsregels EV beoordeling tracébesluiten een verzoek om advies t.a.v. de beoordeling Externe Veiligheid Tracébesluit PHS Meteren-Boxtel. Bij uw adviesverzoek heeft u twee rapporten¹ meegezonden. Beide rapporten vormen tezamen met eigen onderzoek het uitgangspunt voor dit advies. Allereerst wil ik waardering uitspreken over de wijze waarop de samenwerking tussen ProRail en onze organisatie is verlopen. Er heeft met regelmaat overleg plaats gevonden waarbij constructief met elkaar overlegd en naar elkaars inzichten en belangen is geluisterd. In dit advies wordt eerst ingaan op de scenario's, vervolgd met een beschouwing t.a.v. de mogelijkheden tot zelfredzaamheid en de mogelijkheden t.a.v. de incident bestrijding en sluit af met een advies.

De beide rapporten geven puntsgewijs samengevat aanleiding tot het maken van de volgende opmerkingen²:

- Als uitgangspunt t.b.v. het EV onderzoek is conform HART³ het invloedsgebied op 460 meter genomen. Deze afstand heeft betrekking op het scenario BLEVE. De transportstroom toxisch vormt de grootste transportstroom terwijl de effecten bij dit scenario verder reiken dan 460 meter.
- Er wordt onvoldoende inzichtelijk gemaakt wat de effecten voor personen en objecten binnen het invloedsgebied kunnen zijn.
- Uit het verantwoordingsdocument wordt de totale omvang van het aantal kwetsbare objecten onvoldoende zichtbaar gemaakt. De zelfredzaamheid wordt als voldoende beoordeeld
- In het verantwoordingsdocument wordt gesteld dat domino-effecten⁴ niet aan de orde zijn. De Veiligheidsregio deelt dit standpunt niet. Dit geldt nadrukkelijk voor het 150kV koppelstation aan de Orthen 63 en SPS liggend aan de Zilverberg 16.
- Met het realiseren van bluswaterputten in de aangegeven zoekgebieden wordt het voor de brandweer mogelijk om in deze gebieden voldoende snel over voldoende bluswater te beschikken om een 1^e inzet te plegen. Dit geldt niet voor het spoortraject ter hoogte van industrieterrein de Maaspoort en het 150 kV koppelstation aan de Orthen 63. De bereikbaarheid van het traject wordt als voldoende beoordeeld.

¹ MER deelrapport – Externe veiligheid, definitief concept d.d. 19-10-2017 en OTB rapport-verantwoording groepsrisico, definitief concept d.d. 19-10-2017

² De uitwerking van de opmerkingen vindt u in de bijlagen in deze brief

³ Handreiking Risicoanalyse Transport, 11-01-2017

⁴ Brandoverslag naar een ander object wat tot een kettingreactie kan leiden

BRANDWEER

- Ons onderzoek t.a.v. de optie mobiele brug om de watergang aan Scout Dickbierlaan te overbruggen leidt tot de conclusie dat wij deze optie om ARBO technische en praktische redenen geen geschikt middel vinden om deze waterpartij te overbruggen. Wij stellen een semipermanente voorziening welke het mogelijk maakt de watergang te overbruggen en het voor derden niet mogelijk is om het spoor te bereiken.

De vijf eerstgenoemde punten leiden tot een completer beeld t.a.v. de effecten van een incident in de omgeving.

De kans op een incident tijdens het vervoer van gevaarlijke stoffen is erg klein echter kan niet worden uitgesloten. Veiligheidsregio Brabant-Noord is voorbereid op het bestrijden en beperken van de effecten van een incident met gevaarlijke stoffen. Dit laat onverlet dat een incident plaats kan vinden waarbij de hulpvraag, het hulpaanbod beschikbaar binnen de Veiligheidsregio Brabant-Noord overschrijdt. In dit geval zal conform het Regionaal Crisisplan verder worden opgeschaald. Het feit dat het hulpaanbod, de hulpvraag overschrijdt betekent dat slachtoffers langer op hulp moeten wachten of geen hulp krijgen.

- Ik adviseer u bovenstaande onder de aandacht van de staatsecretaris I&W te brengen zodat deze informatie door de staatsecretaris in haar verantwoording over het groepsrisico kan worden meegewogen.

Het 6^e en laatste punt kan in de nadere uitwerking van het maatregelenpakket verder besproken worden.

Ik hoop u met dit advies van dienst te zijn geweest. Voor informatie kunt u zich wenden tot ondergetekende

Namens de regionaal commandant,

de Specialist Risico's en Veiligheid

P de Kort

BRANDWEER

Bijlage 1

Scenario's

T.b.v. de verantwoording van het groepsrisico is conform de handleiding HART het scenario BLEVE als uitgangspunt genomen. De omvang van het invloedsgebied bedraagt conform de handleiding 460 meter. Dit uitgangspunt als zodanig wordt niet ter discussie gesteld.

De transportstroom over het traject bestaat voor het grootste deel uit toxische stoffen⁵. De Handleiding geeft verder aan dat omvang invloedsgebied i.r.t. de bevolkingsinventarisatie gebaseerd moet worden op basis van de verst rijkende vervoerscategorie⁶. Dat is op dit traject D4. Gezien de zeer beperkte transportstroom en de omvang van het invloedsgebied (>4000m) kan de vraag gesteld worden of het realistisch is om dit als uitgangspunt te nemen. Dit ligt anders voor de transport B2 en D3. Dit zijn beide omvangrijke categorieën met een invloedsgebied van 995 meter voor categorie B2. Dit betekent dat ten opzichte van het scenario BLEVE er grotere aantallen mensen met de gevolgen van een incident worden geconfronteerd.

Uit de presentatie van groepsrisicoberekening in het deelrapport Externe veiligheid wordt niet inzichtelijk gemaakt hoeveel mensen met de gevolgen van een incident geconfronteerd kunnen worden. Hiermee wordt niet afgeweken van de gangbare praktijk.

Uit de berekening blijkt dat het groepsrisico ruim onder de oriënterende waarde blijft, helder is dat de kans op een ongeval waarbij gevaarlijke stoffen erg klein is⁷. Dit laat onverlet dat het goed is om de mogelijke omvang van een incident in de overwegingen welke leiden tot een verantwoording over het groepsrisico mee te nemen.

Binnen grote delen voor het groepsrisico relevante gebied bevinden zich hoge concentratie van mensen, Boxtel noord; Vught centrum zijn hier voorbeelden van. Zeer hoge concentraties mensen bevinden zich vooral in het Paleiskwartier en de stationszone 's-Hertogenbosch.

In § 3.3. *Wat kan er gebeuren (effect)* worden de mogelijke incident scenario's en de effecten hiervan besproken. Uit de beschrijving wordt onvoldoende inzichtelijk gemaakt wat de effecten voor personen en objecten binnen het invloedsgebied kunnen zijn.

In **bijlage 2** worden in tabelvorm⁸ de effecten van de verschillende scenario's gepresenteerd.

Zelfredzaamheid

In § 3.3.1. van het verantwoordingsdocument wordt tekstueel aandacht besteed aan de kwetsbare objecten met verminderd zelfredzame mensen. In kader van het onderzoek is gebruik gemaakt van informatie uit de Risicokaart®.

Deze informatie betekent niet dat er buiten de aangegeven objecten er geen andere objecten aanwezig zijn waar de zelfredzaamheid een aandachtspunt vormt. Om deze reden is door ons een aanvullende registratie aangeleverd⁹.

Uit het voorliggende verantwoordingsdocument wordt de totale omvang van het aantal kwetsbare objecten o.i. onvoldoende zichtbaar gemaakt.

Om deze reden vindt u in **bijlage 3** een geografische weergave per gemeente zodat t.b.v. de verantwoording een volledig beeld beschikbaar is.

Onder zelfredzaamheid wordt verstaan dat personen, op eigen initiatief en gelegenheid het gebied kunnen verlaten.

Bij het bepalen van de mate van zelfredzaamheid spelen de volgende afwegingscriteria een rol:

- Zijn bewoners en aanwezigen in staat om een juiste gevaarsinschatting te maken en op de juiste manier op een dreiging te reageren?
Binnen het invloedsgebied zijn woonwijken, een hotel, een bioscoop, commerciële ruimten en kantoren aanwezig. Het inschattingsvermogen t.a.v. een risico door de burger is laag door gebrek aan kennis. Aangenomen mag worden dat de aanwezige populatie in algemeenheid in staat is om zich zelf in veiligheid te brengen.
Voor in het gebied aanwezig objecten waar ouderen en mensen met verstandelijke beperkingen verblijven¹⁰, geldt dit uiteraard niet.

⁵ 1700 KWE stof categorie A versus 6300 KWE categorie B2 / D3 en 50 KWE D4.

⁶ Begrippenlijst, RIVM Handleiding Risicoberekeningen BEVT, versie 1.2, 11/01/2017

⁷ HART: $2,2 \times 10^{-8}$ per wagenkilometer

⁸ Scenarioboek externe veiligheid, Falck AVD 07-04-2011 en scenarioboekEV.nl

⁹ e-mail aan dhr. R Wiemer, d.d. 22-09-2017

¹⁰ Zie bijlage 3

BRANDWEER

Deze mensen zijn in meer of minder mate afhankelijk van de hulp van anderen. Deze hulp moet door verzorgenden en BHV-ers worden verleend.

- Alarmeringsmogelijkheden bewoners en aanwezigen.
Bewoners, gebruikers en werknemers kunnen door interne en externe alarmering op de hoogte worden gebracht van een bedreigende situatie. Het WAS sirenenet overlapt het invloedsgebied grotendeels. In Vught en 's-Hertogenbosch bestaan twee kleine blinde vlekken. Via social media en het landelijke alarmmiddel NLAlert kunnen mensen gewaarschuwd en specifiek en geïnstrueerd worden hoe te handelen.
- Vlucht- en /schuilmogelijkheden
Op basis van beschikbare GEO informatie is vastgesteld dat binnen het invloedsgebied voldoende vluchtwegen van het spoor aflopend aanwezig zijn. Voor nieuwe ontwikkelingen zal dit door de gemeenten in de planfase onderzocht moeten worden en kan dit tot beperkingen in het gewenste ontwerp leiden.
Bij het vrijkomen van toxische stoffen is binnen blijven het beste handelingsperspectief. Door binnen te blijven, ventilatieopeningen te sluiten en mechanische ventilatie te stoppen is tijdelijk een veilig verblijf mogelijk. Deze maatregel wordt in de omgeving van trajecten welke nu deel uit maken van het basisnet al toegepast. Dit geldt dus nog niet voor het traject Diezebrug-Meteren en het traject Vught – Boxtel. Vooral in Vught bevinden zich veel (bestaande) objecten waar verminderd of- niet zelfredzame personen verblijven.

In § 3.4 wordt ingegaan op maatregelen die de zelfredzaamheid verhogen. De aanbeveling om in overleg met de Veiligheidsregio specifiek over risico's te communiceren wordt ondersteund. De Veiligheidsregio's Brabant-Noord en Zuidoost zijn samen met de gemeenten Helmond, Deurne, Eindhoven, Nuenen, Den Bosch, Vught en Boxtel / Haaren recentelijk gestart met een project wat moet leiden tot een strategie voor risicocommunicatie over het transport van gevaarlijke stoffen over het spoor. Er is een eerste overleg geweest tussen de twee Veiligheidsregio's (Steffie Kuijken en Hester van Nisselrooij) en ProRail Regio Zuid (Theo Braam, Joost van Vliet en Irene Bakker). Hier is afgesproken dat ProRail wordt uitgenodigd om een presentatie te geven voor de betrokken gemeenten eind januari 2018.

Bestrijdbaarheid

In de paragraaf 3.3.1 wordt aandacht besteed aan de aanwezigheid van risicovolle bedrijven aan het trajectdeel Meteren-Diezebrug aansluiting. Gesteld wordt dat deze bedrijven geen aandacht behoeven vanuit de gedachte dat domino effecten niet aan de orde zijn. Het is helder dat de kans op een incident met gevolg effecten op dit traject erg klein is als gevolg van de afwezigheid van wissels¹¹. De aanname dat domino-effecten niet aan de orde zijn mocht toch een incident plaats vinden deelt de Veiligheidsregio niet.

Aan de Orthen 63 ligt het 150Kv koppelstation. De hoogspanningsleiding richting Geertruidenberg kruist de spoorlijn ter hoogte van de spoorwegovergang. De kans op een incident ter plaatste is groter als gevolg van de overweg. Mocht een aanrijding tot een brand¹² leiden bestaat de kans op het uitvallen van de hoogspanningsverbinding en/of het koppelstation, deze voorzieningen moeten als kwetsbare infrastructuur worden beschouwd.

Over de volle lengte van het traject ligt ter hoogte van bedrijventerrein Maaspoort een watergang. Deze watergang ligt tussen de Goudeheuvel en de A59 op een afstand van ca.15 meter vanaf de gevels van een aantal bedrijven¹³. Een ontsporing welke leidt tot een uitstroming waarbij een deel van brandbare stoffen in de watergang terechtkomt zal, indien een ontsteking plaats vindt, leiden tot het ontstaan van secundaire branden bij de bedrijven.

Zoals eerder in dit advies opgemerkt vormt de categorie B2 en D3 samen met de categorie C3 de grootste vervoerstromen. Een uitstroming van een giftige stof leidt niet tot directe schade aan objecten echter kan wel direct leiden tot een bedreiging voor de gezondheid van werknemers in de bedrijven.

Het risico hierop is groot indien objecten voorzien zijn van mechanische ventilatiesystemen. Naast het snel sluiten van deze voorzieningen moet het mogelijk zijn om de uitgestroomde vloeistof af te dekken met schuim waardoor de emissie beperkt/gestopt kan worden.

¹¹ HART: 2,2 x 10⁻⁸ per wagenkilometer

¹² Fakkelbrand; plasbrand

¹³ Waaronder SPS, een BEVI bedrijf

BRANDWEER

De matige bereikbaarheid en het feit dat bij de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen in de watergang het water niet gebruikt kan worden t.b.v. de incident bestrijding leidt tot vertragingen bij de incident bestrijding waardoor het risico op escalatie toeneemt. Tenslotte kan, naast de directe schade een dergelijk incident tot maatschappelijke onrust/ontwrichting denk hierbij aan het verloren gaan van werkgelegenheid leiden.

Bovenstaande heeft eerder geleid tot een voorstel om voor dit traject deel in een aantal bluswaterpunten te voorzien. Het voorstel is niet overgenomen omdat er op dit baanvak geen ingrepen plaat vinden en er sprake is van een vrije baan te midden van bedrijven waar de zelfredzaamheid gemiddeld hoger is dan bij woningen.

De Veiligheidsregio blijft van mening dat op basis van de eerder genoemde argumenten aanvullende bluswatervoorzieningen gewenst zijn.

In § 3.5 wordt ingegaan op een aantal randvoorwaarden: het onderscheid tussen bebouwde kom en buitengebieden en locaties waar de kans op een ongeval groter is. T.a.v. de bereikbaarheid is aangegeven dat eenzijdige een goede bereikbaarheid volstaat. Deze stelling vraagt nuancering. Naast dit uitgangspunt is aangegeven is dat voor de 2^e zijde buiten de bebouwde kom de eisen minder strikt kunnen zijn.

Uit de schouw is gebleken dat voor de trajectdelen binnen de bebouwde kommen een 2-zijdige bereikbaarheid grotendeels mogelijk is waarmee de bereikbaarheid als voldoende kan worden beschouwd.

Door het aanleggen van nieuwe waterputten in de aangegeven zoekgebieden is het voor de hulpdiensten mogelijk om over voldoende blus- c.q. koelwater te beschikken.

Hoewel niet direct relevant in het kader van dit advies vormt het onderhoud van deze voorzieningen een aandachtspunt. In het verantwoordingsdocument zijn de zoekgebieden voor de waterputten aangegeven. Waar de deze voorziening uiteindelijk gerealiseerd wordt zal in nader overleg moeten worden vastgesteld. Dit kan openbaar gebied in eigendom van de gemeente of grond in eigendom van ProRail of een andere private partij zijn.

VRBBN heeft recentelijk een nieuw beleid voor bluswater en bereikbaarheid opgesteld. In dit beleid is opgenomen dat de eigenaar van de bluswatervoorziening verantwoordelijk is voor het onderhoud van de voorziening. Het is in het kader van de bedrijfszekerheid van de putten belangrijk dat volstrekt helder is wie uiteindelijk verantwoordelijk is voor het onderhoud van de put en dit wordt vastgelegd.

Tijdens de schouw In het kader van het maatregelenpakket is vast gesteld dat de oostzijde van het spoor in de omgeving van Scout Dickbierlaan een aandachtspunt vormt. De waterpartij hier aanwezig kan in bluswater voorzien, echter de waterpartij verhindert het bereiken van het spoor. In overleg is afgesproken om de optie "mobiele brug" te onderzoeken en is contact opgenomen met de collega's in Veiligheidsregio Gelderland-zuid.

De uitkomst van ons onderzoek leidt tot de conclusie dat wij de mobiele brug om ARBO technische en praktische redenen geen geschikt middel vinden om deze waterpartij te overbruggen. Wellicht biedt een vaste brug over het grootse deel van de waterpartij in combinatie met ter plaatse opgeslagen vlonders/oprijdplaten een optie.

Hiermee wordt voorkomen dat personen op eenvoudige wijze het spoor kunnen bereiken en kunnen de hulpdiensten (of treinpassagiers) in voorkomende gevallen veilig de watergang oversteken.

BRANDWEER

Bijlage 2

In deze bijlage worden de effecten van de mogelijke scenario's inzichtelijk gemaakt. De scenario's gelden voor incidenten die plaatsvinden op maaiveld. Er is nog geen inzicht in de gevolgen van deze scenario's in verdiepte liggingen zoals in Vught. Voor de scenariokaarten fakkelbrand en LPG wolkbrand geldt dat alleen de gevolgen buitenshuis inzichtelijk zijn gemaakt. Uit de scenariokaarten blijkt dat binnen blijven leidt tot minder slachtoffers. Een ruimere afstand tot de risicobron leidt tot minder slachtoffers en minder schade. Dit laat onverlet, dat behalve voor een toxisch scenario vluchten het beste handelingsperspectief biedt. Voor ieder scenario geldt dat het scenario in de tijd ontwikkeld. Door binnen de beschikbare tijd op de juiste manier te handelen kan het risico op letsel sterk beperkt worden. Om deze reden dienen voldoende vluchtwegen beschikbaar te zijn¹⁴ en dient extra aandacht aan risicocommunicatie te worden besteed.

Effecten warme BLEVE (vervoerscategorie A)

EFFECTEN

De effecten van een warme BLEVE zijn hittestraling, overdruk en scherfwerking ⁽⁶⁾. Deze effecten kunnen slachtoffers, schade en brand in de omgeving veroorzaken. Hittestraling is in combinatie met de blootstellingsduur bepalend voor het slachtoffer- en het schadebeeld. In de tabellen hieronder zijn de effecten van hittestraling en overdruk apart weergegeven.

Afhankelijk van de afstand tot het ongeval en de bescherming van bijvoorbeeld gebouwen komen mensen te overlijden (†) of raken gewond: van zeer zwaargewond (T1) tot licht gewond (T3). De schade aan objecten varieert van onherstelbare schade tot lichte schade. De effectafstanden zijn berekend vanaf de tankwagen.

TABEL 'HITTESTRALING'

	Effectafstand (meter)	Hittestraling (kW/m²)	Slachtoffers buiten (%)				Slachtoffers binnen (%)				Schade aan objecten
			†	T1	T2	T3	†	T1	T2	T3	
1° ring	≤ 130	≥ 110	100	0	0	0	10	20	20	50	Onherstelbare schade Alle brandbare materialen gaan branden
Grens 1° ring: 99% letaal	130	110									
2° ring	130 tot 300	110 tot 30	50	20	20	10	1	5	10	25	Gemiddelde schade Brandhaarden, vervorming van hout en kunststof
Grens 2° ring: 1% letaal	300	30									
3° ring	300 tot 470	30 tot 10	0	0	0	20	0	0	0	1	Lichte schade Geen branden, afbladderen verf en ernstige verkleuringen
Grens 3° ring: 1% 1° grd brw	470	10									

Effecten koude BLEVE (vervoerscategorie A)

EFFECTEN

De effecten van een koude BLEVE zijn hittestraling, overdruk en scherfwerking ⁽⁶⁾. Deze effecten kunnen slachtoffers, schade en brand in de omgeving veroorzaken. Hittestraling is in combinatie met de blootstellingsduur bepalend voor het slachtoffer- en het schadebeeld. In de tabellen hieronder zijn de effecten van hittestraling en overdruk apart weergegeven.

Afhankelijk van de afstand tot het ongeval en de bescherming van bijvoorbeeld gebouwen komen mensen te overlijden (†) of raken gewond: van zeer zwaargewond (T1) tot licht gewond (T3). De schade aan objecten varieert van onherstelbare schade tot lichte schade. De effectafstanden zijn berekend vanaf de tankwagen.

TABEL 'HITTESTRALING'

	Effectafstand (meter)	Hittestraling (kW/m²)	Slachtoffers buiten (%)				Slachtoffers binnen (%)				Schade aan objecten
			†	T1	T2	T3	†	T1	T2	T3	
1° ring	≤ 110	≥ 120	100	0	0	0	10	20	20	50	Onherstelbare schade Alle brandbare materialen gaan branden
Grens 1° ring: 99% letaal	110	120									
2° ring	110 tot 270	120 tot 30	50	20	20	10	1	5	10	25	Gemiddelde schade Brandhaarden, vervorming van hout en kunststof
Grens 2° ring: 1% letaal	270	30									
3° ring	270 tot 430	30 tot 10	0	0	0	20	0	0	0	1	Lichte schade Geen branden, afbladderen verf en ernstige verkleuringen
Grens 3° ring: 1% 1° and brw	430	10									

¹⁴ in gebouwen en in de omgeving

BRANDWEER

Effecten fakkelbrand (vervoerscategorie A)

TABEL EFFECTAFSTANDEN EN GEVOLGEN							
	Effectafstand (meter)	Hittestraling (kW/m2)	Slachtoffers buiten (%)				Schade aan objecten
			†	T1	T2	T3	
1e ring	≤ 130	≥ 35	99-100	0-1	0-1	0-1	Onherstelbare schade Alle brandbare materialen gaan branden
Grens 1e ring: 99% letaal	130	35	99	0-1	0-1	0-1	
2e ring	140 tot 165	35 tot 10	1-99	1-99	1-99	1-99	Gemiddelde schade Brandhaarden, vervorming van kunststof
Grens 2e ring: 10% letaal	165	10	1	1-99	1-99	1-99	
3e ring	165 tot 300	10 tot 5	0-1	?	?	?	Lichte schade Geen branden, afbladderen verf en ernstige verkleuringen
Grens 3e ring: 1% 1e grd brw	300	5	0	?	?	?	

Effecten LPG wolkbrand / gaswolkexplosie (vervoerscategorie A)

	Stedelijk gebied	Verstedelijk landelijk	Landelijk	Overdruk (bar)	Schade aan objecten
	D5	D5	D5		
Zone A	≤ 20	≤ 20	≤ 20	≥ 0,80	Totale verwoesting Volledige instorting van gebouwen. Meer dan 75% van alle buitenmuren zijn ingestort
Grens zone A	20	20	20	0,80	
Zone B	20 - 30	20 - 30	20 - 30	0,80 tot 0,35	Zware schade Onherstelbare schade: 50-70% van de buitenmuren zijn zwaar beschadigd Overige muren zijn onbetrouwbaar geworden
Grens zone B	30	30	30	0,35	
Zone C	30 - 40	30 - 40	30 - 40	0,35 tot 0,17	Gemiddelde schade Beschadigde daken, ernstige beschadigingen aan draagconstructies, ontzette muren, scheuren in gevels
Grens zone C	40	40	40	0,17	
Zone D	40 - 150	40 - 150	40 - 170	0,17 tot 0,03	Lichte schade Ruitbreuk en schade aan deurposten. Bewoonbaar na kleine reparaties. Herstelbare schade
Grens zone D	150	150	170	0,03	

Effecten plasbrand

EFFECTEN

Het effect van een plasbrand is hittestraling. Dit effect kan slachtoffers, schade en brand in de omgeving veroorzaken. Hittestraling is in combinatie met de blootstellingsduur bepalend voor het slachtoffer- en het schadebeeld. In de tabellen hieronder zijn de effecten van hittestraling weergegeven.

Afhankelijk van de afstand tot het ongeval en de bescherming van bijvoorbeeld gebouwen komen mensen te overlijden (†) of raken gewond: van zeer zwaargewond (T1) tot licht gewond (T3). De schade aan objecten varieert van onherstelbare schade tot lichte schade. De effectafstanden zijn berekend vanaf de tankwagen.

TABEL 'HITTESTRALING'

	Effectafstand (meter)	Hittestraling (kW/m²)	Slachtoffers buiten (%)				Slachtoffers binnen (%)				Schade aan objecten
			†	T1	T2	T3	†	T1	T2	T3	
1 ^e ring	≤ 30	≥ 40	100	0	0	0	10	20	20	50	Onherstelbare schade Alle brandbare materialen gaan branden
Grens 1 ^e ring: 99% letaal	30	40									
2 ^e ring	30 tot 60	40 tot 10	50	20	20	10	1	5	10	25	Gemiddelde schade Brandhaarden, vervorming van hout en kunststof
Grens 2 ^e ring: 1% letaal	60	10									
3 ^e ring	60 tot 80	10 tot 4	0	0	0	20	0	0	0	1	Lichte schade Geen branden, afbladderen verf en ernstige verkleuringen
Grens 3 ^e ring: 1% 1 ^e grd brw	80	4									

BRANDWEER

Effect toxische vloeistof (categorie B2)

EFFECTEN [E]											
De toxische damp, in combinatie met de blootstellingsduur (1-2 uur) is bepalend voor de gevolgen voor mensen. LBW en AGW gelden per definitie bij een blootstellingsduur van 60 minuten. De effecten zijn doden (†) en gewonden (zeer zwaargewond T1 tot lichtgewond T3). De effectafstanden zijn berekend vanaf de spoorketelwagon.											
	Afstand (meter)	Concentratie (mg/m³)	Mensen buiten				Mensen binnen				Hulpverlening [M]
			†	T1	T2	T3	†	T1	T2	T3	
1° ring	≤ 100 meter	≥4.000 mg/m³	100%	0%	0%	0%	10%	12%	28%	50%	
2° ring	≤ 450 meter	≥325 mg/m³	70%	9%	21%	0%	1%	3%	7%	40%	
3° ring	≤ 650 meter	≥170 mg/m³	20%	9%	21%	50%	0%	0%	1%	10%	
4° ring	≤1.400 meter	≥50mg/m³	1%	3%	7%	40%	0%	0%	0%	5%	LBW: 50 mg/m³
5° ring	≤2.500 meter	≥20mg/m³	0%	0%	0%	10%	0%	0%	0%	0%	AGW: 20 mg/m³

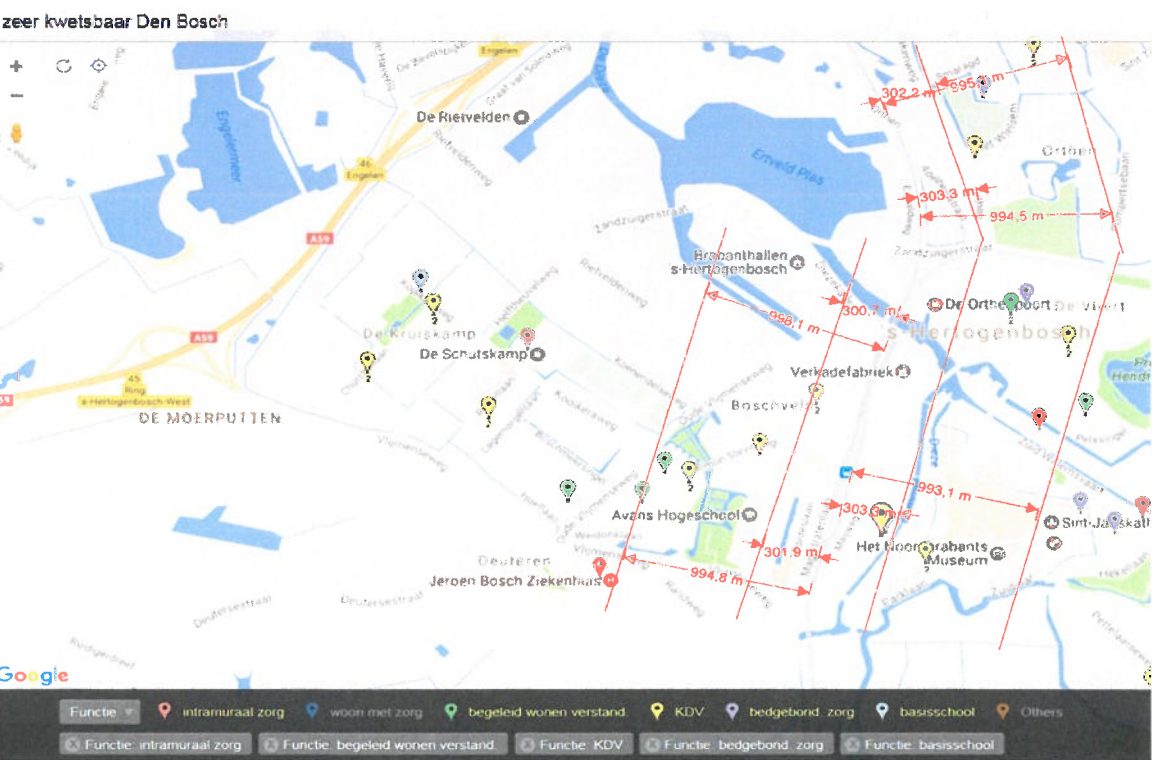
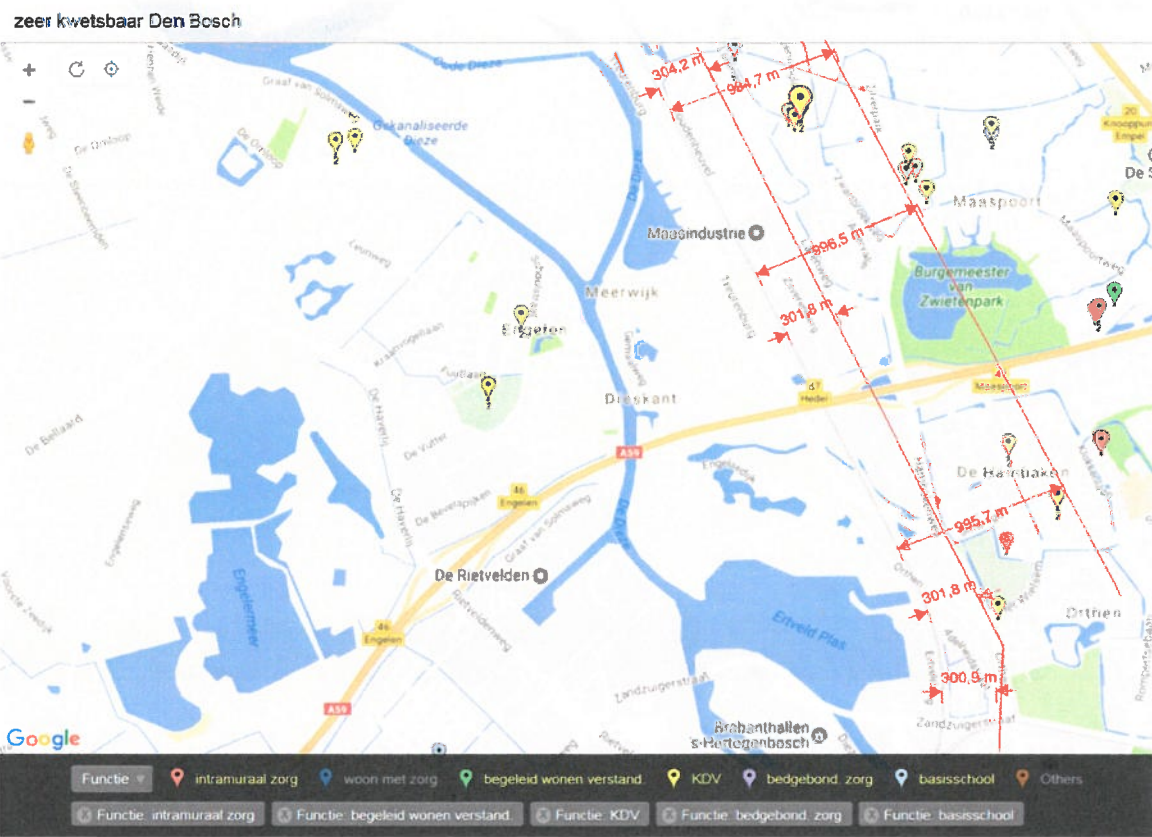
Effect gecompriemd toxisch gas (categorie D3)

EFFECTEN [E]											
De toxische damp, in combinatie met de blootstellingsduur (200 seconden), is bepalend voor de gevolgen voor mensen. LBW en AGW gelden per definitie bij een blootstellingsduur van 60 minuten. De effecten zijn doden (†) en gewonden (zeer zwaargewond T1 tot lichtgewond T3). De effectafstanden zijn berekend vanaf de spoorketelwagon.											
	Afstand (meter)	Concentratie (mg/m³)	Mensen buiten				Mensen binnen				Hulpverlening [M]
			†	T1	T2	T3	†	T1	T2	T3	
1° ring	≤ 400 meter	≥17.000 mg/m³	100%	0%	0%	0%	1%	3%	7%	40%	
2° ring	≤ 950 meter	≥2.900 mg/m³	70%	9%	21%	0%	0%	0%	1%	10%	
3° ring	≤ 1.250 meter	≥1.700 mg/m³	20%	9%	21%	50%	0%	0%	0%	5%	LBW: 1.000 mg/m³ AGW: 100 mg/m³

BRANDWEER

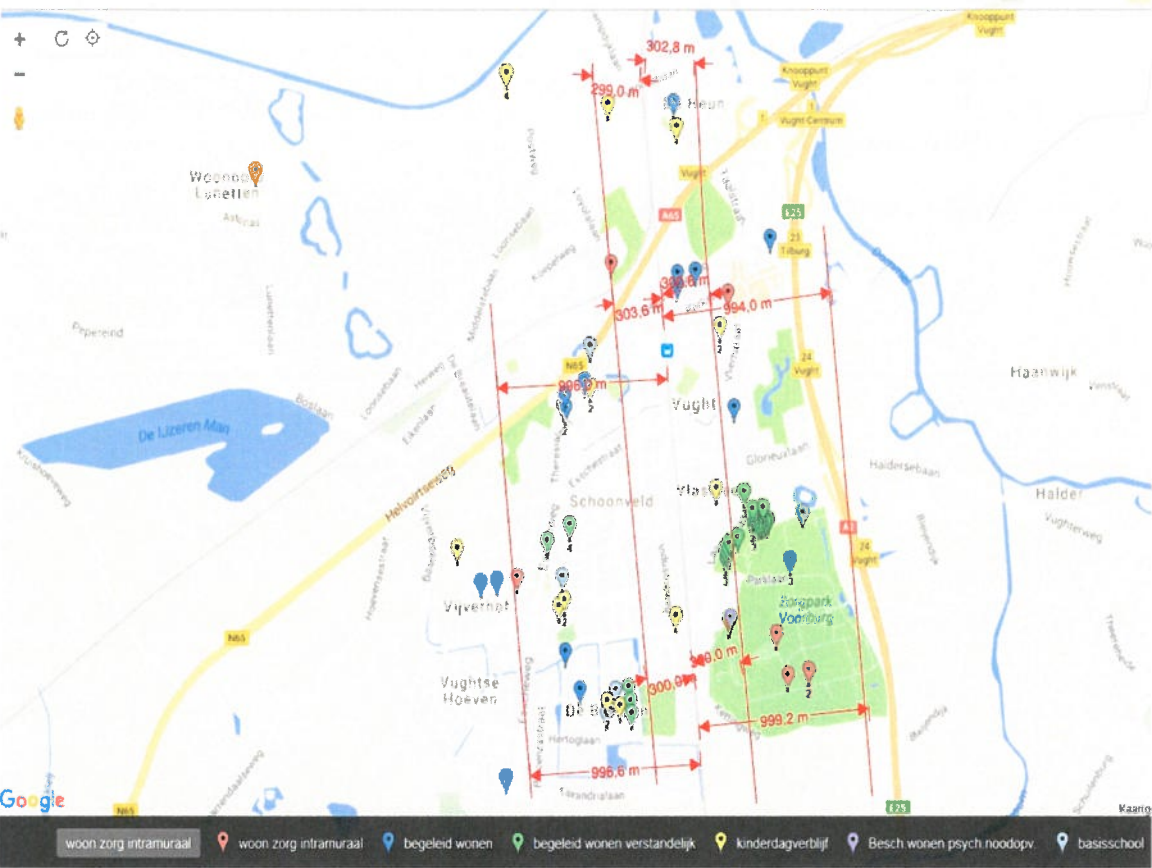
Bijlage 3

In deze bijlage zijn locaties van objecten opgenomen waar personen aanwezig zijn die afhankelijk zijn van de hulp van derden om op de juiste manier op een dreiging te reageren.
De ~300 meter zone betreft het effectgebied voor het scenario BLEVE; de ~995 meter zone betreft het effectgebied toxisch.

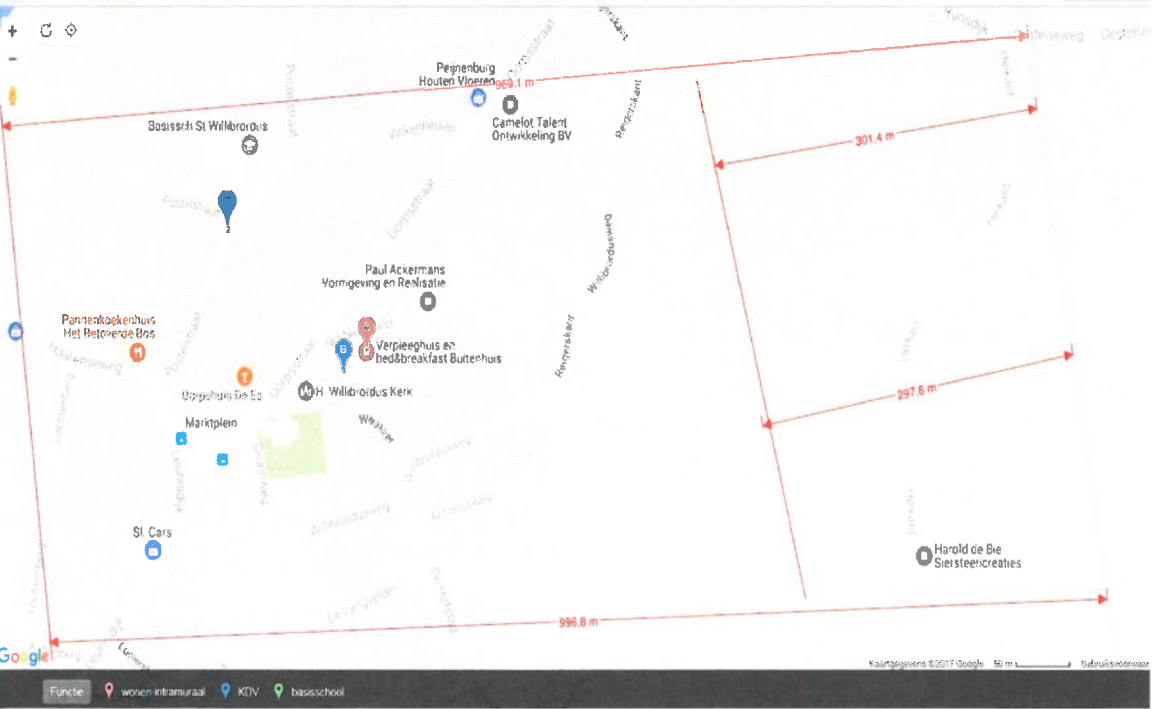

BRANDWEER

zeer kwetsbaar Vught

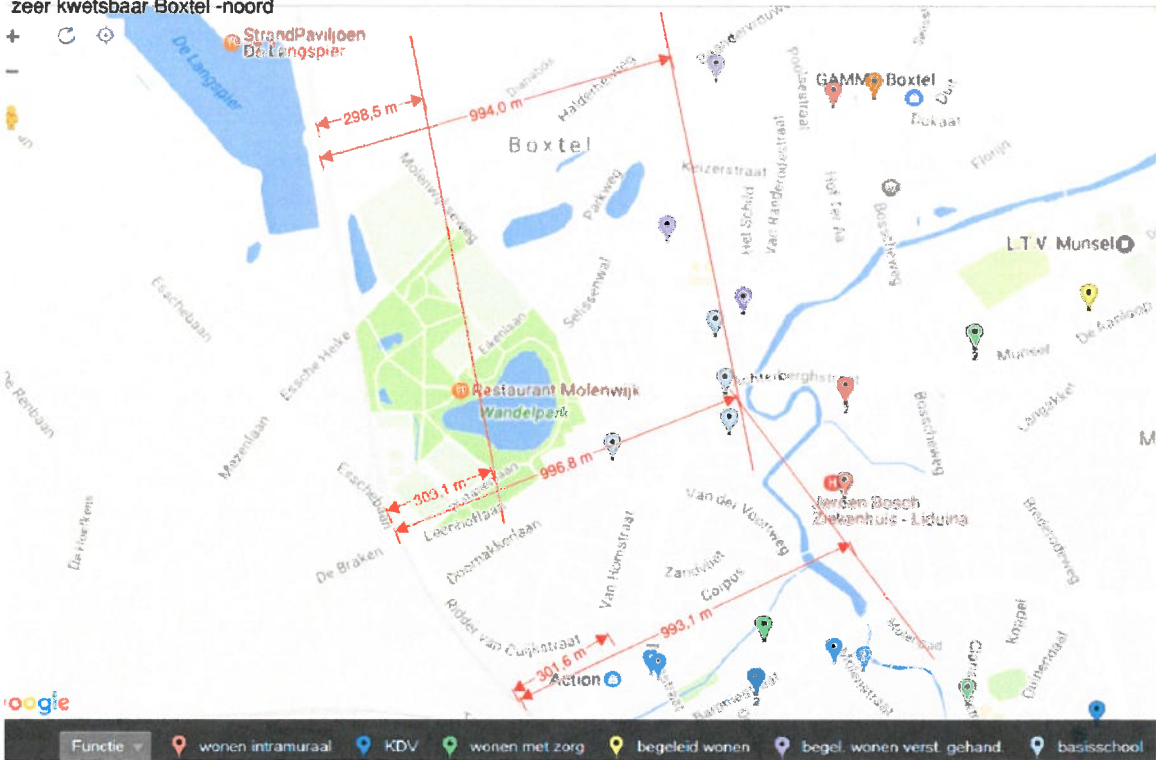

zeer kwetsbaar Esch

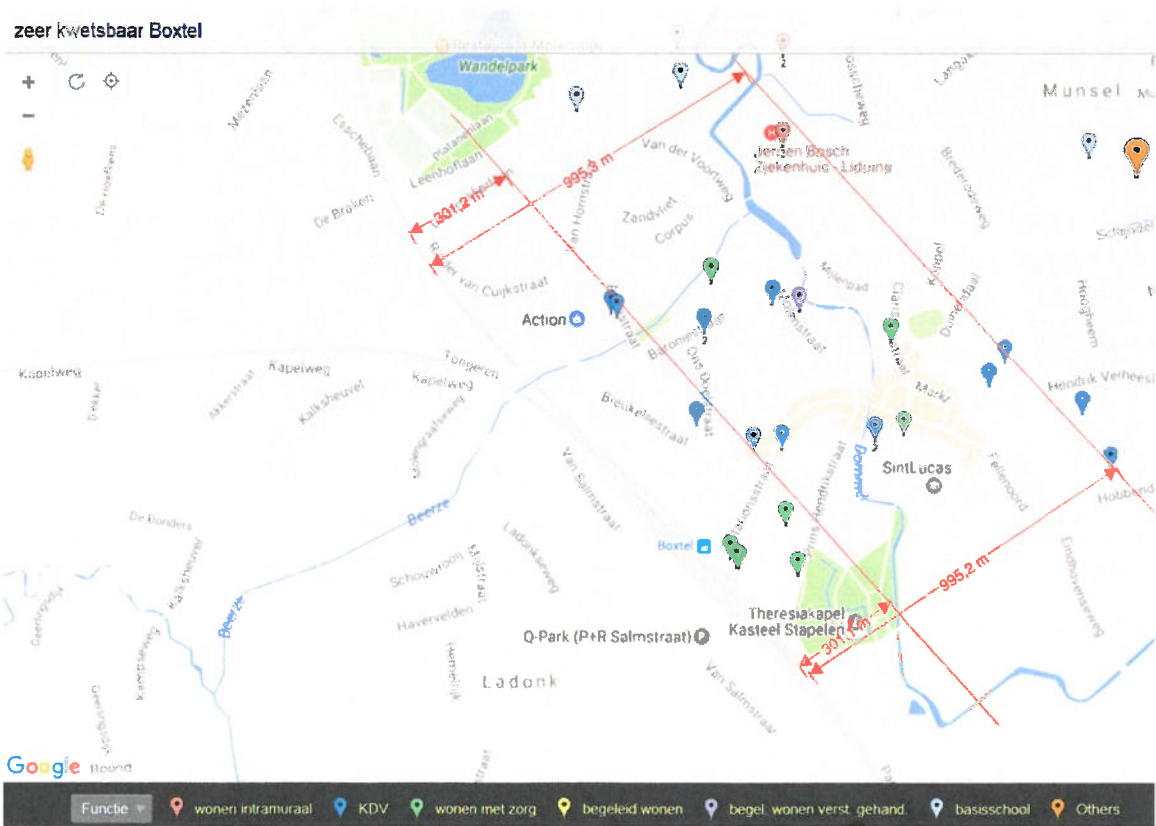

BRANDWEER

zeer kwetsbaar Boxtel -noord

zeer kwetsbaar BBoxtel

Bijlage 3

Advies

Waterschap Rivierenland

Bezoekadres De Blomboogerd 1, 4003 BX Tiel
Postadres Postbus 599, 4000 AN Tiel
T (0344) 64 90 90 F (0344) 64 90 99
E info@wsrl.nl I www.waterschaprivierenland.nl
Bank IBAN NL93 NWAB 0636 7572 69
BIC NWABNL2G

ProRail
T.a.v. R. Besemer
Postbus 2038
3500 GA UTRECHT

VERZONDEN 30 NOV 2017

Datum:
30 november 2017

Uw kenmerk:

Ons kenmerk:
2017184397/2017209997

Behandeld door:
Rozemarijn van den Berg

Onderwerp:
Wateradvies Spoorboog Meteren

Doorkiesnummer / e-mail:
(0344) 64 93 28
r.vanden.berg@wsrl.nl

Geachte heer Besemer,

Uw toegezonden waterparagraaf (MB21406-03-01) met bijbehorende tekeningen (bijlage B, MB21406-10-0x_vb) geeft voor het waterschap aanleiding tot het maken van opmerkingen. Deze reactie is aan te merken als wateradvies in het kader van de watertoetsprocedure.

Hoe is het proces doorlopen?

Het watertoetsproces is goed doorlopen. Er heeft regelmatig afstemming plaatsgevonden en het overleg met ProRail hebben wij als zeer constructief ervaren.

Wat is onze beoordeling?

In oktober 2017 hebben wij per memo een 'positief, mits' advies gegeven, met het verzoek om onze opmerkingen in het plan te verwerken. U heeft ons gevraagd om aanvullend te reageren met een formele brief, waaraan wij hierbij gehoor geven. De beoordeling van het plan is inhoudelijk ongewijzigd. Voor onze inhoudelijke opmerkingen verwijzen wij naar de memo van 27 oktober 2017, opgenomen in de bijlage bij deze brief. Wij verzoeken u deze opmerkingen in het plan te verwerken.

Conclusie

Wij adviseren positief over het plan, mits onze opmerkingen in het plan worden verwerkt. U heeft telefonisch aangegeven dat dit het geval zal zijn. Het waterbelang is daarmee voldoende geborgd.

Is een watervergunning nodig?

Voor het plan is een watervergunning vereist. U kunt hierover contact opnemen met de Servicedesk Vergunningen van ons waterschap. Zij zijn bereikbaar via e-mailadres vergunningen@wsrl.nl en telefoonnummer (0344) 64 94 94.

Heeft u vragen?

Als u nog vragen heeft over deze brief, kunt u contact opnemen met mevrouw R. van den Berg, telefoonnummer (0344) 64 93 28, e-mailadres r.vanden.berg@wsrl.nl.

Hoogachtend,
namens het college van dijkgraaf en heemraden
van Waterschap Rivierenland,

mw. mr. S.C. Schouten-Bos
teamleider Plannen Midden

Bijlagen: 1. Memo wateradvies 27 oktober 2017
Afschrift: Archief (incl. bijlage)

Memo

Aan: Rolf Besemer, ProRail
Van: Berg, Rozemarijn van den
Datum: 27 oktober 2017
Onderwerp: Wateradvies Spoorboog Meteren, gemeente Geldermalsen

Voor de te realiseren spoorboog in Meteren heeft u ons een waterparagraaf (MB21406-03-01) ter advies toegezonden, met bijbehorende tekeningen (bijlage B, MB21406-10-0x_vb). Wij adviseren positief over het plan, mits de opmerkingen uit deze memo in het plan worden verwerkt. Deze reactie is aan te merken als wateradvies in het kader van de watertoetsprocedure. Het plan kan hiermee verder worden gebracht richting de vergunningprocedure.

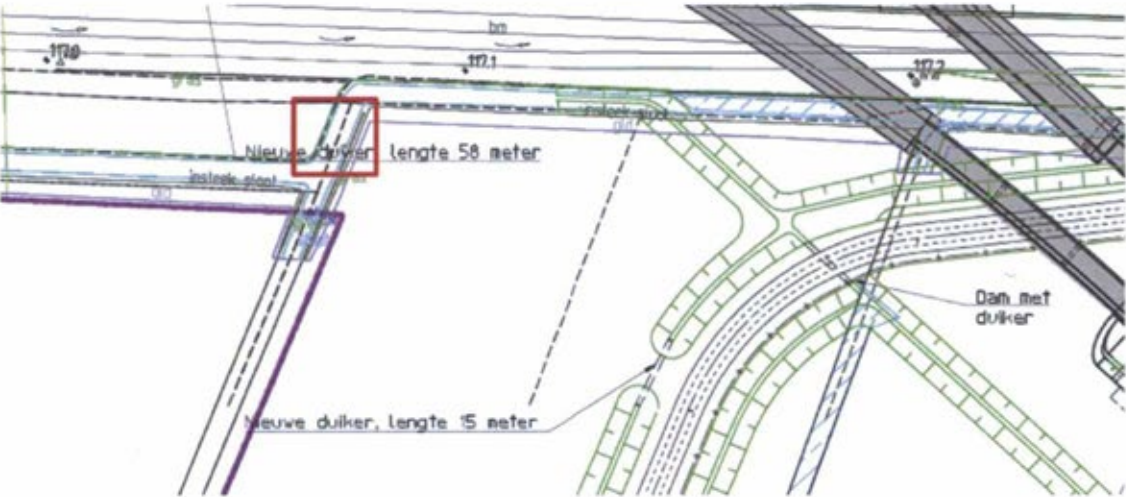
Waterparagraaf (tekstueel)

1. P7. De 1^e alinea van paragraaf 1.2. 'Watertoetsproces' gaat in op verantwoordelijkheden. Onduidelijk is wat met 'stedelijke waterhuishoudingen' wordt bedoeld in het kader van gemeentelijke verantwoordelijkheid: gemeenten zijn verantwoordelijk voor het grondwater in stedelijk gebied. Ook zorgt de gemeente voor de afvoer van afvalwater en overtollig regenwater via de riolering. Het waterschap is als beheerder verantwoordelijk voor het watersysteem (waterhuishouding).
2. P21. "De insteek van de nieuw te realiseren watergang is 1,0 m boven het zomerpeil ontworpen. De bodem van de watergang is *minimaal 0,7 m onder het winterpeil ontworpen*". Onduidelijk is waarom hiervoor is gekozen:
 - a) Het ontwerp van watergangen moet plaatsvinden ten opzichte van het zomerpeil;
 - b) Voor A-watergangen geldt een bodemhoogte van 1 meter onder zomerpeil;
 - c) Voor B-watergangen geldt een bodemhoogte 0,50 meter onder zomerpeil;
 - d) In geval van varend onderhoud, moet o.a. de bodembreedte minimaal 2 meter zijn; boven die bodem moet een minimale waterdiepte van 1 meter onder zomerpeil of boezempeil aanwezig zijn.

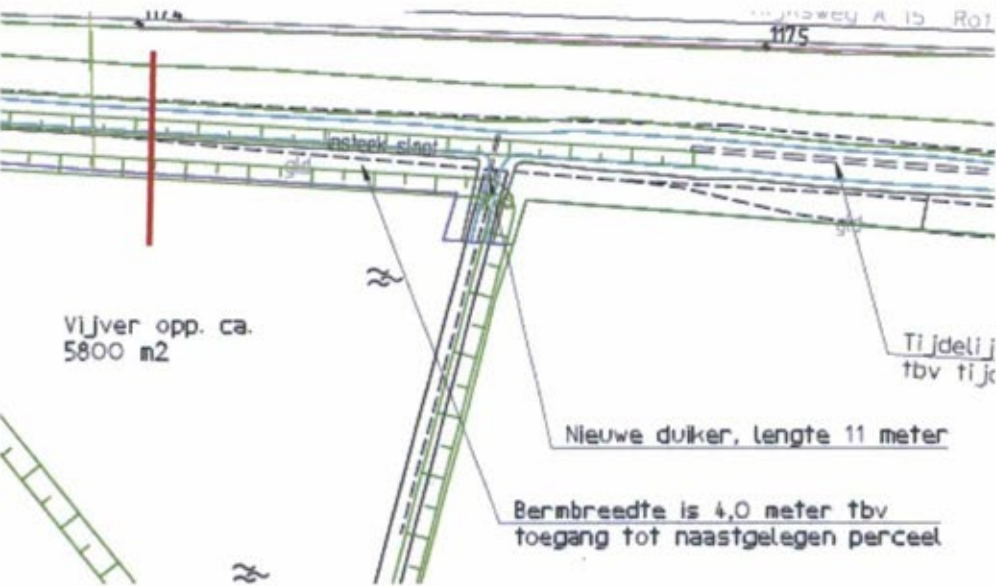
Tekeningen

- A. Zie ook opmerking 2.
- B. Algemeen: status watergangen (A/B) vermelden op tekening.
- C. Tekening 2 (MB21406-10-02): de aangegeven weg t.b.v. onderhoud watergang en stuw is zeer wenselijk, met name voor beheer en bereikbaarheid van de stuw. Aan de noordzijde van de watergang zijn verder diverse, nieuwe dammen met duikers aangeduid ten behoeve van een doorgaande onderhoudsroute langs de watergang. Oostelijker ontbreken dammen met duikers echter, waardoor uiteindelijk (nog) geen sprake lijkt van een doorgaande onderhoudsroute. Onderhoud kan via een doorgaande route ook plaatsvinden vanaf de vlakke berm aan de spoorzijde, mits een zone van 4 meter breed obstakelvrij blijft. Onduidelijk is of dit voldoende is geborgd gelet op de aangeduide ruimtereserveringen voor bijv. een infrabuis.
- D. Op tekening 3 (MB21406-10-05) ontbreekt nog een dam met duiker ten behoeve van een doorgaande onderhoudsroute langs de A-watergang. De locatie is op figuur 1 (p2) aangeduid met rood.

E. Op tekening 3 is sprake van een A-watergang, die tussen de A-15 en een vijver is gelegen. Zoals besproken is een vlakke strook berm van 4 meter breed vereist ten behoeve van een doorgaande onderhoudsroute langs de A-watergang. Dit lijkt te zijn verwerkt op tekening, maar is voor ons lastig te beoordelen vanwege het ontbreken van een dwarsdoorsnede. Graag een dwarsprofiel toevoegen, zie rode lijn in figuur 2.

Figuur 1

Figuur 2

Bijlage 4

Advies

Waterschap Aa en Maas en

Waterschap De Dommel

ProRail
T.a.v. Marjon Vissers
Postbus 2038
3500 GA UTRECHT

Datum	22 november 2017
Ons kenmerk	493606
Doorkiesnr.	073 61 58 311 / Djamo van der Krabben 0411 618 205 / Dirk van der Burgt
Onderwerp	Waterparagraaf PHS Vught

Geachte mevrouw Vissers,

In het kader van Programma Hoogfrequent Spoor (PHS) stelt ProRail in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat een Tracébesluit op voor het traject Meteren – Boxtel. Sinds 2015 zijn Waterschap De Dommel en Waterschap Aa en Maas betrokken bij het onderdeel 'Verdiept spoor in Vught'. Daarvoor heeft ProRail onderzoeken laten uitvoeren naar het waterhuishoudkundigstelsel. Dit heeft geleid tot de Waterparagraaf Vught, dat als bijlage in het Ontwerp Tracébesluit (OTB) wordt opgenomen. Hierbij geven beide waterschappen een reactie op de waterparagraaf (d.d. 19 oktober 2017).

Kernboodschap

De waterschappen constateren dat de impact van het verdiept spoor in Vught voor het waterhuishoudkundigstelsel en bijbehorende maatregelen onvoldoende is uitgewerkt. Daarnaast is het waterhuishoudkundigstelsel van de projecten PHS en N65 niet in samenhang beschouwd. Hierdoor zijn de risico's op (grond)wateroverlast in Vught niet afdoende in beeld. Het project is daardoor in strijd met artikel 10 lid 1 van de Tracéwet, waardoor het niet wenselijk is om het OTB in procedure te brengen.

Via de onderstaande tekst wordt nader ingegaan op de inhoud van de kernboodschap.

Realiseerbaarheid van het plan met betrekking tot water is onzeker

De realisering van het verdiept spoor en een tijdelijk spoor bovengronds is ingrijpend voor de waterhuishouding in Vught. De waterhuishouding in het stedelijk gebied van Vught is gevoelig en niet toereikend om veranderingen en fluctuaties op te vangen. In de waterparagraaf zijn maatregelen beschreven die door ruimtegebrek niet realiseerbaar zijn, zoals leidingen dicht op de keerwand langs de spoorbaan. Daarnaast bleek tijdens een ambtelijke werksessie (d.d. 24 juli 2017) dat een aantal waterhuishoudkundige maatregelen niet mogelijk zijn, terwijl deze maatregelen wel in de waterparagraaf zijn opgenomen. Ook zijn de alternatieve bergingslocaties bij Fort Isabella en Groensche Hoeve technisch en ruimtelijk niet onderzocht. De waterschappen vinden het onacceptabel om de maatregelen door te schuiven naar engineering en vergunningverlening met de aanname dat de risico's beheersbaar zijn. Wij verzoeken u alsnog de haalbaarheid van deze maatregelen in de waterparagraaf uit te werken.

Tijdelijk afvoer van water naar het Drongelens Kanaal.

Het is voorbarig om in de waterparagraaf te concluderen dat de waterschappen akkoord zijn met het tijdelijk afvoeren van oppervlaktewater naar het Drongelens Kanaal. In het planproces is afgesproken dat ProRail samen met de waterschappen een notitie opstelt voor het tijdelijk afvoeren van stedelijk water naar het Drongelens Kanaal. Wij verzoeken u deze notitie in samenwerking met de waterschappen op te stellen.

Grondwater N65

In de waterparagraaf ontbreekt de ombouw van de onderdoorgang van de N65. De onderdoorgang ligt in het grondwater, met kans op opdrijven als de bovenbelasting van het wegdek wordt verwijderd. Afhankelijk van de uitvoeringswijze kan dit structurele gevolgen hebben voor het grondwatersysteem in Vught. Ik verzoek u de samenhang tussen de N65 en het verdiept spoor te beschouwen in het OTB.

Omgaan met risico's

Graag maken wij afspraken over de omgang met risico's van wateroverlast in het stedelijk gebied van Vught. Dit geldt voor de grondwaterstandverlagingen rondom het verdiept spoor en de N65. Hoe groot is het risico dat waterstanden verder stijgen dan berekend en wat zijn mogelijke beheersmaatregelen? Dit geldt ook van het in beeld brengen van de risico's indien water- en rioleringsmaatregelen niet haalbaar zijn. Verder wordt in de waterparagraaf vermeld dat de 'calamiteitendienst' van het waterschap zorg draagt voor het beheersen van calamiteiten. Dit moet anders geformuleerd worden. Wij verzoeken u in de waterparagraaf te beschrijven dat ProRail in samenwerking met de gemeente Vught en de waterschappen een calamiteitenplan opstelt.

Klimaatverandering

In de waterparagraaf is een alinea gewijd aan klimaatverandering en hoe hierop in het project wordt ingespeeld. Gesuggereerd wordt dat er meer wordt gedaan dan volgens de normen van de waterschappen nodig is. Dit geeft volgens de waterschappen geen objectief beeld van de werkelijkheid. Het plan voldoet namelijk niet aan de Keurregels van de waterschappen. In de Keurregels is klimaatverandering wel degelijk meegenomen. Uiteraard blijven de inzichten over klimaatverandering voortschrijden en zullen de normen daarop periodiek worden aangepast. Het advies van de waterschappen is om voor de opgaven een klimaatbestendige aanpak te hanteren. De waterschappen bieden aan om voor het project een klimaatsessie te organiseren.

Van OTB Naar TB

De gemeente Vught heeft aan de waterschappen aangegeven dat na het OTB een nieuwe aanbesteding zal plaatsvinden voor de ingenieursdiensten. Hierdoor is het risico aanwezig dat de waterhuishoudkundige uitgangspunten en procesafspraken opnieuw ter discussie komen te staan. Wij verwachten van ProRail dat deze uitgangspunten en afspraken in het Tracébesluit vastlegt.

Tot slot

Graag bespreken de waterschappen deze brief met u tijdens het ambtelijke overleg op 24 november 2017, het managementoverleg op 28 november en het bestuurlijk overleg op 13 december 2017.

Met vriendelijke groet,
Waterschap Aa en Maas

Pascal Reinaerds
Afdelingshoofd Planadvies & Vergunningen

Waterschap De Dommel

Edwin van der Schoot
Procesmanager Externe Planvorming

Bijlage 5

Kaarten

‘Spoorzone Vught in de
tijdelijke situatie’

